

T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR'IN KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA BİR
İZDİVAÇ ROMANI VE PEYAMİ SAFA'NIN DOKUZUNCU HARİCİYE
KOĞUŞU ROMANININ TÜRKÇE A1-A2 SEVİYESİNE UYARLANMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Dilek Ebru MAZLUM

1110080008

Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı

Programı: Türk Dili ve Edebiyatı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Hacer GÜLŞEN

HAZİRAN 2014

ÖNSÖZ

Gelişen ve değişen dünyada sınırlar incelmeye başlamış, milletlerin birbirlerine yaklaşması hızlanmıştır. Günümüzde Türkiye de gelişen dünyadan payını almış ve hızla devam eden gelişme süreciyle dünya üzerinde dikkat çeken medeniyetlerden biri durumuna gelmiştir. Bu gelişmenin etkisiyle eğitim-öğretim alanında da dünyanın her yerinden öğrencilerin tercih listelerine eklenerek eğitimdeki gücünü de kanıtlamıştır. Eğitim alanındaki bu gelişmeler Türk Dili'ni dünya üzerinde daha mühim bir konuma taşımıştır. Bu noktada Türk Dili'ni dünyaya tanıtmaya amacıyla Türk Dili ve Edebiyatı uzmanlarına büyük sorumluluk düşmektedir. Yabancı Dil olarak Türkçe Öğretimine gönül vermiş genç bireyler olarak bu alanda çalışma gayreti gösterdik ve yüksek lisans tezimizi hazırladık. Dil, bir milletin kendini ifade etme aracı olduğu kadar, o milletin karakterini yansıtan bir aynadır. Bu yönüyle dil, yalnızca kişiler arası bir anlaşma yöntemi değil, o milletin fertlerini de tanıtan sosyal bir olgudur. Dilin bu yönünü, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de göz önünde bulundurmak gereklidir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğretilen yalnızca Türk Dili değil, Türk insanının töresi, inançları, yaşam şekli, geçmişi, bugünü ve geleceğidir. Bu nedenle dil öğretimine manevi bir bakış açısıyla yaklaşmamız pek de yanlış olmaz. Bu tez çalışmamızda yabancı öğrencilerimize Türk Dili'nin yanı sıra Türk insanının yaşam biçimini, töresini, hayata bakışını da özetlemek için Türk Edebiyatı'nın en mühim eserlerinden olan; Peyami Safa'nın Dokuzuncu Hariciye Koğuşu ve Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç romanlarını A1-A2 seviyelerine uyarlamaya gayret ettik. Bu sayede, Türk Dili'ni henüz yeni öğrenmeye başlayan öğrencilerimizin metin ihtiyacını karşılamak hem de onları dilini öğrendikleri topluma aşına kılmak istedik. Romanların A1-A2 seviyesine uyarlanma aşamasında Yrd. Doç. Dr. Mustafa Çetin'in TURKOFONİ Dil Eğitim Setlerinden destek alındı. Başlangıç seviyelerinde kullanılan zaman ve kip sayısı bir hayli kısıtlı olduğundan, romanların birleşik zamanları; şimdiki zaman, belirli geçmiş zaman, gelecek zaman

kullanarak uyarlama yapıldı. Aynı zamanda bu seviyelerin kelime dağarcıkları da göz önünde bulundurularak öğrencilerin günlük yaşamda sıkça karşılaşılabilecekleri kelimeler seçildi. Romanların tarihsel dönemlerini dikkate aldığımızda sıkça kullanıldıklarını görebileceğimiz Osmanlı Türkçesi'ne ait kelimeleri de aynı şekilde günlük hayatta kullanmayı tercih ettiğimiz ve birebir aynı anlamı karşılayan veya bu anlama en yakın düşen kelimeler ile değiştirdik.

Romanların sonunda; romanda geçen bütün kelimeleri içeren A1 ve A2 seviyesinde Türkçe-Türkçe sözlük hazırlandı ve eklendi. Sözlük romanın daha akıcı bir şekilde okunmasını sağlayacaktır. Romandaki kelimeler bir veya iki cümle ile kolay bir şekilde açıklandı. Eğer kelime romanda bir defadan fazla kullanılıyorsa, kelimenin içinde geçtiği diğer cümlelerden birisi seçildi ve kelimeye örnek olarak bu cümle de, sözlüğe, kelimenin altına eklendi. Eklenen cümleler italik şekilde belirtildi. Bu örnekleme sayesinde öğrencinin kelimeleri öğrenme hızı ve romanı anlama becerisinin artırılması amaçlanmıştır. Sözlükteki kelimelerin yanına kelimenin türü de kısaltmalar ile yazılmıştır. (Sıfat: s, Fiil: F, Zarf: z, Edat: e, Ünlem: ü, İsim: i)

Lisans ve Yüksek Lisans eğitimimde desteğini gördüğüm bütün İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Görevlilerine sonsuz teşekkür ederim. Dekanımız Sayın Prof. Dr. Ömür Ceylan hocama, Bölüm Başkanımız Sayın Prof. Dr. Vahit Türk hocama çok teşekkür ederim.

Sonsuz desteği, yol gösteren fikirleri ve zor anlarda ufkumu aydınlatan yardımları için, tez danışmanım çok değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Hacer Gülşen'e sonsuz teşekkür ederim.

Yabancılara Türkçe alanında bilgilerini benimle paylaşan, bu alanda beni yetkin bir hale getiren, gece gündüz ilgisini hiçbir zaman eksik etmeyen, ayrıca bu tez çalışmasında kitaplarından yararlandığım hocam Sayın Yrd. Dr. Mustafa Çetin'e ayrıca çok teşekkür ederim.

Maddi ve manevi her zaman yanımda olan, beni yetiştirip bu günlere getiren, varlıkları ile bana huzur ve sonsuz güven veren çok değerli annem Sayın Gülizar

Mazlum'a, çok değerli babam Sayın Sadık Mazlum'a, değerli kardeşim Murat Ozan Mazlum'a sonsuz teşekkür ederim.

Sabrımı ve desteğini hiçbir zaman benden esirgemeyen, her zaman yanımda olup beni yüreklendiren çok değerli eşim Sayın Lokman Korkudan'a da sonsuz teşekkür ederim.

Son olarak, üç senelik yabancılara Türkçe öğretilenlik tecrübemde, bana umut ve cesaret veren, tezimi hazırlarken bana en çok yardımları dokunan bütün yabancı öğrencilerime sonsuz teşekkür ederim.

HAZİRAN 2014

Dilek Ebru MAZLUM

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER.....	iv
ÖZET	vii
ABSTRACT.....	viii

I.BÖLÜM

1.GİRİŞ	1
1.1 Avrupa Birliği Eğitim Programları ve Erasmus.....	1
1.2 Dil ve İletişim.....	3
1.3 Türkçenin Dünya Dilleri Arasındaki Yeri.....	4
1.4 Yabancı Dil Öğretme Yöntemleri ve Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi	6
1.5 TURKOFONI Türkçe Öğretim Seti	8
1.6 Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç ve Dokuzuncu Hariciye Koğuşu	8

II.BÖLÜM

2.YABANCILAR İÇİN A1 DÜZEYİ TÜRÇE KONULAR(TEMEL TÜRKÇE I).....	11
2.1. Tanışma Diyalogu	11
2.3. “Ne?”, “Kim?”	13
2.4. Çoğul	14
2.5 Nerede?.....	14
2.7. Nereden ? <-----	15
2.8. Nerede oturuyorsun(uz)?.....	16
2.11. Evet - Hayır (Yok).....	17
2.12. Değil mi?	18
2.14. Ne yapıyorsun(uz)?	19
2.15. Ne iş yapıyorsun(uz) ?	19
2.16. Nereye?	20
2.18. Şimdiki Zaman Soru (?)	22

2.19. Şimdiki Zaman Olumsuz (-)	22
2.20. Şimdiki Zaman, Geniş Zaman Rolünde	23
2.21. Şimdiki Zaman, Gelecek Zaman Rolünde	24
2.22. İstek Kipi Olumlu (+)	24
2.23. İstek Kipi Olumsuz (-)	25
2.24. İstek Kipi (Biz) Soru (?)	25
2.25. Emir Kipi Olumlu (+)	26
2.26. Emir Kipi Olumsuz (-)	27
2.27. Emir - İstek Kombinasyon	28
2.29. Belirli Geçmiş Zaman Soru (?)	30
2.30. Belirli Geçmiş Zaman Olumsuz (-)	31
2.31. Niçin? Çünkü	32

III.BÖLÜM

3. YABANCILAR İÇİN A2 DÜZEYİ TÜRÇE KONULAR(TEMEL TÜRKÇE II)	33
3.1. Saatler	33
3.2. İ-mek Fiili Olumlu (+)	33
3.4. İ-mek Olumsuz (-)	35
3.7. İyelik Eki Soru (?)	38
3.8. Ne Yapmak İstiyorsunuz?	38
3.9. Tamlamalar	39
3.11. İle	40
3.14. Tamlama + Durum Ekleri = Ekstra "N"	44
3.16. Gelecek Zaman Olumsuz (-)	46
3.17. Gelecek Zaman Soru (?)	46

VI. BÖLÜM

4. KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA BİR EVLENME	51
4.1Kuyruklu Yıldız Altında Bir Evlenme Romanı Türkçe A1-A2 Seviyesi Uyarlaması	52
4. 2 Kuyruklu Yıldız Altında Bir Evlenme Romanı Sözlüğü	188

V. BÖLÜM

5. DOKUZUNCU HARİCİYE KOĞUŞU	359
5.1 Dokuzuncu Hariciye Koğuşu Romanı Türkçe A1-A2 Seviyesi Uyarlaması	360
5. 2 Dokuzuncu Hariciye Koğuşu Romanı Sözlüğü	436
SONUÇ.....	535
KAYNAKÇA.....	536

Üniversitesi : İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitüsü: : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Programı : Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Danışması : Yrd. Doç. Dr. Hacer GÜLŞEN
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Haziran 2014

ÖZET

KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA BİR İZDİVAÇ VE DOKUZUNCU HARİCİYE KOĞUŞU ROMANLARININ A1-A2 SEVİYESİNE UYARLANMASI

Dilek Ebru MAZLUM

Özellikle son yıllarda eğitimleri için ülkemizi tercih eden öğrencilerimizin sayıları arttıkça, o öğrencilere Türkçeyi sevdirecek ve öğretecek materyallere de gereksinim artmıştır. Bu amaçla, bu tez çalışmamızda Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç ve Peyami Safa'nın Dokuzuncu Hariciye Koğuşu adlı eserlerini yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerimize bir kaynak sağlamak amacıyla A1-A2 dil seviyelerine uyarladık. Böylece öğrencilerimizin hem üzerinde çalışma yapabilecekleri materyal sayılarını arttırmak hem de Türk Edebiyatı'nın bu seçkin örnekleri ile tanışıp Türkçeyi daha fazla sevmelerini sağlamak istedik.

Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç ve Dokuzuncu Hariciye Koğuşu romanları içerik ve üslup bakımından farklı oldukları için öğrencilerimize iki farklı yaklaşım sunacağını düşündük. Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç'ta görülen ironik ve olumlu bakış açısı Dokuzuncu Hariciye Koğuşu'nda yerini daha duygusal ve karamsar bir görüşe bırakır. Böylece öğrencilerimizin dili, mutlu ve mutsuz ruh halleriyle yazılmış iki farklı eserde daha iyi duyumsayabilecekleri kanaatindeyiz.

Eserleri A1-A2 seviyelerine uyarlarken romanların özgün biçimleri ve üslup elden geldiğince korunmaya çalışılmıştır. Eserlerden hiçbir bölüm çıkartılmamış ve hiçbir detay atlanmamıştır. Yalnızca öğrencilerimizin A1-A2 seviyelerinde öğrendikleri dilbilgisi yapıları kullanılmaya gayret edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yabancılar İçin Türkçe, A1-A2 seviyesi, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç, Peyami Safa, Dokuzuncu Hariciye Koğuşu, Türkçe-Türkçe Sözlük

Bilim Dalı Sayısal Kodu:

University	: İstanbul Kültür Üniversitesi
Institute	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
Subject	: Turkish Language and Literature
Program	: Turkish Language and Literature
Thesis Advisor	: Asst. Prof. Hacer GÜLŞEN
Thesis Type and Date	: Yüksek Lisans – Haziran 2014

ABSTRACT

ON THE ADAPTATION OF THE NOVELS "KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA BİR İZDİVAÇ" (MARRIAGE UNDER THE COMET) AND "DOKUZUNCU HARİCİYE KOĞUŞU" (SURGICAL WARD NINE) TO THE A1-A2 LEVELS

Dilek Ebru MAZLUM

As the number of foreign students who prefer Turkey for education has risen recently, so has the need for materials to help them study and become fond of the Turkish language. To this end, in this thesis study, we adapted the "Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç" (Marriage Under the Comet) by Hüseyin Rahmi Gürpınar and "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu" (Surgical Ward Nine) by Peyami Safa to the A1-A2

language levels to provide learning material for those students learning Turkish as a foreign language. Our purpose was to increase the amount of materials which our students can study on and to increase their fondness for the Turkish language by introducing these excellent works from the Turkish literature.

Since the novels "Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç" and "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu" differ as to content and style, we felt they would provide two different approaches to our students. Whereas "Kuyruklu Yıldız Altında" has an ironic and positive outlook, "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu" is more emotional and pessimistic. We believe our students will get a better sense of the language by reading two different works penned in positive and negative moods, respectively.

During adaptation to A1-A2 levels, the original forms and styles of the novels were preserved to the greatest extent possible. No parts were omitted and no detail was skipped. Efforts were shown to make us of only the grammatical structures which our students study at the A1-A2 levels.

Keywords: Turkish for Foreigners, A1-A2 levels, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç, Peyami Safa, Dokuzuncu Hariciye Koğuşu, Turkish-Turkish Dictionary

Scientific Field Numerical Code:

1.GİRİŞ

Son yıllarda Türkiye'de eğitim gören öğrenci sayısının artmasıyla birlikte Türkçe öğretiminin önemi de artmıştır. Türkiye'nin özellikle Türkî Devletler üzerindeki güçlü imajı sebebiyle bu devletlerden ülkemize gelen öğrenci sayısı fazladır. Aynı zamanda Avrupa Birliği'nin Erasmus Programı ile de Avrupa ülkelerinden gelen öğrenci sayısı her geçen yıl artmaktadır.

1.1 Avrupa Birliği Eğitim Programları ve Erasmus

Avrupa Birliği'nin üç temel eğitim programı vardır. Bunlar; **Socrates**, **Leonardo Da Vinci** ve **Youth**'tur.

Socrates Eğitim Programı

Socrates Programı okul eğitiminden yüksek öğretime, yeni teknolojilerden yetişkin eğitimine kadar sekiz alanda Avrupalılık iş birliğini destekleyen bir eğitim programıdır. Bu programın birinci aşaması 1995-1999 yıllarını kapsamaktadır ve bu aşamadan Türkiye yararlanamamıştır. 10 Ocak 2000 ve 31 Aralık 2006 yılları arasında gerçekleştirilen programın ikinci yarısında da ülkemiz yer almamaktadır. Türkiye'nin programa katılması 2004 yılından itibaren söz konusudur. ¹

Socrates, Avrupa Birliği Antlaşması'nın 149 ve 150. maddelerine dayanır. 149. madde eğitim kalitesinin yükseltilmesi esasına dayanır. Böylelikle Avrupa Birliği'ne aday ülkelerin eğitim seviyelerinin üye ülkelerin eğitim seviyelerine yakınlaştırılması amaçlanır. Bu programdan 15 AB üyesi ülke olan Almanya,

¹ Milli Eğitim Dergisi, Bahar 2003, sayı:158

Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık (İngiltere, İskoçya, Galler, Kuzey İrlanda) Finlandiya, Fransa, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Lüksemburg, Portekiz ve Yunanistan, İzlanda, Liechtenstein ve Norveç gibi EFTA ülkeleri ile AB üyeliğine aday orta ve doğu Avrupa ülkelerinden 13 ülke olan; Çek Cumhuriyeti, Estonya, Letonya, Litvanya, Macaristan, Polonya, Kıbrıs, Malta, Slovakya, Slovenya, Bulgaristan, Romanya ve Türkiye yararlanabilir.

Programın Aktiviteleri

Avrupa'da insanların eğitim alanında uluslar üstü değişkenliğini sağlamak, eğitimde kaliteyi arttırmaya ve yeniliğe yönelik uluslar üstü projelerde iş birliği yapmak, dil becerilerini yükseltmek ve farklı kültürlerin anlaşılmasını sağlamak, eğitimde bilişim teknolojisinin kullanılmasını sağlamak, eğitim sistem ve politikalarının karşılaştırmalı inceleme ve analizini yapmak, benzer aktiviteler üretmektir.

Socrates Eğitim Programının Alt Dalı Olarak Erasmus

Erasmus programı adını filozof, teolog ve hümanist Rotterdam Erasmus'tan alır. (1465-1536) 1987'den itibaren üniversiteler arası iş birliği odaklı, üniversite öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının karşılıklı değişimini sağlayan bir Avrupa Birliği eğitim programıdır. Bu program, 15 AB ülkesi ile EFTA ülkeleri ve 13 aday AB ülkesine açıktır. Sayılan ülkelerin yüksek öğretim öğrencilerinden birinci sınıfı tamamlayanlar ve yüksek lisans öğrencileri dâhil yüksek öğretimdeki bütün öğrenciler yararlanmaktadır.

Erasmus programı, kendi alanıyla uyumlu olmak üzere üç ay ile bir akademik yıl sürelidir. Avrupa Birliği'ne henüz aday ülke statüsünde bulunan Türkiye'ye de Erasmus eğitim programı ile her yıl binlerce öğrenci gelmektedir. Bu durum, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine ehemmiyet kazandırmaktadır. Eğitimleri için Türkiye'de ikamet edecek öğrencilere eğitimlerinden önce veya eğitimleri sırasında kurslar düzenlenmektedir. Türkiye'nin AB eğitim programlarına katılımını Türkiye Ulusal Ajansı sağlamaktadır. Aynı zamanda, TC Başbakanlığı'na bağlı, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızla ilgili araştırmalar yapmak ve sorunlarına çözüm üretmek, soydaş ve akraba topluluklar ile sosyal, kültürel ve ekonomik bağları

güçlendirmek amacıyla kurulan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Türkî devletlerdeki öğrencilere burs olanağı tanımaktadır.

1.2 Dil ve İletişim

Prof. Dr. Günay Karaağaç dili, "Kişi, sosyal çevrede sağlıklı bir yaşam sürmek için sağlıklı bir iletişim kurmak zorundadır. İletişimde anlaşmayı sağlayan çeşitli yöntemler ve araçlar vardır. İnsanlar birbirleriyle renk, mekanik, sesler çeşitli beden hareketleri vb. yoluyla da iletişim kurabilir; ama dil dediğimiz saymacalar sisteminin zenginliği olmasaydı, insanlar kendi aralarında iletişim ve anlaşmayı sağlayamazdı ve uygarlıktan, sosyal yaşamdan söz edemezdik. Bu bakımdan dil aracılığı ile iletişim ve anlaşma insanoğlunun sahip olduğu en büyük daha doğrusu tek ayrıcalıktır. Dil, insan oluş serüvenimizin başlangıç noktasıdır. Hem ürünü hem de üreticisi olduğumuz tek alandır." ² Diyerek tanımlar. Prof. Dr. Muharrem Ergin de dili "İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli anlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimai bir müessese" şeklinde özetler. ³ Dil, insanı yoğuran ve ona biçim veren kusursuz bir yapıdır. Bu nedenle dil eğitimini, dilin insana şekil veren bir sanat olduğunu unutmuyarak sürdürdük.

Prof. Dr. Doğan Aksan "Dil, akla bin bir soru getiren, insanın bin bir sorunu kurcalamasına yol açan sırlarla dolu bir varlıktır: Nasıl oluyor da bir kimsenin bizden istediği bir işi onun birkaç ağız hareketiyle gerçekleşen bir ses bileşimiyle, bir sözle yerine getirebiliyoruz? Nasıl oluyor da bir şairin sözle, yazıyla dile getirdiği bir duygu birkaç sözcükle bize aktarıveriyor, kimi zaman tüylerimizi ürpertecek kadar bizi etkiliyor? Bir *evet* sözcüğünün nasıl -söyleniş durumuna göre- beş altı anlamı olabiliyor? Üzerinde *dur!* Yazılı bir levha ya da birinin ağzından çıkan *dur!* emri bizi bir anda durduruyor da Türkçe bilmeyen bir kimseye bir şey anlatmıyor?" şeklinde görüşlerini açıklayarak dilin ne kadar büyümlü bir dünya olduğunu anlatmak istemiştir. Biz de Türkçeyi öğrencilerimize öğretirken onları ezber mantığından

² Günay Karaağaç, Dil, Tarih ve İnsan, Kitabevi, İstanbul, 2008

³ Prof. Dr. Muharrem Ergin, Türk Dil Bilgisi, Bayrak Basım, İstanbul, 1992, S. 3

kurtararak Türkçenin büyüğü dünyasına sokmak istedik.⁴ Gelişen ve değişen dünyamızda sınırlar iç içe geçerken insanların ve kültürlerinin de birbirine yaklaştığını görmekteyiz. Halkların birbirini keşfetme arzusunun, en etkili ifade aracı olan dillerin öğretimini de geliştirdiği muhakkaktır. Türkçe de bu gelişimden nasibini almıştır. Yabancı öğrencilerimiz Türkiye'ye geldiklerinde Türk Dili ile birlikte Türk Kültürünü de yakından tanıma isteğindedirler. Bu nedenle yabancı öğrencilerimize Türk Dili'ni öğretirken Türk Kültürünü de en iyi şekilde öğretme gayretindeyiz. Şüphesiz ki dil, ait olduğu toplumun kültürünü de kusursuz şekilde yansıtır.

Türkçe öğretiminde Türk Kültürünü de en iyi şekilde yansıtmak için "yaşayarak öğrenme" metodunu benimsedik. Türkçenin yalnızca dört duvar içinde bir ders olmasına engel olmak ve öğrencilerimizi Türkçeyi Türk insanı ile beraber yaşayarak öğrenmesi için teşvik ettik.

1.3 Türkçenin Dünya Dilleri Arasındaki Yeri

Her toplumun kendine özgü bir dili vardır. Bununla beraber diller birbirlerine benzerlik bakımından gruplara ayrılır. Bu benzerlikler köken ve yapı bakımından olabilir. Yeryüzündeki başlıca dil aileleri şunlardır:

1.Hint-Avrupa Dil Ailesi

Hint-Avrupa dil ailesinin bir kolu Asya'da diğer kolu Avrupa'dadır. "Avrupa kolunun içine Germen dilleri, Roman dilleri, İslav dilleri olmak üzere üç büyük kol vardır. Germen dilleri koluna Almanca, Flemenkçe, İngilizce ve İskandinav dilleri girer. Roman dillerinde Fransızca, İspanyolca, Portekizce, İtalyanca ve Rumence bulunur. İslav dilleri kolunu ise Rusça, Bulgarca, Sırpça, Lehçe gibi diller teşkil eder.Hint-Avrupa dil ailesinin Asya kolunda ise başlıca Hint-İran dilleri vardır. Bunlar Sanskritçe ile bugünkü başlıca Hint dilleri ve tarihi Avestçe ile eski, orta ve yeni Farsçadır. Yaşayan dillerden Ermenice de bu kola dâhildir.⁵

Sami Dilleri

⁴ Prof. Dr. Doğan Aksan, Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileriyle Dilbilim, Türk Dil Kurumu Yay., Ankara, 2007, Sy. 11-12

⁵ Prof. Dr. Muharrem Ergin, age. Sy 6-7

Arapça, İbranice ve Akadça bu gruba mensuptur.

Bantu Dilleri

Afrika'nın en büyük dil ailesidir.

Çin-Tibet Dilleri Ailesi

Asya'nın en büyük dil ailesidir.

Köken bakımından ayrılan dil grupları yapı bakımından da üçe ayrılır

1. Tek Heceli Diller

2. Eklemeli Diller

3. Çekimli Diller

Tek Heceli Diller

Bu gruptaki tüm kelimeler tek hecelidir. Vurgu sistemleri güçlüdür. Çin-Tibet dil ailesi bu gruba girer.

Eklemeli Diller

Tek veya çok heceli kelimeler ve ekler vardır. Ekler bazen kökün başına bazen de sonuna eklenir. Türkçe, bu gruba mensup sondan eklemeli bir dildir.

Çekimli Diller

Çekimli dillerde de kök ve ekler vardır fakat yeni ifadeler daha çok kökün değiştirilmesiyle oluşur.

Yeryüzündeki diller arasında Türkçenin içine girdiği grup Ural-Altay diller grubudur. Ural-Altay diller grubu, bir dil ailesi olacak şekilde yakınlık teşkil etmediği için bu dillere bir diller grubu olarak bakmak lazımdır.

Ural kolu Fin-Ugur ve Samoyed olmak üzere ikiye ayrılır. Fin-Ugur kolunda Fince ile Macarcayı içine alan Ugurca ve Permce vardır. Samoyed kolunda ise çeşitli varyantları ile Samoyedce bulunur. Ural-Altay dillerinin Altay kolunda ise Mançuca, Moğolca ve Türkçe yer alır.⁶

⁶ Prof. Dr. Muharrem Ergin, age. Sy 8-9

1.4 Yabancı Dil Öğretme Yöntemleri ve Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi

Dünyada yabancı dil öğretiminde tercih edilen, usul ve metot bakımından birbirinden ayrılan yöntemler mevcuttur. Bu yöntemlerden başlıcaları şöyledir:

Dil Bilgisi-Çeviri Yöntemi

Eski Yunan'dan 20. yüzyılın ortalarına kadar kullanılan bir yöntemdir.⁷ Bu yöntemde dil, cümle yapısı şeklinde ele alındığı için yalnızca gramer kurallarının öğrenimi önemlidir, sözlü dil yer tutmamaktadır. Bu yaklaşımda, öğretmenin dil bilgisini etkili ve kusursuz öğretmesi beklenir. Bu öğretim yönteminin ana malzemeleri bir dil bilgisi kitabı ve sözlüktür. Öğrencilere sürekli çeviri yaptırılır, yazılı metinler üzerine çalışılır. Dilin sözlü yanını reddettiği için günümüzde bu yöntem, sadece metin odaklı incelemelerin yapılmasında kullanılır.

Düz varım Yöntemi

Adına direkt yöntem de denilen bu yöntem, 1950'lerde geleneksel dil öğretimine tepki olarak geliştirilmiştir.

Bu yöntemi bireyin ana dilini öğrenme sürecini esas alır. Birey ana dilini öğrenirken dil bilgisi kurallarına dikkat etmez. Yabancı dil de bu sürece benzer şekilde öğretilmelidir. Öğrenci doğal ortamda yabancı dil ile karşı karşıya bırakılmalı ve deneme-yanılma metodu ile öğrenmelidir.

Bu yöntemde dil bilgisi kuralları tümevarım yöntemi ile öğretilir. Diyaloglara geniş yer verilir. Öğretim esnasında ana dil kullanılmaz.

⁷ Mehmet Nuri Gömleksiz, "Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler ve Yöntem Sorunu" *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 6/2 Spring 2011

Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi

Bu yöntem 2. Dünya Savaşı'ndan sonra yine klasik yönteme tepki olarak ortaya çıkmıştır. Bu yönteme göre öğretim esnasında kesinlikle ana dile yer verilmemelidir. Sık sık tekrar yapılması çok önemlidir.

Bu anlayışa göre dil öğrenmek o dilin kalıplarını ve deyimlerini de iyi bilmeyi gerektirir; bu nedenle tekrar yapmak gerekir. Kitaplara fazla bağlı kalmadan daha çok dinleme ve tekrar yoluyla dil alışkanlığı kazanılır; çünkü bu anlayışa göre dil bir alışkanlıktan farklı değildir.

Bilişsel Yaklaşım

Bu yöntemin öncülüğünü 1950'li yıllarda Chomsky yapmıştır. Kulak-dil alışkanlığı yöntemine karşı çıkar; çünkü Chomsky'e göre insan bir makine değildir. Dili bir alışkanlık edinir gibi değil anlamlandırarak öğrenmek gerekir.

Bilişsel yaklaşım, tümdengelim yöntemini benimser. Öğrenim esnasında ana dil sınırlı olmak kaydıyla kullanılabilir.

İletişimsel Yaklaşım

Bu yaklaşıma göre dilin toplumsal bir boyutu vardır. Dil, bir iletişim aracıdır. Dil kurallarına sıkı sıkıya bağlanmak yerine öğreniciye iletişim kurabilme becerisini kazandırmak önemlidir. Bu yaklaşımda dil bilgisi, okuma, dinleme ve konuşma yeteneklerine ayrı ayrı önem verilir. Eğitim, öğretmen değil öğrenci merkezlidir. Klasik dil yerine yaşayan, güncel dil öğretilir. Diyaloglar önemlidir. Öğretmen hem ana dili hem de hedef dili iyi bilmelidir.

Eklemeli-Seçmeli Yöntem

Genel olarak, dil öğretiminde tek bir yöntemin tek başına yeterli gelemeyeceğini savunan görüştür. Eklemeli yönteme göre dil öğretimi hedef dil ile olmalıdır. Öğretim esnasında öğrencinin ders ile ilgili ve güdülenmiş olması önemlidir. Tekrarlardan çok iletişime yönelik pratikler yapılmalıdır. Güncel dilin öğretiminin yanı sıra öğrencinin mesleğine yönelik dili de öğrenebilmesi önemlidir. Dil bilgisi, okuma, dinleme, konuşma yeteneklerinin her birine ayrı ayrı önem verilir.

Lozanov'un Telkin Yöntemi

Bu yöntem psikiyatrisi Georgi Lozanov tarafından geliştirilmiştir. Bu yönteme göre kişinin başarısızlığı, başarısız olacağına dair inancından kaynaklanmaktadır, öncelikle olumsuz şartlanmalardan kurtulmak gerekir.

Bu yöntemde dersler ev ortamı gibi oldukça rahat döşenmiş sınıflarda yapılır. Tiyatro metni gibi, her öğrencinin rolü önceden belirlenir. Diyaloglar bu yöntemde geniş yer tutar. Eğitim sırasında müzik de önemlidir. Öğrenciler hafif bir müzik eşliğinde sorumlu oldukları metinleri ezberlemeye çalışır. Öğretmen gerektiği yerde açıklama ve çeviri yapar. Dersler bu şekilde sürdürülür.

1.5 TURKOFONI Türkçe Öğretim Seti

Romanlarımızı Temel Türkçe I ve II seviyelerine uyarlarken Yrd. Doç. Dr. Mustafa Çetin'in TURKOFONI Dil Eğitim Setleri'nden faydalandık. Bu setin Temel I kitabında öğretilen konular olan çoğul eki, hal ekleri, soru ekleri, var-yok-değil, şimdiki zaman, istek kipi, emir kipi, belirli geçmiş zaman ve Temel II kitabının konuları olan i-mek, iyelik, belirtisiz isim tamlaması, belirtili isim tamlaması, zamirler, eşitlik ve gelecek zamanın çerçevesinde metinlerimizi yeniden ele aldık.

Sayın Yrd. Doç. Dr. Mustafa Çetin'in TURKOFONI Dil Eğitim Setini referans olarak kabul etmemizin sebebi, bu kitapların son derece sade ve anlaşılır şekilde hazırlanmış olmasıdır. TURKOFONI Dil Eğitim Seti Temel I ve Temel II kitaplarının dil bilgisi içeriği ayrıntılı şekilde verilecektir.

1.6 Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç ve Dokuzuncu Hariciye Koşuşu

Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç romanının yazarı Hüseyin Rahmi Gürpınar, 17 Ağustos 1864 tarihinde İstanbul'da doğdu. Hünkar yaveri Mehmet Sait Paşa'nın oğlu olan Gürpınar, annesinin ölümü üzerine çocukluğunu İstanbul'da babaannesinin yanında geçirdi. Geçirdiği ağır hastalık nedeniyle Mekteb-i Mülkiye'deki eğitimini yarıda bıraktı. Çeşitli memuriyetlerde de bulunan yazar, hayatını kalemi ile kazanmaya çalıştı. Gürpınar, eserlerinde İstanbul'un toplumsal hayatını, halk yaşayışını, batıl inançlarını kendine has mizahı ile harmanlayarak

yansıtır. 19. yy İstanbulunun canlı, yaşayan hayatını konu edinir. Eserlerini realist bir yaklaşım ile vücuda getirmiştir. 8 Mart 1944 tarihinde vefat eden yazar İstanbul yaşayışını anlatan birçok roman miras bırakmıştır.

Hüseyin Rahmi'nin miras bıraktığı değerli eserlerden biri olan Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç 1912 yılında yayımlanmıştır. 1910 yılında Halley adlı bir kuyruklu yıldızın dünyaya çarpacağı söylentisinin yayılması üzerine bu durumla eğlenmek isteyen İrfan Galip ve mektuplaştığı esrarengiz bayanın serüvenleri konu edilmiştir. Bu romanda, Hüseyin Rahmi romanlarının tipik özellikleri olan İstanbul halkının yaşayışı, gelenekleri, aile yapısı ve batıl inançları yine mizahi bir üslupla yansıtılmıştır. Bu roman vasıtası ile öğrencilerimizin geçmiş İstanbul yaşantısını öğrenerek günümüz İstanbul'u ile karşılaştırma yapabilme imkânı vardır. Aynı zamanda romanın mizahi yapısı öğrenirken eğlendirmeyi de kolaylaştırmıştır. Öğrencilerimizin romandan daha kolay faydalanmasını sağlamak amacı ile de romanın sonuna Türkçeden Türkçeye sözlük eklenmiştir.

Dokuzuncu Hariciye Koğuşu'nun yazarı Peyami Safa 1899 yılında İstanbul'da doğmuştur. Eserlerinde Server Bedii takma ismini de kullanmıştır. Peyami Safa, 1901 yılında yetim kalmış, babasız büyümenin zorluklarını tatmıştır. Dokuz yaşında iken yakalandığı kemik hastalığının fiziksel ve ruhsal sıkıntılarını 17 yaşına dek yaşamıştır. Bu hastalık sebebiyle doktorlar bacağını kesmek istemiş fakat Peyami Safa bu öneriyi reddetmiştir. Bu dönemde yaşadığı zorlukları Dokuzuncu Hariciye Koğuşu adlı romanında anlatmıştır.

Hastalığı nedeniyle tahsilini yarıda kesmiş ve çeşitli görevlerde çalışmak durumunda kalmıştır. Rehber-i İttihat Mektebi'nde öğretmenlik de yapan Safa, 1918 yılında bu görevinden ayrılmış ve gazetelerde yazılarını tefrika etmiştir. 1961 yılında Erzurum'da yedek subaylığını yapmakta olan oğlunun ölümü üzerine büyük bir sarsıntı yaşamış ve çok geçmeden kendisi de vefat etmiştir.

Peyami Safa ilk eserlerinde sola yakın bir siyasi kimlik kazanış, Dokuzuncu Hariciye Koğuşu adlı eserinde ise hastalık yıllarının kendisinde bıraktığı fiziksel ve ruhsal tesirleri işlemiştir. Bu yönüyle eser, otobiyografik bir roman hüviyetindedir. Eserde kendisinin ve çevresindeki insanların psikolojik yapılarını da irdelemiş bu yönüyle de psikolojik romana yaklaşmıştır. Diğer mühim eserlerinden Mahşer, Şimşek, Fatih-Harbiye ve Biz İnsanlar'da ise doğu-batı çatışmasını yansıtmıştır. Ayrıca Server Bedii takma adıyla yazdığı sayısız eserlerini de daha çok hayatını kazanma amacı ile vücuda getirmiştir.

Dokuzuncu Hariciye Koşu romanının da yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yardımcı bir materyal olmasını istedik ve Türk Edebiyatı'nın bu seçkin eserini A1-A2 seviyesinde sadeleştirdik. Anlaşılmasını kolaylaştırmak ve ayrıca bir ders materyali olmasını sağlamak için de Türkçeden Türkçeye sözlük ile destekledik. Çalışmalarımızın Türkçe öğrenmek isteyen tüm öğrencilere yardımcı olmasını ümit ediyoruz.

2.YABANCILAR İÇİN A1 DÜZEYİ TÜRÇE KONULAR(TEMEL TÜRKÇE I)

2.1. Tanışma Diyalogu

1. Diyalog

A: Merhaba!

B: Merhaba!

A: Nasılsınız?

B: Teşekkür ederim. İyiyim. Siz nasılsınız?

A: Teşekkür ederim. Ben de iyiyim.

B: Benim adım Mert. Sizin adınız ne?

A: Ben adım Pascal.

B: Memnun oldum.

A: Ben de memnun oldum.

A: Nereye gidiyorsunuz?

B: Eve gidiyorum.

A: İyi günler!

B: İyi günler!

2. Diyalog

Tom : Günaydın!

Ali : Günaydın!

Tom : Ben Tom. Sizin adınız ne?

Ali : Ali. Memnun oldum.

Tom : Ben de.

Ali : Güzel Türkçe konuşuyorsunuz.

Tom : Hâlâ öğreniyorum

Ali : İngiliz misiniz?

Tom : Avustralyalıyım.

Ali : Avrupa'da mı Asya'da mı oturuyorsunuz?

Tom : Burada misafirim. Arkadaşlarda kalıyorum. Bazen orada, bazen burada.

Ali : İstanbul böyle. Beş dakikada Asyalı veya Avrupalı oluyorsunuz.

Tom : Evet.

Ali : Belki yine görüşürüz.

Tom : Neden olmasın?

Ali : İyi günler!

Tom : İyi günler! ⁸

2.2. Ünlüler ve Harfler

Kalın Ünlüler İnce Ünlüler

Aa: anne, arkadaş, ayakkabı

İi: ılık, ışık, ıslak

Oo: okul, oda, otur-, o, onlar

Uu: uyku, uzak

Ee: el, ekmek, ev

İi: iki, ince, ip

Öö: öğretmen, öğrenci

Üü: ülke, uç, üniversite

Harfler

Aa: anne, arkadaş, ayakkabı

Bb: baba, balık, bir, bu, ben, biz, bebek

Cc: cam, cadde

Çç: çocuk, çikolata, çiçek

Dd: duvar, deniz, dünya, ders, dede

Ee: el, ekmek, ev

Ff: fare, fırça, fiyat, Franse

Gg: günaydın, gör-, güneş

Ğğ(yumuşak g): dağ, ağaç, yağmur

Hh: hasta, hastane

İi: ılık, ışık, ıslak

İi: iki, ince, ip

Jj: jandarma, jilet, Japonya

⁸ Mustafa Çetin, *Türkçe Öğren I*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, , 1999, s.8

Kk: kapı, kalem, kitap, kağıt, kelime, konuş-, koş

Ll: lira, lamba, limon

Mm: masa, mutfak, Mısır, mısır

Nn: ne?, nasıl?, niçin?, nereye?, nerede?, nereden?

Oo: okul, oda, otur-, o, onlar

Öö: öğretmen, öğrenci

Pp: para, pasta, posta

Rr: resim, renk

Ss: süt, su, ses, sıcak, sayı, seni, siz

Şş: şu, şemsiye, şişe

Tt: telefon, televizyon, tiyatro, Türkiye, Türk, Türkçe

Uu: uyku, uzak

Üü: ülke, uç, üniversite

Vv: ve, veya

Yy: yakın, yaz-, yağmur, yıldız

Zz: zil, zayıf, zaman

2.3. "Ne?", "Kim?"

Bu ____ *

Şu _____ *

O _____ *

Ne?

Bu ne? Bu kitap

Bu kitap

Kim

Bu kim?

Bu Ali

Şu ne?

Şu masa

O ne?

O masa

O kim?

O Ayşe

2.4. Çoğul

a, ı, o, u: -lar

e, i, ö, ü: -ler

masalar

evler

kitaplar

anneler

arabalar

dersler

bankalar

çiçekler

sınıflar

köpekler

odalar

kalemler

2.5 Nerede?

a, ı, o, u: -da

e, i, ö, ü: -de

Burada _____

Şurada _____

Orada _____

Kitap nerede? Kitap burada.

Masa nerede? Masa şurada.

Bilgisayar nerede? Bilgisayar orada.

Sekreter nerede? Sekreter büroda.

Müdür nerede? Müdür toplantıda.

Şef nerede? Şef koridorda.

Kitap nerede? Kitap masada.

Su nerede? Su şişede.

Çocuk nerede? Çocuk okulda.

Kedi nerede? Kedi cadde.

2.6. Nerelisiniz?

Nerelisin? (Sen)

Nerelisiniz(Siz)

Nereli(O)

(Ben) Amerikalıyım.

(Ben) Rusum.

(O)Tokyolu.

(Ben) Belçikalıyım.	(Ben) Japonum.	(O)Arnavut.
(Ben) Avustralyalıyım.	(Ben) Hintliyim.	(O)Boşnak.
(Ben) Çinliyim.	(Ben) İngilizim.	(O)Türkmen.
(Ben) Honulululuyum.	(Biz) Almanız.	(O)Azeri.
(Ben) İzmirliyim.	(Biz) Trabzonluyuz.	(O)Kazak.
(Ben) Ankaralıyım.	(Biz) Parisliyiz.	(O)Hollandalı.
(Ben) Türküm .	(Biz) Münihliyiz.	(O)Edirneli.21

2.7. Nereden <-----

Nereden geliyorsun(uz)?

a, ı, o, u: -dan e, i, ö, ü: -den

Nereden geliyorsun(uz)?

Okul**dan** geliyorum.

Banka**dan** geliyorum.

Oteld**den** geliyorum.

Taksim'**den** geliyorum.

Ev**den** geliyorum.

Üniversited**den** geliyorum.

Üsküdar'**dan** geliyorum.

Almanya'**dan** geliyorum.

F, S, T, K, Ç, Ş, H, P (FıSTıKÇıŞaHaP)

a, ı, o, u: -tan e, i, ö, ü: -ten

Beşiktaş'**tan** geliyorum.

Durak**tan** geliyorum.

Der**sten** geliyorum.

Paris'**ten** geliyorum.

Frankfurt'**tan** geliyorum.

Levent'**ten** geliyorum.

Sokak**tan** geliyorum.

2.8. Nerede oturuyorsun(uz)?

a, ı, o, u: -da

e, i, ö, ü: -de

F, S, T, K, Ç, Ş, H, P (FıSTıKÇıŞaHaP)

a, ı, o, u: -ta

e, i, ö, ü: -te

Sandalyede oturuyorum.

Beşiktaş'ta oturuyorum.

Bahç**de** oturuyorum.

Sını**fta** oturuyorum.

Od**ada** oturuyorum.

Ter**asta** oturuyorum.

Yenibosna'**da** oturuyorum.

Durak**ta** oturuyorum.

2.9. Ne var? - Kim var? Ne yok? - Kim yok?

a, ı, o, u: -da

e, i, ö, ü: -de

F, S, T, K, Ç, Ş, H, P (FıSTıKÇıŞaHaP)

a, ı, o, u: -ta

e, i, ö, ü: -te

Ne var?

Masada ne var? Masada kitap var.

Kitapta ne var? Kitapta resim var.

Denizde ne var? Denizde balık var.

Kim var?

Sınıfta kim var? Sınıfta öğrenciler var.

Büroda kim var? Büroda sekreter var.

Otobüste kim var? Otobüste şoför ve yolcular var.

Ne yok?

Sınıfta ne yok? Sınıfta kedi yok.

Koridorda ne yok? Koridorda TV yok.

Otobüste ne yok? Otobüste klima yok.

Kim yok?

Derste kim yok? Derste Marry yok.

Evde kim yok? Evde çocuk yok.

Burada kim yok? Burada Ali yok.

2.10. Evet - Hayır (Değil)

a, ı: mı? e, i: mi? o, u: mu? ö, ü: mü?

Bu masa mı?

Evet, bu masa.

Hayır, bu masa değil.

Şu okul mu?

Evet, şu okul.

Hayır, şu okul değil.

O, gözlük mü?

Evet, o gözlük.

Hayır, o gözlük değil.

Bu öğrenci mi?

Evet, bu öğrenci.

Hayır, bu öğrenci değil.

2.11. Evet - Hayır (Yok)

a, ı, o, u: -da e, i, ö, ü: -de

F, S, T, K, Ç, Ş, H, P (FıSTıKÇıŞaHaP)

a, ı, o, u: -ta e, i, ö, ü: -te

Masada kitap var mı?

Evet, masada kitap var.

Hayır, masada kitap yok.

Sınıfta klima var mı?

Evet, sınıfta klima var.

Hayır, sınıfta klima yok.

Bahçede kedi var mı?

Evet, bahçede kedi var.

Hayır, bahçede kedi yok.

Derste stres var mı?

Evet, derste stres var.

Hayır, derste stres yok.

2.12. Değil mi?

Hava güzel, değil mi?

Evet güzel.

Kahve kaliteli, değil mi?

Evet kaliteli.

Çocuk çok tatlı değil mi?

Evet çok tatlı.

Türkçe kolay değil mi?

Evet kolay. ⁹

2.13. Burası

Burası neresi?

Burası sınıf.

Şurası neresi?

Şurası otopark.

Orası neresi?

Orası havaalanı.

2.14. Ne yapıyorsun(uz)?

Ne yapıyorsun(uz)?

Ben oturuyorum.

Ben geliyorum.

Ben gidiyorum.

Ben gülüyorum.

Ben ağlıyorum.

Ben bakıyorum.

Ben konuşuyorum.

2.15. Ne iş yapıyorsun(uz) ?

Ne iş yapıyorsun(uz)?

Ben öğretmenim.

Ben öğrenciyim.

Ben sekreterim.

Ben danışmanım.

Ben mühendisim.

⁹ Mustafa Çetin, *Türkçe Öğren 1*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999, s.29

Ben doktorum.

Ben danışmanım.

Ben çaycıyım.

Ben pilotum.

2.16. Nereye?

a, ı, o, u: -a e, i, ö, ü:- e

Ünlü Harf Var! = a, ı, o, u: -ya e, i, ö, ü:- ye

Nereye gidiyorsun(uz)?

Okula gidiyorum.

Eve gidiyorum.

Bankaya gidiyorum.

Edirne'ye gidiyorum.

k ğ

Mutfak = Mutfakğa gidiyorum.

Durak = Durağa gidiyorum.

Sokak = Sokağa gidiyorum.

2.17. Şimdiki Zaman Olumlu (+)

<i>a, ı: -iyor</i>	<i>e, i: iyor</i>	<i>o, u: -uyor</i>	<i>ö, ü: -üyor</i>
al-	gel-	sor-	gül-
Ben alıyorum	geliyorum	soruyorum	gülüyorum
Sen alıyorsun	geliyorsun	soruyorsun	gülüyorsun
O alıyor	geliyor	soruyor	gülüyor
Biz alıyoruz	geliyoruz	soruyoruz	

gölüyoruz		
Siz alıyorsunuz	geliyorsunuz	soruyorsunuz
göluyorsunuz		
Onlar alıyorlar	geliyorlar	soruyorlar
göluyorlar		

t-----> d

<i>git-</i>	<i>tat-</i>	<i>(telefon) et-</i>
Ben gidiorum	tadıorum	telefon ediorum
Sen gidiorsun	tadıyorsun	telefon ediorsun
O gidiyor	tadıyor	telefon ediyor
Biz gidioruz	tadıyoruz	telefon ediyoruz
Siz gidiorsunuz	tadıyorsunuz	telefon ediorsunuz
Onlar gidiyorlar	tadıyorlar	telefon ediyorlar

Son Harf Ünlü

-yor

uyu-yor

oku-yor

üşü-yor

yürü-yor

a-e

a, ı: -ıyor e, i: iyor o, u: -uyor ö, ü: -üyor

anla- =anlıyor

ara- =arıyor

başla- = başlıyor

boya- = boyuyor

özle- = özlüyor

ye- = yiyor

de- = diyor

2.18. Şimdiki Zaman Soru (?)

<i>al-</i>	<i>git-</i>	<i>oku-</i>	<i>söyle-</i>
Ben alıyor muyum?	gidiyor muyum?	okuyor muyum?	söylüyor muyum?
Sen alıyor musun?	gidiyor musun?	okuyor musun?	söylüyor musun?
O alıyor mu?	gidiyor mu?	okuyor mu?	söylüyor mu?
Biz alıyor muyuz?	gidiyor muyuz?	okuyor muyuz?	söylüyor muyuz?
Siz alıyor musunuz?	gidiyor musunuz?	okuyor musunuz?	söylüyor musunuz?
Onlar alıyorlar mı?	gidiyorlar mı?	okuyorlar mı?	söylüyorlar mı?

2.19. Şimdiki Zaman Olumsuz (-)

<i>a, ı: -mıyor</i>	<i>e, i: miyor</i>	<i>o, u: -muyor</i>	<i>ö, ü: -müyor</i>
al-	git-	konuş-	yürü-
Ben almıyorum	gitmiyorum	konuşmuyorum	yürümüyorum
Sen almıyorsun	gitmiyorsun	konuşmıyorsun	yürümüyorsun
O almıyor	gitmiyor	konuşmuyor	yürümüyor
Biz almıyoruz	gitmiyoruz	konuşmuyoruz	yürümüyoruz
Siz almıyorsunuz	gitmiyorsunuz	konuşmıyorsunuz	yürümüyorsunuz

Onlar almıyorlar

gitmiyorlar

konuşmuyorlar

yürümüyorlar

Ben güzel konuşuyor muyum?

Evet, sen güzel konuşuyorsun.

Hayır, sen güzel konuşmuyorsun.

Sen eve gidiyor musun?

Evet, ben eve gidiyorum.

Hayır, ben eve gitmiyorum.

O, çay içiyor mu?

Evet, o çay içiyor.

Hayır, o çay içmiyor.

Biz çabuk öğreniyor muyuz?

Evet, siz çabuk öğreniyoruz.

Hayır, siz çabuk öğrenmiyoruz.

Siz erken uyuyor musunuz?

Evet, biz erken uyuyoruz.

Hayır, biz erken uyumuyoruz.

Onlar durakta bekliyorlar mı?

Evet, onlar durakta bekliyorlar.

Hayır, onlar durakta beklemiyorlar.

2.20. Şimdiki Zaman, Geniş Zaman Rolünde

Her gün buraya geliyor.

Her akşam çalışıyoruz.

Ara sıra oraya gidiyor.

2.21. Şimdiki Zaman, Gelecek Zaman Rolünde

Yarın gidiyoruz.

Yarın gece ne yapıyorsun?

Gelecek ay gidiyorlar mı?

Gelecek hafta alıyoruz.

Birazdan çıkıyorum.

Az sonra başlıyor.¹⁰

2.22. İstek Kipi Olumlu (+)

Ben		Biz		
<i>a, ı, o, u: -ayım</i>		<i>a, ı, o, u: -alım</i>		
<i>e, i, e, i: -eyim</i>		<i>e, i, e, i: -elim</i>		
	al-	bak-	ver-	gör-
Ben	alayım	bakayım	vereyim	göreyim
Biz	tadalım	gidelim	verelim	görelim

t----->

	tat-	git-	(yardım) et-
Ben	tadayım	gideyim	yardım edeyim
Biz	tadalım	gidelim	yardım edelim

¹⁰ Mustafa Çetin, *Türkçe Öğren 1*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999, s.42

Son Harf Ünlü

Ben		Biz	
<i>a, ı, o, u: -yayım</i>		<i>a, ı, o, u: -yalım</i>	
<i>e, i, e, i: -yeyim</i>		<i>e, i, e, i: -yelim</i>	
başla-	söyle-	de-	ye-
Ben başlayayım	söyleyeyim	diyeyim	yiyeyim
Biz başlayalım	söyleyelim	diyelim	yiyeelim

2.23. İstek Kipi Olumsuz (-)

Ben		Biz	
<i>a, ı, o, u: -mayayım</i>		<i>a, ı, o, u: -mayalım</i>	
<i>e, i, e, i: -meyeyim</i>		<i>e, i, e, i: -meyelim</i>	
yap-	ye-		
Ben yapmayayım	yemeyeyim		
Biz yapmayalım	yemeyelim		

2.24. İstek Kipi (Biz) Soru (?)

Biz gidelim mi?

Evet, gidelim.

Hayır, gitmeyelim.

Biz yapalım mı?

Evet, yapalım.

Hayır, yapmayalım.

Beraber deneyelim mi?

Evet, deneyelim.

Hayır, denemeyelim.

Öğle yemeği yiyelim mi?

Evet, yiyelim.

Hayır, yemeyelim.

2.25. Emir Kipi Olumlu (+)

	al-	ver-	sor-	dön-
Sen	al	ver	sor	dön
O	alsın	versin	sorsun	dönsün
Siz	alın	verin	sorun	dönün
Onlar	alsınlar	versinler	sorsunlar	dönsünler

Son Harf Ünlü

	ara-	ye-	oku-	yürü-
Sen	ara	ye	oku	yürü
O	arasın	yesin	okusun	yürüsün
Siz	arayın	yiysin	okuyun	yürüyün
Onlar	arasınlar	yesinler	okusunlar	yürüsünler

t----->d

git-	tat-	(kontrol) et-
-------------	-------------	----------------------

Sen	git	tat	kontrol et
O	gitsin	tatsın	kontrol etsin
Siz	gidin	tadın	kontrol edin
Onlar	gitsinler	tatsınlar	kontrol etsinler

2.26. Emir Kipi Olumsuz (-)

	a, ı, o, u: -ma		e, i, ö, ü: -me	
	al-	oku-	ye-	git-
Sen	alma	okuma	yeme	gitme
O	almasın	okumasın	yemesin	gitmesin
Siz	almayın	okumayın	yemeyin	gitmeyin
Onlar	almasınlar	okumasınlar	yemesinler	gitmesinler

2.26. Emir Kipi (O, Onlar) Soru (?)

O gitsin mi?

Evet, gitsin.

Hayır, gitmesin.

O okusun mu?

Evet, okusun.

Hayır, okumasın.

Onlar gelsinler mi?

Evet, gelsinler.

Hayır, gelmesinler.

Onlar konuşsunlar mı?

Evet, konuşsunlar.

Hayır, konuşmasınlar.

2.27. Emir - İstek Kombinasyon

1. Grup

Ben yapayım mı?

Evet, yap.

Hayır, yapma.

Ben yiyeyim mi?

Evet, ye.

Hayır, yeme

2. Grup

O, yapsın mı?

Evet, yapsın!

Hayır, yapmasın!

O, gelsin mi?

Evet, gelsin!

Hayır, gelmesin!

3. Grup

Biz yapalım mı?

Evet, yapalım.

Hayır, yapmayalım.

Biz yiyelim mi?

Evet, yiyelim.

Hayır, yemeyelim.

4. Grup

Biz gidelim mi?

Evet, siz gidin!

Hayır, siz gitmeyin!

Biz söyleyelim mi?

Evet, siz söyleyin!

Hayır, siz söylemeyin!

5. Grup

Onlar gitsinler mi?

Evet, gitsinler!

Hayır, gitmesinler!

Onlar otursunlar mı?

Evet, otursunlar!

Hayır, oturmasınlar!

2.28. Belirli Geçmiş Zaman (di'li Geçmiş Zaman) Olumlu (-)

a, ı: -dı

e, i: -di

o, u: -du

ö, ü: -dü

F, S, T, K, Ç, Ş, H, P (FıSTıKÇıŞaHaP)

a, ı: -tı

e, i: -ti

o, u: -tu

ö, ü: -tü

	al-	ver-	uyu-	gör-
Ben	aldım	verdim	uyudum	gördüm
Sen	aldın	verdin	uyudun	gördün
O	aldı	verdi	uyudu	gördü
Biz	aldık	verdik	uyuduk	gördük
Siz	aldınız	verdiniz	uyudunuz	gördünüz
Onlar	aldılar	verdiler	uyudular	gördüler

	yap-	iç-	koş-	düş-
Ben	yaptım	içtim	koştum	düştüüm
Sen	yaptın	içtin	koştun	düştüün
O	yaptı	içti	koştı	düştüü
Biz	yaptık	içtik	koştuk	düştüük
Siz	yaptınız	içtiniz	koştunuz	düştüünüz
Onlar	yaptılar	içtiler	koştular	düştüüler

2.29. Belirli Geçmiş Zaman Soru (?)

	a, ı: mı?	e, i: mi?	o, u: mu?	ö, ü: mü?
	al-	git-	kork-	düşün-
Ben	aldım mı?	gittim mi?	korktum mu?	düşündüm mü?
Sen	aldın mı?	gittin mi?	korktun mu?	düşündün mü?
O	aldı mı?	gitti mi?	korktu mu?	düşündün mü?

Biz	aldık mi ?	gittik mi ?	korktuk mu ?	düşündük mü ?
Siz	aldınız mi ?	gittiniz mi ?	korktunuz mu ?	düşündünüz mü ?
Onlar	aldınız mi ?	gittiler mi ?	korktular mi ?	düşündüler

2.30. Belirli Geçmiş Zaman Olumsuz (-)

	a, ı, o, u: - madı	e, i, ö, ü: -medi
	yap-	ye-
Ben	yapmadım	yemedim
Sen	yapmadın	yemedin
O	yapmadı	yemedi
Biz	yapmadık	yemedik
Siz	yapmadınız	yemediniz
Onlar	yapmadılar	yemediler

Sen maç seyrettin mi?

Evet, sen maç seyrettin.

Hayır, sen maç seyretmedin.

Resim yaptın mı?

Evet, yaptım.

Hayır, yapmadım.

İlaç içtiler mi?

Evet, içtiler.

Hayır, içmediler.

Tatilden döndü mü?

Evet, döndü.

Hayır, dönmedi.¹¹

2.31. Niçin? Çünkü...

Niçin güldün? **Çünkü** komik.

Neden aldınız? **Çünkü** lazım.

Niye bekliyorsun? **Çünkü** burası durak.

Hangi nedenle kızdı? **Çünkü** ödev yapmadık.

Niçin gülüyorsun. Komik. **Bu yüzden.**

Niye gelmediniz? Çok iş var. **Bu sebeple.**

Neden ağlıyor? Dondurma istiyor. **Bunun için.**

Hangi nedenle gelmedin? Otobüs gelmedi. **Bundan dolayı.**

¹¹ Mustafa Çetin, *Türkçe Öğren I*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999, s.69

3. YABANCILAR İÇİN A2 DÜZEYİ TÜRÇE KONULAR(TEMEL TÜRKÇE II)

3.1. Saatler

Saat kaç?

Saat kaç? Saat 9 (dokuz).

Saat kaç? Saat 12 (on iki).

Saat kaç? Saat 10:15 (on on beş).

Saat kaç? Saat 9:30 (dokuz otuz ya da dokuz buçuk).

Saat kaçta?

Saat kaçta kalkıyorsun? Dokuz buçukta kalkıyorum.

Saat kaçta uyudunuz? Gece on iki on beşte uyudum.

Saat kaçta geldiniz? Saat dört yirmide geldim.

Kaç saat? - Kaç gün?

Yol kaç saat sürüyor? Söyle böyle bir saat sürüyor.

Film kaç saat? Hemen hemen iki saat.

Kaç gün çalıştın. Sadece üç gün.

Kaç dakikada? - Kaç saatte? - Kaç günde? - Kaç ayda?

Kaç saatte yaptın? İki saatte yaptım.

Kaç dakikada pişirdin? On beş dakikada pişirdim.

Kaç günde vardınız? Bir haftada vardık.

Kaç ayda öğrendin? Aşağı yukarı altı ayda öğrendim. ¹²

3.2. İ-mek Fiili Olumlu (+)

yorgun	Türk	öğretmen	İtalyan
--------	------	----------	---------

¹² Mustafa Çetin, *Türkçe Öğren II*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999, s.12

Ben	yorgun um	Türk üm	öğretmen im	İtalyan ım
Sen	yorgun sun	Türks ün	öğretmen sin	İtalyan sın
O	yorgun	Türk	öğretmen	İtalyan
Biz	yorgun uz	Türk üz	öğretmen iz	İtalyan ız
Siz	yorgun sunuz	Türks ünüz	öğretmen siniz	İtalyan sınız
Onlar	yorgun lar	Türk ler	öğretmen ler	İtalyan lar

Son Harf Ünlü

	mutlu	Ürdünlü	Öğrenci	Amerikalı
Ben	mutluyum	Ürdünlüyüm	öğrenciyim	Amerikalıyım
Sen	mutlusun	Ürdünlüsün	öğrencisin	Amerikalısın
O	mutlu	Ürdünlü	öğrenci	Amerikalı
Biz	mutluyuz	Ürdünlüüz	öğrenciyiz	Amerikalıyız
Siz	mutlusunuz	Ürdünlüsünüz	öğrencisiniz	Amerikalısınız
Onlar	mutlular	Ürdünlüler	öğrenciler	Amerikalılar

13

3.3. İ-mek Fiili Soru (?)

	evli	müdür	kızgın	sporcu
Ben	evli miyim?	müdür müyüm?	kızgın mıyım?	sporcu muyum?
Sen	evli misin?	müdür müsün?	kızgın mısın?	sporcu musun?
O	evli mi?	müdür mü?	kızgın mı?	sporcu mu?
Biz	evli miyiz?	müdür müyüz?	kızgın mıyız?	sporcu muyuz?
Siz	evli misiniz?	müdür müsünüz?	kızgın mısınız?	sporcu musunuz?
Onlar	evliler mi?	müdürler mi?	kızgınlar mı?	sporcular mı?

¹³ Mustafa Çetin, *Türkçe Öğren II*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999, s.13

3.4. İ-mek Olumsuz (-)

	zengin	bankacı
Ben	zengin değilim	bankacı değilim
Sen	zengin değilsin	bankacı değilsin
O	zengin değil	bankacı değil
Biz	zengin değiliz	bankacı değiliz
Siz	zengin değilsiniz	bankacı değilsiniz
Onlar	zengin değiller	bankacı değiller

Evli misiniz?

Evet, evliyim

Hayır, evli değilim.

Ali, iyi mi?

Evet, iyi.

Hayır, iyi değil.

3.5. İyelik Olumlu

1. Grup - Son Harf Ünsüz

	ev	ad	yol	söz
Benim	evim	adım	yolum	sözüm
Senin	evin	adın	yolun	sözün
Onun	evi	adı	yolu	sözü
Bizim	evimiz	adımız	yolumuz	sözümüz
Sizin	eviniz	adınız	yolunuz	sözünüz

Onların	evleri	adları	yolları	sözleri
---------	--------	--------	---------	---------

2. Grup - Son Harf Sesli

	anne	baba	korku	ütü
Benim	annem	babam	korkum	ütüm
Senin	annen	baban	korkun	ütün
Onun	annesı	babası	korkusu	ütüsü
Bizim	annemiz	babamız	korkumuz	ütümüz
Sizin	anneniz	babanız	korkunuz	ütünüz
Onların	anneleri	babaları	korkuları	ütüleri

3. Grup

p----->b t----->d k----->ğ ç----->c

	kitap	yurt	çiçek	güç
Benim	kitabım	yurdum	çiçeğim	gücü
Senin	kitabın	yurdun	çiçeğin	gücün
Onun	kitabı	yurdu	çiçeği	gücü
Bizim	kitabımız	yurdumuz	çiçeğimiz	gücümüz
Sizin	kitabınız	yurdunuz	çiçeğiniz	gücünüz
Onların	kitapları	yurtları	çiçekleri	güçleri

4. Grup – İstisnalar

	şehir	ağız	oğul	gönül
Benim	şehrim	ağzım	oğlum	gönlüm
Senin	şehrin	ağzın	oğlun	gönlün
Onun	şehri	ağzı	oğlu	gönlü
Bizim	şehrimiz	ağzımız	oğlumuz	gönlümüz
Sizin	şehriniz	ağzınız	oğlunuz	gönlünüz
Onları	şehirleri	ağzıları	oğulları	gönlülleri

Kelimeler (İstisna)

alın şehir isim

burun boyun omuz

karın koyun göğüs

ağız kalp renk

oğul sabır fikir

zihin tavır resim

izin vakit kısım

şekil akıl ömür

3.6. İyelik Eki Olumsuz (-)

	Yurt	araba
Benim	yurdum değil	arabam değil
Senin	yurdun değil	araban değil
Onun	yurdu değil	arabası değil
Bizim	yurdumuz değil	arabamız değil

Sizin	yurdunuz değil	arabanız değil
Onları	yurtlar değil	arabaları değil

3.7. İyelik Eki Soru (?)

	kalp	soru	baş	ömür
Benim	kalbim mi?	sorum mu?	başım mı?	ömrüm mü?
Senin	kalbin mi?	sorun mu?	başın mı?	ömrün mü?
Onun	kalbi mi?	sorusu mu?	başı mı?	ömrü mü?
Bizim	kalbimiz mi?	sorumuz mu?	başımız mı?	ömrümüz mü?
Sizin	kalbiniz mi?	sorunuz mu?	başınız mı?	ömrünüz mü?
Onların	kalbi mi?	soruları mı?	başları mı?	ömürleri mi?

3.8. Ne Yapmak İstiyorsunuz?

Ne yapmak istiyorsunuz?

Tatile gitmek istiyorum.

Ders çalışmak istiyorum.

Pilot olmak istiyor.

Paris'e gitmek istiyorlar.

Balkonda oturmak istiyoruz.

Otelde kalmak istiyor.

Öğretmen olmak istiyorum.

Köfte yemek istiyoruz.

Ayran içmek istiyor.

3.9. Tamlamalar

Belirtili İsim Tamlaması

Son harf ünlü:

a, ı: -nın e, i: -nin o, u: -nun ö, ü: -nün

Son harf ünsüz:

a, ı: -ın e, i: -in o, u: -un ö, ü: -ün

O:

Onun evi

Onun oğlu

Onun kedisi

Onun arabası

Onlar:

Onların odaları

Onların düşünceleri

Onların dersleri

Onların komşuları

Ünlü Var:

odanın kapısı

arabanın sahibi

Ayşe'nin kedisi

pencerenin camı

ütünün kablosu

öykünün sonu

Ünsüz Var:

Ahmet'in bilgisayarı

Ayhan'ın düşünceleri

Mehmet'in torunu

Kuşun kanadı
Ürdün'ün nüfusu
Gözlüğün çerçevesi

Belirtisiz İsim Tamlaması

okul kapısı
çocuk ayakkabısı
öğrenci çantası
uçak bileti
Türkçe öğretmeni
Boğaz Köprüsü
Türk Kahvesi
Rus ruleti
İzmir uçağı
Çin malı

3.10. Yönler

Yer:

alt	içeri	ileri	yan
üst	dışarı	geri	ara
iç	ön	aşağı	sağ
dış	arka	yukarı	sol

Yönler:

kuzey	güney	doğu	batı
kuzeydoğu	kuzey batı	güney doğu	güney batı

3.11. İle

-la, -le, -yla, -yle

1-İle: “VE” İşlevi

Ali ile Ayşe gidiyorlar.
Ali'yle Ayşe gidiyorlar.
Ali ve Ayşe gidiyorlar.

2-İle: “İLE” İşlevi

Murat, Ayhan ile konuştu.
Murat, Ayhan'la konuştu.
Mehmet, Ayşe ile tartıştı.
Mehmet, Ayşe'yle tartıştı.

3-İle: “Vasıta” İşlevi (Ne ile –Neyle- Nasıl)

Metroyla geldim.
Dolmuşla gidelim mi?
Otobüs ile gittiler.
Deniz otobüsü ile mi gideceğiz.

4-İle “Kiminle”

Benimle gel.
Seninle konuşmak istiyorum.
Onunla kal.
Bizimle oturma.
Sizinle tanışmak istiyorum.
Onlarla görüşmedik.

3.12. Durum Ekleri

Yaklaşma (Datif)

-a, -e, -ya, -ye

- a bak- Oraya bakma!

- a yaz- Deftere yazalım.
- kız- Ben Ali'ye çok kızdım.
- a gül- Filme çok güldük.
- a sor- Öğretmene soralım.
- a öğret- Ben, Ayşe'ye öğrettim.
- a koy- Şuraya koy!
- a var- Siz Sakarya'ya vardınız mı?
- a alış- Buraya alıştın mı?
- a git- Okula gitti mi?
- a gel- Buraya gel!
- a başla- Haydi, oyuna başlayalım.
- a vur- Çocuğa vurma!
- a dokun- O, sobaya dokundu.

Bulunma (Lokatif)

-da, -de, -ta, -te

- da kal- Orada otelde kaldık.
- da otur- Nerede oturuyorsunuz?
- da çalış- Üniversitede çalışıyorum.
- da var Masada kitap var.
- da yok Dolapta elbise yok.
- da ol- Saat 8'de burada olun!
- da dur- Otobüs durakta durdu.
- da gör- Yolda gördüm.
- da oku- Üniversitede okuyorum.
- da gez- Bahçede gezdik.
- da bekle- Durakta otobüs bekledik.

Uzaklaşma-Ablatif

-dan, -den, -tan, -ten

- dan al- Nereden adlın?
- dan gel- İzmir'den geliyorum.

- dan git- Burad**an** gidelim.
- dan hoşlan- Filmd**en** hoşlandın mı?
- dan çık- Merdivenler**den** çıktı.
- dan ayrıl- Oteld**en** ayrılıyor.
- dan bıkt- Hayatt**an** bıktım.
- dan nefret et- Trafik**ten** nefret ediyorum.
- dan kork- Köpek**ten** korkuyorum.

İle-Vasıta

- ile gel- Arabay**la** gel!
- ile git- Metrobüs**le** git!
- ile kal- Benim**le** kal!
- ile konuş- Ali'**yle** konuştun mu?
- ile yazış- Mert **ile** yazıştık.
- ile tartış- Merve'**yle** tartıştılar.
- ile tanış- Selim'**le** tanıştın mı?
- ile karşılaş- Baban**la** karşılaştım.
- ile buluş- Ahmet **ile** buluştunuz mu?
- ile görüş- Furkan **ile** görüşüyor musun?

Belirtme (Akuzatif)

t, -i, -u, -ü, -yl, -yi, -yu, -yü

- 1 bil- Soruy**u** bildi.
- 1 tanı- Seni tanı**mı**yorum.
- 1 gör- Arabay**ı** gördün mü?
- 1 sev- Seni sevi**y**orum.
- 1 ara- Polisi aray**ı**alım.
- 1 anla- Beni anlamı**y**orsun.
- 1 bekle- Otobüs**ü** bekliyorum.
- 1 özle- İstanbul'**u** özledim.

- 1 dene- Bu elbiseyi denedin mi?
- 1 hatırla- Ali'yi hatırladın mı?
- 1 unut- Beni unutma!
- 1 vur- Adamı vurdular.
- 1 sor- O, seni sordu.
- 1 aç- Kapıyı aç!
- 1 sil- Tahtayı sil!
- 1 temizle- Evi temizleyelim mi?
- 1 tat- Çileği tattınız mı?

3.13. İyelik + Durum Ekleri

Benim odama gel!

Sizin evinize gidelim.

Senin kitabını beğendim.

Sizin fikrinizden hoşlanmadık.

Benim gözüme bak!

Sizin adınızı bilmiyorum

3.14. Tamlama + Durum Ekleri = Ekstra "N"

Murat'ın babasını tanıyor musun?

Uçak pilotunu gördünüz mü?

Komşunun köpeğinden korkuyorum.

Sınıfın duvarlarına yazmasınlar.

Kutunun kapağına dokunma!

Sütün tadını beğenmedik.

Ayşe'nin gözlüğüne bak!

Türkiye'nin başkentini ziyaret edeceğiz.

Ütünün kablosuna basmayın!

3.15. Gelecek Zaman Olumlu (+)

	<i>a, ı, o, u: -acak</i>	<i>e, i, ö, ü: -ecek</i>
	otur-	gel-
Ben	oturacağım	geleceğim
Sen	oturacaksın	geleceksin
O	oturacak	gelecek
Biz	oturacağız	geleceğiz
Siz	oturacaksınız	geleceksiniz
Onlar	oturacaklar	gelecekler

14

	de-	ye-
Ben	diyeceğim	yiyeceğim
Sen	diyeceksin	yiyeceksin
O	diyecek	yiyecek
Biz	diyeceğiz	yiyeceğiz
Siz	diyeceksiniz	yiyeceksiniz
Onlara	diyecekler	yiyecekler

t----->d

Ben	gideceğim	tadacağım	seyredeceğim
Sen	gideceksin	tadacaksın	seyredeceksin
O	gidecek	tadacak	seyredecek

¹⁴ Mustafa Çetin, Türkçe Öğren II, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999, s.52

Biz	gideceğiz	tadacağız	seyredeceğiz
Siz	gideceksiniz	tadacaksınız	seyredeceksiniz
Onlar	gidecekler	tadacaklar	seyredecekler

3.16. Gelecek Zaman Olumsuz (-)

	<i>a, ı, o, ı: -mayacak</i>	<i>e, i, ö, ü: -meyecek</i>
	al-	ver-
Ben	almayacağım	vermeyeceğim
Sen	almayacaksın	vermeyeceksin
O	almayacak	vermeyecek
Biz	almayacağız	vermeyeceğiz
Siz	almayacaksınız	vermeyeceksiniz
Onlar	almayacaklar	vermeyecekler

3.17. Gelecek Zaman Soru (?)

	<i>gel-</i>	<i>git-</i>
Ben	gelecek miyim?	gidecek miyim?
Sen	gelecek misin?	gidecek misin?
O	gelecek mi?	gidecek mi?
Biz	gelecek miyiz?	gidecek miyiz?
Siz	gelecek misiniz?	gidecek misiniz?
Onlar	gelecekler mi?	gidecekler mi?

Sen gidecek misin?

Evet, gideceğim.

Hayır, gitmeyeceğim.

Yemek yiyecek miyiz?

Evet, yiyeceğiz.

Hayır, yemeyeceğiz.

Telefon edecek mi?

Evet, edecek.

Hayır, etmeyecek.

Onlar, bizi arayacaklar mı?

Evet, arayacaklar.

Hayır, aramayacaklar.

Ben de gelecek miyim?

Evet, geleceksin.

Hayır, gelmeyeceksin. ¹⁵

3.18. İşaret ve Kişi Zamirler**Yalın (Nominatif)**

Ben	Ne?	Bu	Hangi(si)?
Sen	Kim?	Şu	
O	Nere(si)	O	

¹⁵ Mustafa Çetin, *Türkçe Öğren II*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999, s.55

Biz	Bura(sı)	Bunlar
Siz	Şura(sı)	Şunlar
Onlar	Ora(sı)	Onlar

Yakınlaşma (Datif)

<i>-a, e-, -ya, -ye</i>			
Bana	Neye?	Buna	Hangisine?
Sana	Kime?	Şuna	
Ona	Nereye?	Ona	
Bize	Buraya	Bunlara	
Size	Şuraya	Şunlara	
Onlara	Oraya	Onlara	

Uzaklaşma (Ablatif)

<i>-dan, -den, -tan, -ten</i>			
Benden	Neden?	Bundan	Hangisinden?
Senden	Kimden?	Şundan	
Ondan	Nereden?	Ondan	
Bizden	Buradan	Bunlardan	
Sizden	Şuradan	Şunlardan	
Onlardan	Oradan	Onlardan	

Belirtme (Akuzatif)

--ı, -i, -u, -ü, -yı, -yi, -yu, -yü			
Beni	Neyi?	Bunu	Hangisini?
Seni	Kimi?	Şunu	
Onu	Nereyi?	Onu	
Bizi	Burayı	Bunları	
Sizi	Şurayı	Şunları	
Onları	Orayı	Onları	

Bulunma (Lokatif)

-da, -de, -ta, -te			
Bende	Nede?	Bunda	Hangisinde?
Sende	Kimde?	Şunda	
Onda	Nerede?	Onda	
Bizde	Burada	Bunlarda	
Sizde	Şurada	Şunlarda	
Onlarda	Orada	Onlarda	

Tamlama (Genitif)

-ın, -in, -un, -ün, -nın, -nin, -nun, -nün			
Benim	Neyin?	Bunun	Hangisinin?
Senin	Kimin?	Şunun	
Onun	Nerenin?	Onun	
Bizim	Buranın	Bunların	
Sizin	Oranın	Şunların	
Onların	Şuranın	Onların	

Vasıta

<i>-la, -le, -yla, -yle</i>			
Benimle	Neyle?	Bunlarla	Hangisiyle?
Seninle	Kiminle?	Şunlarla	
Onunla	Bununla	Onlarla	
Bizimle	Şununla		
Seninle	Onunla		

Eşitlik

<i>-ca, -ce, -a göre</i>	
Bence	Neye göre?
Bana göre	Kime göre?
Sence	Buna göre
Sana göre	Şuna göre
Ona göre	Ona göre
Bizce	Bunlara göre
Bize göre	Şunlara göre
Sizce	Onlara göre
Size göre	Hangisine göre?
Onlara göre	

4. KUYRUKLU YILDIZ ALTINDA BİR EVLENME

4.1Kuyruklu Yıldız Altında Bir Evlenme Romanı Türkçe A1-A2 Seviyesi Uyarlaması

Bedriye Hanım, bahçenin üzerinde, küçük odanın penceresinden, yan komşunun tahta duvarına heyecanlı heyecanlı vurdu ve bağırdı:

- Kardeşim Emine, neredesin? Pencereye gel, bak, sana ne söyleyeceğim!...

Emine Hanım bir cevap vermedi. Bedriye Hanım söylendi...

- Aman bu kadın çok miskin! Dünya yıkılacak, o sessiz, sakın odasından çıkmıyor.

İçeride oturuyor, kalıyor...

Yumruklarının şiddetini iki kat arttırdı:

- Emine Hanım, biraz pencereye gel... Bak neler olacak neler... Dünyaya yıldız çarpacak dediler. Çok merak ediyorum ve heyecanlanıyorum.... A, bak kadın hiç ses vermiyor. (Yumruğu daha şiddetle vurdu.) Öldün mü ayol? Biraz kıpırda.

Emine Hanım, yavaş yavaş penceresini açtı, başını dışarı çıkardı:

- Oğlumu yeni uyuttum. Hızlı hızlı vurma. Ev sallanıyor.
- A, abartıyorsun.... Benim yumruğumla mı ev sallandı?
- A, nasıl sallanmadı. Tavanın aralıklarından tozlar döküldü. Çocuk biraz hasta, bu nedenle huysuz. Çok zor uyuttum.
- Biliyor musun?
- Ne var? Yine Sıtkı karısını mı boşadı?
- Hay Sıtkı ve karısı yok olsun... Bu boşanma olayı değil. İş çok kötü...
- Ne oldu canım?
- Herkes bu konuyu konuşuyor... Herkes biliyor. Sen hâlâ bilmiyorsun. Ahh büyük felaket...
- Ay, çabuk söyle. Merak ettim. Boğazıma bir şey tıkanıyor. Fena oluyorum. Kötü bir haber verme, rica ederim.
- Kötü, çok kötü.
- Söyleme, Bedriye, söyleme... Bak, kalbim hızlı hızlı atıyor. Büyükbabam felç mi oldu? Söyle, bayılacağım.
- Dünyaya kuyruklu yıldız çarpacak diyorlar.

Emine Hanım:

- Aman, ben de kötü bir haber var sandım. Çarpsın. Ne var? Kapımı kapatacağım, evimde oturacağım. Bir yere gitmeyeceğim. Şimdi kadınlar ‘Nasıl çarpacak, bakalım?’ diyecekler. Onlar gidecekler ve seyredecekler. A, ben gitmeyeceğim, gitmeyeceğim. Kalabalıkta ezilmek istemiyorum, vaktim yok.

Bedriye Hanım, sinirli bir kahkaha ile:

- Emine kardeş... Sen çok aptalsın. O koca şey, o Saçaklı Raziye bu dünyaya çarpacak,

senin evin mi yıkılmayacak? Sen kapını kapayacaksın, evde oturacaksın?

- Hanım, benim evime bir şey olmayacak. Benim evimi helal para ile yaptılar. Sağlam

kereste kullandılar, direkler kocaman kocamandı. Bu dünya bir gün yıkılacak ama benim evim asla yıkılmayacak. Büyük deprem oldu, pek çok ev yıkıldı. Ama benim evime hiçbir şey olmadı. ‘Allah’a inanan insanın gemisi hiç batmadı.’ Sen merak etme....

- Emine, sen çok rahat kadınsın. Ben çok korktum, bu gece hiç uyumadım.
- Korkma, hepsi yalan. Yıldız falcıları uyduruyor. Bir şey çarpmayacak. ‘Falcılar yalan söylüyor.’ Büyükbabam öyle söylemiyor mu? Geçenlerde yine öyle dediler. Yine kuyruklu yıldızı görmediler mi? Çarpacak, dediler. Gökyüzünden ateş yağacak, dediler. Daha pek çok şey söylediler. Bunlar yalan. Atiye Hanım’ın evinden gözükyüyor, dediler. Bir gece akşam yemeği yedik sonra Atiye Hanım’ın evine gittik. Cerrahpaşa Camii’nin yanında, yukarıda, havada büyük bir şey gördük. İşte o, dediler. Çok konuştular, o sözler hep onun içindi.

Üst tarafta Emeti Hanım oturuyor. Emeti Hanım, eski bir sepeti ters çevirdi. sepeti, bahçe duvarının önüne koydu. Sepetin üzerine çıktı. Komşulara sordu:

- A çocuklar, bu acele nedir? Orada ne konuşuyorsunuz?

Bedriye Hanım:

- Kuyrukluyu konuşuyoruz, Emeti Hanım’cığım.

Emeti Hanım:

- Hangi kuyrukluyu?

Bedriye Hanım:

- A, Kaç tane kuyruklu var kardeşim?

Emeti Hanım:

- Kaç tane istiyorsun? Sokaklarda çok var.
Bedriye Hanım:
- Biz, onları söylemiyoruz canım. Gökte kuyruklu var. O kuyrukluyu konuşuyoruz. Birkaç hafta sonra dünyaya çarpacak, diyorlar.
Emeti Hanım:
- Gökte kuyruklu var ama siz o kuyrukludan korkmayın. Yerde kuyruklular var. Siz o kuyruklulardan korkun. Onlar çok tehlikeli.
Bedriye Hanım, şaşırdı:
- Bu kuyruklular, hangi kuyruklu a kuzum?
Emeti Hanım:
- Hangi kuyruklu mu? Kızlar var, çarşaf giyiyorlar. Başlarını örtüyorlar. Örtüye, sahte pırlanta iğne takıyorlar. Çarşaflarının ucu yere değiyor. Yeri süpürüyor. Kuyruk gibi yerleri süpürüyor. İşte o kuyruklu kızlar.
Bedriye Hanım:
- Aman, Emeti Hanım'cığım... Dünya yıkılıyor, sen gençlerle uğraşıyorsun. O zavallı kızların kuyrukları var ama onlar kime çarpıyorlar?
Emeti Hanım, sinirlendi:
- Nasıl nasıl? Onlar çok delikanlıya çarptılar. O delikanlılar hurda olmadılar mı?
Emine Hanım, biraz güldü:
- Yıldız çarpacak, dünya yıkılacak, diyorlar. Bak, kadın ne düşünüyor.
Emeti Hanım, kızdı ve başını uzattı:
- Evet, düşünüyorum. Yeğenimin oğlu Behçet'e geçen gün sahte pırlantalı bir kuyruklu çarptı. Oğlan çok üzöldü, ölmek istedi, boynunu dut ağacına asacaktı. Yazık değil mi? Yirmi iki yaşında genç delikanlı.
Bedriye Hanım:
- Şimdi bunu düşünme. Gökyüzünde kuyruklu var diyorlar. O yıldız çarpacak, insanlar paramparça olacak diyorlar.
Emeti Hanım:
- Sus kızım. Kötü oldum. Kim söylüyor onu?
Bedriye Hanım:
- Bilginler kitapta okudu, diyorlar.
Emeti Hanım:

- Allahım insanları korusun. Bu Emeti'yi korusun. Dünya yıkılacak, bunlar işaretler. Ben yine söylüyorum... Neden gökyüzünde kuyruklu var? Çünkü yerde kuyruklu kötü kızlar var. Geçenlerde bir paşanın katırı doğurdu dediler. Biz inanmadık. Katır doğuruyor mu? Asla doğurmuyor. Ama bakın, doğurdu dediler. Dünya yıkılacak, bunlar işaret. Az zaman var. Bakın çok bina var. Yüksek yüksek binalar. İşte bunlar işaret. Biz büyükbabamızdan, büyükannemizden duyduk.

Emine Hanım'ın kızı Mebrure odaya geldi. Annesine yaklaştı ve sordu:

- Anne ne konuşuyorsunuz?
- Yavaş konuş kızım. Kardeşin uyanacak. Bu dünyaya kuyruklu yıldız çarpacak, insanlar paramparça olacak, diyorlar. Gel, bak, dinle, anlatıyorlar.
- Ay, ben korkuyorum anne... Ne zaman çarpacak diyorlar?
- Bilmiyorum. Gel, sen sor.
- Bedriye Hanım teyze... Kuyruklu bize ne zaman çarpacak?
- Mayıs ayında, ama hangi gün bilmiyorum, sabah çarpacak diyorlar.

Emine Hanım:

- Hangi ay, hangi gün, sabah mı akşam mı, bunları nasıl biliyorlar? Kuyruklu mu söyledi, mayısta, sabah çarpacağım, diye. Bu dünyaya telgraf mı gönderdi?

Emeti Hanım, duvarın arkasından bağırdı:

- İnanmayın, inanmayın... Yıldız falcıları yalan söylüyor. Yine büyük bir büyü yaptılar. Sonra bu yalanı söylediler.

Bedriye Hanım:

- Yalan değil, yalan değil... Ben kuyruklunun resmini gördüm.

Emeti Hanım:

- Ay, nerede gördün? Aman aman bu insanlar her şey yapıyorlar. Ne zaman kuyruklunun resmini çektiler?

Bedriye Hanım:

- Telgrafçıların evinde gördüm. Biliyorsunuz, onun oğlu İrfan, Fransızca biliyor. Büyük bir kitap açtı. O kitapta, yıldızların, ayların, güneşlerin resimleri var.

Emeti Hanım:

- Ay, onlar Allah'ın sırrını çözmek için uğraşıyorlar. Yıldızların, ayların resimlerini çekiyorlar. Allah buna izin vermeyecek. Bu nedenle bize kuyruklu çarpacak.

Bedriye Hanım:

- Bu kitabın içinde her şey var hanım... Tekerlekler, yarım aylar, bütün aylar... Aşık yolunu şaşırdı gibi, endişe gibi çizgiler... Üç köşe, dört köşe şekiller... Sümüklüböcek gibi, solucan gibi hayvanlar... İrfan Bey onların adlarını biliyor. Onları anlatıyor. O kitapta kuyruklu bir tane değil. Çok... İrfan Bey bir kuyruklu on sene sonra geçecek dedi. Bir kuyruklu yirmi sene sonra geçecek dedi. Bir kuyruklu elli, bir kuyruklu altmış sene sonra geçecek dedi.

Emeti Hanım geçirdi, çünkü sinirlendi:

- Aman, aman, geçsin. İnsanları incitmesin, geçsin. Bizden uzakta olsun.

Mebrure:

- Anne biz de gidelim, kuyruklunun resmine bakalım. Kedi kuyruğu gibi mi, koyun kuyruğu gibi mi?

Emeti Hanım:

- Bir gece gelecek. Evimizi yıkacak. Sen de o zaman kedi kuyruğunu göreceksin.... Aman bu gençler... Bir şey duyuyorlar hemen görmek istiyorlar, deli kızlar...

Bedriye Hanım:

- İrfan Bey, kitapta bir kuyrukluyu parmağıyla gösterdi. "İşte bu, gelecek ve dünyamıza çarpacak." dedi.

Emeti Hanım:

- Kız, nasıl? Tarif et... Ayy çatlayacağım, çünkü çok merak ettim. Ben de gideceğim, göreceğim...

Bedriye Hanım:

- Ah, nasıl tarif edeceğim, anacığım? Denizkızı diyeceğim ama değil. Ankara keçisi diyeceğim ama değil. Van kedisi diyeceğim ama değil. Kafasında saçları var. Badem gibi gözleri var. Gözleri çekik... Saçları beyaz ve çok uzun.

Emeti Hanım:

- Kız, yaşlı mı? Beyaz saçlı mı?
- A, yaşlı tabii... O kitapta yazıyor, yüz yaşında mı, iki yüz yaşında mı....

Emeti Hanım:

- Bize dokunmasın, Allah ona çok ömür versin.

Mebrure:

- Anne lütfen, biz de gidelim, görelim...

Emine Hanım:

- Gideceğiz, göreceğiz. Gürültü yapma. Haydar uyanacak.

Bedriye Hanım:

- Adı da var. İrfan Bey ne dedi... Şey... Halamın yıldızı...

Emeti Hanım:

- Ah, hemen kuyrukluyla akraba oldular. Onların halası oluyor, benim de teyzem olsun, bize dokunmasın...

Mebrure:

- Benim de büyükannem olsun.

Bedriye Hanım:

- Benim de kaynanam olsun...

Kadınlar çok güldüler. Çok gürültü yaptılar. Haydar uyandı. Hemen ağladı.

Emine Hanım gitti, çocuğu salladı ve ninni söyledi:

Uyandı oğlan a dostlar niini

Haydi gidin hoşhoşlar (Köpekler) niinnni

Benim yavrum uyuyacak niinnni

Gülmeyin hanımlar niinnni

Eeee... eeee... eeee.... e....

Emeti Hanım:

- Kızım Bedriye, kuyruklu kaynanana benzemesin. Kuyruklu kaynanana benzeyecek sonra dünya paramparça olacak.

Kadınlar yine güldüler. Emeti Hanım aniden duvarın arkasında yok oldu, sustu.

Bedriye Hanım, Mebrure'ye sordu:

- A, ne oldu? Kadın aniden yok oldu. (Bağırdı) Emeti Hanım'cığım? Düşün mü? Ne oldu?

Emeti Hanım:

- Ah, ne olacak? Sepetin dibi çıktı. İçine düştüm. Kalçam, sırtım, kollarım, bacaklarım, yara oldu. Parça parça oldum. Ah ah, ben neden sepetin üzerine çıktım, neden sizinle konuştum... Benim suçum.

Bedriye Hanım:

- A, vah vah... Görüyor musunuz zavallı kadına ne oldu? Evde kızın yok mu, Emeti Hanım'cığım?

Emeti Hanım:

- Yok ya... oğlan da okulda. Hayriye'm de eteğini diktirecek, Bedestenli'nin evine gitti.

Bedriye Hanım, üzüldü:

- Ne yapacaksın sepetin içinde şimdi?

Emeti Hanım inledi:

- Ah, ne yapacağım, biliyor muyum yavrum? Fare kapana tutuluyor ya, işte o fare gibi oturacağım burada.

Bedriye Hanım:

- Biraz uğraş bakalım. Belki çıkacaksın.

Emeti Hanım çıkmak için biraz uğraştı:

- Ah, olmuyor. Sepetin ağaçları göğsüme batıyor. İçine girmek kolay ama çıkmak zor. (Ağladı.) Ne yapacağım şimdi ben?

Emine Hanım, oğlunu salladı, ninniye devam etti:

Pek yaramaz susmuyor niinniiii

Söylüyorum uyumuyor niinnii

Kuyrukludan korkmuyor niinnii

E yavrum eee eee eee

Mebrure kafasını camdan uzattı. Komşuya sordu:

- Bedriye teyze, yıldızın gözleri çok mu güzel?

Bedriye Hanım:

- Çok güzel... çok...

Mebrure:

- Ya saçlar?

Bedriye Hanım:

- İpek gibi beyaz. Çok uzun. Ayaklarına kadar.

Mebrure:

- Ah bir kere göreyim... Çok merak ediyorum. Çıldıracağım.

Emeti Hanım, sepetin içinden bağırdı:

- Orada ne konuşuyorsunuz? Ben sepetin içine düştüm. Burada bunalıyorum. Benimle de konuşun da biraz eğleneyim. Çok sıkıldım, patlayacağım.
Bedriye Hanım:
- O sepetin içinde ne kadar duracaksın?
Emeti Hanım:
- Kızım, oğlum gelecek, bekliyorum.
Bedriye Hanım.
- Ne zaman gelecekler?
Emeti Hanım:
- Bilmiyorum. Allah biliyor.
Bedriye Hanım:
- Belki kapı çalacak, kim açacak?
Emeti Hanım:
- Ruhlar ve cinler.
Bedriye Hanım:
- Hayriye Hanım'da anahtar yok mu?
Emeti Hanım:
- Var.
Bedriye Hanım:
- Ehh, tamam. Ama sen orada üşüyeceksin.
Emeti Hanım:
- Belim, bacaklarım buz gibi oldu. Dondum. Ağrılarım başlayacak.
Mebrure:
- Hanım teyze, Halamın yıldızı sakallı mı, bıyıklı mı?
Bedriye Hanım:
- Sakallı mı bıyıklı mı anlamadım. Yüzünde gözünde çok kıl var.
Emeti Hanım:
- Bedriye kızım, kuyruklu, Mebrure'ye çok anlatma. Bak soruyor, erkek mi diyor. Şimdi gençlerin kalbi hiç utanmıyor. Belki aşık olacak. Şimdi aya, güneşe aşık çok genç var.
Mebrure küstü:
- Emeti Hanım'a bakın, ne söylüyor. Ben sadece merak ettim.
Emeti Hanım, aniden bağırdı:
- Ayyy neler oldu, gördünüz mü?

- Ne oldu teyzeciğim?

Emeti Hanım:

- Kız bugün yemek pişirdi. Küçük tencerelere koydu. Bahçeye, duvarın üstüne dizdi. Komşuya gitti. Bahçe kapısı açıktı. Kediler içeri giriyor. Yemekler için üzülüyorum ama babası sütlaç istedi. Bizim kız çok uğraştı, çok güzel sütlaç yaptı. Güzel yemekleri bugün kediler yiyecek. A, işte bak, işte bak. Kediler geldi. Hayriye'm de gelmedi. Seksen tane etek mi yaptırdı bu? Emine Hanım, ninninin sesini arttırdı:

Bakın neler olacak niinnii

Kuyruklular çarpacak niinniii

Susun, oğlum uyuyacak niinnnii

Emeti Hanım, sepetin içinden sordu:

- Çocuklar, bu ses ne?

Mebrure:

- Annem Haydar'a ninni söylüyor.

Emeti Hanım:

- Annenin sesi çok hüzünlü. Çok duygulandım. Bizim sütlaçlar için söylüyor, sandım. Kediler şimdi sütlaçları yiyorlar. (Evin kapısını dinledi.) A, Bedriye kızım, çat çat bizim sokak kapısı çalıyor. Sizin camdan, bizim kapı gözüküyor. Bak, kim geldi? Bir yabancı mı?

Bedriye Hanım, pencereye koştı:

- A, bakkal geldi. Kucağında sabunlar var. (Bakkala bağırdı) Ayol bakkal, o kapıyı

boşuna çaluyorsun.

Bakkal:

- Evde kimse yok mu?

Bedriye Hanım:

- Emeti Hanım evde ama, o zavallı kadın sepete düştü. Sana kapıyı açmayacak.
- Ne diyorsun anlamıyorum.
- Emeti Hanım sepete düştü, sana kapıyı açmayacak, diyorum.
- Sabah sabah buraya şaka yapmak için gelmedim. Dükkanda işim var. Haydi söyle,

Emeti Hanım kapıyı açsın.

- A, deli. Neden şaka yapayım? Kadın sepetin içine düştü diyorum da inanmıyorsun.
- Bana bak... Sepetin içine mi düştü? Yaşlı kadın, sepetin içinde ne işi var canım? Aman Allahım sen bana sabır ver.
- Duvarın kenarında sepetin üstüne çıktı. Bizimle kuyruklu yıldız hakkında konuştu. Sonra aniden sepetin içine girdi.
- Kuyrukludan korktu ve sepetin içine mi girdi? Şu yaşlı kadın çok saçma düşünüyor. Kuyruklu dünyayı dolaşacak ama bu sepetin içine girmeyecek mi? Yaşlı kadınlar korkuyorlar, sepetin içine giriyorlar, peki gençler ne yapacak? Kuyruklu sepete girmeyecek mi? Biz yumurta sepetlerini bir meci diyeye satalım. Herkes bir sepet alsın, içine girsin. Ben sepete girmeyeceğim, gerek yok. Çünkü borçlu müşteriler beni kafese soktu. Emeti Hanım'a söyle, sepette çıksın, bu sabunları elimden alsın.
- Aman saf adam... Ben de burada durdum, sana anlatıyorum. Kadın sepete düştü diyorum. Sepetin içinde sıkıştı.
- Bu kadın kedi yavrusu mu? Neden sepette çıkmıyor?
- Sıkıştı işte!
- Ne olacak? Ne kadar sepetin içinde oturacak?
- Kızı gelecek, çıkaracak.
- Ya bırak! Allahım bana sabır ver...Akşam çok boza içti, sarhoş mu oldu bu kadın, neden sepete düştü? Ben beklemeyeceğim. Aç kapıyı, sabunları size bırakayım ve dükkana gideyim.

Bakkal sabunları, Bedriye Hanım'a bıraktı:

- Kuyruklu var diyorlar. Ama gökyüzünde kuyruklu yok. İnsanlar bana soruyor. "Bakkal duydun mu? Perşembe günü çarpacak, diyorlar. Fransız gazeteleri yazdı." Bir adam bana geçen gün gazeteyi gösterdi. Bakkal bak, dedi, baktım. Gazetede süpürge gibi çizgiler var, karpuz gibi yuvarlaklar var. Adam bana sordu." Bu şekilleri biliyor musun?". Ne bileyim dedim. Bu süpürgelerle bu karpuzları mı süpürecekler? Adam bana güldü. O karpuzlar bizim dünyamız dedi, o süpürgeler de kuyruklu yıldız dedi. Avrupalı bir yuvarlak çiziyor, bu dünya diyor, insanlar da inanıyor. Ben bakkalda bu yağ katkısız diyorum, bin kere yemin ediyorum ama inanmıyorlar. Sonra adam anlattı. Bizim dünya şu çizginin üzerinden gidecek, kuyruklu da buradan

geçecek. Sonra kavga edecekler. Tövbe, tövbe... Ben buna nasıl inanayım? İnsanlar kavga ediyorlar, her gün görüyorum. Ülkeler kavga ediyorlar. Ama şu yıldızlarla dünyalar kavga edecek, bu bakkal ne olacak? Dünya yıkılacak diyorlar, müşteriler borçlarını ödemiyorlar. Yaz deftere, yaz deftere sonra ödeyeceğim diyorlar. Kuyruklu çarpacak belki, ama herkes yiyor, içiyor. Bilim adamları, bize gövdesi çarpmayacak diyorlar ama yıldız bizi saçına dolayacak ve götürecektir diyorlar. Bu kuyruklunun üzüm gibi çekirdeği var diyorlar. Ben bakkalım ama bilmiyorum. Çünkü bizim bakkalda üzüm yok. Adam bana o çizgileri gösterdi ve kıyamet kopacak, dedi. Sonra da pirinç kaç para, şeker kaç para diyor. Bak, bak, kurnaz adama bak... Kıyamet diyor, dünya ile yıldız kavga edecek, diyor, beni soyuyor. Memurları işten kovdular, bu nedenle memurlar bakkala para ödemiyorlar. Şimdi de kuyruklu yıldız diyorlar. Bakkalda hiç iş yok. Herkes yağ, fasulye satıyor. Memurlar da bakkal oldu. Bittik, bittik. Eski müşteriler de borçlarını ödemiyorlar. Borçlar ne olacak, diyorum. Bizi işten kovdular, bize sorma diyorlar.

Bakkal konuştu, konuştu... Sonra bakkala gitti. Bedriye Hanım yine pencereye geldi. Duvarın arkasında, sepetin içinde Emeti Hanım ağlıyor. Bedriye Hanım sordu:

- Anacığım neden ağlıyorsun?
- Ben bu durumda ağlamayacağım, kim ağlayacak kızım?
- Duvardan atlayalım da seni kurtaralım.
- Ah, ah, ah...
- Ne oldu? Bir yerin mi incindi?
- Ne olacak? Büyük kediler yemeklerimizi yediler. Kuyruksuz kedinin ağzında burnunda sütlaç vardı. Bizim kedi Ceylan da, kedileri kovmadı, o da kedilere katıldı, yedi yemekleri. Bakın incir ağacına çıktı, patilerini yalıyor. Komşuların kedileri fare yakalıyor. Bizim miskin kedi, fareye bakmıyor. Ama ne zaman hazır yemek buluyor, hemen bütün yemekleri yiyor. Şu sepetten kurtulayım, bu kediyi bekçiye vereceğim. Az önce bizim kapıyı kim çaldı?
- Bakkal.
- Haa, bizim eve sabun getir, dedim.
- Getirdi. Bizim eve koydum.

- İyi yaptın. (Yine kapıyı dinledi.) Yavrum, Bedriye, bizim kapı çalıyor. Kim yumrukluyor kapıyı?

- Dur, şimdi gidiyorum ve bakıyorum.

- Bizim evin kapısını her zaman çalıyorlar. Kapıyı açıyorum. Sonra da konuş, konuş, konuş...

Bedriye Hanım gitti, baktı:

- Emeti Hanım merak etme. Kapıyı dilenci çaldı.

- Hay ne çok dilenci var. Yedi yaşında da var, yetmiş yaşında da var. Küçük de var, büyük de var. Bütün gün kapıları çalıyorlar. Bazı dilenciler var, onlara para vermiyorum, bu nedenle bana küfür ediyorlar. (Aniden bağırdı) Kızım Bedriye bana müjde diyin, müjde deyin...

Bedriye Hanım:

- Ne oldu Emeti Hanım?

Emeti Hanım:

- Ne olacak? Sokak kapısını açtı, Hayriye'm geliyor. Ohh, Çok şükür, buradan kurtulacağım.

Hayriye Hanım, ön bahçeye geldi ve bağırdı:

- Ah a dostlar, bu eve ne oldu? Kediler yemekleri yedi. Bizim için yemek yok. Annem nerede? Uyuyor mu? Komşularla mı konuşuyor?

Emeti Hanım, bahçeden bağırdı:

- Gel yavrum gel... (Ağladı) Anneciğine bak. Sepetin içine düştüm. Balık gibi sepete yakalandım. Kolum, bacağım yara oldu. Gel Hayriye'm gel. Dondum. Anacığımı kurtar.

Hayriye Hanım, bahçe kapısına geldi ve çok şaşırıldı:

- A, aaa anne... Şaşırдың mı ayol? Kırık sepetin içine neden girdin?

- Hah, bak işte gördün mü? Sen nasıl çocuksun? Anne bu kaza nasıl oldu, demedi. Oyun oynuyorum sanıyor.

- Seni zorla mı soktular bu sepete anne? Tabii sen girdin.

- Aman girdim işte. Şimdi çıkmak istiyorum. Uğraşıyorum ama olmuyor. Beni hemen

kurtar buradan.

Hayriye Hanım çok uğraştı, Emeti hanım, bağırdı, ağladı ama kızı onu kurtardı. Emeti Hanım ayağını tuttu ve yürüdü:

- Oh, Allah'a şükür. Kurtuldum ama bak, şimdi kolum, bacağım çok ağrıyor. Evde akşam yemeği için yemek kalmadı.

Hayriye Hanım:

- Aman anne, önemli değil. Yumurta pişireceğiz. Bedestenli'lerin evinde kuyrukluyu konuşuyorlar. Çok kötü diyorlar. Ne yapacağız?

Emeti Hanım komşuya seslendi:

- Bedriye Hanım kızım, huuu?
- Ne var Emeti Hanım? Kurtuldun mu?
- Kurtuldum, Kurtuldum.
- Oh oh, çok güzel. Geçmiş olsun.
- Nasıl güzel yavrum? Hayriye'm kuyrukluyu anlatıyor. Çok kötü, dedi. Çok kötü. Kız bana anlattı ve ağladı.

Mebrure pencereden sordu:

- Bedriye Hanım teyze, ne dedi Hayriye?
- Halamın yıldızını anlatıyor. Zaman tükenmiş. Gelecek, çarpacak diyorlar.

Mebrure çok korktu, titredi ve heyecanlandı:

- Hanım teyze, nasıl, ne zaman? Aman kötü oluyorum.
- Gel, dinle, dinle... (komşuya seslendi) Emeti Hanım, Hayriye anlatsın. Çok merak ettik. Biz de duyalım. Ne söylediler?

Emeti ve Hayriye kırık sepeti yere yatırdı ve üzerine çıktılar. Hayriye anlattı:

- Dünya kuyrukluyu konuşuyor, dediler. Herkes korkuyor ve heyecanlı. Bu mayısta çarpacak, dediler. Şimdi hazırlık yapacaklar mayıs için.

Bedriye Hanım:

- Ne için hazırlık?

Hayriye Hanım:

- Sultanahmet Meydanı'na ve Beyazıt Meydanı'na seyirciler için tahta sandalye koyacaklar. Bir seyirciden kırk para alacaklar.

Bedriye Hanım:

- A... Çok şaşırdım. Düğün mü bu?

Hayriye Hanım:

- Düğün değil. Düğün güzel ama bu çok olacak diyorlar. Gökten üzerimize fişekler, maytaplar yağacak diyorlar. Gökyüzünde çok güzel bir gösteri olacak diyorlar.

Hayriye gösteri, düğün dedi. Mebrure korkuyu unuttu:

- Ay, anne biz de gideceğiz değil mi?

Emine Hanım:

- Sus, heyecanlanma, oğlan uyudu, gürültü yapma.

Emeti Hanım:

- İşte gördünüz mü? Hanımlar için eğlence olacak, erkekler için masraf olacak. Şimdi kadınlar bu gösteri için pek çok süslü elbiseler alacaklar.

Bedriye Hanım:

- Kuyruklu çarparak ve bu dünyada insanlar ölecek dediler, şimdi ne oldu? Ölecek miyiz, gösteri mi olacak? Anlamadım.

Hayriye Hanım:

- Herkes farklı söylüyor. Bazı insanlar Avrupa'ya çarparak, diyorlar. Burada bize çarpmayacak diyorlar.

Emeti Hanım:

- Ohh, Allah'a şükür.

Bedriye Hanım:

- Allah bizi korusun.

Hayriye Hanım:

- Bazı insanlar da çarpmayacak, sadece kuyruğu dokunacak diyorlar.

Mebrure:

- Biz, kuyruğunu okşayalım, sevelim. Bize kötülük yapmasın.

Hayriye Hanım:

- Nasıl yapmasın? Kuyruğu zehirli diyorlar.

Bedriye Hanım:

- Yılan mı bu ayol?

Hayriye Hanım:

- Zehirli diyorlar. İnsana dokunuyor ve öldürüyor dediler. Zengin insanlar, demir kapaklı mahzenler hazırlıyor, diyorlar. O gün, bu mahzenlere girecekler, diyorlar. Fazlıpaşa'da, Binbirdirek'in tepe deliklerini kapatacaklar, bazı insanlar oraya girecek ama önce para verecek diyorlar.

Emeti Hanım:

- Bazı insanlarda para yok. Onlar ne yapacaklar?

Hayriye Hanım:

- Onları düşünüyorlar mı? İlahi anne!

Emeti Hanım:

- Biz de bodrumu hazırlayalım. Delikleri kapatalım. Mahzen gibi yapalım.

Bedriye Hanım:

- Biz de efendi ile banyoya girelim. Orada pencere yok.

Mebrure:

- Anne biz de kömürlüğü boşaltalım. Tekir de gelsin. Zavallı hayvan zehirlenmesin.

Hayriye Hanım:

- Mahallede kadınlar, bu gece Galip Bey'in evine gidecekler. Orada Galip Bey, kuyruklu için konferans verecek.

Emeti Hanım:

- Ha, işte tamam. O, açığız oğlanlar, yıldız, ay diyecekler bununla beraber kadınları seyredecekler. Ben o İrfan'ın ağabeyi Ragıp'ı bilmiyor muyum? Her zaman gökyüzüne bakıyor, gökyüzü ile uğraşiyor. Büyük bir dürbünü var. Terasa çıkıyor, ayı, yıldızları seyretmiyor mu? Eski yönetim zamanında 'Efendim, bu adam dürbünle yıldızla bakıyor' dediler, şikayet etmediler mi? Hapishanede yattı. Annesi çok korktu. Sonra dürbünü kaldırdılar. Şimdi dürbünden yine bakıyorlar.

Bedriye Hanım:

- Herkes çok telaşlı. Bakkal da çok telaşlı. Sabunu getirdi, sen görmedin. Çok komikti. Çok güldüm, bayıldım.

Emeti Hanım:

- Ne diyor kızım, ne diyor?

Bedriye Hanım, bakkal gibi söyledi, taklit etti:

- 'Bana bak.... Aman canım bavvv çatacak diyorlar, batacak diyorlar, massabirin' diyor.

Ana, kız Bedriye Hanım'ın bu taklidine çok güldüler. Çok güldüler ve ayaklarının altında kırık sepet paramparça oldu. Ana, kız yuvarlandılar.

2

İrfan Galip Bey, yirmi iki – yirmi üç yaşında bir adam. Edebiyat ile ilgileniyor, az beğeniyor. Zeki, bilgili, ama çok gururlu bir genç. İstanbul'da okula gitti.

Avrupa bilim kurumlarında, çeşitli dersler var. İrfan, bu dersleri öğrenmek istedi. İrfan özel kitaplardan bu dersleri öğrendi. İstanbul'da tabiat bilgileri ve felsefe çalıştı. Ünlü bir insan olmak istedi. Haftalık dergiler vardı. Bir dergi, yirmi paraydı. O dergilere bedava yazı gönderdi ve asla bıkmadı. 'Üzgün bir hediye Venüs'e sesleniyor' gibi aşk yazıları yazdı. 'Vicdan aydınlığı, ruh ve emelin aynasıdır ve bu ayna duyuluyor.' gibi fikir yazıları yazdı. Bu yazılarda çok derin ve büyük sözler vardı.

Sonra, kitapları açtı ve (Rationalite, realite, conscience, Le moi et non moi) gibi kelimeleri açıkladı. Bu kelimeler ile çok ilgilendi. Düşündü, düşündü, düşündü... Kafası karıştı. Sonra basit kelimeleri anlamadı. Mesela 'basit' kelimesi için düşündü, düşündü... Basit ne demek? Kainatta 'basit' gibi bir kavram var mı?

İrfan çok çalıştı. Her zaman ülkesi için faydalı bir insan olmak istedi. Çok çalıştı, yeni bilgiler öğrendi ve gurur duydu. Aynı yaşta arkadaşları vardı. Onlar İrfan gibi çalışmadılar. O gençler sığ görüşlüydü. İrfan, onlara gözlüğünün altından baktı ve onları küçümsedi.

Yabancı kitaplardan yeni bilgiler öğrendi. Ama bu yeni bilgileri, yeni fikirleri İstanbul'da geliştirmede. İstanbul'da olmak doğru değildi. Fikirleri geliştirmek için Avrupa'da olmak lazımdı. Asla memnun değildi. Memleketinden, milliyetinden, ailesinden, her şeyden şikayetçiydi. Ailesi, komşuları, herkes çok bilgisizdi. İrfan bıktı. Aksaray'da evin üst katında yazı odası vardı. Bu odanın penceresinden Topkapı'ya baktı. Bilgisiz insanları düşündü, üzüldü. Pencereden evlerin çatılarına baktı. Fakir insanları, sefil hayatları düşündü. Üzüldü, gözleri doldu. Ve insanlara seslendi:

'Ey hemşeriler... Niçin uyanmıyorsunuz? Niçin bu sefalet tozunu, toprağımı üzerinizden atmıyorsunuz? Sizi bu bilgisizliğe ve geriliğe götürüyorlar. Siz de o insanlara destek oluyorsunuz. O insanların yanında duruyorsunuz. Bazı insanlar sizi bilgilendirmek istiyorlar. Fikirlerinizi geliştirmek istiyorlar. Onlara da kötü sözler söylüyorsunuz. Onları istemiyorsunuz. Yeni fikirler duyuyorsunuz. Bu fikirlere kızmayın. Bu fikirleri anlamak için uğraşın.

Sonra İrfan kitaptan çağdaş felsefe kitapları aldı. Masasına oturdu. Uzun süre çalıştı. 'Evrin Kanunu' ile ilgili uzun bir makale yazdı. Bu makaleyi gazetelere gönderdi. Ama bazı gazeteler bu makale çok uzun dedi. Bazı gazeteler bu makale acayip üslup ile yazıldı dedi. Bazı gazeteler bu makaleyi almak istemiyoruz dediler. Hiçbir gazete bu makaleyi yayınlamadı. İrfan'a makaleyi geri gönderdiler. Sonra bu

gazetelerde basit makaleler gördü. Bu makalelerde yeni fikirler, gelişmiş düşünceler yoktu. İrfan çok üzüldü. Neden faydalı makaleleri istemiyorlar? Her gün neden bu kötü yazıları okuyorlar? Bu yazılar her gün aynı konuları anlatıyor. İnsanlar neden yeni konuları okumak istemiyorlar, yeni fikirleri düşünmüyorlar, korkuyorlar. Vücut organlarını çalıştırmak gerekiyor. Çalıştırıyoruz ve organlar güçlü oluyor. Beyni de çalıştırmak gerekiyor. Her zaman okumak ve yeni fikirleri düşünmek gerekiyor. Beyin gelişiyor. Ama insanlar okumuyorlar, düşünmüyorlar ve beyin zayıflıyor.

İnsanlar alaylı, iğrenç, basit, kaba sözlerle dolu yazıları seviyorlar. Bu yazılara gülüyorlar. Ama bu yazılar çok basit ve komik değil. İrfan'ın o mükemmel makalesini yayınlamadılar. Sonra İrfan düşündü; "Ama Hokkabaz Çiçekçioğlu ile yardımcısı Salamon'un kötü konuşmaları gibi basit bir yazı yazacağım insanlar hemen okumak isteyecekler." Kaliteli makale yazmak zordu. Ama bu makaleyi yayınlamak çok zordu. Bir gazete vardı, bu gazete okuyucuların yardımları ile basıldı. İrfan makalelerini bu gazeteye gönderdi. İlk uzun makalesini, birkaç kısma böldüler ve yayınladılar. İrfan çok mutlu oldu. Gazeteyi bir, beş, on defa okudu ama doymadı. Her gün kapısını kapattı ve tekrar okudu. Okudu ve hep çok mutlu oldu. Ama birkaç imla hatası gördü. Bunlara çok üzüldü. İnsanlar bu yazıyı okuyacaklar. İmla hatalarını görecekler ve 'bu yazıyı çok cahil bir adam yazdı' diyecekler, dedi İrfan. Buna çok üzüldü. O hataları yazıdan kazımak, sökmek, koparmak istedi.

İrfan, o gazeteyi kitapçının vitrininde gördü. İrfan, 'Artık İstanbul'da insanlar kötü yazı okumayacaklar, çok düşünecekler ve her şey değişecek' dedi ve çok gurur duydu. İnsanlara:

- Şu gazeteyi alın, 'Evrin' makalesini okuyun. Bakın, nasıl ciddi, ne büyük bir inceleme, ne kadar güzel bir ilerleme ile yazıldı, demek istedi. Sokakta tanıdık insanlar gördü ve o insanlardan bu makale ile ilgili övgü dolu sözler duymak istedi. Ama kimse o makaleyi okumadı. Sonra okuyuculara 'nankörler' dedi.

İrfan ünlü olmak istedi. Bunu çok istedi. 'Herkes İrfan'ı tanıyacak' dedi. Ama bu çok zor bir işti. İrfan düşündü, bu ülke bir gün 'Bu İrfan çok zeki bir adam. Çok başarılı çalışmalar yapıyor. Aferin.' diyecek mi? Sonra çok üzüldü. İnsanlardan nefret etti. Sonra herkesi ve her şeyi eleştirdi. İnsanların davranışlarını ve âdetlerini beğenmedi. Her şeyi değiştirmek gerekiyor dedi.

İrfan evlilik konusunda da ümitsizdi. Hayır, bu ülkede evlenmeyeceğim dedi. Ağabeyi Ragıp evlendi. Ama ağabeyi sevmedi, aşık olmadı. Evlendi çünkü âdetti. Birkaç ay sonra ağabeyi mutsuz oldu, sorunlar başladı. Karı-koca uygun değildiler.

Çünkü zevkler, hisler, düşünceler farklıydı. İki çocukları oldu. Çok mutsuz oldular. Çünkü kadın evine, giyimine dikkat etmedi, pis ve özensiz oldu. Ragıp karısına bakmadı ve başka kadınlara baktı. Ragıp eve gelmedi. Karısı Ragıp'ı aramadı. Onlar karı-koca değil, bela oldular.

İrfan, ağabeyinin evliliğini gördü ve asla evlenmek istemedi. İrfan, İrfan gibi bir kız istedi. Kız çok okuyacak, çok düşünecek, çok çalışacak... İrfan aşık olmak ve çok sevmek istedi. İrfan melek gibi bir kız istedi.

O kızını nerede bulacak? Nerede? İrfan o kızını, İstanbul'da asla bulmayacak. En medeni ülkelerde de bulmayacak, çünkü o kız bir melek. İstanbul'da kimle evlenecek? İstanbul'da kızlar İrfan'a uygun değildi.

Böyle bir ülkede İrfan neden evlenecek? Bu sıkıntılı evlerde bir hayat yaşamak, bu kirli sokakların yamuk kaldırımlarında çocuk büyütmek için mi?

İrfan, ümitsiz düşündü. Sokakta üzüntülü yürüdü. Genç bir kız gördü. Kızın yüzünde siyah peçe vardı. İrfan 'o peçenin altında çok güzel bir yüz var' dedi. İrfan kıza uzun süre baktı. Kız çok güzel yürüdü. Adımları çok kibardı. Omuzları yuvarlaktı ve beli çok inceydi. Asil bir güzelliği vardı. Kız yavaş yavaş yürüdü, İrfan kızın güzel kokusunu kokladı ve:

- İşte bu kız! Bu kız farklı, diğer kızlar gibi değil. Bu kızın hareketleri çok asil.
Allah

bağışlasın... Acaba kimin kızı? dedi. Bu kız gibi bir kız İrfan'a hayat arkadaşı olacaktı. İrfan bu kızını gördü ve ümitlendi. İrfan yeni fikirler düşündü ve kızını takip etti. Kızın elinde siyah eldiven vardı. İrfan, kızın avuçlarına baktı. Bu el yaratılış mucizesi dedi İrfan. Bu el İrfan'a uzanacak ve o zaman ümitsiz, karanlık düşünceler yok olacak. İrfan çok mutlu olacak. İrfan diz çökmek ve bu mucize eli öpmek istedi.

İrfan düşündü, kız gitti. Sonra İrfan hep o kızını hayal etti. Hayalinde o kıza ateşli öpücükler hediye etti, diz çöktü ve kıza yalvardı. Birkaç hafta hayal etti. Hayal yavaş yavaş yok oldu. Sonra yeni bir kız gördü ve yeni hayaller başladı.

İrfan güzel bir kız gördü ve düşündü. Akrabası kızlar vardı. O kızlar da ipek çarşaf, dantelli korseleri giyiyorlar ve süsleniyor. Peçe takıyor ve yüzlerini kapatıyorlar. O kızlar da çok güzel görünüyorlar ama güzel değiller. Kalpleri çok kötü. Bu kızlar birkaç saat güzeller ama evde günlerce ilgisiz, düzensiz, terbiyeleri eksikler. Bir saatlik güzellik bu eksikleri kapatmayacak dedi İrfan.

İrfan bir kız görüyor, ümitleniyor, hayaller kuruyor sonra düşünüyor, sinirleniyor, üzüntü ve azap çekiyor. Bu durumu kimse bilmiyor. İrfan yirmi iki

yaşında bir adamdı. Bu düşünceleri ve duyguları her zaman kalbinde yaşadı. Kimseye söylemedi, kimseye paylaşmadı. Hayaller ve gerçekler arasında yaşadı. İrfan aşk konusunda çok utangaçtı ve cesareti yoktu. Her zaman hayal etti ve hayale aşık oldu. ‘Bir gün bir kıza aşkıma itiraf edeceğim ve o kız bana kızacak’ dedi ve çok endişelendi. Bu düşünce cesaretini yok etti ve üzüntüsü arttı. Ama bir gün denemek lazımdı.

İrfan yine güzel bir kız gördü. O zaman kızla konuşmak istedi, artık denemek lazımdı. İrfan cesaretini topladı. Kızı yaklaştı. Kızın kulağına birkaç güzel kelime söyledi. İrfan çok acemiydi. Kelimeleri söyledi ama sesi çok alçaktı. Kız kelimeleri anlamadı. İrfan’ın ne yaptı? Onu da anlamadı. Kız kaşlarını kaldırdı ve şaşkın şaşkın İrfan’a baktı. Kız bakışları ile İrfan’ı küçümsedi ve hemen gitti.

Kız hiç konuşmadı. İrfan öldü, bitti, eridi. Sonra kadınlara düşman oldu. Kadınlardan nefret etti. İrfan ‘kadınlar eksiktir, kadınların düşünceleri, davranışları zayıftır, kadınlar gelişmemiştir’ dedi. Bu konularda makaleler yazdı. Gazetelere gönderdi. Bazı kadınlar bu makaleleri okudular ve çok kızdılar. O kadınlar da İrfan’a cevap yazdılar ve gazeteye gönderdiler. Kavga büyüdü. Herkes İrfan’a kadın düşmanı dedi. Ama İrfan kadınlardan intikam almak istedi. Büyük bir şey yapmak lazımdı.

1910 yılında bir haber çıktı: ‘Mayıs ayının ilk günlerinde dünyamıza Halley Yıldızı çarpacak’. Bu haberle herkes telaşlandı.

Bazı genç hanımların rahat uykuları bozuldu. Bazı hanımlar çok korktular ve ağladılar. İrfan öğrendi; kadınlar bu haberden çok korktular. İrfan düşündü:

- İşte tamam! Şimdi kadınlardan güzel bir intikam alacağım! dedi. İrfan, ihtiyar veya

genç kadınları toplayacak ve konferans verecek. Bu konferansta önce astronomi ile ilgili basit bilgiler anlatacak, bu bilgileri herkes anlayacak. Kadınlar çok heyecanlanacaklar ve sonra İrfan yavaş yavaş kadınları Halley yıldızı ile korkutacak.

İrfan bu planı yaptı ve hazırlıklara başladı.

İrfan'ın babası Defterdar Galip Bey, İrfan'a ve İrfan'ın annesine biraz para miras bıraktı ve dört beş yıl önce öldü. İrfan ve annesi Aksaray'da bir evde oturuyorlar.

Bir gece, evin büyük salonunda lambaları yaktılar. Sandalyeleri, minderleri hazırladılar. Az sonra konferans başlayacak. Bu konferansta, İrfan Bey, 'büyük tehlikeyi' veya 'korkunç son'u anlatacak. Bu konferansa, yedi mahallenin ihtiyar, genç, çarşafı, çarşafsız, çocuklu, çocuksuz, meraklı kadınları geldi. Emeti, Bedriye, Hayriye, Mebrure hanımlar da geldiler. O büyük salon doldu, merdivenlerin basamakları da kadınlarla doldu.

İrfan; zayıf, orta boylu, soluk yüzlü, açık kumral tenliydi. Kadınlar İrfan gibi erkeklere 'sürahi yüzlü' diyor. İrfan'ın bıyıkları yeni çıkıyor çünkü o çok genç. Üst dudağının ortası biraz kabarıktı. İrfan miyop ve genellikle gözlüğünün altından bakıyor ve gözlerini sürekli kırıyor. Bu yüzden, İrfan'ın yüzünde her zaman soru soracak gibi bir ifade var.

İrfan kadınlara düşmandı ve asla sakinleşmedi. Fakat İrfan kadınların takdirini, ilgili bakışlarını da istedi. Bu içgüdü ile saçlarını taradı, en güzel takım elbisesini giydi, lacivert fularını bağladı. Fularının üzerine inci iğnesini taktı, ihmal etmedi.

Kuyruklu yıldız belki dünyaya çarpacak, böyle bir ihtimali vardı. Ama önce İrfan'ın güzel, filozof, anlayışlı bir kadına rastlama ihtimali de vardı.

Köşede yazıhanesi vardı. Yazıhanenin önüne geçti. Not defterini eline aldı. Başladı. Ama çok ses vardı. Kadınlar İrfan'ın sesini duymadılar. Bu mümkün değildi. Salon kadınlar hamamı gibiydi. Salonda uğultu vardı. İrfan yavaş yavaş konuştu, uğultu azaldı:

- Hanımlar! Bu dünyaya geldik, büyüdük, bazı şeyleri anlıyoruz. Bazı şeyleri öğrenmek

gerekiyor. Bunları bilelim, öğrenelim ve medeni bir insan olalım. Mesela yaşamak için her gün yemek yiyoruz. Ama bir lokmayı ağızımızda neden çiğniyoruz? Biz yemeği çiğniyoruz, o zaman o lokmaya ne oluyor? Lokmayı yutuyoruz, o lokma nereye gidiyor? İnce bağırsağımızda ve kalın bağırsağımızda nasıl dolaşılıyor? Vücudumuz, yemekten vitamini nasıl ayırıyor? Bunu bilmek gerekiyor. Bunu bilmek için düşünmek gerekiyor. Eminim siz bunu hiç düşünmediniz.

Bir kadın, diğer kadının kulağına eğildi:

- Kuyruklu yıldızı anlatacağı. Bey, mideden başladı. Acaba yıldız karnımıza mı girecek?

Dedi. Bu iki genç kadın fısıltı ile konuştu, o zaman yaşlı bir hanım İrfan Bey'in sözüne cevap verdi. Sesi biraz kaba ve kısık:

- A, düşünmedik mi evladım? Vücudumuzun içinde ne tür aletler var, ben her zaman bunu merak ediyorum. Ama bunu görmek mümkün mü?

Yeni mezun, genç bir kız, arkadaşının kulağına:

- Beyefendi bize bir kart versin de o kartla tıp fakültesine gidelim ve anatomi dersi görelim.

Fısıltı ile konuştular ve sessiz sessiz güldüler.

Yaşlı hanım devam etti:

- Kurban bayramında bahçemizde koyun kesiyorlar. Ben de pencereden bakıyorum.

Hayvanın içinde pek çok alet var. Gırtlığı, ciğerleri, küçük kalbi... Ya bağırsaklar? Çıkıyorlar, çıkıyorlar o bağırsaklar bitmiyor. Allah'ın hikmeti.... Ben Allah'a kurban olayım. Bunları kim anlıyor? Biz nasıl anlayalım?

İrfan Bey:

- Bir vücut nasıl oluşuyor, nasıl besleniyor? Bu soruları bilmek için pek çok ilim bilmek gerekiyor. Ama bunları basit, çok basit ve açık bir şekilde anlatacağım ve herkes anlayacak. Avrupa'da basit, güzel kitaplar var. Biz tabiatın bir parçasıyız. Tabiatın bir bölümünü anlamak için çalışalım. Sonra pek çok yanıştan kurtulacağız. İnsanlar pek çok felaket yaşadılar ve hala yaşıyorlar. Neden? Çünkü bilgisizler. İnsanlar çocukken bazı konuları anlamak istiyorlar ama bazen anlamıyorlar. O zaman saçma inançlara inanıyorlar. İşte bu yüzden ilerlemiyorlar. Her gün görüyoruz, gözümüzün önünde duruyor ama bilgimiz eksik. Bu ne? İşte o, gökyüzü. Gökyüzü mavi, yuvarlak bir tencere kapağı gibi dünyanın üzerinde duruyor. Burada, pek çok insan 'direk yok, gökyüzü nasıl duruyor?' diyor ve şaşırıyor. Gök, sonsuz bir boşluk. Astronomide, bu boşluğa uzay diyorlar. Bu büyük, mavi gök, tavan gibi, kubbe biçiminde, mavi, maddi bir şey değil. Direğe gerek yok. O neden

mavi? Çünkü hava yığını var. Pek çok camı yan yana diziyoruz ve bakıyoruz. Ne renk oluyor? Yeşil. Bu da aynı. Bulut yok, gökyüzüne bakıyoruz, mavi. İşte bu sadece göz yanılması. Gece, gökyüzüne bakıyoruz, yıldızlar var. Sanki bu yıldızlar kubbenin iç tarafına çakıldı. İşte bu da göz yanılması. Bir yıldız, diğer yıldıza çok uzak. Biz görüyoruz ve çok şaşırıyoruz. Aklımız çalışmıyor, duruyor. Çünkü çok uzak. Bazı yıldızları sadece teleskop ile görüyoruz. Bu yıldızların ne kadar uzakta bilmiyoruz. Bunu bilmek için çok çok yukarı çıkmak gerekiyor. Uzay çok derin, bizim aklımız bunu anlamıyor. Uzayın içinde cisimler var. O cisimler ile bizim aramızda çok uzun mesafe var. Bu mesafeyi mil, fersah, kilometre... gibi en uzun, uzunluk ölçü birimleriyle ölçmek mümkün değil. Hatta sıfır gibi hiç. Uzay nerede başlıyor, nerede bitiyor, biz bunu bilmiyoruz. Bu büyük boşluğun içinde güneş var, gezegenler var. Güneş nedir? Gezegen nedir? En basit kelimeler ile size bunu anlatıyorum. Güneş, çevresine ışık ve sıcaklık veriyor. Büyük bir alev, ateş parçaları. Gezegenler, onlar da bir ateş parçasıydı. Ama zaman geçti ve dünyanın dışı kabuk oldu. Gezegenlerin dışı da kabuk oldu. Ve gezegenlerin parlaklığı yok oldu. Gezegenler güneşin çevresinde dönüyorlar ve güneşten ısı ve ışık alıyorlar. Onlar da dünya gibi. Sizler beni dinliyorsunuz, bazı hanımlar astronomi hakkında ilk defa bilgi alıyorlar. Onlar bu basit cümleleri anlamıyorlar. Tarifimi şimdi daha basit anlatacağım. Bahçede, kırdan, pencere kenarında, balkonda rastlıyorsunuz. Tekerlek tekerlek örümcek ağları var. Örümcek bu ağın ortasında oturuyor ve bekliyor. Diğer hayvanlar bu tuzağa düşüyor. Şimdi siz düşünün. Örümcek ağının ortasında örümcek var. İşte bu örümcek güneş gibi. Örümceğin çevresinde de gezegenler var. Uzayın içinde 'Güneş sistemi' var. Bu sistemin şekli örümcek ağı gibi, görüyor musunuz?

Gezegenler güneşin çevresinde dönüyorlar. Gezegenler bir yol takip ediyorlar. Bu yola yörünge diyoruz. Şimdi şu kelimelere dikkat edin: uzay, gezegen, güneş sistemi, yörünge. Bu çok önemli. Çünkü bu kelimeleri çok kullanacağım. Güneş muma benziyor, gezegenler de mumun çevresinde pervanelere benziyor, diyorum. Şimdi ben de eski şairlere benziyorum. Burada bazı hanımlar hiç okula gitmedi. Ben çok basit anlatıyorum ama onlar hala beni anlamıyorlar. Siz düşünüyorsunuz: güneş uzayda duruyor, çevresinde gezegenler var, onlar nasıl boşlukta duruyor? Anlamıyorsunuz değil mi? Haklısınız. Bilimin büyük teorilerini bizim küçük aklımız anlamıyor. Çevremizde eşyalar var, o eşyalara benzetiyoruz ve yanlıyoruz. ‘Düşmek’ nedir? Bunu düşünelim. Sokakta düşmek, pencereden düşmek, çatıdan düşmek, minareden düşmek, en son yangın kulesinden düşmek.... Bizim için en büyük düşmek bu. Haydi, düşünelim, bir adam balon satıyor. Bu adam birkaç bin metre yükseğe çıkıyor. Kaza oluyor ve adam düşüyor. İşte bu... Bizim için en büyük düşmek bu. Daha fazla anlamıyoruz, bilmiyoruz. Biz uzaya gitmedik. Nasıl ve nereye düşüyorlar bilmiyoruz. Uzayın başlangıcı ve sonu yok, bunu söyledim. Şimdi uzayda bir cisim düşünelim. Bu cisimi uzayda çekiyoruz. Başka bir yere götürüyoruz, yeryüzünden uzak bir yere. Cisim orada bırakalım. Şimdi bu cisim nereye düşecek? Cismin etrafı boş. Ama biz anlamıyoruz, bu çok büyük bir boşluk. Bir cisim nereden nereye düşüyor? Biz biliyoruz yukarıdan aşağıya düşüyor. Aşağı neresi, yukarı neresi? Biz dünyadayız ve aşağıyı, yukarıyı biliyoruz. Ama uzayda cisim yeryüzünden uzakta. Bırakıyoruz, nereye düşüyor? Aşağısı nerede? Yukarısı nerede? Cisim yeryüzünden uzaklaşıyor ve ‘aşağı yukarı’ kelimelerinin anlamaları da uzaklaşıyor. Uzayda aşağı, yukarı

kelimeleri yok, yukarıdan aşağıya hızlı düşmek de yok. Uzayda, boşlukta yukarısı aşağısı yok, inmek çıkmak düşmek yok ama bir güç var. Bu güç 'genel çekim'. Kainatta cisimler var, bu cisimler bu gücün etkisinde. Bu kuvvetin teknik açıklaması ' Bu dünyada cisimler, birbirini kütleleriyle düz orantılı, aralarındaki mesafe ile ters orantılı çekiyor.' Siz bu tarifi anlamadınız. Çünkü matematik, mekanik gibi bilimleri bilmiyorsunuz.

Uzayda güneşlerin ve gezegenlerin bir düzeni var. Çekim kanunu ile bu

düzende dönüyorlar. Uzayda çok yıldız var. Bizim güneşimiz, bir yıldız. Bu yıldız önemli değil. Güneş, dünyadan, bir milyon iki yüz yetmiş dokuz bin defa büyük. Biz görüyoruz dünya çok büyük. Güneş ne kadar büyük, düşünüyor musunuz? Ama uzak çok büyük ve güneş uzayda nokta gibi küçük, önemli değil. Bir güç gezegenleri güneşe düşürüyor, başka bir güç gezegenleri uzaya çekiyor. Gezegenler güneşe gitmiyor, uzaya da gitmiyor. Bu iki gücün ortasında dönüyor.

Güneşin çevresinde sekiz tane gezegen var. Bunlar yörüngelerinde dolanıyorlar. Dünyamız üçüncü gezegen. Merkür ve Venüs güneşe daha yakın. Merkür güneşe yakın birinci gezegen. Güneş ile Merkür'ün arasındaki mesafe 14 300 000 fersah. Neptün güneşe en uzak gezegen. Güneş ile Neptün'ün arasındaki mesafe 1 100 000 000 fersah.

Güneşin etkisi Neptün'den daha uzak mesafelerde de var. Bu kuyruklu yıldız güneşten uzaklaşıyor. Uzaklaşıyor ve yavaşlıyor. Uzayın karanlık, soğuk yerine gidiyor. Sonra kuyruklu yıldız burada korkuyor. Ayrılık kuyruklu yıldızı üzüyor. Kuyruklu yıldız, sevgilisini özlüyor ve geri dönüyor. Kuyruklu yıldızın hasreti her saniye artıyor ve hızlı hızlı sevgilisine gidiyor. Sevgilisini çok özlüyor, sıcaklığı ve ışığı artıyor. Kuyruklu yıldız güneşe en yakın noktaya geliyor. Burada

hasret gideriyorlar ve kuyruklu yıldız yine uzayın karanlık yerine gidiyor. Sonra yine güneşi özlüyor ve geri dönüyor.

Kuyruklu yıldız, kuyruğu ile bize dokunacak, bunu herkes söylüyor. Bu Halley Yıldızı 1835 yılında, yani bugünden yetmiş beş yıl önce güneşin yakınından geçti.

Birden hanımlar arasında bir gürültü oldu. İrfan Bey sustu ve dinledi. Şu şamatayı duydu:

M. – Aman sus, alık kadın.

H. – Ben neden alık oluyorum? Sensin alık.

S. – İkinizin de on paralık aklı yok.

H. – Susun da dinleyelim. Bakalım bey daha neler söyleyecek...

L. – A, burası hamam gibi oldu. Konferansı mı dinleyelim, sizi mi? Bey anlattı, anlattı, tam kuyrukluya geldi, patladınız, durmadınız.

H. – Evet kardeş evet. Tam kuyruklu dünyaya çarpacak, bunlar patladılar.

A. – Merak etmeyin canım... Hangi ayda çarpacak? O zaman rahat rahat seyredeceksiniz.

M. – Biz bir kelime söylüyoruz, siz on kelime söylüyorsunuz. Dünya yuvarlak ve uzayın içinde top gibi dolaşiyor ama Halime Hanım bunu anlamıyor. Ben de ona anlatıyorum.

L. – O anlamıyor da sen anlıyor musun?

M. – A ben alık mıyım? Niçin anlamıyorum?

L. – Tamam, anlat bakalım, dünya yuvarlak diyorsun, fırlıdak gibi dönüyor diyorsun. O zaman biz sokağa çıkıyoruz, yürüyoruz, neden denize düşmüyoruz? Bu kadar çocuklara, köpek yavrularına neden bir şey olmuyor?

H. – Allah onları koruyor, bu nedenle onlara bir şey olmuyor.

L. – Sen sus hanım. Ben sana sormadım.

C. - Gereksiz gürültü etmeyin. Onlar bir şey söylüyorlar siz de hemen inanıyorsunuz. Erenköy'e gittiniz mi? Geniş ovalar, kırlar, denizler... İşte dünya o değil mi? Bunun neresi yuvarlak? Gözüme mi inanacağım, size mi inanacağım?

A. – A... yuvarlak elmasım, yuvarlak. Erenköy'e kadar neden gidiyorsun? Gerek yok... Aksaray'dan tramvaya binin, Beyazıt'a kadar yokuşu çık. Sonra düzlük var. Çarşıkapısı'nı geçin. Türbe'den aşağıya inin. A, işte yuvarlak.

L. – Siz de yanlış anladınız, siz de.

C. – Biz anlamadık, o zaman sen anlat bakalım, yuvarlağın üstünden neden yere düşmüyoruz?

L. – A, çok kolay.

C. – E, haydi söyle.

L. – Siz karpuzun, kavunun üstünde karınca görmediniz mi? Karınca karpuzun, kavunun üstünde geziyor ama düşmüyor.

H. – A doğru, doğru... Duvarda, tavanda tahtakuruları nasıl yere düşmüyorlar, geziyorlar?

S. – Bizim köşkte süs bir top var. Biz onu tavana astık. Topun üzerinde her tür böcek geziyor. Niçin aşağıya düşmüyorlar?

C. – A, bunlar nasıl sözler? Tahtakurusu karınca başka, insan başka. Aynı mı? Tahtakurusu geziniyor ama biz tavanda yürüyor muyuz?

F. – Ayy, tahtakurusu demeyin. Bizim Vefa'da ev var. O evde çok tahtakurusu var. Çamaşır ipinin üstünde cambaz gibi geziyorlar.

Ş. – Ya pire?... Pire?...

F. – A, o çok marifetli. Sabah yorganın üstünde duruyor. Tutmak istiyorum. Hemen zıplıyor, parmaklarımın arasından kaçıyor. İnsanın alnına kadar hopluyor. Çok atik.

S. – Ya öteki?

F. – Hangisi?

S. – (F. Hanımın kulağına eğiliyor) Bit...

F. Aman o uğursuzu söyleme. O pis miskini hatırlamak istemiyorum.

S. – Nasıl miskin? ‘Ayağı sakat bit bile yedi mahalleyi dolaşiyor.’ diyorlar.

B. – Arabaları atlar çekiyor, biliyorsunuz. Ama ‘Frenistan’da pireler de çekiyor.’ dedi, dayım.

F. – Duy da inanma. O hayvan çok küçük, arabayı nasıl çekecek?

D. – Araba ama büyük payton değil tabii. Pirenin de küçük arabası var. O küçük arabasını çekiyor. İnsanlar para veriyorlar ve onu izliyorlar.

F. – Maymunlar nota ile çalgı çalıyor, diyorlar. Bunu duydum ama pireleri duymadım.

G. – Ya bir ayı, şehirde güzel bir kıza aşık oldu. Gazetede bunu okumadınız mı?

F. - Hay sen koru Allah’ım. Ayıdan çok korkuyorum.

G. – Ayı çingeneyle nasıl konuşuyor, güreşiyor, seyretmedin mi hiç?

F. – Neden seyredeyim? Ben ayıdan çok korkuyorum.

D. – Ayı, maymunun amcası, diyorlar.

F. – Aman ben hoşlanmıyorum.

D. – A, ben çok seviyorum maymunu. Çok komik, yaramaz. Kırmızı yelek giyiyor, püsküllü şapka takıyor ve aynaya bakıyor. O zaman ben çok gülüyorum.

İrfan Bey konferansa ara verdi. Önce karpuz, sonra pire, sonra ayı... Hanımlar acayip bir mantık ile dünyanın yuvarlaklığı hakkında konuştu. İrfan Bey de bu saflığı dinledi.

Bir tarafta ayı ile maymun akraba diyorlar. Bunu tartışıyorlar. Başka bir tarafta üç dört genç kız başka bir konu konuşuyor:

N. – Kuyruklu yıldız bu dünyaya çarpacak. O zaman Şevki ile sen ne yapacaksın?

T. – Bilmiyorum. Herkes ne yapacak? Ben de öyle yapacağım.

N. – O gün, çok önemli bir gün. O başka yerde, sen başka yerde, olur mu?

T. – Ne yapayım? Eve mi alayım? Annem babam görecek, sonra bana ne diyecekler?

N. – Herkes görsün. Ne olacak? O gün dünyanın son günü. İnsan, sevgilisinin yanında olacak. O başka yerde ölecek, sen başka yerde öleceksin. Ama aynı yerde, beraber ölmek daha iyi değil mi?

T. – Aman, sus, kötü oluyorum. Ölmesin Şevket’ciğim. Ona yazık değil mi?

Z. – Tayyar bana haber gönderdi. O gece aynı yerde olmak istiyor. Ben de ona cevap verdim ‘mümkün değil’ dedim. Sonra o yine mektup gönderdi. Mektupta ‘O gece balkonunuzun altında olacağım, başka bir yere gitmeyeceğim. Orada öleceğim’ yazıyor.

N. – O mektupları nereye saklıyorsun kardeş?

Z. – Yeni mektupları, odamda perde kornişinin içinde saklıyorum. Çünkü gece herkes uyuyor, o zaman ben o mektupları okuyorum, okuyorum, okuyorum. Bazen kornişte mektuplar birikiyor. O zaman, sandık odasında, yerde tahtaların arasında boşluk var, işte oraya tikiyorum. Ama geçen gün birkaç tane mektubu fare çekti. Daha iyi bir yere saklayacağım.

N. – Ay çok tehlikeli! Annen baban mektubu görecek, ne olacak o zaman?

Z.- Görsünler, zararı yok. Tayyar mektuba imza atmıyor. Mektupta benim adım da yazmıyor. Mektuplar benim mi? Nerede yazıyor?

N. – Tayyar sana yıllardır mektup yazıyor. Ama ben duydum, onu teyzesinin kızıyla evlendirecekler.

Z. – Çok uğraşıyorlar ama Tayyar o kızla evlenmeyecek. Ben Tayyar’a söz verdim, Tayyar da bana söz verdi.

N. – Siz söz verdiniz ama anneniz babanız istemiyor. Sizin sözünüz önemli değil.

Z. – Neden önemli değil? Kocayla annem mi evlenecek? Ben evleneceğim. Allah büyük dayımı rahmet eylesin. Bana dayım anlattı ‘annen ile baban önce mektuplaştı, sonra evlendi’ dedi.

T. – Onlar mektup yazıyorlar ama kızları mektup yazmayacak, bunu istiyorlar. Tuhaf...

N. – (R. ‘ye söylüyor) Siz hala barışmadınız mı?

R. – Barışmayacağım. Çok üzülün, sonra barışacağım.

N. – Yazık, yıldız çarpacak. Siz barışın da dargın ölmeyin.

Z. – Salim Bey sana mektup yazıyor, sen o mektupları nereye saklıyorsun?

N. – Bizim mektuplarda hiç tehlike yok.

Z. – Neden?

N. – Bilmiyor musun? Ben her zaman şifre kullanıyorum. Mektupta ne yazıyor, Salim ve ben anlıyoruz ama insanlar anlamıyor.

Z. – Biz de bir zaman şifre kullandık. Ama bazen acele oluyor. O zaman şifre düzenlemek zor oluyor. Şimdi, bazen gizli şeyler yazıyorum, o zaman şifreyle yazıyorum.

N. – Kardeş, sen bir şey söylemiyorsun. Senin sevgilinden ne haber?

T. – Geçen gün annemle çarşıya gittik. Orada gördüm. Arkamızdan yürüyor. Yürüyor, yürüyor... İşaret ediyorum, gitmiyor. Annem anlayacak, çok korktum. Çok korktum, çok heyecanlandım.

N. – Kuyruklu yıldız hakkında ne diyor?

T. – Ben yaşıyorum, sen hiç korkma diyor. Benim vücudum senin önünde siper olacak. Seksen tane kuyruklu yıldız, sana zarar vermeyecek diyor.

N. – O saçmalıyor sen de inanıyorsun.

T. – İnanıyorum veya inanmıyorum. Ama kalbim güçleniyor.

N. – Kız çılgın! Dünyaya kuyruklu yıldız çarpacak. Senin sıksa Ratip sana nasıl siper olacak?

T. – Niçin sıksa? Senin sevgilin de manda yavrusuna benziyor. Geçen gün terzide gömleğini görmedin mi? Ne kadar büyük?

N. – İşte erkek öyle olacak. Vücudu iri olacak.

T. – İnce vücut uygun. Herkese sor.

Z. – Kalp kimi seviyor? İşte güzel o. Gereksiz kavga etmeyin. Kuzgunun yavrusu çok çirkin ama o en güzel benim yavrum diyor. Allah herkesin sevgilisini bağışlasın.

T. – A, duydunuz mu? Remziye haftaya gelin oluyor, diyorlar.

K. – Kimle evleniyor?

T. – Bir doktorla.

K. – Çok şaşırdım. O yahni yanaklı kız nasıl koca buldu?

Z. – Bizden önce evleniyor. Peltek Remziye... Konuşuyor ve tükürük saçıyor.

K. – İşte öyle insanlar koca konusunda şanslı oluyor.

T. – Koca konusunda şanslı, neden? Çünkü babasının çok parası var.

Emeti Hanım bir köşede oturuyor, Bedriye Hanım, Emeti Hanım'ın yanına gitti. Genç kızlar konferansı dinlemiyorlar, fısıldaşıyorlar. Bedriye Hanım, parmağıyla kızları işaret etti ve sordu:

- Emeti Hanım'cığım, bu kızlar böyle ne konuşuyorlar?
- A, evladım, ne konuşacaklar? Aşk veya koca... Kıyamet kopacak, onlar aşk ve koca düşünüyorlar, başka bir şey düşünmüyorlar. Onlar kuyrukludan korkmuyorlar. Geçen gün Mebrure'yi duymadın mı? Kuyruklu gelsin biz de kuyruğunu okşayalım diyor. Kocaman yıldız, Van Kedisi mi o?

Kadınlar hala konuşuyorlar. İrfan, onları susturdu ama bu çok zor oldu. İrfan yine konuştu. Bu sefer kadınları çok korkutmak istedi:

- Hanımlar, size gökyüzünü, güneşi, gezegenleri biraz anlattım. Bunların düzenli hareketleri var. Ama her zaman tabiat amacına ulaşmıyor. Karşısına engeller çıkıyor. Daha açık konuşacağım. Biz bu hayatta yaşıyoruz. Bazen kötü tesadüfler oluyor. Biz bunlara ‘kaza’ diyoruz. Herkes bir kaza yaşadı değil mi? Herkes kazalar nedeniyle acılar yaşadı. Dünyada kazalar oluyor. Uzayda da kazalar oluyor. Bu çok normal. Uzak bir ihtimal değil. Bakın, şimdi bunu size açıklayacağım. Yeryuvarlağına, gökten çok taş yağıyor. Bu taşlar nereden geliyor? Bu taşlar bazen birkaç gram, bazen binlerce kilo. Bu taşlar, her zaman üzerimize dökülüyor, bu uzay tozu. Bu toz gökyüzünden dökülüyor. Bazı hanımlar modayı ve yeniliği istemiyorlar. Bu hanımlar genç kızlara ‘siz çok azdınız, başımıza taş yağacak’ diyorlar. Bu söz önemli. Gökten üzerimize her zaman taş dökülüyor. Bu, oldu. Ama bu moda ile ilgili değil. Yıllar önce, dünyada kimse yoktu. Ama o zaman da taş yağmuru oldu. Bunlar büyük gök boşluğu olayları. Bu olaylar çok önemli. Dünyada insanlar nasıl giyiniyorlar? İyi, kötü, açık, kapalı... Taş yağmuru ile moda arasında asla bir bağlantı yok. Bu düşünce çok komik ve saçma. Kainat çok büyük ve çok yüce, insanlar ise bu kainatta çok küçük ve hiç gibi. Ama insanlar bunu görmüyorlar. İnsanlar ilk ne zaman bu dünyada yaşadılar? İşte o zaman saçma masallar başladı. ‘Kızlar azdı, başımıza taş yağacak’ masalı gibi saçma masallar. Bu masallar çok eski. İnsanlar bu masallara inanıyorlar. Fakat ilim ve fen insanlar için çok yeni. İlim ve fen için, bu masalları yenmek çok zor.

İnsanlar bu saçma inançlardan uzaklaşsınlar. Bu saçma inançlara aldanmasınlar. İşte o zaman insanlar, insanlık şerefine yaklaşacaklar. Havadan yeryüzüne çok taş dökülüyor. Ama dünya çok geniş , dünya dört parça ve üç parçası deniz. Bu nedenle biz taşları her zaman görmüyoruz. Yıllar önce, yeryüzüne taş düştü, bilim adamları bu taşı incelediler. Bu incelemeleri ilk defa 26 Nisan, 1803 yılında yazdılar. Bu olay Fransa'nın Aigle şehrinde oldu. Paris'in Botanik Bahçesinde seksenden fazla taş var. Bu taşlar ne zaman düştü ve nereye düştü, bu bilgiler tespit edildi.

Suçlu bir insanı cezalandırmak veya lanetlemek istiyoruz. O zaman, o insanın

'başına taş düşsün' diyoruz. Biz söylüyoruz, taş düşüyor mu? Hayır. Cinayet mahkemeleri neden var? Biz söyleyelim, taş düşsün, o zaman cinayet mahkemelerine gerek yok. Bu düşünce çok yanlış. Gökten taş düşüyor, yıldırım çarpıyor ama bunlar suçlu insanların başına mı geliyor? Bu taşlar her zaman suçlu insanların başına düşmüyor. Bu taşlar nedeniyle masum insanlar ve hayvanlar ölüyor. 1674 yılında bir geminin güvertesine ateşli bir taş düştü ve iki tayfa ezildi. Bu göktaşı düştü, o saatte dünyada çok suçlu vardı ama suçsuz iki tayfa öldü. Gökten taş düşüyor insanlar ölüyor, gökten taş düşüyor yangınlar çıkıyor. Bunları kitaplar yazıyor.

Bu taşlar nereden geliyor? Bu konuda çok teori var. Bazı insanlar, bu taşlar, dünyada yanardağdan fırlıyor ve tekrar dünyaya düşüyor, diyor. Bazı insanlar bu taşlar aydan dökülüyor, diyor. Bunlar gerçekten uzak, hayale yakın söylentiler. Bu taşlar uzayda gezegenlerden dökülüyor, işte bu söylenti, akla ve ilme yakın bir söylenti. Uzayda başka dünyaların enkazları var. Bu dünyalar, yıllar önce parçalandı, dağıldı. Bu dünyalar bizim dünyamıza benziyor. Orada da çok canlı yaşadı ama şimdi parçalandı, tuz gibi oldu. Eski dünyanın tozları şimdi uzayda dolaşıyor. Eski

dünyalar neden parçalandı? Kuyruklu yıldızla mı çarpıştı? Böyle bir tehlike bizim dünyamızda da var mı? Dünyalar nasıl ölüyorlar? İnsan gibi yaşıyor ve ölüyorlar mı? Veya genç yaşta kaza ile mi ölüyorlar? Bu kaza nasıl olacak? Bunu bir insan biliyor mu? Bir canlı ne zaman ölecek, bunu bilmek mümkün mü?

Bu hayatta hangi insan ölmüyor? Memleketimizde mezar taşlarına sadece ölüm tarihi yazıyorlar. Doğum tarihini neden yazmıyorlar? Biz, insanlar kaç yıl yaşıyorlar bilmiyoruz. Her insan yetmiş, seksen yıl yaşamıyor. Hayatta çok düşman var. Hayat nasıl devam ediyor? Hayat, başka bir hayatı yiyor ve böyle devam ediyor. Biz nasıl yaşıyoruz? Biz de başka hayatlardan gıda alıyoruz, sindiriyoruz. Başka hayatlar da bizi yutmak istiyor. Bizim vücudumuzda et ve kemik var. Başka mikroplar bizi yemek istiyor. Vücudumuzda organlar saat gibi çalışıyor. Küçük bir arıza oluyor ve biz ölüyoruz. Her an arıza ihtimali var. Küçük bir an kalbimiz durdu, o an biz ölüyoruz. Ama Allah'a şükür kalbimiz durmuyor ve biz yaşıyoruz. Kalbimiz nasıl çalışıyor bilmiyoruz ama yaşıyoruz. Kainatta çok canlı var. Küçük mikroplar, büyük yaratıklar... Kural 'kim senden daha küçük onu yut'. Toplumlar, hükümetler, devletler de aynı. Bir devlet, adalet için mahkeme kuruyor, kanunlar yapıyor. Fakir bir adam komşusunun tavuğunu çalıyor. Devlet bu fakir ve aç adamı suçluyor, cezalandırıyor. Ama devlet küçük ve kuvvetsiz komşusunu yutmak istiyor. Her zaman komşusunu, ülkesine eklemek istiyor. Adaletli düşünmüyor. Hak, haksızlık, hırsızlık, zorbalık, adalet... Bu kelimeler nerede başlıyor, nerede bitiyor? Örnekleri görüyoruz. Kim kuvvetli, o, hakkın sınırlarını biliyor. Kuvvetli insan ne düşünüyor? İşte hak o. Zayıf bir insan, kuvvetli insanın fikrini kabul ediyor. O zaman hürriyet ve adalet nerede? Yok!

Bir kadın, başka bir kadının kulağına eğildi:

- Bu İrfan Bey'in sözü bitti. Şimdi kuvvetli Hakkı'yı, zayıf Hakkı'yı anlatıyor.

Başka bir kadın:

- Muhallebici Hakkı'yı mı anlatıyor? Ne dedin?
- Yok, yağlıkçı Osman'ı anlatıyor. Kulağın nerede kardeş? Dinle de anla.
- Aman ne anlayayım? Kuyruklu yıldız, güneşin sevgilisi, bazen güneşi görmek istiyor, o zaman onun yanına gidiyor, kuyruklu yıldız güneşe yaklaşıyor ve alev gibi oluyor, saçlarını tarıyor, nazlı nazlı yürüyor, diyor. Bu sözleri kim uydurdu? Kuyruklu yıldız gelmedi dünyaya ama kuyruklu yıldızı hemen namussuz kadına benzettiler. Ben biliyorum, bu sözler nereden çıkıyor, Emeti Hanım'dan çıkıyor. Emeti Hanım her zaman insanların namusu ile ilgili konuşuyor.

İrfan Bey devam etti:

- Hanımlar, gürültü yapıyorsunuz. Lütfen susun. İşte tamam şimdi yıldızın kuyruğuna geldik. Bu çeşit yıldızların bir başı var, bir de kuyruğu var. Baş, yıldızın en kesif (kesif:yoğun) kısmı. Buraya çekirdek diyorlar. Başında saçları var. Saçlarının adı giysu. Yıldız güneşe yaklaşıyor, saçları parlıyor. Yıldız güneşten uzaklaşıyor, saçları parlamıyor. Kuyruğu ve saçı gazlardan oluşuyor.

Bir hanım – Kuyruğu gaz boyaması mı? (Gaz boyaması: Bir tür kumaş.)

Bir başka hanım – Ah, ben papazi istiyorum. (Papazi: Gömlek için kaliteli bir kumaş.)

Kuyruklu önümüzden geçecek, biz de makasla metre metre kumaş keseceğiz, ne güzel.

Bir başka hanım – Ben tül istiyorum. Tül çok kullanışlı.

Bir başka hanım – Biraz susun kardeşler. Adam ne diyor, anlayalım. (Hanım İrfan’a soruyor) O keş herif kim çocuğum?

İrfan şaşırıyor - Keş herifi şimdi nereden buldunuz, çıkardınız?

O hanım - Şimdi sen söyledin oğlum.

İrfan Bey – Ben söylemedim.

Kız Öğretmen Okulu’nda öğrenci bir kız, İrfan’a:

- Siz az önce kuyruklu yıldızı anlattınız. ‘Yıldızın başı ‘en kesif’ ‘ demediniz mi? İşte hanım teyzem ‘keş herifi’ oradan, yoğun kısımdan çekti, çıkardı.

O hanım – A, a! Allah beni iftiradan korusun. Keş herifi dolaptan, kilerden kim çıkardı?

İrfan Bey güldü:

- Dolap nerede? Dolabın içinde, keş herif kim?

O hanım – Bilmiyorum, işte. Bu küçük hanıma sorun. Bunları o uyduruyor.

İrfan Bey:

- Böyle şeyler söylemeyin. Sözlerimi karıştırıyorsunuz, anlamıyorsunuz.

O hanım – Çocuğum, siz, bize o sözleri tek tek anlatın, açıklayın.

İrfan Bey – Keş herif, değil hanım... En kesif, en yoğun dedim.

O hanım – O ne demek? Bize anlatın.

İrfan Bey – Nasıl anlatayım? Bir cismin içinde küçük küçük parçalar var. O parçalar az, cisim yoğun değil. O parçalar çok, o zaman cisim yoğun, yani kesif.

O hanım – (Başka bir kadının kulağına eğildi, yavaş söyledi) Ay, işte sana bir değerli taş yumurtladı.

Başka bir kadın- Hiç bir şey anlamıyor. Anlıyor gibi yapıyor, dinliyor. Ben biliyorum hiç anlamıyor, eminim. Ay benim başım ağrıyor. Bu konferans ne zaman bitecek? Buraya geldim ama şimdi pişmanım.

İrfan devam etti:

- Hanımlar, Halley Kuyruklu yıldızı yetmiş beş yılda güneşin yanına gitti. Bu yıl mayısta bizim dünyamıza kuyruğunu sürtecek ve uzayın karanlık yerlerine geri gidecek. Kuyruklu yıldızın başı dünyamızdan yirmi üç milyon kilometre uzaktan geçecek. Kuyruklu yıldızın, kuyruğunun boyu çok önemli. Kaç milyon kilometre? Herkes başka şey söylüyor. Yirmi üç milyon kilometre diyorlar, yüz milyon kilometre diyorlar. Kuyruğun boyu yirmi üç milyon kilometreden uzun, dünyaya çarpacak ama yirmi üç kilometreden kısa, o zaman çarpmayacak. Bunu bilmiyoruz. Dünya kuyruğun içinden geçecek. Bu çok büyük bir ihtimal. Uzay çok büyük. Bu alan içinde yirmi üç kilometre çok küçük bir alan. Kuyruklu yıldız dünyamıza çok yaklaşacak. Birkaç kilometre daha yaklaşması da mümkün. Bu imkansız değil. Her zaman başka bir şey söylüyor. Kuyruk kaç kilometre, kuyruk hangi maddeden oluşuyor? Bu sorulara uzmanlar farklı cevaplar veriyorlar.

Halley yıldızı yetmiş beş yıl önce dünyamızın yakınından geçti. O zaman ilim henüz gelişmedi ve yıldız ile ilgili bilgiler de yoktu. Şimdi bu duruma çok üzülüyoruz. Çünkü kuyruklu yıldız yakınıımızdan geçti ama elimizde onunla ilgili bilgi yok. Kuyruğun gerçek yapısını bilmiyoruz. Kuyruğun etkisini de bilmiyoruz. Sadece hayaller var, bilgi yok. Yıldız yaklaşacak ve yapısı nasıl, anlaşılacak diyorlar. Ama tehlike çok büyük, anlayacaklar. O zaman ne yapacağız? Oksijen odaları yapacağız ve orada kuyruklu yıldızdan korunacağız, diyorlar. Çok komik! Düşünelim, bu dünya

bir portakal, biz de portakalın üzerinde mikroskobik canlılarız. Bu portakalı zehirli bir havanın içine koyuyorlar veya kızgın bir fırına atıyorlar. Biz nasıl kurtulacağız? Bir tavuğun tüylerini temizlemek istiyoruz. Tavuğu ateşe yaklaştırıyoruz ve tüyler hemen yanıyor. Biz o tüylerden daha kolay yok olacağız. Uzmanlar, astronomlar, gök bilginleri ilim sahibi insanlar, rasathaneler, aletler bir saniyede yok olacak. Bilgin de yok olacak, bilgisiz de yok olacak. Zeki insan da yok olacak, ahmak insan da yok olacak. Herkes eşit olacak ve herkes yok olacak. Kuyruklu yıldız dünyaya çarpacak. O gün, iki yüzlülük, iltimas, hile, yaltaklanmak gibi kelimelerin faydası olmayacak. Paranın kuvveti olmayacak. Kimse üstün olmayacak. İyiliksever insanlar, filozoflar, sosyalistler çok çalıştılar. Onlar için canları önemli değildi. Tek önemli kelime 'eşitlik'ti. İşte o büyük saniye ilk ve son defa herkes eşit olacak.

Hanımlar, siz rüyalar görüyorsunuz ve bu rüyaları yorumluyorsunuz. Mesela Arap, ateş, hızlı bir haber demek. Ölü insan, uzun yaşam demek. İşte bu gibi yorumlar yapıyorsunuz. Ben bu kuyruklu yıldız konusu ile ilgileniyorum. Çalışmalar yapıyorum. Biraz sinirlerim bozuldu. Geceleri rahat uyumak istiyorum ama olmuyor. Tuhaf ve sıkıntılı rüyalar görüyorum. Ben heyecanlanıyorum. Bu yüzden bana korkak ve yufka yürekli demeyin. Avrupa'da bize, o medeni kıtada ders verdiler. Nasıl cesur insan olacağız, bunu öğrettiler. Ama şimdi orada insanlar çok korkuyorlar ve bazı insanlar intihar ediyorlar. Avrupalılar çok iradeliler, çok cesaretliler, korku ile alay ediyorlar. Çok büyük tehlikeler, onlar için hiç önemli değil. Kutup seyahatleri yapıyorlar, paraşütçüler, pilotlar... Bunlar güzel örnekler. Bazı kâşifler buzullara gittiler ve orada öldüler. Bazı pilotlar pervanelere güvendiler. Bunlar en büyük cesaret örnekleri. Bazıları kaza yaptı ve öldü. Ama diğer insanlar bunlardan hiç korkmadılar. Keşif yaptılar, yine uçtular. Korkmadılar ve devam ettiler. Hava taşıtları eksik ve tehlikeli ama insanlar korkmuyorlar ve biniyorlar.

Bu cesaretli Avrupalılar şimdi kuyruklu yıldızı duyuyorlar ve titiyorlar. O cesur insanlar çok korkuyorlar. Bu nedenle benim bu ufak heyecanımı anlayın lütfen. Ben heyecanlanıyorum ve tuhaf rüyalar görüyorum. Şimdi size bu rüyaları anlatacağım. Bakalım nasıl yorumlayacaksınız?

Herkes:

- Hayırdır inşallah, hayırdır inşallah... dediler ve uğur dilediler. Emeti Hanım kısa bir

iki dua okudu ve sordu:

- Oğlum o rüyaları gördün, sabah uyandın, pencereden gökyüzüne baktın ve üç defa 'bir rüya gördüm maşallah, hayırdır inşallah' dedin mi?

İrfan Bey: - Pek hatırlamıyorum, sanırım söylemedim.

Emeti Hanım: - Ah gençler, ah... Su içiyorsunuz bismillah demiyorsunuz, sofradan kalkıyorsunuz, yarabbi şükür demiyorsunuz. Bu kadar çok konuşuyorsunuz ama o mübarek iki kelimeyi söylemiyorsunuz, üşeniyorsunuz. Hiç bereket kalmadı. Neden? İşte bu yüzden. Biz Allah'ın kuluyuz. Ama görevlerimizi bilmiyoruz. Bu yüzden kötü şeyler yaşıyoruz. Bunlar bizim günahımız, bizim kusurumuz. İşte kuyruklu geliyor. Şimdi ne yapacağız?

Emeti Hanım, böyle şikayet etti. Bazı Hanımlar 'doğru söylüyorsun' dediler. Bir çocuk ağladı, annesi o çocuğu susturdu ve İrfan Bey devam etti:

- Şimdi size bir şeyler anlatacağım. Bunlar sadece rüya. Neden bu rüyaları görüyorum?

Çünkü bu günlerde her zaman kuyruklu yıldız hakkında kitap okuyorum. Ben rüyalarımı anlatacağım ama lütfen hemen korkmayın ve telaşlanmayın. Bir kuyruklu yıldızın dünyaya çarpacak bu ne demek? Kıyamet kopacak demek. Kıyamet nedir? Nasrettin Hoca ne diyor: 'Kardeşim ölecek küçük kıyamet, ben öleceğim büyük

kıyamet.’ Ben öleceğim, bu benim için büyük kıyamet, sen öleceksin bu senin için büyük kıyamet. Sonuçta hepimiz öleceğiz. Düşünelim, Halley’den kurtulacağız, o zaman ölmeyeceğiz. Peki biz hiç ölmeyecek miyiz? Halley’den kurtulacağız ama ölümden ve kıyametten her zaman kurtulmak mümkün değil. Birkaç yıl sonra zaten öleceğiz. O halde şimdi çok korkmak ve telaşlanmak çok yanlış. Birkaç yıl önce veya birkaç yıl sonra mutlaka öleceğiz.

Bir Hanım:

- A, nasıl telaşlanmayalım evladım. Can, her şeyden önemli.

İrfan Bey:

- Geçen akşam birkaç gazete ve bir kitabın bazı sayfalarını okudum. Sonra yatağıma

uzandım. Aklımda hep o ‘Halley’... Ateşli silahlardan, güller fırlıyor ve kaplumbağa gibi yavaş yavaş bize yaklaşıyor. Düşünüyorum, düşünüyorum ve uyuyorum. Ama uyduğumu bilmiyorum. Her şeyi çok net görüyorum. Çamlıca gibi yüksek bir yerdeyim. Bütün İstanbul’u görüyorum. Haliç’i, tepeleri, çukurları... Her yerde beyaz papatyalar var. Papatyaların arasında pembe kır çiçekleri var. Halı desenine benziyor, baharın halısı. Tarlaları görüyorum, zümrüt gibi, dalgalı göle benziyor. Ağaçları görüyorum, yaprakları yeni açılıyor, taptaze. Bu manzara cennet gibi. Gözüm bu cennet manzarayı izliyor, burnum baharın nefesini kokluyor. Bu nefes insana hayat veriyor. Kulağım, o yeşil, o çiçekli yükseklikte kuş ötüşlerini dinliyor. Güneşin ışıkları, lacivert denize altın işliyor. Kendimle konuşuyorum ‘ Yarabbi, dedim, cennet gibi bu dünya, bir yıldızın zehirli kuyruğuyla zehirlenecek mi? Bu canlılık sönecek, bu güller solacak, bu bülbüller susacak mı? Şimdi bu cennet manzaranın içindeki sevgililer, sonsuz uykuya mı dalacaklar?’

Birden hizmetçimin sesini duydum. Hizmetçim odaya girdi. Elinde birkaç gazete vardı. Gazeteleri masanın üzerinde bıraktı. Zavallı kızın, yüzünde renk yoktu. Elleri titredi. Niçin üzülüyorsun diye sordum. ‘Avrupa’dan haberler var ve çok kötü. Herkes yasta. Herkes gazeteleri okuyor, yorum yapıyor ve ağlıyor.’ diye cevap verdi.

Elimle işaret ettim ve o da dışarı çıktı. Benim de elim titredi, gazeteyi aldım. Birinci sütun şöyle başlıyor:

‘Halley’le ilgili gözlemler yapıyoruz. Elimizde tahliller ve gözlem sonuçları var. Bu sonuçlar bizi çok tasalandırıyor. Kuyruk gazlardan oluşuyor. Bu gazların içinde siyanür de var ve miktarı da fazla. Siyanür renksiz, sert kokulu, zehirli ve öldürücü bir gaz. Siyanür her an yanabilir. Bu nedenle dünya için çok tehlikeli. Dünyada atmosfer ile kuyruk gazları karışacak. Bu gazlar zehirli ama zehirlenmek için vakit olmayacak. Yeryuvarlağı hemen alevler içine gömülecek. Bunun için çok sebep var.

“ Şimdi ikiyüzlülüğü, boş avuntuları bırakalım. Ölüm bize geliyor ve her saniye bize haber veriyor. Korkmayalım ve ölüme kollarımızı açalım. Anne babaların, çocuklarına üzülme için vakitleri yok. Çocuklar da anne babalarına üzülme için vakit bulmayacaklar. Ve sevgililer de... Herkes bir anda yok olacak. Yiğitler, kahramanlar, dehalar, korkaklar, katiller beraber yok olacaklar. Dünyada pek çok insan var, çok değerli güzellikler var, fen ve sanat hazineleri var. Her şey yok olacak. Kimse bunlara üzülmeyecek, çünkü bu dünyada kimse kalmayacak. İlim adamları, yerçekimi kanununu buldular, fizik kimya alanında çalışmalar yaptılar, teoriler keşfettiler. Bunları neden yaptılar? Bu feci son için mi? Bugün dünyamızın çok büyük bir derdi var. Hasta gibi ölümü bekliyor. En bilgin, en çalışkan çocuğu ümitsiz hastanın başında bekliyor ve ağlıyor. Felaket çok büyük çok ağır ve insan

gücü çok küçük, çok aciz. Bu felaketin büyüklüğünü ve insan gücünün küçüklüğünü tarif etmek için ölçü aramak çocukluk oluyor.

“Ey bu dünyanın seçilmiş evlatları; bilginler, edebiyatçılar, şairler! Sizin aklınızda pek çok duygu ve düşünce var. Kıyamet, bu duygu ve düşüncelerin küllerini nereye savuracak? Bu dünya sizin şefkatli anneniz. Anneniz için ağıtlar yazacaksınız. Bu ağıtları hangi üzgün ellere bırakacaksınız? Bu dünyaya pek çok medeniyet eseri gömülecek. Kim bu dünyaya bir mezar taşı dikecek ve meleklerden bir Fatiha Sure’si isteyecek?”

Gazetenin ilk sütunlarında ümitsiz ve karamsar yargılar vardı. Asıl haber bölümüne geçtim. Korkum arttı. Şöyle yazdı:

“Dünyanın felaketi kesinleşti. Halkın heyecanı limitin sonunda. Halk çok korkuyor ve intiharlar başladı. Pek çok insan delirdi. Delilerin sayısına kimse inanmıyor. Pek çok tımarhane var ama bu tımarhaneler dolu. Bazı binalar var, bu binaları hükümet işleri için kullanıyorlar. İşte bu binaları şimdi tımarhane yapacaklar. Devletler halk için anne baba gibidir. Devletler karar verdiler, son saate kadar halklarını koruyacaklar.

“Anarşistler bu genel heyecan ve yastan korkmuyorlar. Aksine, memnunlar. Siyah ve beyaz bayraklar açıyorlar. Bu bayraklar ölümü ve hayatı sembolize ediyor. Sokaklarda bu bayraklarla dolaşıyorlar ve marş söylüyorlar. Marşı ölümü kutsamak için yazdılar. İlk mısraları şunlar:

“Kuyruklu hocamız

Kuruluyor locamız

Haydi durdurun

Patlayacak bombamız.”

Bunlar gibi pek çok ayrıntı okudum gazetede. Sonra uyandım. Yatağımdaydım ve çok terledim. Unutmamak için, rüyamı hemen bir kağıda yazdım.

5

Birkaç akşam sonra yine rüya gördüm. Rüyamda yine aynı yüce tepede, Çamlıca'da köşkteydim. Yine o yeşillik, yine o güzellik, yine o güller, yine o bülbüller... Ama bu sefer o ilk manzaradan fazla bir şey vardı. Gökyüzünde bir cisim vardı. Bu cisim ışıklıydı, çok büyüktü ve yelpaze gibi açıktı. Bu gökyüzü süsünün gölgesi lacivert denize yansdı. Gözlerim kamaştı.

Hizmetçim yine odaya girdi, elinde gazeteler vardı. Zavallı, çok korktu ve ağladı:

- Ne var? dedim.
- Efendim, kıyamet kopacak, zamanımız kalmadı. Alın ve okuyun! diye ürkütücü bir

cevap verdi. Bir gazeteyi açtım. İlk haberi okudum:

“Bu gece, gece yarısından iki saat sonra yeryuvarlağı Halley’in kuyruğuna girecek.”

Saatime baktım. Saat sabah yediydi. Olaya on dokuz saat var.

Hizmetçim odadan çıkmıyor. Çok şaşırıldı, ağzı açık, karşımda duruyor ve yüzüme bakıyor. Sordum:

- Neden gitmiyorsun?

- Çok merak ediyorum efendim. Meraktan öleceğim. Allah aşkına bize bilgi verin. Bu haberler için herkes başka bir yorum yapıyor. Sizin de fikirlerinizi almak istiyorum.

Okudum:

Rusya'dan telgraf:

“Kafkasya'nın güneybatı tarafında yağmur gibi göktaşları dökülüyor. Bazı 'Bolid'ler dünya parçası gibi büyük ve kaliteli. Bu büyük parçalar düştü ve yeryüzünde bazı delikler ve çukurlar oluştu. Bakü tarafında, bazı parçalar maden kaynaklarının üzerine düştü ve bu maden kaynaklarında yaralanmalar oldu. Neft ve petrol yağları Hazar Denizi'ne sızıyor. Herkes çok korkuyor. Çünkü bu maddeler tutuşacak.

Bir saat sonra başka bir telgraf:

“Neft ve petrol yağları tutuştu. Kocaman Hazar Denizi kırmızı bir çanak oldu. Bu büyük yangını, komşu gezegenlerden görüyorlar. Çünkü çok büyük. Gemiler bu alevin ortasında çıra gibi yanıyor. Boğucu, kızgın bir duman her yeri kapladı. Hazar Denizi'nin etrafında pek çok insan yaşıyor. Şimdi o insanlar Karadeniz ve güneybatı tarafına kaçıyorlar. Çok insan da öldü. Kanlı alev bulutları her yeri kapladı. Bu bulutlar en uzak mesafelerden görmek mümkün.”

Rusya'dan üçüncü telgraf:

“Bu korkunç deniz yangını, Kûr Irmağı ile içerilere yayılıyor ve bu ırmak Suvanga Gölü ile birleşti. Pek çok kaynak patladı ve petrol yağları alev sütunları oluşturuyor.

Dördüncü telgraf:

“Yangın her an, büyük bir hızla genişliyor. Yelisa ve Topol, Erivan vilayetleri ateş içinde. Yangın kuzeye (Aleksandrapol) ve batıya (Kars) doğru hızla yayılıyor.”

Beşinci telgraf:

“Yangın güneyde Tebriz’e, batıda Trabzon’a yayıldı. Manzara çok feci ve çok korkunç. Doğal afetlere benzemiyor. En korkunç depremler, şehirleri böyle tahrip etmedi.”

Bu telgrafları yüksek sesle okudum. Uşak karşımda titriyor:

- Neden titriyorsun, Bekir? dedim. Çok korktu, yüzü sarıydı, gözyaşlarını sildi ve cevap verdi:
- Samsun’da akrabalarım var. Yangın Samsun’a çok yakın. Bu gece Karadeniz tutuşacak, ne yapacağız efendim?

Bekir’i avutmak istedim. Birkaç söz düşündüm ve dışarıdan bir gürültü geldi:

- “Avrupa’dan şimdi telgraf geldi. Telgraf... telgraf... İki saat sonra denizler taşacak, dünya batacak. Bu telgrafta yazıyor...”

Bu ses her yerde çınladı. Bekir hemen koştu. Bir dakika sonra elinde bir gazeteyle geldi. Aldım. İşte gazetenin içinde şöyle yazıyor:

SABAH'IN TELGRAF İLAVESİ

Londra 18 Mayıs

Kuyruklu yıldızın etrafında uydu var. Bu uydu kuyruklu yıldızın yörüngesinden çıktı ve dünyanın çekimine girdi. Büyük bir hızla üzerimize geliyor. Bu uyduyu bize Halley yolladı. Bu korkunç bir öncüdür. Uydu dünyamız için büyük tehlikeler oluşturacak. Bu uydu Halley'in müjdecisidir. 3852 kilometre çapındadır ve aydan 377 kilometre daha büyüktür. Bu bir göktaşı değil, kocaman bir dünyadır. Avrupa astronomları buna 'Müthiş Bilâ' diyorlar. Çünkü bir ihtimal var; dünyaya çarpacak ama önce ayla çarpışacak. Bu ihtimal gerçekleşecek mi kimse bilmiyor. Ama düşünelim, böyle bir ihtimal gerçek oldu. O zaman, iki uydu çarpışacak ve büyük bir alev topu oluşacak. Bu dev alev topunun enkazından dünyaya parçalar yağacak. Bu parçalar büyük bir şiddetle mermi gibi dünyayı vuracaklar. Böyle bir bombardımanı kimse görmedi.

Diğer ihtimali düşünelim. Müthiş Bilâ ayla çarpışmayacak ve üzerimize düşecek. Bu elmanın üzerine fındık düşüyor gibi olacak.

"Müthiş Bilâ' ile ilgili ikinci telgraf. 18 Mayıs.

Müthiş Bilâ nereye ve ne zaman düşecek? Bilim adamları bunu tespit ettiler. Müthiş Bilâ ay ile çarpışmayacak, bilim adamları bunu da söylediler. Çünkü Bilâ'nın yörüngesi, ayın yörüngesini dört gün önce geçti. Bugün öğleden sonra saat üçü kırk altı dakika on yedi saniye geçe dünyaya düşecek.

Bir an başım döndü. Ellerimle gözlerimi kapattım ve düşündüm. Bu korkunç felaket nasıl olacak? Bekir karşımdaydı ve rengi her saniye beyaz oldu. Kibleye yöneliyor gibi, ellerini göğsünün üzerinde kavuşturdu:

- Beyefendi, kıyamet kopacak bunu anladım... Kaç saat sonra öleceğiz? Abdest alalım ve hazırlanalım... dedi.

Yine saate baktım. Yediyi yirmi geçiyor. Hesapladım.

Müthiş Bilâ dokuz saat yirmi altı dakika on yedi saniye sonra düşecek dedim.

Ağladı:

- Bazı insanlarla helalleşmek gerekiyor. Şimdi ben o insanları nasıl bulacağım?

Çocuklarımı özledim, onlara hasret öleceğim... dedi Bekir, dövündü. Bekir'e:

- Sus, aklımı karıştırma, dedim.

Devam ettim ve aşağıdaki yazıyı okudum:

Atlas Okyanusu'nun doğuda Afrika ve Avrupa, kuzeyde İzlanda-Groenland, batıda Kuzey Amerika'nın güney kısmı ve Güney Amerika'nın kuzey kısmı, güneyde St. Roche'la Gine arasında denize düşecek. Yaklaşık, 33. Enlem üzerinde etkili olacak. Atlas Okyanus'u bir kutuptan diğer kutba uzanıyor. Eni, 3500 ile 6700 kilometre arasında değişiyor. Çapı, 3852 kilometre. Buna göre Müthiş Bilâ Atlas Okyanusu'nun ortasına düşecek. Bir yüzük taşı gibi Müthiş Bilâ Atlas Okyanusu'nun ortasına oturacak.

O zaman kıyamete benzer bir gürültü duyacak insanlar. Beyinler patlayacak ve dağılacak. Hava çok sıcak olacak ve basınç çok yüksek olacak. Bu nedenle orada kimse kalmayacak ve kimse bu gürültüyü duymayacak. Böyle bir vakit olmayacak.

Atlas Okyanusu'nun derinliği 8340 metre ve Müthiş Bilâ'nın çapı 3825 kilometre. Olmayacak ama oldu gibi düşünelim. Dünyaya düşecek ve dünya buna dayanacak. Ama o zaman sular gökyüzüne büyük bir şiddetle fırlayacak. Bütün sahiller taşacak. Sular gökyüzünden şelale gibi akacak. Bu şelale insanları yok edecek. Kuduz bir deniz, her şeyi süpürecek ve yutacak.

En çok zararı Batı Avrupa görecek. İspanya, Fransa, İtalya, Rusya bu memleketlerin hepsi suyla dolacak. Akdeniz, Marmara ve Karadeniz birleşecek ve tek bir deniz olacak.

Bu satırları okudum ve benim de vücudum ürperdi. Dudaklarım titredi ve Bekir bunu gördü:

- Artık ümit yok mu? Mutlaka batacak mıyız?
- Dünyanın her tarafı batmayacak ama buralarda büyük bir tufan olacak. Her tarafı sular kaplayacak. İstanbul suların altında kalacak.
- Beyefendi neden duruyoruz? Neresi batmayacak, oraya kaçalım.
- Onu ben de düşündüm ama olmuyor Bekir...
- Neden Beyefendi, neden?
- Çünkü bu fırtınadan kurtulmak için Avustralya'ya ya da Uzak Doğu'ya kaçmak gerekiyor. Oralar ne kadar uzak biliyor musun? Yol kaç gün sürecek? Kaçmak için bizim sadece dokuz saatimiz var. Dokuz saatte insan İzmir'e gitmiyor.

Bekir'in çenesi titriyor:

- Ne yapacağız efendim?
- Ne yapacağız? İki elimizi kavuşturacağız, boynumuzu bükeceğiz ve felaketi bekleyeceğiz. Başka çare var mı?
- Aman efendim, durmayalım. Haydarpaşa'dan trene binelim. Eskişehir'e, Konya'ya kaçalım. Oralar denizden uzak. Belki kurtulacağız.

Bekir'in bu fikri çocukçaydı. Acı acı güldüm. Bekir için Uzak Doğu ile Konya'nın yeri farklı değildi. Bekir'e

- Telaşlanma... Kadınlar bir şey duymasınlar. Felaket birden olsun ve bitsin. Hepimiz aniden ölelim. Biz o telgrafları neden okuduk? Şimdi çok üzülmüyoruz.

Bekir ağlıyor:

- Beyefendi, ben ölüme kolay teslim olmayacağım. Elbette düşüneceğim ve bir çare bulmak için çalışacağım.
- Haydi git karşımdan, aptal herif. Bilginler var, hükümdarlar var, milyoner insanlar var. O insanlar kurtulmak için çare arıyorlar ama çare yok. Bu büyük felaket karşısında sen ne çare keşfedeceksin?
- Efendim böyle tehlikeli zamanlarda herkes canını düşünüyor ve çok korkuyor. Bu korku ile en budala adam, Platon oluyor. Elbette ben de bir yol keşfedeceğim... (Bana bakıyor hızlı hızlı ensesini kaşıyor) Beyefendi, bir çare buldum.
- Nedir?
- Mesela bahçeye gidelim ve orada büyük bir sandal hazırlayalım. Sular buralara gelecek. O zaman sandalın içine gireceğiz ve oturacağız. Kötü mü? O sandal ile ölümden bir adım kaçacağız.
- Bekir o sular buraya nasıl gelecek? Çok büyük fırtına olacak, tufan kopacak. Sandal bu fırtınaya, tufana dayanacak mı? Paramparça olacak.
- Biz bu sandalı hazırlayalım. Belki bize faydası olmayacak ama zararı da olmayacak. Sadece beş on liramız çöpe gidecek. Birkaç saat sonra zaten bütün malımız paramız yok olacak. Bu sandalı hazırlayalım. O zaman biraz avunacağız, kalbimize biraz kuvvet gelecek.

Bekir'e on lira verdim:

- Haydi git, bir sandal bul. Ama şimdi belki herkes bizim gibi düşünüyor. Canını kurtarmak için çare arıyor. O zaman sandal kalmadı. Kırık tekne bile yok.
- Bizim halk çabuk aklını toplamıyor, böyle şeyler düşünmüyor. Onlar son dakikaya kadar bekliyorlar. Sular yangın kulesine çıkacak, onlar o zaman çare arayacaklar. Hıdrellez günlerinde insanlar araba kiralyorlar ve gezinti yapıyorlar. Arabalar üç dört mecrediye kimse kiralamıyor. Son gün araba kirası artıyor. Herkes o gün kiralyor, bilmiyor musunuz? Odun baharda yirmi kuruş kimse almıyor. Kış geliyor kar yağıyor, odun otuz beş kuruş oluyor, herkes o zaman alıyor. Kömür de öyle, soğan da öyle, her şey de öyle.
- Bekir, gereksiz telaş ediyorsun. Belki bu Müthiş Bilâ felaketinden kurtulacağız. Kurtulmayacağız ama böyle düşünelim. Bu felaketten dokuz on saat sonra Halley'in kuyruğu belası var.
- Beyefendi, elbette ona da bir çare düşüneceğiz. Böyle büyük felaket zamanında en akıllı, en bilgili adamların bilgisi işe yaramıyor. Ama benim gibi bilgisiz insanlar çok işler başarıyor.
- Haydi, haydi git. Sandal mı alacaksın, tekne mi alacaksın, al.

Bekir çıktı. Devam ettim, gazetenin arkasını okudum. Müthiş Bilâ düşecek, o zaman belki yeryuvarlağı yörüngesinden çıkacak. Bu konuda pek çok teoriler vardı. Bunlar sadece bir ihtimaldi. Yazı böyle ihtimallerle doluydu. Bekir'in sözünü düşündüm. Bilginler, bilim adamları sadece fenle ilgili pek çok boş laf yazıyorlar ama nasıl kurtulacağız, çare yazmıyorlar. Bekir'in sandal hazırlama fikri gibi ufak bir kurtuluş çaresi yok.

Müthiş Bilâ, Atlas Okyanusu'na düşecek, sonra tufanlar, afetler olacak. Pek çok insan ölecek. Peki sonra? Bazı insanlar ölmeyecekler. O insanlar, çok harika

çok acayip şeyler görecekler. Çünkü bu dünyanın üzerine başka bir dünya eklenecek. İnsanlar bu yeni dünyanın üzerine çıkmak isteyecekler. Yeni dünyanın üzerine çıkmak için yükseliş vasıtaları icat edecekler. Önce balonlarla ve uçaklarla çıkacaklar. Sonra trenlerle...3852 kilometre yükseğe çıkacaklar. Müthiş Bilâ'nın tepesi atmosfer tabakasını aşacak. Burada belki nefes almak için elverişli hava yok. Bu yeni dünya turistleri, oraya özel kıyafetle gidecekler. Denizin altında işçiler çalışıyor. Onlar kafalarına özel bir cam takıyorlar, gözlerine de özel bir gözlük takıyorlar. İşte bunlar gibi özel kıyafetler giyecekler. Hortumla hava alacaklar ve yavaş yavaş yukarı yükselecekler. Bu ek dünyada insanlar, değerli madenler, güzel iklimler keşfedecekler ve yine kavgalar ve savaşlar başlayacak. Yine çok kan akacak. İnsanlar bu dünyayı adaletli paylaşmadılar. Bu yeni dünyaya sahip olmak için çıldıracaklar.

Belki Müthiş Bilâ'da insanlar var. O zaman bu dünyanın insanlarını, istemeyecekler ve Bilâlîlar vatanlarını şiddetle savunacaklar. Herkes dünyasının silahıyla savaşacak. Bu savaşlarla ilgili yeni tarih kitapları yazacaklar.

Mesela Bilâlîlar çok kuvvetliler ve Dünyalıları yenecekler. O zaman, Avrupalı devletler arasında ikili, üçlü birleşme olmayacak. Bütün devletler, Fransızlar, Almanlar, İngilizler, Ruslar hepsi birleşecek. Avrupa siyasetinde belki ilk defa dostça hareket edecekler. Entrika olmayacak ve genel kurtuluşu konuşacaklar.

İrfan Bey, uzun konferansını burada kesti. Çünkü konferansın son zamanında bazı hanımlar bir şey anlamadılar ve uyuyakaldılar. Bazı çocuklar ağladılar. Hanımlara çaylar, kahveler, bisküviler, pastalar ve şekerlemeler dağıttılar. O zaman, bazı hanımlar uyandılar. Bazı Hanımlar da konferansı dinlediler, anladılar ve yoruldu. Bu hanımlar da çay ve kahve ile dinlendiler. Yine çenelerini açtılar

ve sohbete başladılar. Salonun içinde uğultu oldu. Kadınlar için susmak yorgunluk demektir, konuşmak dinlenmek demektir.

İrfan Bey'in kadınların psikolojisiyle ilgili pek çok incelemesi var. İrfan yedi, sekiz yaşındaydı. Annesi ile mahallenin camisine gitti. Orada vaaz dinlediler. Vaiz Efendi, bir hikâyeye anlattı. Mesela Yusuf Peygamber hikâyesi (Allah Yusuf Peygamber'e selamet versin). Ama Vaiz Efendi hikâyenin yarısını anlattı. Mesela bu vaazı Aksaray'da kuşluk vakti anlattı. 'Hikâyenin diğer yarısını öğleden sonra İğciler Camisi'nde anlatacağım.' dedi ve gitti. Kadınlar hikâyeyi çok merak ettiler ve Vaiz Efendi'nin peşinden gittiler. Kadınlar Vaiz Efendi'nin arkasından ayrılmadılar.

İrfan Bey, kadınların bu özelliğini biliyor. Bu nedenle çay, kahve ve şerbet sohbetlerini uzun süre yapıyor ve kadınların sohbetlerini dinliyor. O zaman kadınlar pek çok şey konuşuyorlar. Müthiş Bilâ'ya, Koca Bela diyorlar. Bu bela dünyamıza, bu ayın son Çarşamba günü çarpacak diyorlar, buna karar veriyorlar. Bazı kadınlar 'Yedikule'ye çarpacak.' diyorlar. Bazı kadınlar 'Anadoluhisarı'na çarpacak.' diyorlar. Bazı kadınlar 'Kalpakçılarbaşı'na inecek.' diyorlar.

İrfan bekledi, kadınlar bol bol yorum yaptılar, İrfan buna izin verdi. Sonra:

- Hanımefendiler... Affedersiniz, başınızı çok ağrıttım. Bugün bu kadar konuşmak yeter. Bir hafta sonra buraya yine gelin, şeref verin. O zaman ikinci konferansı yapacağım ve rüyamın sonunu anlatacağım, sözün sonunu anlatacağım. Müthiş Bilâ dünyaya nasıl çarptı, İstanbul nasıl suları altında kaldı, yeryuvarlağı Halley'in kuyruğunun içinden nasıl geçti, o zaman nasıl üzücü olaylar oldu, anlatacağım. Şimdi bilim adamları kuyruklu yıldızı görüyorlar. Bir hafta içinde onunla ilgili pek çok yazı yazacaklar. Avrupa'dan pek çok kitap, gazete ve dergi gelecek. Ben bunları okuyacağım ve bilgilerim

genişleyecek. İkinci konferansta kuyruklu yıldız ile ilgili her şeyi konuşacağız.

Bir hafta sonra, ikinci konferansta yine toplanmak kararı aldılar ve hanımlar evlerine gittiler.

6

Birkaç gün geçti. İrfan büroda oturdu. Odacı İrfan'ın yanına geldi. 'Dışarıda siyah çarşafı, yüzü peçeli bir kadın var. Sizi görmek istiyor.'dedi. Koridor loştu. İrfan loş koridorda sımsıkı örtülü ama temiz kılıklı hanımı gördü. Kadına 'Neden buraya geldiniz?' diye sordu. Kadın İrfan'a bir zarf uzattı. Hiç konuşmadı, döndü ve gitti. İrfan'ın merakı arttı. Bir köşeye gitti. Zarfı yırttı. Zarfın içinden mektubu çıkardı:

Beyefendi!

Kuyruğun içinden, mayısın beşinci gününün sonu ve altıncı Perşembe sabahı geçeceğiz diyorlar. Halley Yıldızı'nı çok merak ediyorum, ölüyorum. Neden çok merak ediyorum? Çünkü korkuyorum. Hayır, bu doğru değil. Sadece korku değil. Nasıl olacak? İşte bunu görmek istiyorum. Kalbimde bir korku çarpıntısı var, bunu inkâr etmiyorum. Ama merakla karışık tatlı bir korku var. Uzay'ın içinde iki alem gümmm diye nasıl çarpışacak? Aman Yarabbi!... Herkes görsün... Bakın, bakın... Henüz çarpışmadılar ama benim kalbime çarpıntı geliyor, bana bir şeyler oluyor. Şimdi bize bir tarih söylüyorlar. O tarihte, biz, Halley'in saçaklı, pırıl pırıl, ihtişamlı, nurlu eteğinin arasından geçecek miyiz? Aman çok büyük bir eğlence. Bayılıyorum... Oh büyük keyif... Oh oh çok büyük eğlence, büyük eğlence! Şairler çok güzel şiirler yazıyorlar, şiirlerinde çok güzel tasvirler yapıyorlar. Ama bu

manzarayı anlatmak için onları tasvirleri yetmiyor, çok yüce bir manzara. Ve bu manzarayı herkes ücretsiz izleyecek. İşte eşitliğe bir örnek... Meşrutiyet ilan edildi. O gün artık eşitlik var dediler. Her gün eşitlik var diyorlar. Ama basit bir gösteri için beş on kuruş alıyorlar. Bazı insanların parası yok, onlar oyunu izlemiyorlar.

Kanunlar bize adalet vermiyor. Önemli günlerde, mesela 10 Temmuzda fakirler için neden bedava oyunlar yok? 10 Temmuz dedim ama 6 Mayısı unuttum görüyor musunuz. Benim aklım, kadın aklı efendim, affedersiniz. İşte o gün zengin, fakir beraber olsun.

Ben tuhafliklara çok meraklı bir kızım. Ne kadar meraklıyım siz bilmiyorsunuz. Ben sporu çok seviyorum, spor delisiyim. Ama ne yapacağım, Allah beni kadın yarattı. Gazetelerde okuyorum, erkekler Alp Dağları'na gidiyorlar, Mont Blanc'a çıkıyorlar, Mısır'da piramitleri geziyorlar, Baalek harabelerinde dolaşıyorlar, balonlara biniyorlar, uçaklarla uçuyorlar... Ben onlara çok imreniyorum, bunu size tarif edemiyorum. Birkaç ay önce şehrimizde uçak kazası oldu. Mösyö Bleriau'nun uçağı Tatavla'da bir eve çarptı ve Mösyö öldü. Neden ben de o uçakta değildim? Buna çok üzüldüm. Bu sözlerime gülmeyin, rica ederim Beyefendi. Ben yalan sevmiyorum. Ben nasıl bir insanım, hiç değiştirmiyorum, yalan söylemiyorum, yazıyorum. Belki siz düşünüyorsunuz, böyle Türk kızı var mı? Ama inanın ben varım.

Ah, Ah... bütün dertlerimi bu mektupta size anlatmak istemiyorum. Sonra düşüneceksiniz 'Bu kız hiç ciddi değil, çok hoppa.'. Spor meraklısıyım ama nereye gidiyorum nerede geziyorum, hiç. Özellikle karanlık kış günleri, evde patlıyorum, Allah biliyor... Evde piyanom var, mandolinim var, udum var. Kitaplarım, dikiş makinem, her şeyim var. Ama çok sıkıyorum ve bunları pencereden aşağıya atmak

istiyorum. Offf... her gün dan dun piyano, dımbır dımbır ut, tıkır tıkır makine...
Usandım bittim, illallah artık.

Annemden izin istiyorum. Sokağa çıkmak istiyorum, yalvarıyorum. Bazen annem keyifli oluyor. O zaman izin veriyor, dadımı ve lalamı da benimle gönderiyor. Yüzüm sımsıkı kapalı Beyazıt'a gidiyoruz, biraz dolaşıyoruz ve geri dönüyoruz. Lalam var diyorum, gülmeyin lütfen. Çok saf bir adam o. Elinde büyüdüm. Babam gibi seviyorum. Ama çok insafsız. Geçenlerde Beyazıt'a gittik. "Kumkapı'ya inelim, Bakırköy'e gidelim gelelim, biraz dolaşalım, annem nereden duyacak?" dedim, çok yalvardım ama inanmadı.

Bazen annem keyifli olmuyor ve sokağa çıkmak için izin vermiyor. O günlerde halim nasıl, hiç sormayın. Bizim bir bahçemiz var. Ama çok sıkıcı, yosunlu... Bahçemizde ağabeyimin bisikletine biniyorum. Bisikleti mahvediyorum. Bisiklete biniyorum ve bir o duvara bir diğer duvara çarpıyorum. Düşünüyorum o bisiklet bir at gibi. Ben de bahçede at eğitimi yapıyorum. Bütün sınırimi bisiklet alıyor. Kayısı ağacı, armut ağacı, bütün ağaçların dalını, kolunu sakatladım. Sıkıntım hala geçmedi mi? O zaman ne yapıyorum biliyor musunuz? Aman kimse duymasın. Yavaş yavaş tavan arasına çıkıyorum, çatı kapağını açıyorum ve dama çıkıyorum. Oh oh... Bütün İstanbul, denizler, adalar ayaklarımın altında. Orada geniş geniş nefesler alıyorum ve ferahlıyorum. Birkaç ay önce şakacı bir komşumuz damda beni gördü, anneme söyledi. Aman Yarabbi! Annemden çok söz duydum. Ben bilmiyorum, dama çıkmak kız için çok ayıp dedi annem. Bu memlekette kızlar için ne ayıp değil?

Beybabam beni çok seviyor. Ben dama çıkıyorum. Onlar vazgeçirmek istiyorlar ama olmuyor. Şimdi babam damın üstüne, dört tarafına pencereci çatı odası yaptırıyor. Çok iyi, çok iyi oldu biliyor musunuz? Çünkü burası Halley Yıldızını incelemem için bir gözlem yeri olacak. Yaa Beyim... Astronomiyle yalnız siz

erkekler mi uğraşıyorsunuz? Evimizin içinde pek çok büyük ve küçük dürbünler var. Bu dürbünleri rasathaneme çıkaracağım. Sonra gözleme başlayacağım. Rasatlarımı size mektupla sunacağım inşallah. Yalan, yalan... Siz düşünüyorsunuz ‘bu kız bir şeyler biliyor’ ama bunlar palavra. Ben bir yıldızın gökteki yerini bilmiyorum. Aletler nerede? Dedemin eski uzun bir dürbünü, ağabeyimin iki bacaklı dürbünü. Bunlarla Halley gözetlenecek mi? Ama Halley’i çok merak ediyorum. Bu mektubu size neden yazdım? Çünkü Halley hakkında bilgi almak istiyorum. Ama bu aşırı cesaretimi bir ben bileceğim bir de siz bileceksiniz. Ha, unuttum, size mektubu bir kadın getirdi, bir de o bilecek. Annem ve babam asla duymayacak. Çünkü bana çok kızıyorlar. Çok büyük tartışmalar oluyor, kıyamet kopuyor. Gazeteye yazı gönderiyorum, buna da kızıyorlar. Bir şey yazıyorum, izin vermiyorlar. Peki beni neden okula gönderdiler? Herkesin kızı yazıyor, bir şey olmuyor, ben yazıyorum ayıp oluyor. Rica ediyorum, “Hayır olmaz, hayır olmaz. Evleneceksin, kocan izin verecek, o zaman yazacaksın. Şimdi olmaz.” diyorlar. Duyuyor musunuz? Kim kocam olacak... off... O adamı şimdi bile sevmiyorum. Çünkü o adamın adını bilmiyorum, yüzünü görmedim ama o emir verecek ve ben yapacağım. Şimdi babam emir veriyor, babamın emri bitecek, onun emri mi başlayacak? Beni kim babamdan isteyecek bilmiyorum ama o adamdan intikam almak istiyorum. Biliyor musunuz nasıl? Bir gün çarşafımı değil sadece yeldirmemi giyeceğim. Sonra ağabeyimin bisikletine bineceğim. Bizim ahırın kapısından bisikletle fırlayacağım sokağa. Samatya’ya demiryoluna doğru gideceğim. İş olacak, bitecek... “Bu kadın kim?” diye soracaklar ve öğrenecekler. Ben kimin kızıyım onlar bilecekler. Sonra da kimse beni istemeyecek. Buna cesaret etmeyecekler. Melek gibi bir kız, herkesin içinde bir kere bisiklete biniyor ve her şey bitiyor. Bu çok büyük bir ayıp, herkes ondan nefret ediyor. Aman Yarabbi bu nasıl memleket... Bu ne budalalık...

Beyefendi ben size böyle serbest serbest mektup yazıyorum. Beni terbiyesiz, namussuz bir kız sanmayın. Ben çok safım. Herkesi de saf sanıyorum. Annem ve babam beni okula gönderdiler. Okuma yazma öğrendim. Ama insafsızlar, şimdi yazılar yazmak istiyorum ama izin vermiyorlar. Sermayemi kullanmak istiyorum, izin yok. Ben de diğer kızlar gibi, gazetelere makaleler yazmak istiyorum. Özellikle ah ah, kadınlığa ait faydalı konularda mini mini süslü kitaplar yazmak istiyorum. Böyle bir kitabın üzerinde bir gün yazan (.... Hanım) diye ismimi görecek miyim? Ay, aman, affedersiniz. Yazarlar, isimlerinin yanına böyle Bey, Hanım gibi kelimeler yazmıyorlar değil mi? Kusura bakmayın, acemilik!..

İrfan Bey gazetelerde bazı makalelerinizi gördüm. Bu makaleler kadınların aleyhine makalelerdi. İşte kadın düşmanı bir bey dedim. Cesaret ettim ve bu mektubu yazdım. Sizden rica ediyorum, beni bir kadın değil bir erkek farz edin. Düşünün ben bir erkeğim. İşte o zaman dost olacağız. Siz kadın düşmanısınız ama ben buna kızmıyorum. Ben erkeklerden şikayet ediyorum siz de buna gücenmeyin.

Sizden Halley hakkında bilgi istiyorum.

Size bu mektubu çarşafı bir kadın getirdi. O kadın birkaç gün sonra yine gelecek ve sizden cevap alacak. Sizden büyük, çok büyük bir ricam var:

Ben kimim? Lütfen bunu araştırmayın. Ben bu konuda gerekli tedbirleri aldım. Lütfen boşa yorulmayın.

Sizden rica ettim. Ama siz ısrar ediyorsunuz ve araştırıyorsunuz, o zaman dostluğumuzu keseceğim. Sonra karışmayacağım ha... Deh, deh, deh, deh...

İmza:

Üzgün bir zavallı, çünkü o bir kadın

Kadın düşmanı İrfan Bey mektuptan çok etkilendi, çok yumuşadı. İki defa üç defa okudu ama doymadı. İrfan Bey düşündü, neden kadınlara düşmandı? Çünkü

kadınlar, onunla hiç ilgilenmedi. Bunu anladı. İrfan Bey mektubu yine eline aldı. Her cümle, her kelime çok çekiciydi. Her satırda büyüleyici bir etki vardı. Derin, yüce bir şiir okuyor gibi İrfan Bey etkilendi.

Neden bu mektuba bu kadar çok kapıldı? İnceledi, düşündü. Bu ciddiyetsiz bir kadındı. Ciddi bir kadın, bir erkeğe neden böyle serbest bir dille mektup yazıyor? diye düşündü İrfan. Kız böyle bir mektup yazdı, bakalım bunlar doğru muydu? Bu kız bu sözleri bir mektuba ilk defa yazmıyor, diye düşündü İrfan. Mektup usta bir kızın işiydi. Kız çok terbiyeli ve saf görünüyordu. Ama o terbiyeli saf cümlelerin içinde pek çok aldatıcı kelimeler gizliydi. Özellikle, “Halley yıldızı ile ilgili sizden bilgi istiyorum. Kadın, birkaç gün sonra cevap mektubunu almak için gelecek.” sözlerinin amacı açıktı. Bu hanım kız İrfan’la mektuplaşma kapısı açmak istiyor. Bunda şüphe yoktu. Ya özellikle o mektubun sonunda deh deh deh deh... Çocukça, tatlı bir tehditti bu. Kimliğini gizlemek için, kaçmak davul çalmak gibi bir şaka... Daha doğrusu;

- Hakkımda inceleme yapmaktan seni men ediyorum. Mesela bu ricamı dinlemiyorsun, o zaman umurumda değilsin... demek değil mi bu sözlerin anlamı? İlk mektupta bu ne samimiyet! Kız dama çıktım yazıyor. Aman Yarabbi! İrfan kıza kızdı ama kızın bu serbest, hoppa, şen sözlerinden de çok etkilendi. İrfan mektubu kim yazdı, diye düşündü. Belki şakacı bir insan yazdı ve İrfan’la dalga geçmek istedi. Yazıyı tekrar inceledi. Yazı bir kadın yazısıydı. Bundan şüphesi yoktu. Bazı kadınlar erkek gibi keskin ve kuvvetli yazılar yazıyorlar ancak bu yazı öyle değildi. Yazının her kelimesinde her satırında kadınlara özel bir zayıflık, aman affedersiniz bir incelik vardı. Bazı insanların bu konuda alışkanlığı vardır. İşte onlar hemen anlıyorlar, bir yazı

kadın yazısı mı erkek yazısı mı. Yazıdan, yazı sahibinin karakteri hakkında bilgi alabiliyoruz.

İrfan uzun uzun bu kızını düşündü. Hiç tanımadığı dostunu gayet güzel, adeta

eşsiz güzellikte bir kız gibi tasarladı. Kızını bir odada düşündü. Bu oda kadınlığın sanatçı eliyle süslü, şık bir oda. Küçük bir büronun önünde, yazı masasının sandalyesinde bu kız oturuyor ve mektup yazıyor. Bazen kızın altın sarısı saç bükümleri mektubun üzerine dökülüyor. En usta ressamlar Bakire Meryem resimleri çiziyorlar ve bu resimde zambak beyazlığını kullanıyorlar. İrfan, kızın ellerine zambak beyazlığında, yumuşacık ve incecik düşündü. İrfan o eli hemen göğsüne çekmek ve ateşli ateşli öpmek istedi. Görmedi ama aşık oldu... İrfan hep düşündü, o bir roman kahramanı gibiydi. Böyle bir genç için, bu olay ne büyük bir mutluluktur. İrfan'ın kalbi çok çabuk tutuştu. İrfan, dostunun manevi ve maddi kimliği hakkında bir şeyler keşfetmek istedi. Bunun için mektubu çevirdi çevirdi, her kelimeyi her noktayı düşündü ve gizli mana çıkarmak istedi. Düşündü, düşündü... Bu kız İrfan'ı nerede tanıdı? İrfan kadınlara konferans verdi, belki bu kız da o kadınların içindeydi. Ama kız mektupta konferanstan hiç bahsetmedi. Belki bu da bir kurnazlıktı.

O hafta ikinci konferans olacak. İrfan dinleyicilerin arasında bu tapınılacak kızını düşündü. Böyle bir ihtimal vardı. İrfan 'Bu konferansa çok iyi hazırlanacağım, sansasyonel bir konuşma yapacağım.' diye düşündü. Ama şimdi her şeyden önce, bu mektuba cevap yazmayı düşündü. Hemen bürodan çıktı. Köprüye indi. Vapurla Haydarpaşa'ya geçti. Sessiz, sakin kırlarda dolaştı. Ağaçların altında, çayırlarda oturdu ve kurşun kalemle şu yazı taslağını hazırladı:

Hanımefendi,

Hakkımda çok olumlu düşünceler yazdınız. Bu sözlere layık olmak için ne yapacağım bilmiyorum. Beni çok acayip, çok güç, fakat çok da mutlu bir hale düşürdünüz. Şu anda kalbimden taşanların hepsini yazacağım ama off olmayacak. Çünkü o zaman haddimi aşacağım, izninizi kötü niyetle kullanacağım, Aramızdaki bu mutlu bağlantıyı, ilk adımda sarsacağım. Size pek bilgili, pek ağırbaşlı, pek uslu bir cevap yazmak istedim. Ama bu mümkün olmadı.

İşte bakın, ağlıyorum. Niçin, niçin? Açıklayacağım ama biraz uzun sürecek. Beni dinlemek için biraz sıkılacaksınız ama bunu benden esirgemeyeceksiniz değil mi? Benim zavallı kalbimde ateş alacak bir sevmek cevheri vardı. Hiçbir kadın bana acılarımı sormadı ve bu cevhere hiçbir kadın dokunmadı. Kalbimdeki cevher birikti, birikti. İşte siz bilmiyorsunuz ama bu cevhere dokundunuz. Bu ‘sevmek’ kelimesini affedin. Suç bende değil. Ben coşmadım, aşk coştı. Tabiat coştı.

Siz mektubunuzu çok saf yazdınız ben de öyle saf yazacağım. Ben nasılım, işte öyle yazacağım, hiç değiştirmeyeceğim. Beni hiçbir kadın sevmeyi. Çok özendim. Ama ben de hiçbir kadını sevmeydim. Yahut seviyorum sandım ama şimdi anlıyorum onlar sevgi değildi. Gençlerin kalplerine sevda perisi geliyor, kalpleri saadete dolduruyor. Sevda perisi benim kalbime hiçbir zaman gelmedi. Her zaman, o sadece bir hayaldi. İşte ben öyle oyalandım. Hep hayaller ve hülyalar arasında koştum. Her hayalimde güzel kızlar tasarladım, bu kızlar yoktu ve ben o güzeller için çok ağladım. Bu hiçler için çok yoruldu ve inandım ‘aşk yok’. Ama siz aşk ateşini kalbimde yaktınız ve alevlendirdiniz. Siz diyorum. Şimdi seviniyorum çünkü vefalı bir insan buldum ve üzüntülerimi dökmek istiyorum. Galiba yine aldanıyorum. Çünkü siz kimsiniz? Şu anda benim için yine ihtişamlı bir hayalsiniz. Sizin varlığınızın belgesi elimde sadece bir mektup var. Bu bir kağıt parçası ama ben neler neler düşünüyorum. İşte bunlar da hülya, bunlar da hayal... Bana bir mektup

gönderdiniz, bu mektupta aşkla, sevdıyla ilgili tek bir kelime yok. Ama ben zavallı bir görme yanlışlığı hastası gibiyim. Kalbimdeki ateşi o mektupta görmeye çalışıyorum. Sizi çok güzel hallerde tasarlıyorum. Her zaman gönlümün tahtında, güzel bir kraliçe hayal ettim. Şimdi o kraliçe sizsiniz. O kraliçenin bütün güzellikleri sizde. Siz benim için bir hayalsiniz ama ben bu hayali uzun yıllar sanatçı ve güzellik seven bir insan gibi tasarladım. İşte siz benim bu hayalimsiniz. Sizi tasarlarken pek çok yerden bir parça aldım. Mesela Venüs'ten bir parça, en ilahi şairlerin ve ressamların gökyüzündeki pembe bulutundan bir parça, yeryüzünde çiçekli vadilerden, derelerden, güllerden, yaseminlerden bir parça, nilüferlerle dolu bir suyun içinden bir parça topladım ve sizi tasarladım. Siz ezelden ebede kadar benim can yoldaşımsınız değil mi? Rica ediyorum, artık beni aldatmayın. İşte böyle. Sizi nasıl tasarlıyorum, siz de öyle olun.

Yazıyorum ve coşuyorum. Coşuyorum ve yazıyorum ama siz bana güleceksiniz. Belki de kızacaksınız. Bundan korkuyorum. Durmak istiyorum ama durmayacağım... Hayaliniz beynimdeki, sinir akımında dalgalanıyor, bunu hissediyorum. Bir alet var uzak mesafeleri gösteriyor. O alet gibi, gözlerim bu duygu harikası ile sizi görmek için çabalıyor. Elimdeki mektup, varlığınızın belgesi ben bu mektupla sizi yokluk dünyasında bulmaya çalışıyorum. Mektubunuzda emrettiniz, sizi keşfetmek hakkında araştırma yapmak yasak. Sonra ha, deh, deh,deh yazdınız. Ben bu deh deh dehlere pek korkuyorum. Çünkü bu sözlerin annemin bana ilk tehdit sözleriydi. Ama insan yasak şeylerden çekinmiyor, aksine bu yasak şeylere yaklaşıyor. Maddi değil ama manevi kimliğinizi çok merak ediyorum ve bu meraktan kendimi çekmek istiyorum ama olmuyor. Belki bu şeyi yapmak günah ama düşünmek günah değil. Zihin çalışıyor, bunu kim engel olacak? Belki bu bir kabahat

ama kim kınayacak? Tasarlıyorum ama zihnimden dışarı çıkmıyor, bu tasarımlara kanun bile karışmıyor.

Mektubunuzu okuyorum ve sizi keşfetmeye çalışıyorum. Bana yardımcı olacak tek bir cümle var:

‘Bir gün çarşafımı değil sadece yeldirmemi giyeceğim. Sonra ağabeyimin bisikletine bineceğim. Bizim ahırın kapısından bisikletle fırlayacağım sokağa. Samatya’ya demiryoluna doğru gideceğim.’ Sizi bulmak için araştırma başlangıcı olacak cümle sadece bu. Bu satırlardan şunları anlıyorum: Evinizin ahır kapısından çıkıyoruz o yol demiryoluna iniyor, ağabeyiniz var, onun da bir bisikleti var. Ama bu demiryolu Gülhane’de başlıyor, Yedikule’de bitiyor. İstanbul’un bu kısmında ahır kapsından demiryoluna binlerce yol, binlerce evde var. Hangi ve sizin ev? Bu çok büyük bir bilmece, bunu bulmak çok zor. Sonra, ağabeyinizi keşfetmek... Ağabeyiniz kim? bir tek şey biliyorum, bisikleti var. Sarı Çizmeli Mehmet Ağa gibi belirsiz.

Kimliğinizi gizliyorsunuz ama siz kimsiz, buna cevap sadece bu cümleyi yazıyorsunuz. Bu şakayı neden yapıyorsunuz? Siz beni üzüntüden öldürmek istiyorsunuz. Siz emrediyorsunuz, sizi keşfetmemi istemiyorsunuz, ben de bu noktada susuyorum. Emrinize uyacağım, söz veriyorum.

Halley Kuyruklu yıldızını merak ediyorsunuz ve benden bilgi istiyorsunuz. Herkes bu konu hakkında bir şeyler biliyor, ben de onlar gibiyim. Bu konu hakkında çok az ve genel bilgi var. Kitaplar, gazeteler ve söylentiler... Uzmanların bilgisi de pek kesin değil, bunu söylüyorum bana gülmeyin. Bu konuda pek çok yorum yapıyorlar ancak bu yorumlar da net değil.

Geçenlerde bizim evde hanımlara bir konferans verdim. Yarım kaldı. On üç gün sonra tamamlayacağım. Belki siz de tenezzül edeceksiniz ve şerefliendireceksiniz. O zaman benim mutluluğumun sonu olmayacak.

Mektubumda biraz serbest bir dil kullandım, bu yüzden belki üzüldünüz ve alındınız, affınızı diliyorum. Sözlerinizden çok büyüldüm, bu yüzden duygularımı gizlemedim ve çekinmedim yazdım. Zihnimde ve gönlümde taşkınlıklar kopuyor, bunları kağıda yazdım. İşte şimdi yine zihnimde, gönlümde, dilimde, kalemimin ucunda bir cümle var, taşmaya hazır. Durmayacağım, yazacağım: Babanız evinizin çatı katına bir rasathane yaptırıyor, rasathanenizde bir gün gökyüzünü gözetlemek için beraber bulunmak mutluluğunu diliyorum. Bu delilik, ruhuma çarpıntılar, heyecanlar ve zevk veriyor. Bunları söylemek istiyorum...

İrfan Galip

7

İrfan bu mektubu temize çekti. Sonra birkaç defa okudu. İrfan düşündü, kızı tanımıyor, kimliğini, terbiyesini ve niyetini bilmiyor. İlk seferde neden bu kadar tutkulu bir cevap yazdı? Bu durumdan sıkıldı ve mektubu değiştirmek istedi. Ağırbaşlı ve ilgisiz bir üslupla yeni bir mektup yazmak istedi. Ama bu mektup yalan değildi. Gerçekten İrfan'ın gönlünde fırtınalar koptu ve o bunları aynen yazdı. Ama kız bu mektubu okuyacak ve ne düşünecek? Bu fırtına zamansız, aniden patladı, garip, çok garip diyecek. Kız böyle düşünecek ama bu mektup yalan değildi. Bir şey yalan değil, o zaman o şey gerçek değil mi? İnsan toplumları içinde bazı gerçekler var, bu gerçekleri açıklamak zararlı. İnsan akli her gerçeği anlamıyor, insan akli mükemmel değil. Ama insan bazen emin oluyor ve bu gerçek diyor. İşte o zaman insan korkmayacak ve o gerçekleri yayacak. Belki zararlı ama çekinmeyecek. Diğer

insanlar da bu bilgi ile geliŒecek. Bazı gerçekleri açıklamak çok zor ve bu gerçekleri gizlemek daha zor. Evet, evet... İrfan karar verdi, söyleyecek. İki seçenek vardı. Belki bu kız İrfan'ın kalbindeki derde derman olacak, belki tamamen mutsuz olacak. Bir gün sonra o kadın yine büroya geldi. İrfan Bey mektubu verdi. Ertesi gün büyük bir çarpıntı içinde cevap bekledi. Ama cevap gelmedi. İrfan endiŒelendi ve dŒnd, belki kız bu acayip duruma kızdı ve İrfan'ı kmsedi.

Konferans günü geldi. İrfan o gün çok gürültü olsun istedi ve hazırlıklar yaptı. Konferans salonunun st katındaki salonun ortasına büyük bir masa koydu. Masanın zerine birkaç eŒya koydu. Bu eŒyalar devrilecek ve büyük bir gürültü yapacaklardı. Dadısının kızı Rasiha'ya talimat verdi ve kızı st kata nöbetçi yaptı.

AŒağıdan elektrik düğmesine dokunacaklar, iŒte o zaman Rasiha bu masayı ve masanın üstündeki eŒyaları büyük bir patırtı ile devirecek. İrfan'ın yardımcısı konferans salonunun bahçe tarafındaki pencerelerini açtı. Bu bahçeden içeriye elektrik telleri koydular. Elektrik tellerine havai fiŒekler bağladılar. Havai fiŒeklere de patırtıcı fiŒekler bağladılar. İrfan zel iŒaret verecek ve yardımcısı Rüstem Bu fiŒekleri tutuŒturacak.

Pasta, kurabiye, gevrek, Œeker, limonata ile bir büfe hazırladılar. Sonra dinleyici bayanları salona aldılar. Yine o büyük salon doldu. İrfan o akŒam kıyafetine daha çok özendi ve yerine geçti. Hanımlara baktı, o kızı aradı. O kız ile ilgili biz iz aradı. Ama bir Œey yoktu. Konferansa baŒladı:

- Geçen konferansımızı hatırlayalım. MthiŒ Bilâ yeryüzüne dŒecek, on dokuz saat

kaldı. Bekir'i, bir sandal almak için iskeleye gönderdim. Söz burada kesildi. Odadan Bekir ıktı, annem girdi. Biraz sonra yengem ve dadım da geldiler. Korktular ve yüzleri bembeyazdı. Ama birbirlerini korkutmak istemiyorlar ve çarpıntılarını

gizlemek için uğraşıyorlar. Hiç konuşmadım ve pencereden dışarı baktım. Kuyruklu yıldız'ı gördüm. Çok büyüktü, çok uzundu, gökyüzünü kapladı. Hepimizin yüzünden renk gitti, kalp çarpıntımız arttı. Bu felaketi atlatmak imkansızdı. Ümitsiz, boyun eğdik ve bekledik. Annem sordu:

- Felaket zamanına ne kadar var?

Saatime baktım ve:

- On sekiz saat kadar var. Yarın gece, sabaha karşı... dedim.

Hepimiz aniden sustuk. Annem cebinden bir mendil çıkardı. Gözlerinden yaşları

hüzünle aktı. Annem bu yaşları sildi ve:

- Bugünlerde babanı rüyamda görüyorum. Her gece ölümlerle uğraşıyorum. İşte çok

sürmeyecek. On sekiz saat sonra kavuşacağız. Onlarla beraber olacağız. Acelesi yoktu ama işte yazgımız böyle. Tek tek değil, hep beraber kavuşacağız.

Dadım:

- Ben de anama babama kavuşacak mıyım?

Annem:

- Öyle ya... Kavuşacaksın.

Dadım:

- Ah hanımefendi çok kalabalık olacak. O kalabalıkta ben onları nasıl bulacağım? Nasıl tanıyacağım. Yüzleri nasıldı, unuttum.

Annem:

- A Şemşinur, ne kadar budalası. Çocuk gibi konuşuyorsun.

Yengem:

- Bakın, yine bizim bey meydanda yok. Yıldız çarpsın, dünya batsın... O yine

Beyoğlu'ndaki eğlencesini bırakmıyor, gidiyor. (Başını biraz pencereye çevirdi ve yavaşça) Kaltak karı kocamı tutuyor, o karı ölsün, sonra dünya batsın ben öleyim hiç üzülmeceğim.

Bu söze güldüm ve:

- Yengem rakibinden öç almak için dünyadaki bütün insanları feda ediyor, bu konuda

çok cömert davranıyor, dedim.

O sırada dışarıda bir gürültü oldu. Pencereye koştuk. Bekir, öküz arabasıyla, kocaman bir sandal getirdi. Sandalı, kızağıyla aşağıya indirdiler. Bekir bizi gördü, ümitsizce çırpındı ve eliyle doğuyu işaret etti. Bir baktık, ne görelim? Çok korktuk, aniden hepimizin gözleri büyüdü. Ufkun üzerinde alevlerden ve dumanlardan korkunç bir kavis vardı. Kara dumanların arasındaki alevler, kızgın yılanı benziyor, birbirlerine sarılıyorlar ve göklere atılıyorlar. Sordum:

- Bu ne Bekir?
- Ne olacak efendim? Az önce telgrafta okudunuz, o yangın Karadeniz'e yayıldı.

İskeleye tam zamanında indim. Şimdi satılık sandal kalmadı. Frenk bir adam kıyıda, kayık, sandal her şeyi yüksek fiyatla alıyor. Bazı sandallar çürük ama o yine de hepsini alıyor. Bir iki saat sonra felaketi anlayacak ve sandal arayacaklar. O zaman, o adam bu sandalları daha pahalıya satacak galiba. Her şeyi alıyor, bütün malları topluyor. Deniz yolları idaresinin en eski vapurlarını bile sattılar.

Bekir açık gözlü davrandı. Bekir'in sayesinde elimizde bir sandal vardı. Buna şükrettik. Bu sırada sokakta bir gürültü oldu.

- İlave, ilave... Bu ilave şimdi çıktı... bu ses her tarafta çınladı. Bekir hemen koştu. Bir

tane aldı, getirdi. Hemen okudum:

SABAH'IN İLAVESİ

Avrupa ajanslarının son telgrafı:

Halley'in kuyruğuna gireceğiz, çok az zaman kaldı. Ama önce yeryüzünün üçte bir alanında hayat tamamen bitecek. Doğuda bir patlama olacak, bu patlama birkaç saat sonra batıda bir taşma ile kavuşacak ve bu iki olay birbirini kucaklayacak. Su ateşi söndürecek, böyle tahin ediyorlar. Ama Atlas Okyanus'u taşıyacak ve kıtalara saldırarak. Bu korkunç saldırıdan sonra o kıtalar yararlı olmayacak. Bu memleketin halkı ne yapacak? Suyu mı atılacaklar, ateşe mi saldıracaklar? Hangi tarafa koşacaklar? Diğer ihtimal, hiçbir yere gitmeyecekler. Bu iki felaketin kavuşma anında boğulmak ve kebab olmak gibi iki zıt ölünün ortasında mı hayatları bitecek.

Bilginlerin tahminlerine göre suyla ateş Viyana'da buluşacak. Bu tehlikeli kavuşma anında, kavuşma çizgisinin batısındaki ülkeler suya, doğusundaki ülkeler ateşe yem olacaklar ve bitecekler. Yunanistan'da, Bulgaristan'da, Sırbistan'da ve Avusturya'nın bir kısmında insanlar nasıl ölecek suyla mı ateşle mi? İşte bu bölgeler belirsiz.

Dinleyicilerin arasından genç bir hanım telaşla:

- Beyefendi, İstanbul ne olacak?

İrfan Bey hüzünlü bir gülümseme ile:

- İstanbul kavuşma çizgisinin doğusunda kalıyor...
- Yani kavrulacağız.
- Yazık ki öyle.

Genç bir hanım:

- Ateşte yanmak istemem, suyu tercih ederim.

Emeti Hanım haykırdı:

- Siz ne yapıyorsunuz? Kim kavrulacak? Şu sözlere bakın. O kötü sözleri ağzınızdan yel

götürsün.

Genç Hanım:

- Telaş etmeyin Emeti Hanım'cığım. Beyefendi anlatıyor ama bunlar hep rüya.

Emeti Hanım yüzünü astı, birkaç defa geçirdi:

- Nasıl rüya? Hiç böyle ayrıntılı rüya görmedim. Bizi korkutmak istemiyor bu yüzden

rüya diyor. Bunları hep yıldız fallarından okuyorlar. Pişman oldun, neden buraya geldim? İçim fena oldu. Mangal kömürünü yakıyoruz sonra onu suya atıyoruz cazzzzadak. O kömür gibi mi olacağız?

İrfan Bey devam etti:

- Avrupa ajanslarından sürekli telgraflar geldi, İstanbul gazeteleri ilaveler çıkardı ve

'Felaket anı yaklaştı.'haberi her tarafa yayıldı. Sokaklardan yas iniltileri geldi. Artık avutucu sözler söylemek etkisizdi, bunu anladık. Ne yapacağımızı bilmiyoruz, şaşkınlıkla odadan salona, salondan pencereye, pencereden bahçeye koşuyoruz. Biz ümitsiziz ve telaş içindeyiz aniden hava karardı. Korkumuz arttı. Saat daha çok erkendi. Hava neden karardı? Buna ne mana vereceğiz bilmiyoruz. Bu karanlık batı tarafından geliyor ve her yeri kaplıyor.

Yine sokaklar ilavecilerin sesleriyle doldu. Bir tane aldık, şunları okuduk:

Uzmanlar hesaplar yaptılar ancak Karadeniz yangınının ve su taşmasının birleştiği yeri yanlış hesapladılar. Daha sonra tekrar ince hesaplamalar yaptılar. Yangından çok zaman önce, İstanbul'da deniz saldırısı olacak dediler. Sular saldıracak ve yangın sönecek, böyle tahmin ediyorlar.

Bu haberden sonra hepimiz sevindik. Çünkü ateşten, sudan daha çok korkuyoruz. Ama bu sevinç uzun sürmedi. İkinci ilave geldi. İkinci ilave karanlığın nedenini şöyle açıkladı:

Karanlık her an artıyor. Bu karanlığın nedeni: Müthiş Bilâ, güneş ile dünya arasına girdi ve ışığa engel oluyor. Karanlık gökleri kapladı ve her dakika artıyor.

Memleket kardeşleri; pek çok konuda, duyguda, düşüncede birleşmedik. Biz zarar gördük, yabancılara fayda, fırsat sağladık. Ama şimdi, aynı vatan evlatları birbirime samimiyetle sarılalım ve Tanrı'nın huzuruna barışık gidelim. Bizim vatanımız yeryuvarlağı üzerinde tek ve özel. Çünkü böyle iklim çeşitliliği, toprak bereketi, hava ve su güzelliği başka bir yerde yok. Bu tek ve özel vatan bize her zaman kucak kucak zenginlik, saadet verdi. Bu vatan bize her zaman kolları açtı ve bizi göğsüne aldı. Ama biz bu vatanın sürekli ve büyük şefkatine layık olmadık. Bu vatana değer vermedik. Her zaman bilgisizlik ve düşmanlıkla birbirimizi üzdük. Kavga ettik, boğuştuk. Vatanımız bizi her zaman mutlu etmek istedi, bütün kaynaklarını bize verdi. Ama biz nankörlük yaptık. Vatanımız bize rahatlık ve bolluk verdi. Ama biz bencil davrandık, dostça bu bolluk içinde yaşamadık, adaletli ve eşit davranmadık. Anlamadık. İnsanlık, kardeşlik sevgisinin samimi tadını tatmadık. Bugüne kadar düşmanca ve huzursuz yaşadık. Şimdi gerçek kardeşliğin tadıyla zevk alalım ve bu tatla ölelim. Kusurlarımızı itiraf edelim ve birbirimizden af dileyelim. Bu insanca zevki son anımızda tadıyoruz, bu yüzden Tanrıya da teşekkür ederlim. Memleketimiz yok oluyor ama yabancı ayaklar altından yok olmuyor. Tanrının ateş ve su cezasıyla, mülkümüzle beraber yok oluyoruz. Bu da bizim için büyük bir nimet ve Tanrının lütfü. Haydi kucaklaşalım, öpüşelim çünkü bir saatten çok ömrümüz yok.

Evimizin içinde samimi bir kucaklaşma, bir ateşli sarılma başladı. Herkes birbirini hakkındaki kötü düşünceleri, yalancılığı, fena niyetleri, kötü muameleyi açıkladı ve af diledi. Pek çok kötü söz duydum. Bu sözler yüzünden tüylerim ürperdi. Annem, hizmetçimiz Peruz Dudu'ya sarıldı. Dadım diğer hizmetçimiz Anesto'yla kucaklaştı. O ana kadar hep birbirleri hakkında kötü sözler söylediler. Ama şimdi Ermeni ve Rum hizmetçi ağladı ve sevgiyle sarıldı. Bu duruma çok şaşırđım.

Sokak kapısı çaldı. Esnaf tek tek helalleşmek için geldi. Pencereden baktım. Bulgar sütçü Yuvan ile Bekir birbirine sarıldı. Yuvan ağladı ve:

- Sevgili Türk kardeşim... Beş sene benden süt aldınız. Ben her zaman sütün içine su

karıştırdım. Bazen evde hasta vardı, o zaman benden saf süt istediniz. Ben saf süte de su karıştırdım. Bu alışkanlıktan vazgeçemedim. Yoğurtlarımda da hep nişasta, ilaç, hile vardı. Beni affedin... dedi.

Bekir de ağladı ve:

- Ben de hep silik paraları seçtim ve sana getirdim. Beyefendi her ay senin paramı bana

düzenli verdi ama ben sana eziyet etmek istedim. Paramı aylarca vermedim. Her zaman beş on kuruş da cebime atmak için pek çok hile düşündüm...

Sonra kasap, bakkal geldiler. Kasap, siz kıvırcık koyun istediniz ama ben size hep keçi eti verdim dedi. Bakkal, saf yağ istediniz ama ben size hep boyalı yağ verdim dedi. Tartıda da her zaman sizi aldattık dediler. Genel kardeşlik kuruluyor, belki Müthiş Bilâ'dan sonra yaşamak mümkün olacak ama esnaf için hilesiz ticaret çok güç olacak.

Herkes itiraf etti ve çok çirkin bencillikler, çok kötü maksatlar meydana çıktı. Farklı soylar arasında değil, aynı millet içinde, hatta aynı aile içinde çok değişik

emeller, çok küçük menfaat hesapları vardı. Şimdi öğreniyorum; insanoğlu sadece hileden oluşuyor. İki tane dost bulmak imkansız, dost kelimesi manasız. Bu düşmanlar nasıl birbirilerini öldürmediler ve beraber yaşadılar? Buna çok şaşırımdım.

8

Bu korkunç itiraflardan sonra herkesin vicdanı rahatladı. İnsan nasıl kurtulacak ve saadet içinde yaşayacak? Bu sadece dostluk ve eşitlikle olacak, herkes bunu anladı. İnsanlar bugüne kadar neden bu gerçeği anlamadılar? Varlıklarını garanti etmeyi düşmanlıkta, savaşta, kan dökmekte gördüler. Neden böyle yanlış bir yola gittiler? Medeniyetin, ilerleme ve mükemmelleşme fikrinin amacı birbirini öldürmek için uğraşmak mı? Yoksa kardeşlik ve dostluk fikrini yerleştirmek için çare aramak mı? Bazı milletler insan öldürmek için en usta savaş aletlerini üretiyorlar. Neden bu milletleri en ileri, en medeni sayıyorlar? Şimdi anlıyoruz hiçbir millet medeni değil. Hiçbir millet bu söze layık değil. Düşünelim, eskiden insanlar mağaralarda, taş kovuklarda, inlerde yaşadılar. O insanlar avlarını tırnaklarıyla, dişleriyle vahşi ve yabani bir şekilde parçaladılar. Peki şimdi bizim o eski insanlardan ne farkımız var?

Aman Yarabbi, bu dostluğun, kardeşliğin ve eşitliğin tadını sen bize neden hiç tattırmadın? Gerçek zevk ve saadet nedir, biz şimdi öğrendik. Ama bundan çok tat almayacağız çünkü vaktimiz yok. Düşünüyorum, bu tadı daha önce tattık, o zaman insanları hayvanları öldürmek için icat ettiğimiz topları tüfekleri yapmayacağız, aksine faydalı şeyler bulacağız ve yaratacağız. Ama biz geç kaldık. Bu tadı çok geç tattık.

Karanlık arttı. Müthiş Bilâ ne zaman düşecek, saatime baktım. Aman Yarabbi... Üç çeyrek. Üç çeyrek... Fazla değil...

- Haydi bakalım. Sandala yerleşelim. Uzmanlar saat hakkında hesap yaptılar ama bekli

Yanıldılar, dedim.

Annem, yengem, dadım çarşaflarını giydiler. Hemen meydana bohça çıkardılar.

- Bu kadar eşyayı sandal almayacak, dedim, itiraz ettim. Onlar benim itirazlarıma karşı:
- Belki ölmeyeceğiz, hepsi lazım. Sonra üşüyeceğiz... dediler. Kardeşimin çocukları,

hizmetçiler, hepimiz bindik. Kedimiz Aslan'ı ve köpeğimiz Joli'yi bırakmak istemedik. Onları da aldık. Yengem aniden haykırdı:

- Zavallı kanaryam... Zavallı kanaryam... Bize pek çok tatlı şarkılar söyledi. Bu sarı,

bu mini mini yaratığı nasıl bırakacağız?

Anesto hemen sandaldan atladı:

- Oh, aman ben kanaryayı bırakmayacağım. Bu sabah ne güzel söyledi... dedi. Fırladı,

gitti, kafesi getirdi. Onu da bir tarafa yerleştirdik. Ama bizim Aslan kardeşlik ilanını bilmiyor, hain kedi, kanaryaya pek kötü gözle baktı. Eğlenceye gidiyor gibi sepetle yiyecek aldık.

Annem telaşla sordu:

- Kahve, ispiro takımını aldınız mı? Hiçbir yerde kahvesiz duramıyorum, hemen başım

ağrıyor.

Sürekli kadınların aklına yeni bir eşya geldi. Lazım dediler her şeyi aldılar. Sandal çok doldu, kıpırdamak için yer yoktu. Sular geldiği zaman belki hemen batacağız. Aniden dehşetli bir fırtına koptu. Toz dumana karıştı. Bekir ve ben küreklere oturduk. Batı karanlıktı, doğunun alevlerini çok net gördük. Her yer kızıl oldu ve korkunç bir aydınlık oluştu. Çok sıcak oldu, dumanlar bizi çok rahatsız etti. Annem sordu:

- Oğlum saatine bak... Yine uzmanlar hesaplama yaptılar, şaşırdılar mı? Galiba yangın,

sudan önce gelecek.

Saate baktım, felaket vaktine on dakika var. Dudaklarım titredi ve:

- On dakika kaldı... dedim. O alevler, o dumanlar, boralar arasında heybetli ve etkili

sesler başladı. Sokaklarda insanlar 'Allahüekber' diye bağırdılar. Cami minarelerinden peygambere dua sesleri geldi. Kiliselerde çanlar çaldı. Hepimiz duaya başladık. İftar topu bekliyor gibi, kulaklarımızı o tehlikeli gürültü için hazırladık. Yengem dua okudu, duanın içinde hep ağabeyinin adını söyledi. Şu ölüm anında bile o kocası ile uğraştı.

Annem baş işareti ile kaç dakika kaldığını yine sordu. Parmaklarımı açtım, gösterdim, beş dakika kaldı.

O sırada sandalda hızlı ve kısa sarsıntılar oldu. Su sarsıntılar sandaldan bize geçti. Vücutlarımızdan elektrik geçiyor gibi hepimiz şiddetli titredik. Herkes bana baktı, konuşmadılar ama davranışlarıyla kaç dakika kaldığını sordular. Ben gözlerimi yumdum, saate veya başka bir yere bakmadım. Cesaretim kalmadı, daha doğrusu halim kuvvetim kalmadı. Deprem mi oluyor? Yer niçin böyle titriyor? Biz neden böyle ürperti içinde kaldık? Bu titreyişler topraktan sandala, sandaldan bize geçiyor.

Belki yeryuvarlağı da korktu ve titredi çünkü biraz sonra ne olacak o da anladı. Yangın çok yaklaştı, bunaldık, kavrulduk. Sabretmek istedim ama olmadı, gözlerimi açtım. Annem, yengem, dadım bana baygın bir yakarışla baktılar ve saati sordular. Baktım, sen koru Tanrım, bir dakika kaldı. Bir dakika... Depremin şiddeti arttı. İki çenemiz zangır zangır titredi. Kasırganın şiddeti arttı, korkunçtu, bunu tarif etmek mümkün değil.

Her saniye batı karardı, doğu parladı. Bir gümbürtü başladı. Aman Allahım, bir gümbürtü...Gözümün ucuyla saate baktım, yedi sekiz saniye var. Off, Tanrım bitiyoruz. Yine gözlerimi kapattım. Ecele teslim oldum. İşte bitti, kıyamet gibiydi. Yer gök karıştı. İşte: Bummmmmmmmm...

Bu sırada dinleyiciler çok korktular ve çok üzüldüler. Herkes yanındaki kadının elini tuttu. Herkes çok sessiz dinledi. İrfan aniden elektrik düğmesine dokundu. Rasiha yukarıdaki salonda, masayı ve masanın üzerindeki eşyaları devirdi. Büyük bir gürültü oldu. Bu sırada fişekler de patladı, pat, küt, pışşş, pısss, cızırrrr, vızırrr... Fişekler hanımların arasında dolaştı, patladı. Herkes bağırdı, çığlık attı. Hanımlar çok şaşırdılar. Neler oluyor anlamadılar. Bazı kadınlar yüksek sesle bağırdılar, bazı kadınlar çok şaşırdılar ve güldüler, bazı kadınlar sinir krizi geçirdi, bazı kadınlar ise çok korktu ve bayıldı. İrfan Bey konferansın başında düşündü bu şaka çok eğlenceli olacak. Ama öyle olmadı. İrfan Bey bunu tahmin etmedi. Çünkü herkes çok korktu. O pişman oldu.

Bazı kadınlar bayılmadı, onlar diğer kadınlara yardım ettiler. Su, limon, sirke getirdiler. İrfan Bey çok şaşırdı, hanımları sakinleştirmek istedi. Şöyle bağırdı:

- Hanımlar size uzun bir olay anlattım, bu olay rüyaydı. Aniden uyandım ve baktım,

keci yatağının yanındaki etajerin üzerinde, bütün kitapları üzerime devirdi. Rüyamda çok korktum, uyandım çok terledim. Bu fişekler de sadece eğlence. Çok korkaksınız. Belki Halley'in kuyruğundan gerçekten geçeceğiz. O zaman ne yapacaksınız?

Emeti Hanım eliyle korku damarlarına bastırıyor:

- Nasıl rüya? Bakın evin çerçevesi hala sallanıyor. Ah, neyse, çok şükür atlattık.

Mübarek yıldız çarptı, gitti değil mi? Allah bir daha göstermesin. (Komşu Bedriye Hanım'a seslendi) Kızım Bediye, koş pencereden bak, bizim ev aynı yerinde duruyor mu?

Bedriye Hanım baktı: - Merak etme Emeti Hanımcığım... Duruyor, duruyor...

- Evin eksik bir şeyi var mı?
- Eksik bir şey yok, her şey duruyor... A bak, pencerenin kenarına gül sirkesi şişesi

vardı, o bile duruyor, yerinden kıınıldamadı...

- Oh, elhamdülillah, Yarabbi şükür... Düşünelim evimiz yıkıldı, bir daha nasıl yaptıracağız? Kolay mı yavrum, kolay mı?

İrfan ertesini gün bilinmeyen dostundan ayrıntılı ve kızgın bir mektup aldı:

Beyefendi,

Mektubunuzu aldım. Şu satırlarla cevap yazmak için çok düşündüm. Çünkü ben size samimiyetle ilk defa bir mektup yazdım. Siz bu mektubu çok yanlış yorumladınız. O yorumları ben asla düşünmedim. Amacım o değildi. Ben sizin için neyim? Sadece kayıpta ve bilinmeyen bir insanım. Ben kimim bu önemli değil. Öncelikle yanlış düşüncenizi düzeltmek istiyorum. Sizinle duygusal bir yazışma

kapısı açmak istemiyorum. Buna inanın... Bilgiye, edebiyata, ahlaka ait, özellikle de kadınlar aleyhindeki düşüncelerinizi biliyorum. Bu yüzden beni neden yanlış anladınız? Ben böyle düşünmedim. Yanılmışım... Yanıldım ve utandım. Ben sizi sağlam ve dayanıklı tasarladım. Ama öyle değilsiniz bunu mektubunuzda gördüm ve üzuldüm.

Memleketimizde bazı kızlar serbest davranıyorlar. Bu kızlar hakkında herkes kötü şeyler düşünüyor. Eserlerinizi çok ciddi yazıyorsunuz. Ben bu ciddiliği gördüm ve bu nedenle sizi diğer insanlardan ayırdım ama yine yanıldım. Memleketimizdeki bu kötü davranış yaygınlığına siz de katıldınız. Sokakta bir kadın edepli, örtülü yürüyor. Uşak takımından aşağılık insanlar bile o kadına laf atıyorlar. Bundan çekinmiyorlar. Neden? Çünkü memleketimizde kadınlar böyle tacizlerle uğraşacak, kadınlar buna mecbur. Tanrı kadınları neden yarattı? Çünkü kadınlar erkekler için eğlence olacaklar.

Bazı hareketler var. Bu hareketler çok ufak serbest hareketler. Başka milletler bu hareketlere kötü gözle bakmıyorlar. Ama bizim memleketimizde hemen o kadın oynuyor diyorlar. İşte bir örnek de sizsiniz. Ben size bir mektup yazdım ama siz nasıl bir cevap yazdınız? Yeryuvarlığına Halley'in kuyruğu çarpacak dediler. Ben de çok merak ettim, sabırsızlandım. Gazeteleri okudum, dergileri okudum ama merakım geçmedi. Düşündüm kim biliyor bu konuyu, ona danışmak istedim. Eserleriniz, konferanslarınız... Aklıma siz geldiniz. Samimiyetle size başvurduğum. Bu, büyük bir kabahat mi? Düşündüm siz bu mektubuma çok şaşıracaksınız. Bu yüzden size bazı çılgınlıklarımı, çocukluklarımı anlattım. Ama gerçekten delilik yaptım, düşünmedim hemen yazdım. Acıyın bana beyefendi!... O mektup ile namussuzluk arasında çok uzun mesafe var, değil mi? O mektupta, amacımın dışında bir manayı nereden buldunuz ve çıkardınız?

“Ben coşmuyorum, aşk coşuyor, tabiat coşuyor.” yazdınız. İnsaf edin, bu bir mazeret mi? Sen, bu kabahati ben değil tabiat yaptı, diyorsun. O zaman kabahatin geçiyor mu, temiz mi oluyorsun? Benim kimliğimi bilmiyorsunuz, her halim meçhul. Size ilk defa mektup yazıyorum ve siz hemen birkaç satıra kapılıyorsunuz, coşuyorsunuz, alev alıyorsunuz. Sizin ciddi bir mesleğiniz var. Bu ciddiyetsiz hareketleriniz, ciddi mesleğinizle bağdaşıyor mu? Ben affedersiniz, aşk aramıyorum. Ben sadece kardeşlik arıyorum. Ben hayal ettin, sizde o kardeşliği bulacağım, sonra size bütün dertlerimi anlatacağım. Kadınlar bu memlekette çok sıkıntı çekiyorlar, bunları anlatacağım, her şeyi anlatacağım. Ama sizde o kardeşlik yok. Şimdi ben size ne yazacağım? İlk adımda siz konuyu değiştirdiniz. Siz bir kız tasarladınız ama ben o kız değilim. Düşünün, ben sizin tasarladığınız gibi bir kızım. O zaman kadınlık değerim kırılmayacak mı? Sizin tasladığınız gibi kız çok. Ama benim gibi kız çok az, hatta yok.

Mektubunuzda çok gülünç şeyler de var. Benimle ilgili çok güzel şeyler tasarladınız ve yazdınız. Ve benden rica ettiniz ‘Beni aldatma.’ Bu dileğiniz pek tuhaf... Ama ne kadar tuhaf, buna tuhafıkların ekstrası diyeceğim. Siz beni çok güzel tasarladınız. Her kadın böyle güzel olmak istiyor. Ama bu mümkün mü? Belki ben çok çirkinim. Siz beni nasıl tasarladınız, belki ben bu tasarının tersiyim. O zaman bu sözler beni ne kadar üzecek hiç düşündünüz mü? Sizin tasarınıza uymak, benim elimde mi, benim gücüm yeter mi? İnsan birçok şeyden sorumludur. Ama çirkinlikten asla sorumlu değildir. Çünkü çirkin insan bu felaketin acısını her zaman çekiyor, o bu hayattaki en talihsiz insan. Kimin dosta en çok ihtiyacı var? Yine çirkin insanların. Çirkin insanlar, yoksul insanlarıdır. Onlar güzellik yoksuludur. Onlar bu yoksulluğu biliyorlar ve gizlemek istiyorlar. O zaman meziyet ve bilgi kazanmaya çalışıyorlar ve çirkinliği gizliyorlar. İşte ben de bu çirkin insanların içindeyim. Siz

bazı özellikler saydınız. Bir insan bu özelliklere yaradılıştan sahiptir ya da sahip değildir. Ben bu şartlara sahip değilim. Bu şartlardan yoksun, talih fakiriyim. Çirkin bir insan tasarlayın. Ama en çirkinini tasarlayın. Ben o kadar çirkinim işte... Bu yüzden mutluluğu kaybettim. Kaybettiğim mutluluğu başka taraftan karşılıyorum, bunun için uğraşıyorum. Bir erkek gibi bilgili ve başarılı olmak istiyorum. Bazı kadın eğlenceleri icat ettiler. Bu eğlencelerle kadınlar evlerinde hoş vakit geçiriyorlar. Ama bu eğlenceler benim ruhumu tatmin etmiyor. Spor bizde erkeklere özel bir eğlencedir. Ama ben de sporcu olmak istiyorum. Bir Türk kadını için bu normal mi? Kadınlar için spor yapmak değil, sporu düşünmek bile büyük bir cesarettir. Ama ne yapalım? Adetlerimiz bizi engelliyor ama tabiat engellemiyor. Tabiat bize de beyin, sinir ve kas verdi. Bunları çalıştırmak gerekiyor. Bunlar işlemek istiyorlar. Bir vücut tembel ise ne olacak? İşte o zaman pek çok fenalık doğacak, bunları saymıyorum, gerek yok. Temizlik ve çocuk sağlığı konularında herkes konuşuyor. Ama memleketimizde kadın sağlığı hakkında konuşuyorlar mı? Hayır... Bunu kimse düşünmüyor. Bu konu kimsenin aklına gelmiyor. Yabancı dilde sağlık kitapları var. Bu kitapları Türkçeye tercüme ettiler. Bu kitaplarda kadın sağlığı hakkında bilgiler var ama bu bilgiler Avrupalı kadınlar için. Bizim adetlerimize, yaşantımıza, doğu kadınlarına uymuyor.

Beyefendi, kız kardeşiniz, anneniz akşama kadar evde nasıl vakit geçiriyorlar, hiçbir gün zahmet ettiniz ve bunu düşündünüz mü? Hayır... Hayır... Bin kere hayır... Evrim kanunu düşündünüz, kafanızı yordunuz. Darwinizmi incelediniz. Cüzi irade meselesini düşündünüz. Çekim kanunu, fizikte Carno prensibini düşündünüz. Bunlar size çok uzak ama siz bunlara zaman ayırdınız. Oysa anneniz ve kız kardeşiniz size çok yakın. Siz onların evdeki yaşayış tarzını hiç düşünmediniz. Bu yaşam tarzı onların sağlıklarını etkiliyor, siz bunu da hiç düşünmediniz. Neden,

çünkü adet böyle... Onlar bu yaşam tarzına mahkûmlar, siz böyle düşündünüz ve daha fazla düşünmediniz. Niçin? Bu önemli noktaları Avrupa'dan Poincare, Tardieu, Sprencer mı gelecek ve düşünecek? Bugün şehrimizde sinir hastalıkları en çok kadınlarda var. Erkeklerde ise çok az. Neden? Sebebi işte bu! İnsaf edin. Hizmetçimiz var, aşçımız var, ailemin rahat bir yaşamı var. Ben bu ailenin genç kızıyım, vücudumu tembellikten nasıl koruyacağım? Çalgı çalacağım, eliş işleyeceğim, bir şey okuyacağım... köşe penceresinde oturacağım ve sokaktaki insanları sayacağım... Bunlar iyi-kötü, neyse, zihnimi meşgul ediyor... Ama vücut ne olacak? Nasıl çalışacak? Erkekler için bazı ilimler önemli. Bu ilimler kadınlar için de önemli. Böyle düşünmek neden kabahat? Neden günah?

Zavallı Türk kadınının, evin içinde, vücut hareketi için iki büyük sebebi var. Birinci sebep eğilecek ve süpürge ile evi süpürecek. Bu sırada evin bütün mikroplu tozlarını da yutacak. İkinci sebep leğeni alacak ve akşama kadar ailenin bütün kirli çamaşırlarını yıkayacak. Bu sırada zehirli buharı içine çekecek... İşte bizim en büyük egzersizimiz, sporumuz bunlardan oluşuyor.

Şeriat sınırını geçiyorsunuz ve kadına birçok emirler veriyorsunuz. Zavallı kadın her şeyi kabul ediyor. Her sözünüze tamam diyor. Kadınlar böyle yetişiyor. Siz de kadınları beğenmiyorsunuz. Buna ne hakkınız var?

Kadınların aleyhinde makaleler yazıyorsunuz. Bu makalelerde bazı noktalarda haklısınız. Ama bazı noktalarda da yanlış düşünüyorsunuz. Bu noktaları incelemek gerekiyor. İşte ben size bu noktalardan bahsetmek istedim. Benim niyetim buydu. Fakat ben “selamünaleyküm” dedim ve siz hemen aşk vadisine girdiniz. Çünkü sizin bir kadınlar sadece orada konuşuyorsunuz. Kadının önemi sadece bu kadar. Siz bu kuralı genel zannediyorsunuz. Ama ben size bir istisna göstermek istiyorum. Bir erkek çok güzel bir kadına sahip oluyor. Erkek duygularını tatmin

ediyor. O kadın çok güzel ama erkek yine daha sonra başka bir kadına bakıyor. Buna razı olmayacağım! İşte ben güzel cinsimi korumak istiyorum. Bu nokta bir teori oluşturmak istiyorum.

Nasıl? Siz bir kadın tasarlıyorsunuz. Tasarınız dışında da bir kadından faydalanmak mümkün değil mi? Bütün kadınlar benim gibi düşünmüyor. Bazen düşünüyorum, bütün kadınlar bir gün benim gibi düşünecek ve o zaman erkekleri pek çabuk yola getireceğiz. Siz erkekler çok şımarıksınız. Neden? Havva kızlarının bilgisizlikleri ve zayıflıkları yüzünden. İşte bu şartlarla sizinle dost olacağım. Sizin için uygun mu?

Bir yeniden tasarlayın. Ama ben çirkin bir kadını, bunu unutmayın. Aşkınızın, gençliğinizin ve hayallerinizin göklerinde, çekici, o renkli kadını aklınızdan çıkarın. Bir dostluğun temelinde şekil olmayacak, o dostluklar çok çabuk bitiyor. Gerçek dostluk için samimi sevgi gerekiyor, bu da ilk anda olmuyor.

Siz düşündünüz, o ateşli mektubunuza, ateşli bir cevap vereceğim. Siz de çok mutlu olacaksınız. Ama o mutluluk sürekli olmayacak.

Neyse, biraz da başka şeylerden bahsedelim. Kadınlara konferans verdiniz. Konferansta zavallı kadınları çok korkuttunuz, herkes söylüyor. Evet, evet... Çünkü onlar bilgisiz kadınlardı ve siz onlarla alay ettiniz, eğlendiniz. Memleketimizin eğlencesi çok az. İlerici ve yeni fikirli bir genç eğlenmek istiyor ve kadınlarla alay ediyor. Kadınların bilgileri ve anlayışları eksik, bu bazen sizin için yararlı değil mi?

Rüyanız biraz kısaydı. Kedi kitapları çabuk devirdi. Tufan hakkında daha çok bilgi almak istedik ama olmadı. Müthiş Bilâ, Atlas Okyanusu'na düşecek ve sular gökyüzüne fıskırarak, sonra nehir gibi yeryüzüne akacak. Bu heybetli olayı dinlemek istedik ama olmadı. İstanbul suların altında kalacak, Atlas Okyanusu, Hint Okyanusu, Pasifik'le birleşecek ve Marmara, Akdeniz, Karadeniz, Hazar Denizi ve

bütün kara parçaları kaybolacak. Bütün okyanuslar birleşecek ve tek parça olacak. O zaman siz, anneniz, yengeniz, dadınız, hizmetçileriniz, köpeğiniz, kanaryanız ve birkaç günlük kumanyanızla sandalda pusulasız, ümitsiz nereye gideceksiniz? Bunları çok merak ettim. Rüyanızın en heyecanlı ve en eğlenceli kısmı burasıydı. Ama merak etmeyin. Benim hayal gücüm çok geniş. Çok düşünüyorum, bazen hasta bazen deli oluyorum. Sizin rüyanız bitiyor, işte orada benim rüyam başlıyor. Konferansınız zihnimize korku yaydı. O korku ile uyudum ve rüyamda telaş ve gürültü içinde İstanbul'u gördüm. Halley'in kuyruğundan önce Müthiş Bilâ'a düşecek, dediler. Herkes korktu, telaşlandı. Herkes canını düşündü. Sokaklarda gazetecilerin gürültüsü vardı. Bir haber geliyor, yarım saat sonra yeni bir haber geliyor. İnsanlarda genel bir heyecan vardı. Gazeteler bu heyecandan yaralanmak istedi. Haberlerin bir kısmı yalandı. Hükümet bütün gazetecileri görevlendirdi ama bu yalan haberleri engellemek çok zordu.

Bu ilavelerde Müthiş Bilâyı anlattılar. Ne zaman düşecek, dakikasını yazdılar. Saate baktım, Müthiş Bilâ yarım saat sonra düşecek. Evimizin damına çıktım. Bu büyük manzarayı seyretmek istedim. Havada bulut yoktu. Ortalık yavaş yavaş karardı. Sıkıcı, bunaltıcı bir hava vardı.

Dürbünümü batıya çevirdim. Bazı filozoflar ölümü inkar ediyorlar, bunu kitaplarda okudum. "Yaşamaktan ölüme geçmek sadece bir olaydır. Ama ölümü, ölü hissetmez. Bu nedenle aksini iddia etmek yoktan varlık çıkarmak olur." yazdılar. Bu yazıları hatırladım. Şimdi uyanığız, farkında olmayacağız ve bir anda uyuyacağız. Varlıktan, yokluğa nasıl geçeceğiz, düşündüm. O sırada beynimin içinde bin tane top patladı. İşte o zaman Müthiş Bilâ düştü. Başka bir şey hatırlamıyorum. Kendimi kaybettim. O zaman neler oldu bunu da bilmiyorum. Sonra kendime geldim. Yavaş yavaş gözlerimi açtım. Ortalık aydınlık ve güneşliydi. Ama etrafımda çok üzücü bir

manzara vardı. Bu manzara beni bitirdi. Bizim damın kenarına kadar deniz vardı. Sadece yangın kulesinin üst kısmı ve bazı minareler kaldı. İstanbul'un başka izi yoktu. Evimiz minarelerden daha mı yukarıdaydı? Anlamadım. Evimiz suya gömüldü. Sevgili annem, babam, kardeşlerim, zavallı dadım, su sarnıcı gibi bu evde belki acı çığlık ve feryatlar içinde boğuldular. Dünyada kimsesiz kaldım. Sadece ailemi kaybetmedim. Belki bütün insanlar öldü. Dünyada insan soyundan sadece ben kaldım. Ailemi ve memleketimi kaybettim, üzüldüm ama üzölmek için fazla vaktim olmadı. Sular dama doğru yükseldi, bana yaklaştı. Çok zaman geçmedi. Dam havuz gibi oldu. Ayaklarım suya gömüldü. Ne korkunç an! Ölüm ayaklarımdan vücuduma yayılıyor. Su diz kapaklarıma kadar yükseldi.

Ben hiçbir zaman hayatı önemsemedim, her zaman hayatı küçük gördüm. Bu bir hastalık gibi... O zaman anladım. Neden hayatı önemsemedim, neden yiğitlik yaptım? Çünkü gençtim ve ölüm benden çok uzaktı. Bu nedenle aldatıcı bir cesarete sahiptim. Şimdi ölüm karşımdaydı, bu şaka değildi ve ben çok korktum, titredim. Ah, sevgili anacığım, neredesin? O zaman kimse beni nazlandırmadı, kimse beni ağlatmadı. Çünkü kimsem yoktu. Sular belime kadar yükseldi. Biraz sonra göğsüme, sonra çeneme çıktı. Hayata veda ediyorum. Arkamda kimse yok, ben ölüyorum, kimse Fatiha okumayacak. Deniz ağızıma kadar geldi. Kulaç attım, debelendim, çabaladım. O sırada insan sesi gibi sesler duydum. Sular vücudum biraz kaldırdı, biraz çekti. Yüzmeyi biliyorum ama orada yüzmek mümkün değil. Turşu şişesinin içinde bir kurbağaya benziyorum. Elimi ayağımı oynatıyorum, duvarlara çarpıyor. Sular çatıya kadar yükselecek o zaman ne olacak? Şüphesiz boğulacağım. Öleceğim kesin ama insan yine de çare arıyor, vazgeçmiyor. O an anladım, insanın canı çok değerli, kıymetli, tatlı. Yaşamaya hayvan gibi bağlıyız, bu böyle ümitsizlik zamanında belli oluyor. Çok korktum ve çok heyecanlandım, gözlerim büyüdü.

Kalbim çok hızlı hızlı attı, sanırım yüz yirmi yüz otuzu buldu. Birkaç dakika sonra sular tavana çıkacak ve ben boğulacağım. Çaresizlik içindeyim ama yine bir çare düşünüyorum. Sular tavana yükselecek, bekliyorum. Ama bu akıllıca bir iş değildi, bunu anladım. Hemen pencereden dışarıya atladım. Çok korktum ve o korku ile saçağa sarıldım. Yüksek bir yere çıktım, oturdum. Derin derin birkaç nefes aldım. Burası çok yüksekti. Hesapladım, burada yarım saat daha yaşayacağım. Düşünüyorum, dünyada sadece ben varım, bu yarım saat benim için çok önemli. Yüz yıllık ömür gibi. Etrafıma baktım. Sonsuz bir açık deniz... Bazen vapurlar bakıyor ve sadece vapurların direğini görüyoruz. İşte şimdi de İstanbul'da vapurların direği gibi sadece birkaç minare kaldı. Şehirdeki yaşama gürültüsü kesildi, köpek havlamaları kesildi. Sevgili vatanıma acıdım. Bazı insanların muratlarına ermiyorlar ve ölüyorlar. İstanbul da o insanlara benziyor. İstanbul çok zengindi, şöhretliydi, iklimi çok güzeldi ama şimdi... İstanbul'un kefeni suydı. O sırada yine insan sesi gibi sesler duydum. Uzaklara, ufuklara doğru baktım. Deniz taşıtları gibi bir şeyler gördüm. Havadan da sesler geldi. Bir de baktım, ne göreyim? Pek yükseklerde balonlar, uçaklar uçuyor. Aman Yarabbi! Biraz sonra sular burayı kaplayacak ama belki ben kurtulacağım. Hemen saçaktan bir parça söktüm. Elbisemin beyaz kısmından bir parça yırttım, sopaya bağladım ve imdat bayrağı gibi havada salladım. Belki bayrağın yalvarış dolu çağrısına koştular belki de rüzgar itti, bilmiyorum, bir hava taşıtı bana yaklaştı. Sevincimin derecesini sormayın. Uçak yaklaştı, yaklaştı, uçağın içine baktım madamlar var. Yalvarıyor gibi ellerimi havaya kaldırdım. Yukarıdan bana bir çıma attılar. Havalandım. Şiddetli bir rüzgar başladı, bizi doğuya doğru itti.

İpin ucunda, bir su kovası gibi sallandım. Bir süre uçtuk, sonra aşağıya su yüzüne baktım ki aman Allahım çok kalabalık... Mahşer gibi... Bazı insanlar çamaşır teknesinde, bazı insanlar sandıkta, bazı insanlar balyada... Pek çok deniz

taşıtı vardı. Herkes canını kurtarmak istedi, eline bir şey aldı ve çıktı. Oda kapılarını, ilan tahtalarını söktüler, kopardılar sandal yaptılar.

Sandalların içinde gazete satıcıları gördüm. Elllerinde yığın yığın gazete ve ilan tomarları vardı. Şöyle bağurdılar:

- Biz bunları satmak istedik ama olmadı. Kıyamet koptu. Hepsini satmadık, elimizde

kaldı. Şimdi kimse almıyor. Matbaalar da geri almıyorlar.

Her çeşit deniz taşıtı vardı ama ben en çok İstanbul'un köprülerini beğendim. İnsanlar Galata ve Unkapanı köprülerinin üzerine çıktı. Köprünün üzerinde binlerce insan vardı. İki köprü iki büyük sal gibi denizin üstünde yüzdü. Kendi kendime konuştum:

- Her şeyde bir hikmet var. Düşündüm, şu köprüler sağlam olacak. Yerinden sökülmeyecek, bu kadar insan o köprüye sığınmayacak. Ama hikmet işte...

Aniden büyük bir fırtına çıktı. Tekneler, sandallar, balyalar alt üst oluyor. Aşağıda çılgınlık feryatlar, bir kıyamet koptu. Rüzgar bizim uçağı başka bir semte uçurdu. Kollarımda güç kalmadı. Çok yoruldum. Uçaktaki madamlara:

- Beni yukarı çekin. Allah aşkına kurtarın... diye yalvardım. Zavallılar bütün kuvvetleriyle ipi çekmek için uğraştılar. Ama olmadı. Bir madam:

- İpi kolunun altından vücuduna sıkı sıkı bağla! diye haykırdı. Bağlamak için uğraştım.

İşte bu sırada ip elimden kurtuldu. Bir gülle gibi hızlı hızlı düştüm. Nihayet vücudum gümmm diye bir şeye çarptı. Gözlerimi açtım, baktım ki karyolamdan yuvarlandım. Dadım yerde yatıyor, onun üzerine düştüm. Kadıncağız aniden uyandı ve şiddetli bir çılgılık attı. Herkes Halley'den korkuyor, kuşku içinde uyuyor. Bir gümbürtü sonra çılgılık, herkes Halley çarptı sandı. Bütün ev halkı heyecanla ayaklandı.

Bilmiyorum, bu rüyam, sizin rüyanızı tamamlayacak bir kuvvette mi? Herkes Halley'in kuyruğunu düşünüyor, endişeleniyor ve korkuyor çünkü bekliyoruz her an tehlike var ve herkes bunu konuşuyor. Herkes 'ben nasıl öleceğim?' diyor. Tek tek ölmek başka, böyle genel bir ölüm başka... Bu hayatta bazı insanlar var, onları çok seviyorum. Şimdi çok üzülüyorum, o insanlar karşımda ve çok korkuyorlar. Onlara acıyorum ve üzülüyorum. Böyle kötü bir günde, güvenilir ve avutucu sözlere ihtiyacım var. Ben inandım, bu sağlam kafayı sizde bulacağım. Ama siz böyle önemli bir zamanda, her şeyden önce aşk ve heves türküleri söylüyorsunuz. İşte yine söylüyorum. Ben güzel bir kız değilim, beni sevmeyeceksiniz. İstiyorum ki bir filozof gibi ağırbaşlı, benimle fikir arkadaşı olun, böyle bir iyilikseverlik yapın. O zaman size teşekkür ederim. Bu şartla, cevabınızı bekliyorum.

İmza:

Üzgün bir zavallı, çünkü o bir kadın

2

CEVAP

Hanımfendi,

Siz söylüyorsunuz, beni sevme diyorsunuz ama bu artık önemli değil. Çünkü siz şiddetli yasaklar koydunuz ama ben sizi sevdim, seviyorum ve her zaman seveceğim. Bu oldu ve bitti. Gönlüm sizin maddi ve manevi güzelliğinizi şairlik göklerine çıkardı. Siz benim gönlümün tahtına oturdunuz, sultan oldunuz. Artık sizi o tahttan hiçbir şey, hiçbir kuvvet kaldırmayacak.

Ben çirkin bir kızım, diyorsunuz. Neden, çünkü gönlümdeki sevdayı dondurmak söndürmek istiyorsunuz. Ben sizi gördüm ve güzelliğinize mi tutuldum?

Hayır. Ben sizi görmedim ve manevi tarafınızı sevdim. Maddenin artık benim için önemi yok. Ben huyunuzu beğendim, biçiminiz önemli değil. Çirkin ya da güzel, benim için uygun. Ben sizi madde şeklinde görmedim. Ama mektuplarınızı okudum ve mektuplarınızda sizi gördüm. Cisminizi değil, ruhunuzu gördüm. Ruhunuz inliyor, ben ruhunuzdaki yaraları okudum, gördüm. Siz ve ben aynı hastalığa tutulduk, bunu anladım. Niçin bu ruh eşliğinden faydalanmıyoruz, niçin cisimlerimizi birleştirmiyoruz?

Hanımfendi,

Dünyada, saadet sadece hayal mi? Dünyada saadet nasıl olacak? İki ruh birleşecek ve saadet doğacak. Dünyada felaket çok ama mutluluk çok az, bunu görüyorum. Mutluluk bize yöneldi, bunu kaçırmayalım. Bu fırsat her zaman insana gelmiyor. İnsanlar mutlu değiller. Neden, çünkü mutluluk nerede bilmiyorlar. İnsanlar felaketten korunacaklar, saadetin tarifi bu. Mutluluk çok küçük ve çok büyüktür. Bazı insanlarda mutluluk var ancak o insanların haberi yok. Bu insanlar mutluluğu yanlış şekilde arıyorlar ve bozuyorlar.

Sizi diğer aşıklar gibi tasarladım. Böyle diledim. Gönlümdeki aşk taşı ve küstahlık yaptım. Ben düşündüm ki, yakın zamanda bir mutluluğu yakalayacağım ve bunun sevinci beni sarhoş etti. Küstahlığım bu sarhoşluğun eseri. Bu nedenle affınızı diliyorum. Gündüzlerimde, gecelerimde, hülyalarım, rüyalarım her zaman sizi görüyorum. Ben ne görüyorum? İşte siz osunuz. Siz nasıl bir insansınız? İşte ben sizi gönlümde öyle tasarlıyorum. Sözleriniz beni çok etkiledi, sizi düşünüyorum ve inanıyorum ki sizden bir şey azaltmak ya da size bir şey eklemek Tanrıya nankörlük olacak. Çünkü Tanrı sizi mükemmel yarattı. Benim için siz güzellik modelisiniz. Offf... Anlatmak istiyorum ama olmuyor. Güzelliğin genel kuralları var. Ben o kuralların dışına çıktım. Güzel sanatları, estetiği, her şey inkar ediyorum. Siz nesiniz,

güzellik o. Sizin şekliniz nasıl? Benim için güzellik o. Benim için sanatta örnek ve ölçü o. Beni suçluyorsunuz. Siz düşünüyorsunuz, benim duygularım sadece bir heves, ben her kadına aynı sözleri söylüyorum. Siz bir gün anlayacaksınız, benim sözlerim ve itiraflarım çok samimi. İşte o gün göreceksiniz, bu suçlamalar boş. O nedenle şimdi suçlamaları reddetmeyeceğim ve kendimi korumayacağım, gerek yok.

Ben adi bir insan değilim, sevda düşkününü değilim, bayağı bir insan değilim. Hiçbir zaman böyle bir olmadım. Böyle bir insan olmamak benim amacım. Size karşı zayıf bir karakter gösterdim, biraz alçaldım. Neden böyle oldu? Şimdi bunu anlatmak, açıklamak istiyorum. Siz aramızda bir sevda sayfası açmak istemiyorsunuz. Bunu yasaklıyorsunuz ve korkuyorsunuz. Bu emrinize razı olmadım ve olmayacağım. Bu nedenle beni affedin. Benim itiraflarımın hepsini dinleyin, bu itiraflar yüreğimden geliyor. Önce beni dinleyin ve suçlamak için acele etmeyin. Beni anlayın, dinleyin sonra karar verin, ben bu karara razı olacağım.

Siz ve ben aynı hastalığa yakalandık. Siz beni anlayacaksınız ben de sizi anlayacağım. Kendimi düşünüyorum, ölçüyorum ve sizin taşkınlıklarınızın, sıkıntılarınızın, düzensizliklerinizin ve ümitsizliklerinizin sebeplerini keşfediyorum.

Doktorluk ilminde (Homeopathie) diye bir tedavi şekli var. Anlamı; eş, aynı hastalıklar demek. Bu tedavi yönteminde bir hastalık, aynı tür hastalıkla iyileşiyor. Ben sizin hastalığınız için etkili bir ilacım, siz de benim hastalığım için etkili bir ilaçsınız, işte bunu anlıyorum. İçinizdeki sırrı keşfetmek için uğraştım. Gayret ettim ve biraz başardım, bu nedenle lütfen bana kızmayın. Sizin beyniniz çok ciddi düşünüyor, vicdanınız gerçeklere tapıyor. Siz içyüzünüzü örtüyorsunuz.

Biz ikiyüzlülüklerden, yalanlardan sıyrılmamız. Her insanın kusurları var. Tanrı bizi bazen kusurlu yaratıyor. Bu kusurları gizlemeyelim. Madde şeklinde istemiyorsunuz, o zaman ruhlarımız tanışsın.

Şehrimizin adetine göre sizi hiç görmeyeceğim ve ailem sizi, ailenizden, evlenmek için bana isteyecek. Ama ben annemi göndermeyeceğim. Görücü göndermek usulünden vazgeçeceğim. Çünkü annemin seçim zevki benim için gerçek bir ölçü değil. Annem beğeniyor ama o şeyi ben beğenmiyorum. Ben hoşlanıyorum ama o şeyden annem hoşlanmıyor. Kimin zevki doğru işte onu bilmiyorum. Bu konuda aramızda tam bir zıtlık var. Çünkü görgülerimiz zıt, kararlarımız zıt. Annem bazı şeyleri çok övüyor, ama bizim anlayışlarımız çok farklı ve ben bazen o şeylerden nefret ediyorum. Annem için bazı noktalar erdem, ama benim için aynı noktalar büyük bir eksiklik, bu eksiklikleri asla affetmiyorum.

Ben Fransız yazarları okuyorum, o yazarların olgunluklarını inceliyorum. Annem eski halk hikayelerinin felsefelerine göre hareket ediyor. Ben klasik müziğin sanatlı namelerinden etkileniyorum, annem başka tarz müzikler dinliyor ve mutlu oluyor. Bu nedenle aramızdaki zıtlık hiçbir zaman yok olmayacak.

Pek çok şey yazacağım. Ama şimdi ne yazacağım bilmiyorum. Bir duygu kasırgası içindeyim, bunun tarifi imkansız. Biraz daha yazacağım ama korkuyorum. Çünkü biliyorum, saçmalayacağım. Belki yine sizi kızdıracacağım. Belki de kızdırdım, bilmiyorum. Çok istiyorum bir kere evet diyin o zaman dünyalar benim olacak, çok mutlu olacağım. Lütfen beni reddetmeyin, o yolu seçmeyin. O zaman ikimizin de saadetini mahvedeceksiniz. Yine bir pot kırdım mı? Aman susayım. Susayım diyorum, hala yazıyorum. Cevabınız ne zaman gelecek? Ben bekleyeceğim ve çok üzüntülü bir hayat geçireceğim. Sizinle yazışmaya başladık ve ben uyku rahatı, yemeklerden içeceklerden tat almak gibi yaşama ihtiyaçlarımı kaybettim. Çok sevinmek de bazen insanı büyük bir felaket gibi üzüyor. Niçin bu kadar seviniyorum, bilmiyorum. Korku, merak, kuşku... Karışık bir sevinç, tarifi yok. Senin hayatın benim hayatıma benziyor, benim hayatım senin hayatına benziyor. Hayatlarımız eş

ve aynı. Ben düşünüyorum, benim kalbimde ne var, işte bunlar senin kalbinde de var. Bu nedenle bu satırlar boş ve gereksiz. Öyle de aman Yarabbi hala niçin yazıyorum? Duygu beraberliğimize kesin bir şekilde inanıyorum ama yine de ters bir cevap gelecek tehlikesi ile kalbim gümbür gümbür atıyor. Artık susacağım. Ama tekrar yazıyorum, cevabınızı çok acele bekliyorum. Bir şarkı var (Benim gücüm kalmadı, arık karar senin), bu şarkı neden bilmiyorum, birkaç zamandır dilime dolandı, sürekli söylüyorum. Bunu söyledim, yine bir terbiyesizlik mi yaptım acaba? Bu yazı; bir dilek yazısı mı, bir şüphe itirafı mı? Yahut, aman Allah, nasıl söyleyeyim? Bir aşk mektubu mu? Yine kızdınız mı? Belki kızdınız, o zaman bu müsveddelerimi yırtacağım ve yeniden yazacağım. Ama bu kağıt henüz, sizin güzel parmaklarınıza dokunmadı. Ben şimdi kızdınız mı diye soruyorum, bu budalalık değil mi? Evet, biliyorum. Hep aynı şeyleri tekrar ediyorum. Ama ne yapayım? Kızgınlığınızı yatıştırmak ve sizi güldürmek istiyorum. Ben komik bir insan değilim. Yazıyorum, sözlerim işte böyle acayip bir şey oluyor. Siz çok güçlü bir eleştirmensiniz. Mektubu okuyacaksınız ve her kelimesiyle ayal edeceksiniz. Pek çok pot ve çelişki bulacaksınız. Siz ben güzel değilim diyorsunuz. Ben yine şu kağıt güzel parmaklarınıza dokunmadı diyorum. Bu cümlelere çok kızacaksınız. Rice ediyorum insaf edin. Sizi görmedim. Siz çirkinim diyorsunuz ama sözleriniz beni u sevdadan vazgeçirmedi.

Yüzünüzü değil, sadece elinizi güzel tasarlıyorum. Beni affedin. Ben şair gibi yaratıldım. Lütfen izin verin de güzel sözler yazayım.

Lafi yine uzattım. Ben de anlıyorum, bir değil, iki değil... Kırdığım cevaz bini aştı. Bu ahmakça sözlerime siz değil, ben bile kızıyorum. İşte susuyorum. Ama elmasım, cevabınız... İşte yine söylüyorum cevabınızı büyük bir heyecanla, yürek

çarpıntısıyla bekliyorum. Cevabınız... Cevabınız... Cevabınız... Gözlerimi açtım, bekliyorum...

İrfan Galip

İrfan bu mektuba ağırbaşlı bir filozof gibi başladı ama sevgi sarhoşluğuyla yine fikirce ve üslupça bir söz hafifliğine düştü. Buna engel olmak istedi ama olmadı. Mektubu yolladı, sonra İrfan pişman oldu. Neden yine saçma sapan şeyler yazdım diye düşündü. Ama artık mektup gitti. Belki kız bu sefer gerçekten çok kızacak ve cevap yazmayacak. İşte o zaman İrfan acınacak bir buhran devresine girecek. İrfan sabah erkenden hazırlanmak ve büroya gitmek istedi. Erkenden gidecek ve mektubu bekleyecek. İrfan'ın annesi Ferdane Hanım güler yüzle, İrfan'ın yanına geldi ve dedi ki;

- Oğlum İrfan, konferans günü, burası düğün evi gibi oldu. Ev biraz kirlendi ama önemli değil. Sen eğlendin ya yavrum. Benim için bu önemli. Hizmetçiler temizleyecekler. Ne kadar çok kadın geldi. Sanki gelin bakmak için geldiler. Bazı kadınları tanıyorum ama baktım pek çok kadını tanımıyorum. Bir konferans daha verecek misin? Çörek otunun üzerine dua okudum. O otu senin üzerine dikeceğim. Korkuyorum sana nazar degecek. Bazı kadınlar kötü gözle, kötü niyetle bakıyorlar. Allah'a emanetsin evlatçığım. Maşallah bülbül gibi konuşuyorsun. Tanrım korusun. Baban yok. Bir daha senin gibi bir çocuk nasıl doğurayım?

İrfan Galip, annesinin kadınca ve münasebetsiz sözlerinden sıkıldı, hiç cevap vermedi. Ama Ferdane Hanım yine devam etti:

- Konferans günü, bizim Emsal kalabalığının arasında bir kız gördü. Sürekli kızın güzelliğini anlatıyor, hiç susmuyor. Kız dünya güzeli, diyor Emsal.

Bu 'güzel kız' sözü, İrfan'ın salgın zihnini aniden uyandırdı. Hemen annesine döndü:

- Nasıl kız? dedi.

Annesi, oğlunun bu telaşından biraz kuşkulandı:

- Nasıl, ben bilmiyorum, ben görmedim. Emsal söylüyor.
- İkinci konferanstan sonra size sordum. Kadınların arasında güzel bir kız var mıydı dedim, siz de bana yoktu dediniz. Şimdi bu güzel kız nereden çıktı?
- A, evladım. Sen bizim Emsal'i tanımıyor musun? O biraz saf, sen bilmiyor musun? Sen sordun, o sersem bir şey söylemedi. Şimdi aklına geldi, söylüyor.
- Nerede gördü? Bu dünya güzeli ne şekilde, nasıl kıyafet giydi, nasıl bir şey? Ferdane Hanım, anladı, oğlu bir sevdaya tutuldu. Tehlikenin kokusunu aldı ve pişman oldu. Neden bu kızdan söz etti? Üzüntüyle:
- Ben Emsal'in sözlerini dinlemedim, onun sözlerinin önemi yok. Sen neden bu kadar önemsedin? Ben bunu düşünmedim. Bu nedenle kızı araştırmadım. Ne o? Ne o? Ne oldun? Konferansa güzel bir kız mı davet ettin yoksa? Emsal güzel diyor ama sen ona bakma. Emsal beğeniyor ama kız kesin çok çirkindir.
- Aman anne. Böyle sözlere çok kızıyorum biliyorsun. Ben konferansı güzel kız davet etmek için mi verdim?
- Ne bileyim ben? Bu sözü duydun, yüzünün şekli değişti. Sonra kızardın, bozardın, keç renge girdin. Onun için söylüyorum.

İrfan biraz daha konuşmak istedi ama korktu. Çünkü annesi anlayacak. Konuyu kapattı. Sustu. Ama çok heyecanlıydı. Annesiyle biraz daha sohbet etti, havadan sudan konuştular. Sonra annesinin yanından çıktı. Aşağıda, taşlıkta yalnız bir köşede Emsal'i yakaladı ve sordu:

- Emsal annem söyledi, sen konferans günü burada güzel kız gördün. Nasıl şeydi o?

Emsal yine başladı, kızı övdü:

- Aman beyim, aman... Çok güzel, çok güzel... Su gibi...
- Nerede gördün?
- Merdivenin başında, camekânlı kapının önünde.
- Niçin senden başka kimse görmedi?
- Nasıl görecekler paşam? Yüzü sımsıkı kapalıydı.
- Yüzü kapalıydı da sen nasıl gördün? Anlat.
- Dur anlatayım. Bunlar siyah çarşafly iki kadındı. Peçeleri de pek kalındı. Yüzlerini hiç açmadılar ve konferansı dinlediler. Sonra bir tanesi çok sıkıldı, sıcaktan bayılacak gibi oldu ve susadı. Ben yanında geçiyorum ‘Kuzum kalfam, bana iki yudum su bulur musun?’ dedi.

Hemen koştum bir bardak su getirdim. Peçesini yukarı doğru biraz sıyırdı. Meydana ay parçası gibi bir yüz çıktı. Aman ne afet, aman ne civan... Ben ömrümde böyle güzel görmedim. Ben bir kadını ama o kıza aşık olacağım. Suyu içti, su boğazından geçiyor, suyu billur gerdanından göreceğim sandım. Baktım baktım doymadım. Öyle arsız gibi de içmedi suyu. Dört beş yudum içit. Yarısı bitmedi, güler yüzle bardağı bana geri verdi. Hemen peçesini indirdi. Gayet nazik bir sesle: “Teşekkür ederim...” dedi. O ne mahmur, o ne baygın, o ne şahane gözlerdi. Hiç gözümün önünden gitmiyor.

- Başka bir şey konuştunuz mu?
- Hiç... Pek nazlıydı. Söz ağzından küçük küçük ve yavaş yavaş çıktı. Öyle bizim mahalle kızları gibi değildi. Dakikada sekiz on laf söylüyorlar onlar. Konuşsun istedim, çok uğraştım. “Susadınız mı?” dedim, üç dört defa yanına

gittim sordum. “Hayır.” dedi. Her sözüme tek bir sözle cevap verdi. Konferansı da pek dikkatli dinledi.

- Yanındaki kadın da genç miydi?
- O hiç yüzünü açmadı, bilmiyorum. Onu görmedim. Ama onun çarşafı, kıyafeti, o kız gibi şık değildi. Ah öteki, ah öteki... İnşallah Rabbim onu bize gelini nasip eder.

Emsal sözü bu sonuca getirdi. İrfan anladı, bu kadar soruşturma yetti. Çekildi. Çekildi ama sonsuz bir merak içindeydi. Acaba Emsal'den su isteyen kız, mektuplaştığı kızla aynı mıydı? Ortada böyle bir işaret yoktu. Ama sanki içinden bir ses İrfan'a:

- Bu kız, işte o kız. Mektuptaki kız. Görmedin ama aşık oldun, işte o kız... dedi. İrfan'ın tanımadığı sevgilisi, çirkinliği hakkında ısrarlı ve kesin konuştu ama İrfan buna inanmadı. Kız ne kadar çirkinim diyor, ısrar diyor, İrfan o kadar kızın güzel olduğunu düşünüyor. Bu hal, İrfan için acayip bir duygu ve keşifti. Neden böyle düşündü? İrfan da bunu anlamadı. Emsal'in müjdesi, bu inancını kuvvetlendirdi. İrfan çok heyecanlandı, bir yerde durmadı. Erkenden büroya gitti, cevap mektubunu bekledi. Kalbi hızlı hızlı attı. Çarşafı kadını bekledi. Büronun koridorunda, bir aşağı, bir yukarı yürüdü. Her dakika yeleğinin cebindeki saate baktı. Ama saatte geçmedi, kadın da gelmedi. İş saati geldi. Diğer adamlar bürolarına geldiler. Büroda her zamanki gibi çalışma gürültüsü başladı. Bazı insanlar geldi, bazı insanlar gitti... Ama o kadın gelmedi. İrfan ağlamak istedi ama utandı, çok üzüldü. Kadın hep aynı saatte geldi ama şimdi iki saat geçti.

Zavallı çocuk, elinde saat, saatlerce koridorlarda bekledi, koridorların esiri oldu. Bir söz var “El'intizar, eşeddü minennar (beklemek ateşten daha

şiddetlidir.) “ İrfan bu sözü, o gün anladı. İşle de ilgilenmedi, yemek de yemedi. Beş dakika oradan ayrılmak istemedi. İrfan oradan ayrılacak, kadın gelecek, onu görmeyecek ve gidecek, diye düşündü. O günün çalışma saati de sona erdi. Herkes yavaş yavaş evine gitti. Bir süre sonra büroda kimse kalmadı. Odacı odayı süpürmek için hazırlandı. İrfan hala oradaydı. Bürodan ayrılmak demek, kadının geleceğinden ümidi kesmek demektir. İşte zavallı delikanlı buna inanmak istemedi. Bu durum çok sıkıcıydı ama ümit yok olsun istemedi. Bu bir avunmaydı.

Saat on biri geçti. Bu boş bir avunmaydı, vazgeçmek gerekti. İrfan bunu anladı. Odacılar kuşkulu ve şaşkın İrfan’a baktılar. İrfan gitmeye karar verdi ve çekildi, gitti. Nereye gidecek? Bu dehşetli üzüntüden nerede kurtulacak? Uzun zamandır tatlı bir rüyadaydı. Güzel hayaller kurdu. Bu rüyalardan, hayallerden bir gecede vazgeçmek hiç kolay değildi. Ama kadın neredeydi? Cevap neden gelmedi? Aşk, sadece şiddetli bir gönül fırtınası, İrfan bunu o an anladı. İrfan bu kızı görmedi ama bu güzel kızın sevgisi İrfan’ı yaktı. Düşündü, kızı gördü ve aşık oldu, sonra bu aşk bitti, o zaman ne derece üzülecek? Bunu tahmin etmek istedi ama olmadı. Sadece bir hayal İrfan’ı bu hale getiriyor. Peki bir gerçek İrfan’ı nasıl yakacak, İrfan buna nasıl dayanacak?

Belki bir engel çıktı ve kadın o nedenle gelmedi. Bunu düşünmek bile İrfan için müthişti. Bu sevgi daha ilk alevde neden söndü? İrfan nasıl bir yanlış yaptı?

Şimdi delikanlı tüm gücüyle düşündü, bu noktayı keşfetmeye uğraştı. Kız ikinci mektubunda yazdı. O kardeşçe bir ilişki kurmak istedi. Ama İrfan yine sevda sözleri söyledi, ısrar etti. Bu kesintinin sebebi buydu. Başka sebep

aradı ama yoktu. Delikanlı şimdi sevgisinin sadece dostluğuna da razıydı. Şimdi hangi çareye başvuracak? Bu razı oluşu, bu ricayı kıza nasıl duyuracak? Belki yalvaracak yalvaracak, kızın gönlünü yeniden alacak. Ama kime yalvaracak? Karşısında sadece bir hayal var, başka kimse yok.

Kimliğini bilmiyorsun, sadece bir hayal var, neden aşık oluyorsun? İrfan bu saflığına güldü ve ağladı. Ne yapacak, her şey boş.. İş oldu ve bitti. Kıza aşık oldu ve seviyor. Bu hayale tapıyor. İrfan düşündü, bu sırada aklına tuhaf şeyler de geldi. Belki muzip bir arkadaş yazdı o mektupları. Bir kız gibi yazdı ve eğlenmek istedi. Belki böyleydi... Ama İrfan bir hayal kurdu ve o hayale aşık oldu. O hayal gerçekte kim, bu artık önemli değildi. Bu hayalden vazgeçmeyecek ve ebediyen onu sevecek, İrfan böyle sandı.

Ertesi gün yine aynı bekleme acısıyla geçti. İrfan çok düşündü artık çok yoruldu, ümitsiz bir acı içindeydi, Delikanlı ne kazandı veya ne kaybetti? O hayal yine kalbindeydi. O hayali hiçbir kuvvet oradan kaldırmayacak ve İrfan o hayalle yaşayacak.

Zavallı aşk konusunda şanslı değildi. Hiçbir kız İrfan'ın yüzünü güldürmedi. Artık bu hayalle yetinecek ve bu hayali sevgiliyle mutlu olacak.

10

İrfan ümitsizlik içinde üç gün geçirdi. Ama kadın sonunda geldi. Kadın mektubu İrfan'a uzattı. İrfan mektubu aldı. Zarftan leylak kokusu geldi. Leylak kokusu İrfan'ın sinirlerini yatıştırdı. Sevgilinin varlığının tek ispatı bu kokuydu. Her mektupta bu koku vardı. İrfan bu kokuyu kokladı, sanki sevgilisine dokundu, öyle zevk aldı.

Dili tutuldu, konuşmak istedi ama olmadı. Kadına bir şey söylemedi. O da emanetini teslim etti, selam verdi ve konuşmadı, gitti. Acaba mektupta ne azarlamalar, ne sitemler, belki de ne hakaretler vardı... Bu mektuplaşma bitmesin de İrfan her şeye razıydı. Zarfı açtı, parmakları titredi. Şu mektup çıktı:

Ah, aman anneciğim, o neydi? Ne kadar büyüktü? Dün sabah gördüm. Anlayın, keşfedin bakalım Beyefendi... Ne gördüm ben söyleyin. Bildiniz değil mi? Evet, evet işte onu... ta kendisi... kuyruklu gördüm... Karar verdim, korkmayacağım dedim ama hala korkudan titriyorum.

Gazeteler yazdı. Şehrimizden Halley'i saat üçü çeyrek geçe ve dörde on kala arasında göreceğiz, haber verdiler. Çalar saatimi kurdum. Karyolamın başı ucuna koydum. Yatağıma girdim. Çok heyecanlandım ve korktum ama buna rağmen uyuyakaldım. Tepemde bir gürültü koptu. Gözlerimi açtım ve baktım ki, ortalık alacakaranlık. Saat kızgın bir canavar gibi çalıyor, gürültü yapıyor. Yataktan hemen çıktım ve pencereye koştum. Birkaç gündür yazlığa taşındık. Venüs, ağaçların üzerinde gökyüzünde asılı, bir lüks lambası gibi parlıyor. Ufak ufak başka yıldızlar da var. Güneş ufku aldın, gün daha yeni aydınlanıyor. Güneşin ilk ışığı ve Venüs arasında, aydınlık, hafif, sis şeklinde pala gibi bir şey uzanıyor. Aman ne irilik ne güzellik beyefendi... Gördüm, o an titrememek mümkün değil. Hemen diz çöktüm ve Tanrı'ya yalvardım. Bu iri palanın, başı kuzeye bakıyor, gerisi güneye bakıyor. Bu pala ay gibi iriydi. Ama ortasında yoğun, çevresinde az ışığı, aydan azdı. Birkaç gün sonra yeryuvarlığına yaklaşacak ve yeryuvarlağı onun zehirli eteğini öpecek. Halley Yıldızı işte buydu. Saatin alarmı arkamda hala çalıyor. Seher vaktinin

ruhaniliği vardı. Karşımda da bu ürkütücü manzara vardı. Arkamda saat çalıyor, devam ediyor. Bu tablo karşısında insanları düşündüm, insanlar çok küçük, aciz, fakat tabiat ne kadar büyüktü.

Şimdi her gece çalar saatimi kuruyorum ve öyle yatıyorum. Heyecanlı rüyalar görüyorum işte tam o zaman sabaha doğru saat beni uyandırıyor. Hemen pencereye koşuyorum. Bu günlerde havalar yağmurlu. Her sabah gökyüzünde bulutlar görüyorum. Hiçbir şey görmüyorum. Ama Tanrı'nın eli bize bir pala uzatıyor. Dünyalıları tehdit ediyor. O palayı her sabah görüyorum. Her gün yeryuvarlağına milyonlarca kilometre daha yaklaşıyor. Yakında dünyaya dokunacak, çok az zaman kaldı. Yedi sekiz gün var. Dokunacak mı, çarpacak mı? Yeryuvarlağı, kader okuyla yaralanacak mı? Yoksa bu iki uzay cismi hasret dolu bir kucaklaşma yaşayacak, sarılacak ve tek parça alev topu mu olacak? Ne olacağız beyefendi, ne olacağız? Dünyanın ömrünün sonu geliyor. Böyle tasalı ve buhranlı bir günde siz ne kadar dünyaya özel, hevesinize ait şeylerle uğraşıyorsunuz? Şimdi neden başka şey düşünüyorsunuz? Basit konulardan bahsediyorsunuz. Şimdi bu konuların mevsimi değil. Bu konularla zihin yormayın. Bana Halley'den, Halanım Yıldızı'ndan haber verin. Dünya mı batacak? Kıyamet mi kopacak? Herkes zehirlenecek mi? İşte bunlardan bahsedin. Çabuk, çabuk... Çabuk...

Hayatın değerini, şimdi anladım ama onu yakın zamanda

kaybedeceğim

Çirkin bir kız

İrfan, o anda Halley dünyaya çarpsın ve İrfan'la beraber bütün dünya yok olsun istedi. Çünkü o zaman, şu anki kadar üzölmeyecek. İrfan kaç gündür cehennem

hayatı yaşadı ama küçük hanım ne kadar tasasızdı. Mektubu zamanında neden göndermedi, tenezzül etmedi ve bunu bile açıklamadı. Bu kız duygu açısından İrfan'a yakın değildi. Çünkü o kız bu acıları hissetmedi, İrfan'ı anlamadı. Aralarında çok fark vardı. İrfan kızı çok sevdi ama kız bu sevginin onda biri kadar bile İrfan'ı sevmeyi. Sevgice bu eşitsizlik ve dengesizliğe zavallı İrfan çok üzüldü. Kız duyguca ilgisizdi ama belki de bu gerçek değildi, yapmacıktı. Bu kız bu yaşta nasıl bu kadar ustaydı? İrfan bu duruma çok şaşırıldı. Halley yaklaşacak diye çok telaş etti, korktu, bunlar hep yapmacıktı belki, belki kız cilve yaptı. Bu kız zavallı İrfan'ın gözünde çok karışık bir bilmece oldu. Bu bilmeceyi çözmek için tek bir açık nokta yoktu. İrfan, saatlerce, karamsarca ve ümitsizce düşündü düşündü... Sadece bir noktayı fark etti, bu nokta garipti ve düşünmek için değerliydi. Sevgilisinin bu mektubunda hiç azarlama yoktu. Kız İrfan'ın son mektubu ile ilgili hiçbir şey yazmadı. Yalnız böyle kıyamete benzer bir günde heves düşkününü duygularla uğraşmasından biraz şikâyet etti. Bu sözle küçük hanım ne demek istedi, sevdayı Halley patirtısından sonraya bırakmak istedi. Böyle daha uygun olacak dedi. O halde kız İrfan'ı kabul etti, sadece görüşme veya sevişme gününü sonraya bıraktı.

Hepsi iyi. Ama İrfan, hanımefendinin sözlerinden anladı ki, o bu sevgiye önem vermedi. Şimdi Kuyruklu yıldız önemliydi. Demek kuyruklu yıldız gelecek ve geçecek, sonra aşktan sevdadan bahsedilecek. Sadece bu gök olayı hakkında konuşacaklar. Tehlikeli şekillerden ve ihtimallerden bahsedecekler.

Zavallı delikanlı:

- Peki öyle olsun...

Dedi. İrfan sevgi kırgınlığı yaşadı. Yerleri, gökleri yıkmak istedi. Bu karamsarlıkla cevap yazdı:

Hanımefendi,

Halley’i gökyüzünde büyük bir pala şeklinde gördüm dediniz. İşte bu korkunç, kesici alet, birkaç gün sonra zavallı insanların tepesine inecek. Kadınsınız. Erkeklerle oranla sınırlarınız daha zayıf, biliyorsunuz. Önceki mektuplarımda sizi korkutmak istemedim ve olayın gerçek korkunçluğundan çok az bahsettim. Fakat gördüm ki, kadınsız ama bunun yanında çok da dayanıklı bir filozof gibisiniz. Mademki arkadaşça fikir alışverişi yapacağız, ne düşünüyorum aynen yazacağım.

Halk bu perçemli güzeli görmek istiyor ve akın akın namaz vakti meydanlar, rıhtımlara gidiyorlar. Kuyrukluyu görüyorlar ve kalpler dehşetle doluyor. Ellerini göğze kaldırıyorlar. Herkes kendi dinine göre Tanrı’ya yalvarıyor. Gazeteler insanların korkusunu arttırmak istemiyorlar ve bu olaydan pek bahsetmiyorlar. Her hastadan, hastalığının ağırlık derecesini gizlemek adettir. Ama ne fayda! Herkes görüyor, bu felaket dünyaya her gün biraz daha yaklaşıyor.

İnsanlığın en büyük hastalığı nedir? İnsanlar hastalıklara tedavi aramıyorlar, hastalığı küçük, basit bir şey gibi görmek istiyorlar. Bu yaraları iyileştirecek mi? Bazı insanlar bu yaraları kesin ve açık bir şekilde açıklamak istiyorlar. Ama insanlar onları dinlemek istemiyor ve insanları lanetle karşılıyorlar. Ama bazı insanlar var, onlar halkı aldatıyorlar, bu yaraları küçük ve hafif gösteriyorlar. İşte halk bu yalancılara inanıyor ve onların itibarı artıyor.

Geçen sabah yazlığınızın penceresinden kader kılıcını gördünüz. O kılıcın kızgınlığı her saniye artıyor ve hızla üzerimize geliyor. O kılıç bizi eğlendirmek için oraya çıkmadı. Bütün astronomlar, gök bilginleri tehlike konusunda aynı düşünüyorlar. Memleket halkı sabahları bu gök belasını seyrediyorlar. Gazeteler ve iki yüzlü yalancılar, Tanrı bunlara doğru sözü nasip etmiyor. Bunlar menfaatlerini düşünüyorlar ve son nefeslerinde bile mert olmuyorlar.

İrfan bu önsözle mektuba başladı. Mektubun devamında, Bütün yaratıklar Halley'in kuyruğu ile insafsızca zehirlendi, sonra cesetler alev aldı ve yandı. Külleri göğe savruldu. Bütün gücünü mantıkla inandırmak için harcadı. Sayfaları doldurdu. Bunları neden yazdı? Tek neden, görmedi, bilmiyor ama o kızı seviyor. Ama bu kelimeyi kullanmak yasaktı. Çünkü kız emretti, kalbi yanıyor, kavruluyor ama yine de konuşmak yasak. Ama bu emre boyun eğmek, uymak mümkün mü? Kalbinin derinliklerinde çok kararlı bir kuvvet var, içinde büyük bir üzüntü var, bu ateşi açıklamak istiyor, yorumlamak için kendisini zorluyor. Bu kuvvet zorluyor ve çok bunalıyor, buna dayanmak ve sabretmek mümkün değil. İrfan'da dayanmak istedi ama olmadı. Mektubun sonuna şu sözleri ekledi:

Hanımfendi;

Emrinize tamamıyla uymak istedim ama beni affedin. Affınıza ve merhametinize sığıyorum. Sizin emrinize uymak, benim gücümü aşıyor. Bu nedenle beni suçlamayın. İnsan adaletinin yanında bir de vicdan adaleti var. Genel adaleti mahkemeler sağlıyor. Vicdan adaletinin hakimi ise insanların kendileridir. Gerçekleri açıklamak, anlatmak istiyorum. Sonra sizin her hükmünüzü kabul edeceğim.

Sizi seviyorum. Çok seviyorum, bu büyük sevgi, aşırı sevda kalbime sığmıyor. Bunu sizinle paylaşmak istiyorum, çünkü tek başıma bu yükü taşımak çok zor. Ama şimdi ben çok nazik ve güç bir durumdayım. Çünkü her itiraf adımda düşmek tehlikesi var. Duygularımı söylemek istiyorum ama bu tehlike beni dilsiz yapıyor. Nasıl söyleyeyim? Bu yasak konuya nereden gireyim? Allahaşkına gücenmeyin. İşte söylüyorum! Sevgimin kabulü meselesini, yeni evlenmek gibi önemli bir işi siz, Halley tehlikesinden sonraki zamana erteliyorsunuz. A iki gözüm efendim! Belki dünya yok olacak. Biz muradımıza ermeyecek miyiz? Yokluğa

mutsuz mu gideceğiz? Belki bu sözlerimi hoş görmüyorsunuz, tamam ama lütfen bu sözleri ayıplamayın da. Çünkü bunlar doğru sözler. Ben bencillik yapıyorum, siz buna gülmeyin. İşte doğru söylüyorum. Ben bir mutluluk tasarlıyorum ve o mutluluğa erişmek istiyorum. İşte o zaman kendi ölümüne de üzülmeceğim, dünya batacak ona da üzülmeceğim.

Siz istiyorsunuz, size yaralarımı anlatmayayım. Ama susmak benim için Halley tehlikesinden çok daha kötü. Emrinize aykırı davranıyorum ama çok ileri gitmek istemiyorum. İşte susuyorum. Bundan sonrası, af, merhamet...

İrfan Galip, ertesi gün bu mektubu yine aynı kadına teslim etti. Ama bu çok tuhaf bir mektuplaşmaydı. İrfan Galip kızı görmedi ve kıza aşık oldu. Ama kız delikanlının bürosunu, ailesini her şeyini biliyor. Ama İrfan, bu küçük hanım hakkında hiçbir şey bilmiyor. İrfan düşündü, belki bu kadın bir daha İrfan'ın semtine gelmeyecek. İşte o zaman ne olacak? İrfan sevgilisini nasıl bulacak? Hangi imkanla mektuplaşacak? Ama İrfan söz verdi, sevgilisinin kimliğini araştırmayacak. Ama bu garip kız belki yine İrfan'ın aşk sözlerine kızacak ve mektuplaşmayı kesecek. O zaman İrfan derin bir acıya boğulacak, hali ne olacak? Geçen cevap birkaç gün gecikti ve zavallı çocuk Mecnun'a benzedi, ne çok acılar çekti. Ne acılar...

Bu acıklı hal tekrar olmasın, diye düşündü İrfan. Bunun için bir çare düşünmek gerekti. Nasıl? Hangi yoldan? İrfan bunu düşündü ve dalgın dalgın büronun penceresinden baktı. O sırada kalabalığın içinde çarşafli kadını gördü İrfan. Kadın mektubu götürüyor. Kadın çevresine ürkek ürkek bakıyor ve hızlı adımlarla Divanyolu'na doğru gidiyor. İşte bu yol sevgisine gidiyor. İrfan bu kadını takip edecek, o zaman küçük hanım kim öğrenecek. Küçük hanım nerede oturuyor, bilecek. İrfan düşündü ama düşünmek için vakit yoktu. Bir dakika belki yarım dakika sonra kadını görmeyecek. İrfan pardösüsünü bile giymedi. Merdivenlerden ikişer

ikişer indi, sokağa atladı. Kadın hangi yöne gitti, İrfan da o yöne doğru gitti. Sağa, sola, ileriye baktı. Kadını gördü. Bu iş pek nazikti. İrfan kadını görüyor, bu iyiydi ama belki kadın bu takibi fark edecek, işte o zaman tehlikeliydi. Çünkü gidecek küçük hanıma bu durumu anlatacak, küçük hanım da çok kızacak ve mektuplaşmayı aniden kesecek. Böyle bir ihtimal vardı.

İrfan kalabalığın içine gizlendi ve yürüdü. Bir dedektif özeni ve aşık heyecanıyla kadını takip etti.

Kadın yavaşladı. Sağa sola baktı ve yavaş yavaş yürüdü. Bir zaman sonra yüzündeki peçeyi de kaldırdı. Kitapçı ve kağıtçı dükkanlarının camlarına baktı ve inceledi, belki bir şeyler almak istedi.

İrfan, kadının yüzünü görmek ve hafızasına kaydetmek istedi. Bu önemliydi, çünkü sevgilisi hakkında hiçbir bilgi yoktu. Kadın bazen döndü ve vitrinlere baktı, o zaman İrfan kadının yüzünü biraz gördü. Düşündüğü gibi değildi, bu kadın gençti. Çok gençti... Sokakta çok rahat yürüdü. Bu hız sokağa nadir çıkmıyor, İrfan bunu anladı. Fakat kız İrfan'ın yanına geliyor ve çok utangaç davranıyor. Ama şimdi böyle değildi. İrfan anladı, o utangaç ve çekingen hal yapmacıktı. Delikanlı kızın peşine düştü ve hemen çok önemli şeyler sezdi.

Kadın bazen eline beline götürdü ve çarşafının büzmelerini düzeltti. Birkaç vitrine daha baktı ve nihayet vitrini güzel bir kağıtçı dükkanından içeriye girdi.

İrfan, kağıtçı ve kadının arasındaki alışveriş tavırlarını görmek istedi. İrfan da hemen sokağın karşısındaki ciltçi dükkanına girdi. İrfan kağıtçıya 'Bazı kitaplarım ve bunları ciltletmek istiyorum.' dedi. Bu sırada karşı dükkanın içinde kız gözetledi. Dükkanın kapısı açıktı ama içerisi loştu. Bu nedenle pek görmedi ama kız yüzünü tamamen açtı kağıtçı çırağıyla konuştu. Kadın saçlarını tezgaha eğdi, çırakla cilveleşti. Tezgahın üzerinde kutular vardı, kız o kutuları inceledi.

Sonunda kız bir kutu seçti. Kadın sokağa çıktı. Elinde saman rengi bir kutu vardı, kutu mavi kurdeleyle bağlıydı. Kadın döndü ve kağıtçıyla vedalaştı. Belini çökertti ve artistik bir reverans yaptı. İrfan buna çok şaşırıldı çünkü ne usta bir şeydi, ne usta...

Kadın biraz ileri gitti ve İrfan da dükkandan çıktı, takibe devam etti.

Kadın caddeden aşağıya indi. Yeni postane yoluna saptı. Birkaç adım yürüdü, karşısında yakışıklı bir delikanlı çıktı. Kadın bu delikanlıya başıyla selam verdi. Kadın ve delikanlı, modern apartmanların arasındaki pis sokağa saptılar. Kadın peçesini kapattı, tanınmak istemedi. Duvar kenarına çekildiler ve baş başa epey konuştular. Kadın bazen karşısındaki delikanlıya kızdı ve elindeki kutuyu delikanlının başına vuruyor gibi yaptı. Bazen de sabırsızlandı kadın ve asker gibi ayaklarını yere vurdu, tepindi.

Ne konuşuyorlar İrfan çok merak etti. Ama hiçbir şey duymadı.

Nihayet söz bitti ve ayrıldılar. Kadın birkaç adım gitti ve tekrar delikanlıya döndü, tehdit ediyor gibi yumruğunu gösterdi. Delikanlı her belaya razı gibi boynunu büktü ve yürüdü.

İrfan bu ateşli pandomiman karşısında ne düşüneceğini şaşırıldı. Dondu, kaldı. Zavallı çocuk, bir belaya tutuldu. Bu belanın derinliğini görmek istemedi ve kadını daha fazla takip etmedi. Neden bu kadar ümitsizliğe düştü? O sevgilisinin vücudunu değil, manevi varlığını sevmeyi mi? Bu manevi taraf bozuk çıktı. Şimdi kederlenmeye ve düşünmeye sebep var mıydı? Ama bir duygu vardı, İrfan bu duyguyu anlamadı ama bu duygu İrfan'ın beynini sarstı. Böyle bir kıza, hayır bir kadına, bir kariya, bir aşüfteye aldandı ve bu durum İrfan'ın onuruna dokundu. Bu kadın İrfana mektuplar yazdı ve İrfan'ı aptal yerine koydu. İrfan bu mektuplara cevap yazdı, o zaman bu karılar kim bilir ne kadar çok güldüler ve eğlendiler. Evet,

böyle ahlaksız yaratıklara İrfan mükemmel bir eğlence oldu, onları güldürdü ve alay vesilesi oldu. Bu durum İrfan'a çok ağır geldi. İrfan çok üzüldü ve zavallının gözleri yaşardı. Düşündü, düşündü ve daha beter oldu, kendisinden geçti.

Bu kızın maddi ve manevi varlığı hakkında hiçbir fikri yoktu İrfan'ın. Bu kız sadece İrfan'ın yarattığı bir hayaldi. Sadece bir hayale şiddetle gönül bağlamak, ne gülünç, ne çocukluk, aman Yarabbi bu ne delilikti! Bu maceraya ağlamak değil, gülmek gerekiyor.

İrfan'ın sevgi konusunda maddi veya manevi yönde hiç şansı yoktu. Bu işi denedi ve sonucunu da gördü. İrfan'ın şansı yok, ona sevmek yasak. Ama bir kere oldu. Ama İrfan karar verdi, bundan sonra gökten melek inecek, İrfan ona bile inanmayacak. Zavallı delikanlı bu düşüncelere daldı, o sırada hangi sokaktaydı, çevresinde kim vardı, hatta kendisini bile unuttu, kaybetti. Yavaş yavaş kendisine geldi. İrfan neredeydi? Bunu anlamak istedi ve rüyadan uyanıyor gibi etrafına baktı. Bu dalgınlık ne kadar sürdü? Etrafına baktı, o çarşafly kadın artık yoktu. Kadın kayboldu, kim bilir nereye gitti. Biraz ileri gitti. Kadını hiçbir yerde görmedi. Babıali yokuşundan yukarı ağır ağır yürüdü. İrfan geri döndü. Gitti, gitti kağıtçı dükkanın önüne geldi ve orada durdu. İrfan içindeki sevda ateşini söndürdü ama yine de merak etti. Dükkandan içeriye yürüdü. Ortada durdu. Genç kağıtçı müşteriye baktı, müşteri de bir süre kağıtçıya baktı. İrfan oraya ne almak için girdi? Dükkana girmek için bir sebep göstermek lazımdı. Gözlerini ağır ağır bütün vitrinlerde dolaştırdı. Sonra dalgınlıkla nihayet:

-Üzerleri kurdelelerle bağlı kutular var. kutulardan bir tane almak istiyorum... Dedi.

Kağıtçı garipsedi, biraz güldü:

- Üzerleri kurdeleli birkaç türlü kutu var. Ne kutusu istiyorsunuz, lütfen söyler misiniz?

- Kuru saman rengi, kurdelesi mavi. İçinde ne var önemli değil, işte o kutudan istiyorum.

Bu tarz alaycı genç dükkancının tuhafına gitti ve o da:

- Kutusu saman rengi, kurdelesi mavi...

İrfan' ın sözlerini aynı sesle tekrarladı. Durdu. Bu garip müşterinin bir süre yüzüne baktı. İrfan bu anlayışsızlığa aniden kızdı:

- Ne bakıyorsun a birader? Siyah çarşafli bir kadın az önce buradan bir kutu aldı. İşte o kutudan istiyorum...

o Kağıtçı bu acayip gerçeği anladı. Sonra uzun uzun güldü. Kötü bir Fransızcayla:

- Demek ki “Papier a lettre parfume (kokulu mektup kağıdı) yani mektup kağıdı istiyorsunuz?)

Dükkancı kahkahalarına devam etti. Çok güldü. İrfan sordu:

- Neye bu kadar gülüyorsunuz?
- Bu kağıtları hep kadınlar alıyor. Şimdi bir erkek alıyor, ona gülüyorum...
- O çarşafli kadını tanıyor musunuz?
- Her gün pek çok kadın geliyor. Hangisini tanıyayım?
- O kadın pek düzgün kadına benzemiyor.
- Düzgün mü değil mi bilmiyorum.
- O kadın size her zaman geliyor mu? O kadını biraz tanıyor musunuz?

Kağıtçı İrfan' a yukarıdan aşağıya dikkatli dikkatli bir iki defa baktı, sonra:

- Hayır, tanımıyorum. Biz burada sadece mal ticareti yapıyoruz. Müşterilerin haberlerini bilgilerini satmıyoruz.
- Belki biraz tanıyorsunuz diye sordum.

Kağıtçı, darıldı:

- Beyefendi burası kağıtçı dükkanı. Kadınlara ait haber yeri değil... O adam namuslu bir dükkancıydı. İrfan o adamı neden böyle kötü bir işte kullanmak istedi. İrfan pişman oldu. Parayı verdi ve kutuyu aldı. Başka bir şey söylemedi, dükkandan dışarı çıktı.

11

Ertesi gün İrfan Galip bürosunda düşündü. Aklı çok karıştı, ıstıraplı bir kırgınlık halindeydi. Odacı geldi ve haber verdi, yine o kadın geldi.

Bu kadınlar yine İrfan'dan ne istiyorlar? Zavallıyı çıldırtmak mı? Kadını görmek mi iyi, görmemek mi iyi, hangisi daha iyi İrfan düşündü. Önce görmek istemedi. Sonra vazgeçti. Durmak istedi ama olmadı. Çarşafli kadının yanına gitti. Kadın çok kapalıydı, terbiyeli ve utangaç bir haldeydi. Sanki bir gün önce sokaklarda o cilve yapmadı. İki kadın aynı mıydı, İrfan ihtimal vermek istemedi. Belki İrfan aldandı, buna inanmak istedi.

Kadın emaneti teslim etti. Yine konuşmadı ve çekildi gitti. İrfan bir iki söz söylemeye niyet etti ama o da tek kelime söylemedi. İrfan'ın sevgisin karşılık yoktu bununla beraber o kötü kadınlar İrfan'la alay ettiler, işte delikanlıyı en çok bu üzdü. İrfan bu kadar aptal bir insan mıydı? Öç almak istedi. Bu kadınlar kimdi, önce bunu öğrenmek gerekti. Mektubu hemen cebine soktu şimdi mektubu okumanın acelesi yoktu şimdi kadının peşine düşmek lazımdı. Hemen sokağı fırladı. İrfan bir avcı gibiydi. Avını ürkütme istemedi. Kurnazlıkla çarşafli kadının peşinden gitti. Ama kadın bu sefer yüzünü de açmadı, dükkana da girmedi. Belki kadın bu takibi sezdi. O gitti İrfan takip etti. Bahçekapısı'na geldiler. Kadın köprüye yürüdü. İrfan da arkasından yürüdü.

Küçük hanımın evi İstanbul'un sur içindeki demiryollu üzerinde değil miydi? Bu kadın böyle köprüden öteye nereye gidiyordu? Evet.. Evet. İrfan'ı bu macerada pek, aldattılar. Bakalım işin sonu nereye varacak...

Kadın köprüyü geçti ilk kısa caddeyi yürüdü sonra sağ saptı. Beyoğlu tramvay duraklarına kadar gitti. Tramvay müşterilerle doluydu bu nedenle diğer tramvayı beklemek istedi ve kenara çekildi. Ama şimdi İrfan ne yapacak? Kadın ve İrfan aynı tramvaya binecek ve kadın onu görecek. Veya diğer tramvayı bekleyecek ama o zaman iki tramvayın arası çok açılacak ve İrfan avını kaybedecek.

İrfan Galata Caddesi'nde börekçinin üst tarafındaki dükkanların önünde dolaştı, oraya buraya sokuldu ve gözlerini kadından ayırmadı. İkinci tramvaya kadın hemen atladı İrfan'da bir arabacıyla pazarlık etti ve tramvayı takip etmek istedi. Yolla çıktılar tramvayın her durağında İrfan, insanları dikkatle inceledi, kimler iniyor, baktı. Galatasaray'da kadın indi. İrfan da arabadan indi. Kadın Ağacamisi'ne doğru biraz yürüdü. Sağ tarafta bir sokağa saptı. Bir iki sokağa girdi ve çıktı. Sonra eni az, yüksekliği fazla bir eve girdi.

Takibi burada bitirmek mi gerekti? Sokak çok tenhaydı. İrfan oralarda gezinmek istedi ama yapmadı, şüphe çekmek istemedi. Başka bir sokağın köşesine gitti. Gözünü eve dikti. Burası ne çeşit bir evdi? Kim evi veya kimin ticaret yeri idi. Yapımın ortasında dört kat cumba vardı. İrfan biraz eve yaklaşmak istedi. Ama cumbanın yan penceresinden görülmek istemedi. Ama evi görmek ve anlamak istedi. Çok merak etti, tanınmak istemedi sıkıca fesini bastırdı, yüzünü biraz kapattı. Üşüyor gibi çeketinin yakasını kulaklarına doğru çekti. Evin kapısına biraz yaklaştı. Numaraya baktı: 151. Kapının üzerinde " Birinci katta Dr. XXX" bir plaka gördü. Yan tarafta başka plakalarda vardı. Onları da tek tek okudu: "İkinci katta Diş

Doktoru Mösyö xxx”, “ Üçüncü katta birinci sınıf terzi Madam xxx”. Acaba o kadın bu üç çeşit sanat sahibinden hangisine geldi?

Delikanlı şaşkın şaşkın düşündü. Aniden yanı başında siyah çarşafı bir başka kadın belirdi. Yürüdü yürüdü. Aynı evin hızı hızlı çingırağını çekti. Hemen peçesini açtı ve İrfan’a:

- Birader beyefendi, rica ederim buradan bir yere kaybolmayın. Bir iki önemli sözüm var size söyleyeceğim, dedi. Kapı açılı. İçeriye girdi. Zavallı İrfan aptal gibi oldu. Ne oldu anlamadı. Çünkü o siyah peçeyi kadın açtı ve İrfan çekici bir melek, nurlu bir ruh gördü. İrfan o tazeliği, o yanaklarının güzelliğini o sarı ela iri gözlerini, o ince kaşlarını, açık kumral saçlarını asla unutmuyacak. İki kırmızı çizgi gibi minicik dudakları İrfan her zaman hatırlayacak. Bu kız, pardon bu peri... İrfan düşündü o gerçek miydi? O tabiatüstü bir varlıktı, İrfan buna inanmak istedi. Ama o birkaç billur söz hala kulaklarında yankılanıyor. Her gerçek kayboluyor sonra sadece hayal kalıyor. İşte bu da öyle oldu.

İrfan’a: “ Birader bey, buradan bir yere ayrılmayın” demeye ne lüzum vardı. Zavallı çocuğun gözleri o muhteşem görüntüyle nurlandı. İrfan belki oradan kovulacak ama yine de bir yere gitmeyecek İrfan bu bilmeceyi çözecek.

Zavallı, bir güçlüğü çözeyim dedi ama şimdi daha kötü bir güçlükle karşılaştı. Öyle güzel bir kız, tek başına o evde acaba ne yapıyor? İrfan’a ne söyleyecek? Acaba İrfan’ı tanıyor mu? İrfan Galip düşündü, düşündü. Biraz aklını başına toplamak için uğraştı. Yoksa bir tuzağa mı düşüyorum, diye düşündü. En doğru yol oradan kaçmaktı. Ama bu nasıl olacak? İrfan’ın içinde iki kuvvet savaşmaya başladı. Gitmek de istedi kalmak da istedi. Aniden evin

kapısı açıldı. Kız, kızgın bir halle dışarı çıktı. Yüzü tamamen açıktı. İnce kaşlarını çattı ve sordu:

- Beyefendi siz de burada aynı amaçla dolaşıyorsunuz sanırım?

Delikanlı şaşırıldı:

- Hangi amaçla?
- Feriha aşüftesinin sevgisi derdiyle...

İrfan daha çok şaşırıldı:

- Hangi Feriha?
- Bilmiyor musunuz canım... Davut Efendi'nin kızı Feriha...
- Feri... Feri... Feriha mı?
- Evet... Ölsün inşallah... Feriha ... İşte o kahpe...

İrfan şaşkınlıkla:

- Hanımefendi... Benim zaten aklım başımda değildi. Siz şimdi tamamen aklımı başımdan alınız...

Kız ufak ir kahkahadan sonra:

- Evet, doğru. Feriha Hanımefendi kime mektup yazıyor, o adamın aklını başından alıyor, bırakıyor.
- Ferha Hanım bana mektup mu yazdı?
- Öyle ya... Önce güzel sözler yazıyor ve erkeklerin ruhunu okşuyor sonra sevda ümitleri oluşturuyor, bin manalı, kırık dökük cümlelerle dolu mektuplar yazıyor.

İrfan çok garipsedi bir adım yaklaştı:

- Evet?
- Zavallı gafil bu ilk tatlı yemle ağ düşüyor. Hanımefendi o zaman biraz makamı değiştiriyor. Namuslu namuslu azarlama mektupları yolluyor.

- Gerçekten öyle...
- Demek doğru keşfettim?
- Tamamen doğru...
- Ah... Biliyorum o kahpeyi... Biliyorum. Kaç ay oldu, canıma okuyor.
- Çok şaşırdım, affedin. Siz bir kadınsınız... Nasıl oluyor da?
- Benim kocamı da ayarttı.
- Tuhaf şey...
- Tuhaf değil, pek feci. Size anlatacağım o zaman derdinizi unutacaksınız ve benim için ağlayacaksınız...
- Ama siz nasıl evlisiniz?
- Neden?
- Çünkü sizde çok güzel bir kız yüzü var. Bu güzellik melekleri bile kıskandıracak.
- Siz öyle söylüyorsunuz. Ama kocam benim değerimi biliyor mu? Bir erkeğin karısı belki bir melektir, ama yine o erkeğin gözü mutlaka dışarıdadır. Tanrı'nın bir hikmeti...
- Evet... Evet... Allah'ın böyle çok hikmeti var, bunlara akıl ermiyor.
- Belki siz de bir gün evleneceksiniz, o zaman siz de böyle olacaksınız...
- Ben evli değilim, siz bunu dereden biliyorsunuz?
- Biliyorum.
- Rica ediyorum.
- Siz konferanslar verdiniz, şimdi sizi İstanbul'daki bütün kadınlar tanıyor. İrfan teşekkür etmek için tatlı tatlı gülümsedi:
- Sizin gibi hanımlar beni tanıyor. Bu şeref benim için çok büyük bir mutluluk.

- Feriha'yla sevda hesabınız var bu hesabı kapatın. Yoksa siz mutlu olmayacaksınız.
- Belki.
- Niçin bu kadar tereddüt ediyorsunuz. Onunla ilişkiyi kesmek konusunda ümidiniz yok mu?
- Bilmiyorum.
- Aman Yarabbi... Yüzünü bile görmediniz, o kızı nasıl bu kadar seviyorsunuz... Garip şey... Dünyada neler oluyor...
İrfan daha çok şaşırdı. Güzel kıza biraz daha yaklaştı:
- Ama Hanımefendi, gönlümdeki sırları nasıl böyle ayrıntılı biliyorsunuz, bu beni çok şaşırtıyor...
- Biliyorum çünkü felaket ortaklığımız var.
- Ama bu son sırrı, affedersiniz annem, kardeşim bile bilmiyor. Offf... Nasıl? İşte bunu öğrenmek istiyorum.
Küçük Hanım aceleyle hemen peçesini indirdi:
- Beyefendi, affedersiniz burada duruyoruz ama her dakika benim için büyük bir tehlike yaratıyor. Size bu gün rastladım, pek memnunum. Ama bu karşılaşmada çok dikkatli olalım. Gerekli ve acele şeylerden bahsedelim. Şimdi bu eve benden önce siyah çarşafı bir kadın girdi. Siz o kadının peşinden buraya geldiniz, değil mi?
- Evet ama nasıl keşfet...
- Susun. Şimdi bu lazım değil. Ben de o alçak kadının peşine düştüm ve buraya kadar geldim. O kadın kim, biliyorsunuz değil mi?
- Biliyor, bilmiyor gibiyim.
- O karı... Feriha Hanımefendinin postacısı. Beylere mektup dağıtıyor.

- Aman Yarabbi.
- Nasıl bilmiyorsunuz, neden bu kadar şaşıyorsunuz? Uzun zamandır size de utangaç utangaç, aldatıcı tavırlarla mektup taşıyor.
- Bu da doğru.
- Kaltak bu sabah size bir mektup getirdi, postacılık vazifesini yaptı. Şimdi üzerinde bir mektup daha var. Onu da götürecektir ve kocama verecektir.
- Beni çok şaşırtıyorsunuz, şimdi öleceğim.
- Allah korusun, neden?
- Pek genç bir hanımsınız ama usta bir polis gibi bu kadar esrarı nasıl araştırıyorsunuz?
- Ah beyim, ah... Bir insanın canı bazen gerçekten yanıyor işte her şeyi yapıyor. Her şeyi öğreniyor. Buna hiç şaşırmayın. Aşüfte beni kocamdan boşatmak ve kocamla evlenmek istiyor.
- Feriha Hanım sizden güzel mi, kocanız bu nankörlüğü neden yapıyor?
- Bunu itiraf etmek, bir kadın için pek güç. Ama kahpe güzel... Benden güzel... Herkesten güzel... Pek güzel... Doğruyu söylüyorum, bundan çekinmiyorum. O kahpe mektuplarının altına çirkin kız diye imza atıyor, siz o imzaya bakmayın. Güzelliğinin büyüüne çok güveniyor.
- Mektuplardaki imzayı bile biliyorsunuz, her şeyi biliyorsunuz. Ama en çok şuna şaşırdım, sizden güzel bir kadın nasıl oluyor? İşte bu çok şaşırtıcı...
- Beyefendi, beni dinleyin bu evin arkasında bir kapı daha var o kapı arka sokağa açılıyor. Karı bu kapıdan girdi, öteki kapıdan çıktı. Melun ellimizden kaçtı. Şu nazik ve değerli dakikalarımızı boşa geçirmeyelim. Kadın, kocamı bulmak istiyor ama önce ben onu yakalıyım. Tanrı size de, bana da yardım

etsin. Bana yardım edecek siniz, değil mi? Çünkü ben pek zavallı bir kadını. Bu kadın kocamı elimden alacak o zaman ben nasıl yaşayayım...

Bu tatlı mahluk son sözünü bitirdi, İrfan'a baktı. Hemen fırladı gitti.

İrfan mektupları okudu ve bir sevgili tasarladı. İrfan çok şaşırıldı ve büyüdü. Çünkü bu kız hayalindeki sevgilisiydi. Evet, evet... İrfan bu kızı sevmek hatta bu kıza tapınmak istedi. Hayalideki kız, ideali aynen böyleydi.

Mektuptaki kızın adı Feriha Davut'tu. Bu ismi o mükemmel kadının pembe dudaklarından işitti. Bu güzel haberci, Ferih'a benden daha güzel dedi. Kızardı, sinirlendi ve itiraf etti. Ama Feriha'nın maddi güzelliğine karşılık manevi çirkinliğinde büyük bir üzüntüyle anlattı. Bu körpe bu güzel kadın kimdi? Feriha'yı suçladı, ama haklı mıydı?

İrfan, siyah çarşafı kadının bir gün önce ki uygunsuz halini ve bugün 151 numaralı eve girmesini sonra kaybolmasını düşündü. Bu suçlamalar temelsiz değildi.

İrfan bu meseleyi incelemek istedi. Kapıdaki kadın Feriha Davut'u suçladı ama sözleri samimi miydi? İrfan buna pek inanmadı bu işin içinde entrikalar hileler sezdi. Bir tuzağa düşmemek için delikanlı düşündü, düşündü ama aklı daha çok karıştı.

Feriha Davut'un son mektubunu hala okumadı. Dikkatle okumak ve bazı gerçeklere erişmek istedi. Hemen تنها bir gazinoya girdi, loş bir köşeye çekildi. Garsondan bir kahve istedi, sonra cebinden mektubu çıkardı ve okudu:

Beyefendi,

Bana bir mektup gönderdiniz. O mektubu hangi gün yazdınız? O sabah yatağınızın sol tarafından mı kalktınız? O ne inatçı sözler... O ne karanlık

fikirler... O ne karamsarlık... Çevik kaleminiz şiddetli bir sesle dünyaları didik didik etti ve bitirdi. Bu zavallı dünyanın, acılı insanları içinde bir kız var, o kız size aykırı düşünüyor. Bu nedenle mi böyle insafsızca harp ettiniz? O kıza karşı düşmanlık gösteriyorsunuz ama buna hakkınız yok. O zavallı kızın suçu ne? Siz alelacele bir sevgi gösterdiniz, ben de bu sevgi hemen kabul etmedim. Suçum bu mu? Beyefendi, duygu bağlarını çok hızlı bağlıyorsunuz, o bağlar yine çok çabuk çözülür ve dağılır.

Beni görmediniz, nasıl sevdiniz? Benim neyimi beğendiniz? Bu hayat bir roman değildir. Bekarlık ve gençlik zihnimize gelişme ve hayal kurma isteği verdi. Sizde bir genç kız portresi tasarladınız. Beni gönlünüzdeki bu hayalin yerine koyuyorsunuz. Aman efendim, hayali gerçeğe çevirmek bu kadar kolay mı? O zaman dünyada neden mutsuz insanlar var. Yahut dünyada neden mutlu insanlar var. Çünkü insanlara gerçek de lazım hayal de.

Siz benim şahsımı tanımıyorsunuz. Ama ben sizi gördüm, tanıyorum. Sizi beğendim, bunu söylüyorum ama büyük bir kabahat işliyor muyum? Ama sevişmek meselesini düşünüyorum. Çok sıkılıyorum. Bu iş bana çok ağır geliyor. Çok ağır, bunu anlatmak istiyorum ama olmuyor. Garip, belki delilik ama bir erkeği sevmek, gelin olmak... Bunları tatmak benim için önemli değil. Yaşam bize pek çok başka tat vaat ediyor. Bu tatlar benim için daha değerli. Beni kendi halime bırakın ve İncancıma dokunmayın. Bu tehlikeli yolda bir erkekle bahsi kızıştırmak istemiyorum. Şimdi şuan da bu kelimeler beynimi yakıyor. Sıkılıyorum, mahvoluyorum. Kızlığımın samimi temizliğine, bilgisizliğine saygı gösterin, size yalvarıyorum.

Benim maddemi ve gerçeğimi değil hayallimi seviyorsunuz, mektupta böyle yazdınız. Bu sevgi kalbinizde her zaman bu maddesiz, sadece mana şeklinde

kalsın. Onu alelade lezzetlere yaklaştırmayın, bu adiliklerden her zaman kaçın. Bu benim şartım. O zaman hatıranızı gönlümde ebediyete kadar saygıyla saklayacağım söz veriyorum. Bu üzücü konuyu artık kapatalım.

Halley tehlikesi hakkında dehşet verici sözlerinizi ve iddialarınızı okudum. Bunlara üzülmedim, aksine çok güldüm. Hayattın sonraki günleri için genç kızlara sıkıntı verici çok şeyler söylüyorlar. Ömrüm bu zulüm ve saldırılarını, düşmanlık ve sefaletlerini görmek istemiyorum. Gençliğin ilk aldatıcı neşeleri içinde şu dünyadan gitmek daha iyi değil mi?

Evet beyefendi, ölümden korkuyorum. Ölüm pek korkunç ve alelade insanları ürkütüyor. İşte benim de ödüm kopuyor. Can çekişmek, son nefes ölünün rahat yatağına ki başından ayaklarına kadar örtülü donuk vaziyeti, sonra o hazırlıklar, o koca kazan, sacayak... O bahçenin ortasındaki ocak... O teneşir, tabut... O toprak kaplar, lifler, pamuklar, aselbent, öt ağacı okları, ölü yıkayıcılar... O cemaat, o dualar, o feryatlar, o ahlak... Bu yaşlı hazırlıklardan sonra dört kişinin dindar sırtlarına binmek, o siyah çukurun başına kadar gitmek... Daha sonra o cemaatin hüznü ve ibret dolu bakışları, iplerle bir ahret çukuruna inmek, seni seven insanların seni çürümeye bırakması...

Halley, belki saçaklı kefenine bütün bu ölümlü yaratıklar üzerine çevirmek lütfünde bulunacak. İşte o zaman hepimiz o korkulu törenlerden, dehşet verici olaylardan, mezarcı kazma küreği ile gömülmek gibi ürkütücü ve aşağılık kurtulacağız. Benim gibi insanlar bu olaydan korkmayacak belki memnun olacaklar gökteki bir cisminin nurlu eteği ile ebedi uykuya dalıyoruz. Bu saadete, bu meleklere layık ölüme sevineceğiz. Böyle bir ölüme, bu saygıya

layık bir insan var mı bu dünyada? Herkes alelade bir ölüm istiyor, hepimiz sadece bir alay ahmağız.

İşte görüyorsunuz, beni Halley'in kuyruğundaki tehlikeyle korkutmak boşuna. Bu tehlike, belki sadece astronomların bir şakası. Biz düşünme gücüne sahip değiliz. Çok daha ciddi tehlikeler bizi tehdit ediyor. Biz bu tehlikeleri bilmiyoruz. O tehlikeler Halley'den daha büyük ve Halley'den korkmak manasız.

İlk mektuplarımda size Halley'den korkuyorum dedim. Sizde benim kadınlık zayıflığıma kötüye kullandınız ve kaleminizin şiddeti ile beni daha çok korkutmak istediniz. Azizim ben, her iddianın tersini yaparım, buna hevesli, garip yaratılışlı bir kızım. Bu gerçeği bilin ve kaleminizi öyle kullanın. Çünkü boşa yoruluyorsunuz. Kalanı, sevgi ve saygı dilemek...

İmza: Yine o deli kız

Biraz önce kadın, Feriha Davut'un aşüfteliklerini ve rezilliklerini anlattı. Bu satırlar aşüfte Feriha Davut'un kaleminden mi çıktı? O yaşta bir kız nasıl bu kadar ustaydı? İrfan'ın aklı bu durumu anlamadı. Bu işte bilmece bir taraf vardı, delikanlı bunu anlamadı. Kadın; 'Feriha, kocam benimle boşansın ve kendisiyle evlensin istiyor.' dedi. Feriha o kadının kocasıyla evlenmek istiyor, peki neden İrfan' a bu mektupları yazıyor? İrfan karar verdi, bu bilmeceyi kesinlikle çözecek. İrfan mektupları düşündü, o mektuplardan sonra zihnindeki, hayalindeki kızı düşündü. O kız mümkün değil, böyle bir kız değildi. Delikanlının kalbinde çok kuvvetli bir sevgi vardı. Bu sevgi pek çok kötü olaya rağmen gözünü perdeledi. Feriha hakkında kötü şeyler düşünmek

istemedi. İrfan için bu sözler önemli değildi. O hala Feriha'yı nikahı altına almak istedi.

Kız bu son mektubunda aşk, sevgi kelimelerine karşı önceki mektuplar gibi sertlik göstermedi, hatta İrfan'a 'sizi beğeniyorum.' dedi. Kız da itiraf etti ve bu durumu artık kabullendi. Feriha kötü bir kız değildi. Bu sözler terbiyeli bir kızın sözleriydi. İrfan bu fırsatı kaçırmak istemedi. Hemen şu mektubu yazdı:

Hanımfendi,

Bu sevgi sabrımı tüketiyor, bu sevgi şiddetle zihnimi kamçılıyor. Bu nedenle, filozofça sözler yazmayacağım, buna tahammülüm yok. Bu sefer amacımı kısaca anlatmak için uğraşacağım. Siz tam bir hürriyete sahip olmak için erkek yaratılmak istiyorsunuz ama kadın yaratıldınız. Bu konuda sizin de benim de zerre kadar kabahatimiz yok. Siz bu hale bahtsızlık diyorsunuz, ama bu hal bir kere oldu. Şimdi kadın yaratılmak durumundaki bütün kötülükleri, bütün felaketleri tek tek çekeceksiniz. Siz istemiyorsunuz ama ilk felaket; sizi bir erkeğe verecekler. Nasıl bir erkeğe? Büyük ihtimalle siz o erkeğin huyunu tabiatını bilmeyeceksiniz. Birkaç mektupla biz manevi ve ruhi bakımdan biraz tanıştık. Siz benim yüzümü gördünüz ve sevimsiz de bulmadınız. O halde Hanımfendi, müsaade buyurun. Sizi Allah'ın emri Peygamber'in sözüyle kendime eş istiyorum. Düşünün, belki razı olacaksınız, o zaman şartlarınızı da yazın lütfen. Acele cevap verin rica ediyorum.

İrfan Galip

Not: Birkaç gün sonra Halley dokunacak ve bütün hayat belki kesilecek, diyorlar. O güzel Tanrı yapısı vücudunuz yakında çökecek. Benim inilti

ruhum sizin için çırpınıyor. Lütfen vücud tapınağınızı, bu ruha adayın. O zaman dünyadan gideceksiniz ama çok büyük bir sevaba kavuşacaksınız ve çok büyük bir hayır işleyeceksiniz.

İrfan bu mektubu gönderdi, ertesini gün şu cevap geldi:

Beyefendi,

Benim için evlenmek bir felaket bir esirlikti, siz bunu biliyorsunuz. Ama yine de bu eziyete katlanmak istiyorsunuz. Bu çok büyük bir cesaret. Bu cesaretinizden dolayı, ben de sizi bu işkenceye layık görüyorum. Başka bir şartım yoktur. Evimiz (xxx) semtindedir. Annenizi gönderin. Beni görsün ve adet yerini bulsun.

Feriha Davut

Not: Eyvah, unutacağım. Affedersiniz, bir şartım var. Bu şartı kabul edin, rica ederim. Her şey tamam olacak, o şartımı o zaman söyleyeceğim...

İrfan bu mektubu okudu. Çok sevindi çok mutlu oldu. Hemen bürosundan çıktı ve Aksaray'daki evine koştu. O mektup İrfan için saadet müjdecisiydi, abartısız belki kırk defa okudu. Ama her seferinde Feriha Davut imzası gördü ve sanki beyninden aşağıya kaynar sular döküldü, sivri bir bıçak kalbine dokundu, yüzü ateş gibi oldu, kalbinde bir çarpıntı başladı.

Beyoğlu'ndaki 151 numaralı evin önündeki güzel çarşafly kadın... Onun Feriha hakkındaki sözleri... şimdi bu Feriha ismi mektubunda altındaydı. Belki kadının diğer sözleri de doğru çıkacak.

Feriha Hanım'ın mektubundaki: "Cesaretinizden –yani benimle evlenmek konusundaki cesaretinizden- dolayı ben de sizi bu işkenceye layık görüyorum. " sözü, manalı ve kötü yorumlamak için elverişi bir sözdü. Her şey kararlaşacak sonra Feriha Davut'un bir şartı olacak. Bu ne demek olacak? Belki bu şart hazmedilmeyecek bir şart. Bu şartı önce söylemek daha uygun değil miydi? İrfan Feriha ile evlenmek istiyor, İrfan her şart kabul edecek. O her şeye razıydı. Ama annesi... Ailesi... Belki çok şiddetli azarlayacaklar, karşı koymak isteyecekler. Bu düğün olacak ama çok gürültüler kopacak ve çok üzüntüler olacak, İrfan bunu sezdi. Belki Feriha'nın hiçbir kabahati yoktu ama Ferdane Hanım'ın gelin için hayali Feriha değildi. Annesi İrfan için bir kız tasarladı. Böyle bir kızı da İrfan eş istemedi.

İrfan bin sabırsızlık ve bin çarpıntıyla annesini görücü gönderdi. Kadın gitti, geldi ilk sözü:

- Tövbe tövbe, ben öyle çok bilmiş kızı oğluma almam...

İrfan bu ret cümlesini duydu. Kalbi daha hızlı çarptı, titredi, biraz sonra ölecek gibi sordu:

- Anne, kızda ne var? pek mi çirkin?
- Yalan söylemeyeceğim. Çirkin değil. Ama alımı yok. Soğuk... Çiğ güzel...
- Çiğ güzel ne demek?
- Ne demek bilmiyorum. İşte herkes öyle diyor, ben de söylüyorum.
- Öyle 'ben de söylüyorum'la olmaz. Kızın neresinde kusur var haber ver.
- Allah övmüş yaratmış. Kusuru yok. Boyu, posu... Kaş, gözü, rengi, gür saçları. Allah için sevimli, her şeyi yerinde.
- Eee o zaman?

- Oğlum, o kız bizim ailemiz için değil. İşte o kadar. Daha fazla konuşurma beni.
- Anne çok merak ediyorum, öleceğim şimdi. Ne gördün, ne duydun, mutlaka söyle. Yoksa seni bırakmayacağım.
- Yavrum, İrfan'cığım... Kızın terbiyesi esik, çok serbest, o kız bizim ailemi için değil.
- Kızın nesi var? Ne yaptı canım? Niçin söylemiyorsun?
- Ne yapacak? Dur sana tek tek anlatayım. Sen tarif ettin, biz de o eve gittik. Konak gibi, temiz pak bir ev. "Küçük hanımı görmek için geldik." dedik, anlattık. Bizi çok güzel bir odaya aldılar. Oda Avrupai, şık bir odaydı. Biraz sonra yanımıza ev kıyafetiyle bir taze genç kız geldi. Ev kıyafeti ama yine şık. Genç bir mürebbiye veya matmazel galiba dedim. Sonra başladı, bizimle konuştu. Bir baktım, hiç yanlış söz söylemiyor. Erkek gibi, gayet güzel sözler söylüyor. O zaman dedim bu Frenk kızı değil. Belki kızın, kız kardeşi dedim. Çok zaman geçmedi, o söyledi. Ne dedi biliyor musun? "Efendim, siz bir kızını görmek için geldiniz, işte o kız benim. Annem de şimdi gelecek" dedi. A, şaşırdık, öyle kaldık. Hay esirge Rabbim. Bizim adetlerimiz nasıl? Bu kız annesinden önce çıktı, görücü karşısında. Dünyada böyle şey işitmedim. Sonra annesi de geldi. Görüştük. Terbiyeli, ağır, konuşkan bir hanım... Yalan söylemeyeceğim, annesinden hoşlandım. Ama kızından hoşlanmadım. Adetlerimiz nasıldır? Anneler sohbet ediyor, ortaya bir sandalye koyuyorlar. Sonra kız kahve getiriyor. Kız o zaman sandalyede sessiz sessiz oturuyor. Kahveler bitiyor, kız fincanları alıyor ve yine odadan çıkıyor. Ben böyle gördüm, böyle biliyorum. Ama burada biz kahve getirdiler, kız kalkmadı ve gitmedi. Bizimle çok serbest konuştu. Annesi o kadar serbest değildi. Bazı

kadınlar kuyruklu yıldızdan korkuyorlar, kız işte o kadınlarla alay etti. Nihayet gitmek için kalktık. Bize orta kapıya kadar kız da eşlik etti. O kadar serbest, o kadar serbest ki, bize “ Oğlunuz beyefendi, benimle evlenecek, oğlunuza selam söyleyin.” diyecek, zannettim. Çok şükür yalnız bu hatayı yapmadı.

Ailede birçok dırıltılar, dedikodular, patırtılar, hay ve huylar, ağlamalar, sızlanmalar... tüm bunlardan sonra İrfan çok ısrar etti, ayak diretti, inat etti. İrfan’a karşı koymak mümkün olmadı. Nihayet Feriha Davut’la evlenmelerine izin verdiler. Şimdi delikanlı için son bir üzüntü kaldı. Feriha Hanım’ın son şartı nedir? İşte bunu anlamak... Bu şartı sormak istedi. Feriha’ya küçük bir not gönderdi ve İrfan şu cevabı aldı:

Beyefendi,

Bu şart sizi büyük bir merakla düşürdü. Ama içiniz rahat etsin. Bu şart çok zor, yapılmayacak bir şey değil. Biz kuyruklu yıldız nedeniyle tanıştık. Ama Halley hakkında kesin, net bir şey yazmadık. İlim sahipleri bu konuda keyiflerine göre yazılar yazılıyorlar. Bu yazılarda işe yaramıyor. Mektuplarımı okudunuz, çok cesur bir kız tasarladınız ama siz o mektuplara aldanmayın. Onlar kurusıkı sözlerdi. Gerçek ne, bunu kimse bilmiyor. Bu işin yalan veya gerçek, iki ihtimal de var. Mektubunuzun sonunda bir not yazdınız. Vücut tapınağımı, sizin inilti ruhunuza adamamı istiyorsunuz. Evlenme teklifinizi kabul ettim. Ama bu adak meselesini, affedersiniz, reddediyorum. Birkaç günlük ömrümüz kaldı, diyorsunuz. İnsan bedeninin kirli istekleri vardır. Ben bu kirlere bulaşmak istemiyorum. Tanrı’nın karşısında temi bir kız olarak çıkmak istiyorum. O aşağılık tadı tatmak istemiyorum. Böyle bir kız, ruh bakımından, bir melek gibidir. Melek kalmak yüceliğini, hatırınız

için feda etmeyeceğim. Şartım, Kuyruklu yıldız tehlikesi dünyaya dokunacak, belki dünya yok olacak belki de hiç hasar almayacak. Ben istiyorum ki, kuyruklu yıldız tehlikesini atlatalım –Böyle bir ihtimal de var- gerdek gecesi, bu tehlikeden sonra olsun. Siz o geceye kadar bana dokunmayın. Çünkü belki öleceğiz ve ben Tanrı'nın huzuruna bir melek gibi gitmek istiyorum. Bu tehlike geçecek, siz benim duvağımı o zaman açacaksınız. O anda belki kader bizim mahvolmamızı isteyecek. O zaman sizinle el ele ama tertemiz öbür dünyaya gitmek istiyorum. Belki kurtulmak bize kısmet olacak. O zaman, bütün dünya kızlarının cezasına ben de boyun eğeceğim ve evleneceğiz.

Feriha

Melek gibi kalmak istiyor... Bu sözler, Feriha Davut'un, 151 numaralı evin önünde, rezillikleri anlatılan kadının kaleminden mi çıktı bu sözler? Bunu akıl almıyor. Bu kız belki melekti, çok melekti ya da kötü bir kadındı, çok kötü... İrfan 151 numaralı evin önündeki kadını düşündü. O kadın Feriha hakkında çok ağır suçlamalarda bulundu, bu kadın büyük ihtimalle büyük bir iftiracıydı, melun bir düşmandı. İrfan bu konuda tereddüt etmeyecek. Ama diğer kadın? Kadın İrfan'a mektubu verdi ve sonra İrfan o kadını takip etti. Kadının uygunsuz davranışlarını İrfan kendi sözleriyle gördü. Bu durumun bir açıklaması yoktu.

İrfan ve Feriha evlenecek. Sonra İrfan bu olayı, aynen karısına anlatacak mı? Anlatmak bela, anlatmamak daha belaydı. Belki anlatacak ama o zaman kadın:

- Bu kadar büyük rezillikleri gördün, o zaman hangi cesaretle beni nikahına aldın?

diyecek, İrfan ne cevap verecek? Kadın düşünecek, bu adam bu kadar büyük bir rezilliği hazmetti, o zaman her rezillığe dayanacak. Feriha, belki namussuz hareketler yapacak, İrfan bu hareketlere kızacak, o zaman kadın:

- Kuzum, sen beni tanıdın, ama yine de benimle evlendin. Şimdi işine gelirse demeyecek mi?

İrfan bu kirli oyunu belki hiç anlatmayacak. Ama o zaman kalbi böyle zehirli bir şüpheyile kalacak. Gönlü nasıl rahat edecek, nasıl anlayacaklar? Bu konudaki soruların cevapları ile işler yoluna girecek veya tamamen berbat olacak. Kızla evlenecekler, ilk gece İrfan kızı anlayacak bu konuda şüphe yok. Ama sonra?

Zavallı delikanlı, bu durum çok ağırdı. Ama İrfan sadece düşündü, başka bir iş yapmadı, kuvveti yoktu. Bu sevgi meselesinin kuvvetine İrfan yenildi. Düşündü:

- Almak da hak, almamak da... Belki bu işin sonunda kötü şeyler ortaya çıkacak, o zaman kızı hemen bırakacağım. Ben mektupları okudum. O kızı çok istiyorum. O kızla birkaç gece beraber olayım sonra kıyamet kopsun... dedi.

İrfan Galip kızın şartını kabul etti. Düğün hazırlıkları başladı.

12

İrfan içgüveysi gidecek. Feriha'nın ailesi yazlığa gitti. Sonra düğün için 'xxx' semtindeki konaklarına döndüler.

Pazartesi günü nikah kıydılar. Halley Çarşamba günü çarpacak dediler. Bu nedenle Çarşamba günü kına gecesi oldu. Perşembe gecesi de gerdek gecesi oldu. Feriha Hanım böyle istedi.

Komşu Emeti Hanım, kız tarafı ile tanıdık çıktı. Gelin Hanım pek çok düğün adetini istemedi. Emeti Hanım güzel giyindi, süslendi püslendi. Bununla beraber

düğün günü neden Perşembe çok merak etti. Kalabalık içinde pek çok tanıdık kadınlara rastladı. Bu kadınları tek tek köşeye çekti. Önce:

-Hanım sana bir şey söyleyeceğim. Ağzın sıkıdır biliyorum...

Kimseye söylemeyecek, emin oluyor ve başlıyor:

- Bir şey söylemeyeyim diyorum ama sanki içimde bir kurt var ve içimi yiyor. Sabretmek istiyorum ama olmuyor. Hiç Çarşamba günü kına gecesi olur mu? Şimdiye kadar böyle bir şey görmedim de, işitmedim de. Yahudiler veya Frenkler hiçbir millet Çarşamba günü düğün yapmıyor. Merak ettim bir Çingene kadına sordum “ siz hangi gün düğün yapıyorsunuz?” diye. “Müslüman düğününü Cuma günü yapıyoruz, Çingene düğünün ise belirli bir günü yok.” dedi. Hangi vakit gerdeğe giriyorlar, bunu gelin ve damat biliyor, bizim haberimiz olmuyor. Çoğu gelin ve damatlar acele ediyorlar. Düğünden önce işi pişiriyorlar. Çarşambayı perşembeyi beklemiyorlar. Bu işte pek hamaratlar. Çoğu düğünden önce doğuruyor.” Onlara benzetmek istemiyorum ama bu düğün de öyle... Bu kadar beklediler, nende bir gün daha sabretmiyorlar? Hep bu ters işleri kız istiyor. Şımarık, çok şımarık... Rabbim esirgesin... Zavallı Ferdane Hanım'ın başını yaktılar. Şimdiki kızlar bin senelik adetleri bozuyorlar, gerdek gecesine bile onlar karar veriyorlar. Şimdiden kocasına yuları taktı. Kız bir şey diyor, o İrfan oğlan hemen razı oluyor. Zavallı çocuk sevdası yüzünden alık gibi bir şey oldu. Kardeş, yaklaş bana, iyi dinle... kimse duymasın. Ben duydum, bunlar epeydir sevişiyorlar. Mektuplar, nameler... Kıyamet kopuyor. Serserim karı, oğlanın anasının haberi yok. Gelin hanım yemin etti. Kuyrukluyla beraber gerdeğe girecekler. Allahın kuyrukusunun gerdekle ne ilgisi olacak? Bu işin içinde bir iş var, sonra anlayacağız. Aman bana ne! Onlar çarşambaya karar verdiler. Meşhur

hikayedeki gibi biz de makama uyacağız, arşambadır, arşamba diyeceğiz, geçeceğiz. Perşembe diye inat etmeyeceğiz.

Karşısındaki kadın – (Ürkek ve çekingendi, etrafa baktı) Bu düğün hakkında ben de çok şey duydum ama bana ne! Beni ilgilendirmiyor. Dedikoduyu sevmiyorum da...

Emeti Hanım – Ne duydun Allah aşkına söyle.

- Ne duyacağım? arşamba, Perşembe önemli değil. Onlar gerdeğe girdiler bile. Bu Düğünü neden yapıyorlar? Sadece göstermelik.

İşte dedikodu bu yoldan çıktı, dünyayı sardı.

Yatsı namazı vakti İrfan'ı gerdeğe soktular. Çünkü usul böyleydi. İrfan damat namazı kıldı. Gelinin ince duvağının altında kalın bir peçe vardı. Yüzünün uzuvlarını görmek mümkün değildi.

Emeti Hanım sırttı, gelin ve damata:

- İşte benim ifte kumrularım... Maşallah... İkiniz bir yastıkta kocayın inşallah... Şom ağızlılar bu gece yıldız çarpacak diyorlar. Biz epey gün yaşadık, ölümüne üzülmem ama siz... siz daha çok gençsiniz. Muradınıza erin, bundan önce bir şey olmasın işte o zaman çok üzüleceğim. Haydi bakalım, göreyim sizi, sıkılmayın...

Emeti Hanım'ın bu tavsiyesine aykırı, gelin hanım, damat beyin önüne küçücük bir kağıt bıraktı ve odadan ıktı. İrfan Bey kağıdı okudu, Emeti Hanım kızgınlıkla dudaklarını ısırđı. Kağıtta şunlar yazdı:

Şartı biliyorsunuz, yüksek affınıza sığmıyorum ve çekiliyorum. Birkaç saat sonra Halley zehirli eteğinin ışıklarını yeryüzüne serecek. O zaman huzurunuzda ıkak şerefine erişeceğim.

Feriha Hanım'ın üstünde yapma portakal çiçekleriyle süslü, beyaz ipek bir elbise vardı. Çekici bir eda ile yürüdü ve gitti. Beyaz gelin eteğini savurdu, bu etek kızlığını belli etti. Odaya sevdalı ve güzel bir koku yaydı, bu koku İrfan'ı sevgi sarhoşu etti. Bazı kadınlar çok kapalı giyiniyorlar. Ama bazı erkekler güzellikten anlıyorlar ve tabiatüstü bir ustalıklarla o kadında pek çok güzellik keşfediyorlar.

Gelinin ortadan biraz uzun boyluydu. Biçimli adımları çok güzeldi. Bu görüntü, o örtüklük altında bile İrfan'a bin türlü güzellik vaat etti.

Gelin çekildi. Ama eteğinin sesi, bir süre daha İrfan'ın kulaklarında tekrarlandı. Odaya gelin kokusu yayıldı ve bu koku uzun süre İrfan'ın burnunu okşadı. Kızın beyaz eteğinin ortasında birkaç seyrek pırlanta parladı. Bu pırlanta İrfan'a Halley yıldızının eteğinin ortasındaki birkaç küçük yıldız hatırlattı. Bu etek ve yıldızın eteği aynıydı. Bu etek, bu şeffaf, bu yer yer ışıltılı gelin eteği, Halley'in küçük bir modeliydi. Feriha özendi ve o şekle girdi. Aman Yarabbi... Bu etek de Halley'in eteği gibi zehirli miydi? İrfan uzun zaman kavuşmanın ve görüşmenin hayalini kurdu. Heyecanlı, istekli ve hasretli geceler geçirdi. O sevda yıldızı işte İrfan'ın şiir ve gençlik ufkunda ışık saçıyor.

Zavallı çocuk, gökteki kuyruklu yıldız artık unuttu. O şimdi aşk yıldızını bekliyor. Acaba bu dokunma gecesinde İrfan gerçekten paramparça olacak mı?

Halley belki bütün dünya insanları bağışlayacak. Ama İrfan bu gelin şeklindeki süslü yıldızın hışmından kurtulmayacak.

Gelin odası doğru ve zarif bir şekilde döşendi. Burada basit kumaşlı, alelade insanların yorganları yoktu. Çok iddialı insanların, gösterişli yaldızlı

kanepeleri, kornişleri, konsolları da yoktu. Burası bir sanatçı zevkiyle, titiz ve seçici bir şekilde düzenlendi. Takımlar maun, kumaşlar Hereke'nin en sade kumaşlarından seçildi. Mumlarla oda nurlu dolu gibiydi.

Bu bekleme zamanı gece iki buçuğa kadar sürecek mi? İrfan bu saatleri nasıl geçirecek? Bu alelade bir bekleme değildi. Sonucunda ne olacaktı? Bu merak, zavallı delikanlıyı öldürdü.

Bazen Emeti Hanım, başını kapıdan içeri uzattı, başında kenarı işlemeli namaz bezi vardı:

- Vay İrfan'ım... Vay yavrum... Tek başına sıkılıyorsun galiba? Kocasının yanına gelmek için, gelin uğurlu saati bekliyor, böyle gelin de hiç görmedim. Zararı yok... Bekle evladım, bekle... Çarşamba günü gerdeğe giriyor mu ya? O kız bu işi seni üzme için yapıyor. Asıl gerdek yarın gecedir. Ama merak etme, artık onu nikahının altına aldın. Bundan sonra belki yine o densizlik edecek ama olsun, o senin elinde. Bir kere kapana girdi. O iş bitti. Ama evladım, ortalıkta bir kuyruklu telaşı var. Bir grup halk parayla, Binbirdirek'e gitti. Bazı insanların evinde mahzen, hamam var. O insanlar oraya saklandı. Galata Tüneli'ne bile doldular. Bu konağın da hamamı var. Kaynanan Hanım karar verdi. Çarpma zamanı hepimiz oraya gireceğiz.
- Biz de mi hamama gireceğiz? Gerek orada mı olacak?
- Hayır. Senin şımarık hanımın "Ben hamama giremeyeceğim. Biz beyle beraber yıldıza bakacağız." dedi.

Emeti Hanım bazen odanın kapısına geldi, böyle söylendi ve gitti.

Saatler geçmedi. İrfan sürekli oraya buraya baktı, içi sıkıldı. Küçük bir abanoz masa üzerinde açık bir kitap gördü. Merak etti, gitti ve kitabı aldı. Başlığa baktı. Bu eser Maurice D'Oneil'in 'La,Doulourese (Istrap çeken

Kadın) ‘ isimli komedisiydi. Helene kadın hakların korumak istedi ve Philipp’e acı sözler söyledi. Kitabın o aşıtlı sahnesi açıktı. İrfan bu komediyi daha önce okudu. Konusunu aniden hatırladı ve fena bozuldu. Düşündü:

- Feriha Hanım bana yüzünü göstermedin, üstünlük sağlamak istiyorsun. Kadınlar aleyhinde o makaleler nedeniyle, ben pek üzücü pişmanlık çektireceksin. Bunu anlıyorum. Bizim karılık-kocalık hayatımıza uzun bir çekişme şeklinde geçecek. Ama senin bu komedideki gibi Helene benzeme, bunu istemiyorum. Buna kesin dayanmak çok zor olacak, dedi ve pek acı düşündü. Düşündü. Odanın içinde gezindi. Canı sıkıldı, bazen sayfaları açık komedinin sayfalarını okudu. Bazen azı dakikalar yaşadı, bazen güldü.

Biraz böyle zaman geçirdi. Salonda bir saat ağır ağır çaldı. Vakit gece yarısını epey geçti. Halley’in çarpma zamanı geliyor. İrfan’ın odası doğuya bakıyor. İrfan perdeyi biraz araladı ve dışarıya baktı. Hava sakindi. Yaprak kımıldamadı. Her tarafta hafif bir sis vardı. O gece ay evin batı tarafındaydı, ay görmedik ama doğuda nurlu bir yansıması vardı. Bu sis Halley’in eteğinin öncüsü müydü? Yirmi dakika, yarım saat sonra her şey zehirlenecek mi? İrfan’ın artık on dakikacık ömrü mü kaldı? Bu inatçı gelin yüzünü göstermeyecek, pırl pırl giysisiyle yokluğa mı gidecek?

O zaman yine oda kapısından Emeti Hanım’ın örtülü başı gözüksü:

- Vah vah evladım... Sen hala burada yalnız oturuyorsun. Ne yapalım? Senin çilen de böyle... (alçak sesle) Bu deli kızı sen istedin, aldın. Üstünde gelinlikle, ta evin üstünde, elinde dürbün, göklere bakıyor. (biraz daha alçak sesle) Bir pırıltı var... Galiba o... İşte geliyor...

Emeti Hanım gitti. Biraz sonra gelin hanım endamıyla kapıya geldi. Halayüzü kapalıydı, İrfan hiç bir şey görmedi. Eliyle ve nezaketle İrfan’a işaret etti.

İrfan yürüdü. Salondan geçtiler, dar bir merdivenle balkonlu bir kuleye çıktılar. Konuşmadılar, bu balkonda dolaştılar.

İrfan göğün doğu tarafına baktı, yine sis vardı, pamuk gibi ufak ufak bulutlar vardı. Ay daha tam yuvarlak değildi. Bu bulut parçalarının arasında battı çıktı sönmek için uğraştı. O sırada aşağıdan saatin sesi geldi. Tehlike zamanı geldi. Nerede ya? Neden bir şey olmuyor? Belki bir çeyrek, belki on... Belki birkaç dakika sonra zehirlenme olayı başlayacak. Bütün canlılar can çekişecekler.

Gökte sis biraz daha arttı. Etraf bulandı. İrfan'da çarpıntı başladı. Bu nedenle zor nefes aldı. Aynı hal gelinde de vardı. İrfan hemen gelinin önünde, yalvarıyor gibi diz çöktü:

- Efendim zehirlenme anı geldi. İşte nefes alma güçlüğü başladı. Hissediyorum, ruhum damarlarımdan acı bir veda ile çekiliyor. Bu göklerin, bu yıldızların, bu dünyanın yaratıcısı, yücelik sahibi Tanrı aşkına bana yüzünüzü gösterin. Şüphesiz, hepimiz şehit oluyoruz. İlk huriyi cennetten önce, dünyada göreyim. Yüzünüzdeki güzellik nurunun ferahı ile ölüm acısını hissetmeyeceğim.

Bu sözleri titrek ve tesirli bir dille söyledi. Gelin de o korku anının etkisiyle ürperdi. O sırada ay bulutlardan tamamen kurtuldu. Feriha ayın nuruna benzedi. Yüzündeki duvağı aniden kaldırdı. İrfan delilik çılgılığı içinde bir adım geriye atladı. Şaşkınlık ve şiddetle haykırdı. Karşısındaki yüzü ay aydınlattı. Bu yüz, Beyoğlu'nda, 151 numaralı evin önündeki genç ve güzel kadının yüzüydü. Evet, evet tamamıyla oydu. Ta kendisi... Feriha'yı pek çok rezillikle suçladı. Şimdi nasıl Feriha adıyla, böyle gelinlik içinde teliyle duvağıyla bu dakika eş olarak İrfan'ın karşısındaydı? Yoksa bu güzel gelin, o

kadının ikizi veya hayali, perisi miydi? Bu çok garip bir sır, anlaşılmaz bir kurnazlık, dayanılmaz bir uydurmaydı.

İrfan bu ilk şaşkınlığın şiddetinden kurtulmak istedi. Belki ilk bakışta aldandı. Bir iki adım geline yaklaştı, yüzünü dikkatle inceledi. Feriha hafif gülümsedi ve gayet nazik, izah etti:

- Aldanmıyorsunuz... O yüz...Ta kendisi... 151 numaralı evin önündeki kadın... dedi.

İrfan bu itirafa daha çok şaşırdı:

- Kalbimin bütün kuvvetiyle aldanmayı istedim, cevabını verdi.

Gelin hanım yine tatlı tatlı gülümsedi:

- Gerçeği bilmek aldanmaktan daha iyidir.
- Ama efendim, komediler tiyatro sahnesine yakışıyor. Gelin odaları kutsaldır, bu kutsallığa saygı göstermek lazım.
- Siz bir kızın yüzünü bile görmediniz ve onu almaya razı oldunuz. O kız ne şekilde ne kılıkta karşınıza çıkacak? Bunu bilmiyorsunuz ve itiraz hakkınız da yok sanırım.
- Evlilikte yalan ve uydurma oluyor mu? Ben Davut Efendi'nin kızı Feriha Hanım'la evlendim.
- Burada yalan yok. Karşınızdaki kadın, Davut Efendi'nin kızı Feriha, başkası değil. Siz şimdi değil, daha önce aldatıldınız. Şu saatte gerçeği öğreniyorsunuz.
- Affedersiniz efendim. Gerçeği hala öğrenmedim. Şu hal, gerçek mi, rüya mı, uydurma mı? Bir türlü anlamıyorum.
- Müsaade edin lütfen, anlatayım.
- Dinliyorum efendim.

- Siyah çarşafly kadın, size benim mektuplarımı getirdi. Siz bir gün onu takip ettiniz. Nereye gidiyor, gözetlediniz. Kötü hareketlerini gördünüz ve hakkında kötü şeyler düşündünüz sanırım.
- Evet...
- Kadın kağıtçı dükkanına girdi, bir kutu kağıt aldı... Sonra arka sokakta bir delikanlıyla pek serbest ve aşüfte gibi görüştü. Bunları gördünüz ve benim hakkımda kötü şeyler düşündünüz. Değil mi?
- Evet... Ama siz bunları nereden biliyorsunuz?
- Müsaade edin, hepsini anlatacağım.

İrfan şimdi büyük bir merakla ve dikkatle dinledi. Gelin devam etti:

- Sonra o kadın Beyoğlu'nda 151 numaralı eve girdi. Siz bu ev nasıl bir yer anlamak istediniz. Tanınmak istemediniz, fesinizi bastırdınız, ceketinizin yakalarını kaldırdınız. Aniden siyah çarşafly başka bir kadın ortaya çıktı. Bu kadın size Feriha Davut'u suçladı. O başka adamlara da mektup yazıyor, herkesin kocasını baştan çıkarıyor, aşağılık bir aşüfte dedi. Bunları pek kötü bir üslupla anlattı. Siz anladınız, Feriha'nın geçmişi çok kötüydü. Böyle bir kızla siz ne cesaretle evlendiniz?

İrfan durdu. Cevap bulmak istedi ama olmadı. Gelin yine devam etti:

- Bu kızı kim temize çıkardı, kime güvendiniz ve bu derde girdiniz?
- Kimseye sormadım.
- Benim bu hareketlerin değil, sizin evlenme kararınız anlaşılıyor. Bu garip hareketi lütfen biraz açıklar mısınız?
- Bu kararda bir gariplik yok. Ben mektuplarınızı okudum ve sizin ruhunuzu keşfettim.

Siz kötü bir insan değilsiniz ben buna inandım, böyle bir şeye ihtimal vermedim. Bazı şeyleri gördüm ama bunlar sadece kötü tesadüflerdi ve o kadının, yani yine sizin suçlamalarınız da sadece kötü bir iftiraydı. Kalbimdeki ses bu açıklıklara rağmen hep sizin lehinize şahitlik yaptı.

Feriha bu sözlere inanmadı. Ay ışığına karşı başını bir iki defa arkaya doğru salladı:

- Hayır bu sözlerinizi kabul etmiyorum. Bu sözleriniz samimi duygularınızı anlatmıyor. Ben bu konuda ne düşünüyorum, söyleyeyim. Siz kabul edin veya reddedin.

Gelin bir süre sustu. Ne mana çıkardı söyleyecek ve zekasının delilini ortaya koyacak.

Güreşmek için hazır, iki pehlivan gibi birbirlerine baktılar. Hileleri keşfetmek istediler. İrfan baktı, baktı ve kızın mektuplarını düşündü, sonra kıza daha çok tutuldu. Kız konuştu ve güzelliği arttı. Gelin hak ve iddiasında üstünlük kazandı. Bu avukat gelin, kendi garip hareketini nasıl açıklayacak? İrfan bu noktayı merak etti, açıklamayı bekledi, dalgın dalgın durdu. Gelin ince kaşlarını yukarı kaldırdı ve devam etti:

- Ben anladım, siz bir psikologsunuz. Ben mektuplarımda çirkinim yazdım ama siz

inanmadınız. Çünkü gerçekten çirkin insanlar bu yaratılış eksikliğini başka insanlara değil, kendilerine bile itiraf etmiyorlar. Herkesin güzel bir tarafı var. Zeki insanlar bu kusurdan kurtulmuyorlar. Özellikle kadınlar, kızlar... Bazı insanlar çok çirkin ama kimse çirkin desin istemiyorlar. Bunun için her şeyi yapıyorlar. Biz böyle yaratıldık, o zaman bir kadın kendisine çirkin diyor mu? Özellikle bir erkek onu beğenmek istiyor, bu erkeğe kadın böyle bir iddiada bulunur mu? Bir kadın kendisini suçluyor,

kadın o zaman yapmacık oluyor. Bazen güzel kadınlar, güzelliklerine güveniyorlar ve karşısındaki erkeğe ben çirkinim diyorlar. Çünkü biliyorlar o adam kahkaha atacak ve bu sözleri yalanlayacak. İşte siz bu temel üzerine düşündünüz ki benim iddiam yalandı. Çirkin bir kız... Benim gibi ferah gönülle düşüncelerini kağıda dökmeyecek. Bütün mektuplarımda, kendinden emin bir kız gördünüz. Gerçekten çirkin, miskin bir kız bu kadar tok sözlü nasıl oluyor, diye düşündünüz. Evinizde konferans verdiniz. O konferansta Emsal kalfadan su istedim. O kadın yüzümü biraz gördü. Çirkinliğim veya güzelliğim hakkında ondan da bilgi aldınız. Kimliğimi araştırmak istediniz. 151 numaralı ev macerası sizi çok şaşırttı, üzdü. Bu olay sonucunda benim çirkin değil, güzel bir kız olduğumdan emin oldunuz. Şairce bir zayıflığa düştinüz ve benimle evlenmeye karar verdiniz. Bu zayıflıktan size ne zarar gelecek? Büyük bir şey değil, biraz masraf. Belki o kızla geçineceksiniz, o zaman ne ala... Belki geçinmeyeceksiniz o zaman 'serbestsin' diyeceksiniz. Almak da hak, bırakmak da hak, dediniz.

İrfan aynı böyle düşündü ve aynı böyle dedi. Selin sustu, İrfan'ın cevabını bekledi. İrfan çok şaşırdı, bu kız içindekileri nasıl böyle ayrıntıyla bildi? İrfan aceleyle cevap bulmak istedi ama olmadı. Bir süre sessizlik oldu. Bu sessizlik Feriha'nın sözleri doğru demektir. Gelin devam etti:

- Evet, böyle dediniz... Evlenmemizin birkaç sebepten doğuyor. İlk sebep evlenmek konusunda memleketimizin adetlerini ikimiz de eleştiriyoruz. Siz mektuplarımı okudunuz ve 'bu kız sözden anlıyor' dediniz. Bazı insanlar mezarlıkta kağıt helva yiyorlar ve bunu gezinti sayıyorlar. Siz anladınız ki ben o takımdan bir kız değilim, buna sevindiniz. Ben de sizin konferanslarınıza katıldım 'İşte fikrime yakın bir bey... Sadece kendi yaşantısıyla yetinmiyor ve başka milletlerin yaşantısını da araştırıyor.' dedim.

Bazı erkekler sabah uyanıyorlar, sigaralarını ön ceplerine koyuyorlar, mahalle kahvesine gidiyorlar ve gözlerinin çapaklarını orada temizliyorlar. Ben de anladım ki siz o erkekler gibi değilsiniz ve buna sevindim. Bazı kızlar babalarının şefkatiyle nazla büyüyorlar. Bu kızlar evleniyorlar ve kadınlık hayatına, ağır bir vazife altına giriyorlar. Artık kızlık zamanındaki hoppalıklara, çılgınlıklara, ilgisizliklere veda etmek gerekiyor. Ben bu çocukluk hayatımı uzatmak istedim. Bu nedenle evlenmeyi istemedim. Ama düşündüm, bunu birkaç sene daha yapacağım ama bundan tamamen kurtulmak mümkün değil. Hayatın içyüzü hakkında annem ve babamla aynı fikirde değilim. Annem ve babam bir gün benim için bir eş seçecekler ve beni o adamla evlendirecekler. Belki bu durumdan ömrüm boyunca rahatsız olacağım. Bu önemli noktayı siz de mektuplarınızda hatırlattınız. Bu noktada haklıdınız. Sizinle evlenmek, affedersiniz benim için felaketlerin en ucuzu gibi görünüyor. Bunu kabul etmeye karar verdim. Ama bir delilik tasarladım ve düğünden önce bu deliliği yapmak istedim. Bazı adamlar için keyifleri, kanundur. Ben böyle sert bir adamla geçinmeyeceğim, biliyorum. Bu konuda sizi denemek istedim. Denemek pek münasebetsiz oldu. Bunu itiraf ediyorum. Kadınlar aleyhinde makaleler yazıyorsunuz, kabarıyorsunuz, köpürüyorsunuz. Bu nedenle size kızgındım. Bunun da etkisi var. Doğru söylüyorum ve biliyorum bu nedenle beni affedeceksiniz. O macera sizi büyük bir meraka düşürdü. O maceranın aslı ne? Bakın anlatayım... Bir kadın size benim mektuplarımı getirdi. Siyah çarşafli o kadın, benim çok namuslu bir okul arkadaşım. Bu işi benim hatırım için, pek büyük ricalarım ve yalvarmalarım yüzünden kabul etti. Hayatın pek tuhaf görünüşleri var. En namuslu adamlar bazen söz veriyorlar bu sözlerini tutmuyorlar. Siz de bana

bir söz verdiniz ‘sizin kimliğinizi araştırmayacağım’ dediniz. Ama içiniz rahat etmedi, ben kimim, bilmek istediniz. Bir gün siyah çarşafly kadının peşine düşeceksiniz, bu kesindi. Ona direktif verdim. Siz onu takip ettiniz o da bunu anladı. Kağıt dükkanına girdi, bir kutu aldı, bu sırada size kendisini bile bile gösterdi. İşte bunları bu direktif nedeniyle yaptı. Sonra Modern binasını arkasında bir delikanlıyla buluştu. Bu delikanlı kızın kardeşidir. Bu kız, size karşı rolünü mükemmel oynadı. Sizi benim aleyhimde kötü zanlara düşürdü. Beyoğlu’ndaki 151 numaralı evde bizim modistramızın terzihanesi var. O gün dadım ve lalamlı beraber ordaydık. Siz siyah çarşafly kızın arkasından oraya geldiniz, sizi gördüm. Hemen dadımın ve lalamın eline birer fincan kahve ve birer sigara verdim. Onlar keyif yaptılar ben de hemen diğer odada çarşafımı giydim ve evin başka kapısından sokağa fırladım. Biliyorsunuz, sizinle görüştüm. Size karşı aleyhimde pek rezil sözler söyledim. Bunu yaptım nk sevginizi ölçmek istedim. Bana karşı sevginiz belki alelade bir sevgiydi o zaman sizi evlilikten vazgeireceğim, bunu planladım. Belki bu açıklamalar fikrinizi değiştirmeyecek yine evlenmek isteyeceksiniz. İşte o zaman benim için yaratılmış kocayı buldum, diyeceğim. İlk evlenme adımıınızda bir yenilgiyle karşılaştınız. Bu kadınların aleyhindeki makalelerinizin intikamıydı. Ben alıştım, aklıma bir Şey geliyor ve hemen onu yapıyorum. Bu hareketim pek mnasebetsizdi, bunu itiraf ediyorum. Ama siz bir kız hakkında bu kadar rezil sözler duydunuz ve yine de o kızı anlamak istediniz. Bu hareket de daha mnasebetli bir hareket değil. Siz de ben de delilik yaptık ve deştik sanırım. Siz bana layıksınız ben de size layığım bunu ispat ettik. Tanrı bu işin sonunu hayırlı getirsin. İşte işin aslı budur.

Gelin ve damat kulede ateşli bir konuşma yaptılar. Bu sırada Emeti Hanım birkaç kere çatıya çıktı, onları dinledi ve aşağıya indi. Kaşlarını çattı:

- Aman Yarabbi, hiç böyle balkonda, dam üstünde gerdek görmedim. Sürekli gelin

konuşuyor, damat dinliyor. Gelin, zavallı damadı konuşurmuyor. Damat bir şey söylüyor, kız hemen onu mat ediyor. Dünya tersine döndü. Eskiden damatlar gelini konuşurmak için yalvarıyordu ama gelinler konuşmuyordu. Ben üç gün utandım, kocama laf söylemedim. Adımı sordu da dilim tutuldu. Emeti demek istedim ama olmadı. Biz eski zaman kızları, meğer pek alıktık...dedi.

Söylendi... Yeniden yukarı çıktı, bu defa içeri girdi ve yanlarına gitti:

- Çocuklar, sabah oldu. Sizi hala konuşuyorsunuz. Haydi aşağıya inin, soyunun dökünün. Adet yerini bulsun. Yangın kulesindeki köşk bekçileri bile gittiler yattılar, uyudular. Dedikoduların şom ağızları kapansın. Allah'a şükür kuyruklu da görmedik, sorguflu da görmedik.

Gelin ve damat bu kuyruklu sözünü duydu ve şaşırıldı. Onlar kendi dertlerine daldılar ve Halley'i tamamıyla unuttular.

- A, gerçekten sabah oldu, haberimiz yok. Nerede? Halley'in kuyruğundan geçeceğiz?

Herkes toptan zehirlenecek? diye sordular ve etraflarına baktılar. Güneş doğudan doğmaya başladı. Gökyüzünün sevinci, ağaçların tazeliği içinde kuşların ötüşlerini duydular. Bütün varlıklar neşeliydi. Bilim adamları, kaç ay inceleme yaptılar, yazılar yazdılar, yazıların altına imzalarını attılar. Herkes zehirlenecek, dünya yok olacak dediler. Şimdi o karamsarlar bu bahar sabahını gördüler, acaba şimdi ne düşünüyorlar? Korkunç keşifleri gerçekleşmedi, belki şimdi üzülüyorlar.

Emeti Hanım gitti. İrfan sabah yıldızları gibi parlak güzelliğe sahip karısının önünde diz çöktü:

- Halley'i kutsuyorum, çünkü bana senin gibi eşsiz bir güzellik, bir melek verdi... dedi.

Sonra sevgiyle Feriha'ya baktı ve doğruldu. Titrek dudaklarıyla o çizgisiz, o temiz yüze dokundu.

4. 2 Kuyruklu Yıldız Altında Bir Evlenme Romanı Sözlüğü

A

abanoz (i) : Bu masayı ve sandalyeyi abanoz ağacı ile yaptılar.

Küçücük bir abanoz masa üzerinde açık bir kitap gördü.

abart-mak (f): Misafir geliyor on beş çeşit yemek yapıyorsun, biraz abartıyorsun, iki üç çeşit yemek yetiyor. O arabayı otuz bin liraya aldı ama altmış bin liraya aldım diyor, abartıyor.

- Hızlı hızlı vurma. Ev sallanıyor.

- A, abartıyorsun.... Benim yumruğumla mı ev sallandı?

abartısız (z) : Kedi görüyorsun, aslan gördüm, diyorsun çok abartıyorsun, lütfen abartma ve abartısız konuş!

O mektup İrfan için saadet müjdecisiydi, abartısız belki kırk defa okudu.

abdest (i) : Müslüman adam, banyoya gidiyor, suyla abdest alıyor ve ibadet yapıyor. Abdest aldım, şimdi namaz kılacağım.

Kaç saat sonra öleceğiz? Abdest alalım ve hazırlanalım...

acaba (z): Yarın yağmur yağacak mı acaba? Film güzel mi acaba? Hangi elbiseyi giyeyim acaba? Biz özledi mi acaba?

Acaba kimin kızı?

Bunu söyledim, yine bir terbiyesizlik mi yaptım acaba?

acayip (s) : Biz koltukta oturduk ve filmi izledik ama o acayip hareketler yaptı, bazen yere yattı, bazen pencereden baktı, bazen kahkaha attı, biz çok şaşırдық.

İrfan endişelendi ve düşündü, belki kız bu acayip duruma kızdı ve İrfan'ı küçümsedi.

Bu hal, İrfan için acayip bir duygu ve keşifti.

acele (s) : Film başlayacak, biraz acele edin, hemen gidelim. Acele etmeyin toplantı bir saat sonra başlayacak.

Önce beni dinleyin ve suçlamak için acele etmeyin.

Mektubu hemen cebine soktu şimdi mektubu okumanın acelesi yoktu şimdi kadının peşine düşmek lazımdı.

acemi (s) : Ben bu işe yeni başladım, bu nedenle acemiyim. Acemi garson tabakları kırdı. Ehliyetimi yeni aldım ben acemi şoförüm.

Kıza yaklaştı. Kızın kulağına birkaç güzel kelime söyledi. İrfan çok acemiydi.

Kelimeleri söyledi ama sesi çok alçaktı.

acı (s): Bu biber tatlı değil çok acı. Bu yemeği yemek istemiyorum çünkü çok acı. / Annem vefat etti, kardeşim çok hastaydı ben işten çıktım, çok acı günler yaşadım. Hastane koridorunda çok acı olaylar gördüm.

Hiçbir kadın bana acılarımı sormadı.

Ertesi gün yine aynı bekleme acısıyla geçti.

İrfan çok düşündü artık çok yoruldu, ümitsiz bir acı içindeydi.

acı-mak (f) : Yavru kedi sokakta, yağmurun altında, aç ve susuz duyuyor, kediye çok acıdım. Yaşlı amcayı, çocukları hiç ziyaret etmiyorlar, yaşlı amcaya çok acıyorum.

Sevgili vatanıma acıdım.

acıklı (s) : Dün sinemaya gittik, film çok acıklıydı, herkes ağladı. Bu acıklı olaya herkes ağladı.

aciz (i) : Sokaktaki aciz dilenciye çocuklar taş attılar.

Felaket çok büyük çok ağır ve insan gücü çok küçük, çok aciz.

Bu tablo karşısında insanları düşündüm, insanlar çok küçük, aciz, fakat tabiat ne kadar büyüktü.

açık (s) : Kapı açık değil, kapı kapalı. Açık pencereden sokağa baktım. Kapı açık, kedi sokağa kaçacak.

Bu cisim ışıklıydı, çok büyüktü ve yelpaze gibi açıktı.

Çok şaşırды, ağzı açık, karşında duruyor ve yüzüme bakıyor.

açıkgöz (s) : Biz bankada sırada bekledik, açıkgöz bir adam hemen öne geçti. Biz salonda oturduk, açıkgöz çocuk o zaman mutfağa gitti ve bütün yemekleri yedi.

açıkla-mak (f) : Ben bu konuyu anlamadım, lütfen bu konuyu bana açıklar mısınız? Sınav tarihlerini yarın açıklayacaklar. Neden beni aramadın, bunu açıklar mısınız?

İnsan toplumları içinde bazı gerçekler var, bu gerçekleri açıklamak zararlı.

Bazı gerçekleri açıklamak çok zor ve bu gerçekleri gizlemek daha zor.

açıl-mak (f) : Bu pencereyi ben açmadım, pencere kendi kendine açıldı. Koltuğa oturdum aniden fermuarım açıldı.

Aniden evin kapısı açıldı.

Ağaçları görüyorum, yaprakları yeni açılıyor, taptaze

Beyefendi, beni dinleyin bu evin arkasında bir kapı daha var o kapı arka sokağa açılıyor.

ada (i) : Tatil için güzel bir adaya gitti, dört tarafında deniz vardı, her gün başka bir plajda denize girdik. Marmara denizinde yedi tane ada var.

adalet (i) : Bu ülkede adalet yok mu? Adam hırsızlık yaptı ama ceza vermediler.

Kanunlar bize adalet vermiyor.

İnsan adaletinin yanında bir de vicdan adaleti var.

Bir devlet, adalet için mahkeme kuruyor, kanunlar yapıyor.

adaletli (s) : Parayı adaletli dağıtmadılar herkese yüz lira verdiler, bana elli lira verdiler.

İnsanlar bu dünyayı adaletli paylaşmadılar

Ama biz bencil davrandık, dostça bu bolluk içinde yaşamadık, adaletli ve eşit davranmadık.

adam (i) : Sen genç bir delikanlıydın, şimdi kocaman bir adam oldun. Adam karısına baktı ve gülümsedi. Bu adam, kadınlar tuvaletinde ne arıyor!

O adam namuslu bir dükkâncıydı.

O başka adamlara da mektup yazıyor, herkesin kocasını baştan çıkarıyor,

ada-mak (f) : Anne hayatını çocuklarına adadı. Evlendi ve bütün ömrünü eşine adadı.

Vücut tapınağımı, sizin inilti ruhunuza adamamı istiyorsunuz..

âdet (i) : Bayramda çocuklara şeker dağıtıyorlar, bizim adetimiz böyle. Düğünlerde gelin ve damada papa veriyorlar, burada adet böyle.

Adetlerimiz bizi engelliyor ama tabiat engellemiyor.

Bu kitaplarda kadın sağlığı hakkında bilgiler var ama bu bilgiler Avrupalı kadınlar için. Bizim adetlerimize, yaşantımıza, doğu kadınlarına uymuyor.

adeta (z) : Güzel kız beyaz bir elbise giydi, adeta bir melek gibi oldu. Bahar geldi, çok mutluyum kendimi adeta bir kelebek gibi hissediyorum.

adım (i) : Taksiye gerek yok, ev iki adım ileride. Bu sahilde seninle birlikte yürüdük, şimdi her adımda seni hatırlıyorum.

Çünkü her itiraf adımda düşmek tehlikesi var.

Kadın çevresine ürkek ürkek bakıyor ve hızlı adımlarla Divanyolu'na doğru gidiyor.

âdi (s) : Bize çok kötülük yaptı, o çok adi bir insan. Adi adam, karına bağırdı, kızdı.

af (i) : Çok özür dilerim lütfen beni affet. Çok üzgünüm, çünkü seni üzdüm, senden af diliyorum.

aferin (ü) : Bugün çok iyi ders çalıştın aferin oğlum. Yarışmada birinci oldu, aferin kızım.

afet (i) : Sel evleri yıktı bu nedenle burası afet bölgesi. Deprem en büyük doğal afettir.

affet-mek (f) : Bu çiçekleri ve bu çikolatayı senin için aldım, çok özür dilerim, şimdi beni affettin mi? O beni çok üzdü, onu asla affetmeyeceğim.

Beyefendi, affedersiniz burada duruyoruz ama her dakika benim için büyük bir tehlike yaratıyor.

Evlenme teklifinizi kabul ettim. Ama bu adak meselesini, affedersiniz, reddediyorum.

affına sığın-mak (f) : Affınıza sığıyorum ama ben sizin gibi düşünmüyorum. Affınıza sığıyorum ve itiraz ediyorum.

Şartı biliyorsunuz, yüksek affınıza sığıyorum ve çekiliyorum.

Emrinize tamamiyle uymak istedim ama beni affedin. Affınıza ve merhametinize sığıyorum.

ağabey (i) : Bu evde beş kişi yaşıyoruz, annem, babam, ablam ve ağabeyim. Annemin ağabeyi benim dayım. Ağabeyim benden iki yaş büyük.

İrfan, ağabeyinin evliliğini gördü ve asla evlenmek istemedi.

Bahçemizde ağabeyimin bisikletine biniyorum.

ağaç (i) : Bu bahçemizin en büyük ağacı. Portakal ağacının çiçekleri mis gibi kokuyor.

Kayısı ağacı, armut ağacı, bütün ağaçların dalını, kolunu sakatladım.

Ağaçların altında, çayırıklıklarda oturdu ve kurşun kalemle şu yazı taslağını hazırladı.

ağır (s) : Demir ağır ama pamuk çok hafif. / O daha beş yaşında, annesi öldü, babası terk etti, bu problemler onun için çok ağır. / Ağır ağır gözlerini kapattı ve uyudu. Bir çabuk çıktık merdivenlerden, ama anneannem ağır ağır çıktı.

Bu durum İrfan'a çok ağır geldi. İrfan çok üzüldü ve zavallının gözleri yaşardı.

Babı yokuşundan yukarı ağır ağır yürüdü.

Gözlerini ağır ağır bütün vitrinlerde dolaştırdı.

O kadın Feriha hakkında çok ağır suçlamalarda bulundu, bu kadın büyük ihtimalle büyük bir iftiracıydı, melun bir düşmandı.

Terbiyeli, ağır, konuşkan bir hanım...

ağırbaşlı (s) : Çocuklar çok yaramazlık yaptılar, bağırdılar, koştular ama Ahmet çok ağırbaşlı bir çocuk o hiç yaramazlık yapmadı, sadece koltukta oturdu kitap okudu. Çok ağırbaşlı, saygılı, güzel bir kız, çok beğendim.

Size pek bilgili, pek ağırbaşlı, pek uslu bir cevap yazmak istedim.

İrfan bu mektuba ağırbaşlı bir filozof gibi başladı ama sevgi sarhoşluğuyla yine fikirce ve üslupça bir söz hafifliğine düştü.

ağıt (i) : Kızın annesi öldü, kız mezarlıkta, annesi için ağıtlar söyledi, herkes ağladı. Çocuk öldü, annesi ağıtlar söyledi ve ağladı.

Bu dünya sizin şefkatli anneniz. Anneniz için ağıtlar yazacaksınız. Bu ağıtları hangi üzgün ellere bırakacaksınız?

ağız (i) : Hava çok soğuk ağzım ve burnum dondu. Dişim çok ağrıyor, ağzıma bir lokma ekmek almıyorum. / **(şom ağızlı) :** Ay araba kaza yapacak diyor, araba kaza yapıyor, ay çocuk düşecek dikkat et diyor, çocuk düşüyor, sen hasta mısın diyor, ben hasta oluyorum, bu şom ağızlı kadını hiç sevmiyorum.

Şom ağızlılar bu gece yıldız çarpacak diyorlar.

ağla-mak (f) : Çok üzgünsün biliyorum ama yeter artık ağlama lütfen. Bebeğın karı acıktı, ağlıyor. Neden ağlıyorsun, bir yerin mi ağrıyor?

Ben bu durumda ağlamayacağım, kim ağlayacak kızım?

Çok kötü, dedi. Çok kötü. Kız bana anlattı ve ağladı.

ağrı-mak (f) : Bütün gün ders çalıştım, şimdi başım çok ağrıyor. Dişim çok ağrıyor yarın doktora gideceğim. Dün çok üşüdüm, bugün midem ağrıyor.

Hiçbir yerde kahvesiz durmuyorum, hemen başım ağrıyor.

Kurtuldum ama bak, şimdi kolum, bacağım çok ağrıyor.

ahır (i) : Ahır büyükbaş hayvanların evidir. Bu ahır babam inekler için yaptı. Evin altındaki ahırdan hayvanların sesi geliyor.

Bizim ahırın kapısından bisikletle fırlayacağım sokağa.

ahlak (i) : Adam sürekli küfür ediyor, çocuk bu küfürleri duyuyorlar, çocukların ahlakı bozulacak. Burada ahlak kurallarına uymak zorundasınız.

ahlaksız (s) : Ahlaksız adam sürekli küfür ediyor.

ahmak(s) : Ahmak çocuk, bu kolay soruları neden çözmedin! Ahmak mısın, neden böyle davranıyorsun?

ahret (i) : Bir gün öleceğiz ve o zaman ahrete gideceğiz,orada önce Tanrı'ya hesap vereceğiz.

aile (i) : Benim ailemde dört kişi var; annem, babam, kardeşim ve ben. Biz çok kalabalık bir aileyiz, bu evde sekiz kişi yaşıyoruz.

Feriha'nın ailesi yazlığa gitti.

ait (s) : Bu kitap sana mı ait? Hayır, o kitap benim değil, Ali'nin. Bu oda bana ait, lütfen siz bu odaya girmeyin.

Özellikle ah ah, kadınlığa ait faydalı konularda mini mini süslü kitaplar yazmak istiyorum.

ajans (i) : Haber ajansından, son haberleri öğrenelim.

Avrupa ajanslarından sürekli telgraflar geldi

ak-mak (f) : Musluğu açtım ama su akıyor. Aaa ne oldu, burnundan kan akıyor.

Gözlerinden yaşları hüznle aktı.

Sular gökyüzünden şelale gibi akacak.

akıl (i) : Neden hemen karar verdin, neden hiç düşünmedin, sende akıl yok mu?

Allah'ın böyle çok hikmeti var, bunlara akıl ermiyor. Bunu akıl almıyor.

akraba (i) : Biz Ahmet ile akrabayız, o benim amcamın oğlu. Biz Elif ile akrabayız, o benim babamın halasının kızı.

Bir tarafta ayı ile maymun akraba diyorlar.

aksine (z) : Onu sevmiyorum, aksine ondan nefret ediyorum. Bugün dinlenmiyorum, aksine sürekli ders çalışıyorum.

Ama insan yasak şeylerden çekinmiyor, aksine bu yasak şeylere yaklaşıyor.

akşam (i) : Akşam saat yedide işten çıkıyorum. Bu akşam konsere gidelim mi?

Hangi ay, hangi gün, sabah mı akşam mı, bunları nasıl biliyorlar?

al-mak (f) : Marketten biraz sebze ve biraz da meyve aldım. Al bu paketleri, annene ver.

Orada geniş geniş nefesler alıyorum ve ferahlıyorum

alan (i) : Düz, açık ve geniş yer, meydan.

Bu alan içinde yirmi üç kilometre çok küçük bir alan.

İlim adamları, yerçekimi kanununu buldular, fizik kimya alanında çalışmalar yaptılar, teoriler keşfettiler.

alay et-mek (f) : Çocuk düştü, arkadaşları da çocuğa güldüler ve çocukla alay ettiler.

Benimle alay mı ediyorsun, ben çok sinirliyim ama sen sürekli bana gülüyorsun.

Çünkü onlar bilgisiz kadınlardı ve siz onlarla alay ettiniz, eğlendiniz.

alçak (s) : Yüksek karşıtı, yerden uzaklığı az. Kısa (boy). Kötü, ahlaksız davranışlı insan.

Ben de o alçak kadının peşine düştüm ve buraya kadar geldim.

Ne yapalım? Senin çilen de böyle... (alçak sesle) Bu deli kızı sen istedin, aldın.

alçal-mak (f) : Uçak gökyüzündeydi, sonra alçaldı ve yolcular uçaktan indiler. / Sen benim için çok değerliydin ama bu kötü davranıştan sonra gözümde aniden alçaldın.

aldan-mak (f) : Kızın sana arkadaşım ile ders çalışacağım dedi, sen de hemen aldandın, oysa o şimdi konsere gitti. O sana ben çok iyi bir insanım dedi sen de aldandın, ama o iyi bir insan değil, çok kötü bir insan.

Böyle bir kıza, hayır bir kadına, bir karıya, bir aşüfteye aldandı

Mektuplarımı okudunuz, çok cesur bir kız tasarladınız ama siz o mektuplara aldanmayın.

alelacele (z) : Sen çok hastayım dedin ben de alelacele yanına geldim. Arkadaşım film on dakika sonra başlayacak dedi, alelacele çıktık evden. Bir araba bizim otobüse çarptı, biz de alelacele indik otobüsten.

alelade (s) : Neden bu saate bu kadar çok para verdin, bir özelliği yok, alelade bir saat işte.... Parti için bu alelade elbiseyi mi giyeceksin, daha şık, daha güzel bir şey giy lütfen.

Burada basit kumaşlı, alelade insanların yorganları yoktu.

alem (i) : Dünya, evren.

alet (i) : Laboratuara girdik, masanın üstünde deney için pek çok alet vardı. Musluğu tamir edeceğim, alet çantası nerede?

Uzmanlar, astronomlar, gök bilginleri ilim sahibi insanlar, rasathaneler, aletler bir saniyede yok olacak.

alev (i) : Dün şu evde yangın çıktı, alevleri camlardan gördük. Ocağın üzerinde tencere aniden alev aldı. Çocuğun elinde kâğıt ve çakmak vardı, aniden alev aldı ve çocuğun parmağı yandı.

Gemiler bu alevin ortasında çıra gibi yanıyor.

aleyh (i) : Onlar senin aleyhinde konuşuyorlar, çok tembel, çok kötü bir kız diyorlar. Oysa ben senin aleyhinde değil her zaman lehine konuşuyorum, hayır o çok çalışkan çok iyi bir kız diyorum.

Bilgiye, edebiyata, ahlaka ait, özellikle de kadınlar aleyhindeki düşüncelerinizi biliyorum.

alık (s) : Ben anlatıyorum ama sen beni dinlemiyorsun, sadece balık gibi alık alık bakıyorsun. Ay ne alık çocuksun, hiçbir şey anlamıyorsun.

A ben alık mıyım? Niçin anlamıyorum?

alın-mak (f) : Ben yalancı insanları sevmiyorum dedim sen de bana kızılıyorsun, ben bu sözü sana söylemedim, sen yalancı mısın, neden alınıyorsun? İnsanlar gerçekten çok saygısız, ama lütfen siz alınmayın, siz çok saygılı insanlarız.

alışkanlık (i) : Ben sabah uyanıyorum ve bir bardak su içiyorum, alışkanlık işte... Gece yatmadan önce kitap okuyorum, bu alışkanlığımı çok seviyorum. Sigara sağlığa zararlı bir alışkanlıktır.

Bu alışkanlıktan vazgeçemedim. Yoğurtlarımda da hep nişasta, ilaç, hile vardı.

alış-mak (f) : İstanbul'a çok alıştım, bu şehirden başka bir yerde yaşamak istemiyorum. Bu okulu hiç sevmedim ama şimdi alıştım, seviyorum. Sana çok alıştım, lütfen hep yanımda ol.

alışveriş (i) : Buzdolabında bir şey kalmadı, yarın alışveriş yapalım. Tatil için alışveriş yapacağım, mayo, şort ve gözlük alacağım.

Allah (i) : Tek ve yüce varlık, Tanrı. Her gece Allah'a dua ediyorum.

Aman Allahım sen bana sabır ver.

Allah aşkına (ü) : Allah aşkı için. Allah aşkına bu gece de burada kal. Allah aşkına sen de bizimle gel. Allah aşkına bana biraz yardım et.

Ne duydun Allah aşkına söyle.

Allahü ekber : Allah tektir ve her şeyden üstündür.

alt (i) : Onlar bizim alt kat komşularımız, biz ikinci katta oturuyoruz, onlar birinci katta oturuyorlar. Çoraplar o çekmeceye değil, alt çekmeceye. Eşofmanımın altı nerede?

Gelinin ince duvağının altında kalın bir peçe vardı.

altın (i) : Kızın kolunda altın bilezik vardı. Yarışmada ben ikinci oldum ve gümüş madalyayı kazandım, arkadaşım birinci oldu ve o altın madalyayı kazandı.

Bazen kızın altın sarısı saç bükümleri mektubun üzerine dökülüyor.

ama (b) : Ben seni çok seviyorum ama sen beni sevmiyorsun. Bugün kahvaltı yaptım ama öğle yemeği yemedim. Çok düzeliyim diyorsun ama odan her zaman dağınık.

Kuyruklu var diyorlar ama gökyüzünde kuyruklu yok.

amaç (i) : Her gün ders çalışıyorum çünkü amacım bu sınavı kazanmak. Onun tek amacına annesini mutlu etmek. Bazı insanların hayatta tek bir amacı var; yemek, içmek ve eğlenmek.

O mektupta, amacımın dışında bir manayı nereden buldunuz ve çıkardınız?

aman (ü) : Aman dikkat et düşeceksin! Aman yapmayın lütfen! Aman Allah'ın bugün hava ne kadar sıcak! Aman Allah'ım dondum, hava ne kadar soğuk.

Bir süre uçtuk, sonra aşağıya su yüzüne baktım ki aman Allah'ım çok kalabalık...

amca (i) : Babamın erkek kardeşi benim amcam, annemin erkek kardeşi benim dayım. Amcamın oğlu, benim kuzenim.

an (i) : O kıızı gördüm, işte o an aşık oldum. Her an seni düşünüyorum. Elektrikler kesildi o anda ben merdivenlerden düştüm.

O an anladım, insanın canı çok değerli, kıymetli, tatlı.

anahtar (i) : Kapıyı nasıl açacağım, anahtarım yok. Arabanın anahtarı burada ama evin anahtarı nerede?

anatomi (i) : Anatomi dersini hiç sevmiyorum, insanların kemikleri beni korkutuyor.

ancak (b) : Sana yardım etmek istiyorum ancak hiç vaktim yok. Sana kitap aldım ancak kitabı ofisimde unuttum. Çok eğlenceli bir partiydi ancak o hiç gülmedi.

Bu konuda pek çok yorum yapıyorlar ancak bu yorumlar da net değil.

aniden: Kedi aniden yola çıktı. Aniden aklıma bir fikir geldi. Hava çok güzeldi ama aniden yağmur başladı. Yemek yiyoruz, aniden cebinden bir yüzük çıkardı ve bana evlenme teklif etti. Kız aniden bir çığlık attı, ne oldu, anlamadık.

Çok korktuk, aniden hepimizin gözleri büyüdü.

anla-mak (f) : Bu konuyu sana üç defa anlattım, neden hala anlamıyorsun? Bu öğretmeni çok seviyorum, o ders anlatıyor ben hemen anlıyorum. Sen anlıyorum, çok üzgünsün ama ağlama artık lütfen.

Ben anladım, siz bir psikologsunuz.

anlam (i) : Bu kelimenin anlamını sözlükten bul. ‘Hapşır-mak’ kelimesinin anlamı ne?

Hekimlik ilminde (Homeopathie) diye bir tedavi şekli var. Anlamı; eş, aynı hastalıklar demek.

anlaş-mak (f) : Bu konuda o farklı düşünüyor ben farklı düşünüyorum, biraz tartıştık ama sonra anlaştık. Yarın saat ikide buluşacağız ve yemek yiyeceğiz, anlaştık mı?

anlat-mak (f) : Tatilde ne yaptın, anlat bakalım? Öğretmen yarın hangi konuyu anlatacak? Ben bu konuyu anlamadım, lütfen bana anlatır mısın?

Emeti Hanım, Hayriye anlatsın. Çok merak, ettik. Biz de duyalım. Ne söylediler?

anlayışlı (s) : Dün oğlum çok hastaydı, müdürümü aradım ve durumu anlattım, çok anlayışlı bir insan, hiç kızmadı sen oğlunun yanında ol, dedi. Dün çok yağmur yağdı, parka gitmedik, oğlum biraz üzüldü ama o, çok anlayışlı, hemen odasına gitti ve oyuncaklarıyla oynadı.

anlayışsız (s) : Dün bizim ev çok kalabalıktı, çocuklar biraz gürültü yaptı, komşudan özür diledim ama o çok anlayışsız bir kadın bizi polise şikayet etti.

apartman (i) : Biz bu apartmanda oturuyoruz, ikinci katta. Bu komşumuz Ali Bey, yan apartmanda oturuyor.

aptal (s) : Aptal çocuk, neden hiç kitap okumuyorsun? Aptal mısın, neden beni anlamıyorsun?

Haydi git karşımdan, aptal herif.

ara ver-mek (f) : Derse on beş dakika ara verdik. Tiyatroda on dakika ara verdiler.

İrfan Bey konferansa ara verdi

arabacı (i) : Arabacı adam geldi, biz arabaya bindik ve arabacı bizi Taksim'e götürdü. Arabacı hala gelmedi mi, konferansa geç kalacağız.

ara-mak (f) : Dün seni iki defa aradım neden telefona bakmadın? / Anahtarımı kaybettim, arıyorum ama yok.

Sular yangın kulesine çıkacak, onlar o zaman çare arayacaklar.

arala- mak (f) : Camı biraz arala lütfen, burası çok sıcak oldu ama çok açma, sadece biraz arala. Kapıyı araladım, kapıdaki adama baktım.

aralık (i) : Kapı aralık kaldı, kedi dışarı kaçacak. Camı aralık bırak, içeri biraz hava girsin. Tavanın aralıklarından içeri rüzgâr giriyor, tamir ettirmek lazım. / Bu hangi ay, aralık mı? Hayır, bu ay kasım.

Tavanın aralıklarından tozlar döküldü

araştır-mak (f) : Bu konuyu internetten ve kitaplardan araştıracağım. Bu makaleyi araştırdım ancak hiçbir yerde yok.

Ama İrfan söz verdi, sevgilisinin kimliğini araştırmayacak.

araştırma (i) : Bilim adamları bir araştırma yaptılar ve grip virüsüne çare buldular. Psikologlar bir araştırma yaptılar ve insanlar neden mutsuz, buldular.

Mektubunuzda emrettiniz, sizi keşfetmek hakkında araştırma yapmak yasak.

arıza (i) : Bilgisayar çalışmıyor, bir arıza var sanırım, yarın tamire götüreceğim. Telefonum çalışmıyor, bir arıza var. Elektrikler kesildi, bir arıza mı var?

arka (i) : Sinema salonunda nereye oturalım öne mi arkaya mı? Otobüse bindik ön taraf çok kalabalıktı, arka tarafa ilerledik. Kolyem dolabın arkasına düştü.

Duvarın arkasında, sepetin içinde Emeti Hanım ağlıyor.

armut (i) : Pazardan biraz meyve almak istiyorum, elma mı alayım, armut mu alayım? Bahçemizde elma, armut ve portakal ağaçları var.

artık (z) : Biz sokakta iki yıl oturduk artık başka bir sokakta oturuyoruz. Sen küçük bir çocuktun ama artık büyüdün. Her yaz tatilde İzmir'e gittik, artık Antalya'ya gideceğiz.

Artık ümit yok mu? Mutlaka batacak mıyız?

art-mak (f) : Ekmeğin fiyatı arttı, bir liraydı, şimdi bir lira yirmi beş kuruş. Her saniye heyecanım artıyor, lütfen çabuk ver hediyemi.

İrfan'ın merakı arttı. Bir köşeye gitti. Zarfı yırttı. Zarfın içinden mektubu çıkardı:

arttır-mak (f) : Korkum arttı, o film korkumu arttırdı. Heyecanım arttı, senin sözlerin heyecanımı arttırdı.

Gazeteler insanların korkusunu arttırmak istemiyorlar ve bu olaydan pek bahsetmiyorlar.

as-mak (f) : Bu çerçeveyi duvara asalım. Çamaşırları ipe asacağım. Gömleklerini askıya as, burada kırışacaklar.

asıl (i) : Bu sınav pek önemli değil, asıl sınav yarın olacak. Bu maçlar antrenman için asıl maç yarın olacak.

Asıl gerdek yarın gecedir.

asıl (s) : Asil prens, güzel prensesi öptü. Onlar çok asil bir ailedirler.

Bu kızın hareketleri çok asil

asker (i) : Askerler savaş için hazırlık yapıyorlar. Savaşta iki bin asker öldü. Askerler bu ülkeyi koruyorlar.

asla (i) : O beni çok üzdü, onunla asla konuşmayacağım. Bir daha asla sigara içmeyeceğim.

Taş yağmuru ile moda arasında asla bir bağlantı yok.

aslan (i) : Hangi hayvandan korkuyorsun? Aslandan korkuyorum çünkü o çok kuvvetli. Aslan ormanın kralıdır. Aslan büyük bir kedi gibi.

astronomi (i) : Bu kitapta astronomi ile ilgili pek çok bilgi var, ben gökyüzündeki pek çok cisim bu kitaptan öğrendim.

Gök, sonsuz bir boşluk. Astronomide, bu boşluğa uzay diyorlar.

astronom (i) : Astronomlar gök cisimlerini araştırıyorlar. Astronomlar yıldızlar hakkında araştırma yapıyorlar.

Bütün astronomlar, gök bilginleri tehlike konusunda hemfikirler.

aş-mak (f) : Masaya bir sınır koyalım ve sınırı aşma sakın, bir taraf senin, bir taraf benim, sınırı aşma ve benim tarafımı kullanma. İnternet limitini aştık, bu ay fatura çok gelecek.

Sizin emrinize uymak, benim gücümü aşıyor.

aşağı (z) : Çocuk topu balkondan aşağı attı. Okula geç kaldı bu nedenle merdivenlerden aşağı hızlı hızlı indi. Burası çok yüksek, aşağı bakmak çok zor.

Kitaplarım, dikiş makinem, her şeyim var. Ama çok sıkıyorum ve bunları pencereden aşağıya atmak istiyorum

aşağılık (s) : Aşağılık adam, gece sokağa geldi, bağırdı, insanları rahatsız etti ve gitti. Aşağılık kadın, çocuklarını ve kocasını terk etti, gitti.

O başka adamlara da mektup yazıyor, herkesin kocasını baştan çıkarıyor, aşâğılık bir aşüfte dedi.

aşçı (i) : Evimizdeki yeni aşçı mükemmel yemekler yapıyor. Bu otelin aşçısı çok güzel yemekler yapıyor. Ben aşçı olmak istiyorum.

âşık (i) : Bu çocuk, o kızı çok seviyor, sanırım o kıza aşık. Âşık mısın, neden sürekli gülümsüyorsun?

Ağabeyi Ragıp evlendi. Ama ağabeyi sevmedi, âşık olmadı.

aşırı (s) : Dışarısı aşırı sıcak, yandık valla. Aşırı komik bir film, çok güldük. Aşırı güzel bir yemek, bayıldım!

aşk (i) : Aşk bu hayattaki en güzel şey. Bu aşk filmi mi?

Aşk, sadece şiddetli bir gönül fırtınası, İrfan bunu o an anladı.

aşüfte (s) : Aşüfte kadın sokakta adamlarla konuşuyor. Aşüfte kadın, kocama mektup yazıyor.

Aşüfte beni kocamdan boşatmak ve kocamla evlenmek istiyor.

at-mak (f) : Topu bana at. Çöpü çöp kovasına at. / Kalbim çok hızlı atıyor. Hastanın kalbi atmıyor, sanırım öldü.

Bak, kalbim hızlı hızlı atıyor

Tayyar mektuba imza atmıyor.

ateş (i) : Büyük bir ateş yaktılar ve ateşin etrafında dans ettiler. Ormanda ateş yakmak yasak.

Tavuğu ateşe yaklaştıyoruz ve tüyler hemen yanıyor.

atıl-mak (f) : Öğretmen soru soruyor, Ali hemen atılıyor ve cevap veriyor. Bir hasta için kan lazım dedim, Ali hemen atıldı ve kan vermek istedi.

Suya mı atılacaklar, ateşe mi saldıracaklar?

atik (s) : Çok atik bir çocuk, bakkala iki dakikada gitti geldi.

atla-mak (f) : Kız camdan atladı ve öldü. / Haydi, hemen arabaya atlayın ve gidelim. Kız atın üstüne atladı ve hemen uzaklaştı.

Anesto hemen sandaldan atladı.

atlat-mak (f) : Çok şükür bu felaketi atlattık, yok yağmur yağdı ama sel olmadı. Babam kalp krizi geçirdi ama atlattı, şimdi çok iyi.

Ah, neyse, çok şükür atlattık. Mübarek yıldız çarptı, gitti değil mi?

avcı (i) : Avcı silahını aldı ve aslanı vurdu. Avcı ormanda kuş aradı.

av (i) : Kuşlar uçtu, avcı tüfeğini avına doğru tuttu ve avını vurdu.

avuç (i) : Çocuk şeker istedi ve elini uzattı, avucuna beş tane şeker koydum. Annem yanıma geldi, elini bana uzattı ve avucunu açtı, çok şaşırdım avucunda büyük bir yüzük vardı.

avukat (i) : Avukat, mahkemede suçlu adamı savundu. Katil adam, bir avukat istedi.

avun-mak (f) : Zavallı çocuğun annesi öldü, çocuk annesinin elbiselerine sarıldı ve elbiselerle avundu. Sen yoksun ben de resimlerinle avunuyorum.

avut-mak (f) : Sen yoksun ben de senin resimlerinle avunuyorum, senin resimlerin beni avutuyor. Çocuk annesinin elbiseleriyle avunuyor, elbiseler çocuğu avutuyor.

avutucu (s) : Çok üzgünüm avutucu sözlere ihtiyacım var.

Böyle kötü bir günde, güvenilir ve avutucu sözlere ihtiyacım var.

ay (i) : Ay ve güneş iki sevgili gibi. Dün gece pencereyi açtım ve gökyüzünde ayı seyrettim. / Bu hangi ay, kasım mı? Gelecek ay, tatile gideceğiz.

O gece ay evin batı tarafındaydı, ay görmedik ama doğuda nurlu bir yansıması vardı.

Bu bela dünyamıza, bu ayın son Çarşamba günü çarpacak diyorlar, buna karar veriyorlar.

ayak (i) : Bugün çok yürüdük, ayaklarım ağrıyor. Bu ayakkabı senin ayağına büyük değil mi?

Dam havuz gibi oldu. Ayaklarım suya gömüldü.

ayaklan-mak (f) : Çocuk hastaydı, yatağında yattı, aniden ayaklandı ve kapıya gitti, annesi ona kızdı, sen neden yatmıyorsun, ayaklandın nereye gidiyorsun?

aydınlan-mak (f) : Dünya güneş ile aydınlanıyor. Işığı aç, oda biraz aydınlansın.

aydınlata-mak (f) : Çocuk ışığı açtı, oda aydınlandı, ışık odayı aydınlattı. Güneş gökyüzünde, dünya aydınlanıyor, güneş dünyayı aydınlatıyor.

aydınlık (i) : Bu odada ışık yok mu, neden karanlık, neden aydınlık değil.

Ortalık aydınlık ve güneşliydi.

ayı (i) : Ayılar ormanda yaşıyorlar ve ayılar balı çok seviyorlar. İnsanlar ayıdan korkuyorlar, çünkü ayılar çok kuvvetli.

Ayıdan çok korkuyorum.

ayıp (i) : Yere tükürme, aaa çok ayıp! Komşunun evinde yaramazlık yapma lütfen, çok ayıp!

ayıpla-mak (f) : Karı-koca sokakta kavga ettiler, komşular çok şaşırdılar ve onları ayıpladılar.

ayır-mak (f) : Dün akşam biz pasta yedik, sana da bir dilim pasta ayırdım ve buzdolabına koydum. Kitaplarımı arkadaşlarıma verdim ama bu kitabı ayırdım, vermedim, çünkü bu kitabı çok seviyorum.

Ben bu ciddiliği gördüm ve bu nedenle sizi diğer insanlardan ayırdım ama yine yanıldım.

aykırı (i) : Bu öğrenci okul kurallarına aykırı davranıyor, ona ceza verecekler. Apartman kurallarına aykırı davranıyorsunuz, sizi şikayet edeceğim.

Bu zavallı dünyanın, acılı insanları içinde bir kız var, o kız size aykırı düşünüyor. Bu nedenle mi böyle insafsızca dünyayı harp ettiniz? O kıza karşı düşmanlık gösteriyorsunuz ama buna hakkınız yok.

ayna (i) : Sabah uyanıyorum hemen aynaya bakıyorum. Aynaya baktım ve yüzümdeki sivilceleri gördüm.

A, ben çok seviyorum maymunu. Çok komik, yaramaz. Kırmızı yelek giyiyor, püsküllü şapka takıyor ve aynaya bakıyor. O zaman ben çok gülüyorum.

aynen (i) : Burası çok güzel bir şehir, cennet gibi değil mi? Çok doğru, aynen öyle, cennet gibi. Sınav çok zordu değil mi? Aynen öyle, sorular çok zordu.

İrfan bu kıızı sevmek hatta bu kıza tapınmak istedi. Hayalideki kız, ideali aynen böyleydi.

aynı (i) : Sen ve ben aynı yaştayız, ben yirmi yaşındayım, sen de yirmi yaşındasın. Siz ve biz aynı apartmanda oturuyoruz, siz ikinci katta oturuyorsunuz, biz dördüncü katta oturuyoruz.

Siz ve ben aynı hastalığa yakalandık. Siz beni anlayacaksınız ben de sizi anlayacağım.

ayol (ü) : Ayol nerelerdesin seni çok özledik! Çabuk olun ayol! Gülmeyin ayol!

A, aaa anne... Şaşırdın mı ayol? Kırık sepetin içine neden girdin?

ayrılık (i) : Çocuğun annesi ve babası kavga etti, sonra boşandı, bu ayrılık çocuğu çok üzdü. Sen İstanbul'dasın ben Amerika'da bu ayrılık beni çok üzüyor.

ayrıl-mak (f) : Kadın kocasını hiç sevmeyi ve bir gün, ben ayrılmak istiyorum dedi. Ali şimdi burada çalışmıyor, geçen sene bu işten ayrıldı.

ayrıntı(i) : Mağazadan evin eşyalarını aldım, sadece birkaç küçük ayrıntı eksik; çerçeveler ve vazolar. Projeyi dün gece bitirdim, sadece bir kaç küçük ayrıntı kaldı.

ayrıntılı (s) : Şimdi zamanım yok, yarın bu konuyu uzun uzun ayrıntılı konuşacağız. Neden üzgündü bilmiyorum, sadece iki dakika konuştuk, ayrıntılı konuşmadık.

Ama Hanımefendi, gönlümdeki sırları nasıl böyle ayrıntılı biliyorsunuz, bu beni çok şaşırtıyor...

az (s) : Kahveme az süt koyar mısın lütfen. Bana çok yemek koyma lütfen, aç değilim, bu nedenle az istiyorum. Beni ne kadar seviyorsun az mı, çok mu?

Az sonra konferans başlayacak

azal-mak (f) : Sabah başım çok ağrıdı ama şimdi azaldı, çok ağrımıyor. Evde kahve azaldı, akşam bitecek, yarın marketten kahve alalım.

azalt-mak (f) : Çok sigara içiyorsun biraz azalt lütfen. Çok şeker kullanıyorsun biraz azalt lütfen.

azarla-mak (f) : Çocuk yaramazlık yaptı, annesi çocuğu azarladı, çocuğa kızdı. Neden beni azarlıyorsun, ben yaramazlık yapmadım.

O her şeye razıydı. Ama annesi... Ailesi... Belki çok şiddetli azarlayacaklar, karşı koymak isteyecekler

B

baba (i) : Annemi ve babamı çok seviyorum. Annem ve babam yirmi yıl önce evlendiler.

Hayatın içyüzü hakkında annem ve babamla aynı fikirde değilim.

bacak (i) : Maçta futbolcunun bacağı kırıldı. Biraz yavaş yürü lütfen, bacaklarım ağrıyor.

badem(i) : Marketten biraz fındık, biraz fıstık, biraz da badem aldım.

bağır-mak (f) : Kadın hırsızlı gördü ve bağırdı, herkes kadının sesi ile uyandı. Neden bağıırıyorsun komşular rahatsız olacaklar.

Sokaklarda insanlar 'Allahüekber' diye bağırdılar.

bağırsak (i) : İnsanın vücudunda kaç metre bağırsak var? Bağırsaklarımda bir problem var, yarın doktora gideceğim.

bağışla-mak (f) : Seni çok üzdüm biliyorum ama çok üzgünüm beni bağışla lütfen. Allah bağışlasın ne kadar güzel bir kızınız var.

Bu kızın hareketleri çok asil. Allah bağışlasın... Acaba kimin kızı? dedi.

bağıla-mak (f) : Ayakkabının bağıcığını bağıla, düşeceksin. Kadın ağaca bir ip bağıladı.

Elbisemin beyaz kısmından bir parça yırttım, sopaya bağıladım ve imdat bayrağı gibi havada salladım.

bağılantı (i) : Bu iki yol farklı farklı arada bir bağılantı yok. Bu iki yol arasında bağılantı var mı? Evet, bir köprü var.

Çünkü o zaman haddimi aşacağıım, izninizi kötü niyetle kullanacağıım, Aramızdaki bu mutlu bağılantıyı, ilk adımda sarsacağıım.

bahar (i) : Baharda çiçekler açıyor, ağaçlar yeşilleniıyor. En çok bahar mevsimini seviyorum.

Gözüm bu cennet manzarayı izliyor, burnum baharın nefesini kokluyor.

bahçe (i) : Evimizin bahçesinde beş tane meyve ağacı ve çiçekler var.

Bahçemizde ağabeyimin bisikletine biniyorum.

bahset-mek (f) : Ali İstanbul'a mı gidiyor, benim haberim yok, bana hiç bahsetmedi. O, babasını hiç sevmiyor, bize babasından hiç bahsetmiyor.

Gazeteler insanların korkusunu arttırmak istemiyorlar ve bu olaydan pek bahsetmiyorlar.

bahtsızlık (i) : O kız her zaman kötü şeyler yaşıyor, çok bahtsız, bu bahtsızlık onu çok üzüyor.

bak-mak (f) : Gözlerime bak, bana yalan söyleme! Öğretme aniden bana baktı ve soru sordu.

Güzel yemekleri bugün kediler yiyecek. A, işte bak, işte bak. Kediler geldi.

bakış (i) : Bu bakış beni aşık etti. Babamın bakışlarından çok korkuyorum.

Fakat İrfan kadınların takdirini, ilgili bakışlarını da istedi.

bakire (i) : Sen şimdi genç bir kızsın ve bakiresin, yarın evleneceksin ve kadın olacaksın, o zaman bakire olmayacaksın.

En usta ressamlar Bakire Meryem resimleri çiziyorlar ve bu resimde zambak beyazlığını kullanıyorlar.

bakkal (i) : Ben bakkala gidiyorum ekmek ve süt alacağım. / Bakkal Ahmet Amca dün vefat etti.

Ben bakkalım ama bilmiyorum. Çünkü bizim bakkalda üzüm yok.

balık (i) : Denizde çeşit çeşit balık var. Dün akşam bir balık lokantasına gittik.

balkon (i) : Evin balkonu çok büyük, dün balkona bir masa koyduk ve balkonda yemek yedik.

balon (i) : Çocuğun elinde renk renk balonlar vardı. Doğum gününde evi balonlarla süsledik.

Mektupta 'O gece balkonunuzun altında olacağım, başka bir yere gitmeyeceğim. Orada öleceğim' yazıyor.

balya (i) : Limanda gemiler, sandallar, tekneler, balyalar vardı.

Tekneler, sandallar, balyalar alt üst oluyor.

banyo (i) : Evin mutfağı çok büyük ama banyosu çok küçük. Bir saat oldu haydi çık banyodan.

bardak (i) : Mavi bardakla su içiyorum, beyaz bardakla kahve ve çay içiyorum, siyah bardakla da süt içiyorum. Bardak kırıldı. Bir bardak su verir misiniz lütfen?

barış-mak (f) : Siz neden hiç konuşmuyorsunuz, küs müsünüz, aaa hadi hemen barışın lütfen. Ali, Ayşe'den özür diledi ve barıştılar.

Siz barışın da dargın olmeyin.

basamak (i) : Bu merdiven çok uzun, otuz beş basamak var. Çocuk merdivenin basamaklarını yavaş yavaş çıktı.

basit (s) : Bu sorular zor değil, çok basit. Ben salata yapıyorum ve yumurta pişiriyorum, çünkü onlar çok basit.

Ama bunları basit, çok basit ve açık bir şekilde anlatacağım ve herkes anlayacak.

bastır-mak (f) : Bavula bu elbiseler sığmıyor, biraz bastırdım şimdi belki sığacak.

Tanınmak istemediniz, fesinizi kafanıza bastırdınız, ceketinizin yakalarını kaldırdınız.

baş (i) : Çok ders çalıştım, başım çok ağrıyor. Yastığa başımı koydum ve hemen uyudum.

Kızlar var, çarşaf giyiyorlar. Başlarını örtüyorlar.

başar-mak (f) : Çok çalıştın, bu yarışmayı başaracaksın. Çok iyi hazırlandın bu sınavı başaracaksın.

İçinizdeki sırrı keşfetmek için uğraştım. Gayret ettim ve biraz başardım, bu nedenle lütfen bana kızmayın.

başarılı (s) : Ali her gün ders çalışıyor, o çok başarılı bir öğrenci. On tane kupası var, o çok başarılı bir sporcu.

Bir erkek gibi bilgili ve başarılı olmak istiyorum.

başka (i) : Ekmek ve süt istiyorum, başka bir şey istemiyorum. Sadece kırmızı elbisem var, başka elbisem yok. Bu film güzel değil, başka film izleyelim.

Bir tarafta ayı ile maymun akraba diyorlar. Bunu tartışıyorlar. Başka bir tarafta üç dört genç kız başka bir konu konuşuyor:

başla-mak (f) : Film on dakika önce başladı. Toplantı yarım saat sonra başlayacak. Ders saat birde başlayacak.

İrfan bu planı yaptı ve hazırlıklara başladı.

başlangıç (i) : Koşu burada başlayacak, başlangıç noktası burası.

Sizi bulmak için araştırma başlangıcı olacak cümle sadece bu.

başvur-mak (f) : Kredi kartı istiyorum bu nedenle bankaya başvurdum. Öğrenci belgesi istiyorum bu nedenle okula başvurdum.

Şimdi hangi çareye başvuracak?

bat-mak (f) : Denizde çok dalga vardı, gemi çok sallandı ve sonra yavaş yavaş gemi battı.

İki saat sonra denizler taşacak, dünya batacak. Bu telgrafta yazıyor...”

batı (i) : Ana yönler kuzey, güney, doğu ve batıdır. Ege, Türkiye'nin batısındadır.

Yangın güneyde Tebriz'e, batıda Trabzon'a yayıldı.

bayan (i) : Burası bayanlar tuvaleti, orası erkekler tuvaleti. Burada sadece bayanlar var, hiç erkek yok.

baygın (i) : Kız baygın baygın, sevgilisine baktı. Annem yeni uyandı ve baygın baygın bana baktı.

O ne mahmur, o ne baygın, o ne şahane gözlerdi.

bayıl-mak (f) : Ay hava çok sıcak şimdi bayılacağım, yere düşeceğim. Başım dönüyor, şimdi, bayılacağım. Burası çok kalabalık, şimdi bayılacağım.

Bazı kadınlar bayılmadı, onlar diğer kadınlara yardım ettiler.

Aman çok büyük bir eğlence. Bayılıyorum... Oh büyük keyif...

bayrak (i) : Türkiye'nin bayrağı kırmızı ve beyazdır. Her ülkenin bayrağı vardır.

Sokaklarda bu bayraklarla dolaşıyorlar ve marş söylüyorlar.

bayram (i) : Yarın bayram, çocuklar çok heyecanlı ve mutlu. Yarın bayram, ailemi, akrabalarımı ve arkadaşlarımı ziyaret edeceğim.

bazen (i) : Her gün düzenli ders çalışıyorum ama bazen hiç ders çalışmak istemiyorum. Genellikle sağlıklı besleniyorum ama bazen sadece hamburger ve pizza yemek istiyorum.

Yeryuvarlağına, gökten çok taş yağıyor. Bu taşlar nereden geliyor? Bu taşlar bazen birkaç gram, bazen binlerce kilo.

bazı (i) : Dünyada bazı insanlar çok mutlu, bazı insanlar çok mutsuz. Bazı insanlar köyde yaşamak istiyor, bazı insanlar şehirde yaşamak istiyor. Sınıfta bazı öğrenciler başarılı, bazı öğrenciler başarısız.

Bazı kadınlar bu makaleleri okudular ve çok kızdılar.

bedava (i) : Para vermeyeceksiniz bu kitaplar bedava. Dün çocuklara bedava okul çantası verdiler. Yarın Tiyatrolar Günü bu nedenle yarın tiyatro bedava. Sanatçı bayramda bedava konser verdi.

Kanunlar bize adalet vermiyor. Önemli günlerde, mesela 10 Temmuzda fakirler için neden bedava oyunlar yok?

beğen-mek (f) : Dün lokantada köfte çok güzeldi, çok beğendim ama çorabayı hiç beğenmedi.

Her çeşit deniz taşıtı vardı ama ben en çok İstanbul'un köprülerini beğendim.

bekarlık (i) : Bekarlık mı güzel, evlilik mi?

bekçi (i) : O bekçi gece bu inşaatta bekliyor, sabah işçiler geliyorlar, bekçi de evine gidiyor. Bekçiler gece çalışıyorlar.

Yangın kulesindeki köşk bekçileri bile gittiler yattılar, uyudular.

bekle-mek (f) : Durakta yarım saat otobüs bekledim. Seni bekliyorum, çabuk ol. Beni beklemeyin, ben gelmeyeceğim.

Ne yapacağız? İki elimizi kavuşturacağız, boynumuzu bükeceğiz ve felaketi bekleyeceğiz. Başka çare var mı?

bela (i) : Evimiz yandı, sonra evimize hırsız girdi, sonra evimizi su bastı, bu evde ne çok bela var! Bu beladan nasıl kurtulacağız?

Delikanlı her belaya razı gibi boynunu büktü ve yürüdü.

belge (i) : Ben öğrenciyim ama onlar inanmıyorlar, öğrenci belgesi istiyorlar. Okuldan mezun oldum ve mezuniyet belgemi aldım.

Elimdeki mektup, varlığınızın belgesi ben bu mektupla sizi yokluk dünyasında bulmaya çalışıyorum.

bel (i) : Dün temizlik yaptım, sırtım ve belim çok ağrıyor. O çok güzel bir kız, parmakları, bilekleri, beli çok ince, çok zarif.

Adımları çok kibardı. Omuzları yuvarlaktı ve beli çok inceydi. Asil bir güzelliği vardı.

belirli (s) : Sınav hangi tarihte olacak, tarih belirli mi? Evet belirli iki ocakta olacak. Düşünüyorsanız nerede yapacaksınız, belirli mi? Hayır henüz belirli değil, güzel bir yer araştırıyoruz.

belirsiz (s) : Gelecek ay sınav olacağız ama tarihi belirsiz.

Yunanistan'da, Bulgaristan'da, Sırbistan'da ve Avusturya'nın bir kısmında insanlar nasıl ölecek suyla mı ateşle mi? İşte bu bölgeler belirsiz.

belki (i) : Yarın belki yağmur yağacak, belki yağmur yağmayacak, bilmiyoruz. Belki taksiyle gideceğim, belki otobüsle gideceğim, henüz karar vermedim.

Belki bize faydası olmayacak ama zararı da olmayacak.

belli (i) : Dün çok mu ağladın, gözlerinden belli oluyor. Yorgun musun, yüzünden belli oluyor.

Beyaz gelin eteğini savurdu, bu etek kızlığını belli etti.

bembeyaz (s) : Dün gece kar yağdı sabah sokaklar beyaz, çok beyaz, bembeyazdı.

bencil (s) : Bencil insanlar sadece kendilerini düşünüyorlar. Çok bencilsin, neden sen de arkadaşlarına yardım etmiyorsun.

Ama biz bencil davrandık, dostça bu bolluk içinde yaşamadık, adaletli ve eşit davranmadık.

benze-mek (f) : Kedi aslana benziyor. Çocuk annesine benziyor. Bu ülke benim ülkeme benzemiyor.

Manzara çok feci ve çok korkunç. Doğal afetlere benzemiyor. En korkunç depremler, şehirleri böyle tahrip etmedi."

benzet-mek (f) : Sen bir arkadaşına benziyorsun, ben seni bir arkadaşına çok benzetiyorum. Sizi her zaman anneme benzetiyorum.

Kuyruklu yıldız gelmedi dünyaya ama kuyruklu yıldızı hemen namussuz kadına benzettiler.

beraber (i) : Bu yemeği annem ile beraber yaptık. Bu ödevi arkadaşlarımla beraber yaptık. Bu hediyeyi kardeşimle beraber aldık.

O başka yerde ölecek, sen başka yerde öleceksin. Ama aynı yerde, beraber ölmek daha iyi değil mi?

berbat (s) : Çöpleri neden dışarı atmadın, bu ev berbat kokuyor. Çok hastayım, çok yorgunum, çok mutsuzum, berbat hissediyorum. Bu berbat bir elbise sakın giyme!

bereket (i) : Bahçemizdeki ağaçlar çok bereketli, her sene çok meyve veriyorlar. Bu pirinç çok bereketli, her akşam yedik ama hala bitmedi.

Çünkü böyle iklim çeşitliliği, toprak bereketi, hava ve su güzelliği başka bir yerde yok.

beslen-mek (f) : Annesi bebeği süt ile besliyor, bebek süt ile besleniyor.

beşinci(s) : Futbolcu bu maçta beşinci golünü attı. Bu yazarın beşinci kitabı.

Kuyruğun içinden, mayısın beşinci gününün sonu ve altıncı Perşembe sabahı geçeceğiz diyorlar.

bey (i) : Ali Bey ve Ayşe Hanım burada mı oturuyor? Beyler ve Bayanlar düşünümüze hoş geldiniz.

İrfan Galip Bey, yirmi iki – yirmi üç yaşında bir adam.

beyaz (s) : Kar beyazdır. Kızın dişleri çok güzel, parlak ve beyazdı.

Her yerde beyaz papatyalar var. Papatyaların arasında pembe kır çiçekleri var.

beyin (i) : Kafamızın içinde beynimiz var. Konserde çok ses vardı, sestem kulaklarım beynim patladı, sandım.

O zaman kıyamete benzer bir gürültü duyacak insanlar. Beyinler patlayacak ve dağılacak.

bez (i) : Bir kovaya su koydum, bir parça da bez aldım ve camları sildim. Bir bezle masanın üstünü sil.

bıçak (i) : Bıçakla ekmeği kestim. Bıçakla sebzeleri doğradım. Meyveyi bıçakla soydum.

bık-mak (f) : Her gün makarna yiyoruz, makarnadan bıktım, yemek istemiyorum. Her gün ders çalışıyorum, artık bıktım. Her sabah erken uyanıyorum ve işe gidiyorum, artık bıktım, gitmek istemiyorum.

bırak-mak (f) : Kolumu tutma, bırak! Elindeki bardağı, masaya bırak.

Gazeteleri masanın üzerinde bıraktı.

bıyık (i) : Adamın siyah saçları, siyah bıyıkları ve sakalları vardı. Babam dün sabah bıyıklarını kesti.

bıyıklı (s) : Bebek bıyıklı adamı gördü, adamın bıyıklarından korktu ve ağladı.

biçim (i) : Bu evin biçimini hiç beğenmiyorum, kare değil, yuvarlak değil, dikdörtgen değil...

Ben huyunuzu beğendim, biçiminiz önemli değil.

bil-mek (f) : Annem bana ve babama bir bilmece sordu, cevabı hemen ben bildim. Sınav ne zaman olacak biliyor musun? Ali'nin telefon numarasını kim biliyor?

Pek çok şey yazacağım. Ama şimdi ne yazacağım bilmiyorum.

bile (i) : iki gün hastanede kaldım, yanıma arkadaşlarım gelmedi, dostum Ali bile gelmedi. Dün sadece ders çalıştım, temizlik yapmadım, odamdan çıkmadım, yemek bile yemedim.

Her şeyi alıyor, bütün malları topluyor. Deniz yolları idaresinin en eski vapurlarını bile sattılar.

bilgi (i) : Hastalık hakkında doktordan bilgi aldım. Bu ilaçlar hakkında eczacıdan bilgi aldım. Sınav hakkında öğretmenden bilgi aldım, nerede olacak, saat kaçta olacak, hangi konular olacak...

Bu mektubu size neden yazdım? Çünkü Halley hakkında bilgi almak istiyorum.

bilgilendir-mek (f) : Hastalık hakkında doktor beni bilgilendirdi. İlaçlar hakkında eczacı beni bilgilendirdi. Sınav hakkında öğretmen beni bilgilendirdi.

bilgin (i) : Bilginler, çok bilgili insanlardır. Bilginler çok okuyorlar, çok araştırıyorlar, çok öğreniyorlar ve çok biliyorlar.

Ey bu dünyanın seçilmiş evlatları; bilginler, edebiyatçılar, şairler!

bilgisiz (s) : Sen bilgisiz bir insansın, çünkü kitap okumuyorsun, ders çalışmıyorsun, araştırma yapmıyorsun, gazete okumuyorsun...

Böyle büyük felaket zamanında en akıllı, en bilgili adamların bilgisi işe yaramıyor. Ama benim gibi bilgisiz insanlar çok işler başarıyor.

bilim adamı (i) : Bilim adamları yeni bir telefon icat ettiler. Bilim adamları yeni bir robot yaptılar. Bilim adamları ay hakkında pek çok araştırma yapıyorlar.

Şimdi bilim adamları kuyruklu yıldızı görüyorlar. Bir hafta içinde onunla ilgili pek çok yazı yazacaklar.

bilinmeyen (s) : Dün gece telefonum çaldı, ekranda numara yok, bilinmeyen bir numara aradı. Nerede oturuyor, kimse bilmiyor, bilinmeyen bir sokakta...

Sadece kayıpta ve bilinmeyen bir insanım. Ben kimim bu önemli değil.

bilmece (i) : Öğretmen, öğrencilere bir bilmece sordu, öğrenciler bilmecenin cevabını bulmak için düşündüler. Dedem bize çok eğlenceli bilmeceler soruyor.

İrfan belki oradan kovulacak ama yine de bir yere gitmeyecek İrfan bu bilmeceyi çözecek.

bina (i) : İstanbul'da çok az yeşil alan var, her yere bina yaptılar. Bu eski binayı yıkacaklar ve yeni bir bina yapacaklar.

Bazı binalar var, bu binaları hükümet işleri için kullanıyorlar. İşte bu binaları şimdi tımarhane yapacaklar.

bin-mek (f) : Babam saat ikide uçağa binecek. Otobüse bindik ve Beşiktaş'a gittik. Sadece on dakikamız var, hemen bir taksiye binelim.

Hava taşıtları eksik ve tehlikeli ama insanlar korkmuyorlar ve biniyorlar.

binlerce (s) : Bayramı kutlamak için binlerce insan eline bayrak aldı ve sokağa çıktı. Depremde binlerce insan öldü.

Köprüünün üzerinde binlerce insan vardı. İki köprü iki büyük sal gibi denizin üstünde yüzdü.

biraz (z) : Hiç bir şey yemiyorsun, biraz çorba iç lütfen. Biraz sessiz olun! Şurada biraz dinlenelim.

Biraz sonra yengem ve dadım da geldiler.

birbiri (z) : Siz neden birbirinizle konuşmuyorsunuz? Herkes birbirine soru soruyor. Doğuda bir patlama olacak, bu patlama birkaç saat sonra batıda bir taşma ile kavuşacak ve bu iki olay birbirini kucaklayacak.

birçok (s) : Kaç kişi bilmiyorum ama bir çok insan sağlıksız besleniyor. Birçok insan bu duraktan otobüse biniyor. Birçok insan yaşamak istemiyor.

Şeriat sınırını geçiyorsunuz ve kadına birçok emirler veriyorsunuz.

birden (z) : Çocuk yürüdü, birden ayağı kaydı ve düştü. Ali çok mutluydu, birden ağladı, biz çok şaşırдық. Birden başıma bir ağrı girdi, ne oldu anlamadım.

Birden hizmetçimin sesini duydum. Hizmetçim odaya girdi.

birer (s) : Annem kardeşime ve bana birer oyuncak aldı, şimdi benim bir tane, kardeşimin bir tane oyuncağı var. Öğretmen bize birer kitap verdi, bana bir tane arkadaşım bir tane.

birik-mek (f) : Bir hafta oldu, çamaşır yıkamadım, çamaşırklar birikti. İki hafta oldu, ödev yapmıyorum, ödevlerim birikti. Her gün kumbarama para atıyorum, kumbaramda para birikti.

birinci (s) : Arkadaşım yarışmada birinci oldu, ben de ikinci oldum. Birinci soru çok zordu.

Kapının üzerinde “ Birinci katta Dr. XXX” bir plaka gördü.

birkaç (s) : Öğretmenin yanına gittim ve birkaç soru sordum. Arkadaşımı birkaç dakika bekledim, gelmedi ben de eve gittim. Birkaç gün sonra annem İstanbul’a gelecek.

Birkaç gün sonra Halley dokunacak ve bütün hayat belki kesilecek, diyorlar.

birleş-mek (f) : Bulutlar birleşti ve büyük bir bulut oldu. Çocukların elleri birleşti ve büyük bir çember oluştu.

Akdeniz, Marmara ve Karadeniz birleşecek ve tek bir deniz olacak.

birleştir-mek (f) : Masaları birleştirdik ve uzun bir masa yaptık. Sandalyeleri birleştirdi ve sandalyelerin üzerine yattı.

bisiklet (i) : Bisikletimin tekerleği patladı. Babamın arabası var, ağabeyimin motosikleti var benim de bisikletim var.

Düşünüyorum o bisiklet bir at gibi.

bisküvi (i) : Çocuklar annelerinden, çikolata, cips ve bisküvi istediler.

bismillah (i) : Müslüman insanlar önce Bismillah diyorlar sonra su içiyorlar, önce Bismillah diyorlar sonra yemek yiyorlar, önce bismillah diyorlar sonra iş yapıyorlar.

bit (i) : Eyvah, kızın saçında bit var! Bir en iğrenç ve en küçük hayvandır. Okulda öğrencilerin saçında bit var.

bit-mek (f) : Evde ekmek yok, akşam yemekte yedik ve bitti. Ödevlerimi yaptım ve bitti, şimdi ödevim yok. Tatil bitti, yarın okul başlıyor.

Uzay nerede başlıyor, nerede bitiyor, biz bunu bilmiyoruz.

bodrum (i) : Evin bodrumunda eski eşyalar var. Evin bodrumu evin altında.

boğaz (i) : Boğazım çok ağrıyor, yemeği yutmak çok zor. Katil, adamın boğazını kesti, adam öldü.

Suyu içti, su boğazından geçiyor, suyu billur gerdanından göreceğim sandım.

boğucu (s) : Hava bugün çok kötü, sıcak ama sanırım yağmur yağacak, hava çok boğucu. Sınıf çok sıcak ve havasız, sınıf çok boğucu.

boğul-mak (f) : Çocuk gemiden düştü ve boğuldu, herkes çok ağladı.

Sular çatıya kadar yükselecek o zaman ne olacak? Şüphesiz boğulacağım.

boğuş-mak (f) : İki çocuk sokakta boğuştu, kavga etti. Köpekler aniden birbirlerine saldırdılar ve bir süre boğuştu.

bohça (i) : Kadının elinde bez bir bohça vardı, bohçanın içinde birkaç eşya vardı.

bol (s) : Doktor bana bol bol dinlen, dedi. Tatilde bol bol eğlendik. Çocuklar bol bol kitap okuyorlar.

bomba (i) : Askerler savaşta pek çok silah ve bomba kullandılar.

borç (i) : Arkadaşımdan borç para aldım, bir hafta sonra vereceğim. Hiç param yok, kredi kartı borcumu nasıl ödeyeceğim?

Eski müşteriler de borçlarını ödemiyorlar.

borçlu (s) : Arkadaşım benden yüz lira aldı, arkadaşım bana yüz lira borçlu. Sen benim hayatımı kurtardın, hayatımı sana borçluyum.

boş (s) : Kutuyu açtım ama içinde bir şey yoktu, kutunun içi boştu. Buzdolabı boş, yarın alışveriş yapalım. Boş sözlerini duymak istemiyorum.

Bilginler, bilim adamları sadece fenle ilgili pek çok boş laf yazıyorlar ama nasıl kurtulacağız, çare yazmıyorlar.

boşa-mak (f) : Kadın ve adam kavga ettiler, kadın kocasını boşamak istedi ve boşadı.

boşalt-mak (f) : Bu odadaki eşyaları dışarı çıkarın, bu odayı boşaltın. Cüzdanımdaki paraları masanın üstüne boşalttım.

boşan-mak (f) : Adam ve kadın kavga ettiler, sonra karar verdiler ve boşandılar.

boşluk (i) : Çocuk kağıdın her yerini boyadı, hiç boşluk kalmadı.

Siz düşünüyorsunuz: güneş uzayda duruyor, çevresinde gezegenler var, onlar nasıl boşlukta duruyor?

boşuna (z) : Boşuna ders çalışıyor, sınav çok zor olacak ve sen başarısız olacaksın. Boşuna özür diliyorsun, o seni affetmeyecek. Boşuna ağlıyorsun, bu problem çözülmeyecek.

Ayol bakkal, o kapıyı boşuna çalışyorsun.

boyalı (s) : Babam evimizin duvarlarını boyadı, boyalı duvarlara resimler astık.

boylu (i) : Kız uzun boylu ama kardeşi kısa boylu.

boyun (i) : Yastığım çok inceydi bu nedenle gece boynum ağrıdı.

Delikanlı her belaya razı gibi boynunu büktü ve yürüdü.

boy (i) : Masanın boyu iki metre ve eni bir metre.

Allah övmüş yaratmış. Kusuru yok. Boyu, posu... Kaş, gözü, rengi, gür saçları. Allah için sevimli, her şeyi yerinde.

bozar-mak (f) : Güneş nedeniyle koltukların rengi bozardı.

bozuk (s) : Bu makine bozuk mu, neden çalışmıyor?

bozul-mak (f) : Makine bozuldu, çalışmıyor. / Biraz sinirlerim bozuldu.

İrfan bu komediyi daha önce okudu. Konusunu aniden hatırladı ve fena bozuldu.

boz-mak (f) : Bu makineyi kim bozdu, makine çalışmıyor.

Şimdiki kızlar bin senelik adetleri bozuyorlar, gerdek gecesine bile onlar karar veriyorlar.

böcek (i) : Bahçede pek çok böcek vardı, bir böcek ayağımı ısırıldı.

böl-mek (f) : Ekmeği iki parçaya böldüm.

bölge (i) : Bu bölgeye girmek, tehlikeli ve yasak.

bölüm (i) : Dizinin birinci bölümü çok komikti.

Gazetenin ilk sütunlarında ümitsiz ve karamsar yargılar vardı. Asıl haber bölümüne geçtim. Korkum arttı.

börekçi (i) : Ben çay demledim, sen de börekçiden biraz börek al, gel.

böyle (z) : Neden böyle giyindin? Böyle güzel mi? Neden böyle konuşuyorsun?

Hayat, başka bir hayatı yiyor ve böyle devam ediyor.

buçuk (s) : Saat sekiz buçukta uyanıyorum.

budala (s) : Budala mısın, anlatıyorum ama neden anlamıyorsun?

A Şemşinur, ne kadar budalasın. Çocuk gibi konuşuyorsun.

bugün (i) : Bugün benim için özel bir gün.

Bugün şehrimizde sinir hastalıkları en çok kadınlarda var.

buhar (i) : Ütünün buharı parmağımı yaktı. Fırını açıyorsun ama buharına dikkat et.

bul-mak (f) : Dün anahtarımı kaybettim, dedin, buldun mu?

O kızı nerede bulacak?

bulan-mak (f) : Midem bulanıyor, şimdi kusacağım. / Geçen yaz deniz çok temizdi, ama bu yıl su çok pis, bulandı, suyun dibini hiç görmüyoruz.

buluş-mak (f) : Yarın arkadaşlarımla buluşacağım, yemek yiyeceğiz ve sohbet edeceğiz.

Sonra Modern binasını arkasında bir delikanlıyla buluştu.

bulut (i) : Gökyüzünde bulutlar var, sanırım biraz sonra yağmur yağacak.

Havada bulut yoktu.

bunal-mak (f) : Bir hafta oldu, hiç dışarı çıkmadım, hep evde ders çalıştım ve artık çok bunaldım, dışarı çıkmak istiyorum.

Yangın çok yaklaştı, bunaldık, kavrulduk.

bunaltıcı (i) : Hava çok sıcak ve çok bunaltıcı, pek çok insan bugün mutsuz hissediyor.

burası (i) : Burası Beşiktaş mı? Burası güzel, burada oturalım.

Yüksek bir yere çıktım, oturdum. Derin derin birkaç nefes aldım. Burası çok yüksekti.

burun (i) : Burnuma mutfaktan çok güzel kokular geliyor. Burnum tıkanı, hiç koku almıyorum.

Gözüm bu cennet manzarayı izliyor, burnum baharın nefesini kokluyor.

buz (i) : Su donuyor ve buz oluyor. Hava buz gibi. Meyve suyuna biraz buz ister misin?

buzul (i) : Penguenler buzullarda yaşıyor. Küresel ısınma nedeniyle buzullar eriyor.

büfe (i) : Sabah büfeden tost ve meyve suyu aldım.

bük-mek (f) : Çocuk çok üzüldü, boynunu yana büktü ve üzgün üzgün koltukta oturdu.

İki elimizi kavuşturacağız, boynumuzu bükeceğiz ve felaketi bekleyeceğiz. Başka çare var mı?

bülbül (i) : Bülbül küçük bir kuştur. Bülbül, güle şarkılar söylüyor.

Bu canlılık sönecek, bu güller solacak, bu bülbüller susacak mı?

büro (i) : Babam sabah erkenden büroya gidiyor, çalışıyor ve akşam bürodan eve dönüyor.

İrfan sabah erkenden hazırlanmak ve büroya gitmek istedi.

bütün (s) : Bütün gün evde oturdum hiç dışarı çıkmadım. Bütün ekmeği bitirdin mi, mutfakta hiç ekmek yok.

Çamlıca gibi yüksek bir yerdeyim. Bütün İstanbul'u görüyorum.

büyü (i) : Sanki bana büyü yaptılar, aniden her şey değişti.

büyü-mek (f) : Sen ne çabuk büyüdün, geçen sene küçük bir kızdın. Bahçemizdeki ağaç büyüdü.

Bu dünyaya geldik, büyüdüük, bazı şeyleri anlıyoruz. Bazı şeyleri öğrenmek gerekiyor.

büyük (s) : Evimiz çok büyük, yedi tane oda var. Bu koltuk çok büyük, rahat rahat oturuyoruz.

Telgrafçıların evinde gördüm. Biliyorsunuz, onun oğlu İrfan, Fransızca biliyor. Büyük bir kitap açtı. O kitapta, yıldızların, ayların, güneşlerin resimleri var.

büyükanne (i) : Annemin, annesi ve babamın annesi benim büyükannem.

büyükbaba (i) : Babamın babası ve annemin babası benim büyükbabam.

Korkma, hepsi yalan. Yıldız falcıları uyduruyor. Bir şey çarpmayacak. 'Falcılar yalan söylüyor.' Büyükbabam öyle söylemiyor mu?

büyülen-mek (f) : O kızını gördüm ve büyülendim sanki, sadece o kızını düşünüyorum.

büyüleyici (i) : O kızın büyüleyici bir güzelliği var.

büyüt-mek (f) : Annem vefat etti, bu nedenle beni anneannem büyüttü.

C

cadde (i) : Atatürk Caddesi, Bahar Sokak No:12 bu, benim evimin adresi.

İrfan Galata Caddesi'nde börekçinin üst tarafındaki dükkânların önünde dolaştı, oraya buraya sokuldu ve gözlerini kadından ayırmadı.

cahil (s) : Ben hiç okula gitmedim, okumayı ve yazmayı bilmiyorum, bilgili değilim, cahil bir insanım.

cam (i) : Çocuklar pencerenin camını kırdılar. Gözlüğümün camı kırıldı.

Sizin camdan, bizim kapı gözüküyor.

cambaz (i) : Cambaz ipin üstünde yürüyor, topla oynuyor, bunu nasıl yapıyor, inanmıyorum.

cami (i) : Müslümanlar ibadet etmek için camiye gidiyorlar.

Annesi ile mahallenin camisine gitti. Orada vaaz dinlediler.

can (i) : Trafik kazasında arabam paramparça oldu ama mal değil, can önemli.

A, nasıl telaşlanmayalım evladım. Can, her şeyden önemli.

canavar (i) : Çocuklar canavardan çok korkuyorlar.

canlı (s) : Bu balıklar canlı değil, bu balıklar ölü. Dünyada pek çok canlı yaşıyor; insanlar, hayvanlar, bitkiler...

Kainatta çok canlı var. Küçük mikroplar, büyük yaratıklar...

cep (i) : Pantolonumun cebinde telefonum ve cüzdanım var.

Her zaman beş on kuruş da cebime atmak için pek çok hile düşündüm...

cehennem (i) : İnsanlar ölecekler, iyi insanlar cennete gidecekler, kötü insanlar cehenneme gidecekler.

ceket (i) : Dün ablamın düğünü için bir mağazadan pantolon, ceket ve gömlek aldım.

cennet (i) : İnsanlar ölecekler, iyi insanlar cennete gidecekler, kötü insanlar cehenneme gidecekler.

'Yarabbi, dedim, cennet gibi bu dünya, bir yıldızın zehirli kuyruğuyla zehirlenecek mi? Bu canlılık sönecek, bu güller solacak, bu bülbüller susacak mı? Şimdi bu cennet manzaranın içindeki sevgililer, sonsuz uykuya mı dalacaklar?'

cesaret (i) : O kızla konuşmak istiyorum ama çok utanıyorum çok korkuyorum, hiç cesaretim yok.

Bazı kâşifler buzullara gittiler ve orada öldüler. Bazı pilotlar pervanelere güvendiler. Bunlar en büyük cesaret örnekleri.

cesaretli (s) : Ben cesaretli bir insan değilim, uçaktan korkuyorum, insanlardan korkuyorum...

ceset (i) : Dün bu caddede büyük bir trafik kazası oldu, bir kadın öldü, ambulans cesedi hemen hastanenin morguna götürdü.

cesur (s) : Kahramanlar çok cesur ve kuvvetli insanlardır.

Mektuplarınızı okudunuz, çok cesur bir kız tasarladınız ama siz o mektuplara aldanmayın. Onlar kurusıkı sözlerdi.

cevap (i) : Sana soru soruyorum neden bana cevap vermiyorsun.

Neden titriyorsun, Bekir? dedim. Çok korktu, yüzü sarıydı, gözyaşlarını sildi ve cevap verdi:

ceylan (i) : Ceylan ormandaki en güzel en zarif hayvandır. Aslan ceylanı kovalıyor.

cezalandır-mak (f) : Çocuk yaramazlık yaptı bu nedenle annesi çocuğu cezalandırdı.

ceza (i) : Ödevlerimi yapmadım, öğretmen bana ceza verdi.

ciddi (s) : Öğretmenimiz çok neşeli bir insan ama derste çok ciddi, hiç gülmüyor.

Ciddi bir kadın, bir erkeğe neden böyle serbest bir dille mektup yazıyor?

ciddiyetsiz (i) : Ciddiyetsiz ve saygısız konuşmalar öğretmeni çok sınırlendirdi.

Sizin ciddi bir mesleğiniz var. Bu ciddiyetsiz hareketleriniz, ciddi mesleğinizle bağdaşıyor mu?

ciğer (i) : Dün çok üşüdüm, bugün ciğerlerim ağrıyor. Alkol, ciğerler için çok zararlıdır.

ciltçi (i) : Tezimi ciltletmek için ciltçiye gittim.

ciltlet-mek (f) : Tezimi ciltletmek, kitap gibi yaptırmak istedim ve ciltçiye götürdüm.

cilve (i) : Kız cilve yaptı ve erkek kıza aşık oldu.

cilveleş-mek (f) : Kız ve erkek bir süre sokağın köşesinde cilveleştiler.

cinayet (i) : Adam, kadını öldürdü, bu cinayet herkesi korkuttu.

cisim (i) : Gökyüzünde pek çok cisim vardır, güneş, ay, gezegenler, yıldızlar...

Gökyüzünde bir cisim vardı. Bu cisim ışıklıydı, çok büyüktü ve yelpaze gibi açıktı.

çoş-mak (f) : Çocuklar partide coştular, çok eğlendiler.

Yazıyorum ve coşuyorum. Coşuyorum ve yazıyorum ama siz bana güleceksiniz. Belki de kızacaksınız. Bundan korkuyorum.

cömert (s) : Babam çok cömert bir insandır, fakir insanlara yardım ediyor, çocuklara harçlık veriyor.

cuma (i) : Bugün günlerden Cuma, yarın cumartesi.

cümle (i) : Kitaptaki her cümle beni büyüledi.

İrfan Bey mektubu yine eline aldı. Her cümle, her kelime çok çekiciydi. Her satırda büyüleyici bir etki vardı.

Ç

çabala-mak (f) : Sadece çok zor diyorsun, hiç çözmek için çabalamıyorsun.

Deniz ağzıma kadar geldi. Kulaç attım, debelendim, çabaladım.

çabuk (z) : Soruları çabuk çöz, sadece on dakika kaldı. Çabuk hazırlan, taksi bizi bekliyor.

Bir dostluğun temelinde şekil olmayacak, o dostluklar çok çabuk bitiyor. Gerçek dostluk için samimi sevgi gerekiyor, bu da ilk anda olmuyor.

çal-mak (f) : Telefonun çalıyor. Kapının zili çalıyor. / Oğlum gitar ev piyano çalıyor.

Saatın alarmı arkamda hala çalıyor.

Şimdi her gece çalar saatimi kuruyorum ve öyle yatıyorum.

çalgi (i) : En sevdiğim çalgılar, keman, gitar ve saz.

Çalgi çalacağım, elişi işleyeceğim, bir şey okuyacağım...

çalış-mak (f) : Yarın sınav var, sen neden ders çalışmıyorsun?

Çok çalıştı, yeni bilgiler öğrendi ve gurur duydu.

çalışkan (s) : Ali çok çalışkan bir öğrenci, bütün sınav notları çok yüksek.

çalıştır-mak (f) : Çamaşır makinesi doldu, hemen çalıştır. Yarın sınav var ama konular çok zor, bu nedenle arkadaşım beni ders çalıştıracak.

Tabiat bize de beyin, sinir ve kas verdi. Bunları çalıştırmak gerekiyor. Bunlar işlemek istiyorlar. Bir vücut tembel ise ne olacak?

çamaşır (i) : Kirli çamaşırları, çamaşır sepetine at lütfen.

İkinci sebep leğeni alacak ve akşama kadar ailenin bütün kirli çamaşırlarını yıkayacak.

çap (i) : Futbol topunun çapı 22 cm'dir. Dünyanın çapı 12.742 km'dir.

Atlas Okyanus'u bir kutuptan diğer kutba uzanıyor. Eni, 3500 ile 6700 kilometre arasında değişiyor. Çapı, 3852 kilometre.

çare (i) : Bu soruna hemen bir çare bulacağız. Çok üzgünüm ama doktorlar bu hastalığın çaresi yok, diyorlar.

Beyefendi, ben ölüme kolay teslim olmayacağım. Elbette düşüneceğim ve bir çare bulmak için çalışacağım.

çaresizlik (i) : Çocuk çok hasta ve biz sadece hastanenin koridorunda bekliyoruz, bu çaresizlik beni çok üzüyor.

çarp-mak (f) : Kamyon, taksiye çarptı iki kişi yaralandı. Çocuk kafasını masanın kenarına çarptı ve biraz ağladı.

Bu dünyaya kuyruklu yıldız çarpacak, insanlar paramparça olacak, diyorlar.

çarpıntı (i) : Kötü haberi duyduk, o an kalbimizde çarpıntı başladı. Sokakta yine, o güzel kızı gördüm ve yine kalbimde çarpıntı başladı.

Hepimizin yüzünden renk gitti, kalp çarpıntımız arttı. Bu felaketi atlattık imkansızdı.

çarpış-mak (f) : İki araba caddenin köşesinde çarpıştı, bir şoför yaralandı. İki çocuk parkta koştu ve çarpıştı, bir çocuk yere düştü.

O zaman, iki uydu çarpışacak ve büyük bir alev topu oluşacak.

çarşaf (i) : Bu sabah yatağın çarşafını değiştirdim. Yatağın üzerine temiz çarşafı serdim ve çarşafın üzerinde rahat rahat uyudum. / Kadın elbisesini giydi sonra elbisesinin üzerine siyah çarşafını giydi, yüzün peçeyle kapattı ve sokağa çıktı.

O kızlar da ipek çarşafılar, dantelli korseleri giyiyorlar ve süsleniyor. Peçe takıyor ve yüzlerini kapatıyorlar.

çarşafı (s) : Bebek temiz çarşafı yatakta uyuyor. Kirli çarşafı yatakta uyumak istemedi. / Siyah çarşafı kadın sokakta hızlı hızlı yürüyor. Siyah çarşafı kadın aniden sokakta bayıldı.

Odacı İrfan'ın yanına geldi. 'Dışarıda siyah çarşafı, yüzü peçeli bir kadın var. Sizi görmek istiyor.' dedi.

çarşafsız (s) : Bu yatağın çarşafı nerede? Çarşafsız yatakta nasıl yatacağım? / Kadın aradı ama çarşafı yoktu, çarşafsız sokağa çıkmak istemedi.

çarşamba (i) : Bugün günlerden ne? Bugün günlerden Salı ve yarın günlerden Çarşamba.

Halley Çarşamba günü çarpacak dediler.

çarşı (i) : Alışveriş yapacağım, haydi çarşıya gidelim.

çat- mak (f) : Çok sinirlendi, kaşlarını çattı ve arkadaşına baktı.

Kız, kızgın bir halle dışarı çıktı. Yüzü tamamen açıktı. İnce kaşlarını çattı ve sordu:

çatı (i) : Kedi evin çatısına nasıl çıktı? Şimdi çatıdan nasıl inecek? Gece biraz kar yağdı ve hemen eridi, şimdi sadece evlerin çatısında kar var.

Sular çatıya kadar yükselecek o zaman ne olacak? Şüphesiz boğulacağım.

çatla-mak (f) : Bardağa çay koydum ama bardak aniden çatladı ve çay masanın üstüne döküldü. Çocuk vazoya top attı, vazo önce çatladı ve sonra kırıldı. Ayy çabuk anlat, neler oldu, çok merak ettim şimdi çatlayacağım!

çay (i) : Çay mi içelim kahve mi? Dikkat et, sıcak çayı elbisene dökeceksin!

Bu nedenle çay, kahve ve şerbet sohbetlerini uzun süre yapıyor ve kadınların sohbetlerini dinliyor.

çayır (i) : Bahar geldi, çayırlarda çiçekler açtı. Çayırlarda yürüyelim, çiçek toplayalım, ağaçların altında oturalım.

çek-mek (f) : Bu araba neden yolun ortasında, lütfen kenara çekin. Sandalyeni biraz kenara çeker misin, buradan geçmek çok zor. / O kadın çok acı çekti, kocası vefat etti, sonra oğlu hasta oldu.

Ay, onlar Allah'ın sırrını çözmek için uğraşıyorlar. Yıldızların, ayların resimlerini çekiyorlar.

İrfan bir kız görüyor, ümitleniyor, hayaller kuruyor sonra düşünüyor, sinirleniyor, üzüntü ve azap çekiyor.

Bu cismi uzayda çekiyoruz. Başka bir yere götürüyoruz, yeryüzünden uzak bir yere.

çekici (s) : O, çok çekici bir kadın, sokakta yürüyor ve insanlar ona bakıyor. Partide çok çekici bir elbise giydi.

Feriha Hanım'ın üstünde yapma portakal çiçekleriyle süslü, beyaz ipek bir elbise vardı. Çekici bir eda ile yürüdü ve gitti.

çekik (s) : Sokakta insanlar bebeğin çekik gözlerine baktılar ve gülümsediler. Kız çekik gözleriyle sevgisine baktı.

çekil-mek (f) : Lütfen biraz kenara çekilir misiniz, manzarayı görmüyorum. Arkadaşımla sokakta karşılaştık, sokağın ortasında konuşmak istemedik, kenara çekildik ve biraz sohbet ettik.

Kadın peçesini kapattı, tanınmak istemedi. Duvar kenarına çekildiler ve baş başa epey konuştular.

çekim (i) : Bir topu balkondan aşağıya atıyoruz ve top yere düşüyor, neden çünkü yer çekim kanunu var. Mıknatıs bütün çivileri çekiyor, çünkü mıknatısın çekim gücü var.

Evrim kanunu düşündünüz, kafanızı yordunuz. Darwinizmi incelediniz. Cüzi irade meselesini düşündünüz. Çekim kanunu, fizikte Carno prensibini düşündünüz. Bunlar size çok uzak ama siz bunlara zaman ayırdınız.

çekingen (s) : Neden sen de arkadaşlarınla oynamıyorsun, neden kenarda çekingen çekingen oturuyorsun? Lütfen çekinme haydi sen de onlarla oyna.

İrfan anladı, o utangaç ve çekingen hal yapmacıktı.

çekin- mek (f) : O kızı çok seviyorum ve o kızla konuşmak istiyorum ama çok çekiniyorum, nasıl konuşacağım, ona ne söyleyeceğim? Belki bana kızacak, belki bağırarak...

Sözlerinizden çok büyüledim, bu yüzden duygularımı gizlemedim ve çekinmedim yazdım.

çekirdek (i) : Karpuzun siyah çekirdeklerini çöpe attım. / Kuruyemişçiden biraz fındık, biraz fıstık, biraz da çekirdek al. / Hücrenin en küçük birimi çekirdektir. / Fizik dersinde atomun çekirdeğini öğrendik.

çekişme (i) : İki arkadaş sorunun cevabı hakkında farklı düşüncelere sahipti, bu nedenle iki arkadaş arasında çekişme oldu, bu duruma çok üzüldük.

Bizim karılık-kocalık hayatımıza uzun bir çekişme şeklinde geçecek.

çektir-mek (f) : Doğum günümde arkadaşlarımla ve ailemle fotoğraf çektirdik.

çelişki (i) : Sen dün sinemaya gittik diyorsun, o dün sinemaya gitmedik diyor, sözlerinizde çelişki var.

çene (i) : Trafik kazasında yüzünü direksiyon vurdu, çene kemiği kırıldı. Dün gece arkadaşlarımla sohbet ettik, bol bol güldük, çenem ağrıdı. Dişçi çeneme iğne yaptı, hala çenemi hissetmiyorum.

Sular belime kadar yükseldi. Biraz sonra göğsüme, sonra çeneme çıktı.

çerçeve (i) : Bir resmi çerçeveye koyduk ve duvara astık, diğer resmi çerçeveye koyduk ve çerçeveyi de masanın üstüne koyduk. Masanın üstündeki çerçevede annemin ve babamın resmi var.

çeşit (i) : Bu lokantada iki çeşit pilav var, bulgur pilavı ve pirinç pilavı. Kuyumcуда binlerce çeşit yüzük vardı, seçmek çok zor oldu.

Her çeşit deniz taşıtı vardı ama ben en çok İstanbul'un köprülerini beğendim.

çeşitli (s) : Konsere çeşitli sanatçılar katıldı. Gazetenin bu sayfalarında çeşitli ilanlar var, emlak ilanları, araba ilanları, iş ilanları...

çevik (s) : Askerler çok kuvvetli ve çeviktir. Bu operasyona en çevik polisler katıldı.

çevir- mek (f) : Koltuğunu pencereye çevirdi ve manzarayı seyretti. Başını gökyüzüne çevirdi ve yıldızlara baktı.

Bunun için mektubu çevirdi çevirdi, her kelimeyi her noktayı düşündü ve gizli mana çıkarmak istedi.

çevre (i) : Çevremdeki insanlara bakıyorum ve düşünüyorum. Çevreme bakıyorum, hiç ağaç yok, sadece binalar var.

Gezenler güneşin çevresinde dönüyorlar ve güneşten ısı ve ışık alıyorlar.

çeyrek (s) : Ekmeği dört eşit parçaya böldük, dört arkadaş çeyrek ekme sandviç yaptık, yedik. Elmayı dört dilime böldük, bir çeyrek parçayı ben yedim.

Şehrimizden Halley'i saat üçü çeyrek geçe ve dörde on kala arasında göreceğiz, haber verdiler.

çığlık (i) : Kız evde hırsız gördü ve aniden çığlık attı, herkes uyandı. Sokaktan bir çığlık duyduk, kim çığlık attı, neden çığlık attı, düşündük.

Kadıncağz aniden uyandı ve şiddetli bir çığlık attı. Herkes Halley'den korkuyor, kuşku içinde uyuyor. Bir gümbürtü sonra çığlık, herkes Halley çarptı sandı.

çık-mak (f) : Sınıf ikinci katta, haydi merdivenlerden yukarı çıkalım. Çok sıkıldım biraz sokağa çıkalım mı? Seninle konuşmak istiyorum, sınıf çok kalabalık, koridora çıkalım mı?

Ah, olmuyor. Sepetin ağaçları göğsüme batıyor. İçine girmek kolay ama çıkmak zor.

çıkarmak (f) : Çantadan kitapları çıkar hemen derse başlayalım. Nerede benim hediyem, cebinde mi, haydi hemen cebinden çıkar lütfen.

Hayvanın içinde pek çok alet var. Gırtlığı, ciğerleri, küçük kalbi... Ya bağırsaklar? Çıkıyorlar, çıkarıyorlar o bağırsaklar bitmiyor.

çıldır-mak (f) : Kötü haberi duydu ve o an çıldırdı, sokaklarda geziyor, ağlıyor, gülüyor, insanlardan para istiyor, zavallı kızın akli yok artık. Ayy neler oldu anlat hemen, çok merak ediyorum, çıldıracağım, çabuk anlat.

Ah bir kere göreyim... Çok merak ediyorum. Çıldıracağım.

çılgın (s) : Çok çılgın bir kız o, kar yağdı o havuza girdi, biz çok güldük. Çılgın âşıklar paraşütle uçaktan el ele atladılar.

çılgnlık (i) : Arkadaşım haydi bir çılgnlık yapalım dedi, gece havaalanına gittik uçağa bindik ve başka bir ülkeye gittik.

Artık kızlık zamanındaki hoppalıklara, çılgnlıklara, ilgisizliklere veda etmek gerekiyor.

çıma (i) : Kaptan gemiyle limana yanaştı, limana çıma attı, çımayla gemiyi limana bağladılar.

çingirak (i) : Hizmetçi çingırağın sesini duydu ve hemen gitti, kapıyı açtı. Bakkalın kapsını açtım kapı bir çingırağa çarptı, Bakkal Ali Amca çingırağın sesini duydu ve hemen benimle ilgilendi.

çınla-mak (f) : Annemi çok özledim, sanki yanımda gibi, sesi kulaklarımda çınıyor. Lütfen bağırmayın, sesiniz odada çınıyor.

İlave, ilave... Bu ilave şimdi çıktı... bu ses her tarafta çınladı.

çıra (i) : Odunları yakmak istedik, denedik ama olmadı sonra odunların arasına çıra koyduk, odunlar hemen yandı.

çırak (i) : Ben bu lokantada çıraktım, garsonlara yardım ettim, sonra işi öğrendim ben de garson oldum. Marangoz ustası, çırağı yanına çağırdı ve çırağa işi öğretti.

çırpın-mak (f) : Yaralı kuş çırpındı, çırpındı ve sonra öldü. Denizde çocuk, beni kurtarın dedi, bağırdı, çırpındı, çırpındı sonra sesi aniden kesildi.

Benim iniltili ruhum sizin için çırpınıyor.

çiçek (i) : Bu bahçede pek ok çiçek var ve çiçekler çok güzel kokuyorlar. Genç çocuk sevgilisine bir demet çiçek verdi, genç kız çok sevindi.

Feriha Hanım'ın üstünde yapma portakal çiçekleriyle süslü, beyaz ipek bir elbise vardı.

çiğne-mek (f) : Çocuk ekmeği ısırды, ağzında çiğnedi, sonra yutmadı, yere tükürdü. Dişim ağrıyor, yemeği çiğnemek çok zor.

çile (i) : O çocuğun babası öldü, annesi çocuğu okutmak için çok çile çekti. Çok çile çektik, çok üzüldük, ama çok şükür şimdi bütün sıkıntılar bitti.

Çingene (i) : Çingeneler sokakta çiçek satıyorlar. Çingeneler çok eğlenceli insanlardır.

Merak ettim bir Çingene kadına sordum “ siz hangi gün düğün yapıyorsunuz?” diye.

çirkin (s) : Kız aynaya baktı ve ağladı, ben neden güzel değilim, neden çirkinim dedi. Neden bu arabayı seçtin, bu araba çok çirkin.

Siz beni çok güzel tasarladınız. Her kadın böyle güzel olmak istiyor. Ama bu mümkün mü? Belki ben çok çirkinim.

çirkinlik (i) : Çirkinlik veya güzellik bunlar önemli değil, iyi insan olmak önemli.

O zaman meziyet ve bilgi kazanmaya çalışıyorlar ve çirkinliği gizliyorlar.

çizgi (i) : Masanın ortasına bir çizgi çizdim, bir tarafta kardeşim ders çalışıyor, bir tarafta ben ders çalışıyorum. Defterimdeki çizgilere baktım, sonra düşündüm, ben bu çizgileri neden çizdim?

Bu tehlikeli kavuşma anında, kavuşma çizgisinin batısındaki ülkeler suya, doğusundaki ülkeler ateşe yem olacaklar ve bitecekler.

çizgisiz (s) : Hayır bu kağıdı istemiyorum, bu kağıtta çizgiler var, ben çizgisiz, boş bir kağıt istiyorum.

çiz-mek (f) : Öğretmen, küçük çocuğa boş bir kağıt verdi, haydi bu kağıda bir resim çiz bakalım, dedi.

En usta ressamlar Bakire Meryem resimleri çiziyorlar ve bu resimde zambak beyazlığını kullanıyorlar.

çizmeli (s) : Kız, ayakkabılarını giydi, sonra pencereden dışarı baktı, yağmur yağıyor, kız ayakkabılarını ayağından çıkardı ve çizmelerini giydi, çizmeli kız sokağa çıktı.

çocuk (i) : O çok şirin bir bebektir, büyüdü şimdi çok tatlı bir çocuk oldu ve biliyorum o büyüyecek ve yakışıklı bir genç olacak.

Böyle bir ülkede İrfan neden evlenecek? Bu kasvetli evlerde bir hayat yaşamak, bu kirli sokakların yamuk kaldırımlarında çocuk büyütmek için mi?

çocukça (s) : Sen genç bir kızsın, neden böyle çocuk gibi ağlıyorsun, artık büyüdün, lütfen çocukça davranama.

Çocukça, tatlı bir tehditti bu. Kimliğini gizlemek için, kaçmak davul çalmak gibi bir şaka...

çocuksuz (s): Çocuk, bir evin neşesidir, çocuksuz aile, eksik bir resim gibidir.

çoğu (z) : Sınıfta yirmi öğrenci var, sınıftaki öğrencilerin çoğu geziye katıldı, sadece üç öğrenci geziye katılmadı. Türkiye'deki insanların çoğu, her gece kitap okuyor, sadece iki bin insan kitap sevmiyor.

çok (s) : Birkaç tane elma alır mısın lütfen, çok alma, az al. İstanbul'da çok trafik var.

Kaç tane istiyorsun? Sokaklarda çok var.

çökert-mek (f): Annem odama geldi, ben yatağımda oturuyorum, anin elinden tuttum ve yatağıma çökerttim, boynuna sarıldım ve öptüm.

çök-mek (f) : Eski bina aniden çöktü, insanlar büyük bir tehlike atlattılar. / Neden ayakta duruyorsun, yanıma çök de biraz konuşalım.

Hemen diz çöktüm ve Tanrı'ya yalvardım.

çöp (i) : Bu bisküviyi yiyorsun, paketini neden yere atıyorsun, artık bu paket çöp ve bunu çöp kutusuna at! Bu çöpler çok kötü kokuyor, hemen çöp kovasına atın!

çörek (i) : Eve gittim, annem mutfaktaydı, yine çok güzel kekler, börekler, çörekler yaptı.

çöz-mek (f) : Bu sorunu nasıl çözeceğiz? Bu soru çok zor, çözmek imkânsız. Haydi, bu bilmeceyi çöz bakalım.

Bu bilmeceyi çözmek için tek bir açık nokta yoktu.

çözül-mek (f) : Ayakkabının bağcığı çözüldü, hemen bağla ve düşme. Bu ipleri sen mi çözdün, bu ipler neden çözüldü?

çukur (i) : Arabanın tekerleği yoldaki çukura düştü. Bu çukur hemen kapatın, çocuklar düşecek, çok tehlikeli.

Bu büyük parçalar düştü ve yeryüzünde bazı delikler ve çukurlar oluştu.

çünkü (b) : Dün okula gitmedim, çünkü dün çok hastaydım. - Neden benimle konuşmuyorsun? - Çünkü sana çok kızdım.

Karı-koca uygun değildiler. Çünkü zevkler, hisler, düşünceler farklıydı.

çürük (s) : O meyveleri bir ay önce aldım, yemedik ve çürüdü, sakın çürük meyveyi yeme!

çürü-mek (f) : Bu sebzeleri neden buzdolabına koymadın, bak iki gün burada durdu ve bekledi.

D

dadı (i) : Annemi çok seviyorum ama dadımı da annem gibi seviyorum, beni dadım büyüttü. Çocuğun dadısı, çocuğa yemek yedirdi.

O zaman siz, anneniz, yengeniz, dadınız, hizmetçileriniz, köpeğiniz, kanaryanız ve birkaç günlük kumanyanızla sandalda pusulasız, ümitsiz nereye gideceksiniz?

dağıl-mak (f): Kedi çöp kovasının için girdi, kedi çöpleri dağıttı, çöpler etrafa dağıldı. *Penceremi açtım, aniden rüzgâr esti ve masanın üstündeki kâğıtlar dağıldı.*

Beyinler patlayacak ve dağılacak.

dağıt-mak (f) : Sokakta bir çocuk insanlara broşür dağıttı. Öğretmen, öğrencilere kalem dağıttı. Bayramda insanlara bayrak dağıttılar.

O karı... Feriha Hanımefendinin postacısı. Beylere mektup dağıtıyor.

dağ (i) : Dağın tepesine tırmanmak istedik ama dağ çok dikti. Geçen ay kar yağdı, şimdi karlar eridi ama dağın tepesinde karlar hala duruyor.

daha (z) : Konuşuyorsun ama ben seni duymuyorum, biraz daha yüksek sesle konuş lütfen. – Seni çok seviyorum. – Ben seni daha çok seviyorum. Biraz daha kek ister misin?

Sizler beni dinliyorsunuz, bazı hanımlar astronomi hakkında ilk defa bilgi alıyorlar.

Onlar bu basit cümleleri anlamıyorlar. Tarifimi şimdi daha basit anlatacağım.

dakika (i) : Bir saat altmış dakika, bir dakika altmış saniyedir. Sinemada on dakika film arası veriyorlar. Beş dakika bekler misin?

Bugün öğleden sonra saat üçü kırk altı dakika on yedi saniye geçe dünyaya düşecek.

dakikacık (i) : Sadece iki dakikacık bekler misin beni, hemen geliyorum. Lütfen gitme bir dakikacık daha konuşalım. Neden kızılıyorsun, sadece üç dakikacık geciktim.

dal-mak (f) : Hey, daldım ne düşünüyorsun böyle? Affedersin, daldım, ne söyledin duymadım.

Zavallı delikanlı bu düşüncelere daldı, o sırada hangi sokaktaydı, çevresinde kim vardı, hatta kendisini bile unuttu, kaybetti. Yavaş yavaş kendisine geldi. İrfan neredeydi?

dalga (i) : Denizde hiç dalga yoktu, aniden rüzgar çıktı ve büyük büyük dalgalar oldu.

dalga geç-mek (f) : Çocuğun boyu çok kısa, bu nedenle arkadaşları hep çocukla dalga geçiyor. Geçen gün okulun bahçesinde düştüm bu nedenle arkadaşlarım benimle hala dalga geçiyorlar.

dalgalan-mak (f) : Dışarıda rüzgar vardı, rüzgarda bayraklar dalgalandı.

dalgalı (s) : Bugün hiç rüzgar yok, bu nedenle deniz dalgalı değil.

dalgın (s) : Bugün çok dalgınsın, sana bakıyorum hep bir şeyler düşünüyorsun, bir problem mi var?

İrfan bu noktayı merak etti, açıklamayı bekledi, dalgın dalgın durdu.

dal (i) : Ağacın dalında elmalar vardı. Kuşlar ağacın dalında duruyorlar.

dam (i) : O kedi evin damına nasıl çıktı? Damda ne yapıyorsun, aşağı düşeceksin!

Şimdi babam damın üstüne, dört tarafına pencereci çatı odası yaptırıyor.

damar (i) : Doktora gittim, damarımdan kan aldılar. Çocuğun burnu kanadı çünkü burun damaları çatladı.

Hissediyorum, ruhum damarlarımdan acı bir veda ile çekiliyor.

damat (i) : Düğünde gelin hanım ve damat bey dans ettiler. Sen küçük bir çocuktun, şimdi büyüdün damat oldun evleniyorsun.

Emeti Hanım'ın bu tavsiyesine aykırı, gelin hanım, damat beyin önüne küçük bir kağıt bıraktı ve odadan çıktı.

danış-mak (f): Bu çok önemli bir konuydu, karar vermek çok zordu ben de anneme danıştım, o bana fikir verdi. Ödev konusuna kara vermedik, önce öğretmene danışalım.

dar (s) : Bu sokak çok dar sadece bir araba geçiyor. Bu koltuk çok dar, iki kişi oturmak imkânsız.

dargın (s) : Neden benimle konuşmuyorsun, yoksa bana dargın mısın? Sana çok dargınım, çünkü sen beni çok üzdün.

darıl-mak (f) : Bana neden kötü bir söz söyledin, sana çok darıldım. Seninle konuşmuyorum çünkü ben sana çok darıldım.

davet et-mek (f) : Ayşe beni düğününe davet etti. Ali beni partiye davet etti.

Aman anne. Böyle sözlere çok kızıyorum biliyorsun. Ben konferansı güzel kız davet etmek için mi verdim?

davran-mak (f) : Annesi çocuğa her zaman bağıyor, çocuğa vuruyor, annesi çocuğa çok kötü davranıyor. Babası oğlunu her zaman seviyor, öpüyor, oyun oynuyor, babası oğluna çok iyi davranıyor.

Bekir açıkgözlü davrandı. Bekir'in sayesinde elimizde bir sandal vardı. Buna şükrettik.

davranış (i) : Neden böyle saygısız davranıyorsun, bu davranışların anneni çok üzüyor.

Kadının uygunsuz davranışlarını İrfan kendi sözleriyle gördü.

davul (i) : Düğünde davul çaldılar. Bayramda davul çaldılar.

dayanıklı (s) : Bardak iki defa yere düştü ama kırılmadı, çok dayanıklı bir bardak. Dün gece midesi çok ağrıdı ama hiç sesi çıkmadı, o çok dayanıklı bir çocuk.

dayan- mak (f) : Biliyorum çok ağrın var ama lütfen biraz daha dayan, iki dakika sonra hastanede olacağız. Bu acıya dayanmak çok zor.

Çok büyük fırtına olacak, tufan kopacak. Sandal bu fırtınaya, tufana dayanacak mı?

dayı (i): Annemin erkek kardeşi dayım, babamın erkek kardeşi amcamdır.

Bana dayım anlattı 'annen ile baban önce mektuplaştı, sonra evlendi' dedi.

dedektif (i) : Dedektif suçluyu araştırdı ve cinayeti çözdü, katili buldu.

dede (i) : Annemin babası ve babamın babası benim dedemdir.

de-mek (f): Annem bana, 'odana git ve ders çalış' dedi. Öğretmen, öğrencilere 'sessiz olun' dedi.

Geçenlerde yine öyle dediler. Yine kıyruklu yıldızı görmediler mi? Çarpacak, dediler. Gökyüzünden ateş yağacak, dediler. Daha pek çok şey söylediler. Bunlar yalan.

dedikodu (i) : Ayşe ve Sibel, Ali hakkında konuştular, Ali çok kötü bir insan, çok tembel çok da cimdi dediler, Ayşe ve Sibel Ali hakkında dedikodu yaptı.

Bu düşün hakkında ben de çok şey duydum ama bana ne! Beni ilgilendirmiyor. Dedikoduyu sevmiyorum da...

dedikoducu (s) : O çok dedikoducu bir kız, arkadaşları hakkında hep kötü sözler söylüyor.

defa (i) : Günde iki defa yürüyüş yapıyorum, sabah ve akşam. Bu ilaçları günde üç defa içeceğim, sabah, öğle ve akşam.

Sizler beni dinliyorsunuz, bazı hanımlar astronomi hakkında ilk defa bilgi alıyorlar.

Güneş, dünyadan, bir milyon iki yüz yetmiş dokuz bin defa büyük.

defter (i) : Dün kırtasiyeden yeni bir defter aldım, o deftere kompozisyonlar yazdım.

Köşede yazıhanesi vardı. Yazıhanenin önüne geçti. Not defterini eline aldı.

değ-mek (f) : Adamın eli koluma değdi, birden çok korktum.

değer (i) : Bu çok değerli bir taş, değerini ölçmek mümkün değil.

Hayatın değerini, şimdi anladım ama onu yakın zamanda kaybedeceğim

değerli (s) : Bu hediye bana annem anneannem verdi, bu hediye benim için çok değerli.

Dünyada pek çok insan var, çok değerli güzellikler var, fen ve sanat hazineleri var.

değil (i) : Hava bugün sıcak değil, hava bugün çok soğuk. Güneş mavi değil, güneş sarı.

İrfan Bey onların adlarını biliyor. Onları anlatıyor. O kitapta kuyruklu bir tane değil. Çok...

değiş-mek (f) : İstanbul'a gitmek istedim, ama annemle konuştum ve düşüncelerim değişti, şimdi İstanbul'a gitmek istemiyorum.

Ne bileyim ben? Bu sözü duydun, yüzünün şekli değişti. Sonra kızardın, bozardın, keç renge girdin.

değiştir-mek (f) : Dün bir ayakkabı aldım ama ayakkabı küçüktü, bugün gittim değiştirdim ve küçük ayakkabıyı iade ettim ve başka bir ayakkabı aldım.

Siz mektubunuzu çok saf yazdınız ben de öyle saf yazacağım. Ben nasılım, işte öyle yazacağım, hiç değiştirmeyeceğim.

deh (ü) : Dedem 'deh deh' dedi, at yürüdü. Ben 'deh deh' dedim, inekler hareket ettiler.

deha (i) : Zeki çocuğa zeka testi yaptılar, test sonucunda, çocuk deha çıktı, çok zeki diyorlar.

dehşet (i) : Ali gece sokakta bir adam gördü, adam ölüydü, Ali bu olayı bize dehşetle anlattı.

Kuyrukluyu görüyorlar ve kalpler dehşetle doluyor.

dehşetli (s) : Depremden sonra sokaklarda dolaştım, o dehşetli tabloyu asla unutmuyorum.

deli (s) : Zavallı adamın karısı öldü, adam çok üzüldü ve aklını kaçırdı, deli oldu, şimdi sokaklarda tek başına yürüyor.

Pek çok insan delirdi. Delilerin sayısına kimse inanmıyor. Pek çok tımarhane var ama bu tımarhaneler dolu.

delikanlı (s) : Erkek kardeşim, dün on yedi yaşına girdi, şimdi o genç bir delikanlı. Delikanlı erkekler, futbol oynuyorlar.

Oğlan çok üzüldü, ölmek istedi, boynunu dut ağacına asacaktı. Yazık değil mi? Yirmi iki yaşında genç delikanlı.

delik (i) : Aaa çorabın delik, parmağın dışarı çıktı, çok komik. Cebim delik, paralar yere düşüyor.

Biz de bodrumu hazırlayalım. Delikleri kapatalım. Mahzen gibi yapalım.

delilik (i) : Aşık genç bir delilik yaptı ve sokakta kıza ‘seni çok seviyorum.’ diye bağırdı.

Bu yüzden size bazı çılgınlıklarımı, çocukluklarımı anlattım. Ama gerçekten delilik yaptım, düşünmedim hemen yazdım.

delir-mek (f) : Zavallı adam, kötü olaylardan sonra delirdi, onu akıl hastanesine götürdüler.

de-mek (f) : Delikanlı, genç erkek demek, ihtiyar delikanlı, yaşlı ama dinç adam demek.

Hanımlar, siz rüyalar görüyorsunuz ve bu rüyaları yorumluyorsunuz. Mesela Arap, ateş, hızlı bir haber demek. Ölü insan, uzun yaşam demek.

demir (i) : Bahçeye demir kapı yaptırdık. Demir sandalye çok soğuktu.

demiryolu (i) : İnsanlar demiryoluna baktılar ve treni beklediler. Tren demiryolundan hızlı hızlı gitti.

Bizim ahırın kapısından bisikletle fırlayacağım sokağa. Samatya’ya demiryoluna doğru gideceğim.

dene-mek (f) : Mağazaya gittim, bir elbise denedim, sonra aynaya baktım ve beğenmedim, elbiseyi almadım ve mağazadan çıktım. Bu soru çok zor biliyorum ama yine de çözmek için deneyeceğim.

İrfan’ın sevgi konusunda maddi veya manevi yönde hiç şansı yoktu. Bu işi denedi ve sonucunu da gördü.

dengesizlik (i) : Senin dengesiz duyguların artık beni çıldırtıyor, bir gün seviyorum diyorsun, başka bir gün sevmiyorum, diyorsun.

deniz (i) : Geçen yaz tatile gittik, otelin havuzu çok güzel ve çok büyüktü ama biz her gün denize girdik. Dün denizden balık tuttuk.

“Avrupa’dan şimdi telgraf geldi. Telgraf... telgraf... İki saat sonra denizler taşacak, dünya batacak. Bu telgrafta yazıyor...”

denizkızı (i) : Bazı gemiciler denizde denizkızı gördük diyorlar ama bence bu yalan, denizkızı sadece bir masal, gerçek değil.

deprem (i) : Dün Türkiye’de deprem oldu ve üç yüz bin ev yıkıldı, sekiz yüz bin insan öldü.

Deprem mi oluyor? Yer niçin böyle titriyor?

dert (i) : Çok mutsuzum,çünkü çok derdim var, param yok, işim yok, kardeşim hasta, annem hasta...

Ben hayal ettin, sizde o kardeşliği bulacağım, sonra size bütün dertlerimi anlatacağım.

derece (i) : Savaşta pek çok insan öldü, ölü insanların sayısından savaşın şiddet derecesini anlıyoruz.

Her hastadan, hastalığının ağırlık derecesini gizlemek adettir.

dere (i) : Kışın çok yağmur yağıyor ve dereler doluyor, bazı insanlar o derelerde balık tutuyorlar.

dergi (i) : Bu büfeden her sabah gazete alıyorum, her hafta da bir dergi alıyorum.

Avrupa'dan pek çok kitap, gazete ve dergi gelecek. Ben bunları okuyacağım ve bilgilerim genişleyecek.

derin (s) : Bu deniz çok tehlikeli çünkü çok derin, okyanus gibi derin, kaç metre bilmiyorlar.

Atlas Okyanusu'nun derinliği 8340 metre ve Müthiş Bilâ'nın çapı 3825 kilometre.

derman (i) : Benim çok derdim, çok problemim ama hiç dermanım yok.

ders (i) : Türkçe, matematik ve fizik dersini çok seviyorum.

Beyefendi bize bir kart versin de o kartla tıp fakültesine gidelim ve anatomi dersi görelim.

desen (i) : Elbisemde çiçek desenleri var, gömleğimde kuş desenleri var.

destek (i) : Bu yarışmaya hazırlandım bu dönemde ailem ve bana arkadaşlarım bana çok destek oldular. Çok hastaydım ama ailem doktorum ve arkadaşlarım bana çok destek oldular.

dev (i) : Çocuklar masallardaki devlerden çok korkuyorlar. Adamın boyu çok uzundu, dev gibiydi.

devam (i) : Derse on dakika ara verdik ama haydi şimdi devam edelim. Film on beş dakika sorma devam edecek.

Hayat nasıl devam ediyor? Hayat, başka bir hayatı yiyor ve böyle devam ediyor.

devir-mek (f) : Çocuk hızla sandalyeye çarptı ve sandalyeyi devirdi. Adam kitaplığa çarptı ve kitaplığı devirdi, kitaplar yere döküldü.

İrfan aniden elektrik düğmesine dokundu. Rasiha yukarıdaki salonda, masayı ve masanın üzerindeki eşyaları devirdi.

devlet (i) : Devletler halkı korkuyorlar. Devletler halklarına sağlık, beslenme ve barınma hizmeti sağlıyorlar.

Devletler halk için anne baba gibidir. Devletler karar verdiler, son saate kadar halklarını koruyacaklar.

devril-mek (f) : Depremde evdeki eşyalar; kitaplık, gardırop, ayna devrildi.

dışarı (i) : Evde çok sıkıldım, haydi dışarı çıkalım. Dün dışarıda biraz dolaştım.

İrfan'ın yanına geldi. 'Dışarıda siyah çarşaflı, yüzü peçeli bir kadın var. Sizi görmek istiyor.' dedi.

dış (i) : Yemek tencerenin dışına taşıtı. Doğum gününe ailem dışında bir de arkadaşım geldi.

Güzelliğin genel kuralları var. Ben o kuralların dışına çıktım. Güzel sanatları, estetiği, her şey inkar ediyorum.

dip (i) : Kolyem, havuzun dibine düştü. Bardağın dibinde tozlar var. Ağacın dibine oturduk.

diğer (s) : Biz bu sokakta oturmuyoruz, diğer sokakta oturuyoruz. O bardak benim değil, diğer bardak benim.

Bir yıldız, diğer yıldıza çok uzak.

dikkat et-mek (f) : Dikkat et, yemeği dökeceksin! Dikkat et, kaza yapacaksın!

Şimdi şu kelimelere dikkat edin: uzay, gezegen, güneş sistemi, yörünge. Bu çok önemli.

dikkatli (s) : Soruları yanlış çözüyorsun, lütfen biraz dikkatli çöz. Dikkatli bak, göreceksin.

Konferansı da pek dikkatli dinledi.

dik-mek (f) : Gömleğimin düğmesini diktim. Terzi bana bir elbise dikti.

diktir-mek (f) : Terzi bana yeni bir elbise dikecek, ben terziye yeni bir elbise diktireceğim.

dil (i) : Çay çok sıcaktı ve dilim yandı, şimdi çok acıyor.

Mektubumda biraz serbest bir dil kullandım, bu yüzden belki üzüldünüz ve alındınız, affınızı diliyorum.

dilek (i) : Bu hayattaki en büyük dileğim, mutlu ve huzurlu bir dünyada yaşamak.

dile-mek (f) : Doğum günümde dilek diledim, dileğim, mutlu bir evlilikti.

Kalanı, sevgi ve saygı dilemek...

dilenci (i) : Sokakta dilenciler görüyorum, dilenciler yerde oturuyorlar ve insanlardan para istiyorlar.

dilim (i) : Pastayı sekiz dilime böldük. Elmayı soydum, dört dilim yaptım, bir dilim ben yedim, iki dilim kardeşim yedi, bir dilim de annem yedi.

dilsiz (s) : Zavallı kız dilsiz, konuşmuyor, bir şey söylemek istiyor, o zaman işaretlerle anlatıyor.

dindar (s) : Dindar insanlar, düzenli bir şekilde ibadet yapıyorlar, ibadet onlar için çok önemli.

din-mek (f) : Yağmur çok yağdı ama şimdi dindi, yağmıyor. Gözyaşların dinsic artık, ağlama.

dinle-mek (f) : Öğrenciler, öğretmeni dinliyorlar. Ablam her gün müzik dinliyor.

Susun da dinleyelim. Bakalım bey daha neler söyleyecek...

dinlen-mek (f) : Bu yıl çok yorulduğum, tatilde dinleneceğim. Akşam çalışmak istemiyorum, evde dinleneceğim.

dinleyici (i) : Konser alanı dinleyicilerle doldu. Dinleyiciler dikkatle beni dinlediler.

Bu sırada dinleyiciler çok korktular ve çok üzüldüler. Herkes yanındaki kadının elini tuttu.

direk (i) : Geçen gün kedi ağaca tırmandı, babam kediyi indirdi, bugün de sokaktaki direğe tırmandı, şimdi kediyi kim kurtaracak?

Burada, pek çok insan 'direk yok, gökyüzü nasıl duruyor?' diyor ve şaşırıyor.

direktif (i) : Müdür, memura direktif verdi.

Kağıtçı dükkanına girdi, bir kutu aldı, bu sırada size kendisini bile bile gösterdi. İşte bunları bu direktif nedeniyle yaptı.

diş (i) : Bebeğin iki tane dişi var. Dişim çok ağrıyor, bu nedenle yemek yemek çok zor, yarın hastaneye, dişçiye gideceğim.

Yan tarafta başka plakalarda vardı. Onları da tek tek okudu: "İkinci katta diş hekimi Mösyö xxx",

diz (i) : Genç adam diz çöktü ve kıza evlenme teklif etti. Başımı annemin dizine koydum ve ağladım.

Hayalinde o kıza ateşli öpücükler hediye etti, diz çöktü ve kıza yalvardı.

diz-mek (f) : Kitaplarımı, kitaplığa dizdim. Bulaşıkları, bulaşık makinesine dizdim.

doğ-mak (f) : Teyzem hamile, iki ay sonra bebeği doğacak. / Güneş doğudan, doğuyor.

Dünyada, saadet sadece hayal mi? Dünyada saadet nasıl olacak? İki ruh birleşecek ve saadet doğacak.

doğal (s) : Buraya bir futbol sahası yaptılar, sahanın çimleri doğal değil, suni.

doğru (s) : Bu sözler yalan mı, doğru mu? / Çocuk bisikletle aşağıya doğru gitti. Adam kafasını kaldırdı ve güneşe doğru baktı.

Gazeteler ve ikiyüzlü yalancılar, Tanrı bunlara doğru sözü nasip etmiyor. Bunlar menfaatlerini düşünüyorlar ve son nefeslerinde bile mert olmuyorlar.

Şiddetli bir rüzgâr başladı, bizi doğuya doğru itti.

doğrul-mak (f) : Babam koltukta oturdu, kötü haberi duydu ve aniden doğruldu, ben babamı sakinleştirdim ve tekrar koltuğa oturttum.

doğu (i) : Güneş doğudan doğuyor, batıdan batıyor.

Doğuda bir patlama olacak, bu patlama birkaç saat sonra batıda bir taşma ile kavuşacak ve bu iki olay birbirini kucaklayacak.

doğum(i) : Yarın benim doğum günüm. Hamile kadına, doğum ne zaman olacak diye sordular.

doktor (i) : Hastanede doktor beni muayene etti.

dokun-mak (f) : Bebek elime dokundu, sonra parmağımı tuttu. Kadın, adama ‘sakın bana dokuma!’ diye bağırdı.

Zehirli diyorlar. İnsana dokunuyor ve öldürüyor dediler.

Ama bu kağıt henüz, sizin güzel parmaklarınıza dokunmadı.

dol-mak (f) : Telefonumun şarjı doldu. Otobüs doldu. Vakit doldu, sınav bitti, kâğıtlarınızı verin.

Bu konferansa, yedi mahallenin ihtiyar, genç, çarşafı, çarşafsız, çocuklu, çocuksuz, meraklı kadınları geldi. Emeti, Bedriye, Hayriye, Mebrure hanımlar da geldiler. O büyük salon doldu, merdivenlerin basamakları da kadınlarla doldu.

dolan-mak (f) : Aşık genç, sevgilisinin evinin etrafında dolandı. İp kedinin patisine dolandı. / Bu şarkı dilime dolandı, sürekli bu şarkıyı söylüyorum.

Bir şarkı var (Benim gücüm kalmadı, artık karar senin), bu şarkı neden bilmiyorum, birkaç zamandır dilime dolandı, sürekli söylüyorum.

dolap (i) : Mutfak dolabından, iki bardak ve iki tabak aldım. Havlular, banyo dolabında.

dolaş-mak (f) : Hafta sonu dışarı çıktık ve arkadaşlarımla biraz dolaştık.

Lokmayı yutuyoruz, o lokma nereye gidiyor? İnce bağırsağımızda ve kalın bağırsağımızda nasıl dolaşıyor?

dolayı (z) : Babamdan dolayı akşam dışarı çıkmıyorum çünkü izin vermiyor. Sınavlardan dolayı hiç dinlenmiyorum, sadece ders çalışıyorum

“Cesaretinizden –yani benimle evlenmek konusundaki cesaretinizden- dolayı ben de sizi bu işkenceye layık görüyorum. “

dolu (s) : Doğum gününe ailem, iş arkadaşlarım ve okul arkadaşlarım geldi, evimiz doldu. Masanın üstüne tabakları, bardakları, yemekleri koyduk, masanın üstü doldu. *Pek çok insan delirdi. Delilerin sayısına kimse inanmıyor. Pek çok tımarhane var ama bu tımarhaneler dolu.*

don-mak (f) : Su dondu ve buz oldu. Dün hava çok soğuktu, dondum.

dondur-mak (f) : Su dondu ve buz oldu, suyu dondurdum ve buz yaptım. Soğuk havada dondum, soğuk hava beni dondurdu.

donuk (s) : Sebzelerin rengi canlı değil donuktu, bu nedenle sebze almadım. Çok yorgun ve mutsuzdu, yüzüme donuk donuk baktı.

dost (i) : Benim pek çok arkadaşım var ama sadece iki tane dostum var.

Sizden rica ediyorum, beni bir kadın değil bir erkek farz edin. Düşünün ben bir erkeğim. İşte o zaman dost olacağız.

dostça (s) : Annem ve ben iki arkadaş gibi, dostça sohbet ettik.

dostluk (i) : Dostluk, insanlar için çok değerlidir.

Medeniyetin, ilerleme ve mükemmelleşme fikrinin amacı birbirini öldürmek için uğraşmak mı? Yoksa kardeşlik ve dostluk fikrini yerleştirmek için çare aramak mı?

doy-mak (f) : Yemek yedim ve doydum, şimdi yemek yemek istemiyorum.

Kadın düşmanı İrfan Bey mektuptan çok etkilendi, çok yumuşadı. İki defa üç defa okudu ama doymadı.

dök-mek (f) : Çocuk bardağa çarptı ve suyu döktü... / Düşüncelerimi kâğıda döktüm ve sana bir mektup yazdım.

Benim gibi ferah gönülle düşüncelerini kâğıda dökmeyecek.

dökül-mek (f) : Çocuk bardağa çarptı ve su döküldü.

Bu taşlar bazen birkaç gram, bazen binlerce kilo. Bu taşlar, her zaman üzerimize dökülüyor, bu uzay tozu. Bu toz gökyüzünden dökülüyor.

dön-mek (f) : Dün annemle Beşiktaş'a gittik ve akşam eve döndük. Saat birde okula gidiyorum, saat beşte eve dönüyorum. / Çocuk yeni elbisesiyle salonun ortasında döndü. Dünya hızla dönüyor.

Gezegenler güneşin çevresinde dönüyorlar.

dördüncü (s) : Biz bu apartmanda, dördüncü katta oturuyoruz. Dördüncü ders matematik mi?

dövün-mek (f) : Çocuk çok hastaydı, doktorlar çare yok dediler, çocuğun annesi hastanenin bahçesinde dövündü, ağladı.

dua (i) : Her gece Allah'a dua ediyorum. Ben sınava girdim, annem benim için dua etti.

Cami minarelerinden peygambere dua sesleri geldi.

dudak (i) : Kızın dudakları çilek gibi kırmızıydı.

İrfan o tazeliği, o yanaklarının güzelliğini o sarı ela iri gözlerini, o ince kaşlarını, açık kumral saçlarını asla unutmayacak. İki kırmızı çizgi gibi minicik dudakları İrfan her zaman hatırlayacak.

duman (i) : Barbekünün dumanı gözlerimi yaktı. Yangını söndürdüler ama hala duman tütüyor.

dur-mak (f) : Çok trafik vardı, araba iki dakika gidiyor, üç dakika duruyor.

Her gün görüyoruz, gözümüzün önünde duruyor ama bilgimiz eksik.

durak (i) : Ben her sabah bu durakta otobüs bekliyorum. Taksi durağından taksiye bindik.

durdur-mak (f) : İşaret ettim ve taksiyi durdurdum, hemen bindim ve hastaneye gittim.

durum(i) : Çok hastasın, bu durumda okula gitme. Hava durumuna baktım, yarın yağmur yağacak. Hastanın durumu kötü.

Böyle bir kıza, hayır bir kadına, bir karıya, bir aşüfteye aldandı ve bu durum İrfan'ın onuruna dokundu.

dut (i) : En sevdiğim meyve duttur. Çocuklar dut ağacına çıktılar.

duvak (i) : Gelin duvakla yüzünü kapattı. Damak gelinin duvağını açtı.

duvar (i) : Evin duvarına resim astı. Depremde evin duvarları çatladı.

Emeti Hanım, eski bir sepeti ters çevirdi, sepeti, bahçe duvarının önüne koydu.

duy-mak (f) : Burada çok gürültü var, seni duymuyorum. Müziğin sesini duyuyor musun?

Aman bu gençler... Bir şey duyuyorlar hemen görmek istiyorlar, deli kızlar...

duygu (i) : Duygularını gizleme, sen Ali'yi seviyorsun, git hemen Ali'ye bunu söyle. *Sözlerinizden çok büyülendim, bu yüzden duygularımı gizlemedim ve çekinmedim yazdım.*

duygulan-mak (f) : Dün dedeme sürpriz doğum günü partisi hazırladık, dedem çok şaşırdı, çok mutlu oldu, çok duygulandı, bize sarıldı ve ağladı

duygusal (s) : Çok duygusal bir film izledik, hepimiz çok etkilendik.

duyur-mak (f) : Öğretmen sınav tarihini öğrencilere e-postayla duyurdu.

düğme (i) : Gömleğimin düğmesi koptu. / Çamaşır makinesinin düğmesi bozuldu.

İrfan aniden elektrik düğmesine dokundu.

düğün (i) : Ablam bu yaz evlenecek, düğünü İstanbul'da büyük bir salonda olacak *Düğün değil. Düğün güzel ama bu çok olacak diyorlar. Gökten üzerimize fişekler, maytaplar yağacak diyorlar. Gökyüzünde çok güzel bir gösteri olacak diyorlar.*

dükkan (i) : Bu dükkanda ne satıyorlar?

Kitapçı ve kâğıtçı dükkânlarının camlarına baktı ve inceledi, belki bir şeyler almak istedi.

dün (i) : Dün gece tuhaf bir rüya gördüm, bugün rüyamı anneme anlattım.

dünya (i) : Dünyada kaç milyon insan var? Dünyada pek çok canlı yaşıyor.

Bu dünya bir gün yıkılacak ama benim evim asla yıkılmayacak.

dürbün (i) : Gökyüzüne bakıyoruz, bazı yıldızları görmüyoruz ama dürbün ile uzaktaki yıldızları görüyoruz. Çocuk dürbün ile komşusunun evine bakıyor.

düş-mek (f) : Kitaplar elimden yere düştü. Adam merdivenlerden düştü ve bacağına kırdı.

Ah, ne olacak? Sepetin dibi çıktı, içine düştüm. Kalçam, sırtım, kollarım, bacaklarım, yara oldu.

düşkün (s) : O adam çocuklarına çok düşkün, her zaman çocuklarıyla ilgileniyor, çocukların seviyor, çocuklarını hiç üzüyor. Ben işime çok düşkünüm, her sabah heyecanla işe gidiyorum, çok çalışıyorum, iş yerinde kendimi çok mutlu hissediyorum.

Yalnız böyle kıyamete benzer bir günde heves düşkününü duygularla uğraşmasından biraz şikâyet etti.

düşman (i) : İki düşman ülke arasında savaş çıktı. Düşman olmayın, dost olun!

Siz kadın düşmanısınız ama ben buna kızmıyorum. Ben erkeklerden şikâyet ediyorum siz de buna gücenmeyin.

düşmanca (s) : Düşmanca davranmayın, düşmence kavga etmeyin, dostça oturun ve dostça konuşun.

düşünce (i) : Bu konuda ne düşünüyorsun, lütfen düşüncelerini bana da söyle.

Karı-koca uygun değildiler. Çünkü zevkler, hisler, düşünceler farklıydı.

düşün-mek (f) : Dün gece çok düşündüm ve bir karar verdim. Bu konuda ne düşünüyorsun?

Kuyrukludan korktu ve sepetin içine mi girdi? Şu yaşlı kadın çok saçma düşünüyor. Kuyruklu dünyayı dolaşacak ama bu sepetin içine girmeyecek mi?

düşür-mek (f) : Çocuk elinden bardağı düşürdü. Çorabımı balkondan aşağı düşürdüm.

O macera sizi büyük bir merakla düşürdü.

düz (s) : Bu duvar düz değil, sanki biraz yamuk. Neden bu çerçeve yamuk duruyor, düz durmuyor.

düzel-tmek (f) : Bazı soruları yanlış yaptım, yanlış soruları öğretmenimle beraber düzelttik. Çocuğun yamuk şapkasını, annesi düzeltti.

Kadın bazen eline beline götürdü ve çarşafının büzmelerini düzeltti.

düzen (i) : Benim bir çalışma düzenim var, sabah bir saat, akşam dört saat çalışıyorum. Çocuğumun uyku düzeni yok, her gün farklı saatte uyuyor ve farklı saatte uyanıyor.

Uzayda güneşlerin ve gezegenlerin bir düzeni var.

düzenle-mek (f): Arkadaşım için büyük bir doğum günü partisi düzenledik.

düzenli (s) : Her gün düzenli spor yapıyorum, sabah bir saat, akşam bir saat.

Beyefendi her ay senin paranı bana düzenli verdi ama ben sana eziyet etmek istedim.

Paranı aylarca vermedim.

düzensiz (s) : Düzensiz çalışma saatleri beni çok yoruyor, bazen işten saat altıda çıkıyorum, bazen gece on birde çıkıyorum.

düzgün (s) : Çok düzgün bir cildin var, hangi kremi kullanıyorsun?

düzlük(i) : Bu yokuşu çıkın, sonra düzlük bir alan göreceksiniz, orada çocuklar top oynuyorlar.

E

ebedi (s) : Dedem ebedi bir uykuya daldı, biz çok üzüldük, cenaze çok kalabalıktı.

ebediyen (z) : Seni ebediyen seveceğim. Ebediyen mutlu olun.

ecel (i) : Ecel geldi ve dedem öldü.

eda (i) : Kızın saf, masum ve nazlı edalarına delikanlı hayran kaldı.

edebiyat (i) : Edebiyat dersinde yazarların ve şairlerin hayatlarını öğreniyoruz.

edebiyatçı (i) : Dün edebiyatçılar toplandılar ve yeni kitap hakkında tartıştılar.

edepli (s) : Kızın edepli hareketlerine kadınlar hayran kaldı.

efendi (i) : Affedersiniz Efendim, size bir soru sormak istiyorum.

egzersiz (i) : Sporcu sabah ve akşam spor salonunda egzersiz yaptı.

eğ-mek (f) : Adam ağacın dalını tuttu ve yere eğdi, sonra daldaki elmaları kolayca topladı.

Çünkü kız emretti, kalbi yanıyor, kavruluyor ama yine de konuşmak yasak. Ama bu emre boyun eğmek, uymak mümkün mü?

eğil-mek (f) : Çocuk yere doğru eğildi ve ayakkabılarını bağladı.

eğitim (i) : Çocuklar eğitimi önce ailelerinden alıyorlar, sonra okullardan alıyorlar.

eğlence (i) : Resim yapmak çocuklar için büyük bir eğlence.

eğlenceli (s) : Çocuklar için oyuncaklarla oynamak çok eğlenceli.

eğlendir-mek (f) : Çocuğun doğum gününe palyaço geldi ve palyaço çocukları eğlendirdi.

ek (i) : Babam gazeteyi okudu ben de gazetenin eklerini okudum. Öğretmen bize bir alıştırmaya kitabı verdi, sonra ek alıştırmaya kitabı verdi.

ekle-mek (f) : Arkadaşıma mektup yazdım, mektubu bitirdim, katladım ve zarfa koydum, sonra birkaç cümle daha eklemek istedim, kağıdı zarftan çıkardım ve birkaç cümle daha yazdım. Arkadaşım akşam bize yemeğe geldi, arkadaşım için masaya bir sandalye daha ekledik.

Mektubun sonuna şu sözleri ekledi:

eklen-mek (f) : Babam doğum günümde bana bir saat aldı, saatlerime bir saat daha eklendi.

eksik (i) : Ben dört yumurta istedim sen üç yumurta aldın, bir yumurta eksik. Kek yapacağım ama un eksik.

Her gün görüyoruz, gözümüzün önünde duruyor ama bilgimiz eksik. Bu ne? İşte o, gökyüzü.

eksiklik (i) : Annem beş yıl önce vefat etti, onun eksikliğini her an hissediyorum.

Çünkü gerçekten çirkin insanlar bu yaratılış eksikliğini başka insanlara değil, kendilerine bile itiraf etmiyorlar.

ekstra (i) : Bu hafta ofisteki ekstra performansım, müdürümü çok mutlu etti.

el (i) : Adam masanın eline bir kitap aldı, koltuğa oturdu ve okudu. Bebeğin elleri ve ayakları çok küçüktü.

Sandalların içinde gazete satıcıları gördüm, ellerinde yığın yığın gazete ve ilan tomarları vardı.

ela (s) : Kızın ela rengi gözleri çok güzeldi.

elbette (z) : Yarın ders var mı? Elbette var, ders her gün var. Seni seviyor musun? Elbette seviyorum, sen benim çocuğumsun.

Bu korku ile en budala adam, Platon oluyor. Elbette ben de bir yol keşfedeceğim...

elbise (i) : Kız yeni elbiseni ve yeni ayakkabılarını giydi. Elbiseme çay döküldü.

Elbisemin beyaz kısmından bir parça yırttım, sopaya bağladım ve imdat bayrağı gibi havada salladım.

eldiven (i) : Hava çok soğuk, montunu giy, şapkanı, eldivenlerini ve atkını tak.

elektrik (i) : Elektrik yok, televizyon, buzdolabı nasıl çalışacak?

Bu bahçeden içeriye elektrik telleri koydular. Elektrik tellerine havai fişekler bağladılar.

eleştir-mek (f) : Adam yeni kitabı aldı, okudu ve kitabı eleştirdi, kitap çok iyi ama eksik dedi ve eleştirilerini bir kağıda yazdı.

İlk sebep evlenmek konusunda memleketimizin adetlerini ikimiz de eleştiriyoruz.

eleştirmen (i) : Eleştirmen filmi izledi, sonra gazeteciler eleştirmene sorular sordular, eleştirmen de filmi eleştirdi.

elhamdülillah (i) : Nasılsınız? Elhamdülillah çok iyiyim.

el işi (i) : Annem evde boş zamanlarında elişi yapıyor, benim için çok güzel bir kazak ördü.

elma (i) : Meyveler insanla için çok faydalı, özellikle günde bir elma, vücudumuz için çok faydalı.

elmas (i) : Kadın elmas kolyeyi çok beğendi ama elmas kolye çok pahalıydı, kadın almadı.

elverişi (s) : Hava çok güzel bugün, İstanbul gezisi yapmak için çok elverişli.

emanet (i) : Dayım geçen sene öldü, dayım çocuklarını babama emanet etti, iki kuzenim bize dayımın emaneti.

Kadına bir Şey söylemedi. O da emanetini teslim etti, selam verdi ve konuşmadı, gitti.

emel (i) : Emellerimize ulaŐmak için çok çalışalım ve her zaman sabırlı olalım.

Farklı soylar arasında değil, aynı millet içinde, hatta aynı aile içinde çok değişik emeller, çok küçük menfaat hesapları vardı.

emin ol-mak (f) : Doktor tahlil sonuçlarına baktı ve hastalığımdan emin oldu.

Bu olay sonucunda benim çirkin değil, güzel bir kız olduğumdan emin oldunuz.

emir ver-mek (f) : Müdür, ‘Bu işleri hemen bitirin!’ dedi, iŐçilere emir verdi.

Şeriat sınırını geçiyorsunuz ve kadına birçok emirler veriyorsunuz. Zavallı kadın her Şeyi kabul ediyor. Her sözünüze tamam diyor.

emret-mek (f) : Polis eve girdi ve emretti ‘Hemen ellerinizi yukarı kaldırın!’.

Mektubunuzda emrettiniz, sizi keşfetmek hakkında araştırma yapmak yasak.

en (i) : Salondaki masanın eni bir buçuk metre, boyu iki metre.

Güneş nedir? Gezegen nedir? En basit kelimeler ile size bunu anlatıyorum.

Neptün güneşe en uzak gezegen.

endam (i) : Kızın boyu uzundu, vücut Şekli çok güzeldi, kızın endamı erkekleri büyüledi.

endişe (i) : Ali hala gelmedi ve sen endişeleniyorsun ama endişeye gerek yok, Ali Şimdi gelecek.

endiŐelen-mek (f) : Neredeydin, neden bu kadar geç geldin, seni aradık telefonunu da açmadın, biz de çok endiŐelendik, bizi çok korkuttun.

Herkes Halley’in kuyruğunu düşünüyor, endişeleniyor ve korkuyor çünkü bekliyoruz her an tehlike var ve herkes bunu konuşuyor.

engel ol-mak (f) :Dn sabah İstanbul’a gitmek istedim ama annem bana engel oldu, gitmedim.

İrfan bu mektuba ağırbaşlı bir filozof gibi başladı ama sevgi sarhoşluğuyla yine fikirce ve üslupça bir söz hafifliğine düştü. Buna engel olmak istedi ama olmadı.

engelle-mek (f) : Beni engellemeyin, Ali’nin yanına gitmek ve onu görmek istiyorum.

Haberlerin bir kısmı yalandı. Hükümet bütün gazetecileri görevlendirdi ama bu yalan haberleri engellemek çok zordu.

en (i) : Masanın eni bir buçuk metre, boyu iki metre.

Bir iki sokağa girdi ve ıktı. Sonra eni az, yüksekliği fazla bir eve girdi.

enkaz (i) : Depremden sonra, enkazın altından pek çok ölü insanlar çıkardılar.

O zaman, iki uydu çarpışacak ve büyük bir alev topu oluşacak. Bu dev alev topunun enkazından dünyaya parçalar yağacak.

ense (i) : Ayşe kuaföre gitti ve saçlarını ensesine kadar kestirdi, Ayşe erkek gibi oldu.

entrika (i) : Bu diziyi insanlar heyecanla izliyorlar, çünkü bu dizide pek çok entrika var.

Kapıdaki kadın Feriha Davut'u suçladı ama sözleri samimi miydi? İrfan buna pek inanmadı bu işin içinde entrikalar hileler sezdi.

epey (z) : Ali'nin annesi öldü, Ali epey üzüldü.

Kardeş, yaklaş bana, iyi dinle... kimse duymasın. Ben duydum, bunlar epeydir sevişiyorlar.

erkek (i) : Kadınlar ve erkekler çok farkılar, kadınlar genellikle çok duygusal ama erkekler pek duygusal değiller.

Hanımlar için eğlence olacak, erkekler için masraf olacak. Şimdi kadınlar bu gösteri için pek çok süslü elbiseler alacaklar.

erkenden (z) : Sabah erkenden gideceğiz, bu nedenle şimdi yat ve hemen uyu.

İrfan çok heyecanlandı, bir yerde durmadı. Erkenden büroya gitti, cevap mektubunu bekledi.

ertele-mek (f) : Çok hastasın, doktora git diyorum, sen de tamam diyorsun ama hep erteliyorsun, hastalık ciddi bir olay, erteleme ve hemen bugün git hastaneye.

eser (i) : Ressamın yeni eserleri bu sergide, sergilenecek. Bu yazarın bütün eserlerini okudum.

Düşündüm kim biliyor bu konuyu, ona danışmak istedim. Eserleriniz, konferanslarınız... Aklıma siz geldiniz.

esirge-mek (f) : Tüm çocukları Allah korusun, Allah çocukları esirgesin.

Hep bu ters işleri kız istiyor. Şımarık, çok şımarık... Rabbim esirgesin... Zavallı Ferdane Hanım'ın başını yaktılar.

esir (i) : İki ülke savaş yaptılar, bir ülke diğer ülkenin askerlerini aldı, o askerler esir oldular.

eski (s) : Bu elbiseyi on sene önce aldım, bu elbise yeni değil, bu elbise eski.

Her şeyi alıyor, bütün malları topluyor. Deniz yolları idaresinin en eski vapurlarını bile sattılar.

esnaf (i) : Ben her zaman mahallemizin esnafından alışveriş yapıyorum; mahallemizdeki bakkaldan, manavdan, kasaptan, fırından...

Genel kardeşlik kuruluyor, belki Müthiş Bilâ'dan sonra yaşamak mümkün olacak ama esnaf için hilesiz ticaret çok güç olacak.

esrar (i) : Cinayetin esrarını polisler hala çözmediler, hala araştırıyorlar, çalışıyorlar.

estetik (i) : Estetik güzel sanatların en önemli kavramıdır, estetik güzel sanatların temelidir.

eş (i) : Ali benim eşim, biz geçen yaz evlendik. Çorabımın bir teki yatağımın üstünde ama eşi yok, nerede sen gördün mü?

Senin hayatın benim hayatıma benziyor, benim hayatım senin hayatına benziyor. Hayatlarımız eş ve aynı.

eşit (i) : Bu yarışmada herkes eşit şartlarda yarışıyor.

Tek önemli kelime 'eşitlik'ti. İşte o büyük saniye ilk ve son defa herkes eşit olacak.

eşitlik (i) : Dünyada neden eşitlik yok, neden bazı insanlar çok zengin ama bazı insanlar açlıktan ölüyorlar?

İnsan nasıl kurtulacak ve saadet içinde yaşayacak? Bu sadece dostluk ve eşitlikle olacak, herkes bunu anladı.

eşitsizlik (i) : Bu yarışmada bir eşitsizlik var, onlar yapışa bizden on dakika önce başladılar.

eşsiz (s) : İstanbul Boğazı eşsiz güzellikte bir yer, öyle bir güzellik dünyanın başka bir yerinde yok.

Halley'i kutsuyorum, çünkü bana senin gibi eşsiz bir güzellik, bir melek verdi...

eşya (i) : Ali evdeki eşyalarını topladı, kolilere koydu ve başka bir eve taşıdı.

Masanın üzerine birkaç eşya koydu. Bu eşyalar devrilecek ve büyük bir gürültü yapacaklardı.

etajer (i) : Anahtarımı odamdaki etajerin üzerine koydum ama şimdi orada yok.

etek (i) : Dün arkadaşım ile bir mağazaya gittik, bir pantolon iki etek ve bir de gömlek aldım.

Feriha Hanım'ın üstünde yapma portakal çiçekleriyle süslü, beyaz ipek bir elbise vardı. Çekici bir eda ile yürüdü ve gitti. Beyaz gelin eteğini savurdu, bu etek kızlığını belli etti.

etki (i) : ilaç aldım ve başımın ağrısı geçti ama şimdi ilacın etkisi geçti, başım yine ağrıyor.

Kuyruğun gerçek yapısını bilmiyoruz. Kuyruğun etkisini de bilmiyoruz. Sadece hayaller var, bilgi yok.

etkile-mek (f) : Bu film beni çok etkiledi, sürekli bu filmi düşünüyorum.

Sözleriniz beni çok etkiledi, sizi düşünüyorum ve inanıyorum ki sizden bir şey azaltmak ya da size bir şey eklemek Tanrıya nankörlük olacak. Çünkü Tanrı sizi mükemmel yarattı.

etkilen-mek (f) : Çocuklar depremden çok etkilendiler, şimdi psikolojik destek alıyorlar.

Aman Yarabbi! İrfan kıza kızdı ama kızın bu serbest, hoppa, şen sözlerinden de çok etkilendi.

etkili (s) : Bu çok etkili bir ilaç ben kullandım ve hastalığım hemen geçti.

Ben sizin hastalığınız için etkili bir ilacım, siz de benim hastalığım için etkili bir ilaçsınız, işte bunu anlıyorum.

etraf (i) : Bir bakkaldan su almak istedim, etrafıma baktım ama etrafta hiç bakkal yoktu.

Etrafıma baktım. Sonsuz bir açık deniz...

ev (i) : Bizim ailemizde beş kişi var, bu ev bizim için küçük, daha büyük bir eve taşınacağız.

Büyük deprem oldu, pek çok ev yıkıldı.

evlat (i) : Yaşlı kadınlar ve yaşlı erkekler, yaşı küçük insanlara evladım diyorlar.

A, nasıl telaşlanmayalım evladım. Can, her şeyden önemli.

evlen-mek (f) : Ali, Ayşe'ye evlenme teklif etti, onlar bu yaz evlenecekler.

İstanbul'da kimle evlenecek? İstanbul'da kızlar İrfan'a uygun değildi.

evlendir-mek (f) : Ali'nin annesi ve babası Ali'yi artık evlendirmek istiyor.

Annem ve babam bir gün benim için bir eş seçecekler ve beni o adamlarla evlendirecekler.

evli (s) : Ben evliyim ve iki çocuğum var, kardeşim ise bekar.

Ben evli değilim, siz bunu dereden biliyorsunuz?

evlilik (i) : Evlilik için insanlar acele ediyorlar hemen karar veriyorlar, oysa evlilik çok ciddi bir olay, çok düşünmek ve doğru karar vermek gerekiyor.

İrfan, ağabeyinin evliliğini gördü ve asla evlenmek istemedi.

ezil-mek (f) : Araba bir kadına çarptı, kadın arabanın altında ezildi ve öldü.

1674 yılında bir geminin güvertesine ateşli bir taş düştü ve iki tayfa ezildi.

eziyet (i) : Adam karısına ve çocuklarına çok kötü davranıyor, onlara eziyet ediyor, onlarda bu eziyete mecburen dayanıyorlar çünkü gitmek için başka bir yer yok.
Ama yine de bu eziyete katlanmak istiyorsunuz. Bu çok büyük bir cesaret.

F

fakat (b) : Ali ve Ayşe partiye geldi fakat Ahmet partiye gelmedi.

Beni çok acayıp, çok güç, fakat çok da mutlu bir hale düşürdünüz.

fakir (s) : O aile çok fakir, onların parası yok, kıyafetleri ve yiyecekleri çok az, insanlar o aileye yardım ediyorlar.

Fakir bir adam komşusunun tavuğunu çalıyor. Devlet bu fakir ve aç adamı suçluyor, cezalandırıyor.

falcı (i) : İnsanlar falcılara gidiyorlar ve gelecek hakkında bilgi istiyorlar, falcılar gelecekte ne olacak anlatıyorlar.

İnanmayın, inanmayın... Yıldız falcıları yalan söylüyor. Yine büyük bir büyü yaptılar.

fare (i) : Kediler fareleri kovalıyorlar, köpekler de kedileri kovalıyorlar.

Komşuların kedileri fare yakalıyor. Bizim miskin kedi, fareye bakmıyor.

fark (i) : İki cinayet de aynı değil mi, iki olay arasında ne fark var?

O insanlar avlarını turnaklarıyla, dişleriyle vahşi ve yabani bir şekilde parçaladılar.

Peki şimdi bizim o eski insanlardan ne farkımız var?

farklı (s) : İstanbul benim şehrim gibi değil, İstanbul farklı bir şehir mesela benim şehrimde bu kadar trafik yok ama İstanbul'da çok trafik var.

Karı-koca uygun değildiler. Çünkü zevkler, hisler, düşünceler farklıydı.

Fatiha suresi (i) : Müslüman insanların Fatiha suresi çok değerli ve çok önemli bir suredir, pek çok defa bu sureyi okuyorlar.

Hayata veda ediyorum. Arkamda kimse yok, ben ölüyorum, kimse Fatiha okumayacak.

fayda (i) : Çok hastayım ilaç içtim ama faydası yok, ben hala çok hastayım.

Biz bu sandalı hazırlayalım. Belki bize faydası olmayacak ama zararı da olmayacak.

Sadece beş on liramız çöpe gidecek.

faydalan-mak (f) : Okulumuzun büyük bir basketbol sahası var, okuldaki bütün öğrenciler bu sahadan faydalanıyorlar.

Niçin bu ruh eşliğinden faydalanmıyoruz, niçin cisimlerimizi birleştirmiyoruz?

faydalı (s) : Meyve ve sebze insanlar için çok faydalı besinlerdir.

Neden faydalı makaleleri istemiyorlar? Her gün neden bu kötü yazıları okuyorlar?

fazla (s) : Sadece bir ekmek al, fazla ekmek alma, iki tane alıyorsun bir ekmek kalıyor.

Sonra eni az, yüksekliği fazla bir eve girdi.

feci (s) : Dün burada feci bir kaza oldu, kazada beş kişi öldü.

Yangın güneyde Tebriz'e, batıda Trabzon'a yayıldı. Manzara çok feci ve çok korkunç.

feda et-mek (f) : Adam çocuğunu okutmak için bütün parasını feda etti.

felaket (i) : Deprem felaketi, bütün ülkeyi çok üzdü.

Ellerimle gözlerimi kapattım ve düşündüm. Bu korkunç felaket nasıl olacak?

fen (i) : Bilim teknik dergisinde fenle ilgili pek çok yazı var.

Bilginler, bilim adamları sadece fenle ilgili pek çok boş laf yazıyorlar ama nasıl kurtulacağız, çare yazmıyorlar.

fena (i) : Dün çok fena bir olay oldu, kardeşim merdivenlerden düştü.

Herkes birbiri hakkındaki kötü düşünceleri, yalancılığı, fena niyetleri, kötü muameleyi açıkladı ve af diledi.

ferah (s) : Evimiz çok ferah, çünkü pek çok pencere var ve pencerelerden eve güneş giriyor.

fersah (i) : Bir fersah yaklaşık beş kilometredir.

Güneş ile Merkür'ün arasındaki mesafe 14 300 000 fersah.

feryat (i) : Kadının oğlu ve eşi trafik kazasında öldü, kadın mezarlıkta ağladı, feryat etti.

Aşağıda çığlıklar feryatlar, bir kıyamet koştu.

fes (i) : Eskiden erkekler kafalarına şapka gibi püsküllü fes taktılar, ama şimdi kimse fes takmıyor.

findık (i) : Kuruyemişçiden, biraz findık, biraz fıstık, biraz ceviz ve biraz da çekirdek aldım.

fırla-mak (f) : Sabah alarm çaldı, aniden yataktan fırladım ve hemen duşa aldım.

Onlar keyif yaptılar ben de hemen diğer odada çarşafımı giydim ve evin başka kapısından sokağa fırladım.

fırsat (i) : Bu ev yüz milyar ama adamın paraya ihtiyacı var ve elli bin liraya satıyor, bu büyük bir fırsat hemen alalım bu evi, fırsatı kaçırmayalım.

Mutluluk bize yöneldi, bunu kaçırmayalım.

fırtına (i) : Bugün dışarısı çok soğuktu, dışarıda fırtına vardı, rüzgar çok şiddetli esti.

Çok büyük fırtına olacak, tufan kopacak. Sandal bu fırtınaya, tufana dayanacak mı? Paramparça olacak.

fısıldaş-mak (f) : Kütüphanede iki arkadaş alçak sesle konuştular, fısıldaştılar.

fısıltı (i) : Burası kütüphane yüksek sesle konuşmak yasak, fısıltı ile konuşun lütfen.

Fısıltı ile konuşular ve sessiz sessiz güldüler.

fikir (i) : Bu problemi nasıl çözeceğiz, düşünüyorum ama hiçbir fikrim yok.

İstanbul'da olmak doğru değildi. Fikirleri geliştirmek için Avrupa'da olmak lazımdı.

filozof (i) : Ünlü filozofların felsefe kitaplarını okuyorum ve daha çok düşünüyorum.

İyiliksever insanlar, filozoflar, sosyalistler çok çalıştılar. Onlar için canları önemli değildi. Tek önemli kelime 'eşitlik'ti.

fincan (i) : Bir fincan kahve alabilir miyim lütfen?

fişek (i) : Dedem tüfeğine fişekleri doldurdu ve dedem tüfekte ava gitti.

Büyük bir gürültü oldu. Bu sırada fişekler de patladı, pat, küt, pışşş, pısss, cızırırır, vızırırır...

fiyat (i) : Bu kazağın fiyatı kaç para? Elli lira.

fular (i) : Gömleğimi giydim, boynuma da ipek bir fular bağladım.

G

galiba (z) : Çok üşüyorum, boğazım biraz ağrıyor, galiba ben hasta olacağım.

Bir pırıltı var... Galiba o... İşte geliyor...

garanti (i) : Bu dünyada kaç yıl yaşayacağız, bir günün bir garantisi yok, belki yarın öleceğiz.

garip (s) : Eve geldim, evin kapısı açıktı, bu çok garipti, çok korktum eve girdim baktım annem sürpriz yapmış ve dün gece İstanbul'a gelmiş.

Sadece bir noktayı fark etti, bu nokta garipti ve düşünmek için değerliydi.

gariplik (i) : Ali'de bugün bir gariplik var, hiç konuşmuyor, hiç gülmüyor.

garson (i) : Lokantaya gittim, garsondan köfte, salata ve ayran istedim.

gayet (s) : Hava bugün gayet güzel, haydi denize gidelim ve biraz yüzelim.

Feriha hafif gülümsedi ve gayet nazik, izah etti:

gazete (i) : Her sabah bir gazete alıyorum, bir bardak da çay alıyorum ve balkonda gazetemi okuyorum.

Hizmetçim odaya girdi. Elinde birkaç gazete vardı. Gazeteleri masanın üzerinde bıraktı.

gazeteci (i) : Gazeteci, ünlü yazar ile röportaj yaptı, bugün gazetede o röportajı okudum.

gece (i) : Gece gündüz, her zaman seni düşünüyorum.

Gece, gökyüzüne bakıyoruz, yıldızlar var.

gecik-mek (f) : Özür dilerim otobüs biraz geç geldi, ben de toplantıya geciktim.

geç-mek (f) : Trafikte kırmızı ışıkta bekliyoruz, yeşil ışıkta geçiyoruz.

Bu Halley Yıldızı 1835 yılında, yani bugünden yetmiş beş yıl önce güneşin yakınından geçti.

geçe (z) : Ali'yle saat dokuzu on geçe buluşacağız, saat dokuz, Ali on dakika sonra gelecek.

Gazeteler yazdı. Şehrimizden Halley'i saat üçü çeyrek geçe ve dörde on kala arasında göreceğiz, haber verdiler.

geçen (s) : Geçen sene tatil için Antalya'ya gittik. Geçen hafta İstanbul'daydım.

Geçen gün annemle çarşıya gittik. Orada gördüm.

geçenlerde (z) : Hangi gün hatırlamıyorum ama geçenlerde Beşiktaş'ta Ali'yle karşılaştık.

Geçenlerde Beyazıt'a gittik.

geçin-mek (f) : İki kardeş her zaman kavga ediyorlar, hiç geçinmiyorlar.

geçir-mek (f) : Toplantı bir saat sonra bu nedenle ben de bahçede zaman geçiriyorum.

Beyefendi, kız kardeşiniz, anneniz akşama kadar evde nasıl vakit geçiriyorlar?

İrfan ümitsizlik içinde üç gün geçirdi.

Şu nazik ve değerli dakikalarımızı boşa geçirmeyelim.

geğir-mek (f) : Asitli içecekler midesinde gaz yaptı, geğirdi ve midesindeki gazı çıkardı.

gel-mek (f) : Annem Ankara'da yaşıyor, dün akşam uçakla Ankara'dan İstanbul'a geldi.

Gel, bak, dinle, anlatıyorlar.

gelin ol-mak (f) : Ayşe genç bir kızdı, geçen sene evlendi ve gelin oldu. Benim iki oğlum var, iki oğlumun da iki eşi var, onlar benim gelinlerim.

Garip, belki delilik ama bir erkeği sevmek, gelin olmak... Bunları tatmak benim için önemli değil.

gelinlik (i) : Ayşe bu yaz evlenecek, bu nedenle terziye çok güzel, beyaz bir gelinlik diktiriyor, Ayşe düğününde gelinlik giyecek.

geliş-mek (f) : Önceden pek çok hastalığın çaresi yoktu ama şimdi tıp çok gelişti, pek çok hastalığın çaresi var.

Her zaman okumak ve yeni fikirleri düşünmek gerekiyor. Beyin gelişiyor. Ama insanlar okumuyorlar, düşünmüyorlar ve beyin zayıflıyor.

gelişme (i) : Kazayla ilgili son gelişmeleri gazetelerden ve televizyondan takip ediyoruz.

gemi (i) : Dün sabah penceremi açtım, denize baktım denizde pek çok büyük gemi vardı.

1674 yılında bir geminin güvertesine ateşli bir taş düştü ve iki tayfa ezildi.

genç (s) : Ali on beş yaşında, Ali genç ama Ali'nin anneannesi yetmiş yaşında, Ali'nin anneannesi yaşlı.

Yaşlı kadınlar kokuyorlar, sepetin içine giriyorlar, peki gençler ne yapacak?

gençlik (i) : Gençlik yıllarında çok çalışkan bir öğrenciydi ama şimdi çalışkan bir iş adamı değil.

Bekarlık ve gençlik zihnimize gelişme ve hayal kurma isteği verdi. Sizde bir genç kız portresi tasarladınız.

genel (i) : Bu kitapta sadece tek bir ülkenin tarih bilgisi yok, bütün dünya ülkelerinin tarihi var, bu kitap genel tarih kitabı. Bu genel bir sınav, bütün konulardan sorumluyuz.

Tek tek ölmek başka, böyle genel bir ölüm başka...

genellikle (z) : Biz öğle yemeklerimizi genellikle bu lokantada diyoruz, sadece bir iki kere, başka bir lokantaya gittik.

geniş (s) : Bu yol çok dar sadece bir araba geçiyor, ama diğer yol geniş, o yoldan üç araba yan yana geçiyor.

Benim hayal gücüm çok geniş. Çok düşünüyorum, bazen hasta bazen deli oluyorum.

genişle-mek (f) : Ben çok zayıfım, benim kazağımda küçük beden, ama ablam çok şişman, ablam gelen gün benim kazağımı giydi, kazağım kocaman oldu, kazağım genişledi.

gerçek (i) : Bu hayattaki tek gerçek sevgi anne sevgisidir.

Gerçek dostluk için samimi sevgi gerekiyor, bu da ilk anda olmuyor.

gerçekleş-mek (f) : Her zaman doktor olmak istedim, bunu hayal ettim, şimdi doktor oldum, hayallerim gerçekleşti.

gerçekten (z) : ‘Seni seviyorum.’ diyorsun, yalan mı söylüyorsun? Hayır yalan söylemiyorum, seni gerçekten çok seviyorum.

Bu yüzden size bazı çılgınlıklarımı, çocukluklarımı anlattım. Ama gerçekten delilik yaptım, düşünmedim hemen yazdım.

gerdan (i) : Kadının gömleğinin ilk üç düğmesi açtı, kadın saçlarını arkaya attı ve beyaz gerdanı ortaya çıktı.

gerdek(i) : Gerdek gecesi, gelin ve damat ilk defa yalnız kalıyorlar, ilk defa beraber oluyorlar.

Şimdiki kızlar bin senelik adetleri bozuyorlar, gerdek gecesine bile onlar karar veriyorlar.

gerek-mek (f) : Kek kapacağım, kek için iki yumurta, biraz un, biraz şeker gerekiyor.

İnsanların davranışlarını ve âdetlerini beğenmedi. Her şeyi değiştirmek gerekiyor dedi.

gerekli(s) : Yemek yapacağı ama evde malzeme yok, markete gidelim ve yemek için gerekli malzemeleri alalım.

gereksiz (s) : Köfte yapacağım, köfte için şeker gereksiz, şekeri dolaba koy.

Bekir, gereksiz telaş ediyorsun. Belki bu Müthiş Bilâ felaketinden kurtulacağız.

geri dön-mek (f) : Dün evden sokağa çıktık, yarım saat sonra yağmur yağdı biz de eve geri döndük.

Yüzüm sımsıkı kapalı Beyazıt'a gidiyoruz, biraz dolaşıyoruz ve geri dönüyoruz.

getir-mek (f) : Teyzem dün akşam bize geldi, ben teyzemin böreğini çok seviyorum, teyzem dün akşam bize börek getirdi.

Size bu mektubu çarşafli bir kadın getirdi.

gezegen (i) : Gezegenler güneşin çevresindedir.

Güneşin çevresinde sekiz tane gezegen var. Bunlar yörüngelerinde dolanırlar.

Dünyamız üçüncü gezegen.

gezin-mek (f) : Alışveriş merkezine gittim, biraz gezindim, sonra yemek yedim ve eve geldim.

Düşündü. Odanın içinde gezindi. Canı sıkıldı, bazen sayfaları açık komedinin sayfalarını okudu.

gezinti(i) : Hafta sonu hava çok güzeldi biz de Büyük Ada'ya gittik ve gezinti yaptık.

Bazı insanlar mezarlıkta kağıt helva yiyorlar ve bunu gezinti sayıyorlar.

gez-mek (f) : Evde çok sıkıldım, haydi sokağa çıkalım da biraz gezelim.

Spor meraklısıyım ama nereye gidiyorum nerede geziyorum, hiç. Özellikle karanlık kış günleri, evde patlıyorum, Allah biliyor...

gibi (i) : Şimdi küçük çocukların elinde cep telefonu var, oyuncak gibi cep telefonuyla oynuyorlar.

Bu kitabın içinde her şey var hanım... Tekerlekler, yarım aylar, bütün aylar... Aşık yolunu şaşırdı gibi, endişe gibi çizgiler... Üç köşe, dört köşe şekiller... Sümüklüböcek gibi, solucan gibi hayvanlar... İrfan Bey onların adlarını biliyor. Onları anlatıyor.

gir-mek (f) : Dün akşam çok üzgündüm, odama girdim ve biraz ağladım, annem odamın kapısına vurdu, kapıyı açtı ve odama girdi, yanıma geldi, biraz konuştuk.

Bahçe kapısı açıktı. Kediler içeri giriyor

git-mek (f) : Babam dün gece uçakla İstanbul'dan, İzmir'e gitti, yarın yine İstanbul'a gelecek.

Bir gece akşam yemeği yedik sonra Atiye Hanım'ın evine gittik.

giy-mek (f) : Ayşe parti için, güzel, kırmızı bir elbise giydi. Haydi, pijamalarını giy ve yat artık, saat on iki oldu.

O kızlar da ipek çarşaf, dantelli korseleri giyiyorlar ve süsleniyor. Peçe taktıyor ve yüzlerini kapatıyorlar.

giyin-mek (f) : Toplantı başlayacak, ama sen hala giyinmedin, çabuk giyin geç kalacağız.

Emeti Hanım güzel giyindi, süslendi püslendi.

gizle-mek (f) : Küçük çocuğun babası trafik kazasında öldü, henüz çocuğa söylemediler, çocuktan bu olayı gizliyorlar.

Sözlerinizden çok büyüledim, bu yüzden duygularımı gizlemedim ve çekinmedim yazdım.

gizlen-mek (f) : Hırsız duvarın arkasına gizlendi, polisler hırsızı görmediler.

gizli (s) : Mektuplarım bu kasada gizli, çünkü kimse görmesin ve okumasın istiyorum.

Ama o terbiyeli saf cümlelerin içinde pek çok aldatıcı kelimeler gizliydi.

göğüs (i) : Dün çok üşüdüm bu gün öksürüyorum, göğsüm çok ağrıyor.

Kibleye yöneliyor gibi, ellerini göğsünün üzerinde kavuşturdu:

gök taşı (i) : Gökyüzünden gök taşı düştü, pek çok insan ezildi ve öldü.

1674 yılında bir geminin güvertesine ateşli bir taş düştü ve iki tayfa ezildi.

gökyüzü (i) : Gece balkona çıktım hava çok sıcaktı, kafamı kaldırdım ve gökyüzüne baktım, gökyüzünde pek çok yıldız vardı.

Gökyüzünde kuyruklu var diyorlar. O yıldız çarpacak, insanlar paramparça olacak diyorlar.

göl (i) : Bu şehirde deniz yok ama göl var, göl çok büyük deniz gibi.

Bu korkunç deniz yangını, Kûr Irmağı ile içerilere yayılıyor ve bu ırmak Suvanga Gölü ile birleşti.

gölge (i) : Çocuk sokağa çıktı, gökyüzünde güneş vardı, çocuk yerde siyah büyük gölgesini gördü ve aniden çok korktu.

gömlek (i) : Ali toplantı için bir pantolon giydi, pantolonun üstüne gömlek giydi, gömleğinin düğmelerini ilikledi, gömleğinin üstüne de ceket giydi.

gömül-mek (f) : Dün sahile gittik, denizde biraz yüzdük, kardeşim deniz kenarına kumla oynadı, kardeşimin küçük ayakları suya gömüldü.

Dam havuz gibi oldu. Ayaklarım suya gömüldü. Ne korkunç an! Ölüm ayaklarımdan vücuduma yayılıyor. Su diz kapaklarıma kadar yükseldi.

gönder-mek (f) : Dün arkadaşşıma bir mektup yazdım ve postayla mektubu arkadaşşıma gönderdim. Ali'ye mesaj gönderdim.

Tayyar bana haber gönderdi. O gece aynı yerde olmak istiyor. Ben de ona cevap verdim 'mümkün değil' dedim. Sonra o yine mektup gönderdi.

gör-mek (f) : bugün okulda Ali'yi hiç görmedim, Ali okula gelmedi mi?

Cerrahpaşa Camii'nin yanında, yukarıda, havada büyük bir şey gördük.

görev (i) : Polisin görevi insanları korumaktır, doktorun görevi insanları iyileştirmektir.

görücü (i) : Ali, Ayşe ile evlenmek istedi, bu nedenle Ali annesini, Ayşe'nin evine görücü gönderdi ve Ali'nin annesi, Ayşe'nin annesi ile tanıştı ve Ayşe'yi oğluna istedi.

İrfan bin sabırsızlık ve bin çarpıntıyla annesini görücü gönderdi.

görün-mek (f) : İyi misin, hasta ve yorun görünüyorsun.

Kız çok terbiyeli ve saf görünüyordu.

görüntü (i) : Telefonum bozuldu, telefonumun ekranındaki görüntü gitti, şimdi ekran sadece siyah.

Biçimli adımları çok güzeldi. Bu görüntü, o örtüklük altında bile İrfan'a bin türlü güzellik vaat etti.

göster-mek (f) : Dün Ali'nin evine gittim, Ali beni balkona çağırdı sokaktaki yeni arabasını gösterdi, arabayı ilk defa gördüm, çok güzel bir arabaydı.

Bir adam bana geçen gün gazeteyi gösterdi. Bakkal bak, dedi, baktım.

gösteri(i) : Yazın deniz kenarında eğlenceli gösteriler oluyor, ben gösteri için iki bilet aldım, beraber gidelim mi?

Şimdi kadınlar bu gösteri için pek çok süslü elbiseler alacaklar.

götür-mek (f) : Annesi, çocuğu parka götürdü.

Bu cismi uzayda çekiyoruz. Başka bir yere götürüyoruz, yeryüzünden uzak bir yere.

göz (i) : Kız yatağa yattı, gözlerini kapattı ve hemen uyudu.

Gözüm bu cennet manzarayı izliyor, burnum baharın nefesini kokluyor.

gözetle-mek (f) : Çocuk, dürbünle gizli gizli komşusunu gözetledi, annesi çok kızdı.

İrfan kâğıtçıya 'Bazı kitaplarım ve bunları ciltletmek istiyorum.' dedi. Bu sırada karşı dükkânın içinde kızı gözetledi. Dükkânın kapısı açıldı ama içerisi loştu.

gözlem (i) : Psikolog çocuklarla ilgili bir araştırma yapıyor, okulda gözlem yapıyor, çocukların hareketlerini izliyor.

Bu dürbünleri rasathaneme çıkaracağım. Sonra gözleme başlayacağım.

gözlük (i) : Gözlerim iyi görmüyor, bu nedenle doktora gittim, şimdi gözlük kullanıyorum ve çok net görüyorum.

Denizin altında işçiler çalışıyor. Onlar kafalarına özel bir cam takıyorlar, gözlerine de özel bir gözlük takıyorlar.

gözük-mek (f) : Balkondan bakıyorum ama sizin apartmanı görmüyorum, bizim balkondan sizin aratman gözüküyor.

Sizin camdan, bizim kapı gözüküyor. Bak, kim geldi? Bir yabancı mı?

gözyaşı (i) : Kız bu kötü habere çok üzüldü, ağladı, annesi gözyaşlarını sildi, kıza, ağlama dedi.

gram (i) : Bir kilogram fıstık çok, ben sadece iki yüz elli gram istiyorum. Bir kilogram, bin gramdır.

gururlu (s) : O çok gururlu bir kadındır, sana çok kızdı ve sen ondan hala özür dilemedin, bu nedenle seninle konuşmuyor.

gurur (i) : Arkadaşlarının yanında neden çocuğa bağırdın, çok üzüldü, gurunu kırdın.

İrfan, o gazeteyi kitapçının vitrininde gördü. İrfan, 'Artık İstanbul'da insanlar kötü yazı okumayacaklar, çok düşünecekler ve her şey değişecek' dedi ve çok gurur duydu.

gücen-mek (f) : Ayşe doğum gününe beni çağırmadı, Ayşe'ye çok gücendim.

Nasıl söyleyeyim? Bu yasak konuya nereden gireyim? Allah aşkına gücenmeyin. İşte söylüyorum!

güç (i) : Çok yorulduğum, hiç gücüm kalmadı, şimdi bu poşetleri kim taşıyacak?

güç (s) : Bunu söylemek çok güç ama söyleyeceğim... Lütfen beni affet, ben sana yalan söyledim.

Bir güç gezegenleri güneşe düşürüyor, başka bir güç gezegenleri uzaya çekiyor.

Bunu itiraf etmek, bir kadın için pek güç. Ama kahpe güzel... Benden güzel...

güçlen-mek (f) : Her gün bir saat spor yapıyorum, spor ile bacaklarım çok güçlendi, bu merdivenleri çıkmak çok zordu, ama şimdi çok hızlı çıkıyor.

güçlü (s) : O her gün spor yapıyor, spor salonunda ağırlık kaldırıyor, bu nedenle kolları çok güçlü.

Vücut organlarını çalıştırmak gerekiyor. Çalıştırıyoruz ve organlar güçlü oluyor.

güçlülük (z) : Kadın çok hastaydı, oğlunu yanına çağırdı ve güçlülükle bir şeyler söyledi.

gül-mek (f) : Film çok komikti, çok güldük. Palyaçoya çocuklar çok güldüler.

İnsanlar alaylı, iğrenç, basit, kaba sözlerle dolu yazıları seviyorlar. Bu yazılara gülüyorlar. Ama bu yazılar çok basit ve komik değil.

gül (i) : Evimizin bahçesindeki kırmızı güller çok güzel kokuyor.

Rüyamda yine aynı yüce tepede, Çamlıca'da köşkteydim. Yine o yeşillik, yine o güzellik, yine o güller, yine o bülbüller...

güldür-mek (f) : Çocuğun komik hareketleri bizi çok güldürdü, çocuğa çok güldük. *Zavallı aşk konusunda şanslı değildi. Hiçbir kız İrfan'ın yüzünü güldürmedi.*

güler yüzlü (s) : O çok iyi kalpli ve güler yüzlü bir insan, herkes onu çok seviyor. *Dört beş yudum içit. Yarısı bitmedi, güler yüzle bardağı bana geri verdi. I*

gülle (i) : Askerler gülleyi, düşmanın kalesine attılar ve duvar yıkıldı. *Bir gülle gibi hızlı hızlı düştüm. Nihayet vücudum gümmmm diye bir şeye çarptı.*

gülümse-mek (f) : Kız çok kibar ve çok nazik gülümsedi ve başıyla selam verdi. *Feriha hafif gülümsedi ve gayet nazik, izah etti:*

gülünç(s) : Bu gülünç hikayeye annem ve babam çok güldüler.

Sadece bir hayale şiddetle gönül bağlamak, ne gülünç, ne çocukluk, aman Yarabbi bu ne delilikti!

gümbür gümbür(z) : Çocuk çok heyecanlandı, kalbi gümbür gümbür attı.

Duygu beraberliğimize kesin bir şekilde inanıyorum ama yine de ters bir cevap gelecek tehlikesi ile kalbim gümbür gümbür atıyor.

gümbürtü (i) : Aniden sokakta bir gümbürtü oldu, çok korktuk ve pencereye koştuk.

gün (i) : Bu gün, günlerden Salı, yarın Çarşamba.

Mayıs ayında, ama hangi gün bilmiyorum, sabah çarpacak diyorlar.

günah (i) : Hırsızlık yapmak büyük bir suç ve dinimizde çok günah. Seni sevmek günah mı sevap mı?

Böyle düşünmek neden kabahat? Neden günah?

gündüz (i) : Bu hafta sınavlarım var, gece gündüz ders çalışıyorum. O adam gece bekçisi, gündüz çalışmıyor.

güneş (i) : Bahar geldi, güneş gökyüzünde parlıyor, bizi ısıtıyor, dünyamızı aydınlatıyor.

Güneş, çevresine ışık ve sıcaklık veriyor.

güneşli (s) : Dün çok yağmur yağdı ama hava bugün güneşli.

güney (i) : Tatilde güneye gideceğiz, çünkü ülkemizin güney bölgesi yazın çok sıcak.

Yangın güneyde Tebriz'e, batıda Trabzon'a yayıldı.

güneybatı (i) : Haritayı açtık ve baktık, o ülke tam güneyde değil, güneybatıda.

günlerce (z) : Çocuk yarışmayı kaybetti ve günlerce odasında ağladı.

günlük (s) : Şişedeki sütler günlük süt, markete sabah geliyor, akşam gidiyor ama paket sütler günlük değil. Günlük gazetemizi kapıcı, kapımıza bıraktı.

günlük (i) : Hafta sonu iki günlük tatile gideceğiz. Bayramda üç günlük tatilimiz var.

Birkaç günlük ömrümüz kaldı, diyorsunuz.

gür (s) : Kızın saçları çok uzun ve gürdü. Benim saçlarım çok gür, hiç dökülmüyor.

güreş-mek (f) : İki çocuk halının üstünde güreşti.

Güreşmek için hazır, iki pehlivan gibi birbirlerine baktılar. Hileleri keşfetmek istediler.

gürültü (i) : Çok gürültü yapıyorsunuz, biraz sessiz olun, ben ders çalışıyorum.

Kadınlar çok güldüler. Çok gürültü yaptılar. Haydar uyandı.

güven-mek (f) : Bu hayatta sadece anneme ve babama güveniyorum. Sana çok güvendim ama hata yaptım, çünkü sen beni aldattın!

O kahpe mektuplarının altına çirkin kız diye imza atıyor, siz o imzaya bakmayın.

Güzelliğinin büyümesine çok güveniyor.

güvenilir (s) : Ali çok güvenilir bir dosttur, ona çok güveniyorum onunla sırlarımı paylaşıyorum.

güverte (i) : Geminin kaptanı, geminin güvertesine çıktı.

güzel (s) : Ayşe çok güzel, çok akıllı ve çok başarılı bir kızdır. Çiçekler çirkin değildir, çiçekler güzeldir.

Bu içgüdü ile saçlarını taradı, en güzel takım elbisesini giydi, lacivert fularını bağladı. Fularının üzerine inci iğnesini taktı, ihmal etmedi.

güzellik (i) : Bu güzel kız, Türkiye güzellik yarışmasında birinci oldu. Bahar geliyor, şehrin her yeri, çeşitli güzelliklerle doluyor.

İrfan uzun uzun bu kıızı düşündü. Hiç tanımadığı dostunu gayet güzel, adeta eşsiz güzellikte bir kız gibi tasarladı.

H

haber (i) : Dedemin gözleri net görmüyor bu nedende gazetede haberleri dedeme ben okuyorum.

1910 yılında bir haber çıktı: “Mayıs ayının ilk günlerinde dünyamıza Halley Yıldızı çarpacak”. Bu haberle herkes telaşlandı.

haberci (i) : Başarılı bir haberci olmak için, cesur bir insan olmak gerekiyor.

had (i) : Bazen onun şakaları haddini aşıyor, gülmüyoruz, çok sinirleniyoruz.

hafıza (i) : Trafik kazasında kafasını cama çarptı, hafızasını kaybetti, şimdi kimseyi tanımıyor, hiçbir şey hatırlanıyor.

hafif (s) : Demir ağır ama pamuk hafif. Kız hafif gülümsedi ve gitti. / Onun bu hafif hareketlerini herkes çok ayıpladı.

Ama bazı insanlar var, onlar halkı aldatıyorlar, bu yaraları küçük ve hafif gösteriyorlar.

hafta (i) : Bir haftada yedi gün vardı. Gelecek hafta okullar açılacak.

Birkaç hafta hayal etti. Hayal yavaş yavaş yok oldu. Sonra yeni bir kız gördü ve yeni hayaller başladı.

haftalık (i) : Bir haftalık tatil bana çok iyi gelecek. Bu haftalık şirketten izin alacağım.

haftalık (s) : Haftalık paramı babam masanın üstüne bıraktı. Haftalık dergimi bu hafta almadım.

hain (s) : Hain adam, karısını ve çocuklarını terk etti.

hak (i) : Çok çalıştı bu ödül onun hakkıydı.

Adaletli düşünmüyor. Hak, haksızlık, hırsızlık, zorbalık, adalet... Bu kelimeler nerede başlıyor, nerede bitiyor?

hakim (i) : Hakim, katile on yıl hapis cezası verdi.

hakkında (z) : Dün annemle yeni işim hakkında konuştuk, annem o iş seni çok yoracak, dedi.

Sizler beni dinliyorsunuz, bazı hanımlar astronomi hakkında ilk defa bilgi alıyorlar.

haklı (s) : - Ali'ye çok tembel. – Haklısın, Ali hiç ders çalışmıyor.

Kadınların aleyhinde makaleler yazıyorsunuz. Bu makalelerde bazı noktalarda haklısınız. Ama bazı noktalarda da yanlış düşünüyorsunuz.

hâlâ (z) : Taksi hala gelmedi, toplantıya geç kalacağız.

Ben çok basit anlatıyorum ama onlar hala beni anlamıyorlar.

hala (i) : Babamın kız kardeşi benim halamdır. Bu hafta halam bizim evimize gelecek.

Ah, hemen kuyrukluyla akraba oldular. Onların halası oluyor, benim de teyzem olsun, bize dokunmasın...

halı (i) : Salondaki halının üstüne çay döküldü, annem hemen halıyı sildi.

halk (i) : Türk halkı çalışkan ve başarılıdır. Halk bu hafta başbakanı seçecek.

Devletler halk için anne baba gibidir. Devletler karar verdiler, son saate kadar halklarını koruyacaklar.

Halley Kuyruklu Yıldızı (i) : Bu kitapta Halley Kuyruklu Yıldızı ile ilgili bilgiler var.

Bu Halley Yıldızı 1835 yılında, yani bugünden yetmiş beş yıl önce güneşin yakınından geçti.

hamam (i) : Kadınlar hamama gittiler, hamam çok sıcaktı, kadınla hamamda yıkandılar.

Bazı insanların evinde mahzen, hamam var. O insanlar oraya saklandı.

hamarat (s) : Annem çok hamarat bir kadın, çok güzel börekler tatlılar yapıyor, evimiz her zaman çok temiz.

hangi (s) : Hangi elbiseyi giyeyim, kırmızı elbiseyi mi, yeşil elbiseyi mi?

Mayıs ayında, ama hangi gün bilmiyorum, sabah çarpacak diyorlar.

hangisi (z) : Kızımı elbiseyi mi giyeyim, yeşil elbiseyi mi giyeyim, hangisi güzel?

Kadını görmek mi iyi, görmemek mi iyi, hangisi daha iyi İrfan düşündü.

hanım (i) : Ayşe Hanım ve Ali Bey bu evde mi oturuyorlar?

Emine Hanım, biraz pencereye gel... Atiye Hanım'ın evinden gözükiyor, dediler.

hanımefendi (i) : Ayşe Hanımefendi ve Ali Beyefendi bu evde mi oturuyorlar?

Hanımefendi... Benim zaten aklım başımda değildi. Siz şimdi tamamen aklımı başımdan alınız...

hapishane (i) : Suçlu adama beş yıl hapis cezası verdiler, beş yıl hapishanede kalacak.

harabe (i) : Bu bina yıkılmadı ama çok tehlikeli ve çok eski bu bina harabe.

harca-mak (f) : Bugün yirmi lira harcadım, beş liraya meyve aldım, üç liraya sebze aldım, ,ki liraya ekmek aldım.

hareket (i) : Adam hiç hareket etmedi ölü gibi yerde yarım saat yattı.

Sizin ciddi bir mesleğiniz var. Bu ciddiyetsiz hareketleriniz, ciddi mesleğinizle bağdaşıyor mu?

harika (s) : Yazın harika bir otelde tatil yaptık, o otel Avrupa'nın en güzel oteli.

harp (i) : Askerler, düşmanla harp ettiler, pek çok asker öldü.

hasar (i) : Dün arabayla kaza yaptım, arabada büyük bir hasar var, tamir ettireceğim.

hasret (i) : Annemi çok özledim, ama yarın hasret bitiyor, annem İstanbul'a geliyor.

Çocuklarımı özledim, onlara hasret öleceğim...

hasretli (s) : Annemi çok özledim ama yarın hasretli günler bitiyor, çünkü yarın annem İstanbul'a geliyor.

hasta (s) : Bu sabah çok hastaydım, hastaneye gittim, doktor beni muayene etti.

Bugün dünyamızın çok büyük bir derdi var. Hasta gibi ölümü bekliyor.

hastalık (i) : Kışın hastalıklar artıyor, arkadaşlarım, annem, babam hasta.

Bu tedavi yönteminde bir hastalık, aynı tür hastalıkla iyileşiyor.

hata (i) : Eyvah büyük bir hata yaptım, yemeğe tuz değil, şeker koydum.

hatıra (i) : Eski fotoğraflarıma baktım ve çocukluk hatıralarımı hatırladım.

hatır (i) : Kardeşimi affetmek istemiyorum, ama annem çok üzülüyor, annemin hatırı için kardeşimi affedeceğim.

hatırla-mak (f) : Ali'nin doğum günü ne zaman, ben unuttum, hatırlamıyorum.

hatırlat-mak (f) : Ben Ali'nin doğum gününü unuttum ama Ayşe bana Ali'nin doğum gününü hatırlattı.

hatta (b) : Ali çalışkan bir öğrencidir, hatta Ali okulun en çalışkan öğrencisidir.

hava (i) : Bugün hava çok sıcaktı ama yarın hava yağmurlu olacak.

Biz ümitsiziz ve telaş içindeyiz aniden hava karardı. Korkumuz arttı. Saat daha çok erkendi. Hava neden karardı?

havai fişek (i) : Dün gece çok büyük bir parti vardı, insanlar partinin sonunda bahçeye çıktılar ve gökyüzünde havai fişek gösterisini izlediler, çok eğlenceli bir gösteriydi.

havalan-mak (f) : Kuş pencerenin kenarına kondu, sonra aniden havalandı, uçtu gitti.

havla-mak (f) : Dün gece köpekler havladılar, hiç susmadılar ben de hiç uyumadım.

havuz (i) : Geçen yaz evimizin bahçesindeki havuzda arkadaşlarımla beraber yüzdük.

hayal (i) : Bir gün çok zengin olacağım, çok büyük bir evim ve spor arabam olacak, bu şimdi sadece bir hayal ama bu hayal bir gün gerçek olacak.

Hayaller ve gerçekler arasında yaşadı. İrfan aşk konusunda çok utangaçtı ve cesareti yoktu. Her zaman hayal etti ve hayale âşık oldu.

hayat (i) : Hayat çok değerli ve çok kısadır, bazı insanlar aniden ölüyorlar ve aniden hayat bitiyor.

Böyle bir ülkede İrfan neden evlenecek? Bu kasvetli evlerde bir hayat yaşamak, bu kirli sokakların yamuk kaldırımlarında çocuk büyütmek için mi?

haydi (ü) : Çok açtım, haydi yemek yiyelim! Haydi çabuk olun, geç kalacağız!

Haydi, haydi git. Sandal mı alacaksın, tekne mi alacaksın, al.

hayır (i) : Evde ekmek var mı, hayır evde ekmek yok.

Ama memleketimizde kadın sağlığı hakkında konuşuyorlar mı? Hayır... Bunu kimse düşünmüyor.

hayırlı (s) : Ali çok hayırlı bir çocuk, annesi ve babası çok hastaydı, annesini ve babasını hastaneye götürdü, onlara çok iyi baktı.

hayvan (i) : Hayvanları çok seviyorum evimde bir kedi, bir kuş, üç tane de balık besliyorum.

Örümcek bu ağın ortasında oturuyor ve bekliyor. Diğer hayvanlar bu tuzağa düşüyor.

hazır (s) : Malzemeler hazır, haydi yemek yapalım. Hazır mısın, haydi gidelim.

hazırla-mak (f) : Annem yemek hazırlıyor ben de masayı hazırlıyorum.

Biz bu sandalı hazırlayalım. Belki bize faydası olmayacak ama zararı da olmayacak.

hazırlan-mak (f) : Henüz hazırlanmadım, şimdi odama gideceğim ve elbisemi giyeceğim ve saçlarımı toplayacağım on dakika bekler misin?

Bu konferansa çok iyi hazırlanacağım, sansasyonel bir konuşma yapacağım.

hazırlık (i) : Doğum günü partim için annemle hazırlık yaptık, annem yemekler hazırladı ben de evi süsledim.

hazine (i) : Denizin içinde hazine bulduk, kutuyu aldık ve açtık inde pek çok altın vardı.

hediye (i) : Anneme doğum günü hediyesi, saat aldım.

helal (s) : Bu para senin paran değil, bu para Ali'nin parası İslam dininde bu para sana helal değil.

helva (i) : Çocuk annesinden kağıt helva istedi, annesi çocuğa kağıt helva aldı, helva çok tatlıydı.

hemen (z) : Hemen aşağı inelim çünkü taksi bekliyor. Çocuk ağladı annesi hemen çocuğu kucağına aldı.

Tavuğu ateşe yaklaştırıyoruz ve tüyler hemen yanıyor.

hemşeri (i) : Ben İstanbulluyum Ali de İstanbullu, ben ve ali hemşeriyiz. Ben İstanbulluyum, Ayşe İzmirli, ben ve Ayşe hemşeri değiliz.

henüz (z) : -Yemek hazır mı? – Hayır, henüz hazır değil.

hep (z) : Bu dersten hep kötü not alıyorum, yine sıfır aldım.

Her zaman, o sadece bir hayaldi. İşte ben öyle oyalandım. Hep hayaller ve hülyalar arasında koştum.

her (s) : İstanbul'da, her yerde trafik var. Her insan bazen hata yapıyor.

Bu kitabın içinde her şey var hanım... Tekerlekler, yarım aylar, bütün aylar...

herif (i) : Kadın polise şikayet etti, bu herif beni çok rahatsız ediyor, dedi.

Haydi git karşımdan, aptal herif.

herkes (z) : Neredesin, herkes seni bekliyor? Bayramda herkes çok mutluydu.

1910 yılında bir haber çıktı: "Mayıs ayının ilk günlerinde dünyamıza Halley Yıldızı çarpacak". Bu haberle herkes telaşlandı.

hesap (i) : Hesap yaptım ve matematik problemini çözdüm. Lokantada yemeğimizi yedik, sonra hesabı ödedik ve evimize döndük.

hesapla-mak (f) : Markette alışveriş yaptık, kasiyer hesapladı, yüz lira ödedik ve eve geldik.

Uzmanlar hesaplar yaptılar ancak Karadeniz yangınının ve su taşmasının birleştiği yeri yanlış hesapladılar.

heves (i) : Gençlik hevesi, çok istedim ve yıllar önce koluma dövme yaptırdım ama şimdi pişmanım.

Siz düşünüyorsunuz, benim duygularım sadece bir heves, ben her kadına aynı sözleri söylüyorum.

hevesli (s) : Çocuk okula çok hevesli, her gün okula gitmek istiyor, okulu çok seviyor.

heybetli (s) : Dedem çok uzun boylu, kuvvetli, heybetli bir adamdı.

heyecan (i) : Dedem kalp krizi geçirdi, şimdi iyi ama heyecan dedeme yasak.

Dünyanın felaketi kesinleşti. Halkın heyecanı limitin sonunda.

heyecanlan-mak (f) : Doğum günümde arkadaşlarım bana çok büyük bir hediye aldılar çok heyecanlandım hemen kutuyu açtım.

Çok korktum ve çok heyecanlandım, gözlerim büyüdü. Kalbim çok hızlı hızlı attı, sanırım yüz yirmi yüz otuzu buldu.

heyecanlı (s) : Dün akşam şampiyonluk maçı vardı, çok heyecanlı bir maçı, kalbim hızlı hızlı attı.

Bunları çok merak ettim. Rüyanızın en heyecanlı ve en eğlenceli kısmı burasıydı.

hırsızlık (i) : Hırsız gece evimize girdi paramızı ve altınlarımızı çaldı, hırsıza, hırsızlık suçu nedeniyle beş yıl ceza verdiler.

hız (i) : Bu yol çok tehlikeli bir yol, özellikle yağmurlu havalarda bu yolsa hız yapmak yasak ve tehlikeli.

hızlı (s) : Yirmi soruyu sadece on dakikada nasıl çözdün, çok hızlısın.

Çok korktum ve çok heyecanlandım, gözlerim büyüdü. Kalbim çok hızlı hızlı attı, sanırım yüz yirmi yüz otuzu buldu.

hiç (z) : Bu gün seni aramadı, çünkü hiç vaktim yoktu. Hiç uyum yok, hadi film izleyelim.

Vücudumuz, yemekten vitamini nasıl ayırıyor? Bunu bilmek gerekiyor. Bunu bilmek için düşünmek gerekiyor. Eminim siz bunu hiç düşünmediniz.

hiçbir (s) : Hiçbir zaman beni dinlemiyorsun. Bugün sadece yatacağım ve dinleneceğim, hiçbir şey yapmayacağım.

Beni hiçbir kadın sevmemi. Çok özendim. Ama ben de hiçbir kadını sevmem. Yahut seviyorum sandım ama şimdi anlıyorum onlar sevgi değildi.

hikaye (i) : Dedem bana hep hikayeler anlatıyor, çok hoşuma gidiyor.

hikmet (i) : Allah'ın her işinde bir hikmet vardır.

Allah'ın böyle çok hikmeti var, bunlara akıl ermiyor.

hile (i) : Neden hile yapıyorsun, ben sana gözlerini ellerinle kapat diyorum ama sen parmaklarının arasından bakıyorsun.

İrfan buna pek inanmadı bu işin içinde entrikalar hileler sezdi.

hilesiz (s) : Hilesiz bir yarışma olsun lütfen, çok dikkatli olun, kimse hile yapmasın!

his (i) : Alamın hisleri çok kuvvetlidir, ne zaman kötü bir olay olacak veya ne zaman güzel bir olay olacak o hemen hissediyor.

hisset-mek (f) : Bahar geliyor, ben çok iyi, çok mutlu hissediyorum.

Çünkü o kız bu acıları hissetmedi, İrfan'ı anlamadı.

hizmetçi (i) : Hizmetçimiz, yemekleri hazırladı, evi temizledi, anneme çok yardım etti.

Hizmetçimiz var, aşçımız var, ailemin rahat bir yaşamı var.

hoca (i) : Camide hoca, bize namaz kıldırdı.

hopla-mak (f) : Çocuk hiç oturmuyor, sürekli hopluyor, zıplıyor, koşuyor.

hoppa (s) : Ayşe, çok hoppa bir kadın, kırk yaşında ama on beş yaşında bir çocuk gibi davranıyor, herkes ona gülüyor, herkes onu ayıplıyor.

hoppalık (i) : Kadın hoppalık yapıyor, herkes o kadına gülüyor ve herkes o kadını ayıplıyor.

hortum (i) : Filin büyük bir hortumu var. Bahçeyi hortumla suladım.

hoş (s) : Aaa elbisen çok yakıştı, çok hoş oldun.

hoşhoş (i) : Çocuk annesine sokaktaki köpekleri gösterdi, hoşhoşlar koşuyor dedi.

hoşlan-mak (f) : Dün ilk defa tenis oynadım, çok eğlenceliydi, çok hoşlandım.

hurda (s) : Bu arabayı neden aldın, bu araba çok eski, çalışmıyor bile, bu araba hurda.

huri (i) : Bu dünyada çok güzel kızlar var, bir gün öleceğiz cennette de çok güzel huriler olacak.

huy (i) : Babam çok sinirli bir adamdır, bu huyu asla değişmedi.

huysuz (s) : Anneannem çok huysuz bir kadın, bize her zaman kızıyor, bağırıyor.

huzursuz (s) : Saat on iki oldu ve Ali hala eve gelmedi, çok endişeleniyorum, çok huzursuzum.

huzur (i) : Stres yok, sinirlenmek yok, ses yok, bu bahçe çok huzurlu bir yer. / Öleceğiz ve Tanrı'nın karşısında çıkacağız, Tanrı'nın huzuruna çıkacağız ve hesap vereceğiz.

Çünkü belki öleceğiz ve ben Tanrı'nın huzuruna bir melek gibi gitmek istiyorum.

hükümdar (i) : Bu ülkenin hükümdarı, çok cesur, çok kuvvetli, çok başarılı bir adamdı.

hülya (i) : Mavi denize baktım, hülyalara daldım, güzel şeyler hayal ettim.

Gündüzlerimde, gecelerimde, hülyalarımında, rüyalarımında her zaman sizi görüyorum.

hürriyet (i) : İnsanlar özgür yaşamak istediler ve hürriyet için başka ülkelerle savaştılar.

hüzün (i) : Bazen ben evde yalnız oluyorum, yağmur yağıyor benim içime hüznün doluyor.

hüzünlü (s) : Bugün çok yağmur yağdı, hava gri renkti, ben evde yalnızdım, çok sıkıldım, hüzünlü bir gündü.

I

ırmak (i) : Yeşil büyük bir ormanın içinde ırmak gördük, sular hızlı hızlı aktı, ırmaktan balık tutmak istedik.

ısı (i) : Odanın ısısı yirmi üç derece, ideal bir sıcaklık.

ısır-mak (f) : Köpek elimi ısırды, çok acıdı, hemen hastaneye gittik.

ısrar (i) : Ben yemek yemek istemiyorum ama annem çok ısrar ediyor, sürekli ye, ye, ye diyor.

Ailede birçok dırırtılar, dedikodular, patırtılar, hay ve huylar, ağlamalar, sızlanmalar... Tüm bunlardan sonra İrfan çok ısrar etti, ayak diredi, inat etti. İrfan'a karşı koymak mümkün olmadı.

ısrarlı (s) : Annem sürekli bana yemek ye diyor, annemin ısrarlı sözleri beni çok sinirlendiriyor.

ıstırap (i) : O kadının çocuğu vefat etti, kocası terk etti gitti, o kadın çok ıstırap çekti.

ıstıraplı (s) : O kadının çok ıstıraplı bir hayatı var, çok kötü günler yaşıyor.

ışık (i) : Bu oda çok karanlık, ışığı biraz açar mısın?

Gezegenler güneşin çevresinde dönüyorlar ve güneşten ısı ve ışık alıyorlar.

ışıklı (s) : Çocuğa ışıklı bir oyuncak aldık, renk renk ışıklar yanıyor.

İ

icat (i) : Cep telefonu kaç yıl önce icat edildi?

iç (i) : Annem bana bir kutu verdi, kutunun içinde büyük bir yüzük vardı.

içecek (i) : Markete gittik ve biraz yiyecek, içecek aldık.

içeri (i) : Haydi içeri girelim, yağmur yağacak, ıslanmayalım.

Birkaç vitrine daha baktı ve nihayet vitrini güzel bir kağıtçı dükkanından içeriye girdi.

içgüdü (i) : Bebek daha çok küçük ama içgüdü ile annesini tanıyor.

için (e) : Annem için bu hediyeyi aldım. Senin için tatlı yaptım.

Ay, onlar Allah'ın sırrını çözmek için uğraşıyorlar. Yıldızların, ayların resimlerini çekiyorlar. Allah buna izin vermeyecek.

iftiracı (s) : O çok iftiracı bir kadın, benim çocuğum yaramaz değil ama o kadın, senin çocuğun yok yaramaz diyor.

iftira (i) : Annem bana tembel diyor, bu iftira çünkü ben çok çalışkanım.

iğne (i) : Gömleğime düğme diktim, elime iğne battı, elim çok acıdı.

iğrenç (s) : Bu yemek çok kötü, iğrenç, midem bulanıyor.

ihtimal (i) : İki ihtimal var, öleceğiz veya yaşayacağız.

Çünkü bir ihtimal var; dünyaya çarpacak ama önce ayla çarpışacak. Bu ihtimal gerçekleşecek mi kimse bilmiyor. Ama düşünelim, böyle bir ihtimal gerçek oldu.

ihtişamlı (s) : Çok güzel bir düğündü, çok büyük, ihtişamlı bir salonda oldu.

ihtiyaç (i) : Kış geldi, yeni bir ayakkabı ve monta ihtiyacım var.

ihtiyar(s) : Dedem yok yaşlı ama çok dinç ve kuvvetli, benim dedem ihtiyar delikanlı.

ikili (s) : Salonumuzda dört tane koltuk var, üçlü koltuk, ikili koltuk ve iki tane de tekli koltuk.

ikinci (s) : Yarışmada ben birinci oldum, arkadaşım ikinci oldu.

ikişer (s) : İki, dört, altı, sekiz... bugün ikişer saymayı öğrendik.

ikiyüzlü (s) : Ayşe ikiyüzlü bir insan, bana çok iyi bir kızsın diyor, ben gidiyorum diğer arkadaşlarıma benim için o kötü bir kız diyor, Ayşe'yi hiç sevmiyorum.

ikiyüzlülük (i) : Neden ikiyüzlülük yapıyorsun, bana başka bir şey söylüyorsun, Ali'ye başka bir şey söylüyorsun!

ikiz (s) : Biz ikiz kardeşiz, kardeşim ve ben aynı gün doğduk.

ilaç (i) : Çok hastaydım, önce hastaneye gittim, muayene oldum, sonra eczaneye gittim ve ilaç aldım.

ilan (i) : Gazetenin bu sayfalarında ilanlar var; iş ilanı, emlak ilanı, kayıp ilanı...

Sandalların içinde gazete satıcıları gördüm. Ellerinde yığın yığın gazete ve ilan tomarları vardı.

ilave (i) : Annem bana bir kepçe yemek koyuyor sonra hemen yarım kepçe daha ilave ediyor.

Avrupa ajanslarından sürekli telgraflar geldi, İstanbul gazeteleri ilaveler çıkardı ve 'Felaket anı yaklaştı.' haberi her tarafa yayıldı.

ile (b) : Ali ile Ayşe sinemaya gitti. / Okula otobüs ile gidiyorum. / Seninle konuşmuyorum.

Kız bakışları ile İrfan'ı küçümsedi ve hemen gitti.

ileri (i) : Market burada değil, biraz daha ileride.

Kadın hangi yöne gitti, İrfan da o yöne doğru gitti. Sağa, sola, ileriye baktı. Kadını gördü.

ilerle-mek (f) : Doktorun odası burası değil, üst kata çıkın, biraz ilerleyin sağda.

ilgilen-mek (f) : Anne, bebeğiyle ilgileniyor, bebeğine yemek yediriyor, üstünü değiştiriyor, uyutuyor, banyo yaptırıyor...

ilgilendir-mek (f) : Ben o adamı tanımıyorum, o adamın problemleri beni ilgilendirmiyor.

ilgili (i) : Bu kitap matematikle ilgili. Annemle, kardeşimle ilgili konuştuk.

Bu konferansta önce astronomi ile ilgili basit bilgiler anlatacak, bu bilgileri herkes anlayacak.

ilgisiz (s) : Ali matematik dersinde çok ilgisiz, hiç ders dinlemiyor, kitaba, öğretmene bakmıyor.

Ağırbaşlı ve ilgisiz bir üslupla yeni bir mektup yazmak istedi.

ilim (i) : Bilim adamları, ilim sahibi adamlardır.

Uzmanlar, astronomlar, gök bilginleri ilim sahibi insanlar, rasathaneler, aletler bir saniyede yok olacak.

ilişki (i) : Ali ile Ayşe arasında bir ilişki var, onlar sevgili oldular.

ilk (s) : Ben ailemin ilk çocuğuyum, benden küçük iki de kardeşim var. Yarın ilk ders matematik, ikinci ders fizik.

Gazetenin ilk sütunlarında ümitsiz ve karamsar yargılar vardı. Asıl haber bölümüne geçtim.

imdat (i) : Çocuk, gemiden denize düştü ve imdat diye bağırdı.

imla (i) : Gazetedeki yazıyı okudum ve çok şaşırdım yazıda pek çok imla hatası vardı.

imren-mek (f) : Kardeşim, parkta bir çocuk gördü, çocuk dondurma yedi, kardeşim de imrendi ve dondurma istedi.

imza (i) : Kredi kartı için bu formu doldurun ve forumun altına imza atın lütfen.

O kahpe mektuplarının altına çirkin kız diye imza atıyor, siz o imzaya bakmayın.

inanç (i) : Bazı insanlar ibadet yapıyorlar, bazı insanlar ibadet yapmıyorlar, bu benim için önemli değil, ben insanların inançlarına saygı duyuyorum.

inan-mak (f) : Sana yalan söylemiyorum, bana neden inanmıyorsun?

İnanmayın, inanmayın... Yıldız falcıları yalan söylüyor.

inat (i) : Annesi istemiyor ama kız inat ediyor, sanatçı olacağım diyor.

inatçı (s) : Dedem çok inatçı bir insan, bir kere hayır diyor sonra asla evet demiyor.

ince (s) : O çok güzel bir kızdı, bilekleri, beli ve bacakları çok inceydi.

İrfan o tazeliği, o yanaklarının güzelliğini o sarı ela iri gözlerini, o ince kaşlarını, açık kumral saçlarını asla unutmayacak.

incecik (s) : Delikanlı, kızın incecik beline sarıldı.

inceleme (i) : Bilim adamları uzun zamandır, bu konuyla ilgili inceleme yapıyorlar.

İrfan Bey'in kadınların psikolojisiyle ilgili pek çok incelemesi var.

incele-mek (f) : Müdür dosyadaki evrakları inceledi, sonra imzaladı ve bana verdi.

Yazıyı tekrar inceledi. Yazı bir kadın yazısıydı. Bundan şüphesi yoktu.

incelik (i) : Kızın bileklerinin inceliği, delikanlıyı çok şaşırttı ve hayran bıraktı. / Oğlum anneler gününde bana bir demet çiçek aldı, onun bu inceliğini asla unutmayacağım.

inci (i) : Kadın boynuna inci kolye, kulaklarına da inci küpe taktı.

incin-mek (f) : Dün merdivenlerden düştüm ayağım kırıldı ve kolum incindi.

incir (i) : Çocuk incir ağacına çıktı, ağaçtan bir incir kopardı ve yedi.

incit-mek (f) : Ağabeyimin kötü sözleri beni çok incitti, çok üzüldüm, kalbim çok kırıldı.

indir-mek (f) : Masanın üstündeki çiçekleri yere indirdim. Annesi bebeği koltuktan yere indirdi. Çocuk aniden pantolonunu yere indirdi.

Hemen peçesini indirdi. Gayet nazik bir sesle: "Teşekkür ederim..." dedi.

inilti (i) : Hasta çok acı çekti, yatağında hep inledi, hastanın iniltilerini komşular bile duydular.

inkar et-mek (f) : Adam bakkaldan para çaldı, bakkal adamı yakaladı, polisler geldi ama adam, ben para çalmadım, dedi, inkar etti.

Güzelliğin genel kuralları var. Ben o kuralların dışına çıktım. Güzel sanatları, estetiği, her şey inkar ediyorum. Siz nesiniz, güzellik o.

inle-mek (f) : Hastanı çok ağrısı vardı, bütün gece yatağında inledi, bu iniltileri komşular da duydular.

in-mek (f) : Çocuk merdivenlerden hızlı hızlı indi. Otobüsten hangi durakta ineceğim?

insaf et-mek (f) : Adamın parası yoktu, hastaneye para ödemedi, adam doktorlara yalvardı, insaf edin, kızımı hastaneden çıkarmayın o çok hasta dedi.

insafsız (s) : İnsafsız hırsız, yaşlı kadını paralarını çaldı, sonra kadını dövdü.

Annem ve babam beni okula gönderdiler. Okuma yazma öğrendim. Ama insafsızlar, şimdi yazılar yazmak istiyorum ama izin vermiyorlar.

insan (i) : Türkiye’de kaç milyon insan yaşıyor?

Bu dünyaya kuyrukluyıldız çarpacak, insanlar paramparça olacak, diyorlar.

insanlık (i) : Depremden sonra bütün evler yıkıldı, insanlar sokakta kaldılar, diğer şehirlerdeki ve diğer ülkelerdeki insanlar, insanlık yaptılar ve deprem şehrine yardım gönderdiler.

insanoğlu (i) : İnsanoğlu yüzyıllardır dünyada yaşıyor.

inşallah (ü) : Annesi, kızını öptü ve inşallah her zaman çok mutlu olacaksın, dedi. Okulum bu yıl bitecek inşallah .

Bu dürbünleri rasathaneme çıkaracağım. Sonra gözleme başlayacağım. Rasatlarımı size mektupla sunacağım inşallah.

intihar et-mek (f) : Adam çok mutsuzdu, ölmek istedi, intihar etti ve öldü.

intikam al-mak (f) : Genç kız taşa takıldı ve yere düştü, arkadaşları kıza çok güldüler, kız çok üzüldü ve sinirlendi, arkadaşlarından intikam almak istedi, yere biraz yağ döktü, arkadaşları o yağa bastılar kaydılar ve düştüler, kız da arkadaşlarına güldü, intikam aldı.

İşte tamam! Şimdi kadınlardan güzel bir intikam alacağım! dedi.

ip (i) : Adam ipe kızın ellerin, ve ayaklarını bağladı, kız kaçmak istedi ama olmadı.

İpi kolunun altından vücuduna sıkı sıkı bağla! diye haykırdı. Bağlamak için uğraştım.

İşte bu sırada ip elimden kurtuldu. Bir gülle gibi hızlı hızlı düştüm.

ipek (i) : Anneme doğum gününde ipek bir gömlek aldım.

Feriha Hanım'ın üstünde yapma portakal çiçekleriyle süslü, beyaz ipek bir elbise vardı.

iradeli (s) : Babam çok iradeli bir adamdır, sigarayı bırakmak istedi ve hemen bıraktı.

iri (s) : Dün sokakta bir kedi gördüm ve çok şaşırdım, kedi çok iriydi, köpekler de kediden korktu.

Bu iri palanın, başı kuzeye bakıyor, gerisi güneye bakıyor. Bu pala ay gibi iriydi.

iskele (i) : Deniz kenarında biraz yürüdük, iskelede gemiler, tekneler, sandallar vardı.

isim (i) : Merhaba, benim ismin Ali, sizin isminiz ne?

Yazarlar, isimlerinin yanına böyle Bey, Hanım gibi kelimeler yazmıyorlar değil mi?

ispat et-mek (f) : Ali, ben çok başarılı bir mimarım, dedi ama ona inanmadılar, o mükemmel bir proje hazırladı ve başarısını ispat etti.

iste-mek (f) : Çocuk annesinden balon, çikolata ve şeker istedi.

Oğlan çok üzüldü, ölmek istedi, boynunu dut ağacına asacaktı. Yazık değil mi?

istekli (s) : Ali çok Fransızca öğrenmek istiyor, bu konuda istekli, her zaman ders çalışıyor, kelime ezberliyor, hemen öğrenmek istiyor.

istisna (i) : Erkekler hiç romantik değiller, ama Ali istisna, Ali çok romantik bir erkek.

iş (i) : Sabah saat sekide işe gidiyorum ve akşam altıda işten çıkıyorum, bazen çok yoruluyorum.

Sepetin içine mi düştü? Yaşlı kadın, sepetin içinde ne işi var canım?

işaret (i) : Çocuklar trafik işaretlerini okulda öğreniyorlar, bu çok önemli bir konu.

Bedriye Hanım, parmağıyla kızları işaret etti ve sordu: Emeti Hanım'cığım, bu kızlar böyle ne konuşuyorlar?

işçi (i) : Bu inşattaki işçiler günde on beş saat çalışıyorlar ve çok yoruluyorlar.

işit-mek (f) : Dedemin kulakları çok az duyuyor, ben konuşuyorum ama bazen o beni hiç işitmiyor.

Hiç Çarşamba günü kına gecesi olur mu? Şimdiye kadar böyle bir şey görmedim de, işitmedim de.

işkence (i) : Düşmanlar zavallı askere önce işkence yaptılar, ona yemek su vermediler, onu bir ipe bağladılar ve sürüklediler, sonra öldürdüler.

işle-mek (f) : Bazen annem evde iplerini alıyor ve renk renk oya işliyor.

Çalgı çalacağım, elişi işleyeceğim, bir şey okuyacağım...

işlemeli (s) : Ablamın pul işlemeli bir elbisesi var, ışıltı ışıltı, o elbiseyi çok beğeniyorum.

itiraf et-mek (f) : Katil suçunu itiraf etti; ‘Evet, adamı ben öldürdüm.’ dedi.

Kusurlarımızı itiraf edelim ve birbirimizden af dileyelim.

itiraz et-mek (f) : Adam itiraz etti; ‘Hayır, o adamı ben öldürmedim.’ dedi.

it-mek (f) : Sandalyeyi camın kenarına itti, oturdu ve sokağı izledi. Çocuk kardeşini merdivenden aşağıya itti.

Şiddetli bir rüzgar başladı, bizi doğuya doğru itti.

iyi (s) : Ali çok iyi bir çocuk, herkese yardım ediyor. Sınava çok iyi hazırlandım, mutlaka kazanacağım.

Bu konferansa çok iyi hazırlanacağım, sansasyonel bir konuşma yapacağım.

iyileş-mek (f) : Dün çok hastaydım ama bugün iyileştim, hasta değilim.

Bu yaraları iyileştirecek mi?

iyiliksever (s) : Babam çok iyiliksever bir insandır, herkese yardım eder.

iz (i) : Çamurlu ayakkabınla halıya mı bastın, halıda ayakkabının izi var.

Hanımlara baktı, o kızı aradı. O kız ile ilgili biz iz aradı.

izah et-mek (f) : Kışın insanlar çok hasta oluyorlar, dün bir televizyon programında doktor, hastalıklardan nasıl korunacağız, izah etti, ben ve annem doktoru dinledik bilgi aldık.

izin (i) : Ali yeni bir eve taşınıyor ve çok işi var, bu nedenle müdürünü aradı ve iki gün izin istedi. Ayşe çok hastaydı, öğretmeninden izin aldı ve eve gitti.

Annemden izin istiyorum. Sokağa çıkmak istiyorum, yalvartıyorum.

izle-mek (f) : Akşamları bazen televizyon izliyoruz, bazen arkadaşlarla sohbet ediyoruz.

Gözüm bu cennet manzarayı izliyor, burnum baharın nefesini kokluyor.

K

kaba (s) : Ali hiç nazik ve kibar değil, çok kaba bir adam.

kabahat (i) : İki çocuk evde top oynadılar ve masanın üstündeki vazoyu kırdılar, anneleri çocukların bu kabahatine çok kızdı ve onlara ceza verdi.

Sizi beğendim, bunu söylüyorum ama büyük bir kabahat işliyor muyum?

kabarık (s) : Dün kek yaptım, fırına koydum kek kabardı ve kocaman oldu, kabarık kek çok lezzetliydi.

Ayşe saçlarını hiç sevmiyor, çünkü Ayşe'nin saçları çok kabarık.

kabuk (i) : Annem patatesin kabuklarını soydu ve patatesleri doğradı. Dizimde yara vardı, şimdi yara kurudu ve kabuk oldu.

kabul et-mek (f) : Ali, Ayşe'ye evlenme teklif etti, Ayşe de teklifi kabul etti, bir ay sonra evlenecekler.

Zavallı kadın her şeyi kabul ediyor. Her sözünüze tamam diyor.

kabullen-mek (f) : Ali'nin annesi öldü, Ali çok üzüldü ve bu durumu kabullenmek istemedi, hayır benim annem ölmedi, dedi.

kaç (s) : Ekmek kaç para? Sınıfta kaç öğrenci var? Film saat kaçta başlayacak?

Kuyruklu yıldızın, kuyruğunun boyu çok önemli. Kaç milyon kilometre?

kaç-mak (f) : Çocuklar köpekten çok korktular ve koşma evlerine kaçtılar.

Şimdi o insanlar Karadeniz ve güneybatı tarafına kaçıyorlar. Çok insan da öldü.

kaçır-mak (f) (fırsatı kaçır-mak) : Mağazada büyük bir kampanya vardı ama biz gitmedik, şimdi kampanya bitti, biz de fırsatı kaçırdık.

İrfan bu fırsatı kaçırmak istemedi. Hemen şu mektubu yazdı:

kadar (e) : Beşiktaş'tan Taksim'e kadar yürüdük. Sabahtan, akşama kadar yemek yemedim.

Bu yıldızların ne kadar uzakta bilmiyoruz. Bunu bilmek için çok çok yukarı çıkmak gerekiyor.

Aksaray'dan tramvaya binin, Beyazıt'a kadar yokuşu çık.

kader (i) : Ali her zaman kötü olaylar yaşıyor, onun kaderinde kötü olaylar var.

O anda belki kader bizim mahvolmamızı isteyecek.

kadın (i) : Salı günleri mahalledeki kadınlar, mahallenin pazarına gidiyorlar.

Bazı kadınlar bu makaleleri okudular ve çok kızdılar. O kadınlar da İrfan'a cevap yazdılar ve gazeteye gönderdiler. Kavga büyüdü. Herkes İrfan'a kadın düşmanı dedi.

kadınlık (i) : Genç kız evlendi, artık kızlık hayatı bitti, kadınlık hayatı başladı.

Bu kızlar evleniyorlar ve kadınlık hayatına, ağır bir vazife altına giriyorlar.

kafa (i) : Çocuk düştü ve masanın kenarına kafasını vurdu. Kafam karıştı ben bu olayı anlamadım.

Düşündü, düşündü, düşündü... Kafası karıştı. Sonra basit kelimeleri anlamadı.

kafes (i) : Babam kardeşime küçük bir kuş aldı, kuşu kafese koyduk, küçük kuş kafeste yaşıyor.

kağıt (i) : Arkadaşımdan küçük bir kağıt aldım, çantamdan kalem çıkardım ve not yazdım.

Emeti Hanım'ın bu tavsiyesine aykırı, gelin hanım, damat beyin önüne küçücük bir kâğıt bıraktı ve odadan çıktı. İrfan Bey kâğıdı okudu,

kahkaha (i) : Film çok komikti, film bitti ama bizim kahkahalarımız bitmedi, çok güldük.

Dükkanca kahkahalarına devam etti. Çok güldü.

kahpe (i) : Kahpe sokaktaki adamlarla konuştu, güldü, cilve yaptı, sonra bir adamın evine gitti.

Bunu itiraf etmek, bir kadın için pek güç. Ama kahpe güzel... Benden güzel...

kahraman (s) : Kahraman ve cesur askerler, düşmanla savaştılar ve savaşı kazandılar.

kahve (i) : Çay mı istiyorsun, kahve mi istiyorsun, ne içelim?

Bu hanımlar da çay ve kahve ile dinlendiler.

kahvesiz (s) : Kahveyi çok seviyorum, her gün üç bardak içiyorum, kahvesiz kendimi iyi hissetmiyorum.

kainat (i) : O çok güzel bir kız, ülkemizin, hatta kainatın en güzel kızıdır o.

kala (z) : Saat üç buçuk, dörde on kala film başlayacak, yirmi dakikamız var.

kalabalık (s) : İstanbul çok kalabalık bir şehir. Otobüs çok kalabalıktı, binmedik, diğer otobüsü bekliyoruz.

Ah hanımefendi çok kalabalık olacak. O kalabalıkta ben onları nasıl bulacağım? Nasıl tanıyacağım. Yüzleri nasıldı, unuttum.

kal-mak (f) : Dolapta yumurta kalmadı, dün bitti, yarın yumurta alalım.

Her şey yok olacak. Kimse bunlara üzülmeyecek, çünkü bu dünyada kimse kalmayacak.

kalça (i) : Teyzemin ayağı kaydı ve merdivenden düştü, aniden yere oturdu, kalçası kırıldı.

kaldır-mak (f) : Odaya girdim, Ali ders çalışıyor, yanına gittim, kafasını kaldırdı ve yüzüme baktı.

Yalvarıyor gibi ellerimi havaya kaldırdım.

kaldırım (i) : Yolda yürümek çok tehlikeli, çünkü yolda arabalar var, insanlar kaldırımda yürüsün çünkü kaldırımda araba yok, insanlar için güvenli.

kalem (i) : Çantasından kalem ve kağıt çıkardı ve not aldı.

Bu satırlar aşüfte Feriha Davut'un kaleminden mi çıktı? O yaşta bir kız nasıl bu kadar ustaydı?

kalfa (i) : Ayşe kalfa, Ali'yi sabah okula götürdü, akşam okuldan aldı ve eve getirdi.

O konferansta Emsal kalfadan su istedim. O kadın yüzümü biraz gördü

kalın (s) : Ağacın gövdesi çok kalın ama dalları çok ince. Hava çok sıcak, o kalın kazağı giyme.

Gelinin ince duvağının altında kalın bir peçe vardı. Yüzünüün uzuvlarını görmek mümkün değildi.

kaliteli(s) : Bu çok kaliteli bir telefon, on yıl önce aldım ve hala kullanıyorum, hiç bozulmadı.

kalk-mak (f) : Koltuktan kalktı ve pencereye yürüdü. Yatağından kalktı ve etrafına baktı.

Su içiyorsunuz bismillah demiyorsunuz, sofradan kalkıyorsunuz, yarabbi şükür demiyorsunuz.

kalp (i) : Ben, o kıza aşık oldum, o kıızı görüyorum ve kalbim hızlı hızlı çarpıyor.

Gençlerin kalplerine sevda perisi geliyor, kalpleri saadetle dolduruyor.

kaltak (i) : Kaltak, kocamı kandırdı ve kocamın sevgilisi oldu, o kadını öldüreceğim.

kamaş-mak (f) : Kadının parmağındaki pırlanta yüzük çok parlıyor, yüzüğe baktım ve gözlerim kamaştı.

kamçıla-mak (f) : Adam ata bindi, atı kamçıladı ve at çok hızlı koştu. Annemin sözleri beni kamçılıyor, daha çok ders çalışıyorum.

kan (i) : Çocuk burnunu cama çarptı, çocuğun burnundan kan aktı, çocuğun burnu kanadı.

Bu ek dünyada insanlar, değerli madenler, güzel iklimler keşfedecekler ve yine kavgalar ve savaşlar başlayacak. Yine çok kan akacak.

kanarya (i) : Kardeşim babamdan bir kuş istedi, bu nedenle babam kardeşime kanarya aldı.

kanepe (i) : Babam kanepeye oturdu televizyon izledi, sonra kanepeye uzandı ve biraz uyudu.

kanlı (s) : Annem patates doğradı ve elini kesti, annemin eli kanadı, kan halıya aktı, annem kanlı halıyı hemen sildi.

kanun (i) : Kanunlara göre, katil adama yirmi yıl hapis cezası verdiler.

kapak (i) : Şişenin kapağı yoktu bu nedenle su yere döküldü. Tencerenin kapağını kapat.

kapaklı (s) : Yeşil kapaklı kavanozda pirinç var, mavi kapaklı kavanozda şeker var.

kapalı (s) : Ev çok sıcak, çünkü camlar açık değil, camlar kapalı.

Nasıl görecekler paşam? Yüzü sımsıkı kapalıydı.

kapalı (i) : Mutfakta fare vardı, fareyi yakalamak için mutfaka kapalı koydular.

kapalı-mak (f) : Kapı aniden kapandı, çok korktuk, çünkü orada kimse yok, kapıyı kim kapattı?

kapalı-mak (f) : Çok üşüdüm, lütfen camı kapat.

kapı (i) : Adam anahtarıyla kapıyı açtı ve eve girdi.

A, Bedriye kızım, çat çat bizim sokak kapısı çalıyor. Sizin camdan, bizim kapı gözüküyor. Bak, kim geldi?

kapalı-mak (f) : Delikanlı, genç kıza kapıldı, her zaman o kıızı düşünüyor, o kıızı anlatıyor.

Size ilk defa mektup yazıyorum ve siz hemen birkaç satıra kapılıyorsunuz, coşuyorsunuz, alev alıyorsunuz.

kapalı-mak (f) : Gökyüzünü bulutlar kapladı, sanırım birazdan yağmur yağacak.

Çok insan da öldü. Kanlı alev bulutları her yeri kapladı.

kapalı-mak (i) : En yavaş hayvan kapalı-mak mı?

kar (i) : Dün yağmur yağdı, bugün hava çok soğuk ve kar yağıyor.

kara (s) : Yüzün neden kara renk oldu, yüzüne bir şey mi sürüldü? Kızın kara kaşları, kara gözleri çok güzeldi.

karakter (i) : Herkesin karakteri çok farklı, bazı insanlar çok sinirli, bazı insanlar çok sakin... Onun çok güçlü bir karakteri var.

karamsar (s) : Neden bu kadar karamsarsın, belki her şey çok güzel olacak, lütfen kötü düşünme.

karanlık (i) : Gece sokağa çıkıyorsun ama korkmuyor musun, her yer çok karanlık. Işığı açar mısın, oda çok karanlık.

Spor meraklısıyım ama nereye gidiyorum nerede geziyorum, hiç. Özellikle karanlık kış günleri, evde patlıyorum, Allah biliyor...

karar (i) : Dün gece çok düşündüm ve karar verdim yeni bir işe başlayacağım.

Önce beni dinleyin ve suçlamak için acele etmeyin. Beni anlayın, dinleyin sonra karar verin, ben bu karara razı olacağım.

karar-mak (f) : Kışın günler çok kısa ve hava erken saatte kararıyor ama yazın günler uzun ve hava geç saatte kararıyor.

Saat daha çok erkendi. Hava neden karardı?

kararlı (s) : Bu sefer çok kararlıyım, kesinlikle sigarayı bırakacağım.

kardeş (i) : Biz üç kardeşiz, bir ağabeyim, ben ve küçük kız kardeşim.

Yavaş konuş kızım. Kardeşin uyanacak.

kardeşçe (z) : İnsanlar neden savaşıyorlar, neden bu dünyada kardeşçe yaşamıyorlar?

kardeşlik (i) : Kardeşlik, güven ve dürüstlük bu dünyadaki en önemli kavramlar.

Ben affedersiniz, aşk aramıyorum. Ben sadece kardeşlik arıyorum.

karı (i) : O kadını öldürmek istiyorum, kocamı kandırdı, kocamın sevgilisi oldu.

karı-koca (i) : Karı-koca bu hafta tatile gidecekler.

Çok mutsuz oldular. Çünkü kadın evine, giyimine dikkat etmedi, pis ve özensiz oldu. Ragıp karısına bakmadı ve başka kadınlara baktı. Ragıp eve gelmedi. Karısı Ragıp'ı aramadı. Onlar karı-koca değil, bela oldular.

karınca (i) : Çocuk yere şeker döktü, hemen karıncalar geldi. Karınca çok küçük ama çok çalışkan bir hayvan.

karış-mak (f) : Pencereden rüzgar esti, bütün kağıtlar karıştı ve yere düştü, hangi sayfa birinci sayfa?

Aniden dehşetli bir fırtına koptu. Toz dumana karıştı.

karışık (s) : Odan çok karışık, kitaplar, kağıtlar, giysiler... Hemen düzelt odanı.

Niçin bu kadar seviniyorum, bilmiyorum. Korku, merak, kuşku... Karışık bir sevinç, tarifi yok.

karın (i) : Karnım çok ağrıyor. Haydi, yemek yiyelim, karnım acıktı.

karpuz (i) : En sevdiğim meyve karpuz, yaz akşamları soğuk soğuk yiyoruz.

karşı (i) : Okulun karşısındaki duraktan otobüse bindim.

Hizmetçim odadan çıkmıyor. Çok şaşırıldı, ağzı açık, karşımda duruyor ve yüzüme bakıyor.

Bu büyük felaket karşısında sen ne çare keşfedeceksin?

karşılaşma (i) : Dün sokakta eski sevgilisiyle karşılaştı, bu karşılaşma onu çok üzdü.

karşılık (i) : Ali, Ayşe'yi çok seviyor ama Ali'nin aşkına karşılık yok, çünkü Ayşe, Ali'yi sevmiyor.

Ama Feriha'nın maddi güzelliğine karşılık manevi çirkinliğinde büyük bir üzüntüyle anlattı.

kart (i) : Bankadan kredi kartı çıkartmak için bu formu doldurun lütfen.

karyola (i) : Dün çok yorgundum, eve geldim hemen karyolana uzandım ve uyudum.

Çalar saatimi kurdum. Karyolamın başı ucuna koydum. Yatağıma girdim.

kas (i) : Her gün bisiklete biniyorum, bacak kaslarım çok gelişti.

kasap (i) : Kasaptan bir kilogram et ve yarım kilogram kıyma aldım.

kasırga (i) : Dün geceki kasırgada ağaçlar söküldü, çok şiddetli bir kasırgaydı.

kaş (i) : Kızın kaşları, gözleri, kirpikleri delikanlıyı çok etkiledi.

Boyu, posu... Kaşı, gözü, rengi, gür saçları.

kaşif (i) : Kaşifler yüzyıllar önce Amerika kıtasını keşfettiler.

kaşı-mak (f) : Çocuk kafasını kaşdı ve düşündü.

kat (i) : Ali bu apartmanın üçüncü katında oturuyor. Sınıfımız okulun dördüncü katında.

katıl-mak (f) : Dün akşamki partiye Ali katıldı ama Ayşe katılmadı. Toplantıya herkes katılacak.

katır (i) : Köyde katırlar, odun arabasını çektiler, katırlar güçlü hayvanlardır.

katil (i) : Adam kadını öldürdü, adam katil oldu, katili hapishaneye götürdüler.

katkısız (s) : Evde portakal suyu sıktım, içinde başka bir madde yok sadece portakal suyu var, katkısız.

katlan-mak (f) : Adam karısını her gün dövdü, karısına çok kötü sözler söyledi, kadın bu duruma beş yıl katlandı, ama artık katlanmak istemedi ve kocasını terk etti, gitti.

kavga (i) : Sokakta sesler duyduk, hemen pencereden baktık, iki adam kavga ediyor.
Bu ek dünyada insanlar, değerli madenler, güzel iklimler keşfedecekler ve yine kavgalar ve savaşlar başlayacak.

kavrul-mak (f) : Tavayı ocağın üstüne koydum, eti tavaya koydum ve eti ateşte kavurdum, et kavruldu.

kavun (i) : En sevdiğim meyve kavun ve karpuzdur.

kavuş-mak (f) : Sevgilim iki yıl önce Fransa'ya gitti, o beni çok özledi, ben de onu çok özledim ama yarın o, İstanbul'a geliyor yarın kavuşuyoruz.

kavuşma (i) : Dayım üç yıl Amerika'da yaşadı, dün evine geldi, eşine ve çocuklarına kavuştu, çocuklarını ve eşini öptü, bu kavuşma herkesi çok mutlu etti.

İrfan uzun zaman kavuşmanın ve görüşmenin hayalini kurdu.

kaybet-mek (f) : Anahtarımı kaybettim, odamda yok, salonda yok, nerede bu anahtar sen gördün mü?

kaybol-mak (f) : Burası neresi, yanlış bir yola girdik ve kaybolduk.

kaydet-mek (f) : Arkadaşlarımın telefon numaralarını, cep telefonuma kaydettim.

kayık (i) : Deniz kenarına gittik, dört kişi bir kayığa bindik ve denizde gezdik, güneşlendik.

kayıp (i) : Ali kayıp, ali nerede bilmiyoruz, evinde yok, telefonu kapalı, haydi polise gidelim.

kayısı (i) : Marketten biraz meyve aldım; elma, portakal, kayısı, şeftali...

kaynak (i) : Ormanda su kaynağı var, o kaynağın suyu çok soğuk ve çok temiz.

kaynana (i) : Kocamın annesi benim kaynanam, benim annem de kocamın kaynanası.

kayna-mak (f) : Suyu cezveye koydum ve ocağın üstüne koydum, su kaydadı, kahve yaptım.

kaza (i) : Çocuk masaya çarptı, bardak yere düştü ve kırıldı, ama çocuğun annesi çocuğa hiç kızmadı çünkü bu sadece bir kaza.

İnsan gibi yaşıyor ve ölüyorlar mı? Veya genç yaşta kaza ile mi ölüyorlar? Bu kaza nasıl olacak?

kazan-mak (f) : Yarışmayı Ali kazandı ve Ali büyük ödülü aldı.

kazı-mak (f) : Çocuk yere sakız düşürdü, sakız yere yapıştı, sakızı yerden bıçakla kazıdım.

kazma (i) : Toprağı kazma ile kazdılar, kürek ile fazla toprağı attılar.

kebab (i) : Dün akşam bir lokantaya gittik ve çok lezzetli bir kebab yedik.

keçi (i) : Köyde dayım hayvancılık yapıyor, inekleri, koyunları ve keçileri var.

kederlen-mek (f) : Dayım dün gece müzik dinledi, gençlik yıllarını hatırladı, üzüldü, kederlendi.

keci (i) : Evde bir tane kedim ve iki tane köpeğim var, onları çok seviyorum.

Bizim miskin keci, fareye bakmıyor. Ama ne zaman hazır yemek buluyor, hemen bütün yemekleri yiyor.

kefe (i) : Adam öldü, adamı yıkadılar, beyaz bir kefene sardılar ve kefenle mezara gömdüler.

kelime (i) : Türkçe öğreniyorum her gün yüz kelime ezberliyorum.

Şimdi şu kelimelere dikkat edin: uzay, gezegen, güneş sistemi, yörünge. Bu çok önemli. Çünkü bu kelimeleri çok kullanacağım.

kemik (i) : Merdivenden düştüm ve bacak kemiğimi kırdım, doktor bacağımı alçıya aldı.

kenar (i) : Pencerenin kenarın çiçekler koydum. Çocuk masanın kenarına kafasını çarptı.

kendi (z) : Bu keki ben yaptım, annem yardım etmedi, ben kendim yaptım.

Herkes kendi dinine göre Tanrı'ya yalvarıyor.

kere (i) : Bu ilacı günde üç kere içiyorum. Haftada iki kere anne gidiyorum.

Ben bakkalda bu yağ katkısız diyorum, bin kere yemin ediyorum ama inanmıyorlar.

kereste (i) : Dağdan kereste kesiyorlar ve o keresteleri marangoz kullanıyor ve mobilya yapıyor.

kes-mek (f) : Bıçağı aldım ve ekmeği kestim. Adam testereyle ağacı kesti. Kuaför saçımı kesti.

Kuyruklu önümüzden geçecek, biz de makasla metre metre kumaş keseceğiz, ne güzel.

kesici (s) : Evdeki kesici aletler çocuklar için çok tehlikelidir; bıçak, makas...

kesil-mek (f) : Bıçak elimden kaydı ve elim kesildi, elim kanadı.

Şehirdeki yaşama gürültüsü kesildi, köpek havlamaları kesildi.

kesin (s) : Sınavım çok iyi geçti, kesin çok yüksek bir not alacağım.

Emsal güzel diyor ama sen ona bakma. Emsal beğeniyor ama kız kesin çok çirkindir.

kesinleş-mek (f) : Sınav belki mayısın on beşinde, belki mayısın yirmi ikisinde, daha tarih kesinleşmedi.

kesinlikle (z) : Ali beni çok üzdü, kesinlikle onunla bir daha konuşmak istemiyorum.

kesinti (i) : Evde sular akıyor, bu kesintinin nedenini anlamadım.

keskin (s) : Bıçak çok keskin bir alet, her şeyi çok hızlı kesiyor.

keş (s) : O adam keş, her akşam içki içiyor ve sarhoş oluyor.

Dolap nerede? Dolabın içinde, keş herif kim?

keşfet-mek (f) : Kaşifler yıllar önce Amerika kıtasını keşfettiler.

İrfan, dostunun manevi ve maddi kimliği hakkında bir şeyler keşfetmek istedi. Bunun için mektubu çevirdi çevirdi, her kelimeyi her noktayı düşündü ve gizli mana çıkarmak istedi.

keşif (i) : Kaşifler yıllar önce Amerika kıtasını keşfettiler, bu keşif, kaşifler için çok zor oldu.

keyif (i) : Hafta sonu evde dinleneceğim, koltuğuma oturacağım, kitap okuyacağım, müzik dinleyeceğim, maç izleyeceğiz, pizza yiyeceğim, hafta sonu evde keyif yapacağım.

keyifli (s) : Bugün çok keyifli bir gündü, arkadaşlarımla buluştum, sohbet ettik, yemek yedik, kahve içtik sonra konsere gittik çok eğlendik.

kible (i) : Müslüman insanlar, kibleye dönüyorlar ve kibleye doğru ibadet yapıyorlar.

kıl (i) : Adamın kollarında ve ellerinin ütünde bile kıllar vardı.

kıl-mak (f) : Müslüman insanlar günde beş defa namaz kılıyorlar.

kılıç (i) : Yıllar önce silah, tüfek gibi savaş aletleri yoktu, kılıç vardı, insanlar kılıçla savaştılar kılıç çok keskin büyük bir bıçak gibi.

kımıldama (f) : Adam hiç kımıldamıyor, öyle yatıyor, çok korktuk, adam ölü gibi yerde yatıyor.

kına (i) : Düğünden bir gün önce, gelinin eline kına sürüyorlar, kına boya gibi birkaç hafta elden çıkmıyor.

kına-mak (f) : Genç kız, misafirlerin yanında annesine bağırdı, kötü sözler söyledi, herkes genç kızın bu davranışını kınadı ve ayıpladı.

kıpırda-mak (f) : Adam hiç kımıldamıyor, öyle yatıyor, çok korktuk, adam ölü gibi yerde yatıyor.

kır (i) : Bahar geldi, kırlara gittik piknik yaptık, kırlarda renk renk çiçekler vardı.

kır-mak (f) : Çocuklar cama top atılar ve camı kırdılar.

kırgınlık (i) : Ali ve Ayşe neden konuşmuyor, bir kırgınlık mı var?

kırık (s) : Çocuklar top attılar ve camı kırdılar, Ayşe Hanım kırık camı gördü ve çocuklara kızdı.

Emeti ve Hayriye kırık sepeti yere yatırdı ve üzerine çıktılar.

kırıl-mak (f) : Bardak yere düştü ve bardak kırıldı.

kırmızı (i) : Bahçede kırmızı güller vardı.

İki kırmızı çizgi gibi minicik dudakları İrfan her zaman hatırlayacak.

kırp-mak (f) : Ali bu resme çok dikkatli baktı, gözünü hiç kırpmadı, gözlerini açtı ve resme baktı.

kısa (i) : Ali'nin boyu uzun değil, Ali'nin boyu kısa.

Kadın köprüyü geçti ilk kısa caddeyi yürüdü sonra sağ saptı.

kısaca (z) : Ali İstanbul'a gitti, ailesine telefonda İstanbul'u kısaca anlattı.

kısıık (s) : Kütüphanede konuşmak yasak, bu nedenle iki öğrenci kısık sesle konuştular.

kısım (i) : İstanbul'un bazı kısımlarında hırsızlık olayı çok oluyor.

kıskandır-mak (f) : Annesi çocuğa yeni bir bebek aldı, çocuk bebeği arkadaşlarına gösterdi ve arkadaşları bebeği çok beğendiler ve istediler, çocuk arkadaşlarını kiskandırdı.

kış (i) : Kışın İstanbul'a çok kar ve yağmur yağıyor, hava çok soğuk oluyor.

kıta (i) : İstanbul Avrupa kıtasını ve Asya kıtasını birbirine bağlıyor.

kıvırcık (s) : Kıvırcık koyunun eti çok lezzetli.

kıyafet (i) : Odamdaki gardıropta pek çok kıyafet var, bazı kıyafetleri hiç giymiyorum.

kıyamet (i) : Kıyamet günü, dünya ve dünyadaki bütün canlılar yok olacaklar.

-Efendim, kıyamet kopacak, zamanımız kalmadı. Alın ve okuyun! diye ürkütücü bir cevap verdi. Bir gazeteyi açtım. İlk haberi okudum: "Bu gece, gece yarısından iki saat sonra yeryuvarlağı Halley'in kıyruğına girecek."

kıy-mak (nikah kıy-mak) (f) : Gelin ve damat nikah dairesine gittiler ve nikah kıydılar, artık onlar evliler.

kıy (i) : Deniz kıyısında oturduk, denizi ve güneşi izledik, rahatladık, stres attık, sakinleştik.

kıymetli (s) : Gümüş değerli bir madendir ama altın gümüşten daha değerli bir madendir.

kız (i) : Kız çok güzeldi ve çok güzel bir elbise giydi, genç oğlan kıza aşık oldu.

İrfan aşık olmak ve çok sevmek istedi. İrfan melek gibi bir kız istedi.

kız-mak (f) : Ali sınıfta çok konuştu, hiç ders dinlemedi, öğretmen Ali'ye çok kızdı. *Annem ve babam asla duymayacak. Çünkü bana çok kızıyorlar. Çok büyük tartışmalar oluyor, kıyamet kopuyor. Gazeteye yazı gönderiyorum, buna da kızıyorlar.*

kızak (i) : Dün çok kar yağdı, çocuklar kızak yaptılar ve kızaklar karda kaydılar.

kızarmak (f) : Ali okulda düştü, arkadaşları Ali'ye güldüler, Ali çok utandı ve yüzü kızardı.

kızdır-mak (f) : Ali hiç ders dinlemedi ve çok konuştu, bu nedenle Ali öğretmenini çok kızdırdı.

kızgın (s) : Ayşe'ye çok kızgınım, bir saat bekledim gelmedi, bana telefon etmedi ve haber bile vermedi.

Kadınlar aleyhinde makaleler yazıyorsunuz, kabarıyorsunuz, köpürüyorsunuz. Bu nedenle size kızgındım.

kızıl (i) : Akşam oluyor, güneş batıyor o zaman güneş sarı değil, kızıl renk oluyor.

kızıştır-mak (f) : İki arkadaş tartışıyor, başka bir arkadaş onları sakinleştirmiyor, aksine tartışmayı daha çok kızıştırıyor, iki arkadaş daha çok tartışıyor.

kızlık (i) : Kızlık Ayşe için çok önemliydi, evlenmek istemedi, çünkü evlenecek ve kızlık hayatı bitecek.

kibar (s) : Ayşe çok kibar bir kız, çok kibar konuşuyor, çok kibar yemek yiyor, çok kibar yürüyor, ona hayranlıkla bakıyorum.

kiler (i) : Annem mutfağın kilerinden, pirinç, patates ve yağ getirdi, sonra yemek yaptı.

kilise (i) : Hıristiyan insanlar, ibadet etmek için kiliseye gidiyorlar.

kilo (i) : Bir kilo (kilogram) bin gramdır. Bir kilo et, yarım kilo kıyma aldım.

kilometre (i) : Havaalanı, buraya iki kilometre uzakta.

Kuyruklu yıldızın başı dünyamızdan yirmi üç milyon kilometre uzaktan geçecek.

kim (z) : Sokakta uzun boylu, şişman bir adam var, kim o adam, ben tanımıyorum.

Yavrum, Bedriye, bizim kapı çalıyor. Kim yumrukluyor kapıyı?

kimlik (i) : Hırsız cüzdanımı çaldı, cüzdanımda bir iki yüz lira, kimliğim, ehliyetim ve kredi kartım vardı.

kimse (z) : Öğrenciler nerede, sınıfta kimse yok.

Her şey yok olacak. Kimse bunlara üzülmecek, çünkü bu dünyada kimse kalmayacak.

kimsesiz (s) : O çocuk kimsesiz, annesi babası yok, akrabası bile yok.

kimya (i) : Bugün matematik, fizik ve kimya dersi var.

kirala-mak (f) : İstanbul'a taşınacağız, bu nedenle yeni bir ev kiraladık.

kira (i) : Bu evin kirası aylık bin lira.

kirlen-mek (f) : Çocuk parka gitti, oynadı, yere oturdu, bu nedenle kıyafetleri kirlendi.

kir (i) : Oğlum ellerini dikkatle yıka, çünkü yıkıyorsun ama ellerindeki, tırnaklarındaki kirler çıkmıyor.

kirli (s) : Ellerin çok kirli, hemen banyoya git bol su ve bol sabunla yıka.

İkinci sebep leğeni alacak ve akşama kadar ailenin bütün kirli çamaşırlarını yıkayacak.

kitap (i) : Ayşe çantasına iki kitap, bir defter ve bir kalem koydu, okula gitti.

Sonra İrfan kitaplıktan çağdaş felsefe kitapları aldı. Masasına oturdu. Uzun süre çalıştı.

kitapçı (i) : Kitapçıdan üç tane kitap almak istedin, cebimde otuz lira vardı bu nedenle iki kitap aldım.

klasik (s) : Klasik müzik dinliyorum. Gelecek hafta Klasik binaların resim sergisi olacak.

koca (s) : Bu koca binada kaç daire var? Koca adam oldun, hala oyuncak istiyorsun.

koca (i) : Kocam beni çok seviyor, ben de kocamı çok seviyorum. Karı koca onlar çok iyi anlaşıyorlar.

Aşüfte beni kocamdan boşatmak ve kocamla evlenmek istiyor.

Müthiş Bilâ'ya, Koca Bela diyorlar.

kocaman (s) : Doğum günün için kocaman bir pasta yaptırdım çünkü parti çok kalabalık olacak.

O sırada dışarıda bir gürültü oldu. Pencereye koştuk. Bekir, öküz arabasıyla, kocaman bir sandal getirdi.

kokla-mak (f) : Bahçedeki çiçekleri kokladım, çiçekler çok güzel kokuyor.

İrfan mektubu aldı. Zarftan leylak kokusu geldi. Leylak kokusu İrfan'ın sinirlerini yatıştırdı. Sevgilinin varlığının tek ispatı bu kokuydu. Her mektupta bu koku vardı. İrfan bu kokuyu kokladı, sanki sevgilisine dokundu, öyle zevk aldı.

koku (i) : Bu koku ne? Çok kötü kokuyor, çöpü atmadınız mı?

İrfan mektubu aldı. Zarftan leylak kokusu geldi. Leylak kokusu İrfan'ın sinirlerini yatıştırdı.

kokulu (s) : Anneme güzel kokulu çiçekler aldım, ev bahçe gibi kokuyor.

kolay (s) : Sınav kolay değildi, sınav çok zordu.

Düşünelim evimiz yıkıldı, bir daha nasıl yaptıracağız? Kolay mı yavrum, kolay mı?

kol (i) : Adam balkondan atladı, ölmedi ama kolu ve bacağı kırıldı.

Gel yavrum gel... (Ağladı) Anneciğine bak. Sepetin içine düştüm. Balık gibi sepete yakalandım. Kolum, bacağım yara oldu.

komedi (i) : Geçen akşam tiyatroya gittik, çok güldük, mükemmel bir komedydi.

komik (s) : Dayım çok komik bir adam, bize hikayeler anlatıyor, taklitler yapıyor, biz çok gülüyoruz.

İnsanlar alaylı, iğrenç, basit, kaba sözlerle dolu yazıları seviyorlar. Bu yazılara gülüyorlar. Ama bu yazılar çok basit ve komik değil.

komşu (i) : Ayşe Hanım benim komşum, aynı apartmanda oturuyoruz, bir *Komşuların kedileri fare yakalıyor. Bizim miskin kedi, fareye bakmıyor.*

konak (i) : Filmdeki konak herkesi büyüledi, o konak İstanbul'un en güzel evi.

konferans (i) : Konferansta Klasik Türk Edebiyatı hakkında bazı edebiyatçılar konuşma yaptılar.

İrfan, ihtiyar veya genç kadınları toplayacak ve konferans verecek. Bu konferansta önce astronomi ile ilgili basit bilgiler anlatacak, bu bilgileri herkes anlayacak. Kadınlar çok heyecanlanacaklar ve sonra İrfan yavaş yavaş kadınları Halley yıldızı ile korkutacak.

konsol (i) : Annem resimlerimizi çerçevelere koydu ve çerçeveleri konsolun üstüne koydu.

konu (i) : Öğretmen bu derste yeni konu anlatacak. Hangi konuda konuşacağız? *Halley Kuyruklu yıldızı'nı merak ediyorsunuz ve benden bilgi istiyorsunuz. Herkes bu konu hakkında bir şeyler biliyor, ben de onlar gibiyim. Bu konu hakkında çok az ve genel bilgi var. Kitaplar, gazeteler ve söylentiler...*

konuskan (s) : Ali çok konuşkan bir çocuk, her zaman insanlara bir şeyler anlatıyor, hiç susmuyor.

konuşma (i) : Başbakan ülke hakkında uzun bir konuşma yaptı.

Bu konferansa çok iyi hazırlanacağım, sansasyonel bir konuşma yapacağım.

konuş-mak (f) : Kadınlar çok konuştular, hiç susmadılar.

-Orada ne konuşuyorsunuz? Ben sepetin içine düştüm. Burada bunalıyorum. Benimle de konuşun da biraz eğleneyim. Çok sıkıldım, patlayacağım.

konuştur-mak (f) : Ben konuşmak istiyorum ama Ayşe beni hiç konuşturmuyor, her zaman Ayşe konuşuyor.

kop-mak (f) : İple ağaca salıncak yaptık, ben sallandım ip koptu ben de yere düştüm. *Beyefendi, kıyamet kopacak bunu anladım... Kaç saat sonra öleceğiz?*

-Bekir o sular buraya nasıl gelecek? Çok büyük fırtına olacak, tufan kopacak. Sandal bu fırtınaya, tufana dayanacak mı? Paramparça olacak.

Bu düğün olacak ama çok gürültüler kopacak ve çok üzüntüler olacak, İrfan bunu sezdi.

kopar-mak (f) : Annemin ipinden bir parça ip kopardım ve gömleğimin düğmesini diktim.

koridor (i) : Doktor Bey'in odası bu koridorda değil, üst katta, koridorun sağında.

korkak (s) : Ali çok korkak, hiç cesur değil, her şeyden kokuyor, eve tek kalmıyor.

kork-mak (f) : Dün akşam korku filmi izledik, gece de çok korktuk, hiç uyumadık.

Gökte kuyruklu var ama siz o kuyrukludan korkmayın. Yerde kuyruklular var. Siz o kuyruklulardan korkun. Onlar çok tehlikeli.

korku (i) : Çocuk kedilerden çok korkuyor, kedi korkusu nedeniyle sokağa çıkmıyor.

Kalbinde bir korku çarpıntısı var, bunu inkâr etmiyorum. Ama merakla karışık tatlı bir korku var.

korkulu (i) : Eve hırsız girdi bu nedenle çocuğum çok korkuyor, her gece korkulu rüyalar görüyor.

korkunç (s) : Adam karısını ve çocuklarını öldürdü, bu korkunç haberi ben de gazetede okudum.

Yangın güneyde Tebriz'e, batıda Trabzon'a yayıldı. Manzara çok feci ve çok korkunç. Doğal afetlere benzemiyor. En korkunç depremler, şehirleri böyle tahrip etmedi."

korkut-mak (f) : Arkadaşları Ali'yi korkutmak istediler, maske taktılar ve gece Ali'nin odasına gittiler.

Kadınlara konferans verdiniz. Konferansta zavallı kadınları çok korkuttunuz, herkes söylüyor.

korniş (i) : Salondaki perdeleri yıkadım, bir sandalye aldım, pencerenin kenarına koydum, sandalyenin üstüne çıktım ve kornişe perdeleri astım.

korse (i) : Kadınlar vücutları ince olsun istiyorlar, bu nedenle bazen elbisenin altına korse giyiyorlar ve ince görünüyorlar.

koru-mak (f) : Polisler şehrimizi koruyorlar. Arabada emniyet kemeri bizi koruyor.
Allah bizi korusun.

korun-mak (f) : Sonbaharda eczaneye gidiyoruz, grip aşısı oluyoruz ve gripten korunuyoruz.

koş-mak (f) : Eve gece hırsız girdi, babam aniden uyandı, hırsız koştu kaçtı, babam da koştu hırsızı yakaladı.

kova (i) : Kovaya su koydum, bir bez aldım ve camları temizledim.

kov-mak (f) : Ali şirkette müdürle kavga etti, müdür Ali'ye çok kızdı ve Ali'yi işten kovdu.

Borçlar ne olacak, diyorum. Bizi işten kovdular, bize sorma diyorlar.

kovuk (i) : Yağmur yağıyor, ağacın kovuklarına su doluyor.

koy-mak (f) : Annem tabaklarımıza yemek koydu. Bardakları masanın üstüne koydum.

Kız bugün yemek pişirdi. Küçük tencereleere koydu.

koyun (i) : Kızım hayvanları çok seviyor, köyde küçük bir koyun gördü koştı hemen koyunu sevdi.

Kurban bayramında bahçemizde koyun kesiyorlar. Ben de pencereden bakıyorum.

kömür (i) : Sobanın içine kömür koyduk, kömürü yaktık ve sobanın etrafında ısındık. İçim fena oldu. Mangal kömürünü yakıyoruz sonra onu suya atıyoruz cazzzzadık. O kömür gibi mi olacağız?

kömürlük (i) : Evden bir kova aldım, evimizin altındaki kömürlüğe gittim, kovaya kömür doldurdum, kömürleri sobaya doldurdum.

köpek (i) : Sokaktaki köpekler, kedileri kovaladılar.

Şehirdeki yaşama gürültüsü kesildi, köpek havlamaları kesildi.

köprü (i) : Deprem oldu, köprü yıkıldı, köprünün üstündeki arabalar denize düştü.

köpür-mek (f) : Kahveme süt koydum ve kaşıkla hızlı hızlı karıştırdım, süt köpürdü.

/ Annem dün akşam bana çok sinirlendi, annem köpürdü.

körpe (s) : Bu elmaları ağaçtan yeni topladık, çok taze, körpe.

köşe (i) : Salonun köşesine babamın koltuğunu koyduk, diğer köşeye de babamın kitaplarını koyduk.

Sokak çok tenhaydı. İrfan oralarda gezinmek istedi ama yapmadı, şüphe çekmek istemedi. Başka bir sokağın köşesine gitti. Gözünü eve dikti.

köşk (i) : Onlar çok zengin bir aile, İstanbul'da çok büyük köşkte oturuyorlar.

kötü (s) : Bu kahvenin tadı çok kötü, lütfen bana yeni bir kahve yap.

-Fena oluyorum. Kötü bir haber verme, rica ederim. - Kötü, çok kötü.

kötülük (i) : Ali'yle bir daha asla konuşmayacağım, o bana büyük bir kötülük yaptı.

kraliçe(i) : Kral ve kraliçenin oğlu, genç prens güzel bir kıza aşık oldu.

kriz (i) : Ülkemizde ekonomik kriz var.

kubbe (i) : Caminin kubbesini çok uzaktan görmek mümkün, çünkü caminin kubbesi çok yüksek.

kucak (i) : Bebek uyandı, annesi bebeğin yatağına gitti ve bebeği kucağına aldı, sevdi, öptü.

kucaklaşma (i) : Annemi ve babamı çok özledim, dün sürpriz yaptım ve uçakla onların yanına gittim, annem beni gördü çok şaşırды çok sevindi, hemen sarıldık, kucaklaştık, bu kucaklaşmayı çok özledim.

Evimizin içinde samimi bir kucaklaşma, bir ateşli sarılma başladı. Herkes birbiri hakkındaki kötü düşünceleri, yalancılığı, fena niyetleri, kötü muameleyi açıkladı ve af diledi.

kucakla-mak (f) : Genç oğlan, sevgilisini havaalanında bekledi, kız uçaktan indi, koştu ve sevgilisini kucakladı.

kuduz (i) : Dün parkta bir köpek bacağıımı ısırды, doktora gittim, doktor bana kuduz aşısı yaptı.

kulaç (i) : Genç kız denize atladı, kızın kolları çok uzundu, hızlı hızlı kulaç attı ve yüzdü.

kulak (i) : Çantamı sırtıma takıyorum, kulağıma kulaklığımyı takıyorum ve müzik dinliyorum, okula gidiyorum.

kule (i) : Adam kulenin en üst katına çıktı ve intihar etmek istedi.

kullanışlı (s) : Bu çok kullanışlı bir çanta her zaman kullanıyorum, okula da bu çanta ile gidiyorum, alışverişe de bu çanta ile çıkıyorum.

kullan-mak (f) : Çamaşırıları yıkamak için çamaşır makinesi kullanıyorum.

Bazı binalar var, bu binaları hükümet işleri için kullanıyorlar. İşte bu binaları şimdi tımarhane yapacaklar.

kul (i) : İnsanları Allah yarattı, insanlar Allah'ın kuludur, insanlar Allah'a hizmet etmek için bu dünyadalar.

kumanya (i) : Kumanya çantamızda birkaç paket bisküvi, sandviç ve içecek var.

kumaş (i) : Üç metre kumaş aldım, kumaşı terziye götürdüm, o kumaşla terzi bana elbise dikecek.

Kuyruklu önümüzden geçecek, biz de makasla metre metre kumaş keseceğiz, ne güzel.

kumral (s): Kadının üç tane kızı var üç kızının rengi de farklı, bir kız esmer, bir kız kumral, bir kız sarışın.

kumru (i) : Kumru kuşları iki aşık sevgili gibi, hep yan yana duruyorlar.

kurabiye (i) : Yarın annemin arkadaşları bizim eve çaya gelecekler,annem kek, kurabiye ve börek yaptı.

kural (i) : Öğrenciler okulun kurallarına göre kıyafet giyiyorlar.

kurbağa (i) : Bazı hayvanları hiç sevmiyorum, örnek kurbağa, atlıyor, zıplıyor, çirkin bir dili var.

kurban (i) : Müslüman insanlar kurban bayramında, Allah'a kurban etmek için bir hayvan kesiyorlar bu hayvana kurban diyoruz.

kurdele (i) : Anneme bir hediye aldım, hediyeyi kutuya koydum ve kutuyu kurdele ile bağladım.

kur-mak (f) : Saatimin alarımını saat altıya kurdum, altıda çalacak, sabah toplantı var.

kurnaz (s) : Ali çok zeki ve kurnaz bir çocuktur.

kurşun (i) : Katilin silahında iki tane kurşun vardı, adama öldürmek için iki defa ateş etti.

kurt (i) : Kurt çok tehlikeli bir hayvandır.

kurtar-mak (f) : Evde yangın çıktı, itfaiyeci eve girdi ve evdeki insanları yangından kurtardı.

Gel yavrum gel... (Ağladı) Anneciğine bak. Sepetin içine düştüm. Balık gibi sepete yakalandım. Kolum, bacağım yara oldu. Gel Hayriye'm gel. Dondum. Anacığımı kurtar.

kurtul-mak (f) : Dün denizde çok dalga vardı, gemi devrildi, gemici denize düştü ama gemici biraz yüzdü ve kurtuldu.

Düşünelim, Halley'den kurtulacağız, o zaman ölmeyeceğiz. Peki biz hiç ölmeyecek miyiz? Halley'den kurtulacağız ama ölümden ve kıyametten her zaman kurtulmak mümkün değil.

kuru (s) : Koltuğun üstüne çay döküldü, ben de bir bezle sildim ama koltuk kuru değil, ıslak.

kuruş (i) : Ekmek bir lira yirmi beş kuruş.

Her gün eşitlik var diyorlar. Ama basit bir gösteri için beş on kuruş alıyorlar. Bazı insanların parası yok, onlar oyunu izlemiyorlar.

kuru-mak (f) : Çamaşırları balkona astım, balkonda kuruyorlar.

kusur (i) : Bu kız mükemmel bir kız, çok güzel, çok iyi, çok başarılı, tek bir kusuru var, çok abartılı konuşuyor.

kuş (i) : Küçük bir kuş almak ve evde beslemek istiyorum.

kuşku (i) : Saat on iki oldu ama Ali eve gelmedi, içimde pek çok kuşku var, nerede, neden geç kaldı, kötü bir şey mi oldu?

Niçin bu kadar seviniyorum, bilmiyorum. Korku, merak, kuşku...Karışık bir sevinç, tarifi yok.

kutu (i) : Anneme hediye aldım, hediyeyi güzel bir kutuya koydum ve anneme verdim.

Sonunda kız bir kutu seçti. Kadın sokağa çıktı. Elinde saman rengi bir kutu vardı, kutu mavi kurdeleyle bağlıydı.

kutup (i) : Dünya üzerinde ekvatora yakın bölgeler sıcaktır ama kutup bölgeleri çok soğuktur.

kuvvet (i) : dün üç saat yürüdük, çok yorulduk, ayaklarımda hiç kuvvet kalmadı.

Siz benim gönlümün tahtına oturdunuz, sultan oldunuz. Artık sizi o tahttan hiçbir şey, hiçbir kuvvet kaldırmayacak.

kuvvetli (s) : Ali çok kuvvetli bir adam, market poşetleri çok ağırdı ama Ali o ağır poşetleri çok çabuk beşinci kata çıkardı.

Kim kuvvetli, o, hakkın sınırlarını biliyor. Kuvvetli insan ne düşünüyor? İşte hak o. Zayıf bir insan, kuvvetli insanın fikrini kabul ediyor. O zaman hürriyet ve adalet nerede? Yok!

kuvvetsiz (s) : Benim kollarım çok kuvvetsiz, bir iki kiloyu bile kaldırmak çok zor benim için.

kuyruk (i) : Kedi yere yattı, bir adam kediyi görmedi ve kedinin kuyruğuna bastı,kedi aniden fırladı.

kuyruklu (s) : Evimde üç tane köpek var, en çok sarı kuyruklu köpeği seviyorum.

Gökte kuyruklu var ama siz o kuyrukludan korkmayın. Yerde kuyruklular var. Siz o kuyruklulardan korkun. Onlar çok tehlikeli.

Kuyruklu yıldız : Halley Kuyruklu Yıldızı'nın resimlerini bu kitapta gördüm.

Halley Kuyruklu yıldızını merak ediyorsunuz ve benden bilgi istiyorsunuz. Herkes bu konu hakkında bir şeyler biliyor, ben de onlar gibiyim

kuzey (i) : Dört ana yön vardır, kuzey, güney, doğu ve batı.

kuzgun (i) : Kuzgun çok çirkin bir hayvandır.

kuzu (i) : Dün dedemin koyunu, küçük bir kuzu doğurdu, iki inek, beş koyun şimdi bir de kuzuları var.

Ben yanında geçiyorum 'Kuzum kalfam, bana iki yudum su bulur musun?' dedi.

küçücük (s) : Bebeğin küçücük elleri vardı.

küçük (s) : Çocuk küçük elleriyle, büyük kutuyu annesine verdi.

Anlamıyorsunuz değil mi? Haklısınız. Bilimin büyük teorilerini bizim küçük aklımız anlamıyor.

küçümse-mek (f) : Ali arkadaşının doğum günü partisine gitmek istedi, ama yeni elbisesi yoktu, Ali eski bir elbiseyle partiye gitti, arkadaşları Ali'ye güldüler, Ali'yi küçümsediler.

Kız kaşlarını kaldırdı ve şaşkın şaşkın İrfan'a baktı. Kız bakışları ile İrfan'ı küçümsedi ve hemen gitti.

küfür (i) : Babam dün akşam maç izledi ve çok sinirlendi, bağırdı kızdı ve küfür etti, sonra çak utandı, babamdan ilk defa bir küfür duydum.

kül (i) : Kömürü mangalın üstüne koyduk ve yaktık, kömürler yandı köz oldu, sora közler yandı, bitti ve kül oldu.

kürek (i) : Dün gece çok kar yağdı, sabah sokağa çıktım ve bir kürek ile yoldaki karları kenara attım.

küstahlık (i) : Genç kız annesine sinirlendi ve bağırdı, annesi bu küstahlığa çok kızdı.

küs-mek (f) : Dün Ali'yle tartıştık ve küstük, şimdi hiç konuşmuyoruz.

L

lacivert (i) : Denizin rengi gündüz mavi, akşam lacivert oluyor.

Bu gökyüzü süsünün gölgesi lacivert denize yansdı. Gözlerim kamaştı.

laf (i) : Ali çok üzgündü, bugün okula geldi, oturdu, ders dinledi ve eve gitti, tek laf söylemedi.

Onlar dakikada sekiz on laf söylüyorlar onlar. Konuşsun istedim, çok uğraştım. "Susadınız mı?" dedim, üç dört defa yanına gittim sordum. "Hayır." dedi. Her sözüme tek bir sözle cevap verdi.

lala (i) : Benim bu hayatta ilk öğretmenim lalam, o bana pek çok şey öğretti.

Lalam var diyorum, gülmeyin lütfen. Çok saf bir adam o. Elinde büyüdüm. Babam gibi seviyorum.

lamba (i) : Apartmanda bizim kattaki ışık yanmıyor, ben de yeni bir lamba aldım ve taktım.

lanetle-mek (f) : Onlar anne ve babalarına her zaman kötü davranıyorlar, bağıyorlar, Allah onları lanetleyecek.

layık (i) : Anneme çok pahalı bir yüzük aldım, benim annem çok değerli, anneme de pahalı bir yüzük layık.

Bu saadete, bu meleklerle layık ölüme sevineceğiz. Böyle bir ölüme, bu saygıya layık bir insan var mı bu dünyada?

lazım (i) : Kek yapacağım bana üç yumurta ve süt lazım, bakkaldan alır mısın?

İrfan yine güzel bir kız gördü. O zaman kızla konuşmak istedi, artık denemek lazımdı. İrfan cesaretini topladı. Kıza yaklaştı.

leğen (i) : İpek gömleğim var, o gömleği makinede yıkamıyorum, leğene sıcak su koyuyorum leğende yıkıyorum.

leh (i) : Annem ablama çok kızdı ama ben hep ablamın lehine konuştum, ablamın suçu yok dedim.

leylak (i) : Dedemin bahçesinde çiçekler var; güller, papatyalar, leylaklar...

lezzet (i) : Annem çok lezzetli yemekler yapıyor, yemeğin lezzetini kokudan anlıyorum.

limit (i) : Kredi kartı limitim beş bin lira.

limon (i) : Dün akşam güzel bir salata yaptım, salataya bol limon sıktım.

limonata (i) : Yazın en çek limonata içiyorum, buzlu ve naneli limonatayı çok seviyorum.

lira (i) : Ekmek bir lira yirmi beş kuruş.

lokma (i) : Sabah kahvaltı yapmak için vaktim yoktu, bir lokma ekmek ve peynir attım ağızıma, hemen çıktım evden.

loş (s) : Bazı akşamlar dinlenmek için sadece mum yakıyorum odamda, mumun loş ışığı beni dinlendiriyor.

Dükkanın kapısı açıldı ama içerisi loştu. Bu nedenle pek görmedi ama kız yüzünü tamamen açtı kağıtçı çirağıyla konuştu.

lüks (s) : Tatilde çok lüks bir otelde kaldık, lüks bir lokantada yemek yedik.

lütfen (z) : Lütfen camı açar mısınız? Lütfen sessiz olun. Lütfen beni affet.

Hanımlar, gürültü yapıyorsunuz. Lütfen susun.

Lütuf (i) : Allah'ın lütuflarına karşı bir de şükredelim.

lüzum (i) : Doğum günümde hediyeye lüzum yoktu, neden hediye aldınız, ben çocuk muyum?

M

macera (i) : Gençler macera yaşamak istiyorlar ve başka şehirleri, başka ülkeleri geziyorlar.

madam (i) : Yıllar önce sokağımızda Fransız bir adam yaşadı.

madde (i) : Bu bidonlarda tehlikeli maddeler var, lütfen dikkatli olun.

Neft ve petrol yağları Hazar Denizi'ne sızıyor. Herkes çok korkuyor. Çünkü bu maddeler tutuşacak.

maddi (i) : Dün büyük bir trafik kazası oldu, çok şükür manevi bir hasar yok, yaralı ya da ölü yok, sadece maddi hasar var, arabaların camları kırıldı.

İrfan, dostunun manevi ve maddi kimliği hakkında bir şeyler keşfetmek istedi. Bunun için mektubu çevirdi çevirdi, her kelimeyi her noktayı düşündü ve gizli mana çıkarmak istedi.

mademki (b) : Mademki gelmeyeceksin, neden aramıyorsun ve haber vermiyorsun?

maden (i) : Bu dağların altında değerli madenler var, madenciler bu dağdan maden çıkarıyorlar.

Bu ek dünyada insanlar, değerli madenler, güzel iklimler keşfedecekler ve yine kavgalar ve savaşlar başlayacak.

mağara (i) : Çok eski zamanlarda insanlar evlerde değil mağaralarda yaşadı, mağaraların duvarlarında dinazor resimleri vardı.

mahalle (i) : Ben Akasya Mahallesi, Lale Caddesi, Gül Sokakta oturuyorum.

Bu konferansa, yedi mahallenin ihtiyar, genç, çarşafı, çarşafsız, çocuklu, çocuksuz, meraklı kadınları geldi.

mahkeme (i) : Katil adam mahkemeye çıktı, mahkemede hakim katil adama yirmi beş yıl hapis cezası verdi.

mahkum (i) : Hapishanedeki mahkumlar, hapishanenin bahçesinde dolaştılar.

mahluk (i) : Bir gün kıyamet kopacak dünya ve dünyadaki bütün mahluklar yok olacaklar.

mahmur (s) : Çocuk sabah erken saatte uyandı, uyku mahmuru sofraya oturdu, hala uyuyor gibi kahvaltını yaptı.

mahşer (i) : Kıyamet günü insanlar ölecekler sonra mahşer yerinde insanlar dirilecekler.

mahvet-mek (f) : Ödevim masamın üstündeydi, kardeşim masanın üstüne su döktü ve ödevimi mahvetti.

mahvol-mak (f) : Ödevim masanın üstündeydi, kardeşim masanın üstüne su döktü, ödevim mahvoldu.

mahzen (i) : Köydeki evimizin iki kat altında büyük bir mahzen var, orada bazı eşyalarımız var.

Biz de bodrumu hazırlayalım. Delikleri kapatalım. Mahzen gibi yapalım.

makale (i) : Profesör sağlıklı beslenme konusunda makaleler yazdı ve bu makaleleri gazetelere gönderdi.

Bu makalelerde yeni fikirler, gelişmiş düşünceler yoktu. İrfan çok üzüldü. Neden faydalı makaleleri istemiyorlar? Her gün neden bu kötü yazıları okuyorlar?

makas (i) : Kardeşim makasla, kağıtları kesti, küçük kağıt parçaların renkli kağıtlara yapıştırdı.

makine (i) : Fotoğraf makinesi, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi.

maksat (i) : Bu hayattaki tek maksadım annemi çok mutlu etmek.

mal (i) : Dükkanın önüne büyük bir kamyon geldi, kamyondaki malları dükkana taşıdılar.

mana (i) : Kapımın önünde bir demet çiçek vardı, bu çiçekleri kim bıraktı, bu çiçeklerin manası ne şimdi?

Saat daha çok erkendi. Hava neden karardı? Buna ne mana vereceğiz bilmiyoruz.

manalı (s) : Yalan söyledin ve sanırım annem anladı, çünkü manalı manalı yüzüme baktı.

Feriha Hanım'ın mektubundaki: "Cesaretinizden –yani benimle evlenmek konusundaki cesaretinizden- dolayı ben de sizi bu işkenceye layık görüyorum. " sözü, manalı ve kötü yorumlamak için elverişi bir sözdü.

manasız (s) : Beni sakinleştirmek için konuşuyorsun ama bu sözler çok manasız, benim sinirim asla geçmeyecek.

Çok daha ciddi tehlikeler bizi tehdit ediyor. Biz bu tehlikeleri bilmiyoruz. O tehlikeler Halley'den daha büyük ve Halley'den korkmak manasız.

manda(i) : Annem mandanın sütünden yoğurt yaptı, o yoğurt çok lezzetli oluyor.

mandolin (i) : Dedem akşamları mandolin çalıyor ve bize şarkılar söylüyor.

manevi (i) : Ailem her zaman maddi ve manevi yanımda oldular bana destek verdiler.

Maddi değil ama manevi kimliğinizi çok merak ediyorum ve bu meraktan kendimi çekmek istiyorum ama olmuyor.

mangal (i) : Yazın pikniğe gidiyoruz, önce güzel bir kahvaltı yapıyoruz sonra mangal yakıyoruz ve et pişiriyoruz.

mantık (i) : Dünyada bazı olaylar oluyor, bu olayları akılla, mantıkla açıklamak mümkün değil.

manzara (i) : Deniz manzaralı bir evim olsun istiyorum, her sabah uyanmak ve denize bakmak istiyorum.

Evimizin damına çıktım. Bu büyük manzarayı seyretmek istedim. Havada bulut yoktu.

marifetli (s) : Annem çok marifetli bir kadındır çok lezzetli yemekler hazırlıyor, evimiz her zaman çok temiz.

marş (i) : Askerler marş söylediler ve yürüyüş yaptılar.

masa (i) : Masanın üstüne kitaplarımı ve defterlerimi koydum sonra ders çalıştım.

Elinde birkaç gazete vardı. Gazeteleri masanın üzerinde bıraktı.

masal (i) : Annem kardeşime her gece bir saat masal anlatıyor.

Bu masallar çok eski. İnsanlar bu masallara inanıyorlar. Fakat ilim ve fen insanlar için çok yeni. İlim ve fen için, bu masalları yenmek çok zor.

masraf (i) : Bu ay eve yeni mobilyalar aldık, faturaları yatırdık, babam kurs için bana para verdi, bu ay çok masraf oldu.

masum (s) : Polisler Ali'yi karakola götürdüler, ama bence Ali'nin suçu yok, Ali masum.

maşallah (ü) : Dün otobüste bir bebek gördüm, maşallah çok güzel bir bebektir.

Allah'a emanetsin evlatçığım. Maşallah bülbül gibi konuşuyorsun. Tanrım korusun.

mat (s) : arabanın rengi kırmızı ama canlı bir kırmızı değil, mat bir kırmızı.

matbaa (i) : Gazeteleri gece matbaada basıyorlar.

matematik (i) : Bugün matematik ve fizik dersim var.

matmazel (i) : Bu kız bir matmazel mi? Hayır o kız Hıristiyan değil, Müslüman.

mavi (i) : Sabah uyandım, pencereden gökyüzüne baktım, gökyüzü maviydi, beyaz bulutlar vardı.

Bulut yok, gökyüzüne bakıyoruz, mavi.

mayıs (i) : Bu ay nisan, gelecek ay mayıs. Mayıs ayında final sınavları başlıyor.

1910 yılında bir haber çıktı: "Mayıs ayının ilk günlerinde dünyamıza Halley Yıldızı çarpacak". Bu haberle herkes telaşlandı.

maymun (i) : Maymunlar çok komik hayvanlar, ağaçtan ağaca atlıyorlar ve en çok muz seviyorlar.

maytap (i) : Pastanın üstüne mum ve maytap koyduk, Ali sürpriz pastayı gördü ve çok şaşırdı.

mazeret (i) : Ali sınava gelmedi ama Ali'nin mazereti var, sabah çok hastaydı, hastaneye gitti.

mecbur (i) : Yaşamak için yemek yiyoruz, su içiyoruz, yaşamak için bunlara mecburuz.

mecidiye (i) : Eskiden para birimi lira değildi, para birimi mecediyeydi.

meçhul (i) : Dün cüzdanımı kaybettim, nerede bilmiyorum, meçhul.

medeni (s) : Cebimde iki tane kağıt para ve üç tane de madeni para var.

Hanımlar! Bu dünyaya geldik, büyüdük, bazı şeyleri anlıyoruz. Bazı şeyleri öğrenmek gerekiyor. Bunları bilelim, öğrenelim ve medeni bir insan olalım.

medeniyet (i) : Medeniyet ülkeler için çok önemli ve değerli bir kavramdır.

meğer (b) : Ali bana hastayım dedi, meğer bana yalan söyledi, arkadaşlarıyla konsere gitti.

mektup (i) : Genç kız, sevgilisine uzun bir mektup yazdı, aşkını anlattı.

Salim Bey sana mektup yazıyor, sen o mektupları nereye saklıyorsun?

mektuplaş-mak (f) : İki sevgili farkı şehirlerdeydi, bu nedenle uzun yıllar sadece mektuplaştılar.

Acaba mektupta ne azarlamalar, ne sitemler, belki de ne hakaretler vardı... Bu mektuplaşma bitmesin de İrfan her şeye razıydı. Zarfı açtı, parmakları titredi.

melek (i) : Ayşe melek gibi çok güzel ve iyi bir kız, ama Ali şeytan gibi kötü kalpli ve çirkin.

Çünkü sizde çok güzel bir kız yüzü var. Bu güzellik melekleri bile kıskandıracak.

melun (s) : O melun adam neden hala bu eve geliyor, bir daha bu eve gelmesin!

O kadın Feriha hakkında çok ağır suçlamalarda bulundu, bu kadın büyük ihtimalle büyük bir iftiracıydı, melun bir düşmandı.

memleket (i) : Ben İstanbul'da yaşıyorum ama memleketim İzmir, ailem İzmir'de.

En çok zararı Batı Avrupa görecek. İspanya, Fransa, İtalya, Rusya bu memleketlerin hepsi suyla dolacak. Akdeniz, Marmara ve Karadeniz birleşecek ve tek bir deniz olacak.

memnun (i) : Sınava girdim ve çok iyi bir üniversite kazandım, sonuçtan çok memnunum.

Anarşistler bu genel heyecan ve yastan korkmuyorlar. Aksine, memnunlar.

memur (i) : Birkaç işlem için bankaya gittim, bankadaki memur bana yardım etti.

mendil (i) : Arkadaşım çok üzgündü ve ağladı, ona sarıldım sonra bir mendille gözyaşlarını sildim.

menfaat (i) : İnsanlar yardım için değil, sadece menfaatleri için buraya geliyorlar, bu çok kötü bir durum.

merak et-mek (f) : Haydi anlat dün akşam ne konuştunuz, çok merak ettin, çabuk anlat.

Ay, çabuk söyle. Merak ettim.

meraklı (s) : Ayşe Teyze çok meraklı bir kadın, bütün gün pencerenin kenarında oturuyor, insanlara sorular soruyor; sen neden buraya geldin, sen kimi arıyorsun, sen kimi bekliyorsun?

Ben tuhaflıklara çok meraklı bir kızım. Ne kadar meraklıyım siz bilmiyorsunuz.

merdiven (i) : Evimiz dördüncü katta, her gün bu merdivenlerden iniyorum ve çıkıyorum.

merhamet (i) : Dün bir adam bayıldı ve yere düştü, insanlar adama yardım etmediler, sadece adama baktılar, insanlarda merhamet duygusu kalmadı.

Merkür (i) : Merkür'de hayat var mı acaba?

Güneş ile Merkür'ün arasındaki mesafe 14 300 000 fersah.

mermi (i) : Adam silahına iki tane mermi koydu ve o mermilerle düşmanını vurdu.

mert (s) : Ali çok mert bir çocuk, arkadaşını korumak için korkmadı diğer çocuklarla kavga etti.

mesafe (i) : Ali'nin evi ile Ayşe'nin evi arasında kısa bir mesafe var, onlar her gün görüşüyorlar.

Güneş ile Merkür'ün arasındaki mesafe 14 300 000 fersah. Neptün güneşe en uzak gezegen. Güneş ile Neptün'ün arasındaki mesafe 1 100 000 000 fersah.

mesela(s) : Düşünelim, mesela şimdi tatildeyiz ve güneşleniyoruz, ne güzel değil mi?

Hanımlar, siz rüyalar görüyorsunuz ve bu rüyaları yorumluyorsunuz. Mesela Arap, ateş, hızlı bir haber demek. Ölü insan, uzun yaşam demek. İşte bu gibi yorumlar yapıyorsunuz.

meslek (i) : Babamın mesleği doktorluk, annemin mesleği öğretmenlik.

meşgul (i) : Bugün çok meşgulüm, lütfen yarın görüşelim.

meşhur (s) : Burada meşhur bir lokanta var, gazetelerde, televizyonda pek çok defa gördüm, bu lokantayı herkes biliyor.

metre (i) : İki metre kumaş aldım, terziye götürdüm, terzi bana yeni bir elbise dikecek.

Bu adam birkaç bin metre yükseğe çıkıyor. Kaza oluyor ve adam düşüyor.

mevsim (i) : Bir yılda dört mevsim vardır; ilkbahar, yaz, sonbahar, kış.

meşhur (i) : Arkadaşlarımla Taksim Meydanı'nda buluşacağız.

Halk bu perçemli güzeli görmek istiyor ve akın akın namaz vakti meydanlar, rıhtımlara gidiyorlar.

mezar (i) : Adam öldü, adamı mezarlığa götürdüler ve mezara gömdüler.

Kim bu dünyaya bir mezar taşı dikecek ve meleklerden bir Fatıha Sure'si isteyecek?

mezarlık (i) : Mezarlık, mezarlarla dolu, mezarlarda ölü insanlar var.

mezun (i) : Kardeşim bu yıl üniversiteden mezun olacak.

mısra (i) : Şiirin ilk mısrasını okudum ve çok etkilendim.

midem (i) : Akşam çok yemek yedim, şimdi midem ağrıyor.

mikrop (i) : Ellerini dikkatli yıka lütfen, parka gidiyorsun eline pek çok mikrop bulaşıyor.

Birinci sebep eğilecek ve süpürge ile evi süpürecek. Bu sırada evin bütün mikroplu tozlarını da yutacak.

mikroplu (s) : O şeker yere düştü, sakın o şekeri yeme, o şeker mikroplu.

mikroskopik (s) : Her yerde pek çok mikroskopik canlılar var, biz onları görmüyoruz, çünkü onlar çok küçük, onları sadece mikroskopla görüyoruz.

miktar (i) : Yemekte tuz yok, bir miktar tuz ekle.

mil (i) : Bir mil, kaç metreye eşit?

millet (i) : Türk milleti, çalışkan, cesur ve başarılıdır.

Bazı milletler insan öldürmek için en usta savaş aletlerini üretiyorlar. Neden bu milletleri en ileri, en medeni sayıyorlar? Şimdi anlıyoruz hiçbir millet medeni değil. Hiçbir millet bu söze layık değil.

milyon(i) : Türkiye'ye yetmiş beş milyon insan yaşıyor.

Kuyruklu yıldızın, kuyruğunun boyu çok önemli. Kaç milyon kilometre?

milyoner (s) : O adam milyoner, çok zengin bir adam.

milyonlarca (s) : Milyonlarca insan sokaklarda şampiyonluğu kutladılar.

minare (i) : Camideki imam ezan okumak için minareye çıktı, imam anide minareden düştü ve öldü.

minder (i) : Koltuğun üzerindeki renkli minderlerden bir minder aldım, minderi başımın altına koydum ve biraz uyudum.

mini (s) : Kız parti için mini bir etek giydi, etek çok kısaydı.

Zavallı kanaryam... Bize pek çok tatlı şarkılar söyledi. Bu sarı, bu mini mini yarattığı nasıl bırakacağız?

minicik (s) : Dün sabah kapıyı açtım bir baktım kapının önünde minicik bir kedi yavrusu.

miras (i) : Dedem öldü bu evi ve bu tarlayı babama miras bıraktı.

miskin(s) : Ali çok miskin bir adam, hafta sonu hiç evden çıkmıyor, sadece yatıyor, bakkala bile gitmiyor.

Komşuların kedileri fare yakalıyor. Bizim miskin kedi, fareye bakmıyor. Ama ne zaman hazır yemek buluyor, hemen bütün yemekleri yiyor.

miyop (s) : Uzaktaki nesnelere pek net görmüyorum, gözlerim bozuk, gözlerim miyop.

moda (i) : İnsanlar moda göre giyiniyorlar ama bu çok yanlış, mesela moda renkleri her zaman her insana yakışmıyor.

model (i) : Ali örnek bir öğrenci modelidir, çok çalışkan başarılı saygılı ve terbiyeli.

modern (s) : Tarihi binaların resimlerini çekiyorum, onları çok beğeniyorum ama ben modern bir evde yaşıyorum, modern bir ev tercih ediyorum.

mont (i) : Hava çok soğuk, montunu giy, şapkanı ve atkını mutlaka tak.

muamele (i) : Annem bugün bankaya gitti, banka memurun kötü muamelesi annemi çok kızdırdı.

mucize (i) : Arkadaşım trafik kazası geçirdi, doktorlar bir daha hiç yürümeyecek dediler ama o şimdi yürüyor bu büyük bir mucize.

muhallebici (i) : Dün arkadaşlarımla muhallebiciye gittik, muhallebi ve pasta yedik.

muhteşem (s) : Bu muhteşem oteli, çok başarılı bir mimar yaptı.

mum (i) : Bazı geceler ışıkları kapatıyorum, mumları yakıyorum, güzel bir müzik açıyorum ve dinleniyorum.

murat (i) : Onlar hep evlenmek istediler, dün evlendiler artık muratlarına erdiler.

mutlaka (z) : Ayşe bana söz verdi, doğum gününe mutlaka gelecek.

Bir erkeğin karısı belki bir melektir, ama yine o erkeğin gözü mutlaka dışarıdadır.

mutlu (s) : Yarın annem İstanbul'a gelecek, sınavlarım çok başarılı geçti, bugün çok mutluyum.

Siz düşündünüz, o ateşli mektubunuza, ateşli bir cevap vereceğim. Siz de çok mutlu olacaksınız. Ama o mutluluk sürekli olmayacak.

mutluluk (i) : İnsanlar her zaman düşünüyorlar mutluluğun sırrını arıyorlar, oysa mutluluğun sırrı çok basit.

Dünyada felaket çok ama mutluluk çok az, bunu görüyorum. Mutluluk bize yöneldi, bunu kaçırmayalım.

mutsuz (s) : Çok mutsuzum, sınavlarım çok kötü geçti, ailemi özledim.

Belki bu kız İrfan'ın kalbindeki derde derman olacak, belki tamamen mutsuz olacak.

muzip (s) : Ali çok muzip bir çocuktur, şakalar yapıyor, insanları güldürüyor.

mübarek (s) : Müslümanlar için bazı geceler mübarek gecelerdir, o gecelerde ibadet yapıyorlar.

müjde (i) : Ablam aradı ve bana müjde verdi, eve bir mektup geldi, üniversiteyi kazandın dedi, ablamın müjdesi beni çok mutlu etti.

müjdecı (s) : Pencereden baktım, pencerenin önüne önce beyaz bir kuş geldi, sonra sevgilim geldi, beyaz kuş sevgilimin müjdecisiydi.

O mektup İrfan için saadet müjdecisiydi, abartısız belki kırk defa okudu.

mükemmel (s) : Ali yeni bir araba aldı, çok güzel, pahalı, spor, mükemmel bir araba. Mektuptaki kızın adı Feriha Davut'tu. Bu ismi o mükemmel kadının pembe dudaklarından işitti.

mülk (i) : Dedem geçen yıl öldü, babama iki mülk, anneme bir miktar para miras bıraktı.

mümkün (i) : Bugün dışarı çıkmayacağım, bu mümkün değil, çünkü çok ödevim var.

Vücudumuzun içinde ne tür aletler var, ben her zaman bunu merak ediyorum. Ama bunu görmek mümkün mü?

münasebetsiz (s) : Öğretmen soru sordu ama Ali çok münasebetsiz bir cevap verdi, öğretmen biraz kızdı.

Ben böyle sert bir adamla geçinmeyeceğim, biliyorum. Bu konuda sizi denemek istedim. Denemek pek münasebetsiz oldu. Bunu itiraf ediyorum.

müsaade (i) : Ablam konsere gitmek için babamdan müsaade istedi, babam da müsaade etti, ablam konsere gitti.

-Müsaade edin lütfen, anlatayım. - Dinliyorum efendim.

Müslüman (i) : Müslüman insanlar ibadet etmek için camiye gidiyorlar.

müsvedde (i) : Sevgilime mektup yazmak istedim, önce müsvedde bir kağıda yazdım, sonra mektup kağıdına özenle yazdım.

müşteri (i) : Bugün dükkana hiç müşteri gelmedi, hiç para kazanmadık.

müthiş(s) : Ayşe parti için çok güzel bir elbise giydi, Ayşe müthiş görünüyor.

Belki bir engel çıktı ve kadın o nedenle gelmedi. Bunu düşünmek bile İrfan için müthişti.

müzik (i) : Müzik dinlemek beni dinlendiriyor ve mutlu ediyor.

N

nadir (s) : O lokanta bana çok uzak, bu nedenle çok nadir oraya gidiyorum.

namaz (i) : Müslümanlar günde beş defa ibadet etmek için namaz kılıyorlar.

Yatsı namazı vakti İrfan'ı gerdeğe soktular. Çünkü usul böyleydi. İrfan damat namazı kıldı.

namuslu (s) : Ayşe çok namuslu bir kız, erkeklerle konuşuyor ama çok dikkat ediyor.

Siyah çarşafı o kadın, benim çok namuslu bir okul arkadaşım. Bu işi benim hatırım için, pek büyük ricalarım ve yalvarmalarım yüzünden kabul etti.

namussuz (s) : Namussuz adam, karısını aldatıyor.

Beyefendi ben size böyle serbest serbest mektup yazıyorum. Beni terbiyesiz, namussuz bir kız sanmayın.

nankör (s) : Onlar çok nankörler, biz onlara iyilik yaptık ama onlar bize kötülük yaptılar.

nankörlük (i) : Biz onlara iyilik yaptık ama onlar bize kötülük yaptılar, onların bu nankörlüğünü asla unutmayacağım.

Feriha Hanım sizden güzel mi, kocanız bu nankörlüğü neden yapıyor?

nasıl (z) : Yemek nasıl, lezzetli mi? Nasılsın, iyi misin?

Kız, nasıl? Tarif et... Ayy çatlayacağım, çünkü çok merak ettim. Ben de gideceğim, göreceğim...

nasip (i) : İstanbul'a gittim ama Boğaz Köprüsü'nü görmedim, boğazı görmek bana nasip değil.

Gazeteler ve ikiyüzlü yalancılar, Tanrı bunlara doğru sözü nasip etmiyor. Bunlar menfaatlerini düşünüyorlar ve son nefeslerinde bile mert olmuyorlar.

Nasrettin Hoca (i) : Nasrettin Hoca'nın fıkraları insanlar güldürüyor ve insanlara hayat dersi veriyor.

nazar (i) : Kadınlar kızın elbisesini çok beğendiler, Ayşe'yi çok kıskandılar, Ayşe'nin elbisesine kötü kötü baktılar ve elbiseye nazar değdi, elbise aniden yırtıldı.

nazik (s) : Ali çok nazik ve romantik bir adam.

Feriha hafif gülümsedi ve gayet nazik, izah etti:

naz (i) : Kız sevgilisine naz yapıyor, telefonu bazen açıyor, bazen açmıyor.

nazlı (s) : Bu bebek çok nazlı, ağlıyor annesini istiyor.

neden (z) : Dün neden okula gelmedin?

Ah ah, ben neden sepetin üzerine çıktım, neden sizinle konuştum... Benim suçum.

nedeniyle (z) : Ali hastalık nedeniyle bu hafta okula gelmeyecek.

Bu taşlar nedeniyle masum insanlar ve hayvanlar ölüyor.

nedenle (z) : Dün çok üşüdüm bu nedenle bugün çok hastayım.

Memurları işten kovdular, bu nedenle memurlar bakkala para ödemiyorlar.

nefes (i) : Sabah yataktan kalıyorum, pencereyi açıyorum ve derin derin nefes alıyorum.

Yavaş yavaş tavan arasına çıkıyorum, çatı kapağını açıyorum ve dama çıkıyorum.

Oh oh... Bütün İstanbul, denizler, adalar ayaklarımın altında. Orada geniş geniş nefesler alıyorum ve ferahlıyorum.

nefret et-mek (f) : Çocuk asla sebze yemek istemiyor, sebzeden nefret ediyor ama meyveleri seviyor.

Kız hiç konuşmadı. İrfan öldü, bitti, eridi. Sonra kadınlara düşman oldu. Kadınlardan nefret etti.

neft (i) : Neft çok tehlikeli bir sıvıdır, tutuşma tehlikesi vardır.

Neft ve petrol yağları tutuştu. Kocaman Hazar Denizi kırmızı bir çanak oldu. Bu büyük yangını, komşu gezegenlerden görülmüyorlar. Çünkü çok büyük.

nehir (i) : Nehir burada başlıyor ve Marmara Deniz'ine kadar devam ediyor.

Neptün (i) : Neptün gezegeni ve Güneş arasında kaç kilometre mesafe var?

nerede(z) : Benim çantam nerede, odama baktım ama odamda yok, nerede?

O kızı nerede bulacak? Nerede? İrfan o kızı, İstanbul'da asla bulmayacak. En medeni ülkelerde de bulmayacak, çünkü o kız bir melek.

neresi (z) : Neresi daha güzel, burası mı, şurası mı? Şurası daha güzel, deniz manzarası var.

Beyefendi neden duruyoruz? Neresi batmayacak, oraya kaçalım.

nereye(z) : Bu otobüs nereye gidiyor, Taksim'e mi gidiyor?

Müthiş Bilâ nereye ve ne zaman düşecek? Bilim adamları bunu tespit ettiler.

neşe (i) : Ablamın bebeği evimizin neşesiydi.

neşeli (s) : Ayşe her zaman çok neşeli bir kızdır, insanlara her zaman gülümser.

net (i) : Gözlerim biraz görmüyor, uzağı net görmüyorum.

Bu konuda pek çok yorum yapıyorlar ancak bu yorumlar da net değil.

neyse (b) : Sana bir şey söyleyeceğim, neyse vazgeçtim söylemeyeceğim.

Neyse, biraz da başka şeylerden bahsedelim.

nezaketle (i) : Ayşe çok nazik, çok kibar bir kızdır, salona geldi, misafirleri gördü nezaketle eğildi ve misafirlere selam verdi.

niçin (z) : Geleceğim dedin, neden gelmedin?

Niçin üzülüyorsun diye sordum. 'Avrupa'dan haberler var ve çok kötü. Herkes yasta. Herkes gazeteleri okuyor, yorum yapıyor ve ağlıyor.' diye cevap verdi.

nihayet (i) : Çok çalıştım, çok yoruldum ve nihayet ödevim bitti.

Nihayet söz bitti ve ayrıldılar.

nilüfer (i) : Nilüfer çiçeği çok enteresan bahçede değil, sulağın üstünde büyüyor.

ninni (i) : Anneler bebekleri uyutmak için, bebeklere ninni söylüyorlar, bebekler ninni dinliyorlar ve hemen uyuyorlar.

nisan (i) : Bu ay mart, gelecek ay nisan.

nişasta (i) : Annem kurabiye yaptı, biraz un, biraz nişasta kullandı.

niyet (i) : Adam parayı çaldı ama niyeti kötü değildi, o parayla hızını hastaneye götürdü.

nokta (i) : Siz anlatıyorsunuz ama ben bu noktada size bir soru sormak istiyorum. İki kardeş kavga etti, anne bu noktada iki kardeşe de bağırdı ve onları susturdu.

Siz emrediyorsunuz, sizi keşfetmemi istemiyorsunuz, ben de bu noktada susuyorum. Emrinize uyacağım, söz veriyorum.

normal (s) : O adam deli ama hareketleri çok normal, anormal değil.

Ama ben de sporcu olmak istiyorum. Bir Türk kadını için bu normal mi?

not (i) : Anneme küçük bir not yazdım, buzdolabının üstüne yapıştırdım ve evden çıktım.

Bu şartı sormak istedi. Feriha'ya küçük bir not gönderdi ve İrfan şu cevabı aldı:

nota (i) : Şarkıcı, notalara baktı ve şarkıyı gitarla çaldı ve söyledi.

nöbetçi (i) : Gece eczaneler kapalı, ama birkaç nöbetçi eczane açık.

numaralı (i) : Dokuz numaralı oda doktorun odası, sekiz numaralı oda sekreterin odası.

Beyoğlu'ndaki 151 numaralı evin önündeki güzel çarşafli kadın... Onun Feriha hakkındaki sözleri...

nurlan-mak (f) : Ay ışığı gece odama vurdu, odan aniden ay ışığıyla nurlandı.

nurlu (s) : Anneannem her zaman ibadet etti, onun yüzü bembeyaz ve nurludur.

Çünkü o siyah peçeyi kadın açtı ve İrfan çekici bir melek, nurlu bir ruh gördü.

O

ocak (i) : Yılın ilk ayı ocak, ikinci ayı ise şubatdır.

oda (i) : Evimizde üç oda, bir salon, bir mutfak, iki banyo ve bir de küçük balkon var.

Yeni mektupları, odamda perde kornişinin içinde saklıyorum.

odacı (i) : Büroda insanlar bütün gün çalışıyorlar, akşam onlar evlerine gidiyorlar, odacılar geliyor ve odaları temizliyorlar.

Odacı odayı süpürmek için hazırlandı. İrfan hala oradaydı.

odun (i) : Dedem ormandaki çürük ağacı kesti, odunları evin bahçesine koydu, bazen odunları sobada yakıyorlar.

oğlan (i) : Kadının iki oğlan bir de kız çocuğu vardı.

O, açığız oğlanlar, yıldız, ay diyecekler bununla beraber kadınları seyredecekler.

oğul (i) : Kadının bir oğlu bir de kızı vardı.

Kuyruklular çarpacak niinnii

Susun, oğlum uyuyacak niinnii

ok (i) : Eski zamanlarda silah ve tüfek yoktu, savaşçılar savaşlarda ok kullandılar.

oksijen (i) : Bitkiler gündüz oksijen veriyor, gece karbondioksit veriyor.

okşa-mak (f) : Anne, kızının saçlarını okşadı, kızın sevdi, kızının saçlarını yanaklarını öptü.

oku-mak (f) : Ayşe kitaplıktan bir kitap aldı, koltuğa oturdu ve kitabı okudu.

Gazeteyi bir, beş, on defa okudu ama doymadı. Her gün kapısını kapattı ve tekrar okudu.

okul (i) : Öğrenciler her sabah okula gidiyorlar.

okuyucu (i) : Bu gazetenin bir milyon okuyucusu var, bir milyon insan bu gazeteyi okuyor.

okyanus (i) : Geçen ay okyanusta bir gemi battı, okyanus çok büyük ve çok geniş, herkes öldü.

ol-mak (f) : Ayşe'nin dün bir bebeği doğdu, Ayşe dün anne oldu.

İşte bu şartlarla sizinle dost olacağım. Sizin için uygun mu?

olay (i) : Bu kaza, çok büyük ve korkunç bir olay.

Doğuda bir patlama olacak, bu patlama birkaç saat sonra batıda bir taşma ile kavuşacak ve bu iki olay birbirini kucaklayacak.

olgunluk (i) : Ali yıllar önce genç bir delikanlıydı, çok hareketli çok heyecanlıydı, ama şimdi gençlik yılları bitti ve olgunluk dönemi başladı.

olumlu (i) : Bu yeni iş teklifine olumlu bakıyorum, teklifi kabul edeceğim.

oluş-mak (f) : Dün çok kar yağdı, sabah pencereden yüksek yerlere baktım, karlardan küçük dağlar oluştu.

oluştur-mak (f) : Çok kar yağdı, karlar küçük kar dağları oluşturdu.

omuz (i) : Dün akşam babam çok yorgundu, ben de babamın omzuna, boynuna ve sırtına masaj yaptım.

onur (i) : Onur bir insan için hayattaki en önemli kavramdır.

orada (i) : Kitabım nerede? Orada, masanın üstünde.

Biz de efendi ile banyoya girelim. Orada pencere yok.

organ (i) : İnsanın vücudunda pek çok organ vardı, ama en değerli organımız kalbimiz.

orta (i) : Sinema salonunun ortasına oturduk, çünkü ön taraf ekrana çok yakın, arka taraf da ekrana çok uzak.

Gezegener güneşe gitmiyor, uzaya da gitmiyor. Bu iki gücün ortasında dönüyor.

ortak (i) : Kardeşimle ortak, anneme bir hediye aldık, kardeşim elli lira verdi ben elli lira verdim.

ortalık(i) : Sabah uyandım, pencereyi açtım ve sokağa baktım, saat çok erkendi bu nedenle ortalık sakindi, sokakta hiç ses ve hareket yoktu.

Yavaş yavaş gözlerimi açtım. Ortalık aydınlık ve güneşliydi.

ot (i) : İnekler ot ile besleniyorlar.

otur-mak (f) : Misafirler salondaki koltuklara oturdular, ben ve annem de sandalyeye oturduk.

Ah, ne yapacağım, biliyor muyum yavrum? Fare kapana tutuluyor ya, işte o fare gibi oturacağım burada.

ova (i) : Köye gidiyoruz, arabanın penceresinden geniş ovalara bakıyorum.

oyalan-mak (f) : Film on dakika sonra başlayacak ama sen oyalanıyorsun, ellerini yıkıyorsun, anneni arıyorsun, kitap arıyorsun... geç kalıyoruz, oyalanma hemen çikalım.

oyna-mak (f) : Çocuklar parkta oyun oynuyorlar.

oynaş-mak (f) : İki sevgili sokağın köşesinde, sarılıyorlar, öpüşüyorlar, gülüyorlar, iki sevgili sokağın köşesinde oynuyor.

oynat-mak (f) : Bebeğin annesi markete gitti, ben de bebeği oynatıyorum.

oysa (b) : Sınavdan kötü not aldım, oysa çok iyi geçti.

oyun (i) : Çocuklar oyuncaklarla oyun oynuyorlar.

Ö

öbür (s) : O elmayı istemiyorum, öbür elmayı istiyorum.

öç al-mak (f) : Ali okulda düştü, arkadaşları da Ali'ye güldüler, Ali arkadaşlarına çok kızdı ve öç almak istedi, sınıfa, yere yağ döktü, arkadaşları kaydı ve düştü, Ali de onlara güldü ve öç aldı.

İrfan bu kadar aptal bir insan mıydı? Öç almak istedi. Bu kadınlar kimdi, önce bunu öğrenmek gerekti.

öde-mek (f) : Kurs taksitim beş yüz lira, yarın kurs ücretimi ödeyeceğim.

Memurları işten kovdular, bu nedenle memurlar bakkala para ödemiyorlar.

ödeş-mek (f) : Ali benden yüz lira borç aldı, bu hafta ben Ali'den elli lira aldım, Ali bugün bana elli lira daha verdi, şimdi ödeştik, borç kalmadı.

ödü kop-mak (f) : Sokaktan aniden çok yüksek bir ses geldi, çok korktuk, ödümüz koptu.

öğrenci (i) : Sınıfta yirmi dört öğrenci var.

öğren-mek (f) : Bugün okulda yeni bir konu öğreneceğiz.

Hanımlar! Bu dünyaya geldik, büyüydük, bazı şeyleri anlıyoruz. Bazı şeyleri öğrenmek gerekiyor. Bunları bilelim, öğrenelim ve medeni bir insan olalım.

öğretmen (i) : Matematik öğretmenimiz, genç ve güzel bir kadın.

öğret-mek (f) : Öğretmen bize yeni bir konu öğretti.

öküz (i) : Dedemin köyde havyaları var; beş tane ineği, üç tane öküzü, yedi tane koyunu var.

ölç-mek (f) : Annem kek yapacak, bardakla unu ve şekeri ölçtü, kekin içine koydu.

Size karşı aleyhimde pek rezil sözler söyledim. Bunu yaptım çünkü sevginizi ölçmek istedim.

ölçü (i) : Bu kek için iki ölçü un, bir ölçü şeker kullanıyoruz.

Çünkü annemin seçim zevki benim için gerçek bir ölçü değil.

öldür-mek (f) : Katil, elindeki silahla masum adamı öldürdü.

Bazı milletler insan öldürmek için en usta savaş aletlerini üretiliyorlar.

öldürücü (s) : Boksör, diğer boksöre öldürücü bir yumruk attı.

öl-mek (f) : Adam kalp krizi geçirdi ve aniden öldü.

O başka yerde ölecek, sen başka yerde öleceksin. Ama aynı yerde, beraber ölmek daha iyi değil mi?

ölü (i) : Hırsız evdeki parayı çaldı ve adamı öldürdü, ambulans ölü adamı hastanenin morguna götürdü.

Mesela Arap, ateş, hızlı bir haber demek. Ölü insan, uzun yaşam demek.

ölüm (i) : Adam kalp krizi geçirdi ve öldü, bu ani ölüm ailesini çok üzdü.

Halley'den kurtulacağız ama ölümden ve kıyametten her zaman kurtulmak mümkün değil.

ölümlü (s) : İnsanlar neden savaşıyorlar, bu ölümlü dünyada savaşa ne gerek var?

ömür (i) : İnsan ömrü ortalama yetmiş beş yıldır.

Düşünüyorum, dünyada sadece ben varım, bu yarım saat benim için çok önemli. Yüz yıllık ömür gibi.

ön (i) : Durak, okulun önünde. Tiyatro salonunda en öne oturduk.

Hayriye Hanım, ön bahçeye geldi ve bağırdı:

önce (z) : Sabah uyanıyorum, önce duş alıyorum, sonra kahvaltı yapıyorum.

Bu konferansta önce astronomi ile ilgili basit bilgiler anlatacak, bu bilgileri herkes anlayacak. Kadınlar çok heyecanlanacaklar ve sonra İrfan yavaş yavaş kadınları Halley yıldızı ile korkutacak.

önceki (s) : Bu sınavım iyi geçti ama önceki sınavım çok daha iyi geçti.

Kız bu son mektubunda aşk, sevgi kelimelerine karşı önceki mektuplar gibi sertlik göstermedi, hatta İrfan'a 'sizi beğeniyorum.' dedi.

öncelikle (z) : Bugün evde temizli yapacağız, öncelikle kirli çamaşırları çamaşır makinesine atalım, sonra evi süpürelim ve camları silelim.

önem (i) : Bu konuyu ali'ye anlattım ama Ali pek önem vermedi, ben anlattı ama o hiç ilgilenmedi.

önemli(s) : Bu toplantı benim için çok önemli, bu toplantı için çok iyi hazırlanacağım.

Ama siz böyle önemli bir zamanda, her şeyden önce aşk ve heves türküleri söylüyorsunuz.

önemse-mek (f) : Bazı anne babalar çocukların sözlerini önemsemiyorlar, oysa bu çok yanlış.

öp-mek (f) : Ali, Ayşe'yi öptü ve Ayşe'den özür diledi.

İrfan o eli hemen göğsüne çekmek ve ateşli ateşli öpmek istedi. Görmedi ama aşık oldu...

öpücük (i) : Genç delikanlı, güzel kızın dudaklarına küçük bir öpücük kondurdu.

öpüş-mek (f) : Genç kız, ve genç oğlan sarıldılar ve öpüştüler.

örnek (i) : Bu yıl bazı derslerim çok zor; örnek, matematik, fizik, kimya... bu dersler çok zor.

Kutup seyahatleri yapıyorlar, paraşütçüler, pilotlar... Bunlar güzel örnekler.

örtüklük (i) : Bazı Müslüman kadınlar sokağa çıkıyorlar ve çarşaf giyiyorlar, bu örtüklük kadınlar için yazın çok zor oluyor, çünkü hava çok sıcak oluyor.

örtülü (s) : Annem namaz kılmak için başına beyaz bir örtü örttü, beyaz örtülü başı ile annem bir melek gibiydi.

O zaman yine oda kapısından Emeti Hanım'ın örtülü başı gözüktü:

ört-mek (f) : Bebek uyudu, annesi bebeğin üstüne bir battaniye örttü. Kadın başına beyaz bir örtü örttü ve namaz kıldı.

örümcek (i) : Bahçede siyah büyük bir örümcek gördüm ve çok korktum, çünkü bazı örümcekler çok tehlikeli.

ötüş (i) : Kuşların ötüşleri bana baharı hatırlattı.

Gökyüzünün sevinci, ağaçların tazeliği içinde kuşların ötüşlerini duydular.

öv-mek (f) : Öğretmen Ali'nin annesiyle konuştu, öğretmen Ali hakkında çok güzel sözler söyledi, öğretmen Ali'yi övdü.

öyle (s) : Ayşe çok üzgündü, sürekli ağladı, Ayşe'yi öyle görmek beni de çok üzdü.

Herkes ne yapacak? Ben de öyle yapacağım.

özel (s) : Seninle özel bir konuda konuşmak istiyorum, bu özel konuyu telefonda konuşmayalım, yarın buluşalım ve yüz yüze konuşalım.

Bu yeni dünya turistleri, oraya özel kıyafetle gidecekler.

özellik (i) : Bu telefonun özelliklerini internette araştırdım.

özen-mek (f) : Yarın annemin arkadaşları bizim evimize gelecek, annem bu nedenle yemekler çok daha fazla özendi ve çok güzel yemekler hazırladı.

İrfan o akşam kıyafetine daha çok özendi ve yerine geçti.

özensiz (s) : Ayşe çok hastaydı bu nedenle partiye özensiz bir kıyafetle gitti.

özle-mek (f) : Annemi çok özledim, hafta sonu annemin yanına gideceğim.

P

pahalı (s) : Bu telefon bin lira ama sen bin iki yüz liraya aldın, neden bu kadar pahalıya aldın?

palavra (i) : Ali bütün gün palavra anlatıyor, yalan söylüyor ve abartıyor.

pamuk (i) : Dün sokakta düştüm ve dizim kanadı, annem pamuk ve tentürdiyotla yaramı temizledi.

papatya (i) : Papatya bahçesinde resim çektirdik, beyaz ve sarı papatyalar çok güzeldi.

para (i) : Bu elbise kaç para ? Cüzdanımda hiç para yok.

Memurları işten kovdular, bu nedenle memurlar bakkala para ödemiyorlar.

paramparça (s) : Masanın üstündeki bardak yere düştü ve bardak paramparça oldu.

Bu dünyaya kuyruklu yıldız çarpacak, insanlar paramparça olacak, diyorlar.

paraşütçü (i) : Paraşütçüler, paraşütle, uçaktan atladılar.

parça (i) : Çocuk makasla kağıdı kesti ve dört parçaya böldü.

Ah, ne olacak? Sepetin dibi çıktı. İçine düştüm. Kalçam, sırtım, kollarım, bacaklarım, yara oldu. Parça parça oldum.

parçala-mak (f) : Kız mektubu okudu, çok sinirlendi ve mektubu yırttı, parçaladı.

parçalan-mak (f) : Vazo yere düştü ve parçalandı.

Eski dünyalar neden parçalandı? Kuyruklu yıldızla mı çarpıştı?

pardon (i) : Pardon, bana bir bardak su verir misiniz? Ayağınıza bastım, pardon,

pardösü (i) : Hava pek soğuk değil ama dışarıda yağmur yağıyor, mutlaka pardösünü giy.

parla-mak (f) : Gece yıldızlar gökyüzünde parlıyorlar.

Kızın beyaz eteğinin ortasında birkaç seyrek pırlanta parladı. Bu pırlanta İrfan'a Halley yıldızının eteğinin ortasındaki birkaç küçük yıldız hatırlattı.

parlak (s) : Ayşe, ablasının düğününde parlak kumaşlı bir elbise giydi.

parmak (i) : Bir elimizde beş parmağımız var, ellerimizde on, ayaklarımızda on parmak var.

pasta (i) : Annem kardeşimin doğum günü için çikolatalı ve vişneli pasta yaptı.

pati (i) : Bizim ellerimiz ve ayaklarımız var, kedilerin ve köpeklerin de patileri var.

patla-mak (f) : Bomba büyük bir gürültüyle patladı.

Büyük bir gürültü oldu. Bu sırada fişekler de patladı, pat, küt, pışşş, pıssss, cızırrrr, vızırrr...

patlama (i) : Dün sokakta büyük bir patlama oldu, herkes pencereye koştu ve sokağa baktı.

paylaş-mak (f) : Dolapta bir elma vardı, bir elmayı kardeşimle patlaştık, yarım elma kardeşim yedi, yarım elma ben yedim.

payton(i) : Eskiden buralarda pek araba yoktu, payton vardı, biz paytona bindik, atlar paytonu çektiler, biz de paytonda gezdik.

pazarlık et-mek (f) : Pazara gittik, pazarcı bize bu mal elli lira dedi, biz otuz lira olsun dedik, pazarcı otuz lira olmaz ama kırk lira olur dedi, biz de tamam dedik, pazarlık yaptık ve malı kırk liraya aldık.

pazartesi (i) : Haftanın ilk günü pazartesi günüdür, haftanın son günü Pazar günüdür.

peçe (i) : Bazı kadınlar siyah çarşaf giyiyorlar ve sokağa çıkıyorlar, bazı kadınlar siyah çarşaf giyiyorlar ve yüzlerini kapatmak için de peçe takıyorlar ve sokağa çıkıyorlar.

O kızlar da ipek çarşafklar, dantelli korseleri giyiyorlar ve süsleniyor. Peçe takıyor ve yüzlerini kapatıyorlar.

pehlivan (i) : Pehlivanlar meydana çıkıyorlar ve güreşiyorlar, bir pehlivan diğer pehlivani yere yatırıyor ve kazanıyor.

pek (s) : Yemek pek lezzetli değildi. Doğum gününe pek çok insan geldi. Dün pek çok defa seni aradım.

İnsanlar pek çok felaket yaşadılar ve hala yaşıyorlar.

peki (e) : Ali dün hastaydı ve okula gelmedi, peki sen neden dün okula gelmedin?

Gazeteye yazı gönderiyorum, buna da kızıyorlar. Bir şey yazıyorum, izin vermiyorlar. Peki beni neden okula gönderdiler?

peltek (s) : Peltek çocuk ‘s’ harfini söylemiyor, peltek çocuk konuştu, herkes çok güldü.

pembe (i) : Kırmızı renk ve beyaz renk karışıyor, pembe renk oluyor. Kızın pembe gömleği çok güzel.

Bu ismi o mükemmel kadının pembe dudaklarından işitti.

pencere (i) : Sabah uyanıyorum ve penceremi açıyorum, pencerede sokağa bakıyorum.

Bu odanın penceresinden Topkapı'ya baktı. Bilgisiz insanları düşündü, üzüldü.

perde (i) : Sokaktaki insanlar pencereden benim odamı görüyorlar ben de bu nedenle pencereye perde taktım.

peri (i) : Kızım masallardaki perileri çok seviyor, doğum gününde peri kostümü giymek istedi.

perşembe (i) : Toplantı Çarşamba günü değil, toplantı Perşembe günü.

Çarşamba günü kına gecesi oldu. Perşembe gecesi de gerdek gecesi oldu.

pervane (i) : Köyde bazı geceler mum yakıyoruz, hemen pervaneler mumun etrafına geliyorlar ve mumun etrafında uçuyorlar.

peş (i) : Burası çok tehlikeli siz önden gitmeyin, benim peşimden gelin. Çocuklar annelerinin peşinden koştular.

Şimdi bu eve benden önce siyah çarşafly bir kadın girdi. Siz o kadının peşinden buraya geldiniz, değil mi?

peşine düş-mek : Ben arkadaşımın doğum günü partisine gitmek istedim, otobüs durağına gittim bir baktım, kardeşim de peşime düştü o da partiye geliyor.

Ben de o alçak kadının peşine düştüm ve buraya kadar geldim.

petrol (i) : Bazı ülkelerdeki topraklardan petrol çıkıyor ama Türkiye’de petrol yok.

peygamber (i) : Müslümanların peygamberi Hz. Muhammet’tir, Hıristiyanların peygamberi Hz. İsa’dır.

pırl pırl (s) : Bu gün baharın ilk günü, güneş pırl pırl parlıyor.

pırlıltı (i) : Güneş gökyüzünde parlıyor, güneşin pırlıltıları denizin üstünde.

pırlanta (i) : Ayşe balo için çok şık bir elbise giydi, pırlanta yüzük, küpe ve kolyesini taktı.

Kızın beyaz eteğinin ortasında birkaç seyrek pırlanta parladı. Bu pırlanta İrfan’a Halley yıldızının eteğinin ortasındaki birkaç küçük yıldızı hatırlattı.

pilot (i) : Uçağı pilotlar kullanıyorlar. Uçak görevlileri pilotlar ve hosteslerdir.

piramit (i) : Pek çok turist Mısır’a, piramitleri görmek için gidiyorlar.

pire (i) : Pire çok küçük bir hayvandır, pireyi yakalamak çok zor, çünkü zıplıyor ve hemen kaçıyor.

pirinç (i) : Annem marketten bir kilo pirinç aldı ve akşam pilav yaptı.

pis (s) : Hemen ellerini yıka, çünkü parka gittin bu nedenle ellerin çok pis.

Kadın ve delikanlı, modern apartmanların arasındaki pis sokağa saptılar.

pişir-mek (f) : Annem çok lezzetli yemekler pişirdi.

Aman anne, önemli değil. Yumurta pişireceğiz.

pişman ol-mak (f) : Dün kardeşime çok kızdım ve çok bağırdım sonra pişman oldum ve çok üzüldüm.

Mektubu yolladı, sonra İrfan pişman oldu. Neden yine saçma sapan şeyler yazdım diye düşündü.

pişmanlık (i) : Ali yeni işi kabul etmedi, sonra çok pişman oldu, bu pişmanlık Ali'yi çok üzdü.

piyano(i) : Ayşe boş zamanlarında gitar ve piyano çalıyor.

plaka (i) : Apartmanın kapısının üstündeki plakada apartmanın numarası yazıyor.

plan (i) : Tatil için güzel bir plan yaptık. Çalışma planı yaptım ve sınavlara hazırlandım.

planla-mak (f) : Öğretmenler bu yıl için dersleri planladılar.

Platon (i) : Platon çok bilgili bir adam, ben de Platon'un kitaplarını okuyorum.

polis (i) : Polisler hırsızları yakaladılar ve karakola götürdüler.

portakal (i) : En sevdiğim meyve portakal, bazen portakalı sıkıyorum ve portakal suyu içiyorum.

Feriha Hanım'ın üstünde yapma portakal çiçekleriyle süslü, beyaz ipek bir elbise vardı.

portre (i) : Sergide, pek çok ünlü insanın yağlı boya portresi vardı.

postacılık (i) : Postacılık zor bir meslek, sokaklarda geziyorlar ve insanlara mektup dağıtıyorlar.

postacısı (i) : Kapı çaldı, kapıyı açtım postacı mektup getirdi.

postane (i) : Postaneye gittim ve arkadaşşıma bir mektup gönderdim.

pot (i) : Bu elbiseyi giymeyeceğim, bu elbiseyi yanlış diktiler, elbisenin kol kısmında pot var.

Mektubu okuyacaksınız ve her kelimesiyle ayal edeceksiniz. Pek çok pot ve çelişki bulacaksınız.

psikolog (i) : Kendimi çok kötü hissettim, depresyona girdim, bir psikolog bana yardım etti, onunla konuştum, şimdi daha iyi hissediyorum.

psikoloji (i) : İstanbul'daki depremden sonra Ali'nin psikolojisi bozuldu.

pusulasız (i) : Pusulasız o ormana sakın gitme, belki kaybolacaksın o zaman yönüne nasıl bulacaksın?

püsküllü (s) : Küçük kızın püsküllü bir elbisesi vardı.

R

Rab (i) : Allah, Tanrı

Şımarık, çok şımarık... Rabbim esirgesin...

rağmen (e) : Hastalığına rağmen Ali de geldi ve bize yardım etti.

Kalbimdeki ses bu açıklıklara rağmen hep sizin lehinize şahitlik yaptı.

rahat (s) : O koltukta rahat mısın? Ben dışarı çıkıyorum, sen evde rahat rahat çalış.

Biraz sinirlerim bozuldu. Geceleri rahat uyumak istiyorum ama olmuyor. Tuhaf ve sıkıntılı rüyalar görüyorum.

rahatla-mak (f) : Hastaneden iyi haberler aldık ve hepimiz çok rahatladık.

rahatlık (i) : İyi geceler, Allah rahatlık versin.

rahatsız (s) : Dün gece kedinin sesi biz çok rahatsız etti.

Annem ve babam bir gün benim için bir eş seçecekler ve beni o adamlarla evlendirecekler. Belki bu durumdan ömrüm boyunca rahatsız olacağım.

rahmet (i) : Allah rahmet eylesin, Allah onun suçunu, günahını affetsin.

rakip (i) : Rakip iki futbol takımı dün akşam maç yaptılar.

rasathane (i) : Bilim adamları, rasathanede gök cisimlerini gözlemliyorlar.

rasat (i) : Bilim adamları, rasathanede yıldızları gözlemiyorlar, rasat yapıyorlar.

rastla-mak (f) : Dün çarşıya gittim, yolsa Ayşe'ye rastladım biraz sohbet ettik.

razı (i) : Siz dersler saat onda başlasın diyorsunuz ama herkes razı mı, bu kararı herkes kabul ediyor mu?

Delikanlı şimdi sevgisinin sadece dostluğuna da razıydı.

reddet-mek (f) : Ali Ayşe'ye evlenme teklif etti, ama Ayşe teklifi reddetti, Ali çok üzüldü.

renk (i) : Güneşin rengi sarı, denizin rengi mavi, bahçenin rengi yeşil.

Hepimizin yüzünden renk gitti, kalp çarpıntımız arttı. Bu felaketi atlatmak imkânsızdı.

renkli (s) : Çocuğun doğum günü için renkli balonlar aldık.

renksiz (i) : Renksiz duvarlar, insanları strese sokuyor.

resim (i) : Dedemin resmini çerçeveye koydum ve odamın duvarına astım.

ressam (i) : Ressam yeni resimler yaptı bu resimlerle sergi açtı.

reverans (i) : Kız nazik bir reveranstan sonra, odasına gitti.

rezil (s) : O rezil adam utanmıyor mu, neden hala seni arıyor?

Ama siz bir kız hakkında bu kadar rezil sözler duydunuz ve yine de o kızı anlamak istediniz.

rezillik (i) : Bu rezilliği hiçbir zaman unutmayacağım.

Bu kadar büyük rezillikleri gördün, o zaman hangi cesaretle beni nikâhına aldın?

rıhtım (i) : Gemiler rıhtıma yanaştılar ve yük indirdiler, yük bindirdiler.

rica et-mek (f) : Rica ediyorum, biraz daha dikkatli olun. Rica ederim beni rahatsız etmeyin.

Bu sözlerime gülmeyin, rica ederim Beyefendi.

rol yap-mak (f) : Oyuncu sahnede çok iyi rol yapıyor.

roman (i) : Bu romanı çok beğendim, bir haftada okudum ve bitirdim.

ruh (i) : Seni çok özleyorum, bu özlemi ruhumun derinliklerinde hissediyorum.

Bu delilik, ruhuma çarpıntılar, heyecanlar ve zevk veriyor. Bunları söylemek istiyorum...

rüya (i) : Dün gece yatağıma yattım, uyudum, rüyamda annemi gördüm.

Ben heyecanlanıyorum ve tuhaf rüyalar görüyorum. Şimdi size bu rüyaları anlatacağım.

rüzgar(i) : Dışarıda çok rüzgar var, ağaçların dalları sallanıyor.

Rüzgar bizim uçağı başka bir semte uçurdu.

S

saadet (i) : Kadının dün yeni bir bebeği doğdu, herkes çok mutluydu, bebek aileye saadet getirdi.

Dünyada, saadet sadece hayal mi? Dünyada saadet nasıl olacak? İki ruh birleşecek ve saadet doğacak.

saat (i) : Film saat kaçta başlayacak? Affedersiniz saat kaç? Saat kaçta ders başlıyor? *Bu gece, gece yarısından iki saat sonra yeryuvarlağı Halley'in kuyruğuna girecek."*

saatlerce (z) : Dün o haber beni çok üzdü, saatlerce odamda ağladım. Onu saatlerce bekledim ama gelmedi.

İrfan, saatlerce, karamsarca ve ümitsizce düşündü düşündü...

sabah (i) : Haydi uyuyalım, sabah erkenden İstanbul'a gideceğiz. Yarın sabah beraber kahvaltı yapalım mı?

Hangi ay, hangi gün, sabah mı akşam mı, bunları nasıl biliyorlar?

sabır (i) : Pek çok dertlerim var ve çarem yok, bu dertlere dayanmak çok zor, Allah'ım bana sabır ver.

sabırsızlan-mak (f) : Ayşe masanın üstündeki hediyeleri gördü, çok sevindi ve heyecanlandı, çok sabırsızlandı, daha fazla beklemedi ve hemen hediyelerini açtı.

sabırsızlık (i) : Bu ne sabırsızlık! Biraz daha bekle lütfen parti bir saat sonra başlayacak.

sabret-mek (f) : Ofiste pek çok problem var, İş arkadaşlarımı ve müdürü de hiç sevmiyorum, işi bırakmak istiyorum ama sabrediyorum bir sene daha çalışacağım.

Bu kuvvet zorluyor ve çok bunaltıyor, buna dayanmak ve sabretmek mümkün değil.

İrfan'da dayanmak istedi ama olmadı.

sabun (i) : Çocuk parktan geldi, hemen banyoya gitti ellerini su ve sabunla yıkadı.

sacayak (i) : Bahçede ateş yaktılar, ateşin üstüne sacayağı koydular ve sacayağın üstüne de büyük bir tencere koydular, tencerede tavuk pişirdiler, o tavuk çok lezzetli oldu.

saç (i) : Kızın saçları sarı, gür ve upuzundu. Adam banyoda saçlarını taradı. Kız saçlarını topladı.

saç-mak (f) : Güneş etrafa ışık saçıyor. Kız etrafa gülücükler saçıyor.

saçma (s) : Bu saçma sözlerine kimse inanmıyor. Lütfen biraz sus, çünkü çok saçma konuşuyorsun.

Taş yağmuru ile moda arasında asla bir bağlantı yok. Bu düşünce çok komik ve saçma.

saçmala-mak (f) : Kar yağıyor, saat gece üç ve sen ben dışarı çıkacağım ve yürüyeceğim diyorsun, saçmalama lütfen!

sadece (z) : İstanbul'a sadece seni görmek için geldim. Ben tokum, sadece bir bardak çay içeceğim.

Kaçmak için bizim sadece dokuz saatimiz var.

saf (s) : Ayşe çok saf bir kız, hiç kötü şeyler düşünmüyor, hiç yalan söylemiyor.

Beni terbiyesiz, namussuz bir kız sanmayın. Ben çok safım. Herkesi de saf sanıyorum.

safılık (i) : Dün sergide bir tablo gördüm, tabloda beyaz melekler, beyaz çiçekler ve beyaz kuşlar vardı, o tablo saflığın resmiydi.

sağ (s) : Kalbimiz vücudumuzda sağ tarafta değil, sol tarafta.

Kadın hangi yöne gitti, İrfan da o yöne doğru gitti. Sağa, sola, ileriye baktı. Kadını gördü.

sağlam (s) : O çok sağlam bir kadındır, eşi ve iki çocuğu depremde öldü ama o kadın şimdi çalışıyor ve diğer üç çocuğuna bakıyor.

Ben sizi sağlam ve dayanıklı tasarladım. Ama öyle değilsiniz bunu mektubunuzda gördüm ve üzüldüm.

sağlık (i) : Sağlık insanlar için bu hayattaki en önemli kavramdır.

sahil (i) : Arkadaşlarımla dün akşam sahile gittik, deniz kenarında yürüyüş yaptık ve sohbet ettik.

sahip ol-mak (f) : Onların bir evi var, arabası yok ama bu hafta yeni bir arabaya sahip olacaklar.

Bir erkek çok güzel bir kadına sahip oluyor. Erkek duygularını tatmin ediyor. O kadın çok güzel ama erkek yine daha sonra başka bir kadına bakıyor. Buna razı olmayacağım!

sahne (i) : Tiyatro oyuncularını sahneye çıktılar ve oyunlarını oynadılar, sahnedeki oyuncularını seyirciler ayakta alkışladılar.

sahte (s) : Bu para gerçek değil, bu para sahte, polisler anlat, bu parayı nereden aldın?

sakallı (s) : Bebek, sakallı adamı gördü ve çok ağladı, çünkü

sakat (s) : Genç futbolcu maçta düştü ve çok kötü sakatlandı, sakat futbolcu bir daha futbol oynamayacak.

sakatla-mak (f) : Genç futbolcu maçta düştü ve çok kötü sakatlandı, sakat futbolcu bir daha futbol oynamayacak.

sakin (z) : Çocuk hiç yaramazlık yapmadı, masaya oturdu ve sessiz sakin resim yaptı.

Sessiz, sakin kırlarda dolaştı. Ağaçların altında, çayırda oturdu ve kurşun kalemle şu yazı taslağını hazırladı.

sakinleş-mek (f) : Dedeciğim, tamam anlıyorum, çok sinirlisin ve çok kırgınsın ama lütfen artık sakinleş biraz tansiyonun çıktı yine.

sakinleştir-mek (f) : Dedem, babama çok sinirlendi, çok kızdı ama dedem kalp hastası bu nedenle ben ve annem dedemi sakinleştirdik.

saklan-mak (f) : Çocuk, annesinden korktu ve koştu masanın altına saklandı.

sakla-mak (f) : Kadın altınlarını ve paralarını bankadaki kasada saklıyor.

O zaman hatıranızı gönlümde ebediyete kadar saygıyla saklayacağım söz veriyorum.

sal (i) : Adam ağaç dallarını bağladı ve bir sal yaptı bu sal ile adadan kurtulmak istedi.

saldır-mak (f) : Adam gece uyandı ve evde hırsızı gördü, hırsız kaçmadı, adama saldırdı ve adamı dövdü.

salgın (s) : Türkiye’de grip salgını var, bir insan grip oluyor, grip diğer insanlara bulaşıyor, sonra herkes hasta oluyor.

salla-mak (f) : Bayramda insanlar ellerinde bayraklarla sokağa çıktılar, insanlar bu bayrakları salladılar, marşlar söylediler ve yürüyüş yaptılar.

Elbisemin beyaz kısmından bir parça yırttım, sopaya bağladım ve imdat bayrağı gibi havada salladım.

sallan-mak (f) : Parkta küçük bir kız salıncağa bindi ve salıncakta sallandı.

Bakın evin çerçeveleri hala sallanıyor. Ah, neyse, çok şükür atlattık. Mübarek yıldız çarptı, gitti değil mi?

salon (i) : Evimizde iki oda bir salon, iki banyo ve bir mutfak var.

O büyük salon doldu, merdivenlerin basamakları da kadınlarla doldu.

saman (i) : Dedem samanları samanlığa koydu, inekler o samanları yiyecekler.

Kutusu saman rengi, kurdelesini mavi...

samimi (s) : Ayşe çok samimi bir kız, sınıfa geliyorum arkadaşlarımı öpüyorum, bazı kızlar uzaktan öpüyorlar beni ama Ayşe öyle değil, Ayşe gülümsüyor ve sıkı sıkı sarılıp beni öpüyor, onu çok seviyorum.

Evimizin içinde samimi bir kucaklaşma, bir ateşli sarılma başladı. Herkes birbiri hakkındaki kötü düşünceleri, yalancılığı, fena niyetleri, kötü muameleyi açıkladı ve af diledi.

samimiyet (i) : Ali ile Ayşe arasında bir samimiyet yok, onlar arkadaşlar ama her zaman görüşmüyorlar, konuşmuyorlar, sadece birbirlerini tanıyorlar, o kadar.

sanat (i) : Sanatın pek çok dalı vardır; sinema, tiyatro, müzik, edebiyat, resim...

Güzelliğin genel kuralları var. Ben o kuralların dışına çıktım. Güzel sanatları, estetiği, her şey inkar ediyorum.

sanatçı (i) : Sanatçının bu şarkısını çok seviyorum.

Burası bir sanatçı zevkiyle, titiz ve seçici bir şekilde düzenlendi. Takımlar maun, kumaşlar Hereke'nin en sade kumaşlarından seçildi.

sandal (i) : Deniz kenarından, dört kişi küçük bir sandala bindik, sandalla denizde dolaştık, balık tuttuk, güneşlendik.

Bekir o sular buraya nasıl gelecek? Çok büyük fırtına olacak, tufan kopacak. Sandal bu fırtınaya, tufana dayanacak mı? Paramparça olacak.

sandalye (i) : Masanın etrafından altı tane sandalye vardı, boş bir sandalyeyi çektim ve oturdum.

Bir gece, evin büyük salonunda lambaları yaktılar. Sandalyeleri, minderleri hazırladılar. Az sonra konferans başlayacak.

san-mak (f) : Ben bugün sınav var sandım ve okula gittim, ama sınav yarın dediler.

Beni hiçbir kadın sevmemi. Çok özendim. Ama ben de hiçbir kadını sevmemdim. Yahut seviyorum sandım ama şimdi anlıyorum onlar sevgi değildi.

sandık(i) : Dalgıçlar denizin dibinde bir sandık buldular, bu sandığı denizden çıkardılar ve açtılar, sandığın içinde paralar ve altınlar vardı, sandıktan büyü bir hazine çıktı.

saniye (i) : Bir saat altmış dakika, bir dakika altmış saniyedir.

Uzmanlar, astronomlar, gök bilginleri ilim sahibi insanlar, rasathaneler, aletler bir saniyede yok olacak.

sanki (z) : Bugün geldi bana sarılıyor beni öpüyor, şakalar yapıyor, sanki dün beni o üzmedi.

Her mektupta bu koku vardı. İrfan bu kokuyu kokladı, sanki sevgilisine dokundu, öyle zevk aldı.

sap-mak (f) : Bu caddede yüz metre yürüyün sonra sağdaki sokağa sapın, hastane orada, göreceksiniz.

Kadın köprüyü geçti ilk kısa caddeyi yürüdü sonra sağa saptı.

sar-mak (f) : Kadın bebeği battaniyeye sardı ve sokağa çıkardı.

sarhoş (s) : Dün gece partide çok içki içti ve sarhoş oldu.

Ben düşündüm ki, yakın zamanda bir mutluluğu yakalayacağım ve bunun sevinci beni sarhoş etti. Küstahlığım bu sarhoşluğun eseri. Bu nedenle affınızı diliyorum.

sarı (i) : Güneş, limon ve muz sarı renktir.

Bazen kızın altın sarısı saç bükümleri mektubun üzerine dökülüyor.

sarıl-mak (f) : Dün anneme sürpriz yaptım ve İstanbul'a gittim, kapıyı çaldım, annem kapıyı açtı beni gördü ve çok şaşırıldı, hemen bana sarıldı ve beni öptü.

Ama şimdi, aynı vatan evlatları birbirime samimiyetle sarılalım ve Tanrı'nın huzuruna barışık gidelim.

sars-mak (f) : Kadın kötü haberi duydu ve soka girdi, kadını omuzlarından tuttum ve sarstım.

Ama bir duygu vardı, İrfan bu duyguyu anlamadı ama bu duygu İrfan'ın beynini sarstı. Böyle bir kıza, hayır bir kadına, bir karıya, bir aşüfteye aldandı ve bu durum İrfan'ın onuruna dokundu.

sat-mak (f) : Ayşe arabasını elli bin liraya satıyor, bu arabayı satacak ve yeni bir araba alacak.

Herkes yağ, fasulye satıyor. Memurlar da bakkal oldu.

satıcı (i) : Arkadaşıma bir hediye almak için mağazaya gittim, satıcı bana yardım etti ve güzel bir hediye aldım.

satılık (s) : Bu ev satılık değil, bu ev kiralık.

satır (i) : Mektubu elime aldım, ilk satırı okudum ve hemen ağladım çünkü sevgilimi çok özledim.

savaş (i) : Dünyada savaş değil, sadece barış istiyoruz.

savaş-mak (f) : Bazı ülkeler savaşmak için yeni silahlar yapıyorlar.

sayfa (i) : Bu kitap çok kalın, altı yüz sayfa ama bu kitap çok ince sadece yüz on sayfa.

Bütün gücünü mantıkla inandırmak için harcadı. Sayfaları doldurdu. Bunları neden yazdı?

saygı (i) : Sağlık, sevgi ve saygı, bu kelimeler, hayatın anahtar kelimeleri.

O zaman hatıranızı gönümde ebediyete kadar saygıyla saklayacağım söz veriyorum.

sayı (i) : Küçük çocuk okula gitti ve okulda matematik dersinde önce sayıları öğrendi.

sebep (i) : Dün okula gelmedin, sebep neydi? Dün okula gelmedim, çünkü hastaydım.

Evlenmemizin birkaç sebepten doğuyor. İlk sebep evlenmek konusunda memleketimizin adetlerini ikimiz de eleştiriyoruz.

seçenek (i) : Yaz tatili için üç tane seçenek var, İzmir'e gitmek, Londra'ya gitmek, Paris'e gitmek.

sefalet (i) : O aile çok fakirdi, sefalet içinde yaşadılar ve sefalet içinde öldüler.

sefer (i) : İstanbul'a üç sefer toplantı için gittim ve Boğaz'da gezmedim ama bu sefer mutlaka Boğaz'da gezeceğim.

Belki kız bu sefer gerçekten çok kızacak ve cevap yazmayacak. İşte o zaman İrfan acınacak bir buhran devresine girecek.

selam ver-mek (f) : Adam ofise girdi, iş arkadaşlarına selam verdi, sonra masasına oturdu ve bilgisayarını açtı.

Kadın caddeden aşağıya indi. Yeni postane yoluna saptı. Birkaç adım yürüdü, karşısında yakışıklı bir delikanlı çıktı. Kadın bu delikanlıya başıyla selam verdi.

sene (i) : Dokuz sene İstanbul'da yaşadım, üç sene de İzmir'de yaşadım.

Beş sene benden süt aldınız. Ben her zaman sütün içine su karıştırdım.

sepet (i) : Bir sepet aldım, bahçeye gittim, ağaçtan meyve topladım ve meyveleri sepete koydum.

Ah, ne olacak? Sepetin dibi çıktı. İçine düştüm. Kalçam, sırtım, kollarım, bacaklarım, yara oldu. Parça parça oldum. Ah ah, ben neden sepetin üzerine çıktım, neden sizinle konuştum... Benim suçum.

serbest (i) : Parkta serbestsin, gez, koş, eğlen, hopla, zıpla, bağır, ne istiyorsun, yap.

Ciddi bir kadın, bir erkeğe neden böyle serbest bir dille mektup yazıyor?

ser-mek (f) : Annem yatağımın üstüne çarşaf serdi.

sersem (s) : Sersem çocuk, anlatıyorum, anlatıyorum ama anlamıyor.

Ben duydum, bunlar epeydir sevişiyorlar. Mektuplar, nameler... Kıyamet kopuyor. Sersem karı, oğlanın anasının haberi yok.

sert (s) : Taş çok sert ama pamuk yumuşak. Bu yatak çok sert, gece sırtım çok ağrıdı.

ses (i) : Kız mikrofonu aldı ve bir şarkı söyledi, kızın sesi çok güzeldi. Gece bir ses duydum ve çok korktum.

Annenin sesi çok hüünlü. Çok duygulandım.

seslen-mek (f) : Çocuk sokakta arkadaşlarıyla top oynadı, annesi balkondan çocuğa eslendi ve çocuğu eve çağırdı.

Nasıl rüya? Bakın evin çerçeveleri hala sallanıyor. Ah, neyse, çok şükür atlattık. Mübarek yıldız çarptı, gitti değil mi? Allah bir daha göstermesin. (Komşu Bedriye Hanım'a seslendi) Kızım Bediye, koş pencereden bak, bizim ev aynı yerinde duruyor mu?

sessiz (s) : Kütüphanede yüksek sesle konuşmak yasak, sessiz olun lütfen.

Fısıltı ile konuştular ve sessiz sessiz güldüler.

sevap (i) : Sen çok insanlara yardım ediyorsun, Allah bu yardımları görüyor, Allah sana sevap verecek.

sevda (i) : Ben Ali'yi çok seviyorum, Ali de beni çok seviyor, biz aşığız, bu büyük sevda.

Bana bir mektup gönderdiniz, bu mektupta aşkla, sevdıyla ilgili tek bir kelime yok.

sev-mek (f) : Annemi, babamı ve kardeşimi çok seviyorum, arkadaşlarımı da çok seviyorum.

Ağabeyi Ragıp evlendi. Ama ağabeyi sevmeyi, aşık olmadı. Evlendi çünkü âdetti. Birkaç ay sonra ağabeyi mutsuz oldu, sorunlar başladı.

sevgi (i) : Çocuk çok hastaydı, annesi bir böbreğini çocuğuna verdi, insanlar bu büyük sevgiyi gördüler ve çok duygulandılar.

Bir dostluğun temelinde şekil olmayacak, o dostluklar çok çabuk bitiyor. Gerçek dostluk için samimi sevgi gerekiyor, bu da ilk anda olmuyor.

sevgili (i) : Ali ve Ayşe sevgililer, onlar bu yaz evlenecekler.

O gün dünyanın son günü. İnsan, sevgilisinin yanında olacak. O başka yerde ölecek, sen başka yerde öleceksin. Ama aynı yerde, beraber ölmek daha iyi değil mi?

sevimli (s) : Dün sokakta beyaz, pamuk gibi bir kedi gördüm, kedi çok sevimliydi, kucağıma aldım ve kediyi sevdim.

sevinç (i) : Dün ağabeyim, yurtdışından geldi, annem babam ve ben çok sevindik, evimize sevinç doldu.

sevin-mek (f) : Ayşe'yi çok özledim, dün Taksim'e gittim ve Ayşe'yi gördüm, çok sevindim.

Bu haberden sonra hepimiz sevindik. Çünkü ateşten, sudan daha çok korkuyoruz. Ama bu sevinç uzun sürmedi. İkinci ilave geldi. İkinci ilave karanlığın nedenini şöyle açıkladı:

seyahat (i) : Tren seyahatlerini çok seviyorum ama çok yoruluyorum ama uçak seyahatleri kısa sürüyor, beni yormuyor, uçak seyahatlerini tercih ediyorum.

seyirci (i) : Seyirciler tiyatro oyununu izlediler ve seyirciler oyunu ayakta alkışladılar.

seyrek (s) : Bu lokantaya pek sık gelmiyorum, çok seyrek geliyorum, yılda sadece bir iki kere.

seyret-mek (f) : Arkadaşlarımla sinemaya gittik ve aksiyon filmi seyrettik.

sez-mek (f) : Bana anlatmadılar ama ben sezdim, onlar bugün kavga ettiler.

İrfan buna pek inanmadı bu işin içinde entrikalar hileler sezdi. Bir tuzağa düşmemek için delikanlı düşündü, düşündü ama akli daha çok karıştı.

sıcak (s) : Bugün hava çok sıcaktı. Çay çok sıcak dikkat et, dökme.

Batı karanlıktı, doğunun alevlerini çok net gördük. Her yer kızıl oldu ve korkunç bir aydınlık oluştu. Çok sıcak oldu, dumanlar bizi çok rahatsız etti.

sıcaklık (i) : Bugün hava çok sıcak, sıcaklık normalin üstünde.

sığın-mak (f) : Bir adam karısı ile kavga etti, karısını ve çocuğunu dövdü, kadın ve çocuk adamdan çok korktular, hemen polise gittiler ve polise sığındılar.

Emrinize tamamıyla uymak istedim ama beni affedin. Affınıza ve merhametinize sığınıyorum. Sizin emrinize uymak, benim gücümü aşılıyor.

sıkı (z) : Hırsızın ellerini kalın bir iple sıkı sıkı bağladılar.

İpi kolunun altından vücuduna sıkı sıkı bağla! diye haykırdı. Bağlamak için uğraştım.

İşte bu sırada ip elimden kurtuldu. Bir gülle gibi hızlı hızlı düştüm.

sıkıca (z) : Elimi sıkıca tut ben seni yukarı çekeceğim ve seni kurtaracağım.

sıkıcı (s) : Off bu film çok sıkıcı, bu filmi kapat başka bir film aç.

Havada bulut yoktu. Ortalık yavaş yavaş karardı. Sıkıcı, bunaltıcı bir hava vardı.

sıkıl-mak (f) : Bugün evdeydim, sadece ders çalıştım çok yoruldu ve çok sıkıldım, haydi biraz dışarı çıkalım ve gezelim.

Dur anlatayım. Bunlar siyah çarşafli iki kadındı. Peçeleri de pek kalındı. Yüzlerini hiç açmadılar ve konferansı dinlediler. Sonra bir tanesi çok sıkıldı, sıcaktan bayılacak gibi oldu ve susadı.

sıkış-mak (f) : Bu koltuk üç kişilik ama biz beş kişi oturuyoruz, çok sıkıştım, kolum ve bacağıma acıdı ben kalkıyorum.

sık-mak (f) : Kolumdaki bilezik, kolumu çok sıktı, eve geldim bileziği çıkardım, kolum kıpkırmızı oldu.

sımsıkı (z) : Çocuk annesinin elini sımsıkı tuttu ve ‘Anneciğim beni sakın bırakma.’ dedi.

Nasıl görecekler paşam? Yüzü sımsıkı kapalıydı.

sınıf (i) : Bizim sınıfımızda on beş öğrenci var. Bizim sınıfımız çok geniş ve aydınlık.

sınır (i) : Kardeşim ve ben odamızda yere bir sınır çizdik, sınırın sağ tarafını ben kullanacağım, sınırın sol tarafını kardeşim kullanacak.

sır (i) : Sana bir şey söyleyeceğim ama bu bir sır, lütfen kimseye söyleme, sadece sen bileceksin.

sırt-mak (f) : Bu şakaya kız nazik nazik gülümsedi, ama adam çirkin dişleri ile sırttı.

sırt (i) : Bütün gün sandalyeye oturdum ve ders çalıştım, sandalyede çalışmak hiç rahat değil, bu nedenle sırtım ağrıdı.

sıska (s) : Kız çok zayıf, ince belli ve çok güzeldi, diğer kız da çok zayıftı ama o siskaydı, sopa gibiydi.

Niçin sıska? Senin sevgilin de manda yavrusuna benziyor. Geçen gün terzide gömleğini görmedin mi? Ne kadar büyük?

sız-mak (f) : Dışarıda çok yağmur yağıyor, pencereleri kapattık ama yine de içeri yağmur sızıyor.

sigara (i) : Sigara içmek sağlığa çok zararlıdır. Adam bahçeye çıktı ve bir sigara içti.

silah (i) : Adam çantasından bir silah çıkardı ve o silahla diğer adamı vurdu.

Herkes dünyanın silahıyla savaşacak. Bu savaşlarla ilgili yeni tarih kitapları yazacaklar.

sil-mek (f) : Pencereler çok kirli, bugün pencereleri sileceğim. Arkadaşıma bir mektup yazdım ama mektubu beğenmedim, yazıları sildim ve yeniden yazdım.

Hepimiz aniden sustuk. Annem cebinden bir mendil çıkardı. Gözlerinden yaşları hüznle aktı. Annem bu yaşları sildi ve:

sinir (i) : Bazen toplantılar çok stresli geçiyor eve çok sinirli bir halde geliyorum, eşim bana kahve hazırlıyor ve balkonda içiyoruz, bütün sinirim o anda yok oluyor.

Bahçemizde ağabeyimin bisikletine biniyorum. Bisikleti mahvediyorum. Bisiklete biniyorum ve bir o duvara bir diğer duvara çarpıyorum. Düşünüyorum o bisiklet bir at gibi. Ben de bahçede at eğitimi yapıyorum. Bütün sinirimi bisiklet alıyor.

sinirlen-mek (f) : Kardeşim kolyemi kaybetti, ona çok sinirlendim, çünkü bu kolye çok değerli sakın sen kullanma dedim ama o kullandı ve kaybetti.

İrfan bir kız görüyor, ümitleniyor, hayaller kuruyor sonra düşünüyor, sinirleniyor, üzüntü ve azap çekiyor.

sinirli (s) : Neden bu kadar çok sinirlisin, Ali'ye kavga mı ettiniz?

sirke (i) : Salatayı hazırladım, salataya tuz attım, yağ ve sirke döktüm.

sis (i) : Dün sabah uyandım ve pencereyi açtım, çok sis vardı, diğer binaları görmedim, sisli havada araba kullanmak çok tehlikeli.

İrfan perdeyi biraz araladı ve dışarıya baktı. Hava sakindi. Yaprak kıvıldamadı. Her tarafta hafif bir sis vardı.

sivri (s) : Kalemimin ucu sivri değil, bu nedenle güzel yazmıyor, kalemtırışla kalemin ucunu açtım ve sivri yaptım, şimdi çok güzel yazıyor.

siyah (i) : Gece pencereden baktım, bütün şehir karanlık ve siyah renkliydi.

Siyah ve beyaz bayraklar açıyorlar. Bu bayraklar ölümü ve hayatı sembolize ediyor.

siyanür (i) : Siyanür çok kuvvetli ve çok tehlikeli bir zehirdir.

siyaset (i) : Ali'nin babası siyaset alanında çalışıyor, Ali'nin babası politikacı.

sofra (i) : Akşam yemeklerini, bütün aile salondaki sofrada yiyoruz.

soğan (i) : Soğan ve patates yemeklerin ana maddesidir.

soğuk (s) : Hava çok soğuk, dışarıda kar yağıyor. / O çok soğuk bir kadın, hiç gülmüyor, pek konuşmuyor.

sohbet (i) : Hafta sonu arkadaşlarımla buluştum, biraz sohbet ettik ve kahve içtik.

İrfan Bey, kadınların bu özelliğini biliyor. Bu nedenle çay, kahve ve şerbet sohbetlerini uzun süre yapıyor ve kadınların sohbetlerini dinliyor.

sokak (i) : Biz bu caddenin üçüncü sokağında oturuyoruz.

Böyle bir ülkede İrfan neden evlenecek? Bu sıkıntılı evlerde bir hayat yaşamak, bu kirli sokakların yamuk kaldırımlarında çocuk büyütmek için mi?

sok-mak (f) : Ayşe kıyafetlerini aceleyle bavuluna soktu, bavulunu aldı ve hemen evden çıktı.

Seni zorla mı soktular bu sepete anne? Tabii sen girdin.

sokul-mak (f) : Çocuk korktu ve annesinin kolunun altına sokuldu.

sol (s) : Kalbimiz vücudumuzun sol tarafında.

Kadın hangi yöne gitti, İrfan da o yöne doğru gitti. Sağa, sola, ileriye baktı. Kadını gördü.

sol-mak (f) : Bir ay tatile gittim, çiçeklerime kimse su vermedi, bu nedenle bütün çiçekler soldu.

solucan (i) : Solucan küçük bir yılan gibi, topraktan çıkıyor, pek çok hayvan solucan yiyor.

soluk (s) : Bu odanın duvarlarının rengi güzel ama renkler canlı değil, renkler soluk, ben canlı renkleri seviyorum.

son (i) : Filmin sonunda herkes öldü. Derin sonunda on dakika alıştırma yaptık.

Tek önemli kelime 'eşitlik'ti. İşte o büyük saniye ilk ve son defa herkes eşit olacak.

sonra (z) : Sabah uyanıyorum önce kahvaltı yapıyorum, sonra duş alıyorum, hazırlanıyorum ve evden çıkıyorum.

İrfan bir kız görüyor, ümitleniyor, hayaller kuruyor sonra düşünüyor, sinirleniyor, üzüntü ve azap çekiyor.

sonsuz(s) : Uzayın başı veya sonu yoktur, uzay sonsuz bir boşluktur.

Etrafıma baktım. Sonsuz bir açık deniz...

sonuçta (z) : Sınav için çok çalıştım, çok yoruldum, çok zor bir sınavdı ama sonuçta kazandım.

sopa (i) : Adamın silahı yoktu, bu nedenle uzun bir sopayla dövdü hırsız.

sor-mak (f) : Sana soruyorum, neden dün gece eve gelmedin? Bana cevap ver!

Annesine yaklaştı ve sordu: - Anne ne konuşuyorsunuz?

soru (i) : Kitapta on tane soru vardı, dört soru çok kolaydı ve hemen çözdüm ama altı soru çok zordu.

Kuyruk kaç kilometre, kuyruk hangi maddeden oluşuyor? Bu sorulara uzmanlar farklı cevaplar veriyorlar.

sorun (i) : Bu yolda neden bu kadar çok trafik var, bu normal değil, acaba bir sorun mu var?

soy (i) : Bazı hayvanların soyu tükeniyor, artık o hayvanlardan dünyada yok.

Belki bütün insanlar öldü. Dünyada insan soyundan sadece ben kaldım.

soy-mak (f) : Annem bana iki tane elma ve bir de portakal soydu ben de yedim. / Hırsız, bankaya girdi bankayı soydu.

sön-mek (f) : Akşam deniz kenarında ateş yaktık, ateş gece söndü, biz çok üşüdük.

Sular saldıracak ve yangın sönecek, böyle tahmin ediyorlar.

söndür-mek (f) : Evde yangın çıktı, itfaiye geldi ve hemen yangını söndürdü.

Ben çirkin bir kızım, diyorsunuz. Neden, çünkü gönlümdeki sevdayı dondurmak söndürmek istiyorsunuz.

söyle-mek (f) : Küçük kız şarkılar söyledi, herkes küçük kızın sesini çok beğendi.

Ay, çabuk söyle. Merak ettim. Boğazıma bir şey tıkanıyor. Fena oluyorum. Kötü bir haber verme, rica ederim.

söylenti (i) : İstanbul'da bu sene çok az yağmur yağdı, barajlarda su yok diyorlar ama bu sadece bir söylenti, henüz net değil.

Bu konu hakkında çok az ve genel bilgi var. Kitaplar, gazeteler ve söylentiler...

söz (i) : Ali çok üzgündü, buraya geldi oturdu ama hiç konuşmadı, tek bir söz bile söylemedi, sonra gitti.

Bekir'i avutmak istedim. Birkaç söz düşündüm ve dışarıdan bir gürültü geldi:

spor (i) : Sağlıklı bir vücut için spor şart.

Spor bizde erkeklere özel bir eğlencedir. Ama ben de sporcu olmak istiyorum. Bir Türk kadını için bu normal mi? Kadınlar için spor yapmak değil, sporu düşünmek bile büyük bir cesarettir.

sporcu (i) : Başarılı sporcu bu yarışta bir madalya daha kazandı.

su (i) : Her gün iki litre su içmek, insan sağlığı için çok faydalıdır.

Tanrının ateş ve su cezasıyla, mülkümüzle beraber yok oluyoruz.

suç (i) : Bu senin suçun değil, lütfen üzülme artık, diğer araba senin arabana çarptı, sen suçsuzsun.

Suç bende değil. Ben coşmadım, aşk coştı. Tabiat coştı.

suçla-mak (f) : Ali sınavda başarılı değildi, Ali, babasını suçladı, çünkü ali babasından yeni kitaplar istedi, ama babası yeni kitap almadı, Ali de sınavda başarısız oldu, bu babasının suçuydu.

Önce beni dinleyin ve suçlamak için acele etmeyin. Beni anlayın, dinleyin sonra karar verin, ben bu karara razı olacağım.

suçlama (i) : Dün gece kapı çaldı, polisler evimize geldi, hakkınızda suçlamalar var dediler ve babamı karakola götürdüler.

İrfan, siyah çarşafli kadının bir gün önce ki uygunsuz halini ve bugün 151 numaralı eve girmesini sonra kaybolmasını düşündü. Bu suçlamalar temelsiz değildi.

suçlu (s) : Polisler suçluyu yakaladılar ve karakola götürdüler.

Bu taşlar her zaman suçlu insanların başına düşmüyor. Bu taşlar nedeniyle masum insanlar ve hayvanlar ölüyor.

suçsuz (s) : Parayı ben çalmadım, ben suçsuzum.

sure (i) : Müslümanların kutsal kitabı kuranda, yüz on dört bölüm vardır, bu bölümlere sure denir.

sus-mak (f) : Ali çok konuşuyor, hiç susmuyor.

Birden hanımlar arasında bir gürültü oldu. İrfan Bey sustu ve dinledi.

sustur-mak (f) : Öğretmen bir soru sordu Ali cevap verdi, ama Ali hiç susmadı, biz konuşmak istedik ama olmadı, öğretmen Ali'yi susturdu sonra biz konuştuk.

Bir çocuk ağladı, annesi o çocuğu susturdu ve İrfan Bey devam etti:

sümüklüböcek (i) : Bahçemizin duvarlarında pek çok sümüklüböcek var.

süpürge (i) : Kadın süpürge ile evinin odalarını süpürdü, temizledi.

Zavallı Türk kadınının, evin içinde, vücut hareketi için iki büyük sebebi var. Birinci sebep eğilecek ve süpürge ile evi süpürecek.

süpür-mek (f) : Kadın süpürge ile evinin odalarını süpürdü, temizledi.

sürahi (i) : Annem sürahiye su koydu ve sürahiyi sofraya getirdi, ben de sürahideki suyu bardaklara koydum.

sür-mek (f) : Sınav bir buçuk saat sürecek. Buradan Taksim otobüsle yarım saat sürüyor.

İşte bakın, ağlıyorum. Niçin, niçin? Açıklayacağım ama biraz uzun sürecek.

süre (i) : sınav için süreniz kırk beş dakika. Süreniz bitti lütfen sınav kağıtlarını getirin.

Bu nedenle çay, kahve ve şerbet sohbetlerini uzun süre yapıyor ve kadınların sohbetlerini dinliyor.

sürekli (z) : Ali sürekli konuşuyor, hiç susmuyor.

Konferans günü, bizim Emsal kalabalığın arasında bir kız gördü. Sürekli kızın güzelliğini anlatıyor, hiç susmuyor. Kız dünya güzeli, diyor Emsal.

sürt-mek (f) : Merdivenlerde hızlı hızlı indim, kolumu dirseğimi duvara sürttüm kolum çok acıdı.

süs (i) : Bu balonları doğum günü partisi süsü için aldım.

süslen-mek (f) : Ayşe parti için yeni elbisesini giydi, aynanın karşısında geçti, bir saat süslendi.

Emeti Hanım güzel giyindi, süslendi püslendi.

süslü (s) : Ayşe parti için çok süslü bir elbise aldı.

Feriha Hanım'ın üstünde yapma portakal çiçekleriyle süslü, beyaz ipek bir elbise vardı.

süt (i) : Ali kahvaltıda her sabah bir bardak süt içiyor.

sütçü (i) : Sütçüden iki litre süt aldım, bir litre sütle yoğurt yaptım, bir litre sütü de içtik.

sütlaç (i) : Annem marketten süt, şeker, pirinç ve nişasta aldı, akşam bize sütlaç tatlısı yaptı.

sütun (i) : Gazetenin sütunlarındaki yazıları okudum.

Gazetenin ilk sütunlarında ümitsiz ve karamsar yargılar vardı. Asıl haber bölümüne geçtim. Korkum arttı.

Ş

şahane(s) : Dügün bir masal gibiydi, büyüleyiciydi, şahaneydi.

şahitlik (i) : Ali hırsız değil ben biliyorum, mahkemeye gittim ve Ali için şahitlik yaptım, hakime anlattım, Ali suçlu değil, dedim.

şair (i) : Ünlü şairin yeni şiir kitabı çıktı, kitabı dün aldım okudum, şiirler çok başarılıydı.

şaka (i) : Ali şaka yaptı, ama bu komik bir şaka değildi, kimse gülmedi.

İrfan Bey konferansın başında düşündü bu şaka çok eğlenceli olacak. Ama öyle olmadı. İrfan Bey bunu tahmin etmedi. Çünkü herkes çok korktu. O pişman oldu.

şakacı (s) : Ali çok şakacı bir çocuk, her zaman şakalar yapıyor ve insanları güldürüyor.

İrfan mektubu kim yazdı, diye düşündü. Belki şakacı bir insan yazdı ve İrfan'la dalga geçmek istedi.

şans (i) : Büyük bir trafik kazası oldu, arabalar paramparça ama insanlar çok iyi, bu çok büyük bir şans.

şanslı (s) : Ayşe çok şanslı bir kız, geçen gün bir piyango bileti aldı, zengin oldu.

Zavallı aşk konusunda şanslı değildi. Hiçbir kız İrfan'ın yüzünü güldürmedi.

şapka (i) : Hava çok soğuk, kafana şapkanı tak ve boynuna atkını sar. Hava çok sıcak, başına şapkanı tak, başına güneş geçmesin.

şarkı (i) : Ali'nin sesi çok güzel, partide Ali de şarkı söyledi, herkes dans etti.

Bir şarkı var (Benim gücüm kalmadı, artık karar senin), bu şarkı neden bilmiyorum, birkaç zamandır dilime dolandı, sürekli söylüyorum.

şart (i) : Bir şartım var; yarın size geleceğim ama sen de benim ödevime yardım edeceksin.

Not: Eyvah, unutacağım. Affedersiniz, bir şartım var. Bu şartı kabul edin, rica ederim. Her şey tamam olacak, o şartımı o zaman söyleyeceğim...

şaşır-mak (f) : Kapıyı açtım, eve girdim, masanın üstünde büyük bir pasta gördüm çok şaşırdım.

Fişekler hanımların arasında dolaştı, patladı. Herkes bağırды, çığlık attı. Hanımlar çok şaşırdılar. Neler oluyor anlamadılar.

şaşkın (s) : Şaşkın çocuk, sana iki ekmek ve bir litre süt al dedim, ama sen bir ekmek iki yumurta aldın.

Odacılar kuşkulu ve şaşkın İrfan'a baktılar.

şefkat (i) : Annesi şefkatle bebeği öptü, okşadı ve sevdi.

şefkatli (s) : Bebek annesinin şefkatli kollarında hemen uyudu.

şehir (i) : İstanbul çok büyük ve çok kalabalık bir şehir.

şehit (i) : Bu savaşta pek çok asker öldü, o askerler şehit oldular.

şeker (i) : Annem marketten şeker aldı, akşam bize baklava yapacak.

Pasta, kurabiye, gevrek, şeker, limonata ile bir büfe hazırladılar.

şekerleme (i) : Çocuklar masanın üstünde şekerlemeler var, o şekerlemelerden alın ve yiyin lütfen.

şekil (i) : Dünyanın ve güneşin şekli yuvarlak, top gibi, evimizin şekli dikdörtgen.

şelale (i) : Şelaleden sular akıyor, biz de biraz suyun içinde oyun oynadık, şelalenin altında ıslandık.

şerbet (i) : Su ve şekerle annem şerbet yaptı, misafirlere şerbet dağıttım, hepimiz şerbet içtik.

şeref (i) : Başbakan evimiz geldi, bu bizim için büyük bir şereftir, çok mutlu olduk, çok sevindik.

Sizin gibi hanımlar beni tanyor. Bu şeref benim için çok büyük bir mutluluk.

şereflendir-mek (f) : Başbakan evimize geldi ve evimizi şereflendirdi.

şeriat (i) : Bazı İslam ülkeleri şeriat kanunlarına göre yönetiliyor.

şey (i) : Sana bir şey söyleyeceğim. Bir şey içer misin? Marketten bir şey istemiyorum.

Aman bu gençler... Bir şey duyuyorlar hemen görmek istiyorlar, deli kızlar...

şık (s) : Bu çok şık bir elbise, nereden aldın? Bu akşam çok şıksın, özel bir akşam mı?

Bizi çok güzel bir odaya aldılar. Oda Avrupai, şık bir odaydı.

şımarık (s) : Çok şımarık biz çocuk, her zaman yaramazlık yapıyor, annesini ve babasını hiç dinlemiyor.

Senin şımarık hanımın "Ben hamama giremeyeceğim. Biz beyle beraber yıldıza bakacağız." dedi.

şiddet (i) : Dün akşam başım çok ağrıdı, ilaç almadım, gece ağrının şiddeti arttı ben de hastaneye gittim.

Depremi şiddeti arttı. İki çenemiz zangır zangır titredi. Kasırganın şiddeti arttı, korkunçtu, bunu tarif etmek mümkün değil.

şifre (i) : Kasamın şifresini unuttum, şimdi nasıl açacağım bu kasayı? Kredi kartınızın şifresini diğer insanlara söylemeyin.

şiiir (i) : Şair deniz kenarına gittik, boğaz manzarasını seyretti ve duygusal şiirler yazdı.

şikayet et-mek (f) : Ali'nin komşusu gece çok gürültü yapıyor, Ali hiç uyumuyor, Ali polise gitti ve komşusunu şikayet etti.

şimdi (z) : Karnım tok, şimdi yemek yemek istemiyorum, sonra yiyeceğim.

Aman girdim işte. Şimdi çıkmak istiyorum. Uğraşıyorum ama olmuyor. Beni hemen kurtar buradan.

şişe (i): Buzdolabında iki şişe var, bir şişede su var, diğer şişede süt var.

şom ağız (s) : Ay o çok şom ağızlı bir kadın, deprem olacak diyor, deprem oluyor, dikkat et kaza yaparsın diyor, şoför kaza yapıyor.

şöyle (z) : Şöyle otur da seninle konuşalım.

Elimle işaret ettim ve o da dışarı çıktı. Benim de elim titredi, gazeteyi aldım. Birinci sütun şöyle başlıyor:

şükret-mek (f) : Biz dua ediyoruz Allah'tan bazı şeyler istiyoruz, Allah da bize veriyor, o zaman biz de Allah'a şükrederim, teşekkür ederim.

şükür (i) : Dedeciğin nasılsınız? Çok şükür kızım, çok iyiyim.

Su içiyorsunuz bismillah demiyorsunuz, sofradan kalkıyorsunuz, yarabbi şükür demiyorsunuz.

şüphe (i) : Adam düşündü, bu çocuk benim çocuğum mu yoksa başka bir adamın çocuğu mu? Adam bu şüphe ile yaşamak istemedi, doktora gitti ve test yaptırdı.

Kızla evlenecekler, ilk gece İrfan kızı anlayacak bu konuda şüphe yok. Ama sonra?

şüphesiz (i) : Sen bu mesleği çok seviyorsun şüphesiz, ama bu iş çok tehlikeli, lütfen bu işi yapma.

T

tabiat (i) : İnsanlar ağaçları kesiyorlar, ormanları yakıyorlar, tabiatın dengesini bozuyorlar.

Adetlerimiz bizi engelliyor ama tabiat engellemiyor. Tabiat bize de beyin, sinir ve kas verdi. Bunları çalıştırmak gerekiyor. Bunlar işlemek istiyorlar.

tabii (i) : Beni seviyor musun? Tabii seviyorum, sen benim eşimsin.

Seni zorla mı soktular bu sepete anne? Tabii sen girdin.

tablo (i) : Duvardaki tablo çok ünlü bir ressamın ait. Sergideki tabloları çok beğendim.

tabut (i) : Adam öldü, adamı yıkadılar, kefene sardılar ve tabuta koydular, tabutla mezarlığa götürdüler.

tat (i) : Yemeğin tadı çok lezzetliydi. Yemeğin tadına baktım, biraz tuzsuz.

Şimdi gerçek kardeşliğin tadıyla zevk alalım ve bu tatla ölelim. Kusurlarımızı itiraf edelim ve birbirimizden af dileyelim.

tat-mak (f) : Yemeği bir tat bakalım, lezzetli mi? Anneliğin tadı, bu dünyadaki en güzel duydu.

tahmin et-mek (f) : Tahmin ediyorum ki yarınki toplantı çok sıkıcı ve stresli olacak. *İrfan Bey konferansın başında düşündü bu şaka çok eğlenceli olacak. Ama öyle olmadı. İrfan Bey bunu tahmin etmedi. Çünkü herkes çok korktu. O pişman oldu.*

tahta (i) : Tahta masanın kenarında altı tane tahta sandalye vardı, tahta sandalyeye oturdum.

Sultanahmet Meydanı'na ve Beyazıt Meydanı'na seyirciler için tahta sandalye koyacaklar. Bir seyirciden kırk para alacaklar.

tahtakurusu (i) : Evimizde tahtakurusu böcekleri var, bu nedenle evimizi ilaçlattık.

takım (i) : İki takım olduk ve maç yaptık. Basketbol ve futbol bir takım oyunudur.

tak-mak (f) : Ayşe saçına bir toka taktı, gözüne de gözlüğünü taktı ve sokağa çıktı.

O kızlar da ipek çarşaf, dantelli korseleri giyiyorlar ve süsleniyor. Peçe takıyor ve yüzlerini kapatıyorlar.

takip et-mek (f) : Bir adam beni takip ediyor, çok korkuyorum, ben sağa dönüyorum adam da sağa dönüyor, ben caddeye çıkıyorum adam da caddeye çıkıyor, polise şikayet edeceğim.

İşte bu yol sevgisine gidiyor. İrfan bu kadını takip edecek, o zaman küçük hanım kim öğrenecek.

taklit et-mek (f) : Küçük kız annesini taklit ediyor, annesi nasıl yürüyor, nasıl konuşuyor, nasıl oturuyor, küçük kız da öyle yapıyor.

tam (s) : Tam elmayı ikiye böldük, yarım elmayı ben yedim, yarım elmayı kardeşim yedi.

Siz tam bir hürriyete sahip olmak için erkek yaratılmak istiyorsunuz ama kadın yaratıldınız.

tamam (i) : Sabah saat sekizde bulaşacağız tamam mı? Tamam, saat sekizde durakta buluşalım.

İşte tamam! Şimdi kadınlardan güzel bir intikam alacağım! dedi.

tamamen (z) : Eyvah! Bugün toplantı vardı, ben toplantıyı tamamen unuttum, hiç aklıma gelmedi.

Benim zaten aklım başımda değildi. Siz şimdi tamamen aklımı başımdan alınız...

tane (i) : Maketten üç tane ekmek on tane de yumurta al.

İrfan Bey onların adlarını biliyor. Onları anlatıyor. O kitapta kuyruklu bir tane değil. Çok...

tanı-mak (f) : Sizi tanımıyorum, siz kimsiniz? Beni tanımadın mı?

İrfan düşündü, kızı tanımıyor, kimliğini, terbiyesini ve niyetini bilmiyor. İlk seferde neden bu kadar tutkulu bir cevap yazdı?

tanıdık (s) : Bu partideki insanların hepsi tanıdık, bazı insanlar eski okul arkadaşım, bazı insanlar komşum, bazı insanlar iş arkadaşım, herkesi tanıyorum.

Kalabalık içinde pek çok tanıdık kadınlara rastladı.

tanın-mak (f) : Ünlü sanatçı tanınmak istemedi, bu nedenle büyük biz gözlük ve şapka taktı.

Tanınmak istemediniz, fesinizi basturdunuz, ceketinizin yakalarını kaldırdınız.

tanış-mak (f) : Ali'yle dün bir partiden tanıştık.

Birkaç mektupla biz manevi ve ruhi bakımdan biraz tanıştık.

Tanrı (i) : Her gece Tanrı'ya dua ediyorum.

Çünkü belki öleceğiz ve ben Tanrı'nın huzuruna bir melek gibi gitmek istiyorum.

tapınak (i) : İnsanlar tapınakla gidiyorlar ve tapınaklarda ibadet yapıyorlar.

tapın-mak (f) : İnsanlar tapınaklara gidiyorlar ve orada tapınıyorlar, ibadet yapıyorlar.

tap-mak (f) : Bazı insanlar güneşe taptılar, bazı insanlar putlara taptılar, bazı insanlar ateşe taptılar, bazı insanlar Tanrıya taptılar.

taptaze (s) : Bu domatesleri dün pazardan aldım çok domatesler taze, ama bu domatesler az önce bahçemden topladım bu domatesler taptaze.

tara-mak (f) : Küçük kızın annesi bir tarak aldı, tarakla küçük kızın saçlarını taradı ve sonra topladı.

taraf (i) : Hırsız hızla kaçtı ve gitti, ne tarafa gitti gördünüz mü? Ben gördüm, sağ tarafa doğru koştu.

tarif et-mek (f) : Bu yemeği nasıl yapacağım bana tarif eder misin? Hastane nerede bana tarif eder misiniz?

Felaket çok büyük çok ağır ve insan gücü çok küçük, çok aciz. Bu felaketin büyüklüğünü ve insan gücünün küçüklüğünü tarif etmek için ölçü aramak çocukluk oluyor.

tarih (i) : Bugün tarih, coğrafya ve edebiyat dersim var.

Belki Müthiş Bilâ'da insanlar var. O zaman bu dünyanın insanlarını, istemeyecekler ve Bilâlılar vatanlarını şiddetle savunacaklar. Herkes dünyasının silahıyla savaşacak. Bu savaşlarla ilgili yeni tarih kitapları yazacaklar

tarla (i) : Köyde dedemin iki yüz metrekare mısır tarlası var.

tartı (i) : Marketten biraz elma aldım, görevli adam elmaları tartıya koydu ve tartıda elmaları tarttı.

tartış-mak (f) : Toplantıda bazı problemler çıktı, bazı konularda uzun uzun tartıştık.

tarz (i) : Ne tarz giyiniyorsun, klasik mi, spor mu? Ne tarz müzik dinliyorsun?

Ben klasik müziğin sanatlı namelerinden etkileniyorum, annem başka tarz müzikler dinliyor ve mutlu oluyor.

tasarla-mak (f) : Mimar, yeni bir bina tasarlıyor. Modacı yaz mevsimi için yeni kıyafetler tasarlıyor.

Her hayalimde güzel kızlar tasarladım, bu kızlar yoktu ve ben o güzeller için çok ağladım.

taslak (i) : Bu ödev benim için çok önemli ve çok değerli, önce bir taslak hazırladım, sonra gerçek ödevimi yazdım.

tasvir (i) : İstanbul hakkında bir kitap okuyorum, kitapta uzun uzun İstanbul tasvirleri var, bu tasvirleri okuyorum, gözlerimi kapatıyorum, sanki İstanbul'u görüyorum.

taş (i) : Çocuk yerden bir taş aldı ve taşı evin camına attı, evin camı kırıldı.

Bu taşlar bazen birkaç gram, bazen binlerce kilo. Bu taşlar, her zaman üzerimize dökülüyor, bu uzay tozu. Bu toz gökyüzünden dökülüyor.

taşın-mak (f) : Biz bu sokakta ve şu apartmanda üç yıl oturduk ama geçen sene bu apartmandan taşındık, şimdi Beşiktaş'ta bir apartmanda oturuyoruz.

taşıt (i) : Hava taşıtları; uçak, helikopter... Deniz taşıtları; gemi, vapur... Kara taşıtları; otobüs, taksi...

Elbisemin beyaz kısmından bir parça yırttım, sopaya bağladım ve imdat bayrağı gibi havada salladım. Belki bayrağın yalvarış dolu çağrısına koştular belki de rüzgar itti, bilmiyorum, bir hava taşıtı bana yaklaştı.

taş-mak (f) : Ben telefonla konuşuyorum, ocağa bir baktım süt taşıyor. Bardağa çok su koydun, su bardaktan taşıtı, masa da ıslandı.

Uzun zamandır size de utangaç utangaç, aldatıcı tavırlarla mektup taşıyor.

tatlı (s) : Bebek çok tatlıydı. Puding çok tatlı, sen de yer misin?

tatlı (z) : Kız tatlı tatlı konuşuyor. Tatlı tatlı bana bakıyor.

İrfan teşekkür etmek için tatlı tatlı gülümsedi:

tavan (i) : Duvarları boyadık ama evin tavanını boyamak çok zor, boynum ağrıdı.

tavsiye (i) : Arkadaşım bu üniversitede okuyor, bu üniversiteyi çok seviyor, çok memnun, bana da bu üniversiteyi tavsiye etti, ben de arkadaşımın tavsiyesiyle bu üniversiteye kaydoldum.

tavuk (i) : Dedemin on beş tane tavuğu var, her sabah kümese gidiyorum tavuklardan yumurta alıyorum.

taze (s) : Bu domatesler çok taze, şimdi bahçeden topladım. Bu balıklar taze mi, bayat mı?

tedavi (i) : Hastayı tedavi için ambulansla büyük bir hastaneye götürdüler.

İnsanlığın en büyük hastalığı nedir? İnsanlar hastalıklara tedavi aramıyorlar, hastalığı küçük, basit bir şey gibi görmek istiyorlar.

tehdit et-mek (f) : Adam kadını tehdit etti, 'Bu olayı kimseye anlatma, seni öldürürüm.' dedi.

Kadın birkaç adım gitti ve tekrar delikanlıya döndü, tehdit ediyor gibi yumruğunu gösterdi.

tehlike(i) : Çocuklar, inşaata yakın yerlerde oyun oynamasınlar, inşaat alanlarında tehlike var.

Herkes Halley'in kuyruğunu düşünüyor, endişeleniyor ve korkuyor çünkü bekliyoruz her an tehlike var ve herkes bunu konuşuyor. Herkes 'ben nasıl öleceğim?' diyor.

tek (s) : Bu sınıfta bir tek seni seviyorum, diğer arkadaşları sevmiyorum. Ali tek kelime konuşmadı.

Onlar için canları önemli değildi. Tek önemli kelime 'eşitlik'ti. İşte o büyük saniye ilk ve son defa herkes eşit olacak.

teklif (i) : Ali, Ayşe'ye evlenme teklif etti, Ayşe şimdi bu teklifi düşünüyor.

tekne (i) : Zengin iş adamı lüks bir tekne aldı, dün deniz kenarına gittik, tekneye baktık.

Haydi, haydi git. Sandal mı alacaksın, tekne mi alacaksın, al.

tekrar et-mek (f) : Sınav bitti lütfen sınav kağıtlarınızı getirin, tekrar ediyorum, sınav bitti, sınav kağıtlarınızı getirin.

Ben şimdi kızdınız mı diye soruyorum, bu budalalık değil mi? Evet, biliyorum. Hep aynı şeyleri tekrar ediyorum. Ama ne yapayım? Kızgınlığınızı yatıştırmak ve sizi güldürmek istiyorum.

tekrarla-mak (f) : Sana üç defa odanı topla dedim, bir daha tekrarlamayacağım hemen odanı topla.

telaşlan-mak (f) : Çocuk elindeki mumu yere düşürdü, halı aniden yandı, çocuk telaşlandı ve korktu, çocuk hemen sokağa kaçtı ve bütün ev yandı.

Birkaç yıl sonra zaten öleceğiz. O halde şimdi çok korkmak ve telaşlanmak çok yanlış. Birkaç yıl önce veya birkaç yıl sonra mutlaka öleceğiz.

telaşlı (z) : Ali yarım saat arkadaşıyla telefonda konuştu, sonra telaşlı telaşlı bavulunu topladı ve hemen evden çıktı, ne oldu anlamadık.

teleskop (i) : Dün gece teleskopla gökyüzündeki yıldızlara ve aya baktık.

telgraf(i) : Şimdi elektronik posta ile haberleşiyoruz, eskiden insanlar mektupla, acil durumlarda ise telgrafla haberleştiler.

Avrupa'dan şimdi telgraf geldi. Telgraf... telgraf... İki saat sonra denizler taşacak, dünya batacak. Bu telgrafta yazıyor...

tembel(s) : Ali çok tembel bir öğrenci, hiç ders çalışmıyor, ödev yapmıyor, öğretmeni dinlemiyor.

temiz (s) : Ev çok pisti, hemen annemle temizlik yaptık ve evi temizledik, şimdi ev çok temiz.

Sen tarif ettin, biz de o eve gittik. Konak gibi, temiz pak bir ev.

temizlik (i) : Ev çok kirli bugün annemle temizlik yapacağız.

temmuz (i) : Okullar haziran ayında kapanıyor, temmuz ve ağustos ayında tatil yapacağız.

ten (i) : Ali, kızın yüzüne dikkatle baktı, kızın teni pürüzsüzdü, küçük bir sivilce veya leke yoktu.

tencere (i) : Mutfağa gittim, dolaptan bir tencere aldım ve tencerede çorba yaptım.

tenha (s) : Sabah pencereden sokağa baktım, sokak tenhaydı, sadece bir iki kişi vardı, sokak kalabalık değildi.

tepe (i) : Dağcılar, dağın tepesine tırmandılar, dağın tepesine bir bayrak diktiler.

tepin-mek (f) : Çocuk annesinden oyuncak istedi, ama annesi oyuncak almadı, çocuk sokağın ortasında ağladı, bağırdı, tepindi.

teras (i) : Bizim evimiz apartmanın en üst katında, diğer dairelerde balkon var ama bizim dairemizde balkon değil, büyük bir teras var, biz terasta kahvaltı yapıyoruz, kitap okuyoruz, güneşleniyoruz.

terbiyeli (s) : Ali çok terbiyeli bir çocuk, annesi Ali'ye otur diyor, Ali hemen oturuyor, annesi Ali'ye sessiz ol diyor Ali hemen susuyor.

Çarşafli kadının yanına gitti. Kadın çok kapalıydı, terbiyeli ve utangaç bir haldeydi. Sanki bir gün önce sokaklarda o cilve yapmadı.

terbiyesiz (s) : Terbiyesiz kadın sokağın ortasında bağırdı ve küfür etti, çok ayıp.

tercih (i) : Ben sabahları çayı değil, sütü tercih ediyorum, çünkü süt daha sağlıklı.

tercüme (i) : Arkadaşım Fransızca bir kitabı Türkçeye tercüme etti, tercüme eserler çok faydalı oluyor.

tereddüt et-mek (f) : Ali köpeği gördü ve biraz korktu, köpeğin yanından geçmedi, biraz tereddüt etti, bir iki dakika bekledi, sonra karar verdi ve hızlı hızlı köpeğin yanında geçti.

terle-mek (f) : Sabah sahile gittim ve bir saat koştum, hava çok sıcaktı, çok terledim.
Rüyamda çok korktum, uyandım çok terledim.

tertemiz (s) : Bugün odamı temizledim, her yeri süpürdüm, sildim, odam tertemiz oldu.

terzi (i) : Terzi parti için bana yeni bir elbise diyecek.

terzihanesi (i) : Sabah terzihaneye gittim, terziyle konuştum, terzi bana parti için bir elbise diyecek.

tesadüf (i) : Ben partide kırmızı bir elbise giydim, tesadüf Ayşe'de kırmızı bir elbise giydi.

teslim et-mek (f) : Gece evimize hırsız girdi, babam hırsızı yakaladı, polisler geldi babam hırsızı polislere teslim etti.

Kadına bir şey söylemedi. O da emanetini teslim etti, selam verdi ve konuşmadı, gitti.

teslim ol-mak (f) : Hırsız polislerden kaçtı, polisler hırsızı yakaladılar, hırsız ellerini havaya kaldırdı, silahını yere bıraktı ve polislere teslim oldu.

teşekkür et-mek (f) : Ali, Ayşe'ye yardım etti, Ayşe de Ali'ye teşekkür etti.

Hemen peçesini indirdi. Gayet nazik bir sesle: "Teşekkür ederim..." dedi.

teyze (i) : Annemin kız kardeşi benim teyzemdir. Annemin yaşındaki ve annemden daha büyük kadınlara ben teyze diyorum, babamın yaşındaki erkeklere ve babamdan büyük erkeklere de amca diyorum. Komşumuz Hasan Amca ve Ayşe Teyze akşam bize gelecekler.

tıkan-mak (f) : Mutfak lavabosu tılandı, su lavabodan gitmiyor. Boğazıma bir şey tılandı hemen bana bir bardak su ver.

tımarhane (i) : Mahallemizde genç bir çocuk var, o çocuk çok kötü dünler yaşadı, ailesi trafik kazasında öldü, evinde yangın çıktı, çocuk aklını kaçırdı, şimdi tımarhanede kalıyor, doktorlar tedavi ediyorlar.

tıp (i) : Kardeşim tıp fakültesinde okuyor, önümüzdeki sene doktor olacak.

tırnak (i) : El parmağımdaki tırnağım kırıldı, hemen manikür yapacağım.

ticaret (i) : Ali'nin babası ticaret yapıyor, mal alıyor ve mal satıyor.

titiz (s) : Annem çok titiz bir kadın, bizim evimizde pek çok temizlik kuralı var, annem bu kurallara çok dikkat ediyor.

titre-mek (f) : Ayşe çok korktu ve titredi. Ali çok heyecanlıydı, titredi.

tiyatro(i) : Yarın tiyatroya gideceğim ve yeni bir oyun izleyeceğim.

tok (s) : Az önce yemek yedim, şimdi aç değilim, tokum.

top (i) : Çocuklar sokakta top oynadılar maç yaptılar.

topla-mak (f) : Dün bahçemizdeki ağaca çıktım ve ağaçtaki meyveleri topladım. Odan çok dağınık lütfen hemen odanı topla.

toprak(i) : Dün yeni bir çiçek aldım ve saksı aldım, saksıya bahçeden biraz toprak doldurdum, sonra çiçeği toprağa ekdim.

toz (i) : Pencereleri kapat, dışarıda çok rüzgar var, evin içine toz giriyor.

tören (i) : Milli bayramlarda resmi törenler yapıyorlar. Yarın Ali ve Ayşe'nin düğün töreni var.

tövbe (i) : Çok içki içtim bu benim dinimde çok günah, ama tövbe ediyorum, çok pişmanım ve bir daha içki içmeyeceğim.

tramvay (i) : Tramvaya bindik ve Kabataş'tan Aksaray'a gittik.

tren (i) : İstanbul'dan Ankara'ya uçakla değil, trenle gideceğiz.

tufan (i) : Dün gece büyük bir tufan koptu, çok şiddetli yağmur yağdı, pek çok insan, ev hasar gördü.

Bekir o sular buraya nasıl gelecek? Çok büyük fırtına olacak, tufan kopacak. Sandal bu fırtınaya, tufana dayanacak mı? Paramparça olacak.

tuhaf (s) : Geceleri bu sokakta çok tuhaf olaylar oluyor, kimse anlamıyor.

Biraz sinirlerim bozuldu. Geceleri rahat uyumak istiyorum ama olmuyor. Tuhaf ve sıkıntılı rüyalar görüyorum.

turist (i) : İstanbul'a her yıl milyonlarca turist geliyor.

tutkulu (s) : Ali sevgilisinin dudaklarına tutkulu bir öpücük kondurdu, çok romantik bir andı.

tutul-mak (f) : Ali büyük bir aşka tutuldu, yemek yemiyor, uyumuyor, çalışmıyor sadece o kızı düşünüyor, sadece o kızı anlatıyor.

Ferdane Hanım, anladı, oğlu bir sevdaya tutuldu. Tehlikenin kokusunu aldı ve pişman oldu. Neden bu kızdan söz etti?

tutuştur-mak (f) : Babam çakmakla kağıtları tutuşturdu ve o kağıtlarla sobayı yaktı.

tut-mak (f) : Çocuk çok korktu ve annesinin elini sıkı sıkı tuttu.

tuz (i) : Bu yemek çok kötü, annem yemeğe tuz değil, şeker koydu, yemeği çöpe döktük.

tuzak (i) : Domuzlar gece bahçelere giriyor ve bahçeyi mahvediyor, dedem de domuzları yakalamak için bahçenin kapısına tuzak kurdu, dün gece üç domuz tuzağa yakalandı.

İrfan Galip düşündü, düşündü. Biraz aklını başına toplamak için uğraştı. Yoksa bir tuzağa mı düşüyorum, diye düşündü. En doğru yol oradan kaçmaktı.

tüfek (i) : Dedem tüfikle ormana gidiyor ve tüfikle av yapıyor, dedem tüfikle kuş vurdu.

tüket-mek (f) : Evdeki bütün yiyecekleri tükettik, yarın markete gidelim ve mutfak için alışveriş yapalım. Maç bileti almak istedim ama biletler tükendi, bilet yok, maçı evde izleyeceğim.

tükürük (i) : Bebek yemek yemek istemedi, bebek ağzındaki yemeği, masaya tükürdü, bebeğin annesi masadaki tükürüğü peçeteye sildi.

tül (i) : Üç metre tül aldım, annem tülle evimizin penceresi için perde dikecek.

tünel (i) : Dağın içine tünel yaptılar, arabalar şimdi o tünelin içinde daha çabuk gidiyorlar.

tür (i) : Buzdolabında üç tür peynir var; beyaz peynir, kaşar peyniri ve süzme peynir.

türkü (i) : Dedem şarkı dinliyor ve bazen de şarkı söylüyor, bunu çok seviyor ama dedem en çok türkü söylüyor, eski türküleri ben de çok seviyorum.

tüy (i) : Tavuğun tüylerini kopardılar ve tavuğu pişirdiler. Berber adamın kulağındaki tüyleri temizledi.

U

ucuz (s) : Bu araba yeni değil, bu araba eski, bu nedenle bu araba pahalı değil, bu araba ucuz, bu arabayı iki bin liraya aldım.

uçak (i) : Dedem uçaktan çok korkuyor ama dedemi ikna ettik bu yaz köye otobüsle değil uçakla gitti.

uç-mak (f) : İnsanlar yürüyorlar, balıklar yüzüyor, kuşlar uçuyor.

ufak (s) : Dedemle geçen sene bahçeye ufak bir ağaç diktik, bu sene o ağaç büyüdü ve kocaman oldu.

uğraş-mak (f) : Alıştırmalar çok zordu, çok uğraştım ama soruları çözmedim.

uğultu (i) : Sokaktan bir uğultu duydum, insanlar kavga mı ediyorlar, tören mi var?

uğurlu(s) : Bu benim uğurlu kalemim, bütün sınavlara bu kalemle giriyorum ve sınavlarım çok iyi geçiyor. Bu benim uğurlu formam, maçları bu formayla izliyorum.

uğursuz (s) : Ali çok uğursuz, maç izliyoruz, Ali geliyor biz maçı kaybediyoruz, her zaman böyle oluyor.

ulaş-mak (f) : Ali'ye iki gün önce mektup gönderdim, acaba mektup Ali'ye ulaştı mı?

unut-mak (f) : Ali'nin doğum günü ne zaman, ben unuttum, hatırlamıyorum, ne zaman?

uslu (s) : Ali çok uslu bir çocuk, hiç yaramazlık yapmıyor, sadece sessiz sakin oyuncaklarıyla oynuyor.

usta (i) : Ben bu işe iki ay önce başladım, işi yeni öğreniyorum ben çıkağım, Ali bu işe iki yıl önce başladı, o bu işi biliyor Ali kalfa, Ahmet bu işe on yıl önce başladı, Ahmet bu işi çok iyi biliyor, Ahmet usta.

utan-mak (f) : Ali yalan söyledi ve bu yalanı herkes anladı, Ali çok utandı, yüzü kızardı.

utangaç (s) : Ali çok utangaç bir çocuk, çabuk arkadaşlık kurmuyor, utanıyor, bir kenarda oturuyor, arkadaşlarının yanına gitmiyor.

Fakat kız İrfan'ın yanına geliyor ve çok utangaç davranıyor. Ama şimdi böyle değildi. İrfan anladı, o utangaç ve çekingen hal yapmacıktı.

uyan-mak (f) : Gece saat ikide uyudum sabah altıda uyandım, çok uykum var.

Oğlum o rüyaları gördün, sabah uyandın, pencereden gökyüzüne baktın ve üç defa 'bir rüya gördüm maşallah, hayırdır inşallah' dedin mi?

uyandır-mak (f) : Sabah sekizde annem odama geldi ve beni uyandırdı, ben de uyandım ve annemle beraber kahvaltı yaptık.

uyku (i) : Benim uykum var, odama gideceği ve uyuyacağım. Dün gece uyumadım, şimdi çok uykum var.

uyu-mak (f) : Her gece altı saat uyuyorum. Dün gece çok gürültü vardı, hiç uyumadım.

uyut-mak (f) : Annesi, çocuğu uyuttu, şimdi çocuk uyuyor.

uyuyakal-mak (f) : Ali dün akşam çok yorgundu, koltuğa uzandı ve film izledi, Ali koltukta uyuyakaldı.

uzak (s) : Bursa İstanbul'a yakın ama Trabzon İstanbul'a uzak.

Bunlar gerçekten uzak, hayale yakın söylentiler.

uzan-mak (f) : Dün akşam işten geldim, salondaki koltuğa uzandım ve kitap okudum.

uzat-mak (f) : Dün sokağa çıktım ama çantamı evde unuttum, annem çantamı pencereden bana uzattı.

uzay (i) : Uzay sonsuz bir boşluktur, uzayın içinde güneşi ay, yıldızlar, dünyamız ve daha pek çok gezegen vardır.

uzman (s) : Ali geçen yıl tıp fakültesinden mezun oldu ve doktor oldu, şimdi uzman doktor olmak istiyor, sınavlara hazırlanıyor.

uzun (s) : Ali çok uzun boylu bir çocuk, çünkü her gün basketbol oynuyor ve yüzüyor.

Sonra İrfan kitaplıktan çağdaş felsefe kitapları aldı. Masasına oturdu. Uzun süre çalıştı.

Ü

ücretsiz (s) : Bayramda otobüsler ücretsiz, otobüse biniyoruz ama para vermiyoruz.

üçüncü (s) : Yarışmada Ali birinci oldu, ben ikinci oldum ve Ayşe de üçüncü oldu.

ülke (i) : Babam pilot, babam dünyadaki pek çok ülkeye gitti.

ümit (i) : Ali yarın doğum gününe gelsin istiyorum ama hiç ümidim yok, çünkü biliyorum yarın Ali doğum gününe gelmeyecek, çünkü Ali bana dargın.

ümitlen-mek (f) : Ali bir haftadır yok, Ali nerede kimse bilmiyor, hepimiz çok üzgünüz, çok endişeleniyoruz, az önce telefon çaldı, hepimiz ümitlendik, koştum telefonu açtım ama Ali aramadı, Ayşe aradı.

ümitsiz (s) : Ali çok hasta, bir haftadır hastane de bekliyoruz ama doktorlar çok ümitsizler, bu nedenle hepimiz çok üzgünüz.

İrfan, ümitsiz düşündü. Sokakta üzüntülü yürüdü.

üret-mek (f) : Rize’de çay üretiyorlar, Malatya’da kayısı üretiyorlar.

ürkek (s) : Kız çok ürkekti, eve geldi, misafirlerin yanına gitmedi, hemen odasına gitti.

Karşısındaki kadın – (Ürkek ve çekingendi, etrafa baktı)

ürkek (s) : Kız çok ürkekti, eve geldi, misafirlerin yanına gitmedi, hemen odasına gitti.

ürkütücü (s) : Gece aniden yandım, ürkütücü rüyalar gördüm, çok korktum.

Karşımda da bu ürkütücü manzara vardı.

ürper-mek (f) : Gece arkadaşlarım hayalet hikayeleri anlattılar, pencereden aniden rüzgar esti, sırtım ürperdi.

üslup (i) : Yazarın bütün romanlarını okudum, yazarın farklı bir üslubu var.

üst (i) : Ali ikinci katta oturmuyor, Ali üst katta, üçüncü katta oturuyor.

Konferans salonunun üst katındaki salonun ortasına büyük bir masa koydu.

üstünde (i) : Masanın üstünde tabaklar, bardaklar, kaşıklar ve çatalar vardı.

Köprüünün üzerinde binlerce insan vardı. İki köprü iki büyük sal gibi denizin üstünde yüzdü.

üşen-mek (f) : Bakkala gideceğim ama çok yorgunum, üşeniyorum, gitmek istemiyorum, lütfen sen gider misin bakkala, ben çok üşeniyorum.

üşü-mek (f) : Hava bugün çok soğuktu, kar da yağdı, ben bugün çok üşüdüm, hasta olacağım.

üzerinde (z) : Masanın üzerinde anahtarlarım ve telefonum var, onları bana verir misin?

Gökyüzü mavi, yuvarlak bir tencere kapağı gibi dünyanın üzerinde duruyor.

üzgün (s) : Ben çok çalıştım ama yarışmayı Ali kazandı, ben kaybettim, çok üzgünüm.

üz-mek (f) : Ben seninle konuşmuyorum, sen beni dün çok üzdün.

üzücü (s) : Gazetede ki üzücü haberleri okudum, ben de çok üzüldüm.

Ama etrafımda çok üzücü bir manzara vardı. Bu manzara beni bitirdi.

üzül-mek (f) : Lütfen artık üzülme, ağlama, bak kötü günler bitti, geçti.

Ailemi ve memleketimi kaybettim, üzüldüm ama üzölmek için fazla vaktim olmadı.

Sular dama doğru yükseldi, bana yaklaştı.

üzüm (i) : Pazardan biraz elma, biraz erik biraz da üzüm aldım. Üzümü dikkatli ye, yere düşürüyorsun.

üzüntü (i) : Dün akşam Ali'yi aradım, buluştuk ve biraz sohbet ettik, üzüntümü Ali'yle paylaştım, Ali beni dinledi ve bana destek oldu.

Bu şakayı neden yapıyorsunuz? Siz beni üzüntüden öldürmek istiyorsunuz.

V

vaat et-mek (f) : Üniversite bize, kaliteli bir iş vaat ediyor.

vaaz ver-mek (f) : Camide vaiz, insanlara vaaz veriyor, Kuran'dan bazı sayfalar okuyor ve anlatıyor.

vahşi (s) : Kedi evcil hayvan kediyi sokakta veya evimizde besliyoruz ama aslan vahşi bir hayvan onu evde beslemek mümkün değil, aslan sadece ormanda yaşıyor.

vaiz (i) : Vaiz camideki insanlara vaaz verdi, onlara Kuran'dan bazı sayfalar okudu ve açıkladı.

vakit (i) : Film on dakika sonra başlayacak, sadece on dakika vaktimiz var. Vaktiniz doldu, sınav bitti.

Anne babaların, çocuklarına üzölmek için vakitleri yok. Çocuklar da anne babalarına üzölmek için vakit bulmayacaklar.

vapur (i) : Beşiktaş ile Üsküdar arasında deniz var, Beşiktaş'tan Üsküdar'a bir otobüsle, veya denizden vapurla gideceğiz, hava çok güzel bence vapurla gidelim.

var-mak (f) : Annem dün akşam İzmir'e gitti, sabah altıda annem İzmir'e vardı.

vasıta (i) : Saat gece üç, bu saatte eve nasıl gideceksin, vasıta yok bu saatte, taksi durağını arayayım, bir taksi göndersinler.

vatan (i) : Her insan için kendi vatanının toprakları, havası, suyu çok değerli ve çok güzeldir.

vazgeç-mek (f) : Dün akşam karar verdim, yazın Antalya'ya gideceğim ama sabah vazgeçtim, yazın İzmir'e gideceğim.

vazgeçir-mek (f) : Arkadaşlarıma partiye geleceğim dedim ama annem beni vazgeçirdi, çok yorgunum ve hastayım, partiye gitmeyeceğim.

ve (b) : Yazın tatile gideceğim ve bol bol dinleneceğim. Ali ve Ayşe bugün okula gelmedi.

veda et-mek (f) : Ali ailesine ve arkadaşlarına veda etti ve bu şehirden gitti.

vedalaş-mak (f) : Ali'ye dün akşam vedalaştık, çünkü ben yarın sabah İstanbul'a gidiyorum.

vefalı (s) : Ali çok vefalı bir arkadaşımıdır, her zaman beni arıyor, nasılsın diyor, beni asla unutmuyor, çok vefalı bir insan.

Venüs (i) : Venüs'e biz Çoban Yıldızı diyoruz.

ver-mek (f) : Bana bir bardak su verir misin? Babam bana para verdi.

veya (b) : Ankara'da toplantı var, toplantıya sadece bir kişi gidecek, toplantıya Ali veya Ayşe gidecek.

vitrin (i) : Alışveriş merkezine gittim, biraz vitrinlere baktım, bir vitrinde çok güzel bir elbise gördüm, mağazaya girdim ve o elbiseyi aldım.

vur-mak (f) : Ali çok sinirlendi ve arkadaşının yüzüne vurdu, arkadaşı ağladı çünkü yüzü çok acıdı.

vücut (i) : Dün derste vücudumuzdaki organları öğrendik; kalp, böbrek, mide, bağırsak...

Y

yabancı (i) : Ben bu köye ilk defa geliyorum ben bu köyde yabancıyım. Sokakta yabancı bir adam var, o adam kim, tanıyor musun?

yabani(s) : Kedi evcil bir hayvan, evde besliyoruz, gel diyoruz kedi geliyor ama asla yabani bir hayvan, o evde yaşamıyor, ormanda yaşıyor ve çok tehlikeli.

yağ (i) : Tavaya biraz yağ döktüm, sonra tavaya patatesleri koydum, patatesleri kızarttım.

yağ-mak (f) : Dün çok yağmur yağdı, bugün de kar yağıyor, hava çok soğuk.

yağmur (i) : Dışarıda çok yağmur yağıyor, üşüdüm ve ıslandım.

yağmurlu (s) : Hava bu gün yağmurlu olacak, yarın karlı olacak, gazetede okudum.

yahut (b) : Haydi dışarı çıkalım, konsere yahut sinemaya gidelim, evde çok sıkıldım.

yakala-mak (f) : Hırsız polisleri gördü ve hemen kaçtı ama polisler hırsızı yakaladılar.

yaka (i) : Dün boynum çok terledi, bu nedenle gömleğimin yakası hemen kirlendi.

yakın (s) : Hastane buraya çok yakın üç dakikada gidiyoruz. Durak buraya yakın değil, uzak.

yakışıklı (s) : Ali çirkin değil, Ali çok yakışıklı bir genç, kızlar Ali'yi çok beğeniyorlar.

yakış-mak (f) : Parti için önce kırmızı elbisemi denedim ama kırmızı elbise bana hiç yakışmadı, sonra siyah elbisemi denedim, siyah elbise bana çok yakıştı, partide siyah elbiseyi giyeceğim.

yak-mak (f) : Adam çakmakla sigarasını yaktı.

yaklaş-mak (f) : Ali bana yaklaştı ve kulağıma bir şeyler söyledi. Uzakta durma, yaklaş biraz, sana bir şey söyleyeceğim.

yalan (i) : Ali dün konsere gitti, ama öğretmene hastaydım diyor, Ali yalan söylüyor.

yalancı (s) : Yalancı insanları sevmiyorum, insanlar neden yalan söylüyorlar, insanlar dürüst olsunlar, yalan söylemesinler.

yala-mak (f) : Çocuk dondurmayı yaladı, sonra dondurması yere düştü. Köpek adamın yüzünü yaladı, adamın yüzü ıslandı.

yalnız (s) : O çok yalnız bir adam, ailesi yok, arkadaşları yok, kimsesi yok, bu evde yalnız yaşıyor.

yalvar-mak (f) : Çok üzgünüm ve çok pişmanım, size yalvarıyorum lütfen beni affedin.

yamuk(s) : Bu duvar düzel değil, biraz yamuk, tabloyu duvara asıyorum ama düz durmuyor.

yan (i) : Bizim öğretmenimizin odası burası değil, yan oda bizim öğretmenimizin odası.

yanak (i) : Babam ağabeyimi çok özledi, dün akşam ağabeyim eve geldi, ağabeyim babamın elini öptü, babam d ağabeyimin yanaklarını öptü. Bebeğin yanakları tombul tombul, çok tatlıydı.

yanardağ (i) : Yanardağdan bazen alevler fişkırıyor.

yan-mak (f) : Sigara adamın pantolonuna düştü ve adamın bacağı yandı.

yangın(i) : Adamlar ormanda ateş yaktılar ama ateşi söndürmediler, sonra ormanda büyük bir yangın çıktı, bütün orman yandı.

yani (b) : Ayşe çok hasta, çok yorgun, çok ödevi var ve sınavları var, yani Ayşe akşam konsere gelmeyecek.

yanlış (i) : Dün akşam soruları çözdüm, bugün öğretmen cevapları kontrol etti, sekiz soru doğru, iki soru yanlış.

yaprak (i) : Sonbaharda ağaçların yaprakları kuruyor ve dökülüyor, baharda ise yapraklar yeşil oluyor.

yap-mak (f) : Ödevlerini yaptın mı, bitti mi? Annem çok güzel yemekler yaptı.

yara (i) : Dün sokakta düştüm, bacağım çok acıdı, kanadı, şimdi bacağımda iki tane yara var.

yaralan-mak (f) : Dün çok büyük bir trafik kazası öldü, beş kişi öldü, altı kişi yaralandı.

yaramaz (s) : Ali çok yaramaz bir çocuk, sürekli koşuyor, zıplıyor, bağırıyor, annesini dinlemiyor, eşyaları dağıtıyor.

yararlı(s) : Dün bu sokakta trafik kazası oldu, ambulans yaralı insanları hemen hastaneye götürdü.

yaratık (i) : Bilim-kurgu filmlerinde korkunç yaratıklar oluyor, bu yaratıklar hayal ürünü.

yarat-mak (f) : Dünyadaki insanları Allah yarattı.

yardım et-mek (f) : Markete gittim, alışveriş yaptım bu poşetler çok ağır, merdivenlerden çıkarmak için bana yardım eder misin?

yarım (s) : Bir ekmek aldık, ekmeği iki parçaya böldük, yarım ekmeği ben yedim, yarım ekmeği kardeşim yedi. Yarım saat (otuz dakika) sonra film başlayacak.

yarın (i) : Bugün glerden pazartesi, yarın günlerden Salı. Doktora bugün gitmeyeceğim, yarın gideceğim.

yas tut-mak (f) : Otobüs kaza yaptı, kırk kişi bu kazada öldü, herkes çok üzüldü, bir hafta herkes yas tuttu, kimse müzik dinlemedi, eğlenmedi, renkli kıyafetler giymedi.

yasak (i) : Sakın burada sigara içmeyin, burada sigara içmek yasak.

yasakla-mak (f) : Yemekten önce tatlı yemeyeceğiz, yemekten önce tatlı yemeyi annem yasakladı.

yastık (i) : Dn gece arkadaşım bizim evimizde kaldı, ona bir yastık bir de battaniye verdim, salonda uyudu.

yaşa-mak (f) : Ali dn trafik kazasında öldü, Ali artık yaşamıyor, hepimiz çok üzgünüz.

yaşlan-mak (f) : Dedem genç bir adam değil, dedem yaşlı, dedem yaşlandı.

yaşlı (s) : Dedem genç bir adam değil, dedem yaşlı, dedem seksen yaşında.

yatak (i) : Dn işten eve geldim, çok yorgundum, hemen yatağıma yattım ve uyudum.

yat-mak (f) : Haydi hemen yatalım, sabah erken kalkacağız.

yavaş (z) : Çok trafik var, bu nedenle otobüs çok yavaş gidiyor.

yavaşla-mak (f) : Her gün yüz soru zyorum ama bugün yavaşladım sadece seksen soru çözdüm.

yayınla-mak (f) : Ali yeni bir kitap yazdı, kitabı bu hafta yayınladılar.

yaz (i) : Bir yılda dört mevsim vardır; ilkbahar, yaz, sonbahar, kış. Yazın hava çok sıcak oluyor.

yazar (i) : Yazar yeni bir kitap yazdı, yazarın yeni kitabını aldım ve okudum.

yazık (i) : Trafik kazasında çocuğun annesi ve babası öldü, çok yazık çocuğa, herkes çok üzüldü çocuğa.

yazı (i) : Dn yağmur yağdı, pencerenin kenarına oturdum, kalem kağıt aldım ve yazı yazdım.

yaz-mak (f) : Her ay arkadaşım bana mektup yazıyor, ben de arkadaşıma mektup yazıyorum.

yazlık (i) : Kışın İstanbul'da yaşıyoruz ama yazın adaya gidiyoruz, adada yazlık bir evimiz var.

ye-mek (f) : Sabah kahvaltı yaptım ama öğlen toplantı vardı, çok meşguldüm, öğle yemeği yemedim.

yeğen (i) : Kardeşlerimin çocukları benim yeğenim oluyor. Yeğenlerime oyuncak aldım.

yeldirme (i) : Bazı kadınlar çarşaf giyiyorlar, çarşaflarının üstüne de bir örtü örtüyorlar ve öyle sokağa çıkıyorlar.

yelek (i) : Hava biraz soğuktu, çocuk uyandı annesi hemen çocuğa bir yelek giydirdi.

yelpaze (i) : Hava çok sıcaktı, kadının elinde bir yelpaze vardı, kadın yelpazeyi salladı ve serinledi.

yemek (i) : Bu akşam için çok güzel yemekler pişirdim.

yemin et-mek (f) : Yemin ettim, bir daha asla Ali'yle konuşmayacağım.

yenge (i) : Dayımın ve amcamın karısı benim yengemdir. Yengem ve annem mutfakta konuşuyor.

yeni (s) : Telefonum çok eski, artık çalışmıyor, bu hafta yeni bir telefon alacağım.

yeniden (z) : Dün sınav olduk ama sınavımız çok kötü geçti, öğretmen yarın yeniden bizi sınav yapacak.

yenil-mek (f) : İki futbol takımı dün akşam maç yaptı, bir takım yendi ve çok sevindi, diğer takım yenildi ve çok üzüldü.

yenilgi (i) : Maç yaptılar ve yenildiler, bu yenilgi onları çok üzdü.

yen-mek (f) : Basketbol takımı, diğer takımı yendi ve şampiyon oldu.

yer (i) : Şapkanız yere düştü. Çocuk, annesine kızdı ve sokağın ortasına, yere oturdu.

yerleş-mek (f) : Geçen sene Ankara'dan İstanbul'a taşındık ve İstanbul'a yerleştik, artık İstanbul'da yaşıyoruz.

yer yuvarlağı (i) : Coğrafya dersinde yer yuvarlağını öğrendik. Yer yuvarlağında, pek çok insan, hayvan ve çeşitli canlılar yaşıyor.

yeryüzün (i) : Yeryüzünde annem gibi iyi kalpli bir kadın yoktur, annem bu dünyada tek.

yeşil (i) : Ağacın yaprakları yeşil renktir, bahçedeki çimenler yeşil renktir.

yeter (s) : Bana bir kepçe yemek yeter, teşekkür ederim, lütfen tabağıma fazla yemek koymayın.

yık-mak (f) : Dün buradaki eski binayı yıktılar, yeni bina yapacaklar.

yıka-mak (f) : Dün kirli gömleğimi ve kirli tabakları yıkadım.

yıkıl-mak (f) : Depremde İstanbul'da pek çok bina yıkıldı.

yıl (i) : İki yıl sonra üniversiteden mezun olacağım.

yılan (i) : En korktuğum hayvan yılan, bazı yılanlar zehirli.

yıldız (i) : Yazın terasa çıkıyoruz ve gece gökyüzündeki yıldızları seyrediyoruz.

yırt-mak (f) : Çocuk sinirlendi ve kağıtları yırttı, parça parça yaptı ve çöpe attı.

yine (z) : Sınavlarım bitmedi, dün sınav oldum, bugün sınav oldum, yarın yine sınav olacağım. Yarın yine görüşürüz, hoşça kalın.

yiyecek (i) : Buzdolabı boş, yarın markete gidelim ve yiyecek içecek bir şeyler alalım.

yoğurt (i) : Annem süt aldı ve sütle yoğurt yaptı, ben akşam yemeklerinde mutlaka bir kase yoğurt yiyorum.

yok (i) : Evde ekmek yok, iki tane ekmek alır mısınız?

yoksa (b) : Ben polisim, hemen silahını yere bırak ve ellerini havaya kaldır, yoksa ateş edeceğim.

yoksul (s) : Onlar çok yoksul bir aile, zengin insan o aileye yardım etsinler.

yokuş (i) : Bu sokakta yüz metre yürüyün, sonra sağa dönün, sağda bir yokuş var, yokuştan aşağı inin, orada hastaneyi göreceksiniz.

yol (i) : Takim'e bu yoldan gideceğiz, diğer yol Takim'e gitmiyor, Şişli'ye gidiyor.

yolla-mak (f) : Annem beni bakkala yolladı ve iki ekmek al dedi. Anneanneme kargoyla hediye yolladım.

yorgan (i) : Yatağıma yattım, hava çok soğuktu, üstüme yorgan örttüm.

yorgunluk (i) : Üzerimde bahar yorgunluğu var, ders çalışmak istemiyorum, dışarı çıkmak istemiyorum, her zaman çok yorgunum.

yor-mak (f) : Sabah Ali'yle koşu yarışı yaptık, yarışı ben kazandım ama koşu beni çok yordu.

yorul-mak (f) : Bu sabah okula gittim, okuldan sonra hastaneye ve bankaya gittim, sonra eve geldim ve temizlik yaptım, bugün çok yoruldum.

yorumyap-mak (f) : Dün aileme 'Ben evleneceğim.' dedim, ama kimse bu konu hakkında konuşmadı, kimse yorum yapmadı.

yön (i) : Ormanda kayboldum, yolumu kaybettim, şimdi ben hangi yöne gideceğim?

yudum (i) : Bir yudum su içti, bir yudumda çay içti ve kalktı sofradan. Çok acıktım, sabahtan beri bir yudum su bile içmedim.

yum-mak (f) : Gözlerini yum, sana bir sürprizim var, ama sakın gözlerini açma!

yumruk (i) : Ali parmaklarını kapattı ve adamın gözüne bir yumruk attı, adam yere düştü ve gözü şişti.

yumrukla-mak (f) : Zile bastım ama duymadın, ben de uyuyorsun sandım ve kapıyı yumrukladım.

yumurta (i) : Dedemin küçük bir kümesi var, kümeste tavuklar var, ben her sabah kümese gidiyorum ve tavukların altından yumurta alıyorum, anneannem yumurtayı pişiriyor ve kahvaltıda yiyoruz.

yumurtla-mak (f) : Kümesteki tavuklar her sabah üç yumurta yumurtluyorlar.

yumuşacık (s) : Kızın elleri pamuk gibi yumuşacıktı. Bebeğin teni yumuşacık.

yumuşa-mak (f) : Annem bana çok kızdı, çok sinirliydi, yanağından öptüm hemen yumuşadı, o da beni öptü.

yut-mak (f) : Ali çok hastaydı, eczaneden ilaç aldı, bir hapı ağzına aldı ve hapı bir bardak suyla yuttu.

yuva (i) : Kuşlar ağacın dalına yuva yaptılar, orada yaşıyorlar, işte bizim yuvamız da bu ev.

yuvarlak (s) : Top yuvarlaktır, dünya yuvarlaktır, güneş yuvarlaktır, ay her zaman yuvarlak değildir.

yuvarlan-mak (f) : Top merdivenlerden aşağıya yuvarlandı.

yüce (s) : Otobüsle köyüme gittim, otobüsün camından yüce dağlara baktım, çok büyüklerdi.

yüksek (s) : Biz on birinci katta oturuyoruz, bizim dairemiz çok yüksekte. Yeni yüksek binalar yapıyorlar, elli katlı, yetmiş katlı.

yüksel-mek (f) : Uçurtma her saniye biraz daha yükseliyor. Uçak pistten kalktı ve yavaş yavaş gökyüzüne yükseldi.

Ne korkunç an! Ölüm ayaklarımdan vücuduma yayılıyor. Su diz kapaklarıma kadar yükseldi.

yük (i) : Atın sırtına pek çok yük yüklediler, at o yükleri eve kadar taşıdı.

yürek (i) (kalp) : Arkadaşımın ölümünün acısını yüreğimin derinliklerinde hissediyorum. O güzel kızı görüyorum yüreğim hızlı hızlı çarpıyor.

yürü-mek (f) : Dün annemle deniz kenarına gittik, deniz kenarında yürüdük ve sohbet ettik.

Geçen gün annemle çarşıya gittik. Orada gördüm. Arkamızdan yürüyor. Yürüyor, yürüyor... İşaret ediyorum, gitmiyor.

yüz (i) : Kızın yüzünü dikkatle inceledim; kaş, gözü, dudakları, burnu çok güzeldi.

İrfan 'o peçenin altında çok güzel bir yüz var' dedi.

yüz-mek (f) : Yazın her sabah denize gidiyorum ve bir saat yüzüyorum. Yüzmek çok faydalı bir spor.

yüzük (i) : Dün aksesuar almak istedim, küçük bir mağazaya gittim, kulağıma küpe aldım ve parmağıma da bir yüzük aldım.

yüzünden (z) : Çabuk hazırlan geç kalıyoruz dedim ama sen yine bir saatte hazırlandın, bak görüyor musun yine senin yüzünden geç kaldık. Sınavlar yüzünden hiç dışarı çıkmıyorum.

Z

zaman (i) : Film on dakika sonra başlayacak, on dakika zamanımız var, hemen bir şeyler yiyelim. Neden her sabah geç kalıyorsunuz, zamanında derse gelmiyorsunuz?

-Bedriye Hanım teyze... Kuyruklu bize ne zaman çarpacak? - Mayıs ayında, ama hangi gün bilmiyorum, sabah çarpacak diyorlar.

zannet-mek (f) : Gece arkadaşım sessiz sessiz eve girdi ben de onu hırsız zannettim. Çok güzel yemek yapıyorsunuz, ben sizi aşçı zannettim.

zarar gör-mek (f) : Son büyük depremden pek çok ev zarar gördü.

Memleket kardeşleri; pek çok konuda, duyguda, düşüncede birleşmedik. Biz zarar gördük, yabancılara fayda, fırsat sağladık.

zararlı(s) : Sigara sağlığınıza çok zararlı. Asitli içecekler midemize zararlı.

zarf (i) : Mektubu yazdım ve zarfın içine koydum. Heyecanlı zarfı açtım ve mektubu çıkardım.

zarif (s) : Babam çok zarif bir adamdır, babam konuşuyor, herkes babamı dinliyor, babam yürüyor herkes babamın hareketlerine bakıyor.

zaten (z) : Parti iptal edildi, neyse zaten ben de gitmek istemedim. Dışarıda yemek yiyelim mi? Zaten evde yemek için hiçbir şey yok.

Benim zaten aklım başımda değildi. Siz şimdi tamamen aklımı başımdan alınız...

zavallı (s) : Zavallı çocuk, annesini kaybetti, çok korktu ve çok ağladı.

Emeti Hanım evde ama, o zavallı kadın sepete düştü. Sana kapıyı açmayacak.

zayıf (s) : Ayşe çok zayıf bir hız kırk beş kilo, hiç yemek yemiyor.

İrfan; zayıf, orta boylu, soluk yüzlü, açık kumral tenliydi.

zayıfla-mak (f) : Zayıflamak istiyorum, bu nedenle diyet yapıyorum.

zehirlen-mek (f) : Üç gün önce tavuk pişirdim, dün akşam o tavuğu yedim, tavuk bozulmuş ben de zehirlendim ve hemen hastaneye gittim.

zehirli (s) : Sakın mantar yeme, çünkü o mantar zehirli!

Kendimle konuşuyorum ‘ Yarabbi, dedim, cennet gibi bu dünya, bir yıldızın zehirli kuyruğuyla zehirlenecek mi? Bu canlılık sönecek, bu güller solacak, bu bülbüller susacak mı? Şimdi bu cennet manzaranın içindeki sevgililer, sonsuz uykuya mı dalacaklar?’

zeka (i) : Ali çok başarılı ve zeki bir çocuk, Ali’ye zeka testi yaptılar, yüksek zeka çıktı.

zeki (s) : Ali çok zeki ve başarılı bir öğrenci, öğretmen bir soru soruyor Ali hemen cevap veriyor.

İrfan düşündü, bu ülke bir gün 'Bu İrfan çok zeki bir adam. Çok başarılı çalışmalar yapıyor. Aferin.' diyecek mi?

zengin (s) : O adamın çok parası, çok evi ve arabası var, o adam çok zengin.

zerre (i) : Ay Ayşe'den nefret ediyorum, Ayşe'yi zerre kadar sevmiyorum.

zevk ver-mek (f) : Akşamları deniz kenarında oturuyorum, gökyüzünü ve karanlık denizi seyrediyorum, bu bana büyük bir zevk veriyor.

Bu delilik, ruhuma çarpıntılar, heyecanlar ve zevk veriyor. Bunları söylemek istiyorum...

zıtlık (i) : İki kardeş arasında büyük bir zıtlık var, zevkleri ve hobileri çok farklı.

Bu konuda aramızda tam bir zıtlık var. Çünkü görgülerimiz zıt, kararlarımız zıt. Annem bazı şeyleri çok övüyor, ama bizim anlayışlarımız çok farklı ve ben bazen o şeylerden nefret ediyorum.

zor (s) : Sınavdaki sorular çok zordu, ben dört soruyu yapmadım.

Bazı gerçekleri açıklamak çok zor ve bu gerçekleri gizlemek daha zor.

zorla (z) : Çocuk parktan eve gitmek istemedi, annesi çocuğu zorla eve götürdü.

5. DOKUZUNCU HARİCİYE KOĞUŞU

5.1 Dokuzuncu Hariciye Koğuşu Romanı Türkçe A1-A2 Seviyesi Uyarlaması

Çocuklar Hastanesi

Beklemeyi en iyi onlar biliyorlar.

Öğleye doğru muayene odasının önü doldu. Sıralarda oturmak için yer kalmadı. Bazı insanlar yeni geldiler ve ayakta durdular. Anneler, hasta çocuklarını dizlerine oturtmak istediler ve duvar diplerine çömeldiler.

Karanlık zindan. Kapalı kapıların, dikdörtgen buzlu camlarından soğuk ışık geliyor. Soğuk ışıkların buğusu, yüksek ve çıplak duvarlara vuruyor, donuyor.

Bazı insanlar saatlerce bekliyorlar. Fakat bu duruma alıştılar. Az kımıldıyorlar, hiç konuşmuyorlar.

Tünelin sonunda bir kapı var, o kapıyı görmüyoruz ama kapıyı açıyorlar kapatıyorlar ve biz kapının gıcirtısını duyuyoruz. Bir ayak, muşambalara sürtünüyor, o ayağın sesi geliyor. Beyaz bir gömlek, köpürüyor, uçuyor ve uzaklarda kayboluyor. İyot, eter, yağ, kan, irin vesaire kokuları... Bu kokular tam anlaşılmıyor, mürekkep gibi bir hastane kokusu.

Hasta çocuklar ve çocukların yanlarında birer büyük insan. O insanlar hastalardan daha endişeli görünüyorlar ve bir anne, çocuğunun pelerini ilikliyor. Bu sırada omzu sarılı çocuğunun sırtını okşuyor, onu acıya hazırlıyor. Çünkü o çocuk biraz sonra çok acı çekecek.

Sıralarda hiç kimse düz oturmuyor. Sarılı kol veya bacak, hastaların dengesini bozdu. Dik durmuyorlar, yamrı yumru duruyorlar. Büyük insanlar, küçük çocuklara doğru eğildiler.

Küçük bir kız çocuğunun başının her tarafı sargılarla kaplı. Sadece bir yanağı ve bir gözü dışarıda. Ağzını oynatmak istiyor ama olmuyor. Bu nedenle elleriyle işaretler yapıyor. Bazı insanların bacağı alçıda, kaskatı bacaklarını uzatıyorlar. Bazı insanların boynu sargıda, dimdik duruyor. Bazı insanların kolları askıda. Her tarafları kısıkvrak bağlı gibi, hareket etmiyorlar.

Bazı insanlar yeni geliyorlar. Bu insanlara karşı alakaları kısa sürüyor. Başlarını öne eğiyorlar, oturuyorlar. Kapı açılıyor, başlarını hafif kaldırıyorlar, kapıya doğru hafif eğiyorlar ve tekrar eski duruma dönüyorlar. Herkes kendisine

dikkat ediyor, başkasına pek az dikkat ediyorlar. Hastalar, başka bir hastayı belki ilk defa görüyorlar ama birbirlerini tanıyor gibi hissediyorlar. Çünkü onların arasından kan bağından daha fazla akrabalık var. Acı ve korku birleşiyor ve bir aile oluşturuyor. O insanlar bu aileye mensuplar ve bunu hissediyorlar. Sabretmeyi ve beklemeyi en iyi onlar biliyorlar, onlar bu konuda eminler.

Küçük çocuklar çok benziyorlar. Onların anlayışlı gözleri var, bu gözleri korku ve acı derinleştiriyor. Onların yaşları küçük ama o yaşta ağır tecrübeleri var. Bu tecrübeler, manalı yüzlerini solduruyor ve kırıştırıyor. Tahammül, onların başını öne düşürüyor ve ümit...

Muayene odasının kapısına ümitle bakıyorlar.

Ve muayene odasının kapısı açılıyor.

Beyaz gömlekli, güçlü kuvvetli bir adam bir çocuğu işaret ediyor ve yüksek sesle çağırıyor.

Beklemenin azabı bitiyor ve odaya girmenin korkusu başlıyor. Hasta çocuk bu iki duygu arasında şaşırıyor. Babasının koluna yaslanıyor ve içeriye giriyor. Bu sırada odadan dışarıya ilaç ve bozuk kan kokusu çıkıyor. İnsanlar koridorda bekliyorlar, bu kokuyu hissediyorlar, genizleri hafifçe ürperiyor ve bu koku renksiz bir badana gibi görünmüyor, uzun koridorun yüksek, çıplak duvarını sıvıyor.

Yalnız Çocuğun Azabı

Ağaçların bile sağlığına imreniyorum ve yürüyorum.

Ben de o, hasta insanların arasındaydım ve benim yanımda büyük bir insan da yoktu. Yalnız bende bir hastalık vardı, bu hastalık ne, bilmiyorlar. Sekiz yaşında başladı bu hastalık ve hala çekiyorum.

Ben de o muayene odasının ve pek çok muayene odalarının önünde senelerce bekledim. Benim yanımda büyük bir insan da yoktu. Yalnız başıma demir parmaklıklı kapıdan içeriye giriyorum, dokuzuncu hariciye koğuşuna doğru, ağaçların bile sağlığına imreniyorum ve yürüyorum. Camlı kapıların garip bir beyazlığı var. Bu beyazlık gözüme vuruyor ve içimde korku ile karışık parıltılar oluşuyor. O parıltılar arasında, tünele giriyorum ve yalnız başıma bir köşeye ilişiyorum, kımıldamıyorum, susuyorum, bekliyorum, korkuyorum ve büzülüyorum, rengim uçuyor hissediyorum.

Oda, içinde bir şeyler geçiyor

O insanın yüzünde bıkkınlık ve direniş mücadelesi ediyor.

Beyaz gömlekli, güçlü kuvvetli adam parmağıyla beni işaret etti, yüksek sesle çağırırdı.

Karanlık tünelden, beyazlıklarla dolu ve aydınlık muayene odasına girdim. Beyazlıklar ve madeni parıltılar. Yedi sene oldu, artık bu işin ayrıntılarını öğrendim. Onlara vakit kaybettirmek istemedim mecbur, oturdum, soyundum ve sol dizimi hastabakıcı kıza uzattım. Hastabakıcı kız sargıyı çözmek için hazırlandı.- Dikkatim yine ikiye ayrıldı: Bir tarafta hastabakıcı kız dizimdeki sargıyı açıyor, dizime bakıyorum, bir tarafta operatör ellerini yıkıyor, ona bakıyorum. Yüzünde bıkkınlık ve direnişin kavgası var.

Onlar konuşmuyorlar, hızlı hızlı işlerini yapıyorlar. Asistanlar deftere bir şeyler yazıyorlar, camlı dolapları karıştırıyorlar, hastabakıcılar benimle meşguller ve pansumancı yerdeki kanlı pamukları süpürüyor.

Hiç ses yok. Bazen madeni aletlerin tepsilerde ince ve kırık ve kırık sesleri. Ve bir şırıltı, iyodoform kokusu, diğer kokuları yeniyor ve beyazlıklar: Beyaz duvarlar, beyaz demir masa, beyaz dolaplar, beyaz örtüler, beyaz sargılar, beyaz pamuklar, beyaz gömlekler...

Dizimdeki sargıyı çözüyorlar. Kat kat açıyorlar ve her katta bacağı hafifliyor. Sargıyı tamamıyla çözüyorlar, dizim çok hafifliyor, sanki uçacak sanıyorum.

Sargı çıktı. Sonra pamuk ve sonra gaz bezi çıkacak. Bu korku anı müthiş. Dikildim. Hastabakıcının elini tutmak istiyorum. Yüzüme kederle baktı, gözleriyle beni oyaladı ve o anda aniden pamuğu çekti ve çıkardı. Fakat asıl mesele gaz bezi nasıl çıkacak? Yaralı et, iki obur dudak gibi gaz bezini emiyor ve bırakmıyor. Bu iki dudağın salgıları tutkuyla birbirine yapışıyor ve öyle kuruyor, kilitleniyor.

Vücudumu büyük bir korku ile öne doğru eğdim, dizim üstüne kapandım. Operatörü gördüm, bana doğru geliyor. O zaman saygı ve utançla biraz doğruldum.

Yaklaştı:

- O! Sen misin? Ne var yine? Bacağın azdı mı?

Ellerini kalçasına koydu ve bekledi. Kız yarayı açtı. Operatör sordu:

- Fistül var mı?
- Üç tane.
- Akıntı?
- Çok var. Her gün...

Bir çığlık attım. Yarayı açtılar. Operatör eğildi ve vahim ve manalı bir sesle mırıldandı

‘hımmm...’ ben bir şey anlamadım.

Yaralı çıplak et, derisiz gibiydi, Hava dokundu, yaralı et ürperdi ve benden daha çok korktu.

Daha büyük acılar için hazırlandım. Her yaradan içeriye bir sonda girecek, o sonda kemikteki çürüğe kadar dayanacak.

Asistanlar yaklaştılar, ellerindeki madenler parladı. Dişlerimi sıktım ve gözlerimi kapattım. Çırpınmamak gerekiyor, bu nedenle pansumancı kollarımı, hastabakıcı kız başımı tuttu. Yine kıvrandım.

- Ben seni ne zaman ameliyat ettim?
- İki sene oluyor.
- Bir daha lazım.

Bir taraftan yaranın etrafındaki etlere parmağıyla bastırıldı, öte taraftan bana baktı. Çünkü korku bende yeni bir ruh hali oluşturdu, doktor bu ruh halini takip etti. Bu sırada sorular sormak istedim ama olmadı ama doktor o soruları tahmin etti ve cevap verdi:

- Çare yok... Bu fistüllerin iki tanesi yeni. Kürtaj lazım... Hatta sonra alçı bile lazım...

Artık eklemi de feda edeceğiz. Yoksa bu dizi kurtarmak mümkün değil. İltihap şiddetli... İhmal etmeyeceksin. Çare yok. Bu bacak kılacak ve yere basmayacak. Başka ne yapacaksın? Böyle acı çekmek iyi mi?

Yüzüme baktı. Başımı önüme eğdim ve gözlerimi sakladım. Çünkü kederim son derecesi bir sırdı. Bu sır sadece benim olsun istedim. Ama galiba bu nafile bir hareket oldu. İhmal, kötü sonuçları davet edecek, operatör bu konudaki uyarılara devam etti. Yine sordu:

- İyi mi böyle acı çekmek?

Cevap vermedim. Çok fena oldum, dizimi sardılar, bitti, kımıldamak istedim ama olmadı. Bana yardım ettiler ve giyindim. Sonra kollarımdan tuttular, beni ayağa kaldırdılar.

Hastane Bahçeleri

İçimde garip bir karıncalanma halinde birtakım iniltiler, mırıltılar, şekilsiz gölgeler...

Dizim aletlerle hırpalandı bu nedenle bir süre zonkladı. Fakat temiz ve yeni sargılar beni rahatlattı. Pansumandan kurtuldum bu beni sevindirdi. Operatörün müthiş kararı... Yakın istikbalimi merak ediyorum. Endişeli zekâm, hemen birçok tahminlere kalkışıyor. Bu duygu ve düşünceler, ruhumu birkaç parçaya böldü. Bu sırada karanlık zindana çıktım.

Ağır ağır yürüyorum. Etrafımda belirsiz dalgalanmalar var, bunlar ipe dizili çamaşırlara benziyor. Onları görmüyorum. Yaylı kapıyı dikkatle açıyorum. Çünkü kokuyorum, belki dizime çarpacak. Dış kapıdan bir sedye geliyor. Bakmıyorum, biraz daha hızlı yürüyorum.

Bahçe. Parlak bahar güneşi. Burası içerinin renklerinden ve kokusundan aniden ayrılıyor. Tatlı bir parlaklık, çamların yeşili ve taze bir tabiat kokusu. Uzakta, çamların altında, beyaz elbiseli hastalar derinliklere doğru küçülüyorlar. Yumuşak hayaletleriyle uzanıyorlar ve güneşleniyorlar. Bir koğuşun penceresinde, hasta bir çocuk türkü söylüyor, duyuyorum. Ayaklar kumlu yolda yürüyorlar, gıcirtısını duyuyorum. Ve her an çamların karaltıları arasında aniden bir beyazlık beliriyor.

Hastanelerin bahçelerine gidiyorum ve o bahçeler bana her seferinde hüznün veriyor.

Bunun manasını şimdi bulmak istiyorum, çalışıyorum ve hastalıkla tabiat arasındaki büyük tezadı anlıyorum. Bir bahçeden hastaneye gidiyorum veya bir hastaneden bahçeye çıkıyorum, o an en çok bunu hissediyorum.

Ve bu, bana kendi meselemi unutturuyor. Ruhumda daha büyük belirsizliklere doğru genişlemek, yayılmak için bir daralma başlıyor. Zihnim boş, hiçbir şey düşünmüyorum, fakat içim dolu, ağır ağır etrafıma bakıyorum, biraz sendeliyorum bununla beraber yürüyorum. Hasta çocuğun türküsü uzaklaşıyor.

Caddeye doğru çıkıyorum, bu sırada kendime gitmeye başlıyorum. Felaketimi cisim şeklinde değil, büyük üzüntülerimde birtakım hayal ve simge gibi hissediyorum. Ameliyat olacağımı, sakat kalacağımı düşünmüyor, içimde garip bir karıncalanma halinde birtakım iniltiler, mırıltılar, şekilsiz gölgeler seziyorum.

Caddeye çıkınca da bu devam etti, Fakat hayatın hareketleri beni çekti ve daha hakiki olmaya götürdü. Ne yapacağım, düşündüm... Buna mecbur oldum.

İşim yoktu, eve gitmek istedim, tramvaya doğru yürüdüm. Şehrin gürültüleri de benim aksi istikametime yürüdü ve uzaklaştı. Sesler, uzaklarda, sallanıyor, sallanıyor, kopuyor ve parçalanıyor, şehrin derinliklerinde yuvarlanıyor.

Bazı Kederlerin Matematiği

Annelere kederler anlatıyoruz, bu sırada bu kederleri blmyoruz, anneye vuruyoruz, dvyoruz.

Bazen kendime çok üzülüyorum, işte o zaman kendimi çok seviyorum.

Beni sadece bu koruyor. Bu aşk, bu merhamet.

Ve dizimin acısını duymuyorum, yürüyorum, bu yol istikbalimden başka bir yere çıkıyor sanki, rahat ve emin bir yolda yürüyor gibi yürüyorum.

Biz, bir kenar mahallede annemle yalnız oturuyoruz. Ona bu fena haberi geç vermek istedim, bu nedenle eve gitmek istemedim.

Felaketimizi başka bir insanla paylaşmak saadettir, fakat annelerle değil, annelerle değil. Annelere kederler anlatıyoruz, bu sırada bu kederleri blmyoruz, anneye vuruyoruz, dvyoruz. Çünkü anneler çocuklarının felaketini iki kat şiddetle hissediyorlar. Anneler bu ıştıraplarını çocuklarına fazlasıyla iade ediyorlar. Böylece keder anneden çocuğa geçiyor, çocuktan anneye geçiyor ve sürekli büyüyor.

Kırlara ıktım.

Şehir geride kaldı ve şehir bana kendisini unutturdu.

Bir ağacın altına oturdum. Ve hasta dizimi acısını yine itina ile ayarladım, bacağımı uzattım. Bu zavallı uzvumun talihi hakkında hiçbir şey düşünmek istemiyorum. Őuurum hastalığımın üzerine aydınlık boşaltacak, o aydınlıktan kaçmak için ruhumun daha karanlık ve izbe hatlarına kendimi atıyorum. Daha korkunç ve karışık hayallere dalıyorum.

Bazen bu karanlıklardan çıkıyorum, karşıdaki tepeler oğle güneşiyle yanıyor, o tepelere bakıyorum ve karanlık bir odadan gayet aydınlık bir yere aniden geçiyor gibi gözlerim kamaşıyor ve hayret ediyorum.

Ne aydınlık! Ne aydınlık! Bütün taşlar, topraklar, boşluklar, camlarla, aynalarla, beyaz madenlerle doldu sanki hepsi parıldıyor.

Fakat bu ışığa çok bakmıyorum. Bu güneş bile gözlerimden içeriye giriyor, büyük karanlık bir denize düşüyor gibi hemen sönüyor ve içimin rengi gibi oluyor.

Sofa Bana Bir şeyler Söyledi

İki yastık, bir şişe, bir mendil.

Fakat eve gittim. Şehrin bir ucundan öbür ucuna.

Kenar mahalleler. İrinli bir yara gibi tahta evler iç içe. Her yağmurda, her küçük fırtınada bu evler sancılanıyor, biraz daha eğiliyor. Bu evlerin önünden geçiyorum ve ayrı ayrı maceralarını katip ediyorum. Bazı evlerin kaplamaları biraz daha karardı, bazı evlerin balkonu biraz daha yamuldu, bazı evler biraz daha öne eğildi, bazı evler biraz daha çömeldi ve bütün evler hastaydı. Onları seviyorum, çünkü o evlerde kendimi buluyorum. Ve hepsi sürekli ameliyat oluyor, yoksa onlar için yaşamak mümkün değil. Onları çok seviyorum, rüzgar onları sancılandırıyor, onlar çok inliyorlar ve içlerinde çok aziz şeyler saklıyorlar, onları çok.. çok seviyorum.

Evlerin eşiklerinde soluk yüzlü, çıplak ayaklı, ürkek ve sessiz çocuklar var. Çocukların elinde ekmek kabuğu ve çer çöpten oyuncakla ağır ağır oynuyorlar, düşünüyorlar, gülmüyorlar. Bu evlerin arasında, kendi evimi arıyorum. Kendi evimi çok güç buluyorum. Çünkü bu evlerin hepsi benim evim gibi.

Evde kimse yoktu; kapıyı anahtarım ile açtım, girdim, alt kat sofada epey durdum, hareket etmedim, etrafıma baktım. Bunu her zaman yapıyorum bu benim alışkanlığım.

Bu sofa yaşlı bir insan yüzü gibidir: Evimizin ruhu, kederleri, neşesi oradadır. Her günün havadisleri tavana, duvarlara, döşemeye bir leke, bir çizgi ilave ediyor. Bazen bir işaret ilave ediyor bu işareti sadece biz görüyoruz. Bu sofa canlıdır. Bizimle beraber kımıldıyor, değişiyor, bizimle beraber dağılıyor, toplanıyor, bizimle beraber uyuyor ve uyanıyor. Bu sofa evimizdeki üçüncü kişi gibi ve bazen ağlıyor ve gülüyor bile.

Bu sofa dört köşedir. Ortada sokak kapısı var, sofanın iki tarafında pencere var. Pencerenin yanında bir ot minderi. Minderin yanında yemek masası. Masanın yanında iki sandalye. Bu sofada oturuyoruz, yemek yiyoruz, misafir kabul ediyoruz.

Ben oraya gidiyorum ve hareket etmiyorum, duruyorum. Çünkü bu yüze bakıyorum, bu yüz beni, bana gösteriyor.

Ve baktım: Minderin üstünde iki yastık var. (Anladım ki annem biraz rahatsızlandı ve buraya uzandı) Masanın yanında, rafın önünde bir sandalye. (Anladım ki annem en üst raftan bir ilaç şişesi aldı.) Ha... İşte masanın üstünde bir şişe: Kordiyal. (Anladım ki annem fenalık geçirdi.) Minderin üstünde ıslak, buruşuk bir mendil. (Anladım ki annem ağladı.)

Benim de bu şişeye, iki yastığa ve bir mendile ihtiyacım var, ben de Kordiyal alacağım, uzanacağım ve ağlayacağım.

Birisi Kapıya Bir Anahtar Soktu

Bir deniz, bir vapur, beyaz köşkler.

Az sonra birisi kapıya bir anahtar soktu. Hemen doğruldum, mendilimi sakladım.

Anneme her zaman zaafım değil, daha çok metanetimi gösterdim. Annem içeriye girdi. Merakının derecesinin şiddetini hissettim. Çünkü beni gördü ve elindeki erzak torbasını şiddetle yere bıraktı ve yüzüme baktı. Arkasını kapıya dayadı ve sık sık nefes aldı, anladım, yoruldu. Neler oldu öğrenmek istedi ama hiç soru sormadı, belki istedi ama başarılı olmadı veya soruya gerek yoktu, gözlerini benden ayırmadı.

- Bir daha muayene edecekler dedim.
- ‘Ameliyat lazım’, dediler mi?
- Belli değil. Bugün kalabalıktı. İyi bakmadılar. Belki lazım olacak.

Bu belirsiz sözlerim onu tatmin etmedi, yine merak ve endişe ile torbayı kaldırdı ve mutfağa doğru şaşkın adımlarla yürüdü. Yolunu bir kör alışkanlığıyla buldu, anladım. Çünkü torbaları önce masaya, sonra rafın altındaki dolaba çarptı.

Mutfağa girdi, bir süre hiç sesi çıkmadı. Kımıldamadı. Ama sonra ocakta tıktırtilar oldu. Sonra yere bir masa düştü ve bir şeyler daha devrildi. Sinirleri fenaydı, elindeki eşyalara zor hakim oldu.

Hemen ona bir teselli yetiştirmek istedim ve şunu buldum, seslendim:

- Operatör yoktu, yardımcıları baktı. Bir kere de benim doktora fakülteye gideceğim.

Cevap vermedi ve sofa ile mutfak sustu. O an hastalığımı dolaysız düşünmeye başladım.

Onu teselli etmek için yalan söyledim. Bu sözler çekicilik kazandı ve beni de aldattı ve bir ümit kapısı açtı. Başka doktorları, özellikle de benim doktoru görmek arzusu duydum. Bu doktor genç değildi ama birçok siyasi sebepler nedeniyle henüz stajını bitirmedi. Fakat bana diğer doktorlardan daha yakın bir insandı. Doktorumun dizlerimden çok sinirlerim üstündeki iyi tesirlerine muhtaçtım.

Zaten hastaneden çıktım, içimde bir deniz, bir vapur, bir şimendifer yolu, etrafında beyaz köşkler dizili bir yol hayali vardı; bu açık berrak bir hayal değildi. Deniz, vapur, uzun ve çıplak bir yol, bir toz dumanı, köşkler, çayırlar, bahçeler... Fakat bu hayalin içinde fakülte de yoktu, doktor da yoktu. Bunları, o manzaraya sonra ilave ettim.

Yemekte sustuk.

Ben sessizim, o benim sessizliğime alışık. Ama yine de ürküyor gibi.

Sokak kapısının önünde çocuklar oyun oynuyorlar. Bazen, aniden çığlık atıyorlar. Kısa şiddetli bir tartışma. Sonra aralarındaki meseleyi çabuk hallediyorlar ve susuyorlar. Bu sessizlik içinde, oyunun ayrıntılarına dalıyorlar ve düşünüyorlar, bunu hissediyorum.

Bir an oldu, sessizlik uzun sürdü ve dikkat çaktı. Evin içi ve dışı susuyor. Bir ses işitmek istedim ve bu nedenle konuşmak istedim. Fakat bilmiyorum, sesim nasıl çıkacak? Korkuyorum, belki sesim kötü çıkacak ve bu kötü durum artacak.

Tam o sırada, çıt.. etti. Merdivenin üstünde firfir asılıydı, o firfırın bir köşesi koştuk. Ürpeldim. Bütün sofa kımıldadı gibi oldu.

Gayret ettim ve konuştum:

- Bu akşam Erenköy'e gideceğim... Yarın öğleden önce fakülteye gideceğim: Mithat

Bey orada. Bir kere de o görsün, belki öteki operatörlere gösterecek, onlar da özel muayene gibi bir şey yapacaklar.

- Git ya, git... Erenköy'dekiler seni sordular, Paşa seni çok görmek istiyor.
- Gideceğim.

Konuştuk, bu sırada aramızda bir sevinç sıvısı dolaştı. Fakat bir an sonra ben operatörün kesin kararını ve uyarılarını hatırladım. Ümitlerimin hepsini bir anda kaybettim ve düşünceye daldım.

Keder beni bastırdı ve bu keder anneme de geçti.

Fakat ben bu kederimin sebebini biliyorum, o, bu kederinin sebebini bilmiyor.

Paşa

Arkamda hafif bir ayak sesi ve sıçrama.

Paşa, kanepede, her zaman aynı yerde oturuyor. Salonda akşam karanlığı arttı bu nedenle yüzünü görmüyorum. Bakışlarını, gülümseyişlerini ve yüzünün hareketlerini sesinde bulmak için çalışıyorum ve ağır ağır konuşuyoruz. Hastalığımın çok eğitimimle ilgileniyor, sınav notlarımı soruyor. Nihayet karanlık nedeniyle sinirlendi ve hizmetçilere lambaları emretti.

Arkamda balkon kapısı açıldı, balkon kapısından hafif bir rüzgar girdi. Rüzgar salona ıhlamur ve gül kokusu getirdi. Gözlerimi hafif kaptım, bu köşke ait hatıralarım uyandı. Paşa'nın ağır ve monoton sesi dikkatimi yormadı ve içimdeki hallerin serbest uyanışını bozmadı. Çok küçük yaşta zihnimi iki dikkatle çalıştırmayı öğrendim. Karşımdaki insanı dinliyorum ve bununla beraber başka şeyler de düşünüyorum. Karanlık da bana yardım etti. Fakat odaya ışık girdi ve ben dışarıyla ilgilendim. Gözlerim önce piyanoya gitti ve piyanonun üstünde bir şeyler aradı. Kapıya da sık sık baktım.

Sonra bunu fark ettim ve kapıya arkamı döndüm, yüzümü tamamıyla Paşa'ya çevirdim: Bu sırada dizimi incitmemek için hususi bir hareket yaptım. Paşa bu hareketime dikkat etti ve sağlığını sordu. Kısa ve yanlış bilgi verdim, ertesi sabah fakülteye gideceğim dedim.

Hastalığımla ilgili sorular sordu, kısa cevaplar verdim ama Paşa kısa cevaplarla yetinmedi.

Arkamda hafif bir ayak sesi ve sıçrama oldu. İçeriye kim girdi anladım, bu nedenle başımı çevirmedi ve bakmadım. Kulağımın dibinde keskin bir ince ses:

- Hani benim kitaplarım? Diye bağırdı.

O zaman biraz döndüm ve Paşa'nın kızı Nüzhet'e cevap verdim:

- Getirdim.

Elimi sıktı, kötü bir şeyden bahsediyoruz, Nüzhet anladı. Dikkat etti, ağırlaştı ve dinledi. Fakat Paşa'nın sorularından artık sıkıldım. Nüzhet' de yanımızda çok durumda, sıçradı ve balkona çıktı. Bu, onun bir huyudur. Bir yerde iki dakikadan fazla durmaz durmuyor ve kaçıyor.

O uzaklaştı, o zaman bana küçük bir dalgınlık geldi. Paşa'nın sesini artık duymuyorum. Sonra aniden bu ses yükseldi, durdum ve silkindim:

- Duyuyor musun? Dedi, soruyorum: Bizim doktor Ragıp var, ona bir git. Paşa ne söyledi, tam anlamadım. Dalgınlığım beni utandırdı. Bu utancı azaltmak için:
 - Hay hay! Dedim.
- Ve sonra, Paşa utancımı yakaladı zannettim, epey kızardım.

Cinayetle İlgili Bir Roman

“M. Lökok’un kızı” uzun tasvirlerle başlıyor.

Paşa benim uzak akrabamdı ve beni her zaman çok sevdi.. Ben dört beş yaşındaydım

hatırlıyorum o zaman bile benimle saatlerce konuştu. Onun hayatındaki küçük şeylerin içinde benim de önemim vardı.

Son senelerde Paşa çok ihtiyarladı. Konuşması ağırlaştı, bazen konuşuyor ve aniden uyuyor. Ben ona eğlenceli romanlar götürüyorum ve geceleri okuyorum. O, kanepeye yatıyor ve bazen kahkaha atıyor, bu kahkahaları eskiden de çok işittim. Son senelerde bu kahkahayı duymuyorum. Bu kahkahaları duymak için ona tuhaf romanlar okuyorum ve bundan zevk alıyorum. Ben de onu çok seviyorum. “M. Lavaredin kırk beş parası” , “Çalgıcının seyahati” romanlarına Paşa çok güldü. “Çalgıcı”yı iki defa okudum. Nüzhet’e edebi romanlar götürüyorum. Biz babasıyla oturuyoruz o, odasına çıkıyor ve bu kitapları okuyor.

O gece Paşa bana sordu, “Hangi kitapları getirdin?”

- Bu sefer tuhaf roman getirmedi, cinayetle ilgili roman getirdim.

Buna memnun oldu, herkes yattı ve ben başladım, okudum. Paşa yine kanepesine uzandı. Romanın ismi “M. Lökok’un kızı” idi ve ilk sayfalarında çok uzun tasvirler vardı. Birkaç sayfa okudum sonra Paşa sordu:

- Daha sabredelim mi?
- Ediniz.

Dedim ve devam ettim, okudum.

O sırada salon kapısının önünde bir patırtı oldu. Başımı çevirdim ve Nüzhet’i gördüm, başıyla bana işaret etti. Okumayı bırak ve dışarı gel, demek istedi. Oysa

romanda epey ilerledik ve meraklı yere geldik. Paşa razı olmayacak, diye düşündüm. Paşa beni gözleri kapalı dinliyor, bu nedenle kızının işaretini görmedi. Ben Nüzhet'e işaretle olumsuz cevap verdim ve devam ettim okudum.

Nüzhet ayak parmaklarının ucuna bastı ve bana yaklaştı, omzumdan sarstı. Kaşlarımı çattım, devam ettim, okudum. O sırada kulağıma fısıldadı:

- Budala! Baksana: Paşa babam uyuyor!

Sahi... Paşa'nın başı arkaya doğru kaydı, uyuyor, hafif horluyor bile.

Ayağa kalktım ve Nüzhet'le beraber dışarı çıktım.

- Nurefşan'ı gönderelim, o da yatsın. Biz seninle bahçeye çikalım.

Romanda polis hafiyesi M. Lökok Bir meyhanede araştırma yaptı, şimdi biz de o meyhanenin merdivenlerinden iniyoruz gibi hissettim. Basamaklardan dikkatle indim, Nüzhet'in arkasından gittim ve bahçeye çıktık.

Havuz başındaki demir kanepeye oturduk.

Başımızın ucunda ağustos böcekleri vardı, ağustos böcekleri ta uzaklara kadar sıralandı ve bütün Erenköy'ü uzun bir ses zinciriyle çevirdi. Sıcak bir rüzgar. Sanki ilkbahardan yaza adım atıyoruz, tam o çizginin üstündeyiz, etrafımızda gizli bir coşku var.

Ciddi Bir Adam

Sözler bir aşk teminatına benziyor.

Yıldızlar havuza yansıyor, bir de yıldızların havuzdaki aksine bakıyoruz. Fakat aynı şeyi mi hissediyoruz, emin olmak zor, bu durum bana sıkıntı çektiyor.

O ne düşünüyor anlamak için ilk sözü o söylesin istiyorum ve bekliyorum. Kokuyorum, çünkü Nüzhet belki alaycı bir söz söyleyecek.

- Sen çok ciddi adamsın! dedi.

Hayret ettim. Sessiz uslu oturuyorum, bu nedenle mi böyle söyledi?

- Niçin? diye sordum.

- O kadar işaret ettim, ettim, gelmedin.

- Ben Paşa babanı uyanık sandım.

Birkaç dakika geçti. Nüzhet nereye bakıyor ben bilmiyorum, Nüzhet de ben nereye bakıyorum bilmiyor. Bir süre böyle geceyi seyrettik.

- Senin haberin yok, dedi. Bir adam beni istiyor.

Bir açıklama bekledim ve sustum. Devam etti:

- Bir doktor.
- Doktor Ragıp mı?
- Ne biliyorsun?
- Hissettim, bu akşam baban Doktor Ragıp'tan bahsetti.
- Nüzhet'i istiyor, dedi mi?
- Hayır, başka türlü bahsetti. Fakat ben bu ismi yeni duydum, bu nedenle tahmin ettim.
- Evet... İşte o...

Yine sustum, açıklama istedim, anlattı:

- Genç bir adam... Yeni mezun oldu... Bizim eve iki defa geldi, bir defa beni gördü.

Annesine söyledi, annesi de babamdan istedi. Babam reddetmedi, "düşünelim" dedi. Düşünüyor.

Yine sustum. Nüzhet anlattı. Fakat artık sözleri önemli değildi, sesine dikkat ettim ve bu mesele hakkında ne düşünüyor, anlamak istedim. Ama alay sesine hâkimdi; fakat zaten onun tabiatı alaycıydı. Belki şu anda böyle değildi ama anlamadım kimle alay ediyor? Doktor Ragıp'la mı, bu olayla mı, benimle mi alay ediyor? Devam etti, anlattı, bazen küçük kahkahalar attı:

- Biliyor musun? dedi, bunlar hoşuma gidiyor... Evin içinde büyük bir mesele... Herkes

bunu... yani beni düşünüyor. Boyum, bosum, kaşım, gözüm... Onun tahsili, parası, güzelliği... bir sürü karşılaştırma! Ben hep gülüyorum. Annem bana kızıyor.

Bir kahkaha daha attı. Ben için konuşmak çok zordu ve dinlemek de güçtü, sustum.

Aniden kolumu tuttu:

- Of! Sen ne ciddi adamsın! Bir şey söyle...

Konuştum ama korktum, çünkü sözlerim büyük bir itiraf gibiydi:

- Bu konudan hoşlanmıyorum.

Bu sözüm onu epey düşündürdü. Aramızda hislerimiz hiç bu kadar soyunmadı.

Hafif kolumu sıktı ve sesi aniden alçaldı, mırıldandı:

- Ragıp Bey beni istedi ama ben hemen evlenmiyorum ya... Ben daha on dokuz yaşımdayım.

Hemen boynuna sarılmak istedim. Bu sözler benim için aşk güvencesiydi. Bir anda pek çok şey öğrendim zannettim, fakat biraz düşündüm, bu sadece bir teselli idi, anladım ve az önceki kederim arttı.

Nüzhet'in Kahkahaları

Onun birçok heyecanları otomatiktir.

Ben Nüzhet'in kahkahalarından korkuyorum. Bu, bir silahtır ve Nüzhet bu silahı başka insanların zaafı üzerine merhametsizce boşaltıyor. Ağzından bu kısa, kesik ses parçası dışarı aniden sığıyor. Bu sığırama istemsiz oluyor, infilaktan sonra Nüzhet de çok şaşırıyor, bazen utanıyor. Bu gülüş bende yaralar açıyor, Nüzhet çok nadir bu yara için üzülüyor.

Nüzhet'in birçok heyecanı otomatiktir.

İşte, ben bu kahkahalardan ürküyorum bu nedenle konuyu değiştirdim, buna mecbur oldum.

- Ben yarın öğleden sonra Fakülteye gideceğim, dedim.

Nüzhet'e hastalığımın pek az bahsediyorum. O da bana kısa bir iki şey soruyor. Ben cevap veriyorum o da anlıyor gibi susuyor. Fakat sesimden anladı, güç bir durum vardı. Sordu:

- Hastalığın fenalaşılıyor mu?
- Biraz fena... Galiba bir ameliyat lazım.

Artık hiçbir şey sormadı ve sustu. Bu anda neler düşünüyor anlamak istedim. İlk sözü ondan duymak istedim. Uzun süre sustu. Nihayet şunu sordu:

- Babam sana Dr. Ragıp'tan ne diye bahsetti?

Önce benim hastalığım, ona Dr. Ragıp'ı hatırlatıyor diye düşündüm, Nüzhet içinde mukayese yaptı, tahmin ediyorum. Bu benim için korkunçtu. Sonra cevap verim:

- Hastalığım hakkında konuştuk "Bizim bir Doktor Ragıp var, bir kere de ona git." dedi.

Nüzhet parmağını uzattı:

- Bak ay çıkıyor... Limon gibi sarı değil mi?

Arkamızda bir çatırtı oldu. Döndük, baktık, Nurefşan. Yaklaşmak istiyor ama çekiniyor gibi.

Nüzhet sordu:

- Ne var, Nurefşan?
- Hanımefendi; “Nüzhet artık yatsın.” diyor.
- Geliyorum.

Kalktık. Nüzhet kulağıma “Şu anneme de uyku verici roman getir biz de daha uzun konuşalım.” dedi.

Her talihsiz insan gibi ben de basit bir şakada bile bir merhametten, bir teselliden şüphe ettim. Kendime güvenimi o kadar kaybettim.

Yeni Mesele

Istırap, ağırlığıma bir şeyler katıyor.

Her büyük felakette birkaç yaş büyüyorum gibi... Yine böyle hissettim ve yatağıma

girdim. Bazı insanlar kırk yaşını geçiyor ve pek çok tecrübeye sahip oluyor. Ben de kendimi öyle hissediyorum. Ben de o insanların tecrübelerine sahibim buna inanıyorum. Fakat bazen de çocuk gibiyim, Nüzhet’e aşık oldum ve bunu kendime hiçbir zaman itiraf etmedim. (Bunu hep sonraları, aylardan ve nice yıllardan sonra, bugün iyice anlıyorum.)

Yatağa girdim, vücudum fazla ağırlaştı zannettim. İstırap ağrılarında bir şeyler katıyor. Bizim de çok ağrıyor. Her gün istirahat etmek ve koltuk değnekleriyle dolaşmak gerekiyor. Buna mecburum ama ben o gün çok yürüdüm ve doktorların kesin uyarılarına rağmen bir baston bile almadım bunu her zaman reddettim.

Uyumak istedim ama olmadı.

Birçok fedakârlığa hazırlanmak lazımdı. İçimde hep gizli ve meçhul ümitlere sarıldım; çünkü bütün hesaplar aleyhime çıkıyor, belki bu belirsiz ümitler beni aldatacak, o zaman mahvolacağım.

Nüzhet’in doktorla evlenme ihtimalini düşündüm. Aklımla bunu normal buldum. Nüzhet benden dört yaş büyük, hiçbir zaman onunla evlilik hayali kurmadım, o bir gün bir adamla evlenecek, bunu da kıskanmadım ve düşündüm. Fakat böyle, ilk defa bir istekli çıktı, yepyeni bir mesele ile karşılaştım ve hayret ettim. Bu neden benim için olay oldu, hala anlamıyorum.

O gece bu mesele, zihnimi hastalığımdan fazla işgal etti, yalnız bu meseleyi düşündüm. Nüzhet'le beraber büyüdük. Nüzhet benden büyük, o zaman Nüzhet bebekleriyle oynadı ben de onu küçümsedim bununla beraber izledim, özellikle hastalığımdan sonra. Ben ondan önce çocukluktan çıktım, ondan önce ciddileştim. O hala çocuktı. (Fakat bu da benim her zaman hoşuma gitti.) Kendi içimde bazı şeyleri kaybettim, bunları Nüzhet'te buldum. Fakat bütün bunları arkadaş hisleri sandım.

Büyüdük ve Nüzhet ve ben birbirimize yabancılaştık, bunu birkaç kere fark ettim. Aramızda belirsiz anlaşmazlıklar yığıını oluşturdu ben bunları yıkmak için çalıştım ve bundan zevk aldım. Fakat ben bir yığıını yıkıyorum, sonra daha büyük bir yığın çıkıyor. Bu yığıını görmek beni sevindiriyor bununla beraber kederlendiriyor. Birbirimize açılıyor ve kapanıyoruz. Önceleri her şeyimizi birbirimize açık açık anlattık. Sonraları zamanla sustuk. Sohbetlerimize ihtiyaç girdi. Zaman geçiyor, biz birbirimizi tanımıyoruz, birbirimize yenileşiyoruz. (Bütün bunlar aşka benzer şeylerdir, o vakitler bunu anlamadım.)

Sadece bir şey anlıyorum ki, ben çok talihsizim.

O gece o yatakta bunu kuvvetle hissettim.

Gözlerim doldu.

Belirsiz ümitlere inanmıyorum o an, beni ne kurtaracak, bunu bilmek istiyorum. Ümit etmek bile az. Emin olmak ihtiyacı. Yalancı geleceğın şüpheli vaatlerine değil, teminatına ve senedine ihtiyacım var. Oysa o vaat bile etmiyor. Beni nasıl karşılayacak, soruyorum, o zaman korkunç bir dilsizlikle susuyor.

Uyumak istiyorum ama olmuyor.

Karanlık zindan. Sarı mum heykeller. Fistül var mı? Üç tane. Beyaz eşya ve beyaz gömlekler. Ameliyat lazım, ayağım biraz kısılacak. Böyle çekmek iyi mi? Duymuyor musun? Soruyorum: Bizim bir doktor Ragıp vardır. Polis hafiyesi M. Lökök ve adamları siyah pelerinlerle meyhaneye girdiler. Karanlık merdiven, iskelet, hayaletler, kanlı bir kurdele, sarhoşlar, silah sesleri, merdivenlerden bir yuvarlanış, havagazı fenerinin altında bir adam görünüyor, kayboluyor. Doktor Ragıp. Havuzda yıldızlar. Bir limon, büyüyor, büyüyor. Artık bu meseleyi konuşmayalım. Nüzhet'in kahkahası ve Nüzhet'in içi: Zavallı! diyor o, ben kan, cerahat, irin, ciddi adam, mahzun çocuk sevmiyorum. Ben mesut olmak istiyorum.

Bir Genç Kız Ne İstiyor?

Mesut olmak istiyor.

Elbette bir genç kız mesut olmak istiyor.

Bu kadar basit bir şeyi kendime anlatmak için çalışıyorum. Uyku ile uyanıklık arasındayım, hayallerimin içinde mantığım sendeliyor. Hep aynı sonuca varıyorum ama inanmıyorum ve yeniden akıl yürütmeye başlıyorum.

Aniden bir ses duydum: Oda kapıma vuruyorlar. İnanmadım ve iyice kulak verdim, doğru.

- Kim o? diye seslendim, hafifçe:
- Benim. Uyudun mu? Gireyim mi?

Nüzhet! Gece yarısı Nüzhet! “Gir” demek istedim ama demedim.

Bir daha sordu.

- Gireyim mi?

Yatağımın içinde hayretle dimdik:

- Gir! dedim.

Girdi.

Gömleğinin ütüne bir şal vardı. Ayaklarında terlik vardı, ayakları çıplaktı.

Büyük bir cesaret hamlesiyle yaklaştı, korkusunun şiddetini hissettim ve bana baktı, bir

kahkaha attı.

Çok hayret ettim, daha önce ona hiç bu kadar hayretle bakmadım. Sadece vücudu Nüzhet’

benziyor. Hatta vücudu bile başka: Kumral saçları açık sarı gibi. Ela gözleri - ve canlı hareketli gözler- simsiyah ve hareketsiz. Oynak başı, kımıldamıyor ve mum ışığının sallantıları içinde uzuyor, kısalıyor. Fakat bana yaklaşıyor ve vücudu çok büyüyor, gözlerimi kaplıyor, odada ondan başka bir şey görmüyorum. Onu bile tamamıyla görmüyorum.

Bir kahkaha daha attı.

- Ayol... Ne bu hayret? Bir kaçamak yaptım, geldim... Uyumak istedim, olmadı.

Yatağıma oturdu.

Sevincim, hayretimin üstüne bindi, bunu taşımak çok zor oldu.

- Korkma! Herkes uyuyor! Geldim ama periler bile duymadı...

Derhal Nüzhet'in odası ile annesinin ve babasının odasının arasındaki mesafeyi ve tehlikenin haritasını zihnimde ölçtüm.

Biraz rahatladım.

Sık sık nefes aldı. Şalı biraz açıldı, göğsünü gördüm ve yepyeni bir Nüzhet keşfettim. Nüzhet çok olgundu, giysilerinin üstünden bunu daha önce anlamadım.

Yanımda bir başka insan.

Nüzhet'in göğsüne baktım, o bunu fark etti ve göğsünü kapattı:

- Uyumak istedim ama olmadı, dedi.
- Ben de uyumadım.
- Sen hiçin uyumadın?
- Sen niçin uyumadın?
- Ben bir şeyler düşündüm.
- Ben de bir şeyler düşündüm.
- Sen ne düşündün?
- Sen ne düşündün?

Nüzhet bir kahkaha daha attı.

- Sadece soru soruyoruz neden böyle yapıyoruz? Sabaha kadar konuşmayacak mıyız?

Nüzhetle'le alay ettim, bu çok nadir oluyor. Fakat bazen vücudu hareket ediyor ve benim alayım arzuya çeviriyor ve beni öldürüyor.

Benim alayım, onun şalı arasındaki sessiz mücadele devam etti ve biz konuşmaya

başladık.

- Ben bu adamı düşünüyorum, dedi.
- Hangisi o?
- İşte... O Doktor Ragıp mı nedir? Hani beni istiyor ya.
- Ey?
- Ben belki onunla evleneceğim, o zaman ne olacak? diye düşündüm.
- Ne mi olacak? Bilmiyorum?

Bu sözleri gayet normal ve ilgisiz söylemek istedim; hatta ilgimi gizleme için yastığımın

altındaki mendili arıyor gibi yaptım. Mendil bir iki defa elime geçti ama devam ettim aradım. Nüzhet sustu, buna mecbur oldu.

Ruhumun üstünde bir ağırlık hissettim. İçimde Nüzhet'in "Ne mi olacak?" sorusuna türlü türlü cevaplar sıraladım. Fakat ben bunları gizliyorum ama Nüzhet hepsini anlıyor. O zaman bunları gizlemek de faydasız, söylemek de faydasız; Bu iki şeyden başka bir şey yapmıyorum, çünkü başka seçenek yok bu nedenle bunalıyorum. Artık mendili de buldum. Şimdi azabımı örtmek için herhangi bir hareket bahanesinden de yoksun kaldım.

Nüzhet beni kurtarmak istedi:

- Peki... Sen söyle... Sen ne düşündün?
- Bir çok şeyler...
- Ne gibi?
- Birçok... Anlatmayacağım... Kısa kısa, başka başka, bir çok şeyler...

Artık sesimi idare etmek çok zor. Sesim irademle alakasını kesti. Bazı derin heyecanlarım var, bu heyecanlarımı kendimden bile gizliyorum. Ama sesim heyecanlarımı ele veriyor, beni bile hayrete düşürüyor... Sustum ve gözlerimi önüme eğdim, heyecanımı saklamak istedim. Bu zaafıma da isyan etmek istiyorum.

Artık Nüzhet havai konuşmak zorunda kaldı:

- Yarın sen erken kalkacaksın değil mi?
- Evet... Sekiz buçuk trenine yetişeceğim.
- O zaman sen uyu.
- Uykum da yok.
- Başını yastığa koy, o zaman uyuyacaksın.
- Zannetmiyorum.
- Uyuyacaksın, uyuyacaksın. Haydi... Ben senin üstünü örteceğim..

Elini omzuma koydu ve ısrar etti. Artık merhamete layığım, bunu anladım ve bundan utanmadım. Çünkü direncimi ve gururumu kaybettim, teslimiyetin zevki içinde başımı yastığa koydum.

- Hastalanacaksın diye korkuyorum.

Dedi, avucunu anlıma koydu ve saçlarımı okşadı. İçimde duygular sıkıştı, o vakit bu duygular için yeni bir macera keşfettim; bu duyguları o tarafa doğru sevk edeceğim, o zaman sadece kurtulmayacağım bununla beraber o anda mesutta olacağım.

İçimde bu inkılâp aniden oldu, Nüzhet'in kollarını aniden tuttum ve ona yepyeni gözlerle baktım.

Önce biraz şaşırıldı, sonra beni dikkatle süzdü ve bir şey düşündü; ela gözleri bir yandan öte yana şeytani bir yarım daire çizdi, bunu gördüm ve daha çok cesaretlendim.

Vücudunu kendime doğru çektim, bıraktı, göğsü göğsümün üstüne düştü ve hararetlerimiz birleşti. İkimizin de veya Nüzhet'in ya da benim kalbim şiddetle çarpıyor, Nüzhet'in göğsündeki yayları oynatıyor. Bir avucumla başını tuttum ve başıma doğru çektim.

Dudaklarımız birbirine değdi, o anda Nüzhet elektrikli bir maden parçasını öpüyor gibi sarsıldı ve sıçradı, aniden ayağa kalktı.

Biraz durdu, derin bir nefes aldı, belki bir şey söylemek istedi, fakat hiçbir şey söylemedi, hatta nefesini boşaltmadı ve geriye döndü. Koştı ve odadan çıktı.

Bir anda onu ve kendimi anlamak istedim, hareketsiz ve şaşkın durdum. Sanki şilte ve yorgan tutuştu, vücudumu alevler içinde hissediyorum. Yorganı attım ve yatağın içinde oturdum. İçimde büyük bir boşluk açıldı. Kalbim hızlı hızlı çarptı ve ben sadece bunu hissettim. İçimdeki bu boşluğu doldurmak istedim ve etrafa dinledim. Erenköy mırıldanıyor. İnce ve hafif böcek sesleri, tren düdükları ve köpek havlamaları, birbirine sarılıyor ve bir ses yumağı gibi büyüyor, gecenin birçok derin ve gizli sesleriyle karışıyor, Rüzgârlarla bürünüyor, bir uğultu halinde yükseliyor ve bu uğultu baş döndürüyor.

Aniden vücudum gevşedi ve omuzlarım düştü.

Başımı yastığa koydum.

Hafif bir titreme. Uyuşukluk gibi bir uyku isteği. Hafif uykuya dalmak ve küçük kabuslar. İsmimi çağırıyorlar gibi yatağımın başında fısıldaşmalar, hayatımla ilgisiz kısa rüyalar. Sonra ani bir uyanıklık, şursuz bazı hatıralar. Dikkatin aniden artması. Bir hadise beklemek. Dizimde hafif bir sızı. Zorlukla dönüyorum, sağlam dizimi kısıyorum. Bir rahatlık. Gevşiyorum. Göğsümün üstünde sanki kat kat yelekler çözülüyor bir hafifleme var. Dalıyorum.

Genç Kız Hala Uyuyor

Nurefşan'ın suç ortaklığını kabul ettim.

Sabahleyin Paşa beni görmek istedi. Yatak odasına girdim. Şunları söyledi:

- Hazır Haydarpaşa'ya gidiyorsun, oradan bir arabaya bin, Kadıköy'e git, yeni bir roman al, o dün akşam roman okudun ama o kitap beni sarmadı, uyudum kaldım... Sonra postaneye gir, annene bir kart gönder, karta burada bir ay daha kalacağım yaz, annene haber ver. Belki seni görmek isteyecek, o zaman o da gelsin. Yengem de seni bekliyor yaz. Üstelik sen şimdi tatildesin. Tatilini boş geçirme. Burada havadan yaralanacaksın.

“Yengen” dedi, o kadın Paşa'nın karısı. Paşa'nın karısı, ona para çantasını uzattı.

Paşa

bana bir altın verdi, bu para yol ve kitap parası, dedi.

Yengem ben güç vaziyetimde serbest bırakmak için odadan çıktı, bu durum beni daha çok üzdü.

Paşa düşüncemin yolunu değiştirmek istedi:

- Allah aşkına, oğlum, kitap alıyorsun önce ilk sayfalarını biraz oku... Öyle uzun uzun tasvirler olmasın. Gece o meyhane rüyama girdi. Sen kitap okuyorsun, ben romana rüyada devam ediyorum.
- Benim de rüyama girdi.
- Hastalığından da iyi haberler getir.

Gülümsedim ve çıktım.

Köşkün bahçesinde Nurefşan yanıma geldi, ben hiç bir şey sormadım ama o usulca dedi ki:

- Daha uyanmadı mı?
- Kim? diye sordum. (Anladım ama yine sordum.)

Nurefşan gücendi, çünkü ben anlamadım ya da anlamıyor gibi yaptım. Başını önüne eğdi ve ellerini birbirine sürttü ve mırıldandı:

- Küçük Hanım.

Hissettim o an Nurefşan gülmemi istedi, ben de bunu esirgemedim ve gülümsedim, bahçeden yola çıktım.

Nurefşan'ın suç ortaklığını kabul ettim.

Zavallı Yorik

“Nerede senin o güzel kelimelerin, çılgınlıkların, şarkıların, şakaların?”

Çok yüksek bir kapı. Kırmızı bir fenerin üstünde şu kelimeler: “Yaralılara ilk yardım.”

Her zaman bu yazıyı okuyorum ve ürperiyorum. Bu ürperme ile birlikte içeri girdim. Taşlık. Yüksek tavan. Bütün sesler büyüyor: Ayak sesleri, insan sesleri ve uğultular. Kumlu ayakkabılar taşlara sürtünüyor ve kestane fişekleri gibi çıtırtı yapıyor. Kapılar açılıyor ve kapanıyor, kapıların gürültüsü top gibi patlıyor.

Bazı insanlar giriyorlar ve çıkıyorlar. Bazı insanlar aranıyor ve ağır ağır yürüyorlar. Askeri elbiseli bir fakülte öğrencisi bir köşede bekliyor. Beyaz gömlekliler, asistanlar, doktorlar... Eczacılar yanımdan geçiyor ve mesleki bir koku bırakıyorlar. Bazı hastalar duvardaki cetvelleri okuyorlar. Gayet vahim işlerin etrafındaki sessiz faaliyet. Burası bir resmi daireye, bir okula, bir hastaneye, bir hamam, bir mağazaya, bir kışlaya ve bir mabede benziyor.

Doktorumu buldum. Operatörü beklemek lazım.Şimdi anatomi sınıfında ders veriyor. Bana kaç defa laboratuvarları, sınıfları, ameliyathaneleri gezdirdi. Hastalıkla ilgili her şeyi öğrenmek istiyorum, bu doktor da bu merakımı biliyor. Anatomi sınıfını hiç görmedim, doktor beni bu sefer oraya götürdü.

Büyük bir odaya girdik. Duvarlar boydan boya camlı dolaplarla kaplı. Bu dolapların içinde iskeletler vardı. Ortada sıra sıra masalar vardı. Masaların üstünde, örtülerin altında, insan şeklinde bir şeyler.

Bir masaya yaklaştık.

Doktor örtüyü kaldırdı.

Bir ölü. Çıtırçıtlak, sapsarı, upuzun bir vücut. Sivri yerleri mor, kaburgaları siyah. Adaleleri düşük. Kolları ve bacakları ince. Bir bacağı uzun, diğer bacağı hafif yana kıvrık ve dizi yukarıda. Başı yana dönük ve masanın kenarında. Burnunun ucu sivri ve etrafı mor bir daire ile çevrili, şakakları çökük. Alnı çok buruşuk. Yüzünde de şiddetli nefret ve azap: Hala yaşıyor gibi işkence çekiyor gibi, hala içinde büyük duygular var gibi.

Gözlerim öteki masalara gitti. Her örtünün altında böyle bir tane ölü var.

Doktor: “Bu taze bir kadavra, yeni geldi.” dedi.’Taze’ ve ‘Kadavra’ kelimelerinin garip tezadı beni ürpertti.

Doktor anlattı:

- Bazı insanların dünyada hiçbir şeyi yok. Bu zavallı da o insanlar gibi... Bunlar ölüyorlar ama bir mezarları bile yok. Fakat bu anatomi için iyi bir

kadavra. Tepeden tırnağa kadar adaleleri sayılıyor. Yağsız, yavan bir ceset, anatomi bıçağını yormuyor.

Ve doktor bir çok fenle ilgili ayrıntı veriyor.

Artık onu dinlemiyorum. Bir iki ay önce bir kitap okudum, o kitaptaki ‘Hamlet’in mezarlık sahnesini hatırladım. Orada Prens Kralın soytarısı ‘Yorik’in kafatasını eline aldı ve bazı sözler söyledi. Bu sözleri bir musiki parçası gibi içimden mırıldandım:

“Heyhat! Zavallı Yorik! Ben onu tanıdım Horatio. Soytarının en neşelisiydi: Doğurgan bir hayal etme gücü. Bin defa beni kollarında gezdirdi; fakat şimdi manzarası hayalimi dehşetle nasıl dolduruyor! Kalbim nasıl... “

Doktor beni dürttü. Elini örtüye sardı ve parmağını ölünün ağzına götürdü, siyah dudağını biraz sıyırdı.

- Bak! dedi. Dişler! Biliyor musun? İnsan ölüyor ve sonra dişlerine bir şey olmuyor, son nefesinde dişler nasıl, öyle kalıyor. Burada, ölünün ağzına bakıyoruz ve hayatında dişlerine ne kadar özen gösterdi anlıyoruz... Bak, şurada bir çürük diş...

Bir tikslenme hareketi yaptım, derhal ölüyü rahat bıraktı.

Odadan çıktık, hafif hafif yürüyoruz. Ne ağır koku! Bu koku bir posta vapurunu bile batıracak. Ve ne sessizlik! Ayak seslerimiz bile hiç akis yapmıyor gibi, çınlıyor ve sönüyor. Kendime gömülüyorum.

“Bin defa beni kollarında gezdirdi. Horatio! Bu soytarıların en alaycısıydı. Bin defa beni kollarında gezdirdi. Doğurgan bir hayal etme gücü. Kaç defa öptüm dudaklarını. Zavallı Yorik!”

- Buradan çıkalım ve anatomi sınıfına girelim, istiyor musunuz? Tahammülünüz var mı?

Yok demedim.

Zaten operatörü bekleyeceğim, zaman geçireceğim. Buna mecburum.

“Zavallı Yorik! Hani senin... “

“Hani senin o güzel kelimelerin, çılgınlıkların, şarkıların, şakaların? Hatta şimdi...”

Doktor sordu:

- Sizi burası etkiledi mi yoksa?
- Bir piyesin bazı parçalarını hatırlıyorum.
- Biz bu duruma çok alıştık.

“Hatta şimdi, şu ağzının yanındaki buruşukla gülmeye senin bile gücün yok. Yanak da kalmadı, ağız da kalmadı. Haydi git, şimdi güzel kadınlarımızdan birine, elbisesinin arasından çık ve ona söyle, yüzüne bir parmak kalınlığında boya sürüyorsun, bir gün yüzüne şekli değiştirmek isteyeceksin ama olmayacak. Bu fikre onu güldür.”

Anatomi sınıfına girdik. Amfiteatr. Operatörün elinde aletler, önünde mermer masa, masanın üstünde bir ölü. Ölü'nün kolunu kesiyor.

- Efendiler!... Amputation ameliyatlarında her şeyden önce şu noktaya dikkat edeceksiniz...

“- Rica ederim, Horatio, bana bir şey söyle.”

“- Ne söyleyeyim efendimiz?”

İlk Lokma

Halbuki mesela çok basit: İnsan hastalanıyor ve ölüyor

Operatör dersten çıktı ama hemen fakülteden çıkması gerekti, o gün bana bakmadı, sadece doktora dedi ki:

- Mithat Bey! Bu çocuğa anlatın, mutlaka koltuk değneği kullanacak. Bu halis “arthritis” (Eklem yangısı), bu hastalığın şakası olmaz, hastalık “extra-articulaire” (Ekleminden ayrı romatizma) değil ki...
- Çocuğa başka doktorlar öyle dediler.
- Halt ettiler! Ben bu dizi önce de gördüm, biliyorum.

Bana döndü:

- Yavrum! Sonra bütün bacağına kaybedeceksin. Mutlaka bir koltuk değneği lazım. Bak yürüyorsun ama zahmet çekiyorsun.

Ve döndü, hiç zahmet çekmedi ve gitti.

Benim doktor, bahçede, kolunu bana uzattı.

- Rica ederim, yaslanın. Operatör haklı... İhmal etmeyin. Bari bir baston.

Yokuşu ağır ağır iniyoruz. Hafif bir rüzgar.

Doktor bana her vesile ile ders veriyor. O doktor söylüyor:

- Bünye, bünye. Sizin için bu her şeyden daha önemli! Hastalığınız bünye ve mevzii ile ilgili. Bol hava, güneş, özellikle deniz havası... Bunları çok iyi

biliyorsunuz. Hastalığınız size uygulamalı doktorluk öğretiyor... Bu rüzgara bakın, çok faydalı... Ama sadece bu kadar esecek...Daha fazla rüzgar bütün hastalıkları kamçılıyor... Şurada lokanta var. Orada dinlen ve yemek yiyelim.

Bir köy lokantasına giriyoruz. Doktor, mutlaka et seç diyor ve bana bir yemek rejimi çiziyor.

Öteki operatörün kararını anlattım ve bu karar çok üzuldüm dedim.

Düşündü ve düşündü, “Osteiste” (Kemik yangısı) diye mırıldandı; yine düşündü ve tereddütle söyledi:

- O kadar korkmayın... Bir kere de biz görelim... Yarın değil, öbür gün gelin, bizim operatör bakacak. Belki küçük bir ameliyatla, hatta yalnız alçıyla yahut yarım eklem birleştirmesi ile kurtaracağız.

Sonra ısrarla tekrar etti:

- Bünye! Bünye... En önemli nokta bu. Çok yiyin! Bunları biliyorsunuz... Fakat, haydi bakalım, işte yemeğiniz geldi... Bunu bitirin... İyi çiğneyin.

Hiç iştahım yoktu. Suni bir gayretle bıçağı bastırdım ve ilk lokmayı ağzıma götürdüm.

Fakat etin kokusu bana anatomi sınıfını hatırlattı. Aniden damağımda çürük bir insan eti tadı, genzimde ağır bir koku hissettim. Bu duygu çok hakiki gibiydi bu nedenle lokmayı yutmadım, çıkarmadım ve kıpkırmızı oldum.

Lokantanın bahçesine çıktım ve geldim. Doktor biraz şaşırды ama soğukkanlıydı. Bir bardak su verdi.

Her şeyi anladı. “Anatomi sınıfını neden gezdik?” dedi.

O koku bütün lokantayı ve genzimi doldurdu. Anatomi sınıfında örtünün altında ölü gördüm, sanki o ölünün yanağını ısırđım.

Doktor: “Vah vah...” diye mırıldandı.

Halbuki mesele çok basit: İnsan hastalanıyor ve ölüyor.

“-Zavallı Yorik!”

Beni Sükut Karşıladı

Bu odada bir şey var, mühim bir şey.

Köşke girdim, fakat aşağıdaki sofalarda, merdivenlerde, kapısı açık odalarda ve salonda kimseyle karşılaşmadım.

Paşa'nın yatak odasının önünden geçtim, o zaman içeride hararetli bir konuşma duydum. Nüzhet'in sesini duydum.

Biraz durdum ve Paşa'nın küçük bir kahkahasını duydum. Bu kahkaha bana cesaret verdi ve içeri girdim.

Paşa uzun koltukta sırt üstü yatıyor, Nüzhet pencerenin kenarında oturuyor, dizlerini sallıyor. Aynalı dolabın kapısı açık, kapının arasından yengemin kalın bacaklarını ve siyah elbisesinin eteğini gördüm.

Ben içeri girdim ve herkes aniden sustu. Ben alaka bekledim ama alaka yerine bu sessizlik beni şaşırttı. Nüzhet bu şaşkınlığımı gördü. Nüzhet'in yüzünde bir alay ifadesi var mı bakmadım ve Paşa'ya doğru bir iki attım.

Beni yine o korudu ve ilk alakayı gösterdi:

- Oo... İyi... Çabuk geldin... Ne haber?

Anlattım. Operatör ben muayene etmedi, yarın değil öbür gün edecek. Anneme kart yazdım, artık merak etmeyecek. Bir roman aldım, cinayetle ilgili ama güzel bir şeye benziyor.

Paşa sadece:

- Haydi bakalım! Diye mırıldandı ve odada da yine sessizlik oldu.

Nüzhet'e baktım, pencereden dışarı bakıyor ve dizlerini sallıyor.

Yengem aynalı dolabın içinde, kapısı hafifçe gıcırıyor.

Bu odada bir şey var, bu odada mühim bir şey var. Merak ediyorum. Anlamak istiyorum, beni bir sessizlik karşıladı ve ben bu sessizliği yenmek istiyorum.

Sadece kitabı Paşa'ya uzattım.

Aldı, bakmadı ve küçük bir dolabın üstüne koydu: "Ya. Eh... Pekala..." gibi şeyler söyledi, anlamadım.

Aynalı dolabın kapısı gıcırıyor.

Nüzhet pencerenin kenarından indi ve aramızdan çekildi, balkona çıktı. Ben de hemen odadan çıkmak ve yalnız kalmak istedim, fakat yapmadım. Biraz sendeledim, bir iki adım geri gittim.

Yukarı çıkayım... gibi bir şey mırıldandım, kapıya doğru yürüdüm.

Oda kapısının yanında, ayakta, Nurefşan duruyor. Odadan çıktım, o zaman onu gördüm. O da bana garip gözlerle, birçok manalarla yüklü, dolgun gözlerle baktı.

Odadan çıktım, nereye gideceği, ne yapacağım, şaşırđım. Bu ev ve bu insan bana yabancı geldi. Onlarla ilgili bütün alakalar, hatırlar aniden kayboldu.

Merdivenlerden indim. Bahçeye çıktım.

Geçen gece havuzun başında Nüzhet'le demir kanepeye oturduk, yine o kanepeye oturdum. Fakat bahçeyi görmüyorum, bu yaşında kuvvetli acılar beni geçici sağır ve kör yaptı. O acıları bir tanesi her saniye artıyor ve azamiye çıkıyor, gözlerimin arkasında bir karanlık ve kulaklarımda uğultu yapıyor. Vücudumu taşımak çok zor, dermanım kesiliyor.

Başımı arkaya dayadım. Bahçenin uzaklarında, yeşilliklerin arasında bahçıvanı gördüm. Vücudu iki kat, yeşilliklerin arasında bazen görüyorum bazen kayboluyor, bahçıvan gözlerimi biraz oyaladı. Fakat yine içim karardı. Biz evvelki yatak odasından parça parça hayaller.

Paşa'nın çapaklı sesi. Nüzhet'in dizlerinde sinirlilik. Nurefşan'ın gözleri, aynalı dolap kapısının gıcirtısı. Ve bu ses, bu dizler, bu gözler, kapı, gizli şeylerin diliyle bana ne söylüyorlar! Bazen etrafımızda gizli hadisler oluyor. Bu hadiseleri ince ayrıntılarına kadar seziyoruz. Fakat hiçbir şey anlamıyoruz. Ruhumuzun içinde ikinci bir ruh her şeyi anlıyor, fakat bize anlatmıyor. Böyle korkunç işaretlerle bizi muammanın derinliklerine atıyor ve boğuyor.

Kuruntulu Adam

Neyin var, niçin susuyorsun?

Boğuluyorum.

Kurtulmak istiyorum ve başımı kendi derinliklerimden çıkarıyorum, bahçeye bakıyorum. Oyalanmak istiyorum, bunun için bir şeyler arıyorum.

Yeşillikler arasında bahçıvanın kambur sırtı. Hala aynı noktada. Bir nebat, bir toprak parçası üstünde ne ısrar! Bütün ruhi ticaretini mert ve asil tabiatla yapıyor. Kendini toprağa emniyetle veriyor, nebat toprak onu aldatmayacak, biliyor. Bu nedenle sakın ve kendinden emin, çalışıyor. Bunun için yirmi santimetre kare bir toprak parçasının üstünde, güneşin altında, saatlerce, yorulmuyor, heyecanla didiniyor.

Onu çok kıskanıyorum ve saadetinin içine daha fazla girmiyorum. Kendime dönüyorum, fakat içimde ne kargaşalık! Benden bağımsız, binlerce hayaller ve hatıralar şiddetli bir anaför içinde savruluyorlar.

Arkamdan bir şehir kaçıyor. Dizlerimde bir kerpeten. Hastalık ve tabiat. Çamların arasında beyazlıklar. Bünye! Bünye! Bu sizin için her şeyden önemli. Evimizin sokak kapısının önünde çocuklar, aniden keskin bir çığlık. Daha sabredelim mi? Yengem Paşa'ya çanta uzattı, Paşa bana elini uzattı yüzünde şefkat, şefkatin arkasında gizli küçümseme, alay, nefret, hakimiyet... Mum ışığında boy uzuyor ve kısalıyor. Canlı, hareketli gözler, simsiyah ve hareketsiz. Uyumadım, diyor, ben de uyumadım, sen niçin uyumadın? Ben bir şeyler düşündüm, ben de bir şeyler. Gömleğinin üstünde bir şal... Arkamda balkon kapısı açık, balkon kapısından rüzgar giriyor. Hani benim kitaplarım? Çırılçıplak, sapsarı, upuzun bir vücut. Ölünün yanakları çökük. Hortio! Bana bir şey söyle! Ne söyleyeyim efendimiz?

Mermer masanın üstünde bir ölü. Heyhat! Ben onu tanıdım, Horatio! En alaycı soytarıydı. Bin defa beni kollarında gezdirdi. Şimdi yanak da kalmadı, ağız da kalmadı! Bin defa beni kollarında gezdirdi. Hani senin şarkıların, şakaların! Operatörün bakışlarında merhamet, nefret ve ciddiyet. Ağır ağır yokuşu iniyoruz. Bir köy lokantası. Lokma. Zavallı Yorik! Horatio! Bana bir şey öyle! Ne söyleyeyim efendimiz?

Arkamda bir ayak sesi. Bir kahkaha. Ben doğruluyorum bu sırada bir kahkaha daha. Nüzhet:

- Ayol neredesin?

Yüzüme dikkatle bakıyor, cevap bekliyor.

- Neredesin? Odanda aradım seni.

Gözlerimi önüme eğiyorum.

- Yoruldum, dinleniyorum.

Yanıma oturdu. Hala gözleri yüzümde.

- Yok yok... Bir şey var... Yine bir şeyler kuruyorsun.

Cevap vermiyorum. Bir kere bu yola girdi, zorla yürüyor.

- Vallahi bir şeyler kuruyorsun. Neye canın sıkılıyor?

- Küçük şeylere.

- Söyle bana.

- Yorgunum.

- Haydi, söyle bana.

- Yorgunum... İstasyondan buraya kadar yürüdüm, bu beni yordu. Biraz dinleniyorum. Şu bahçivana bakıyorum. Ne güzel çalışıyor.
- Haydi, Haydi... Söyle bana.
- Yirmi santimetre karelik toprak parçası üstünde...
- Kuzum... Bir şeye mi darıldın?
- Hayır!
- Sen neye darıldın, ben biliyorum.
- Hiçbir şeye darılmadım.
- Biliyorum, diyorum sana.
- Hayır!
- Sen biraz evvel darıldın. Odadan çıktın, o zaman ben anladım. Değil mi?
- Hayır... Darılmadım...
- Ey!
- Orada benden gizli bir şey konuştunuz, öyle düşündüm ve dışarı çıktım.
- Hayır, senden gizli bir şey konuşmadık.
- Belki doğru söylüyorsun ama ben öyle düşünüyorum.
- Hayır! Sen ne vesveseli adamsın! Düşün, düşün de kendini anla! Senden gizli bir şey konuşmadık. Annem soyundu, sen içeri girdin, o da aynalı dolabın içine saklandı. Ben sana işaret ettim ama sen görmedin. Şimdi anladın mı? Bu vesveseleri bırak! Sen çok kuruntulu insansın! Kalk. Dinlendin mi? Haydi bahçeden küçük salatalık koparalım ama bahçivan bizi görmesin, haydi.

Paris! Paris!

Sen git, Paris'e git! Hey!

- Ha! Ha! Aynı be! Gözümün önüne geliyor Paris... Enstitü binası...Sonra Cumhuriyet heykeli vardır. Yamandır Paris. Bir daha görmeyeceğiz. İnşallah sen git, gör... Benden geçti artık... Fakat romanları okuyor, o zaman Paris gözünün önüne geliyor... Bu hoş bir roman... Aferin! İyi buldun... O yer altı meyhanelerinde ben çok defa kafayı çektim... Apsent, sonra yine apsent...

Paşa bol bol kahkaha attı. Romandaki yerli Paris tasvirleri, hafızasının kapağını açtı. Gençliğinin en taşkın yıllarına ait hatıralarla ağzına kadar dolu bir bentten, yirmi beş senelik bir mazinin seli şarıl şarıl aktı. Bütün Paris hatıraları. Ve bol ve gevrek

kahkahalar, ki çocukluğumda Paşa'dan bu kahkahaları çok duydum. İçimizde her insana ait alametler vardı. O alametler bize, o insanı hatırlatıyor. İşte Paşa'ya ait içimdeki alamet bu gevrek ve bol kahkahalardı.

- Ben, dedi. Paris'e gittim, o zaman Sadi Carnot Cumhurbaşkanı'ydı. Kaç sene önce? Dur bakayım... 1887... On üç, on beş daha, yirmi sekiz sene evvel. Sen o zaman dünyada yoktun. Ne gezer? Ha! Sadi Carnot Cumhurbaşkanı... Paris'in yer altı meyhaneleri vardı... Orada haytalar toplanıyorlar... Hani romanda okudun ya!... İşte o herif gibi üç değil, beş değil, on beş hayta ortaya doluyor... Ha! O heriflerin içinde politikacılar da vardır... Anarşistler! Hepsi de Sadi Carnot'un düşmanları... Kapılar kapanıyor... Dışarıya gözcü koyuyorlar... Neden? Çünkü polis gelmesin, istiyorlar. Hoş, polis her şey, biliyor ya... Bazen bunları basıyor... Neyse... Evet kapılar kapanıyor... Masanın üstüne bir anarşist çıkıyor, dehşetli bir nutuk söylüyor! Hey! Aman Allah! Gözleri kızarıyor... Apsent, sonra yine apsent! Bağırıyorlar:

- A bas Sadi Carnot!

Yani "Kahrolsun Sadi Carnot!" diye haykırıyorlar... Bazı herifler yere bardak fırlatıyorlar, şırak.. diye kırıyorlar... Artık herkes masaların üstüne çıkıyor, nutuklar, haykırışlar, hurra, bir neşe, bir coşkunluk, bir fırtına, kıyamet kopuyor!

Paşa'nın göğsü yoruldu, biraz durdu. Hatıralarının silsilesini kendi içinde seyretti ve "Hey... Ah." gibi iniltiler.

O tarihte biz Dünya Savaşı'na girmedik. İttihat ve Terakki Cemiyeti hakimdi. Paşa Fransı dostu ve Alman karşıtı bu cemiyete düşmandı. Hep "Sabah! Gazetesi okudu. Bab-ı Ali baskınından sonra "Sabah" gazetesi aniden taraf değiştirdi ve İttihat Cemiyeti tarafına geçti. Hatta Nazım Paşa'nın katilini bile önemsiz bir olay gibi sadece iki üç satır yazdılar. Paşa bu gazeteye güvendi ama sonra bu gazetenin ihanetini gördü ve basına da gücendi. Bir daha köşke gazete sokmadı. Bu nedenle, gençlik hatıraları ve siyasi ihtirası, bu ihtiyarı anarşist gibi diriltti, uykudaki enerjisini ayaklandırdı, coşturdu.

- Sonra, dedi, Sadi Carnot'yu öldürdüler... Ben o zaman Paris'te değildim... O tarihte İstanbul'daydım. Herifi İtalyan anarşistler vurdu... Liyon'da... Anladın mı? Sen git, Paris'e git! Romanda okudun, bak orada Pont-Neuf'un arka sokağında bir yer altı meyhanesi var. Hoş, bugün duruyor mu acaba?

Nefesi kesildi. Devam ettim, romanı okudum:

“Çünkü kapalı araba, sarı ve ölümlü ışıklı feneriyle Pont-Neuf’u geçti ve enstitünün parmaklığı önünde durdu. Orta yaşta bir adam, soluk gümüşü renkte bir şapkası var. Arkasında kısa boylu, başka bir adamla arabadan atladı ve derhal emir verdi:

“- Lambaları söndürün!”

Gizli Şeyler

Bir odanın içindeki sır.

Yatak odama gidiyorum, o sırada Nurefşan’ı gördüm. Elinde bir şamdan:

- Sizi bekliyorum, dedi. Şimdi sizin cibinliğinizi kurdum. Sivrisinekler çoğaldı. Odaya benimle beraber girdi. Etrafına bakıyor, ben daha çok rahat edeyim istiyor. Bu nedenle odada başka ne yapacağım diye bakıyor, ama başka bir şey yok bu nedenle canı sıkılıyor.

Ben sandalyeye oturdum, bekledim ki Nurefşan çıksın; çıkmadı ve karşıma oturdu. Anladım, konuşmak istiyor ama cesareti yok.

Konuşturmak istedim:

- Ey... Söyle bakalım Nurefşan... Senin saka nasıl? Yem yiyor mu? Hastalığı geçti mi?

Paşa ihtiyarlık yıllarında kuşlara merak sardı. Bu nedenle köşkte büyük bir kuşhane kurdu. Hasta bir saka kuşu Nurefşan’a verdi. Kızcağız odasında bu kuşu tedavi ediyor.

- Bugün hayvana pek iyi bakmadım. Misafir geldi.

Sonra yüzüme dikkatle baktı, biraz daha yüksek sesle ilave etti:

- Doktor Ragıp Bey’in annesi geldi.

Nurefşan korktu, çünkü belki ben bu konuya önem vermeyeceğim ve çabuk çabuk şunları söyledi:

- İş ilerliyor.

- Hangi iş? diye sordum.

- Bir iki gün sonra söz kesecekler. Küçük hanımı doktora veriyorlar.

Bu haberi normal bir haber gibi karşılamak istedim ve dedim ki:

- Öyle mi? Nüzhet de bana söyledi. Yani buraya bir damat gelecek, fena mı?

Nurefşan başını öne eğdi. Memnuniyetsizliğini gizlemedi, yüzünü buruşturdu.

Sonra anlattı:

- Düğün olacak sonra doktor, küçük hanımı Berlin'e götürecektir. Orada bir hastanede çalışacak.
- Ya... Yani küçük hanımı kaybedeceksin.
- Ben bu evliliği hiç istemiyorum. Paşa efendi de istemiyor ama yengeniz istiyor.

Yine yüzüme baktı. Benden bir söz bekledi, onun duygularını ben de yaşıyor muyum, anlamak istedi. Hiçbir şey söylemedim.

Devam etti:

- Bugün siz Paşa efendinin odasına girdiniz, o zaman onlar bu konuyu konuştular ve siz girdiniz aniden sustular.

Kendimi tutmak istedim ama olmadı ve şiddetle canlandım:

- Ya! Ben bu konunun üstüne mi geldim?
- Öyle ya.

Küçük bir tereddüt ettim sonra sordum:

- Ne konuştular?
- Doktorun annesi, Hanımefendi'ye bir şeyler söyledi, Hanımefendi de bunları Paşa efendiye anlattı.
- Ne dedi?
- Dedi ki işte... Birkaç gün sonra söz kesilsin, birkaç ay sonra da nikâh, düğün... Sonbahara doğru doktor Berlin'e gidecek, Küçük hanımı da götürecektir.
- Nüzhet ne dedi?
- Güldü.
- Paşa?
- O da güldü. "Vay! Sen Berlin'e mi gideceksin?" dedi, alay etti.
- Peki, Nurefşan... Sen o şamdanı bırak. Benim şamdanda mum kalmadı.
- Zaten bu mumu size getirdim.
- Pekala. Allah rahatlık versin.
- Size de efendim.

Nurefşan çıktı.

Siz de efendim. Bana da mı?

Ümit etmiyorum.

Nüzhet Bana Yalan Söyledi

Dünyanın hiçbir Nüzhet'i yalan söylemesin.

Çocukluğumda çok az oyun oynadım ve bir insanı aldatmayı çok az öğrendim. Bu nedenle yalan benim için en ağır suçtur. Bir insan yalan söylüyor, diğer insan hatta bir eşya bile bu yalana nasıl tahammül ediyor, anlamıyorum ve çok şaşırıyorum. Yalana her şey isyan etsin. Eşya bile: Damlardan kiremitlerden uçsun, ağaçlar köklerinden sökülsün ve havada bir saniyede toz duman olsun, camlar kırılsın, hatta yıldızlar düşsün, gökyüzünde bin parça olsun. Zavallı ergen çocuk...

Nüzhet bana yalan söyledi.

Ah ben ruhumun içindeki ikinci ruhu biliyorum, o ruhun gözleri gizemi görüyor, kulakları esrarı duyuyor, her şeyi seziyor ve bana sezdiriyor ve beni aldatmıyor, ah içim beni hiçbir zaman aldatmıyor.

Ben o gün, o odaya girdim ve her şeyi sezdim. Aynalı dolap kapısının gıcirtısı, Nüzhet'in dizleri ve Nurefşan'ın gözleri bana haykırdı.

Hakikati sevin, o da sizi sevecek. Hakikati arayın, o da sizi arayacak. Belki yalan üstünüze Çin setleri gibi kalın duvarlar örecek ama hakikat o kalın duvarların altından ince bir iniltiyle, bir hafif rüzgar dalgasıyla, bir işaretle 'Buradayım!' diyecektir.

Nüzhet bana yalan söyledi.

Bu yalanı ne çabuk yarattı, ne mükemmel, ne güzel yalan! Annem aynalı dolabın içinde çıplak! Etraftaki eşyayı, hadiseyi, kendi gayesine göre ne çabuk tertip etti, ne sanat, ne sanat!

"Bak sen ne vesveseli adamsın!" ha? Düşün, düşün de anla! 'Senden gizli bir şey konuşmadık. Annem soyundu. Sen odadan içeri girdin, annem de aynalı dolaba saklandı. Ben sana işaret ettim, görmedin. Şimdi anladın mı?'

İşte şimdi anladım... Ah küçük aşüfte!

Fakat Yarabbi, ben bu gece neden bu odada mahkumun, niçin buradan kalkmıyorum, ta evime kadar yürümüyorum, evimin sofasında baygın yatmıyorum?

Nüzhet bana yalan söyledi.

Bu yalanı onu yüzüne vurmak istiyorum. Hakikat, yalanla mücadele etmek istiyor. Kutsal iş. Bunu yapacağım. Bütün hayatımı buna vermek istiyorum.

Dünyanın hiçbir Nüzhet'i yalan söylemesin. (Zavallı ergen çocuk) Tek başıma ben buna mani olacağım. (Zavallı on beş yaşında, hasta, ergen çocuk.) Ben engel olacağım! (Zavallı çocuk... Zavallı...)

O gece uyumayacağım, biliyorum.

Nüzhet bana yalan söyledi.

Fakat sabaha kadar nasıl sabredeceğim? Ah çok istiyorum, şimdi Nüzhet yine odama gelsin...

Bu ihtimali düşündüm, bununla beraber onun odasına gitmek fikrini de düşündüm. Bütün sakıncaları da düşündüm.

Büyük bir arzu bana ilham verdi, bu ilhamla tedbir alacağım ve Nüzhet'in odasına gideceğim. Ama tehlike vardı. Çünkü Nüzhet'in odası, Paşa'nın odasının tam üstünde. Ve Paşa en küçük bir sesi bile duyuyor.

Bunlara karşı tedbirleri düşündüm. Ama vücudum benden önce karar verdi. Ayağa kalktım.

Kapının eşiğinde durdum, etrafı dinledim. Tam sessizlik. Bütün köşk uyku ve karanlık içinde eriyor.

Sofanın ortasına kadar birkaç adım attım, yine durdum, bu sefer emniyetle Nüzhet'in oda kapısına kadar geldim, hafif iki defa vurdum.

- Kim o? diye bir ses geldi, onun sesi.

Bu seste bile ben bir sinsilik, bir hilekarlık keşfediyorum. Örtünüyor, değişiyor, gizleniyor, aldatıyor.

- Aç Nüzhet!

- Kapı kilitli değil.

Topuzu çevirdim, içeriye iki adım attım, kapıyı kapattım ve durdum. Nüzhet yatağının içinde oturuyor, bana dikkatle bakıyor. Bir dakika böyle geçti.

- Ne var? dedi.

Birkaç adım yaklaştım.

- Sana mühim bir şey söyleyeceğim Nüzhet. Odama gelir misin? Çünkü burada konuşacağız, belki sesimi aşağıdan duyacaklar.

Yüzüme bir süre daha dikkatle baktı, bir şey söylemedi. Ben ciddiydim, Nüzhet bunu gördü.

- Peki... Geliyorum... dedi.

Azgın Ergen

İnanmak şehveti.

- Ben belki teselliye muhtaç bir insanım, fakat bunu istemiyorum, anladın mı? Ben, insanlar bana yalan söylesinler, istemiyorum. Üstelik bu ne budalaca bir teselli! Beni aldatıyorsun, ben bunu anlayacağım ve o zaman daha çok sıkılmayacak mıyım?
- Sen neler söylüyorsun kuzum? Ben bir şey anlamıyorum ki...
- Nüzhet! Beni dinle ve anla, buna mecbursun. Ben sana diyorum ki, bana karşı dürüst ol. Herkes yalandan nefret ediyor ve yalan söylüyor. Ben herkesten fazla nefret ediyorum ve herkesten az yalan söylüyorum. Benim mizacım böyle.
- Peki ama bunları bana niçin söylüyorsun?
- Bunu anlamadın mı?
- Hiçbir şey anlamıyorum
- Nüzhet! Beni anlıyorsun.
- Hiçbir şey anlamıyorum, hayretler içindeyim, sana ne oldu, ne var? Yine ne kuruntular yaptın?
- Kuruntu değil. Ben hiç kuruntu yapmıyorum. Ben hissediyorum, ben hakikati hissediyorum.
- Hangi hakikati?
- Benden hangi hakikati gizliyorsun? İşte o hakikati...
- Of... ne tuhaf söylüyorsun. Ben böyle konuşmalardan hoşlanmıyorum. Karanlık sözler... Kuzum, açık söyle.
- Bu gece sen bana çok üzüntü verdin.
- Niçin canım?
- Az önce Nurefşan buradaydı, ben bugün odaya girdim, o zaman siz ne konuştunuz, onları anlattı.
- Peki.
- Şimdi anladın mı? Ve anlıyorsun. Fakat bu yalanı kapatmak istiyorsun , yeni bir yalan arıyorsun ve bu nedenle vakit kazanmak istiyorsun.
- Fakat sen beni meraktan öldüreceksin. Ne yalanı canım?
- Sen bana ne dedin? “Annem soyundu, aynalı dolaba girdi.”
- Ey?

- Yalan...
- Sen gerçekten benden dört yaş küçüksün. Ve çocuksun. Nasıl ispat edeyim sana? Hiç... bak bana, bak yüzüme. Sana tekrar söylüyorum, annem soyundu, sen odaya girdin bu nedenle annem aynalı dolaba saklandı.
- Bugün o doktorun annesi gelmedi mi?
- Geldi.
- Birkaç gün sonra söz keselim, demedi mi? Düğünden sonra kocan seni Avrupa'ya götürecektir demedi mi?
- 'Kocan' deme, sinirleniyorum. Evet, söyledi.
- Bugün siz odada bunları konuşmadınız mı?
- Konuştuk.
- Benden niçin gizledin?
- Gizlemedim. Sana gece anlatacağım, diye düşündüm ama bahçede canın pek sikkindi. Üstelik bunları uzun uzun konuşmak gerekiyor. Bu nedenle geceye bıraktım. Annem soyundu mu, soyunmadı mı? Öğrenmek istiyor musun? Hemen aşağıya in, Nurefşan'ı uyandır, ona sor. O sen seviyor, sana hep doğru söylüyor.

Ben bir nefes boşalttım. Endişelerden kurtuldum.

Nüzhet sevinçle:

- Ah! Koca çocuk! dedi.

Ben de gülümsedim ve çılgınlar gibi sevindim. Yalan bir nokta aradım. Fakat bir kere inanmanın şehveti başladı. Çok sevindim. Kuruntum nedeniyle utanmadım çünkü çok mutluydum.

- Haydi, şimdi soyun, yatağa gir. Ben de şalımını alacağım ve yine geleceğim, üşüyorum.

Nüzhet odaya yarı çıplak geldi, bunu şimdi fark ettim.

Nüzhet'in Uykusu

Gül Bahçelerinde Bir Gezinti.

Nüzhet odadan çıktı, ben de soyundum. (Bir taraftan Nüzhet'e güvenimi sorguluyorum.) Yatağa girdim.

Nüzhet geldi, cibinliği açtı, içeri girdi ve yatağa oturdu.

Hala onu seviyorum, bunu tamamıyla anlıyorum, fakat sevinç içindeyim.

Ona dikkatle bakıyorum, gözlerimi onunla dolduruyorum, öteki eşyaları görmek istemiyorum, onun gözlerimdeki aksini saf bırakmak istiyorum.

Mum ışığında yarı çıplak, ne kadar güzeldi! Nüzhet kımıldıyor ben bazen bir çocuk, bazen bir genç kız, bazen de bir kadın gördüm. Saçlarını gıdığından kurtarmak için başını sık sık sıçratıyor o zaman bir çocuk görüyorum; omzu gömleğinden kurtuldu, yavaş ve utangaç Nüzhet omzunu gömleğinin içine kaçırdı, o zaman bir genç kız; ve bazen arzulu bir nefes alıyor ve göğsü öne çıkıyor, kendini gösteriyor ve kuvvetle kabarıyor, o zaman bir kadın.

Ve kıvrak zeki eller şalı idare ediyor. O eller...

Ve ne şefkatli arkadaşı! Bana güven veriyor.

- Bu evlenme meselesi artık beni sinirlendiriyor. Söz kesmek, bir şeyler, bir şeyler... Bana sormadılar bile, ne şimdi bu! Ben şimdi gülüyorum, bana tuhaf geliyor ama... Bir gün çok kızacağım.

Ellerini tuttum.

Canlandı ve devam etti:

- Bu adam bize iki üç defa geldi, sonra beni istedi. Böyle evlenmeyeceğim.
- Sen nasıl evleneceksin?
- Nasıl evleneceğimi bilmiyorum, fakat böyle değil herhalde...

Nüzhet'i tekrar kucakladım ve kendime çektim, daha doğrusu bu sefer o, kendisini bana çekti (fakat benim yine cesaretim yok) ağızıyla ağızımı aradı (Fakat benim yine cesaretim yok) elleri enseme birleşti ve dudakları yüzümde nokta nokta dolaştı, sonra dudaklarımın üstünde durdu. Ben sırt üstü yatıyorum, bu nedenle onun başının ağırlığı da dudaklarımın ağırlığına katıldı ve beni dudaklarımı sıcak bir basınç ile yoğurdu... (Göğsümle göğsü arasında da aynı olay.

Bu hal çok uzun süre devam etti. İlk önce kim bırakacak? İkimiz de bu şerefi kazanmak istemedik.

Fakat, nihayet, Nüzhet'in yanağındaki ateş biraz soğuyor gibi oldu, hissettim. Biraz kımıldadım, yüzüne baktım. Gözleri kapalıydı. Başı yana doğru kaydı. Hafifçe yastığın üstüne düştü. Üstüne eğildim. Uyuyor.

Uyuyor mu? Bir daha eğildim. Ağızı yarı açık. Derin ve titrek nefesler. Omuzları düşüyor, kolları gevşiyor. Göz kapakları indi ve eridi. Uyuyor.

Başımı ona daha çok yaklaştırıyorum; onu uyandırmak istemiyorum ve yüzüyle yüzüm arasında kıl kadar ince bir mesafe bırakıyorum, yanakları al al oldu,

yanaklarının kokusunu teneffüs ediyorum. Bu koku, sanki bir gül yanıyor gibi. Yüzümü boynunda, göğsünde gezdiriyorum. Başım ateşli gül bahçesinde geziyor. Bu gezi bitsin istemiyorum bu nedenle Nüzhet uyanсын istemiyorum.

Bazen uyanıyor, kolları boynumda... Kolların biraz daha sıkıyor ve uyuyor. (Veya uyuyor gibi yapıyor)

Yorganı açtım, onu almak ve odasına götürmek istedim, o zaman uyandı, silkindi ve yatağın ortasında oturdu. İki elimi de tuttu. Gözleri dalıyor. Galiba bir rüya gördü ve bu rüya şimdi devam ediyor.

Aniden bana tekrar sarıldı, sonra yataktan indi, ayaklarının ucuna bastı ve uzaklaştı.

Değişiyorum

Ve içimde geriye dönmek kokusu var.

Ertesi gün kendime kızdım, çünkü kendimi hemen talihsiz sandım, bu konuda acele ettim. Bir gün önce içimde pek çok kuruntu vardı. Hatta bu köşkle ilgili bütün alakamı inkar bile ettim. Ama şimdi, bu köşk beni her dakika sevindiriyor. Paşa beni çok seviyor, bundan dolayı yengem her zaman ciddi duruyor. Fakat bugün yengem bile sofrada tabağıma yemek koydu ve hissettim o bu işten zevk alıyor:

- Yiyeceksin, yiyeceksin, ben sen, burada şişmanlatacağım. Tamamıyla iyi olacaksın da öyle gideceksin... Bak bugün maşallah yüzünde kan var. Erenköy sana sadece iki günde bile yaradı.

Paşa da neşeliydi:

- Geçen gün roman getirdin ya, bak işte o romana bayıldım. Bu akşam da okuyacağız değil mi? Bakalım, herif kızı kaçırarak mı?

Nüzhet de bana güzel sözler söylüyor, gönlümü alıyor:

- Sen buradasın, o zaman vakit ne güzel geçiyor.. sıkılmıyorum. Sana alışıyoruz, ne yapacağız?

Bunlar basit sözleri ama aşk itirafı gibi gururumu okşadı.

O günü akşama kadar Nüzhet'le bahçede geçirdik. Anladım ki çok mesuttum çünkü Doktor Ragıp'tan, hastalıktan veya aynalı dolaptan hiç bahsetmedik. Sanki bunlar hayatımızda hiç olmadı.

Kükürt serpmek bahanesiyle bağa gidiyoruz. Bağda yere eğiliyoruz, yaprakların arasında dudaklarımızı birleştiriyoruz. Felaket gibi saadet de ne hızlı gidiyor! Nüzhet'in kocası gibiydim. Çok az mesafe kaldı! Belki isteyeceğim ve bu da olacak fakat ben fark ettim ki mesut olmayı unuttum bu nedenle bu süratten korkuyorum, daha fazla ilerlemiyorum.

Nüzhet bana 'Güzel bir rüya gördüm.' dedi, fakat bu rüyayı anlatmadı.

- Niçin anlamıyorsun? Anlatmamak mı gerekiyor.
- Sana bir şey anlatmak istiyorum ama bunu anlatmayacağım.
- Utanıyor musun?
- Bunu sana söylemeyeceğim. Çünkü o zaman rüyayı anlayacaksın.
- Rüyada ben var mıyım?
- Güzel rüya dedim ya!
- Anlat kuzum, haydi anlat.
- Anlatacağım ama kokuyorum, çünkü o zaman bu rüyayı bir daha görmeyeceğim.
- Bu rüyayı hakikat yapalım mı?

Ağzıma küçük bir tokat vurdu, ben şaşırdım o da bu şaşkınlığıma güldü.

Etrafıma bakıyorum. Bağ. Çocukluğumun birçok senesi bu köşkte, bu bağda, bu bahçede geçti. Fakat şimdi etrafımda yeni bir dekor var. Etrafımda her şey değişiyor, asıl ben değişiyorum; iki gün içinde ne hadiseler! Ben iki gün evvel nasıldım? Etrafım iki gün evvel nasıldı? Onları şimdi tanımıyorum.

Ve içimde geriye dönmek kokusu var. Hiçbir şey hatırlamak istemiyorum. Elimi cebime sokuyorum ve o zaman bile kokuyorum. Çünkü belki cebimden bir kağıt parçası çıkacak ve bana iki gün evveli hatırlatacak.

Bahçe kapısından içeri bir adam girdi, köşkün harem tarafına doğru yürüdü. Nüzhet bu adama çok dikkatle baktı.

- Bu adam? diye sordum.

Nüzhet yüzünü buruşturdu, cevap vermedi ve yanımdan uzaklaştı ve adamın arkasından gitti.

Adam bir dakika sonra köşkün bahçesine çıktı ve Nüzhet yanıma geldi.

Hala yüzünde can sıkıntısı vardı:

- Doktorun uşağı! dedi. Bu akşam kendisi gelecek, bu nedenle uşağıyla haber gönderdi.

Nüzhet sustu, bu sessizlik beni ıstıraplara götürdü, Nüzhet bunu engellemek istedi:

- Yarım saat ben onun yanında oturayım, sonra seninle bahçeye gidelim ve oturalım.

Ben bir şey söylemedim.

Nüzhet devam etti:

- Sen de göreceksin onu, yarım saat filan konuşacağız işte...Olmaz mı?

Bir tek omzumun küçük bir hareketiyle cevap verdin ve hiçbir şey söylemedim.

Yalnız, derhal bir endişeye düştüm. Bana bu kuvvet kendimden mi geliyor, Nüzhet'ten mi?

Doktor Ragıp

Öğrenmek merakı. Hatta yeni bir sevgi.

Uzun boy. Seyrek, ince ve sarı saçlar. Eteri aynı pembelikte, sağlıklı bir baş. Her zaman gülüyor, buna alışık. Bazen ciddi duruyor ama o zaman bile ağzı gülümsüyor. Zekası gözlerini daralttı, muzip, derinliksiz, kıvrak mavi gözler. İçinde –bazen bana bakıyor, o zaman- gurur, hoşgörü, şefkat, takdir. Kenarları biraz yayvan, enli bir Slav burnu. Vücudu az kımıldıyor, dik duruyor. Gözleri sinirsiz ve ölçülü bakıyor. İlimli bir zarafet. Bütün kişiliği ölçülü, amacına geometrik bir gidiş, yüzeysel bir ahenk: Doktor Ragıp.

Konulara sakın ve yavaş giriyor, öyle konuşuyor. Sesi hafifçe titrek. Her sözünde ölçü hakim: Rakam, mesafe, çizgi, harita, sayı.

- Efendim bu trenler yirmi kilometre bile gitmiyor.

Veya:

- Bir daire çizin, dairenin merkezinde Erenköy olsun, Alemdağ ve Kadıköy arasına...
- Zavallı adamcağz bir günde otuz beş defa karısını düşünüyor ama karısı hiç gülmüyor, adam bir haftada iki defa bile bunu görmüyor.

Ben hiç konuşmuyorum, Paşa bunu gördü. Benimle doktor arasındaki acı bağlantı üzerine konu açtı:

- Ragıp Bey, dedi. İyi tesadüf. Bizim oğlumuzun dizinde bir şeyler oluyor.

Paşa bana döndü:

- Sen anlat... Sen bu tıp laflarını biliyorsun.

Doktor Ragıp Bey'in başı ve omuzları mekanik bir intizamla bana çevrildi:

Hastalığımın sadece adını söyledim.

Gözlerinden gurur çekildi ve sadece şefkatle baktı, sordu:

- Ne zaman başladı?

- Yedi sene önce.

Benim için üzüldü ve merhamet gösterdi. Bu davranışı beni Nüzhet'in karşısında mahvetti.

- O zaman...baya içte.Tumeur Blanche (Ak Tümör)

Nüzhet bu kelimelerin manasını bilmiyor, bu nedenle onayladım.

Fakat Paşa sordu:

- O ne demek?

Doktor bu soruya cevap vermesin, istedim ve Doktor Ragıp'ta bunu anladı ve:

- Hiç! Dedi. Yani bünye ile ilgili bir hastalık...

Sonra bana:

- Alçıya koydular mı?

- İki defa. Belki yine koyacaklar. Birkaç kere de ameliyat oldum..

Yengem içini çekti ve mırıldandı:

- Zavallı çocuk çok çekti.

Odayı merhamet zapt etti, ben bu durumdan ürktüm. Fakat bu kuvvetli, etkili duygu bütün ruhlara saldırdı. Paşa'nın da sesi ağırlaştı.

- Ne yapalım, Ragıp Bey, bu illet bizi düşündürüyor.

- Endişe etmeyin, Paşa hazretleri, bir iki büyük operatöre gösterelim.

Bu konuyu kesmek istedim ve şiddetle:

- Hepsine gösterdim, dedim.

Sessizlik oldu. Sesim çok yüksek çıktı. Sesimin aksi bir süre kulaklarımda çınladı. Ölçüyü aştım, bu durumu düzeltmek için, yumuşak bir sesle:

- Yarın fakültede yeniden muayene edecekler.

Ve büyük operatörün ismini söyledim.

Doktor Ragıp:

- Çok güzel!

Dedi. Ben bu konu artık kapansın istedim, doktor da bu durumu anladı ve başka bir konuya geçti.

Nüzhet iki defa salondan çıktı, girdi. Gözleriyle beni dışarı çağırdı ama ben yerimden kalkmadım.

Öğrenmek merakı –hatta yeni bir sevgi- benim. Nüzhet’i değil, Doktor Ragıp’ı tercih ettim.

Galiba dosta değil, düşmana daha fazla bağlandım.

Notlar

Felaketi on beş gün önceden gördüm.

“Fakültede bir koğuştta müdürü yardımcısı odasındayım. İki karyola. Ortada yeşil bir masa, masanın üstünde sürahi ve kitaplar. Duvarıda bir elektrik zili. Sağda bir çamaşır dolabı.

“Odada kimse yok. Bizim Doktor Mithat Bey biraz dışarı çıktı. Burası Paşa’nın yardımcılarının odasıydı.

“Mithat Bey geldi. Bana soruyor:

“- Ne yazıyorsun?

“- Bu odada ne görüyorum? Onları yazıyorum.

“Şimdi iki erkek ve iki Hıristiyan kadın içeri girdi. Sakallı erkek, bir kadını muayene etti. Madamın da sorunu dizleri. Üç ay önce tifo oldum, dedi.

“Operatör Paşa’nın odasındayım. Az önce bir röntgen resmi aldım.

“Bu oda bir dikdörtgen. Sağda kapı. Beyaz örtülü kanepeler. Bir sedefli şark usulü sigara iskemlesi. Bir sandalye. Masanın üstünde bir saat. Bir yazı takımı, iki bardak gül, sivri siyah bir fes, bu fes kimin, bilmiyorum (galiba bizim doktorun), tampon, mühür, kahve fincanı, bir ilaç şişesi, şişenin üstünde etiket yok. Bir paket... (Operatör içeri girdi, dışarıda bir kalabalık) bir paket sigara.

“Duvarıda, karşıda adi bir ayna. Sol tarafımda, amfiteatrda bir ameliyat yapıyorlar, bu ameliyatın resmi, yanımda bir derece, arkamda bir takvim. Kapıda asılı bir kağıt, Paşa’nın odası.

“Operatör bana doğru geldi:

“- Otur oğlum, otur! Ne yazıyorsun?

“- Canım sıkılmasın istiyorum bu odada ne görüyorum, onları yazıyorum.

“Kapının dışında kalabalık. Sesler.

“Operatör ayağa kalktı, sonra kapıya gitti ve durdu.

“Öğrenciler haykırıyorlar:

“- Derse gelecek misiniz efendim?

“Operatör öfke ile bağırdı:

“- Beni istemiyor musunuz, o zaman gidin ve idareye söyleyin, başka bir hoca gelsin derse. O paşa, o zaman ben de beyim.

“- Hayır efendim, estağfurullah! Sesleri.

“- Yok... Her şeyi açık açık yapacağım değil mi canım.

“Operatör ölçüsünü kaybetti. Odaya döndü.

Yanlışlıkla kanepenin koluna oturdu. Kapıda bir öğrenci vardı, o öğrenciyeye bağırdı:

“- Mesela sana ‘kal’ nedir? Soracağım, ama bilmiyorsun.

“- Burada elbette bilmiyorum efendim.

“Öğrencinin bu cesaretli cevabına şaşırđım. Fakat şu ‘kal’ nedir bizim doktora soracağım. Galiba dizimi alçıya koyacaklar.

“Gardayım. Tren bekliyorum. Durum fena. Operatör uzun uzun dizimi, röntgen camlarını muayene etti. Müthiş acılar yaşadım. Karar şu: Teşhis öncelikle kesinlikle Arthirite Tuberculeuse. Tedavi: Öncelikle kesinlikle koltuk değneği. Kesinlikle ameliyat, alçı. Eski facialar tekrar edecek. Kesinlikle sırt üstü uzanmak. Kesinlikle bünyeyi kuvvetlendirmek. Operatör ameliyatı ir hafta içinde yapmak istedi. Çok şükür benim doktor:

“- Gidin, dedi. Erenköy’de istirahat edin ama tam istirahat: Diziniz ve ruhunuz... Biraz toparlanın... On, on beş gün geçecek...

“Nüzhet’e bunları anlatacak mıyım? Hayır! Hatta bu not defterini de saklayacağım. Yoksa defteri göreceğ ve okuyacak. Ona ve onlara diyeceğim ki ‘İstirahat lazım, belki sonra küçük bir ameliyat. Dizim iyi.’ O kadar.

“Gişeleri açtılar, haydi gidelim.”

Küçük Bir Münakaşa

Nüzhet’in saadetinden bahsettiler.

Paşa bana sordu:

- E... Doktor Ragıp nasıldı, anlat bakalım?

Bu sorunun önemini hemen anladım. Ciddi bir danışma. Çocukluğumda bile Paşa benim fikirlerime hep önem verdi. Bugünkü düşüncelerimden kendine göre önemli sonuçlar çıkaracak, biliyorum.

- Sevimli adam.

Dedim ve durdum. Sözlerimi düzenledim.

- Başka? Başka? dedi.

Dikkat ettim, yengem kapıdan çıkacak ama vazgeçti. Piyanonun üstünde bir şeyle aramak bahanesiyle odada kaldı ve benim cevabımı bekledi.

- Başka? dedim ve biraz düşünüyor gibi yaptım. Cevapladım hazırdı.

Devam ettim:

- Kurnaz bir adam. Hilekar demeyeceğim, aleyhinde konuşmak istemiyorum, fakat basit bir insan.
- Ne gibi?
- Hesap biliyor ama bu hesapla sadece kendi menfaatlerini sayıyor.
- Pekala... Bu adam...

Paşa durdu, yengeme baktı, kararını verdi ve devam etti:

- Bu adam bir kızını mesut edecek mi?
- Basit bir kızını mesut edecek.
- Mesela bizim Nüzhet'i mesut edecek mi?

Ciddi bir kıyaslama yapıyor gibi sustum sonra cevap verdim:

- Hayır!

Yengem hala piyanonun üstünde bir şey arıyor gibi yapıyor. Biraz şiddetli bir hareketle bana döndü:

- Niçin? dedi.

Teşhisinde emin bir doktor gibi sakın sakın cevap verdim:

- Çünkü Nüzhet'in birçok arzuları var, o adam bu arzuları anlamayacak.

Yengem, vücudunun birçok parçaları asabiyetle kımıldadı, sesini yükseltti:

- Ne gibi arzular? Bir genç kız ne istiyor? Bu adam bütün istekleri yapacak. Rahat ettirmek, girdirmek kuşatmak, iyi muamele etmek...
- Hayır yenge! Siz bunları sayıyorsunuz ama bunlar bin istekten, on tanesi bile değil. Devir değişti. Nüzhet sefalet gördü mü hiç? Rahat etmek, iyi giyinmek onun için saadet değil. O zaten rahat. O başka şeyler istiyor.

- Ne istiyor?
- Kendine yakın bir insan istiyor. Koskoca bir doktorla nasıl anlaşacak? Bu adam Nüzhet'ten on altı yaş büyük.

Yengen daha çok sinirlenecek, bundan çekindim ve bu konuyu kestim:

- Fakat bunlar benim ilk görüşlerim. Siz o adamı daha çok tanıyorsunuz bu nedenle siz daha iyi biliyorsunuz.

Bu konuşmada nasıl bu kadar soğukkanlı oldum, nasıl bunu başardım ben de çok şaşırdım, bu durumu kendimden hiç beklemedim. Paşa bir iki kahkaha attı ve bu kahkaha ile bana taraftarlığını ilan etti.

Yengem piyanonun üstünden rastgele bir şey aldı ve dışarı çıktı. Çok sinirliydi belki o şeyi sofada elinden attı ve parçaladı. Çok sinirli bir yürüyüşü vardı.

Paşa ile aramda bir sessizlik oldu. Bu köşkün bütün kaderi bu sessizliğin içindeydi, benim kaderim de. Bunun güçlüğü hissediyorum. Konuşmak için cesaretim yoktu.

Paşa mırıldandı:

- Nüzhet senin kardeşin. Onunla beraber büyüdünüz. O senin kardeşin!

Bu sözler karşısında çok şaşırdım ve hayretimi gizlemedim. Bu bir uyarı! Bu adam her şeyi biliyor mu?

Büyük bir cesaretle sordum:

- Yani?
- Sen onun iyiliğini istiyorsun ve rastgele evlensin, istemiyorsun, bunu arzu etmiyorsun.

Şimdi sözlerini başka bir yöne mi çeviriyor? Onayladım.

Mikrop

Belki de bu gece, köşkte son gecem.

Doktor kesinlikle dinlen dedi. Bu nedenle artık daha çok dikkat ediyorum. Bu dikkatle merdivenleri ağır ağır iniyorum, pansumanımı yaptırmak için eczaneye gidiyorum.

Aşağı katta yemek odasının önünden geçtim bu sırada sert ve yüksek sesli bir münakaşa duydum. Ve hemen dinledim. Nüzhet'le annesinin sesi:

- Anne (dedi Nüzhet, sanki bir mahkemede ve kendisini savunuyor, acı bir sesi vardı) bana söyleme bunları... duymak istemiyorum.
- Duy! Duymak zorundasın! Canını sokakta mı buldun? Maazallah... (sesini alçaltıyor, bazı kelimeleri duymuyorum) Mikrop. Sonra... çekeceksin (sesi yükseliyor). Anladın mı? Bu derdi çekecek misin?
- (Yüksek sesle) Bu konun şaka değil kızım, mikrop bu...
- (Sinirli) Bana söyleme bunları...
- (Alçak sesle)... söyledim, ayırdılar. Çatalına kaşığına işaret... (Yüksek sesle) Evin her tarafı mikrop...

Daha fazla dinlemek istemedim, yürüdüm, hızla köşkün bahçesine çıktım; eczaneye gitmek istemedim ve önce istasyonda, bekleme odasında oturdum.

Benden mi bahsettiler? Başka ihtimal var mı? Aradım ama bir tane bile yok. “Mikrop” kelimesini hatırlıyorum. Sanki ismimi söylüyorlar, eminim benden bahsediyorlar. Pek mümkün ki, yengem Nüzhet’le aramdaki mesafeyi çoğaltmak istiyor ve bunun için hastalığın bulaşma ihtimalinden yararlanıyor.

İçimde ani bir karar doğdu.

İçimde bu kararı uygulama kuvveti de vardı. Vakit kaybetmek istemedim ve hemen harekete geçmek istedim. Çünkü bu kararın en kuvvetli düşmanı zamandı.

Hemen, o akşam karar verdim, evime döneceğim.

Pansumanımı yaptırdım, köşktekilere bu ani kararımı söyleyeceğim ancak bu karar için nedenler bulmak gerekiyor. Yürüdüm ve nedenleri düşündüm.

Henüz akşam olmadı. Köşke girdim. Önce salona çıktım. Paşa orada. Nüzhet piyano çalıyor. Ben içeri girdim ve Nüzhet piyanonun başından kalktı. Ona hiç bakmadım, Paşa’ya doğru yürüdüm ve hemen kararımı söyledim:

- Müsaade eder misiniz, ben bu gece eve gideceğim.

Sebebe; Erenköy eczanesi pansumanları iyi yapmıyor dedim. Paşa’nın canı sıkıldı. Yarın git bari dedi ve bu konuda ısrar etti. Ben de ısrar ettim:

Fakat Paşa emretti:

- Yarın gideceksin!

Derin bir keder, ince bir sevinçle karıştı ve kabul ettim. Nüzhet hiçbir şey söylemiyor, çünkü beni anladı. Bu sessizlik içinde Nüzhet tehlikeli bir yaratık gibiydi.

Devam etti ve piyano çaldı.

Odaya Erenköy akşamları doluyor. Bu saatte her şey uzaklaşıyor. Güneş ve renkler çekiliyor. Odada madeni eşyanın donuk parıltısı. Her şeyin içi çekildi, söndü, her şey hafifledi. En katı cisimler bile eriyor ve Erenköy bayılıyor.

Başımı arkaya salıyorum. Teslimiyet. Biraz önceki kararlı hamlenin tersi. Nüzhet neşeli şarkılar çalıyor, şarkıların ritmini duymuyorum, sadece melodideki elemi duyuyorum.

Bu köşke pek çok sefer geldim, bu seferin ilk gününü hatırlıyorum. O gün bir hikaye başladı ve o hikaye bugün bitiyor gibi hissediyorum.

Belki de bu gece, köşkteki son gecem.

Nüzhet'e bakıyorum. Sade beyaz elbise ve piyanonun beyaz tuşları üstünde elleri ağırlaşıyor. O da parçanın neşeli ritmini kaybediyor. Ve beyaz elbise, beyaz tuşlar, eller kararıyor.

Gece.

Paşa'nın sinirli sesi:

- Lamba!

Kozmopolit İnsanların Hücumu

Kutsal adamlar, ellerinde siyah boyalarla geziyorlar.

Ertesi sabah mecbur oldum ve yine köşkte kaldım çünkü annem geldi.

Gece sofraya kalabalıktı. Yengem davet etti ve Doktor Ragıp'la annesi de yemeğe misafir geldiler.

Ben Nüzhet'in yanına oturdum. Onlar basit konularda konuştular ama ben onları dinlemedim ve söze karışmadım. Ragıp Bey bana baktı:

- Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz, efendim? Dedi.

Onlar ne konuştu, ben takip etmedim, bu nedenle hayret ettim. Paşa anlattı:

- Ragıp Bey diyor ki, İstanbul'da, gece yarısı, üç beş kişi, ellerinde bir kova siyah boya sokaklarda dolaşıyorlar. Nerede Fransızca bir ibare görüyorlar, hemen siyah boyayla kapatıyorlar. Sen bu konuda ne diyorsun? Almanlara yaranmak istiyorlar ve bu lisanı bize unutturmak istiyorlar. Ama biz bu lisanı kırk yıl önce öğrendik, unutturmak kolay mı?

Konuyu beğendim. Kime yaranmak istiyorlar bilmiyorum ama güzel Türkçe duruyor, onlar sokak levhalarına, tabelalara Fransızca ibareler yazıyorlar. Bu

durumun karşısındaım, dedim. Paşa ve doktor, basit kozmopolit fikirlerle bana hücum ettiler. Paşa, Fransızlara sevgisini toplumsal bir inanç seviyesine çıkarmak istiyor ama nafîle yoruluyor. Fransa'nın bizim kültürümüz üstündeki etkileri hakkındaki fikirlerini sıralardı. Doktor samimi mi, değil mi bilmiyorum. O sadece, "Türkçe yeterli değil." dedi. Bundan başka kanıtı yoktu. "Reçetelerimizi bile Fransızca yazıyoruz." dedi.

Ben o zaman anladım ki, benim fikirlerim bu iki adamdan daha donanımlı. Bunu anladım ve kendime daha çok güvendim, nu güvenin kuvvetiyle daha çok savundum. Fakat sofrada; kim doğru söylüyor, kim yanlış söylüyor buna karar verecek bir kamuoyu yoktu. Benim soyut kuramlarıma karşı; karşımdaki insanların değersiz benzetmeleri vardı ve somut delillerle tezlerini savundular, bu durum belki cahil kamuoyunu aldatacak. Benim en zayıf tarafım buydu. Nüzhet'ten ittifak bekledim. Aksi oldu. Nüzhet de şiddetle onların tarafına katıldı.

Ben, kuvvetlerimi topladım ve münakaşaya girdim ve şahlandım. Paşa bana çok kızdı, tecrübesizsin dedi, cahilsin dedi, onurumun en derin taraflarına kadar hücum etti.

Münakaşa tehlikeli bir şiddet aldı. Paşa'nın yüzü kıpkırmızı oldu. Boğazındaki havluyu biraz gevşetti, biraz bastırdı. Ben de sanırım rengimi kaybettim.

Kadınların gözlerinde korkunun ve endişelerin kamaşmaları vardı. Aniden sustum. Paşa yüzeysel zaferini teyit etti ve gösteriş yaptı.

Ben sustum çünkü nefretim beni susturdu. Onlar en yüzeysel davaları bile anlamıyorlar. Yabancı etkiler altında şahsiyetlerini kaybettiler. Bu basit adamlarla neden münakaşa ettim, üzgündüm. Yabancı okulların, kuvvetli silindirleri altında kafaları yamyassı oldu. Bu kafalar kesilecek, başka çare görmüyorum. Hükümet manevi kapitülasyonları kaldırdı, bu nedenle hükümeti de beğenmiyorum. Bu okullar benim aşkımda rol oynadılar, bunu hiçbir zaman hatmin etmedim.

Sofradaki münakaşanın çirkin bir çocuğu doğdu: Sessizlik. Ruhlar acılaştı ve yeni bir konuya kimse girmedi.

Ben salondan erken çıktım ve yattım.

Uyumadım, ağrılarım arttı. Fakat ruhi azabıma nispetle çok asil, sade ve saf ıstırabımı o gece sevdim.

Korkunç Yarın

Artık bir kelime bile konuşmuyoruz.

Yengem anneme çok ısrar etti ve köşkte birkaç gece kalmak zorunda kaldık.

Fakat her şey değişti. Münakaşa gecesinden sonra Nüzhet'le dargın gibiydik. Artık geceleri havuz basında da buluşmuyoruz, gündüzleri kükürt serpmek için bağa da gitmiyoruz. Paşa'ya roman da okumuyorum, kitap yarım kaldı.

Halim de fenaydı: İştahım kaçtı. Yaralarım fena. Ağrılar çoğaldı. Eczanede pansuman yaptırdım, o zaman eczacı kötümser gözlemlerini benden gizlemedi. Rengim soluyor.

Annem köşke geldi, burada biraz daha kalmak zorunda kaldık, bu durum bu felaketlerin başlangıcı oldu. Köşkün derinliklerinde ruhi bir trajedi cereyan etti. Annemin bu durumdan haberi yoktu ve her fırsatta yengeme Doktor Ragıp'ı övdü.

Geleceğim hakkında içimden fena işaretler alıyorum. Üstüme devamlı bir melankoli çöktü. Derin elemeler beni her an susturuyor, her an sarartıyor, beni kendi içimden uzaklaştırıyor, ruhumu ıssız adalara götürüyor, ben o adaları haritalarını bile bilmiyorum, beni kendi hudutlarımın dışına sürüyor.

Bir gün, yukarıdaki sofanın balkonunda oturuyorum ve bağlara bakıyorum. Haziran. Öğle vakti. Erenköy yanıyor. Erenköy terliyor. Dizlerimi güneşe uzattım. (Benim doktorun tavsiyesi.)

Tabiat taze ve yeşilini kaybetti, ilkbahar uzaklaşıyor, görüyorum.

Bahçivana her zaman gıpta ettim. Aynı nokta üstünde ısrar ediyor, yorulmuyor, isyansız gayet ediyor ve bu gayretiyle bana bahçede uğraşmak sevgisini aşıyor. Fakat bir taraftan da beşeri ihtiraslarımıza yeniliyoruz ve o zaman tabiatı özlüyoruz. Sonra tabiattan biraz kuvvet alıyoruz ve yeniden büyük bir kavgaya girişiyoruz. Bunu anlıyorum, aspirin gibi geçici bir ilaçtan daha fazla kıymet vermiyorum tabiata. Ümitsizliğim bu nedenle son dereceye geldi.

Arkamda Nüzhet'in sesini duydum:

- Burada mısın?
- Zannediyorum.

Gülmedi. Sesimin perdesi belki mani oldu. Yaklaştı, koltuğumun arkasına ellerini koydu. O beni görmüyor, ben onu görmüyorum, konuşuyoruz.

- Artık Erenköy'den bıktım, dedi.

Ben de aynı cümleyi söylemek istedim ama söylemedim çünkü samimi değildik ama hemen sözüne katıldım:

- Ben de bıktım.
- Sivrisinekleri bile...tekdüze. Anlıyorum ki burada her gün, her gece aynı.
- Pek.

Nüzhet tekdüzelikten şikayet etti. Bu şikayet, fena isteklerin başlangıcı mıydı? Yoksa birkaç gün dargın olmak bir genç kız ruhunda his boşluğu açtı ve o da bu durumdan yoruldu mu?

Ona, Erenköy'den başka nereye gitmek istiyorsun dedim. Cevabı ilk tahminimi kuvvetlendirdi, fena istekleri vardı:

- Berlin'e kadar gitmek istiyorum.

Önemli cevap. Nüzhet değişiyor. Doktor Ragıp'ın vaadi. Nüzhet'te yeni arzular...

- Niçin Berlin? Niçin başka bir yer değil? Diye sordum.

Cevap vermedi, önce güldü, anladım ki tuhaf bir cevap verecek, sonra cevap verdi:

- Çünkü ben coğrafya bilmiyorum. Kolayca, aklıma ilk Berlin geldi.

Berlin'e gitmek senin elinde, dedim. Neyi ima ettim, Nüzhet anladı. Sustu. Bu konuyu neden açtı, belki bana bu darbeyi vurmak için açtı. Hedefini gayet iyi buldu.

Devam etti, sustu. Uzun bir sessizlik. Dakikalar geçiyor. Her an birbirimizden uzaklaşıyoruz. Belki konuşacağız ama o zaman sadece birbirimize bu durumu hissettireceğiz. Bunun için susuyoruz. Onda bu büyük mesafeyi atlamak ve ötekinin yanına varmak isteği yok, ben de bunu yapmak için kuvvet yok. Bu sessizlik içinde zaman aramızdan bir düşman gibi geçiyor.

Nüzhet balkonun parmaklığındaki sarmaşıklardan kopardı, sonra aşağı indi, bahçivana seslendi, yine doğruldu, etrafına bakındı. Aramızdaki sessizliğe hareketleriyle hücum etti.

Benim kımıldamak için halim yoktu. Kanım sönüyor. Damarlarımın ince yollarında haşhaşlı bir hava yürüyor ve bütün adalelerim uyukluyor. İçimde büyük bir enerji ölüyor, duyuyorum.

Onunla aramızda her şey bitti, şimdi bir kelime bile konuşmuyoruz.

Balkondan çıktı, gitti.

Ayak sesleri uzaklaşıyor, dinliyorum. Son. Bir şimendifer düdüğü. Keskin, acı ötüyor. Bu anda hayatımda büyük bir devir kapandı ve bu anda korkunç bir yarına adım attım. Felaketlerim bu saniye başladı, bu saniyeyi tanıyorum. Hiç aldanmadım.

Tehlike

Felaket daha o gece başladı.

Evimize geldik. Felaket daha o gece başladı. Müthiş bir sancı, uyutmuyor. Kıvraniyorum. Gece yarısından sonra annemi uyandırdım. Sıcak pansumanlar (faydasız). Dehşetli ifrazat. Sargılar dayanmıyor. Birkaç saat içinde fevkalade zayıflıyorum, yanaklarım çöktü. Sararıyorum.

Sabahı çok zor ettim. Komşumuzu çağırdık. Hemen araba. Köprü, vapur. Kamarada etrafımı görmüyorum, arkadaşla konuşmuyorum, sadece sancımın üstüne kapaklanıyorum ve tırnaklarımı avucuma geçiriyorum.

Fakültede bizim doktoru bulduk. Beni o halde gördü ve şaşırđı. Soğukkanlılığını kaybetti ve odaya lüzumsuz birkaç kere girdi, çıktı. Operatör derste dedi, beklemek gerekiyor.

Bayılmak derecesine geliyorum. Öteki asistanlar da koştular. Suya eter damlattılar ve bana içirdiler.

Doktor Mithat bir arkadaşına rica etti:

- Hastayı ikinci hariciye koğuşuna götürelim. Yarayı açalım, operatör o zamana kadar gelecek...Fakat yürümeyecek. Bir sedye.

Sedyeye ile taşıldılar. Bahçeden geçtik. Doktor ve arkadaşım başucumda yürüyorlar ve soruyorlar:

- Rahat mısın? Acıyor mu?

Poliklinikte beni masaya yatırdılar. Uyku ve baygınlık gibi bir uyuşukluk içinde gözlerimi kapadım. Ağrı sağırlaştı. Hatta bacağımda derin sızılar ama anlamıyorum bacağımda hangi noktada. Kulaklarım uğulduyor. Kulaklarımın derinlikleri içinde tanıdığım sesler. Madeni aletler camlar ve tepsiler içinde ince kırık sesler çıkarıyorlar. Etrafimdakiler telaşlı ve önemli konuşuyorlar.

Sargıyı çözüyorlar ama ben bunu çok az hissediyorum.

Mithat Bey elimi tutuyor.

- Şimdi güzel bir pansuman yapacağız, acıtmayacağız, ilaç koyacağız, ağrı denecek.

Herkes benimle meşgul. Hemşireler beyaz hayaletleriyle etrafımda geziniyorlar. Bir asistan Fransızca anlamayacağımı düşünüyor ve “Tumeur blanche” lar bol akıntı

yapıyorlar, bu akıntılar ciğer veremine neden olacak diye anlatıyor. Mithat Bey ona sus dedi, uyardı.

Dizime bir parmak teması oldu, o zaman hissettim ki dizimi açtılar. Deri, hassasiyetini kaybetti.

Bütün asistanlar dizimin üstüne eğildiler. Durum çok kötüydü, bu görüntü karşısında sadece küçük sesler çıkardılar.

Ağrı dindi. Ancak eklemde bir hareketle yine başladı.

Asistanlar aniden doğruldular. Operatör içeri girdi. Beni gördü ama bir şey söylemedi, musluğa gitti. Ellerini temizledi.

Masama yaklaştı ve dizime uzaktan baktı, yüzünü buruşturdu. Asistanlar beni nasıl buldular, geceki ıstırabım, akıntının şiddeti, akıntının pantolondan çıkması, sedye ile buraya gelmek... hepsini operatöre anlattılar.

Operatör hiç kımıldamıyor, yaraya bakıyor, belki hiçbir şey görmüyor, düşünüyor.

Bir kelime söyledi:

- Fena.

Sonra bana baktı:

- Geçen gün böyle değildin. Sözümü dinlemedin, bak ne oldu! Başımıza büyük işler açıyorsun! Ben sana bu ayakla yere basma, dedim. Ama sen sanki inat ettin, koşulara katıldın, o kadar harap ettin. Şimdi sadece sizin değil, bütün bacağın tehlikede.

Ağzımdan bir inilti çıktı, operatör bunu duydu ve:

- Fakat çalışacağız... diye teselli etti.

Asistanlara döndü:

- Pansumanı bitirin, sonra röntgene götürsünler... Doktora söyleyin vaka önemli, gayet mükemmel bir radyografi lazım...

Mithat Bey'e sordu:

- Akrabanız mı?

- Akrabam değil fakat bir akraba kadar yakın.

- Maksimum dikkat, maksimum... Fistülleri görüyorsunuz. Bu haldeki bacak, bizi korkutuyor... Röntgen çekilsin... Bir de bizim pavyondan bir koltuk değneği versinler... Sonra yeni bir baston alsın, o zaman kadar bu bacak yere basmayacak. Kesinlikle istirahat. Günde birkaç defa pansuman. Bünyeye

takviye. Hasta çok zayıf. Bunları yapsınlar yoksa ben bu gence bakmayacağım. Boşuna çalışmayalım.

Önce koltuk değneği geldi. Kullanmak istedim ama zordu, öğrettiler. Değnekle adım atıyorum, başım dönüyor. Bir koluma arkadaşım girdi, öteki koluma Mithat Bey girdi.

Röntgen kalabalıktı. Fakat Mithat Bey beni bekletmedi, hemen götürdü, yedi sekiz resim çektiler.

Arkadaşım ile hayatımız her gün beraber geçti ama hiç beraber hastaneye gitmedik. Benimle hastaneye ilk defa geldi, hayret ve üzüntüden vücudu katılaştı. Hiçbir şey söylemedi.

Koridordan geçiyoruz, herkes, özellikle öğrenciler bana bakıyorlar. Hatta Mithat Bey Birkaç meraklıya açıklama yaptı.

Bahçeye çıktık ve biraz oturduk. Arkadaşım hastalığım hakkında doktora birçok şeyler sordu. Ben biraz açıldım. O gün ilk defa bahçede gülümsedim. Bu, arkadaşıma ve doktora kahkahalı bir neşe verdi. Anladım ki, onlar da ıstıraplarımı benimle beraber yaşadılar, bu durumda teselli buldum.

Fakat doktorun neşesi çabuk kayboldu. Durdu, düşündü. Benim de içimde korkular büyüdü ve doktora sorular sordum, ondan kuvvetli teselliler bekledim ama o sadece zayıf vaatler verdi.

Bir Kural

“Az ümit etmek ve çok elde etmek.”

Evimiz aniden kalabalıklaştı.

Dostlar, komşular ve akrabalar geldiler, gittiler. Ben mindere uzandım, herkes aynı soruları soruyor ben de cevapları ezberledim, herkese tekrar ediyorum.

Bir bireyin ıstırapı etrafındaki yüzeysel alaka beni teselli ediyor.

Bir hastabakıcı ahbabımız var. O büyük bir askeri hastanede çalışıyor. Düzenli her gün uğruyor, pansumanımı yapıyor. Harp yüzünden pamuk ve sargı bezi gibi bazı malzemeler çok pahalılaştı, o malzemeleri o hastaneden getiriyor.

Bir de bizim hastanedeki doktorlara görün, dedi ve beni hastaneye götürdü. Bir Alman operatöre gösterdi. Karanlık bir klinikte alelacele dizime baktı, bu Alman, yanlış bir teşhis koydu. Aynı hastanede başka bir genç Türk doktor hastalığımla çok

ilgilendi. Yeni bir tedavi var, dedi. Bir ilaç var ama Türkiye’de yok, dedi. Bu ilacı bir tedavi yöntemi ile ekleme iteceğiz ve kurtulacaksın, dedi. Yirmi gün bu doktora inandım, ekleme demir borular ile ilaç sıkıldı, baygınlıklar geçirdim ama dayandım.

Aile, akraba, arkadaş, beni her gün en büyük operatörlere götürdüler. Oysa bu uzamlar beni yedi sene içinde pek çok defa gördüler zaten. Hepsi:

- Aman bu bacak ne hale gelmiş?

Diye şaşırdılar. Çevremdeki insanların telaşından anladım ki hastalığımda çok büyük bir tehlike vardı ve bunu bana söylemiyorlar.

Hatta yine bir akrabam, aydın ve zeki bir adam bana dedi ki:

- Sen bu hastalıktan manen rahat etmek istiyor musun? Bacağın belki tamamen kesilecek, her felaketi göze al. Çünkü ne kadar kurtaracaksın, o kadar memnun olacaksın.

Ve bana Goethe’nin saçma bir sözünü söyledi. “Az ümit etmek ve çok elde etmek hayatın hakiki sırrıdır.”

- Beni manen büyük bir felakete mi hazırlıyorsunuz? Bir şey mi biliyorsunuz? Zayıf bir inkâr ile cevap verdi ancak bu inkar benim şüphelerimi daha çok arttırdı:

- Yo... Hayır... Sana, ruhi mekanizmanı idare etmek için matematiksel bir kural söylüyorum.

- Bacağım tamamıyla kesilecek, böyle bir ihtimal var mı?

- Her şey mümkün. Hatta sadece senin değil, belki yarın bir kaza olacak ve benim bacağım da kesilecek, bu da mümkün.

Ancak bu tür mantık oyunları beni teselli etmiyor çünkü hastalık bana acı dersler verdi ve gözlerim açıldı.

Günlerim endişe içinde geçiyor ve ameliyata hazırlanmak için bünyemi kuvvetlendiriyorum, bunun için çalışıyorum.

Üçüncü Durum

Bir hararet; ümitten, aşktan ve tembellikten oluştu.

Hayaller... Hayallerin içinde hafif bir kemik ağrısı duman gibi geziyor, yarım karanlık, yarım şuurlu, birbirlerini önemsiz bir ilgiyle takip ediyorlar, hepsi gerçek ve hepsi abes hayaller; uyku ile uyanıklık arasındaki ayırıcı perdeyi kesintisiz

dalgalandırıyor ve ruhun bir yarımını rüyada eritiyor öteki yarımını hakikatle temas ettiriyor, böyle üçüncü bir durum.

Bir adam mehtaplı bir denize dalıyor, suyun içinde garip ışıklar göz kapaklarını yalıyor, garip uğultular kulağını dolduruyor. Bunların arasında Nüzhet'in bin şekilde görünüşleri.

Bazı gayet açık, hatırlıyorum, kağıda yazmak mümkün, berrak, muntazam, fakat bu cümleleri kim söylüyor, kim dinliyor meçhul; bazıları da rüzgarda savruluyor, kelimeler birbirinin altından ve üstünde sıcıyor, uçuyor, boşlukta hızla dönüyorlar.

Sonra Nüzhet'in vücudu meydanda değil ama kokusu ve sesi sanki burada. Meçhul unsurlarla mücadeleler, şekilsiz uçurumların içinde yükseliş ve düşüşler. Bazen bir istek gerçekleşiyor. Bir bağdayız, bağın yaprakları servi kadar yüksek. Siyah-yeşil bir gölgelikteyiz. Nüzhet'le kucaklaşıyoruz ve yerde uzanıyoruz ve Nüzhetin kulağımın dışından değil, içinden sesi geliyor, aydınlık bir konuşma:

- Berlin'e ne zaman gideceksin Nüzhet?
- Bu gece, sabaha karşı. Bu gece gitmek zorundayım çünkü altı sene başka tren yok.

Sonra bütün bir hayatın dağınık unsurları, birbiriyle alakasız, hastane aletleri, sedye, bahçivanın kazması, bir borazan, arkadaşımın gözleri hayretle açıldı ve biz gözü büyüdü, bir bardak su ile biçim değiştirdi... Bir kemik üstünde testere, bir haykırış, cam sesleri, alelade bir cümleyi bir tabur insan söyledi gibi bir harıltı.

Ve bütün bunların arasında, kemik ağrısı, bazı bir duman gibi hafif, bazı da yuvarlak bir cisim gibi sert, geziniyor, bazen şiddetleniyor. Dudaklarımda Nüzhet'in dudaklarının tadı.

Gözlerimi açtım, uyandım, eminim ama kendimi Erenköy'deki odada zannediyorum, bu çok garipti. İşte başımın ucunda dolap, şamdan. İşte oda kapısını görüyorum, gayet açık.

Hatta rüyada mıyım, değil miyim diye şüphe ediyorum, o kadar zekâm var. Hatta bu şüphe ile beş duyumu kontrol ediyorum. Gözlerimi açıyorum, kapatıyorum (hep aynı oda).

Kulak veriyorum. (Erenköy mırıldanıyor.)Yorganımı tutuyorum, yutkunuyorum, kokluyorum.

Ve kapı açılıyor, Nüzhet koynuma giriyor. Beni öpüyor, ağlıyor, güvence veriyor. Şüphe ediyorum, yatağın içinde oturuyoruz, başımı dizine koyuyorum, okşuyor, okşuyor.

Fakat omzuma bir el dokunuyor. Gözümü açıyorum ve kendimi evimdeki odamda görüyorum, karşımda Doktor Mithat. Bunu rüyamda zannediyorum, hakikate inanmıyorum, gözlerimi hemen kapıyor ve kendimi Erenköy'deki köşkte buluyorum. Fakat Nüzhet kaybolmuş.

Omzumdan sarsıyorlar, kulağımda bir ses:

- Benim, ben, Mithat...

Gözlerimi iyice açıyorum ve görüyorum, evimdeyim. İçimi bir keder basıyor, hele Doktor Mithat'ı görmek, bana bütün felaketlerimi hatırlatıyor. Üzüntümü gizlemiyorum, doktor bu durumdan alınıyor, görüyorum.

- Kalkın! Dokuz vapurunu kaçırmayalım, sonra operatörü bulmak zor olacak. Bugün en müsait gün. Kalabalık yok. Sizi iyi muayene edecek.

Kımıldanmak istemiyorum. Yatağımın harareti ümitten, aşktan ve tembellikten oluşuyor ve vücudumu çekiyor.

Doktorun elinde saat.

Telaşını bana göstermek için, büyük bir asabiyetle dolaşiyor, sonra anlıyor ki kalkmak için hazırım, o zaman dışarı çıkıyor.

Kalkıyorum.

Yağmurlu gün.

Ve bilinçdışı kapalı bir telgraf, açmak istemiyorum, çünkü korkuyorum. Günüm nasıl geçecek, düşünüyorum.

Dizimin ağrısı, beni o anın hayatı içine sokuyor.

Mısralar

Semt ü raşe saklı...

Haydarpaşa'ya gittik, arabadan vapura bindim, vapurdan tekrar arabaya bindim bu beni son derece yordu. Bacağım çok ağrıdı. Fakültede operatörü aradık ama bulmadık. Henüz gelmedi, dediler, beklemek lazımdı. İkinci hariciye polikliniğinin önü hastalarla dolu, oturmak için yer yok.

Bahçeye çıktık. Ben bir duvar dibinde, kalasların üstüne oturdum. Mithat Bey'in okulda işleri vardı, bu nedenle beni bir süre yalnız bıraktı.

Dermanım yoktu, bitik, baygın bir halde idim. Başım döndü, gözlerim karardı. Fakat büyük kapıya baktım ve sabırsızlıkla operatörü bekledim.

Mithat Bey de yoktu.

Bütün vücudum titriyor. Bir yere uzanmak ve dinlenmek gerekiyor, yoksa kalasların üzerine bayılacağım sanıyorum.

Büyük kapıdan üç kişi girdi. Konuşuyorlar ve bununla beraber yürüyorlar. Ortadakini operatöre benzettim ve ayağa kalktım. Hala titriyorum, yollarının üstünde durdum. Gözlerim kararıyor. Elimde röntgen camları vardı. Camların kutusunu onlara uzattım ve ölgün bir sesle:

- Camlar hazır! Geldim! dedim.

Üç adam hayretle bana baktılar. Ortadaki adam:

- Ne camları? diye sordu.

- Röntgen.

- Bir yanlışımı var, ben...

O zaman, göz karartılarımın arasında fark ettim ki bu adam operatör değildi.

Büyük bir utançla geri çekildim, pavyonun duvarına kadar gittim, arkamı taşlara dayadım. Üç adam uzaklaştılar ama bununla beraber sürekli döndüler ve bana baktılar.

Titriyorum, bayılmamak için yumruklarımı sıkıyor, dudaklarımı ısırıyor, canlanmak için çalışıyorum.

Karşımda küçük bir vadi var, vadinin arkasında karanlık bir saha var. Servilikler, Haydarpaşa mezarlığı.

Sabah güneşi renkli bir boşluğu parlatıyor, bu boşluğun ortasında kapkara, donuk bir tabiat parçası, bu tabiat parçası bir mezarlık, bu mezarlığa bazen gözlerim kayıyor ve acı maceramla bu manzara arasında bir ilgi kuruyorum ve ürperiyorum.

O günlerde beynime Fikret'in bazı mısraları dadandı, ümitsiz anlarımda, bu mısralar, benim iradem dışında, kendi kendilerine yaşıyor ve ses veriyorlar. Onların şairane saldırısı, herhangi bir ergenin gelişmemiş "Duygusallık"ından ziyade, hakiki ıstıraplarla dolu bir zemin buldu, bu nedenleydi.

Bu mısralar yine içimde canlandılar ve ses verdiler:

Hep samt ü raşe saklı bu vadi-i muzlimin

Her hatvesinde şüpheli bir hufre, bir kemin
Hep samt ü raşe... Kaynaşıyor canlı gölgeler
Bir mahşer-i cünun gibi pürçuş u bihaber.

Gittim ve tekrar kalasların üzerine oturdum. Artık büyük kapıya bakmak istemiyorum, bu durumdan utanç ve korku duyuyorum. Başımı avuçlarımın içine aldım.

Bazı insanlar denizde, dalgalar arasında boğuluyorlar, bunu anlıyorlar, o zaman hiçbir hareket yapmıyorlar ve kendilerini suya salıyorlar ve felaketi bir an evvel istiyorlar, o insanlar gibi kendimi bırakıyorum. Bir şeyler ümit ediyorum, sadece o zaman rahatlıyorum, başka barınmak için ruhi bir köşem kalmadı.

Artık hiçbir şey tahmin etmiyorum, hiçbir şey beklemiyorum.

Hep samt ü raşe saklı bu vadi-i muzlimin

Her hatvesinde...

- Vah, vah, vah! dedi. Mithat Bey'in sesiydi.

Başımı kaldırdım, karşımda onu gördüm, büyük bir üzüntüyle duruyor.

- Sizi çok beklettim. Ah ne kadar yorulduunuz. Aman kalkın, kalkın, içeri girelim.

Hariciye koğuşuna girdik, polikliniğin önünde hastalar azaldı. Doktor bana bir sandalye ve su getirdi.

Operatör geldi, yukarıda ameliyat yapıyor, dediler.

Hademe dedi ki:

- Zavallı... O erkek öğretmen okulu öğrencisi genç yok mu? ... Onun bacağını kesiyorlar.

Bu korkunç tesadüf beni bitirdi. Mithat Bey de bu haberin bendeki etkisiyle mücadele etmedi, çünkü çok zayıftı, bunun için kuvveti yoktu.

Epey bekledik.

Ameliyat bitti, bize haber verdiler, önce Mithat Bey yukarı çıktı, operatörü gördü, sonra yanıma geldi ve:

- Haydi yukarı çıkalım, orada muayene olacaksın! dedi.

Sadece iki basamak çıktım, daha fazla olmadı. Hademe ile doktor kollarıma girdiler. Ameliyathanenin önündeki sofaya çıktık.

Ameliyathanenin iki kapısı da açıldı ve eşikte tekerlekli bir hasta arabası duruyor.

İçeride erkek öğretmen okulu öğrencisi genci gördüm, Baygın yatıyor, yüzü bembeyaz. Artık bacağıyla tamamıyla kaybetti ve henüz ayılmadı, bu nedenle felaketten şimdilik haberi yok.

Felaket Haberi

Son karar.

Ameliyathaneye girdik.

Türlü türlü kimyevi maddeleri bol bol harcadılar, bu nedenle ağır bir koku, yapışkan, kötü kokulu bir sıcaklık.

Yerde kanlı pamuklar ve dağınıklık.

Hastabakıcılar, asistanlar biraz önce bir faciaya katıldılar, yüzlerinde bu faciannın dehşeti. Sadece operatörün yüzünde bu ifade yok.

Beni bir sandalyeye oturtular ve camları operatöre uzattım. Üzerimdeki giysileri çıkarmak için dermanım yoktu. Beni soydular, başladılar, sargıyı çözdüler. Hala şiddetli ağrılar.

Operatör camları ışığa tuttu ve inceledi.

“Püü...”, “Cık, cık, cık...”, “Vay, vay” gibi kötümser sesler, heceler mırıldandı.

Dizi çözdüler, bir pensele, sargıyı, pamuğu yukarı kaldırdılar, bir göz attılar sonra yaralara eğildi. Bir saniyeden fazla bakmadı, hemen doğruldu. Gözleri önce yüzümde, vücudumda gezindi, nihayet gözlerimde durdu.

Gözlerimin içine baktı, hiçbir şey söylemedi. Şiddetle titredim. Mühim şeyler söyleyecek, durum çok güç, bu güçlüğü bana önce gözleriyle anlattı.

Ağır bir sesle sordu:

- Kaç senedir bu hastalığı çekiyorsun?
- Yedi.

Mithat Bey’in ve etrafındakilerin gözlerine baktı. Korkunç bir şey seziyorum.

- Bu illetten bıkmadınız mı?

Bu soru çok anlamsızdı, yüzüne hayretle baktım sadece, devam etti:

- Harap oluyorsunuz. Kokuyorum, çünkü belki bütün hayatınız tehlikeye girecek... Bu illeti bitirelim. Bu bacağı tamamıyla feda edeceksiniz, başka çare yok.

Sanırım, yüzümde aniden bir değişme gördü ve telaşla devam etti:

- Harp bitecek, o zaman takma bir yaptıracağız, rahat rahat...

Daha fazla duymadım.

Arkamda kim duruyor bilmiyorum, onun kollarının arasına düştüm aniden.

Kuvvetli bir eter kokusu ile ayıldım, ameliyat masasındaydım.

Mithat Bey ıslak elleri ile alnımı okşadı.

Gözlerimi kapattım, çünkü ameliyathaneyi görmek istemiyorum. Dizimi sarıyorlar.

Pansuman bitti ve ben masadan indim kaçmak için bana bir kuvvet geldi, koştum ve dışarı çıktım.

Mithat Bey:

- Aman dikkat! Bu asabiyet iyi değil! Siz metanetli bir çocuksunuz! dedi.

Bahçeye kadar hızla yürüdüm.

Keskin bir öğle güneşi yüzüme vurdu. Sanki gözlerimin içine soğan suyu kaçtı, yandı ve kamaştı.

Mithat Bey beni kendi odasına götürdü, lütfen burada dinlen, dedi.

- Aman bir araba! Artık ben burada durmak istemiyorum.

Dedim, hıçkırıklar boğazımı zapt etti, yutkundum.

Galeyan

Kendi ölümünden daha dehşetli bir ölüm.

Son günlerde küçük hassas bir cemiyet etrafımı çevirdi, bu cemiyetin galeyanı. Annemin gözyaşları. En uzak arkadaşlarımın ziyaretleri. Ümitler. Akrabada telaş (Fakat Erenköy'ün felaketten haberi yok; ve duymasınlar, istemiyorum.) Adalar'da ve Boğaziçi'nden mektuplar. Herkeste bir tavsiye hastalığı: Filan operatörün eğitimi, Doktor Mithat'ın faaliyeti, birçok operatörlere müracaatı.

Bizim sofa da galeyanda. Her gün doluyor ve boşalıyor, sandalyeler sürekli yer değiştiriyorlar.

Ben minderin üstünde sırt üstü yatıyorum, etrafımdaki insanların telaşını seyrediyorum, kendimi unutuyorum. Hatta bazen düşünüyorum, ben herkesten daha fazla sakinim. Fakat bu kalabalık dağılıyor ve felaketimle baş başa kalıyorum, işte o zaman dehşet. Vücudumun büyük bir parçasını kaybetmek hayali, bu hayale bir

saniye bile katlanmak istemiyorum, içime baygınlıklar geliyor, ellerimle hasta bacağımı tutuyorum ve onun ölümünü kendi ölümünden daha dehşetli buluyorum.

Giyiniyorum, soyunuyorum, pansuman yapıyorlar, minderin üstünde uzanıyorum bu sırada dakikalarca mahkum uzvuma bakıyorum; her parçası, her hareketi, her yeni şekli bana birçok düşünceler veriyor, canlanıyor, önem kazanıyor, şahsiyet sahibi oluyor. Öteki sağlam uzuvlar arasında, idam mahkûmu bir kardeş gibi, endişeli bir hareketsizlikle susuyor. Madem cellâdın bıçağına teslim olacak, o halde neden senelerce bu işkenceyi çekti? Niçin kan ağladı?

Onu testerenin altında hayal ediyorum; keskin bir çelik, kalın bir kemiğin üstünde yürüyor -Özellikle o dehşetli ses – tüylerimi ürpertiyor. Hayal etmekten her zaman kaçıyorum ama bu korkunç hayal en ummadığım zamanlarda beynime musallat oluyor. Evde annem bıçakla ekmek kesiyor, ona bile bakmak istemiyorum.

Ameliyattan sonraki halimi düşünüyorum. O da ayrıca dehşet veriyor. Büyük bir uzvun boşluğunu hissedeceğim, buna nasıl dayanacağım anlamıyorum. Bir diş çektiriyoruz, o dişin boşluğuna uzun süre alışmak mümkün olmuyor. Şimdi bacağın yerinde bir uçurum olacak, bu uçurumun baş dönmesine nasıl alışacağım?

Harp haberlerindeki yaralı asker sayılarını okuyorum, onların kanlı maceraları benim macerama benziyor, böyle binlerce insan... Fakat bu beni hiç teselli etmiyor. Hatta düşünüyorum, hasta uzvum bir savaş topu ile kopsun ve gitsin, bunu tercih ediyorum.

Nüzhet'in hayali bütün bu düşüncelerimden bir saniye ayrılmıyor; hep hayal ediyorum; ameliyat bitti ve ben Nüzhet'in karşısındayım, onun manzaram karşısındaki hislerini düşünmek bile istemiyorum, başımı silkeliyorum veya yerimden kalkıyorum veya inliyorum veya birini çağırıyorum ve bu hayalden kaçıyorum. Fakat o beni kovalıyor. Ruhumun en kalabalık anlarında bile, yığınları itiyor, dürtüyor, sivriliyor ve şuurumu kaplıyor, ter içinde kalkıyorum. Bazen etrafımdaki insanlar anlıyorlar ki, ben bu işkencenin içinde bunalıyorum, o zaman bana merhametle bana bakıyorlar, bu merhamet sanki bana haykırıyor.

Feci karardan sonra insanlar bana çok farklı bakıyorlar, bakışları ne kadar derinleşti. Bütün bu gözlerde ruhumun akislerini görüyorum, hepsi ta içime bakıyorlar, küçük bir ayna gibi içimi aksettiriyor, esrarlı bir karanlık, parıltıyla kamaşıyor, oyuluyor, derinleşiyor.

Bazı insanların gözleri de var ki, büyük mahkumiyetimi akıllarına sığdırmak için, hayretle kaşların altında büyüyor, katılaşıyor, aptallaşıyor, kırışmıyor, gözlerimi yakalıyor, yapışkan bir parıltıyla yüzüme bakıyorlar.

Bazıları benim gözlerime uyuyor; ben gözlerimi kıpıyorum, o zaman onlar da kıpıyorlar, ben gözlerimi yumuyorum, o zaman onlar da yumuyorlar, benim gözlerim büyüyor ve küçülüyor, o zaman onların gözleri de büyüyor ve küçülüyor. Etraftaki sinir ve adalelerin bütün hareketlerini taklit ediyorlar.

Nüzhet'in gözlerini merak ediyorum (Fakat bu durumumu öğrenmesin, istiyorum) Hep gözlerini hayal ediyorum, inanıyorum ki o gözler felaketimi bir kurutma kağıdı gibi çekecek ve alacak. O gözlere ne kuvvetli bir derinlikle bakacağım, kim bilir... (Fakat göz göze gelmeyeceğim, buna katlanma istemiyorum, Nüzhet bu durumu bilmesin!) Ve gözlerinden yaşlar akacak, bu yaşları görmek! Bunu hayal ediyorum, o an bile benim gözlerim yaşıyor.

Çocukların Hastanesinde

Tabiatın tehdidi.

Demir parmaklıklı kapıdan bahçeye girdim, Dokuzuncu Hariciye Koğuşuna doğru yürüyorum, ağaçların bile sağlığına imreniyorum, yürüyorum. Camlı kapılardan garip bir beyazlıkla gözlerime parıltılar vuruyor. Korku ile karışık bu parıltılar içimde yuvarlandı. Ama bu sefer bu karanlık zindana yalnız girmedim.

Yanımda Mithat Bey ve arkadaşım var. Bu sefer polikliniğin önünde beklemiyorum, hemen operatörün odasına giriyoruz.

Koltuğa uzandım. Operatör ameliyattan çıkacak ve gelecek. Son ümit. Bacağımın en son vaziyetini bir tek o görmedi.

Fakat ümidim çok zayıf.

Mithat Bey ve arkadaşım susuyorlar.

Ben odayı seyrediyorum, yedi yıllık hastalık hayatımın birçok zamanını burada geçirdim ve havasında kendime ait birçok şey buluyorum. Pek çok defa bu koltukta uzandım, dinlendim.

İki sene önce küçük bir ameliyat oldum ve yine burada uzandım. O zaman yazı masasında operatör, deftere bir şeyle yazdı ve benimle şakalaştı:

- Sen izci misin? Çok dayanıklısın, bunu nereden öğrendin? Bak bacağı iyi olacak, futbol oynayacaksın! Fakat oyna, bu daha iyi. Belki hastalık tamamıyla geçecek ama sen o zaman bile bu bacağı yorma!
- Ben futbol sevmiyorum.
- Ha... Sen roman okuyorsun, onu seviyorsun. Fakat onu da okuma, heyecan senin için iyi değil. Sinirlerine dikkat et. El işleriyle meşgul ol.

O zaman, operatör bu sözleri söyledi ve ben bu tavsiyeleri nedeniyle o soğuk bir adam, diye düşündüm. Mizacıma zıt uyarılar yaptı ama ben o doktora kızmadım bile. Bütün doktorlarda aynı kusur var. Tedavi ediyorlar ama bu tedavinin içinde hastanın psikolojisine yer vermiyorlar.

Faka şimdi pişmanım, neden futbol oynamadım? Belki futbol bacağımla Nüzhet'in aşkı kadar yormazdı.

Operatör içer girdi:

Beni gördü ve aniden durdu:

- Ne o? Bu en hal?

Sanki aynı soruyu yanımdakilere de soruyor gibi etrafına bakındı, sonra bana doğru koştu:

- Ne oldu? Neden bu kadar zayıfsın?

Mithat Bey bana vekillik yapsın, istedim ve ona baktım.

O, her şeyi anlattı. Operatör bazen benim yüzüme baktı, Mithat Bey'i dinledi. Hayret içinde:

- Kalk! dedi bana, içeri girelim, bakalım...

Kalktım ve yürüdüm, operatör bunlara dikkat etti.

Muayene odasında, röntgen camlarına, dizime yarım saat kadar baktı. Bir derin nefes bıraktı. Ellerini temizledi, tek bir kelime bile söylemedi. Sonra karşımıza geldi. Kollarını kavuşturdu, omuzlarını tevekkülle öne doğru bıraktı, kaşlarını çattı, kuvveti dağılmak üzereydi, kuvvetini topladı. Ümidin ve enerjinin bu gelgitinden ne söyleyecek, tahin etmek istedim.

Başını salladı ve Mithat Bey'e döndü:

- Azizim Doktor! Diğer doktorlar bir karar verdiler, bu karar doğrudur. Dizi de, camları da görüyorsunuz. "Perioste"lar harap. Eklem harap. "Osteoperiostite", "Osteite" her şey var. Neresini kazıyalım? Bu ifrazattan korkuyorum. Baksana, hasta ne halde... Sen bu melun bakterileri biliyorsun.

Operatör yüzüme baktı:

- Fakat, dedi. “Amputationlar” lar bence bu tıbbın içinde bir iş değil, bunu kasaplar da yapıyorlar, baltayı bir kere vuruyorlar ve uzvu uçuruyorlar. Biz, biraz tentürdiyot süreceğiz ve biraz da kloroformla hastayı uyutacağız. Farkı budur. Doktorluk, bu bacağı ve bu genci kurtarmaktır. Kendisine soralım, bu hastanede aylarca kalacak, üç beş ameliyata dayanacak, o zaman belki kurtaracağız, yoksa...
- Dayanacağım! diye bağırdım.
- O zaman, mesele yoktur, dedi. Dokuzuncu Hariciye’de yarın bir oda boşalacak, gelsin.

Mithat Bey:

- Ona söyleyin lütfen! dedi. Bana şüphe ile bakıyor.

Operatör tehdit ediyor, gibi başını salladı:

- Bu sefer gelecek o! Uyarılarımı dinlemedi ama bu sefer tıp değil, tabiat onu tehdit ediyor. Hasta bu dili daha iyi anlıyor. Bir ay önce sözümü dinlemedin ve başına bu felaket geldi.

Dokuzuncu Hariciye Koğuşu

Gidin, bir şey istemiyorum, gidin.

Koğuştaki odam; bir demir karyola, karyolanın başında bir küçük demir masa. Yerde kırmızı muşambalar. Çırlıçiplak mavi duvarlar. Üstümde bir entari ve bir robdöşambr; kolları çok uzun, bu nedenle robdöşambr içinde kendimi yadırgıyorum.

Herkes gitti. Yapayalnız. Çıt yok. Odaya yabancı bir akşam girdi, bu akşamı hiç tanımıyorum. Karanlık her an artıyor, iki parça eşyayı benden uzaklaştırıyor ve beni daha yalnız bırakıyor.

Odadan gündüz ışığı çekildi, bu ışıkla beraber bana ait her şey çekildi. Evime ait hatırlar, kalabalık, sevdiğim insanların sesleri, bir çok şekiller, hayatımın parçaları, Erenköy, köşk, tren, vapur, fakülte, doktorlar, hastabakıcılar, hayatın gürültüleri, şehir, gündüzün sesleri, her şey uzaklaşıyor. İçimde bir boşluk. Garip ve büyük bir his, derinliklerime doğru kaçıyor, gizleniyor. Ruhum karartılarla, sessiz ve şekilsiz gölgelerle, sanki eşyaların arkasına bir hayalet saklanıyor gibi kendini göstermiyor, bu meçhul varlıklar beni korkutuyor, içim bu varlıklarla dolu.

Kapım kapalı. Açmak istemiyorum. Sanki hastane benim için pek çok felaket hazırladı ve kapıyı açacağım ve bu felaketler içeri girecek.

Karanlık bastı. Elektrik düğmesini çevirdim. Gayet zayıf bir ışık. Sadece odanın büyük çizgilerini görüyorum. Ayrıntılar sarı bir belirsizlik içinde bulanıyor.

Kapıma vurdular.

- Girin!

Işıklı zindanın soluk çerçevesi önünde bir kadın. Bembeyaz bir gömleğin üstünde esmer bir baş. Siyah kaşlar, gözleri yuvarlak, kabarık, akları parlıyor, oyuklarına mihli, sabit, katı:

- Yemeğiniz şimdi gelecek.

Çekildi. Yemek. Tiksinti.

Biraz sonra yemeğim geldi. Yaklaşmadım ve bakmadım bile.

Zaman geçmiyor, dakikalar korkunç bir sıkıntı içinde uzuyor, hatta dağılıyor, birikmiyor, toplanmıyor ve bir çeyrek saat kadar bile olmuyor.

Aylar –kim bilir ne ıstıraplı aylar geçireceğim- yatağıma büyük bir korku içinde bakıyorum. Yorgana elimi bile sürmüyorum, yalnız kenarına ilişiyorum ve geçici bir zaman için gibi oturuyorum. Bütün yataktan bir koku geliyor. Hastane kokularının içine dahil bir koku yükseliyor. Galiba buhar.

Derhal büyük mesafeleri, çayırları, dağ başlarını özlüyorum: Bir hareket, bir şey istiyorum, nasıl olacak bu önemli değil.

Hafızam kapalı.

Bazen hiçbir şey hatırlamıyorum. Hatta kulaklarım bile tıkanı. Göğsümde müthiş bir baskı var.

Bağırarak arzusu geliyor ve gidiyor.

Yudum yudum su içiyorum.

Kapıyı tekrar açtılar.

Aynı kadın.

Tepsiyi almak için yaklaştı, yüzüme baktı ama beni hiç anlamadı, varlığımı inkar etti, sadece baktı.

Niçin yemedin, diye soruyor. Benim tuhaflığım karşısında değişiyor, çatlak ve topraklı bir ses. Hiçbir şey izah etmiyorum, garip bir cevap mırıldanıyorum.

Çıkıyor.

Zindanda fısıltılar.

Yumuşak muşambalarda terlikli ayaklar sürtünüyor.

Uzak koşuşlardan ince haykırışlar geliyor. Türkü mü? İstraplı bir çığlık mı?
İçimde hayret her an artıyor, bununla beraber gözlerim irileşiyor, hissediyorum.
Sanki her saniye etrafımda tabiat üstü bir alem doğuyor.

Geceyi bu odada geçireceğim, buna inanmıyorum.

Beni burada hangi kuvvet tutuyor, o kuvvetle mücadele etmek istiyorum.
Ruhumda büyük bir hazırlık için kıvıldamalar başlıyor.

Duvarı bir elektrikli zil düğmesi vardı. Bir hareket yapmak için düğmeye bastım.

Aynı kadın geldi.

Eşikte duruyor ve emir bekliyor.

Yüzüne bakıyorum ve hiçbir şey söylemiyorum.

Duruyor: Gözlerinin akları parlıyor, hiç kıvıldamıyor.

Ağzı açıldı ve gözleri büyüdü.

Hortlak!

- Gidin, bir şey istemiyorum, gidin!

Duvarlar

Galip duvarlar uzaklaşıyorlar.

Yüksek, çıplak, mavi, dümdüz, dimdik duvarlar.

Gözümün her görüş köşesinde duvarlar var. Hep ve yalnız onları görüyorum.
Gözlerin onlardan kaçıyor ve yine onlarla karşılaşılıyor.

Bakıyorum, uzuyor, yükseliyor; sertleşiyor ve korkak yumuşak bakışlarıma kaskatı çarpıyorlar, gözlerimi ezecekler. Başım döndü.

Deniz gibi yayılıyor ve beni çeviriyorlar. Serinliklerini hissediyorum. Denizde, çıplak dalgalar sarıyor, aniden taş keslime gibi, duvarları giyiyorum.

Hiç kıvıldamıyorlar.

Bütün bu hastanenin sessiz, hareketsiz, soğuk, bomboş anlarını onlar doğuruyorlar.

Gözlerimi onlardan kaçırmak için, yastığı da kapatmıyorum. Sanki arkama uzanacaklar, üstüme abanacaklar sanıyorum.

Ve onlara sürekli bakıyorum. İçime serin mavilikler doluyor, mahluklar ruhlarını iyice gizliyorlar, korkunç ve tehditkarlar. Şuurları var gibi duruyorlar. Her an büyük bir felaket yapmak için hazırlar ama avlarının korkusu ile eğlenmek için amaçlarını gerçekleştirmiyorlar.

Onlarla mücadele ediyorum, vakit geçiriyorum. Fakat onların avuçları dondu, avuçları ile zamanı da yakalıyorlar, durduruyorlar ve hayatımın serbest devamına mani oluyorlar.

Kanım soğuyor. Kireçleniyorum.

Birçok defa elektrik ziline basmak istiyorum ama kımıldamıyorum.

Biraz yürüyeceğim ama onlar da bana gelecekler, o zaman çekileceğim.

Nihayet düğmeye bastım.

Çarpıntı ile bekliyorum.

Gözlerim kapının topuzunda.

Gelmiyorlar.

Tekrar düğmeye bastım. Yine bekliyorum.

Gelmiyorlar.

Göğsümde müthiş bir baskı. Sanki bir duvarın altında yatıyorum gibi... Hava almak istiyorum, olmuyor. Kollarımdan ve bacaklarımdan hayat çekiliyor.

Yatağa sırt üstü uzanıyorum.

O vakit bir çığlık duyuyorum. Kesin, uzun, acı bir haykırış. Hayretle doğruluyorum, kim bağırdı?

Etrafımda bir kalabalık, hastanenin bütün adamları.

Oh... Fakat ben rahatlıyorum, ben de öyle bağırarak istiyorum. Ancak aniden etrafımda bir şey sönüyor, galip duvarlar uzaklaşıyorlar. Başımı siyah bir boşluk kaplıyor.

- Gözlerini açtı...

Diyorlar.

- Şurasını da ovun.

Diyorlar.

- Ağlasın, ağlasın, açılır.

Diyorlar.

Kim ağlıyor? Bilmiyorum. Hıçkırıklar duyuyorum. Ve daima içimde bir rahatlama.

Kulaklarımı onlara uzatıyorum.

- Nüzhet kim?

Diyorlar.

- Sayıklıyor!

Diyorlar.

Kollarımı onlara uzatıyorum, sanıyorum, bir şey söylemiyorum.

- Hah! Doktor geldi!

Diyorlar.

Bir adam yaklaşıyor, tanımıyorum. Etrafimdakiler kaçışıyorlar, adam elimi eline alıyor. Etrafimdakilere bir şeyler soruyor ama ben sadece uğultu duyuyorum. Ağızları oynuyor. Tek tük kelimeler duyuyorum: “Bağırdı... Bulduk... Nüzhet.”

Doktor kesin işaretlerle bir şeyler söylüyor, bir iki kişi dışarı çıkıyor. Doktor yatağa, yanı başıma oturuyor.

Saçlarımı okşuyor, okşuyor:

- Hah! Aferin, ağla, ağla! diyor.

Nüzhet Kim?

Kardeşin mi?

- Hayır, hayır... Korkuyorum.

- Sebep yok, yavrum, bak hastanede pek çok adam var. Yalnız bu pavyonda on bir insan, yüzlerce çocuk var.

- Bilmiyorum, fenayım.

- Fena şeyler düşünüyorsun.

- Korkuyorum.

- Niçin? Burada her şey var. Zil bile. Korkuyorsun, bas, onlar gelecekler. Her taraf kapalı.

- Her taraf kapalı. Korkuyorum.

- Her taraf kapalı, bu nedenle mi korkuyorsun?

- Bilmiyorum... Bu duvarlar...

- Ey?

- Of!

- Bir şey mi düşünüyorsun? Birisini mi düşünüyorsun?

- Hayır, bilmiyorum.

- Nüzhet'i mi görmek istiyorsun? Nüzhet kim? Kardeşin mi?
- Nüzhet kim? Kardeşim mi? Bilmiyorum.
- Nüzhet kim?
- Bilmiyorum.
- Biliyorsun, biliyorsun, haydi, söyle bana, Nüzhet kim? Az önce hep onun adını sayıkladın.
- Beni buradan çıkarın!
- Haydi, söyle yavrum, söyle... Rahatlayacaksın
- Ben bu gece burada kalmak istemiyorum.
- Söyle, o zaman seni çıkaracağım.
- Şimdi.
- Şimdi. Fakat söyle.
- Of... Ben çocuk değilim.
- Biliyorum, çocuk değilsin.
- Dizim ağrıyor.
- Gececek. Az önce biz pansuman yaptık. Yere düştün, o zaman çarptın ve kanadı.
- Yere mi düştüm? Kim?
- Hiç. Dizin çok mu ağrıyor?
- Dizim şimdi ağrımıyor, başım ağrıyor.
- Başın mı?
- Bilmiyorum... Bir yerim çok ağrıyor ama. Başım mı, dizim mi?
- Düşün bakalım.
- Başım dönüyor, gözlerim kararıyor.
- Zararı yok, ben buradayım, korkma... Hah... Ağla. Daha iyi olacaksın... Al, bunu kokla... Başımı yaştığa koy... Hah... Aferin... Şimdi uyuyacaksın. Kapa gözlerini... Hah... Ben yanındayım, korkma, hiç yalnız kalmayacaksın, uyu!

İlk Sabah

Koşuş uyanıyor.

Sabah, odama bir kadın girdi, pencereyi açtı. Kırmızı muşamba üstünde üç köşeli bir güneş parçası.

Kapı açık. Sessizce faaliyet. Beyaz elbiseli kadınların ellerinde sopalı bezler var, o bezlerle

Odama bir kadın girdi, ama bu kadın dün akşamki kadın değil. Kısa boylu, başörtüyle yanaklarının yarısına ve kaşlarına kadar başı kapalı. Yüzünü görmüyorum. Hep yere bakıyor, yüzünü bir kere bile bana çevirmedi. Bir masayı kaldırdı, o kadın için o masa benden daha önemli. Dikkatle işini yapıyor. Odamı sildi. Sonra başını kaldırdı, bana bir şey istiyor musun diye sordu, odadan çıktı.

Gece uyudum ve ilk defa sabahleyin uyandım. Başımda hafif ağrı var. Etrafımda en küçük harekete, büyük bir dikkatle bakıyorum. Her şey benim için yeni ve çok garip. Özellikle koku. Hastane hayatı dışarıdan sadece bu koku ile ayrılıyor. Bu koku hastanenin ruhudur.

Zindanda insanlar çoğalıyor. Hademeler geçiyorlar. Odama çok az insan bakıyor, o insanların bakışı da sadece bir tesadüf, onlar sadece işlerine bakıyorlar, başka bir şey görmüyorlar. Ağır ağır yürüyorlar ve gidiyorlar.

Zindandan ilk defa bir hasta çocuk geçti, gördüm. Başı benim odamdan tarafa eğik, boynu, omuzları yukarı kalkık, sanki yürümeyi unuttu gibi adımlar atıyor, bazen sığıyor, elini boynuna götürüyor, yürüyor.

Zindanda kalın, hakim bir ses yükseldi, bir insan ismi çağırıyor, bir kadın ve bir erkek koşular. İlk yüksek ses ve ilk gürültü.

Sonra bir kabile geçti, bu kabilede dört beş kadın ve erkek vardı.

İçimde meraklar birikiyor. Her hareketin, her küçük hadisenin sebebini öğrenmek, benimle alakasının derecesini bilmek istiyorum.

Bu adamlar niçin geçtiler? O çocuk nereye gidiyor? Bu kapı niçin kapandı? Ne kapısı? Bu hasta arabasını nereye götürüyorlar? Kim için götürüyorlar?

Odama iki erkek ve bir kadın girdi. Erkekler çok ciddi. Benimle alakaları yok gibi, yatağıma yaklaştılar. Bir erkek, bir kadına sordu:

- Kontrol kağıtları değişti mi? Dün gece derecesini aldılar mı? Dün gece bir hasta bağırdı, dediniz, bu, o hasta değil mi?

Bana yaklaştı, yüzüme bakmadı, kolumun altına bir derece koydu. Öteki adam Fransızca şunları söyledi: "İkinci ameliyatta belki ayağı kesilecek. Sinirleri çok zayıf, vücut da tehlikeli. Operatör ciğerde bir afetten korkuyor."

Az önce kolumun altına bir doktor derce koydu, o doktor Fransızca şu cevabı verdi:

“Buraya hep böyle tehlikeli hastalar gönderiyorlar. Burası morg gibi oldu. Sonra da para vermiyorlar.”

Sert bir tavırla dereceme baktı ve başucumdaki kağıda işaretledi.

Sonra bana döndü.

- Sana üçten yemek yazıyorum. (Sonra anladım ki bu söz, hastanenin özel bir sözü.) Çok ye! Bak zayıfsın. Anladın mı?

Doktorun sesi çok kaba, sinirli, işinden bıkmış... Ben de sesimde nefretimi ona hissettirdim ve “Peki” dedim.

Yine kağıtlara bir şeyler yazdılar, çıktılar ve gittiler.

Aniden kendimi çok yalnız hissettim. Oda kapısında tanıdık bir yüz görmek istedim, bunu çok istedim, o zaman sevinçle haykıracak, yataktan atlayacak, boynuna sarılacak ve beni buradan alsın, götürsün diye yalvaracağım.

Koridordaki kalabalık arttı. Birkaç hasta çocuk geçti. Diğer salonlarda hastaların mırıltıları başlıyor.

Hastanenin sessizliği beni korkutuyor, hastanenin gürültüsü de beni o kadar korkutuyor. Dışarıdaki faaliyetlerden şüphe ediyorum, o faaliyetlerde beni incitmek için hazırlık yapıyorlar sanki. Odanın önünde bir ayak sesi duyuyorum hemen bana fena bir haber verecekler diye düşünüyorum, çok korkuyorum ve bu korkuyla büzülüyorum.

Çığlıklar Saati

Bu okul, bağırmanın öğretiyor.

Pansumanlar başladı.

Kapının önünden hastabakıcı kadının kucağında, yedi sekiz yaşında bir çocuk geçti.

Koridor تنها oldu, sesler kesildi, koğuşun bütün ruhu sindi ve bütün zekası bir tek ıstırabın üstüne eğiliyor.

Keskin bir çığlık, koridorun havasında büyük bir uçurum açtı ve ta diplere kadar gitti. Sonra ses kesildi. Mırıltılar, inilti hafif bir çığlıkla karıştı.

Gerildim, yatağın içine girdim. Bir avucumla battaniyeyi sıkıyorum.

Bir çocuk geçti, çocuğun kolu sarılıydı. Ses yok. Bekliyorum. Korkuyla ellerimi kalbime bastırdım.

Kapımda bir adam.

Bana:

- Hazırlan! dedi, bundan sonra sıra sende.

Ne sırası? Bilmiyorum. Ameliyat mı? Pansuman mı? Ne yapacaklar?

Bir çığlık daha duydum, kulağımın deliğinden girdi, bir yıldırım gibi, vücudumu korku ile yaktı ve dağıttı. Aniden gevşedim ve çöktüm.

Hastabakıcılar odama girdiler.

- Haydi, gelin, dediler.

Titredim, bacağımı yataktan uzattım: Terliklerimi görüyorum ama sağlam ayağımı bile terliğin içine sokmak zor, çok şaşkınım bu nedenle terliği giymek çok zor.

Bir kadın:

- O kadar korkma, o kadar korkma... Pansuman bu! Her gün olacak... Alış!

Dedi. Kollarıma girdiler.

Pansuman odasına girdim, operatörü gördüm, biraz ferahladım; fakat işin ciddiyeti ile beni fark etmedi, sadece hastabakıcılara emretti;

- Masaya yatsın!

Beni masaya yatırdılar. Dizimdeki sargıyı hızla çözdüler. Operatör başucuma geldi. Yaraya baktı ve bununla beraber benimle konuştu:

- Sen dün gece neler yaptın? Hastane karıştı, dediler. Burada sadece sen mi varsın? Altı yaşındaki çocuklar var. Fakat sanırım hastalık sinirlerini çok yordu. Bakalım... Hımmm... Burada bir arıza var, yere düştün bu arıza o zaman oldu. Fena zedeledin... Peki, pek, dur... Korkma! Az mı? Peki... Ha! Dur, dur... Hımm... Pekala...

Yanıdakilere emir verdi:

- Pansuman.

Bana döndü:

- Yarın iki ameliyat yapacağız. Ondan sonra netice belli olacak. Bugünlük bu kadar.

Sonra iki küçük dokunuş ile yanağımı okşadı:

- Haydi... Korkma o kadar... Burada bağırılmayı öğreneceksin, o zaman bu hastaneden çıkacaksın!

Ameliyat

Aslından daha korkunç gölge.

Öğleden sonra annem, Mithat Bey, arkadaşım geldiler.

Bana ellerini uzattılar o ellere sımsıkı sarıldım, sanki ben uçurumun dibindeydim. Bana sorular sordular ama bu soruların cevabı saatler sürer. Hiçbir cevap vermedim. Yüzlerce kelimeyi anlatmak yerine bir baş hareketi, bir bakış, bir teneffüs aradım ve sustum.

Ziyaretçi saatinde hastane hayatı ile dışarıdaki hayat karışıyor. Onlar bu saatte geldiler; bu odanın gecesini, sabahını tanımıyorlar. Şu anki dekor, benim bir gece evvelki halimi anlatmak için hiçbir şey söylemez.

Bu nedenle ben de söylemiyorum: “İlk gece biraz yadırgadım.” diyorum. Olayları bilmiyorlar.

Akşama kadar oturdular ve akşam gittiler. Biraz gazetelere baktım ve uyumak için uğraştım.

Çok erken uyandım, daha sabah olmadı, bir daha uyumadım.

Bugün ameliyat olacağım.

Sürekli titriyorum, su içiyorum titriyorum, nefes alıyorum titriyorum. Ameliyat dakikasında çok korkacağım, bundan korkuyorum.

Korkunun bu derecesine dayanmak çok zor. Henüz ıstırap yok ama korkunun gölgesi bile ıstıraptan bin kat daha kötü. Sabahın ışığına yaklaşıyorum, korkunun gölgesi her an büyüyor.

Sabahın ışıkları odadan içeri doluyor ve benim cesaretim boşalıyor; sesler duyuyorum, kapıları açıyorlar, kapatıyorlar, mırıltılar duyuyorum bu sesle ben, bağlıyor, çekiyor, sarsıyor.

Yine ziyaretler. Koğuş uyanıyor. Temizlik. Odama yine kadın giriyor. Zindanda küçük hastalar sürükleniyorlar. Yine sesler, gürültüler, hareketler çoğalıyor.

Yine kapımda bir adam. (Bu sefer daha erken geldi.)

- Hazırlanın, bugün ilk ameliyat sizin.

Hissediyorum, rengim sarardı.

Ruhumu korkular deviriyor, bu korkulardan kurtulmak istiyorum ve felaketin üstüne yürümek istiyorum. İstıraptan korkmayacağım, bu korkunun tek ilacı ıstıraptır. Bu ateşi, o ateş söndürecek.

Hastabakıcılar girdiler. Onlar bir şey söylemedi, ben hemen yataktan indim, terliklerimi kolayca giydim. Artık yelkenli bir gemi gibiyim. Talihi rüzgârı ile savruluyorum, akıyorum, gidiyorum. Odamdan ameliyathaneye nasıl gittim, bilmiyorum.

Bembeyaz oda. Hamam gibi sıcak. Sessiz. Sular kaynıyor, sulardan ince fısıltılar geliyor. Bazı beyazlıklar kımıldıyor, bazı beyazlıklar kımıldamıyor, bu beyazlıklar arasında gözlerim kamaşıyor ve eşyanın çizgilerini görmüyor.

Ağır bir sessizlik. Bu sessizliğin ağırlığı bütün salonu çökertecek. Bu oda bir rüya odası, bu rüya odası bana gerçek hayatı unutturuyor.

Uyuşturucu koku, belki de kloroform. Herkes bu tecrübenin önemini biliyor ve vazifelerini dikkatle yapıyorlar. Operatörün küçük işaretiyle büyük işleri yapıyorlar.

Beni masaya uzattılar. Etrafımda beyazlıklar dalgalanıyor. Hiçbir şekli net görmüyorum.

Gözümün üstüne pamuk koydular.

Yüzümü maske ile örttüler.

- Derin nefes al!

Nefes borularım yandı ve şakaklarım gerildi. Çabuk uyumak ve kaybolmak istiyorum. Kuvvetli nefes aldım.

Sesler uzaklaşıyor ve eriyor.

Bir an buluyorum ve kendimi kaçıyorum.

Notlar

Bir insan büyük bir hastalık geçirmedi, o zaman o insan asla her şeyi anlıyorum, demeyecek bunu iddia etmeyecek.

“Bugün dördüncü pansuman. Operatör:

“- İyidir, dedi.

“-Can sıkıntısı.

“Altı saat uyku için ayrılıyor, on sekiz saat boş.

“ Görmek için, işitmek için, tatmak için, okumak için, yazmak için, yapmak için çok şey birikiyor, belki hayatta az zamanım var ve bunların bazılarını yapmayacağım, bundan korkuyorum.

“Kendime çok borçlandım. Kendim pek çok şey vaat ettim, belki bunların bazılarını yapmayacağım, zaman yetmeyecek, o zaman çok utanacağım ve aynada yüzüme bakmayacağım.

“Dört duvar arasında.

“Odamı düzeltiyorum, masamı topluyorum. Tekrar bozuyorum, tekrar topluyorum. Bu iş de bitiyor. Ne yapacağım? Hiç. Nereye bakacağım? Hiç. Ne dinleyeceğim? Hiç. Gözlerim, kulaklarım. Çok acıktılar.

“Yedinci pansuman. Operatör:

“-Bacağı kurtuldu. Fakat yere basmayacaksın! Dedi.

“Nüzhet’ten kart geldi. Beni ziyaret etmedi, bu nedenle af diliyor. Hastalar affetmeyi biliyorlar ama...

“Bugün sonbahar. Beni bahçede soğuk bir rüzgâr karşıladı.

“Evvelki gün...

“Dünyanın bütün tavanlarına lanet olsun. Her zaman sırt üstü yatıyorum, bıktım.

“Nüzhet’in babası çok hasta, dediler. Beni sayıklıyor. Nüzhet ve Ragıp Bey’in nikahı daha olmadı.

“Hastaneye alıştım.

“Üç gün sonra hastaneden çıkacağım. Yaralar kapanca ve dizimi alçıya koyacaklar.

“Bu Perşembe Nüzhet’le Ragıp Bey’in nikâhları olacak.

“Yarın hastaneden çıkacağım...

“Dışarıda yaşamaktan korkuyorum.

“Bir gün hastanelerde okunmak için bir roman yazacağım v bu notlarımı da o romanın içine karıştıracağım.

“Bir insan büyük bir hastalık geçirmedi, o zaman o insan asla her şeyi anlıyorum, demeyecek bunu iddia etmeyecek.

“İki hasta birbirine çok yakındır, kimse onlar kadar yakın değildir.

“ Sağlıklı insanlar bizi ne kadar az anlayacaklar!

“Paşa’dan haber: Hastaneden çıkacaksın, hemen bana gel, yakında öleceğim, seni bir kere göreyim.” yazıyor.

5 Ekim 1915 Dokuzuncu Hariciye Koğuşu

“Beş dakika sonra hastaneden çıkıyorum. Son not. Bu odada başka insanlar inleyecekler. Onları şimdi bile çok iyi tanıyorum. Robdöşambırı üzerimden çıkardım ve yatağa bıraktım, onu sonsuza kadar aynı insan giyecek: Hasta.

“ Annem, Mithat Bey ve arkadaşım içeri girdiler:

“-Haydi...

5. 2 Dokuzuncu Hariciye Koğuşu Romanı Sözlüğü

A

acaba (z) : Ali bu akşam partiye gelecek mi acaba? Acaba sınavdan kaç puan aldım?

acele et-mek (f) : Bir acele edin lütfen toplantıya geç kalacağız.

acı (i) : Deprem oldu ve pek çok insan öldü, bu ülke, bu acıyı asla unutmayacak.

Daha büyük acılar için hazırlandım. Her yaradan içeriye bir sonda girecek, o sonda kemikteki çürüğe kadar dayanacak.

acı-mak (f) : Dün merdivenlerden düştüm, bacağı çok acıyor.

acı çek-mek (f) : Onun hastalığının çaresi yok, yıllardır bu acıyı çekiyor.

Çare yok. Bu bacak kısılacak ve yere basmayacak. Başka ne yapacaksın? Böyle acı çekmek iyi mi?

acı-t-mak (f) : Hemşire koluma aşı yaptı, hemşire kolumu çok acıttı, kolum hala çok ağrıyor.

aç-mak (f) : Kapıyı açtım. Hediye açtım. Dolabı açtım. Kitabın ilk sayfasını açtım.

Bir tarafta hastabakıcı kız dizimdeki sargıyı açıyor, dizime bakıyorum, bir tarafta operatör ellerini yıkıyor, ona bakıyorum.

açık (s) : Odamdaki pencereler açık ama oda hala çok sıcak. Saat gece iki, bu saate market açık mı?

Arkamda balkon kapısı açıktı, balkon kapısından hafif bir rüzgâr girdi.

açıklama (i) : Öğretmen, büyük sınav hakkında açıklama yaptı.

Koridordan geçiyoruz, herkes, özellikle öğrenciler bana bakıyorlar. Hatta Mithat Bey Birkaç meraklıya açıklama yaptı.

açıl-mak (f) : Sabah saat dokuzda mağazamız açılıyor.

Ve muayene odasının kapısı açılıyor. Beyaz gömlekli, güçlü kuvvetli bir adam bir çocuğu işaret ediyor ve yüksek sesle çağırıyor.

ada (i) : Marmara Denizi'nde pek çok ada var, adanın etrafında sadece deniz var.

adale (i) : Adam her gün üç saat spor yapıyor bacak ve kollarında çok adale var.

Fakat bu anatomi için iyi bir kadavra. Tepeden tırnağa kadar adaleleri sayılıyor. Yağsız, yavan bir ceset, anatomi bıçağını yormuyor.

adam (i) : Sokakta bir adam ve bir kadın el ele yürüyorlar.

Beyaz gömlekli, güçlü kuvvetli adam parmağıyla beni işaret etti, yüksek sesle çağırırdı.

adım (i) : Bebek daha yeni yürüyor, bir iki adım atıyor, düşüyor, sonra yine bir iki adım atıyor.

Nüzhet'in yüzünde bir alay ifadesi var mı bakmadım ve Paşa'ya doğru bir iki attım.

ad (i) : Merhaba benim adım Ali, sizin adınız ne?

Biliyorsun, biliyorsun, haydi, söyle bana, Nüzhet kim? Az önce hep onun adını sayıkladın.

aferin (ü) : Aferin oğlum, sen çok başarılı bir öğrenciydin, şimdi de çok başarılı bir iş adamısın, seni tebrik ederim.

ağaç (i) : Bahçemizde pek çok meyve ağacı var. Kedi ağaca tırmandı.

Bir ağacın altına oturdum. Ve hasta dizimi acısını yine itina ile ayarladım, bacağımı uzattım.

ağır (z) : Adam konferansta ağır ağır konuştu, herkes uyudu.

Zihnim boş, hiçbir şey düşünmüyorum, fakat içim dolu, ağır ağır etrafıma bakıyorum, biraz sendeliyorum bununla beraber yürüyorum.

ağır (s) : Sabah sokağa çıktım, sokakta ağır bir duman vardı.

Ne ağır koku! Bu koku bir posta vapurunu bile batıracak. Ve ne sessizlik!

ağır (s) : Evliliğin çok ağır sorumluluk vardır. Bu ağır işleri o çocuk neden yapıyor?

Çocukluğumda çok az oyun oynadım ve bir insanı aldatmayı çok az öğrendim. Bu nedenle yalan benim için en ağır suçtur.

ağırlaş-mak (i) : Dün yüz tane soru çözdüm, dün çok hızlıydım ama bugün ağırlaştım sadece elli soru çözdüm.

Nüzhet'e bakıyorum. Sade beyaz elbise ve piyanonun beyaz tuşları üstünde elleri ağırlaşıyor. O da parçanın neşeli ritmini kaybediyor.

ağırlık(i) : Yemek yedim, üstümde bir ağırlık hissediyorum, şurada biraz uyumak istiyorum.

Ruhumun üstünde bir ağırlık hissettim.

ağız (i) : Bebek yemek istemiyor, ağzını açmıyor.

Etrafımdakilere bir şeyler soruyor ama ben sadece uğultu duyuyorum. Ağızları oynuyor. Tek tük kelimeler duyuyorum.

ağla-mak (f) : Ayşe çok çalıştı ama yarışmayı Ayşe kazanmadı, Ayşe çok üzüldü ve ağladı.

Zararı yok, ben buradayım, korkma... Hah... Ağla.

ağrı (i) : Çok ağrım var, hemen hastaneye gidelim. Gece ağrılarım artıyor.

Uyumadım, ağrılarım arttı. Fakat ruhi azabıma nispetle çok asil, sade ve saf ıstırabımı o gece sevdim.

ağustos (i) : Ağustos ayında okullar tatil. Bu ay temmuz, gelecek ay ağustos.

ahbap (i) : Bayramda akrabalarımızı ve babamın ahbablarını ziyaret ediyoruz.

aile (i) : Benim ailemde dört kişi var; annem, babam, ablam ve ben.

Aile, akraba, arkadaş, beni her gün en büyük operatörlere götürdüler. Oysa bu uzamlar beni yedi sene içinde pek çok defa gördüler zaten.

ait (i) : Bu banyo sadece bana ait, lütfen sen bu banyoyu kullanma, diğer banyoyu kullan.

Ben odayı seyrediyorum, yedi yıllık hastalık hayatımın birçok zamanını burada geçirdim ve havasında kendime ait birçok şey buluyorum.

ak (i) (beyaz) : Artık yaşlandım, açımda aklar var. Kadın gözlerini kocaman açtı, kadının gözlerinin akı beni korkuttu

ak-mak (f) : Musluktan su akıyor, bir problem mi var? Gözümden iki damla yaş aktı.

Ve gözlerinden yaşlar akacak, bu yaşları görmek! Bunu hayal ediyorum, o an bile benim gözlerim yaşıyor.

akıl yürüt-mek (f) : Çocuk evde neden kaçtı, herkes düşünüyor, akıl yürütüyor ama bu olayı çözmek çok zor.

akıl (i) : Düşünüyorum, düşünüyorum ama olmuyor, bu soru çok zor, aklım durdu, bir saat uğraştım ama hala cevap yok.

akıntı (i) –tıp- : Hastanın bacağındaki yarada akıntı vardı, bacağındaki bez ıslandı, hatta pantolonu bile ıslandı.

Masama yaklaştı ve dizime uzaktan baktı, yüzünü buruşturdu. Asistanlar beni nasıl buldular, geceki ıstırabım, akıntının şiddeti, akıntının pantolondan çıkması, sedye ile buraya gelmek... hepsini operatöre anlattılar.

akis (i) : Güneşin akislerini odamın duvarında görüyorum. Silah seslerinin akisleri hala kulaklarımda.

Bütün bu gözlerde ruhumun akislerini görüyorum, hepsi ta içime bakıyorlar, küçük bir ayna gibi içimi aksettiriyor, esrarlı bir karanlık, parıltıyla kamaşıyor, oyuluyor, derinleşiyor.

akraba (i) : Ayşe benim teyzemin kızı, biz Ayşe'ye akrabayız. Düğünümde ailem, akrabalarım ve arkadaşlarım gelecek.

Dostlar, komşular ve akrabalar geldiler, gittiler. Ben mindere uzandım, herkes aynı soruları soruyor ben de cevapları ezberledim, herkese tekrar ediyorum.

aksi (s) : Ben tatilde dinleneceğim dedim ama aksi oldu, ben bu tatilde çok yoruldu.

Nüzhet'ten ittifak bekledim. Aksi oldu. Nüzhet de şiddetle onların tarafına katıldı.

akşam (i) : Yarın akşam saat sekizde sinemaya gideceğiz.

Bu akşam Erenköy'e gideceğim... Yarın öğleden önce fakülteye gideceğim: Mithat Bey orada. Bir kere de o görsün, belki öteki operatörlere gösterecek, onlar da özel muayene gibi bir şey yapacaklar.

al-mak (f) : İlacını alacağım bana bir bardak su verir misin? Bu ilacı şimdi al, diğer ilacı bir saat sonra alacaksın.

Benim de bu şişeye, iki yastığa ve bir mendile ihtiyacım var, ben de Kordiyal alacağım, uzanacağım ve ağlayacağım.

alaka (i) : İki cinayet arasında bir alaka yok, ili cinayet çok farklı.

Ben içeri girdim ve herkes aniden sustu. Ben alaka bekledim ama alaka yerine bu sessizlik beni şaşırttı.

alakasız (s) : Ali öğretmene alakasız sorular soruyor, öğretmen matematik anlatıyor, Ali tarih sorusu soruyor.

alamet(i) : Arkeologlar toprağı kazdılar ve eski insanlara ait pek çok alametler rastladılar.

alay et-mek (f) : Ali her zaman sınıf arkadaşlarıyla alay etti, onlara kötü şakalar yaptı, onlara güldü, sınıftaki öğrenciler ali'yi hiç sevmiyorlar.

Nüzhet'in yüzünde bir alay ifadesi var mı bakmadım ve Paşa'ya doğru bir iki attım.

alaycı (s) : Toplantıda ben konuştum, müdür alaycı bir ifadeyle bana güldü, ben de müdüre çok sinirlendim.

Fakat artık sözleri önemli değildi, sesine dikkat ettim ve bu mesele hakkında ne düşünüyor, anlamak istedim. Ama alay sesine hâkimdi; fakat zaten onun tabiatı alaycıydı.

alçak ses (i) : Kütüphanede yüksek sesle konuşmak yasak, lütfen alçak sesle konuşun.

alçal-mak (f) : Arkadaşım yüksek sesle konuştu, kütüphane memuru yanımıza geldi, arkadaşımın sesi aniden alçaldı.

Hafif kolumu sıktı ve sesi aniden alçaldı, mırıldandı:

alçalt-mak (f) : Sesini biraz alçalt lütfen, şimdi bebek uyanacak.

Duy! Duymak zorundasın! Canını sokakta mı buldun? Maazallah... (sesini alçaltıyor, bazı kelimeleri duymuyorum) Mikrop. Sonra... Çekeceksin (sesi yükseliyor). Anladın mı? Bu derdi çekecek misin?

alçı (i) : Ali merdivenlerden düştü ve kolunu kırdı, hemen hastaneye gittik, Ali'nin kolunu alçıya aldılar.

O kadar korkmayın... Bir kere de biz görelim... Yarın değil, öbür gün gelin, bizim operatör bakacak. Belki küçük bir ameliyatla, hatta yalnız alçıyla yahut yarım eklem birleştirmesi ile kurtaracağız.

aldan-mak (f) : Ben Ali çok iyi bir insan dedim ama aldandım şimdi anlıyorum ki Ali çok kötü bir insan.

aldat-mak (f) : Sana yardım edeceğim dedi ama etmedi, beni aldattı, ona çok kızdım.

Birçok fedakârlığa hazırlanmak lazımdı. İçimde hep gizli ve meçhul ümitlere sarıldım; çünkü bütün hesaplar aleyhime çıkıyor, belki bu belirsiz ümitler beni aldatacak, o zaman mahvolacağım.

alelacele (z) : Sen kaza yaptım dedin biz çok korktuk ve alelacele evden çıktık, o sırada anahtarımı ve cüzdanımı evde unuttum.

alelade (s) : Bugün özel bir gün değil, alelade bir gün işte, neden böyle giyindin?

alet (i) : Dişçi, uzun bir aleti ağızıma soktu ve o aletle dişlerimi kontrol etti.

Dizim aletlerle hırpalandı bu nedenle bir süre zonkladı. Fakat temiz ve yeni sargılar beni rahatlattı. Pansumandan kurtuldum bu beni sevindirdi.

alev (i) : Karşı binanın camında alevleri gördük ve hemen itfaiyeyi aradık, geldiler ve yangını söndürdüler.

aleyh (i) : Dün herkes Ali'ni aleyhinde konuştu, Ali çok kötü bir insan, çok tembel, çok dağınık, çok pis, çok cimri dediler.

Kurnaz bir adam. Hilekâr demeyeceğim, aleyhinde konuşmak istemiyorum, fakat basit bir insan.

alın-mak (f) : Ben yalancı insanlardan nefret ediyorum dedim, Ayşe bana küstü, Ayşe neden bu sözden alındı anlamadım, Ayşe yalancı bir insan mı?

alış-mak (f) : İstanbul'a bir sene önce geldim, ilk zamanlar İstanbul'da yaşamak benim için çok zordu ama şimdi alıştım, İstanbul'da başka bir şehirde yaşamak istemiyorum.

Sen buradasın, o zaman vakit ne güzel geçiyor, sıkılmıyorum. Sana alışıyoruz, ne yapacağız?

alışık (s) : Ben yüksek sesli müzik dinlemiyorum, buna alışkın değilim, bu nedenle yüksek sesli müzik beni rahatsız ediyor.

Her zaman gülüyor, buna alışık. Bazen ciddi duruyor ama o zaman bile ağzı gülümsüyor.

Allah (i) : Her gece Allah'a dua ediyorum, beni, ailemi ve arkadaşlarımı korusun.

alın (i) : Küçük çocuk alnını masanın kenarına vurdu, kaşının üstü şişti.

alt (i) : Ali bu katta oturmuyor, alt katta oturuyor. Çantam masanın altında.

Evde kimse yoktu; kapıyı anahtarım ile açtım, girdim, alt kat sofada epey durdum, hareket etmedim, etrafıma baktım. Bunu her zaman yapıyorum bu benim alışkanlığım.

altın (i) : Ali yarışmada birinci oldu ve altın madalyayı kazandı, Ayşe yarışmada ikinci oldu ve gümüş madalyayı kazandı.

ama (b) : Partiye ben geleceğim, Ali gelecek ama Ayşe gelmeyecek.

Küçük bir kız çocuğunun başının her tarafı sargılarla kaplı. Sadece bir yanağı ve bir gözü dışarıda. Ağzını oynatmak istiyor ama olmuyor. Bu nedenle elleriyle işaretler yapıyor.

amaç (i) : Bu hayattaki tek amacım annesi mutlu etmek.

ameliyat (i) : Dedem dün gece kalp krizi geçirdi, dedemi hemen ameliyata aldılar.

O kadar korkmayın... Bir kere de biz görelim... Yarın değil, öbür gün gelin, bizim operatör bakacak. Belki küçük bir ameliyatla, hatta yalnız alçıyla yahut yarım eklem birleştirmesi ile kurtaracağız.

ameliyathane (i) : Biz hastanedeyiz, dedem ameliyat oluyor, biz de ameliyathanenin önünde bekliyoruz.

amfiteatr (i) : Üniversitede kalabalık dersleri amfiteatrda yapıyorlar.

an (i) : Bebek doğuyor, bu çok önemli ve değerli bir an, bu anın fotoğrafını çekeceğim.

Konuştuk, bu sırada aramızda bir sevinç sıvısı dolaştı. Fakat bir an sonra ben operatörün kesin kararını ve uyarılarını hatırladım. Ümitlerimin hepsini bir anda kaybettim ve düşünceye daldım.

anafor (i) : Anafor denizdeki gemileri başka yerlere savurdu, attı.

anahtar (i) : Anahtarım yok, kapıyı nasıl açacağım?

Az sonra birisi kapıya bir anahtar soktu. Hemen doğruldum, mendilimi sakladım.

anarşist (i) : Anarşistler, ülkeyi karıştırdılar, ülkede büyük olaylar çıktı.

Masanın üstüne bir anarşist çıkıyor, dehşetli bir nutuk söylüyor! Hey! Aman Allah! Gözleri kızartıyor... Apsent, sonra yine apsent!

anatomi (i) : Anatomi dersinde, ölü bir insanın vücudunu inceledik.

Bazı insanların dünyada hiçbir şeyi yok. Bu zavallı da o insanlar gibi... Bunlar ölüyorlar ama bir mezarları bile yok. Fakat bu anatomi için iyi bir kadavra. Tepeden turnağa kadar adaleleri sayılıyor. Yağsız, yavan bir ceset, anatomi bıçağını yormuyor.

ancak (z) : Sizin evinize gelmek istiyorum ancak yarın sınavım var, sınava çalışıyorum.

Zayıf bir inkâr ile cevap verdi ancak bu inkâr benim şüphelerimi daha çok arttırdı.

ani (i) : Adamın bu ani ölümü, ailesini ve akrabalarını çok üzdü.

Pansumanımı yaptırdım, köşktekilere bu ani kararımı söyleyeceğim ancak bu karar için nedenler bulmak gerekiyor. Yürüdüm ve nedenleri düşündüm.

aniden(z) : Hırsız, polisi gördü ve aniden kaçtı.

Bazen bu karanlıklardan çıkıyorum, karşıdaki tepeler öğle güneşiyle yanıyor, o tepelere bakıyorum ve karanlık bir odadan gayet aydınlık bir yere aniden geçiyor gibi gözlerim kamaşıyor ve hayret ediyorum.

anla-mak (f) : Ben bu dersi anlamadım, lütfen bana tekrar anlatır mısınız?

Arkamda hafif bir ayak sesi ve sıçrama oldu. İçeriye kim girdi anladım, bu nedenle başımı çevirmedim ve bakmadım.

anlaş-mak (f) : Ayşe, kocasıyla hiç anlaşmıyor, her zaman onlar kavga ediyorlar, tartışıyorlar.

anlaşılmak (f) : Derste sessiz olacaksınız, anlaşıldı mı?

anlaşmazlık (i) : Arkadaşlar arasında, bazen böyle küçük anlaşmazlıklar oluyor, bunlar çok önemli şeyler değil, tartışmayın.

anlat-mak (f) : Sana üç kere bu konuyu anlattım ama sen hala anlamıyorsun.

Yine sustum. Nüzhet anlattı. Fakat artık sözleri önemli değildi, sesine dikkat ettim ve bu mesele hakkında ne düşünüyor, anlamak istedim.

anlayışlı (s) : Müdürümüz çok anlayışlı bir adam, dün çocuğum hastaydı ve ben işe öğleden sonra gittim ama müdür hiç kızmadı.

anne (i) : Bu hayatta en çok annemi ve babamı seviyorum. Ben anneme benziyorum.

Çünkü anneler çocuklarının felaketini iki kat şiddetle hissediyorlar.

apsent (i) : Apsent çok sert bir içkidir. Ali apsent içti ve hemen sarhoş oldu.

aptallaş-mak (f) : Aptallaşma, hava çok soğuk, bu havada dışarı çıkmak istiyorsun, bu çok aptalca bir fikir.

araba (i) : Yolda arabam bozuldu, bende işe taksiyle geldim.

Haydarpaşa'ya gittik, arabadan vapura bindim, vapurdan tekrar arabaya bindim bu beni son derece yordu.

ara-mak (f) : Anahtarım yok, arıyorum ama evde yok, nerede, sen gördün mü?

Bu sözleri gayet normal ve ilgisiz söylemek istedim; hatta ilgimi gizleme için yastığımın altındaki mendili arıyor gibi yaptım. Mendil bir iki defa geçti ama devam ettim aradım.

ara (i) : Ali, Ayşe ile benim arama oturdu. İki arabayı arasında sıkıştım.

Beklemenin azabı bitiyor ve odaya girmenin korkusu başlıyor. Hasta çocuk bu iki duygu arasında şaşırıyor.

Bunun manasını şimdi bulmak istiyorum, çalışıyorum ve hastalıkla tabiat arasındaki büyük tezadı anlıyorum.

Ali, okulun en çalışkan öğrencileri arasında.

Ben de o, hasta insanların arasındaydım ve benim yanımda büyük bir insan da yoktu.

Bu evlerin arasında, kendi evimi arıyorum. Kendi evimi çok güç buluyorum. Çünkü bu evlerin hepsi benim evim gibi.

aran-mak (f) :Sürekli etrafına bakıyorsun, ne aranıyorsun?

araştırma (i) : Psikologlar 'İnsanlar neden mutsuz?' sorusu hakkında bir araştırma yapıyorlar.

arka (i) : Bu yol çok tehlikeli kızım, sen benim arkamdan yürü.

Sonra bunu fark ettim ve kapıya arkamı döndüm, yüzümü tamamıyla Paşa'ya çevirdim:

arkadaş (i) : Doğum gününe ailemi ve arkadaşlarımı çağırdım.

Sedye ile taşıldılar. Bahçeden geçtik. Doktor ve arkadaşım başucumda yürüyorlar ve soruyorlar:

art-mak (f) : Hava sıcaklığı arttı, dün hava çok güzeldi ama bugün hava çok sıcak.

Uyumadım, ağrılarım arttı. Fakat ruhi azabıma nispetle çok asil, sade ve saf ıstırabımı o gece sevdim.

artık (z) : Beni çok üzdün, artık seni görmek istemiyorum, hemen git bu evden.

Yine sustum. Nüzhet anlattı. Fakat artık sözleri önemli değildi, sesine dikkat ettim ve bu mesele hakkında ne düşünüyor, anlamak istedim.

arzu (i) : Bu hayattaki tek arzum, seninle evlenmek ve çok mutlu olmak.

Nüzhetl'le alay ettim, bu çok nadir oluyor. Fakat bazen vücudu hareket ediyor ve benim alayım arzuya çeviriyor ve beni öldürüyor.

asabiyet (i) : Nedir bu asabiyet? Neden bu kadar sinirlisin, ne oldu?

Telaşını bana göstermek için, büyük bir asabiyetle dolaşiyor, sonra anlıyor ki kalkmak için hazırım, o zaman dışarı çıkıyor.

asil (i) : Bugünkü sınav önemli değil, asıl önemli sınav yarın.

Etrafımda her şey değişiyor, asıl ben değişiyorum; iki gün içinde ne hadiseler! Ben iki gün evvel nasıldım? Etrafım iki gün evvel nasıldı? Onları şimdi tanımıyorum.

asılı (s) : Duvarda asılı çerçevede ablamın ve ağabeyimin düğün resimleri var.

asil (s) : O çok asil ve cesur bir kahramandı.

asistan(i) : Ben doktorun asistanıyım, sizi önce ben muayene edeceğim, sonra doktor muayene edecek.

Herkes benimle meşgul. Hemşireler beyaz hayaletleriyle etrafımda geziniyorlar. Bir asistan Fransızca anlamayacağımı düşünüyor ve "Tumeur blanche" lar bol akıntı yapıyorlar, bu akıntılar ciğer veremine neden olacak diye anlatıyor. Mithat Bey ona sus dedi, uyardı.

asker (i) : Pek çok asker savaştı öldü.

askı (i) : Elbisemi askıya astım ve askıyı da dolaba astım. Ali merdivenden düştü, ayağını kırdı, Ali'nin ayağını alçıya aldılar ve askıya astılar.

aspirin (i) : Başım çok ağrıyor, eczaneden bana aspirin alır mısınız?

aşağı (i) : Ali merdivenlerden aşağı hızla indi.

Öğrenmek istiyor musun? Hemen aşağıya in, Nurefşan'ı uyandır, ona sor.

aşık (i) : Ali, Ayşe'yi çok seviyor, Ali, Ayşe'ye aşık, Ali, Ayşe ile evlenmek istiyor.

aşıla-mak (f) : Öğretmenimiz bize her zaman saygılı bir insan olmak düşüncesini aşıladı.

aşk (i) : Filmdeki aşk sahnesi herkesi ağlattı.

Bunlar basit sözleri ama aşk itirafı gibi gururumu okşadı.

ateş (i) : Ormanda ateş yakmak, tehlikeli ve yasaktır.

at-mak (f) : Ali topu bana attı. / Annem komedi filmi izliyor, bazen kahkaha atıyor. / Neden çığlık atıyorsun, kulağım ağrıdı.

Sokak kapısının önünde çocuklar oyun oynuyorlar. Bazen, aniden çığlık atıyorlar.

Kanepeye yatıyor ve bazen kahkaha atıyor, bu kahkahaları eskiden de çok işittim.

Yorganı attım ve yatağın içinde oturdum.

atla-mak (f) : Adam balkondan atladı, intihar etti ve öldü. Hırsız duvardan atladı ve kaçtı.

Onda bu büyük mesafeyi atlamak ve ötekinin yanına varmak isteği yok, ben de bunu yapmak için kuvvet yok.

av (i) : Dedem tüfeğini aldı ve ormana kuş avına gitti.

avuç (i) : Çocuk elini açtı ve elini bana uzattı, ben de avucuna beş tane şeker koydum ve alini kapattım.

Artık büyük kapıya bakmak istemiyorum, bu durumdan utanç ve korku duyuyorum. Başımı avuçlarımın içine aldım.

ay (i) : Tatile bu ay mı gideceksiniz? Okullar hangi ayda başlıyor?

Bir ay önce sözümlü dinlemedin ve başına bu felaket geldi.

ayak (i) : Bu ayakkabılarla yürümek çok zor, ayaklarım ağrıyor.

Evlerin eşiklerinde soluk yüzlü, çıplak ayaklı, ürkek ve sessiz çocuklar var. Çocukların elinde ekmek kabuğu ve çer çöpten oyuncakla ağır ağır oynuyorlar, düşünüyorlar, gülmüyorlar.

ayakkabı (i) : Hava çok soğuk ve yağmur yağıyor, ayaklarım çok üşüyor, yeni bir ayakkabı almak istiyorum.

ayaklan-mak (f) : Dedem biraz hastaydı, yatağında yattı, ama torunlarını gördü ve hemen ayaklandı, yataktan çıktı, torunlarıyla sohbet etti.

aydınlık (i) : Oda aydınlık değil, karanlık, ışığı açın lütfen.

Bazen bu karanlıklardan çıkıyorum, karşıdaki tepeler öğle güneşiyle yanıyor, o tepelere bakıyorum ve karanlık bir odadan gayet aydınlık bir yere aniden geçiyor gibi gözlerim kamaşıyor ve hayret ediyorum.

ayıl-mak (f) : Hava çok sıcaktı, yaşlı kadın otobüste bayıldı, beş dakika sonra kadın ayıldı.

Kuvvetli bir eter kokusu ile ayıldım, ameliyat masasındaydım.

ayır-mak (f) : Ali gözlerini bir an benden ayırmadı, sürekli bana baktı.

aylarca (z) : Aylarca iş aradım, çok zor bir dönemdi ve bugün yeni bir iş buldum.

ayna (i) : Ayşe sabah uyandı hemen aynaya baktı, saçlarını düzeltti.

Aynalı dolabın kapısı açık, kapının arasından yengemin kalın bacaklarını ve siyah elbisesinin eteğini gördüm.

aynı (s) : Bu iki filmin konusu aynı, farklı değil.

Ben de aynı cümleyi söylemek istedim ama söylemedim çünkü samimi değildik ama hemen sözüne katıldım.

ayrıl-mak (f) : Çocuk annesinin yanından bir saniye ayrılmıyor, her zaman annesinin yanında.

ayrıntı(i) : Bir cinayette ayrıntılar çok önemlidir.

az (s) : Dün gece çok az uyudum, sadece iki saat.

Nüzhet'e hastalığımдан pek az bahsediyorum. O da bana kısa bir iki şey soruyor.

Ben cevap veriyorum o da anlıyor gibi susuyor.

azal-mak (f) : Yağmur bugün azaldı, dün çok yağmur yağdı ama bugün az yağmur yağdı.

azalt-mak (f) : Sigarayı biraz azaltın lütfen, her gün on tane sigara içiyorsunuz, on tane değil beş tane için birkaç ay sonra beş tane değil, üç tane için.

azap (i) : O çok hasta, pek çok defa ameliyat oldu, pek çok ilaç kullandı, ama hala çok acı çekiyor, bu azap onu mahvediyor, ölmek istiyor.

Yüzünde de şiddetli nefret ve azap: Hala yaşıyor gibi işkence çekiyor gibi, hala içinde büyük duygular var gibi.

B

baba (i) : Hafta sonu babam ve annemle pikniğe gittik.

Genç bir adam... Yeni mezun oldu... Bizim eve iki defa geldi, bir defa beni gördü. Annesine söyledi, annesi de babamdan istedi. Babam reddetmedi, "düşünelim" dedi. Düşünüyor.

bacak (i) : Bacağım çok ağrıyor, yürümek istemiyorum. Bugün çok yürüdüm, ayaklarım ve bacaklarım çok ağrıyor.

Bir ölü. Çırlıçiplak, sapsarı, upuzun bir vücut. Sivri yerleri mor, kaburgaları siyah. Adaleleri düşük. Kolları ve bacakları ince. Bir bacağı uzun, diğer bacağı hafif yana kıvrık ve dizi yukarıda.

badana (i) : Gelecek hafta yeni bir eve taşınacağım, ama evin duvarları çok pis, yeni eve gideceğim ve badana yapacağım, duvarları mavi renge boyayacağım.

bağ (i) : Köyde dedemin üzün bağı var, ben ve arkadaşlarım bağa gidiyoruz ve üzüm topluyoruz.

Münakaşa gecesinden sonra Nüzhet'le dargın gibiydik. Artık geceleri havuz basında da buluşmuyoruz, gündüzleri kükürt serpmek için bağa da gitmiyoruz.

bağımsız (i) : Öğretmen ödev verdi, guruplar oluşturduk, her gurup bir ödev yapıyor, ama Ali gurupla değil, bağımsız ödev yapıyor, Ali ödevi yalnız yapıyor.

bağır-mak (f) : Kadın oğluna sinirlendi ve oğluna bağırdı, herkes aniden kadına baktı.

Operatör öfke ile bağırdı: - Beni istemiyor musunuz, o zaman gidin ve idareye söyleyin, başka bir hoca gelsin derse O paşa, o zaman ben de beyim.

bağlan-mak (f) : Ali, Ayşe'yi çok seviyor, ama Ali, Ayşe'ye çok bağlandı, Ayşe başka bir şehre gidecek, Ali o zaman ben nasıl yaşayacağım diyor.

bahane (i) : Ali dün okula gelmedi, hastaydım diyor ama bu gerçek değil sadece bir bahane, ben biliyorum Ali dün konsere gitti.

Kükürt serpmek bahanesiyle bağa gidiyoruz. Bağda yere eğiliyoruz, yaprakların arasında dudaklarımızı birleştiriyoruz.

bahar (i) : Bahar geldi havalar ısındı, ağaçlar çiçek açtı, hafta sonu pikniğe gidelim.
Tabiat taze ve yeşilini kaybetti, ilkbahar uzaklaşıyor, görüyorum.

bahçe (i) : Evimizin ön tarafında büyük bir bahçe var, bahçede meyve ağaçları var.
Hastanelerin bahçelerine gidiyorum ve o bahçeler bana her seferinde hüznü veriyor.

bahçivan (i) : Bahçivan ağaçları buduyor, çiçeklerin toprağını temizliyor.

Yeşillikler arasında bahçivanın kambur sırtı. Hala aynı noktada. Bir nebat, bir toprak parçası üstünde ne ısrar!

bahset-mek (f) : Annem dün tatil planından bahsetti, tatilde nereye gidecek, kaç gün kalacak...

Anladım ki çok mesuttum çünkü Doktor Ragıp'tan, hastalıktan veya aynalı dolaptan hiç bahsetmedik. Sanki bunlar hayatımızda hiç olmadı.

bak-mak (f) : Öğretmen ders anlatıyor, öğrenciler öğretmene bakıyorlar. Biz film izliyoruz ama o sokağa bakıyor.

Dikkatim yine ikiye ayrıldı: Bir tarafta hastabakıcı kız dizimdeki sargıyı açıyor, dizime bakıyorum, bir tarafta operatör ellerini yıkıyor, ona bakıyorum.

bakın-mak (f) : Bu sokakta eczane var mı, ben sağa sola bakındım ama görmedim.

Nüzhet balkonun parmaklığındaki sarmaşıklardan kopardı, sonra aşağı indi, bahçivana seslendi, yine doğruldu, etrafına bakındı.

bakış (i) : Ali uzun süre güzel bir kıza baktı, Ali'nin bakışları kızı çok etkilerdi.

Feci karardan sonra insanlar bana çok farklı bakıyorlar, bakışları ne kadar derinleşti.

balkon(i) : Evimizin büyük bir balkonu var, ben bazen balkona çıkıyorum, ders çalışıyorum, kahvaltı yapıyoruz, kahve içiyoruz, balkona çıkıyorum ve hava alıyorum.

Arkamda balkon kapısı açıldı, balkon kapısından hafif bir rüzgar girdi. Rüzgar salona ıhlamur ve gül kokusu getirdi.

balta (i) : Adam kalın odunları baltayla parçaladı, ama dikkatli çalışmadı ve parmağını kesti.

bardak (i) : Çocuk mutfağa gitti, dolaptan bir bardak aldı ve bardakla su içti.

Bazı herifler yere bardak fırlatıyorlar, şırak.. diye kırıyorlar...

barın-mak (f) : İnsanlar eskiden mağaralarda barındılar.

bari (z) : Bana çok kızdın biliyorum, benimle konuşmak istemiyorsun, bari beni dinle, sana durumu açılacağım.

Müsaade eder misiniz, ben bu gece eve gideceğim. Sebep; Erenköy eczanesi pansumanları iyi yapmıyor dedim. Paşa'nın canı sıkıldı. Yarın git bari dedi ve bu konuda ısrar etti.

basamak (i) : Merdivenin yirmi beş basamağı var. Çocuk bir basamak çıktı sonra düştü.

Sadece iki basamak çıktım, daha fazla olmadı. Hademe ile doktor kollarıma girdiler. Ameliyathanenin önündeki sofaya çıktık.

basın (i) : Bu kötü olayla ilgili basında pek çok haber çıktı.

bas-mak (f) : Seni kucağında taşımak istemiyorum, sen bebek değilsin, neden yere basmıyorsun?

Aniden bana tekrar sarıldı, sonra yataktan indi, ayaklarının ucuna bastı ve uzaklaştı. Ben sana bu ayakla yere basma, dedim. Ama sen sanki inat ettin, koşulara katıldın, o kadar harap ettin.

basit (s) : Güneş ne renktir, güneş sarıdır, bu çok basit bir soru.

Halbuki mesele çok basit: İnsan hastalanıyor ve ölüyor.

baskı (i) : Eliyle bardağa bastırdı, eliyle bardağa baskı yaptı, bardak aniden kırıldı.

Göğsümde müthiş bir baskı. Sanki bir duvarın altında yatıyorum gibi... Hava almak istiyorum, olmuyor. Kollarımdan ve bacaklarımdan hayat çekiliyor.

bastır-mak (f) : Karnım çok ağrıdır, doktor eliyle karnıma bastırdı, karnım daha çok acıdı.

Hiç iştahım yoktu. Suni bir gayretle bıçağı bastırdım ve ilk lokmayı ağzıma götürdüm.

baston(i) : Dedemin bacakları çok ağrıyor, bu nedenle dedem uzun ve ince bir baston yardımıyla yürüyor.

Maksimum dikkat, maksimum... Fistülleri görüyorsunuz. Bu haldeki bacak, bizi korkutuyor... Röntgen çekilsin... Bir de bizim pavyondan bir koltuk değneği versinler... Sonra yeni bir baston alsın, o zaman kadar bu bacak yere basmayacak. Kesinlikle istirahat.

baş (i) : Çok yorgundum, başımı yastığa koydum ve hemen uyudum. Başım çok ağrıyor.

Asistanlar yaklaştılar, ellerindeki madenler parladı. Dişlerimi sıktım ve gözlerimi kapattım. Çırpınmamak gerekiyor, bu nedenle pansumancı kollarımı, hastabakıcı kız başımı tuttu.

başar-mak (f) : Çok çalıştım ve başardım, sınavı kazandım.

başarılı (s) : Ali çok başarılı bir öğrenci, bütün notları çok yüksek.

başka (s) : Sen üç soru sordun ben de sana cevap verdim, bitti mi, başka soru var mı?

Çok küçük yaşta zihnimi iki dikkatle çalıştırmayı öğrendim. Karşımdaki insanı dinliyorum ve bununla beraber başka şeyler de düşünüyorum. Karanlık da bana yardım etti.

başla-mak (f) : Film on dakika sonra başlayacak, hazır mısınız? Ders başladı mı?

Bu köşke pek çok sefer geldim, bu seferin ilk gününü hatırlıyorum. O gün bir hikâyeye başladı ve o hikâyeye bugün bitiyor gibi hissediyorum.

başlangıç (i) : Koşu yarışının başlangıç noktası Beşiktaş, bitiş noktası Taksim.

başucu (i) : Dedem her gece mutfaktan bir şişe su ve bardak alıyor, odasına gidiyor, başucundaki komodinin üstüne suyunu ve şişesini koyuyor, sonra yatıyor ve uyuyor.

batır-mak (f) : Dün gece çok büyük bir fırtına vardı, fırtına nedeniyle denizde büyük dalgalar vardı, dalgalar pek çok gemiyi batırdı, gemiler şimdi denizin dibide.

baygın(s) : Sınavlarım vardı, iki gece hiç uyumadım, çok yoruldu, sınavlar bitti hafta sonu baygın halde yatağımdaydım, hiç kalkmadım, hareket etmedim.

Dermanım yoktu, bitik, baygın bir halde idim. Başım döndü, gözlerim karardı. Fakat büyük kapıya baktım ve sabırsızlıkla operatörü bekledim.

bayıl-mak (f) : Otobüs çok kalabalıktı ve çok sıcaktı, bir kadın bayıldı ve yere düştü, beş dakika sonra kadın ayıldı, kadına su ve kolonya verdiler.

Bütün vücudum titriyor. Bir yere uzanmak ve dinlenmek gerekiyor, yoksa kalasların üzerine bayılacağım sanıyorum.

bazen (z) : Kahvaltıda bazen çay içiyorum, bazen süt içiyorum, bazen kahve içiyorum.

Sokak kapısının önünde çocuklar oyun oynuyorlar. Bazen, aniden çığlık atıyorlar. Kısa şiddetli bir tartışma. Sonra aralarındaki meseleyi çabuk hallediyorlar ve susuyorlar.

bazı (s) : Partide bazı insanlar çok eğlendiler dans ettiler, bazı insanlar çok sıkıldılar ve gitmek istediler.

Bazı insanların bacağı alçıda, kaskatı bacaklarını uzatıyorlar. Bazı insanların boynu sargıda, dimdik duruyor. Bazı insanların kolları askıda. Her tarafları kısıvrak bağlı gibi, hareket etmiyorlar.

bebek (i) : Ali ve Ayşe iki sene önce evlendiler, şimdi Ayşe hamile, iki ay sonra onların bebeği olacak.

beğen-mek (f) : Ayşe dün yeni bir elbise aldı, elbise çok güzeldi ben elbiseyi çok beğendim.

bekle-mek (f) : Dün yarım saat otobüs bekledim ama otobüs gelmedi, ben de taksiye bindim.

Ben de o muayene odasının ve pek çok muayene odalarının önünde senelerce bekledim.

beklet-mek (f) : Geleceğim dedin, ben de burada seni bekledim, neden beni beklettin?

Sizi çok beklettim. Ah ne kadar yorulduunuz. Aman kalkın, kalkın, içeri girelim.

belirsiz (s) : Sınav ne zaman olacak? Öğretmene sordum ama tarih henüz belirsiz, öğretmen karar verecek ve bize tarihi söyleyecek.

Belirsiz ümitlere inanmıyorum o an, beni ne kurtaracak, bunu bilmek istiyorum.

belirsizlik (i) : Hastanın durumu iyi mi kötü mü bilmiyoruz, bu belirsizlik beni çok endişelendiriyor.

belki (z) : Bir kahve iç, belki kahve yorgunluğunu alır.

O ne düşünüyor anlamak için ilk sözü o söylesin istiyorum ve bekliyorum. Kokuyorum, çünkü Nüzhet belki alaycı bir söz söyleyecek.

bembeyaz (s) : Genç kız düğünde bembeyaz bir gelinlik giydi. Dün gece çok kar yağdı, sokaklar bembeyaz.

Işıklı zindanın soluk çerçevesi önünde bir kadın. Bembeyaz bir gömleğin üstünde esmer bir baş. Siyah kaşlar, gözleri yuvarlak, kabarık, akları parlıyor, oyuklarına mihli, sabit, katı:

bence (z) : Ben sıcak havayı seviyorum, bence en güzel mevsim yaz ama sen soğuk havayı seviyorsun ve sence en güzel mevsim kış.

benzet-mek (f) : Çocuk güneşi gördü ve limon dedi, çocuk güneşi limona benzetti.

benze-mek (f) : Ayşe fiziksel ve ruhsal olarak annesine çok benziyor.

Harp haberlerindeki yaralı asker sayılarını okuyorum, onların kanlı maceraları benim macerama benziyor, böyle binlerce insan...

beraber (z) : Yarın sabah sen, ben ve Ayşe beraber kahvaltı yapalım mı?

Ayağa kalktım ve Nüzhet'le beraber dışarı çıktım.

bey (i) : Ali Bey doktor, Ayşe Hanım öğretmen.

Değnekle adım atıyorum, başım dönüyor. Bir koluma arkadaşım girdi, öteki koluma Mithat Bey girdi.

beyaz (i) : Gökyüzü mavi ve gökyüzünde beyaz bulutlar var.

Askeri elbiseli bir fakülte öğrencisi bir köşede bekliyor. Beyaz gömlekli asistanlar, doktorlar...

beyazlık (i) : Beyazlık, saflığı, temizliği ve iyiliği temsil ediyor.

Karanlık tünelden, beyazlıklarla dolu ve aydınlık muayene odasına girdim.

beyin (i) : Çok yüksek sesle müzik dinlemek insan beyni için çok zararlı.

bez (i) : Çocuk düştü ve bacağı çok kanadı, çocuğun bacağını ilaçla temizlediler ve sonra sargı beziyle sardılar.

bıçak (i) : Çekmeceden çatal, bıçak ve kaşık aldı ve sofraya koydu. Bıçakla elmayı kestim.

bık-mak (f) : Her akşam makarna yiyoruz, artık makarna yemek istemiyorum, makarnadan bıktım!

bırak-mak (f) : Çok ders çalıştım ve yoruldu, ders çalışma bırak artık. Çok yemek yedin, yeme, bırak.

O sırada salon kapısının önünde bir patırtı oldu. Başımı çevirdim ve Nüzhet'i gördüm, başıyla bana işaret etti. Okumayı bırak ve dışarı gel, demek istedi.

bil-mek (f) : Türkçe biliyor musun? Evet, biliyorum.

bile (b) : Bir hafta hastanede yattım, arkadaşlarım yanıma gelmedi, annem bile gelmedi.

Çare yok... Bu fistüllerin iki tanesi yeni. Kürtaj lazım... Hatta sonra alçı bile lazım...

bin-mek (f) : Adam atın üstüne bindi. / Otobüse bindim ve Taksim'e gittim.

binlerce (s) : Binlerce insan sokaklarda şampiyonluğu kutladı.

Harp haberlerindeki yaralı asker sayılarını okuyorum, onların kanlı maceraları benim macerama benziyor, böyle binlerce insan...

biraz (s) : Sen burada biraz bekle, ben hemen geleceğim. Ben biraz acıktım.

Zihnim boş, hiçbir şey düşünmüyorum, fakat içim dolu, ağır ağır etrafıma bakıyorum, biraz sendeliyorum bununla beraber yürüyorum.

birçok (s) : Dün çok kar yağdı, birçok öğrenci derse gelmedi.

Bu doktor genç değildi ama birçok siyasi sebepler nedeniyle henüz stajını bitirmedi.

birkaç (s) : Affedersiniz, müsait misiniz? Size birkaç soru sormak istiyorum.

Romanın ismi "M. Lökök'un kızı" idi ve ilk sayfalarında çok uzun tasvirler vardı. Birkaç sayfa okudum sonra Paşa sordu:

birleştir-mek (f) : Üç masayı birleştirdik ve büyük bir sofraya hazırladık. İki koltuğu birleştirdim ve koltuğun üzerinde uyudum.

birlikte (z) : Akşam seninle birlikte konsere gidelim mi?

bit-mek (f) : Saat üçte dersim bitiyor, ben de eve gidiyorum.

Çok fena oldum, dizimi sardılar, bitti, kımıldamak istedim ama olmadı.

bitir-mek (f) : Ödevini bitirdin mi oğlum? Evet, ödevimi bitirdim anneciğim.

Bünye! Bünye... En önemli nokta bu. Çok yiyin! Bunları biliyorsunuz... Fakat haydi bakalım, işte yemeğiniz geldi... Bunu bitirin... İyi çiğneyin.

boğaz (i) : Ekmeği ağızıma aldım, yutmak istedim ama ekmeğin boğazımda kaldı, su içtim ve yuttum.

boğ-mak (f) : Katil elleriyle kadının boğazını sıktı, katil kadını boğdu, kadın hemen öldü.

bol (s) : Hafta sonu tatile gittim ve tatilde bol bol dinlendim.

Bünye, bünye. Sizin için bu her şeyden daha önemli! Hastalığınız bünye ve mevzii ile ilgili. Bol hava, güneş, özellikle deniz havası... Bunları çok iyi biliyorsunuz.

bomboş (s) : Sınıfa gittim, sınıf bomboş, neden sınıfta kimse yok, öğrenciler nerede?

boşal-mak (f) : Sabah konferans salonu doldu, boş sandalye yoktu, akşam salon boşaldı, konferans bitti ve herkes evine gitti.

boşalt-mak (f) : Çantamın içindeki eşyaları masanın üstüne koydum, çantamı boşalttım, şimdi çantamın içi boş.

boy (i) : Ali'nin boyu çok uzun, çünkü Ali her gün basketbol oynuyor ve yüzüyor.

boya (i) : Odamın duvarlarını mavi renge boyadım. Ayakkabılarımı siyah renge boyadım.

boz-mak (f) : Telefonumu yere düşürdün ve telefonumu bozdun, şimdi telefonum çalışmıyor.

bozuk (s) : Bu telefon bozuk mu, neden çalışmıyor?

böcek (i) : Dün ormanda piknik yaptık, bir böcek kolumu ısırды kolum biraz acıdı ve şişti.

böl-mek (f) : Çekmecedен bir bıçak aldım ve bıçakla ekmeği iki parçaya böldüm.

böyle (z) : Neden böyle ağlıyorsun? Ağlama artık lütfen.

Ameliyat lazım, ayağım biraz kısılacak. Böyle çekmek iyi mi? Duymuyor musun?

bugün (i) : Bugün ders çalışalım, çünkü yarın önemli bir sınav var.

Bugün siz Paşa efendinin odasına girdiniz, o zaman onlar bu konuyu konuştular ve siz girdiniz aniden sustular.

buhar (i) : Dün elbisemi ütüledim, ütüden aniden buhar çıktı ve elim yandı.

bulan-mak (f) : Çocuk suyun içine bir avuç toprak attı, berrak su bulandı. Midem bulanıyor, şimdi kusacağım.

bulaşma (i) : Ali yarın Taksim'de kız arkadaşıyla buluşacak, bu buluşma Ali'yi çok heyecanlandırıyor.

bul-mak (f) : Dün anahtarımı kaybettim, annem bugün anahtarımı salonda buldu.

Bu evlerin arasında, kendi evimi arıyorum. Kendi evimi çok güç buluyorum. Çünkü bu evlerin hepsi benim evim gibi.

buluş-mak (f) : Ali yarın kız arkadaşıyla buluşacak, onları yarın sinemaya gidecekler.

burun (i) : Ali sokakta bir adamla kavga etti, Ali adamın yüzüne vurdu, adamın burnu ve dudağı kanadı, gözü şişti.

buruştur-mak (f) : Ali bir mektup yazdı, mektubu beğenmedi, kağıdı elinde sıktı, buruşturdu ve çöge attı. Bebek limonu ağzına sürdü ve hemen yüzünü buruşturdu.

Masama yaklaştı ve dizime uzaktan baktı, yüzünü buruşturdu.

buzlu (s) : Ben bir bardak meyve suyu istiyorum, ama hava çok sıcak lütfen meyve suyum buzlu olsun.

bünye (i) : Benim bünyem çok sağlam, ben hiç hasta olmuyorum.

Bünye! Bünye... En önemli nokta bu. Çok yiyin! Bunları biliyorsunuz...

bütün (s) : Bütün ekmeği ben yemedim, ekmeğin yarısını kardeşim yedi.

Yavrum! Sonra bütün bacağını kaybedeceksin. Mutlaka bir koltuk değneği lazım. Bak yürüyorsun ama zahmet çekiyorsun.

büyü-mek (f) : Kızım artık büyüdü, o çocuk değil, o genç bir kız.

büyük (s) : Benim odam çok küçük ama evimizin salonu çok büyük.

Her büyük felakette birkaç yaş büyüyorum gibi...

C

cadde (i) : Cadde ve sokak adı, adreste yazıyor.

cahil (s) : O çok cahil bir adam, hiç okula gitmedi, okumuyor, yazmıyor, bunları bilmiyor.

cam (i) : Cam bardak masanın üstünden düştü ve kırıldı ama plastik bardak kırılmadı.

canlan-mak (f) : Dün çok yoruldu ve çok acıktım, eve geldim, ölü gibi yattım, sonra yemek yedin ve çay içtim, canlandım.

canlı (s) : Adam sokakta yerde yatıyor, bu adam ölü mü, canlı mı?

cellat (i) : Adama ölüm cezası verdiler ve cellat geldi, adamı öldürdü, bu da celladın görevi.

cemiyet (i) : Adamlar ve kadınlar bir cemiyet kurdular, bu cemiyetin yetmiş beş üyesi var.

cerahat (i) : Adamın bacağına büyük bir yara vardı, adamın bacağına cerahat gördüm ve çok üzüldüm.

cesaret (i) : Ayşe'yi seviyorsun, neden bunu Ayşe'ye söylemiyorsun, cesaretin yok mu?

cesaretlen-mek (f) : Kardeşim paraşütle uçaktan atladı, kardeşimi gördüm ben de cesaretlendim ve ben de atladım.

cesaretli (s) : Ali çok cesaretli bir genç, ev yandı, Ali eve girdi ve çocuğu o evden kurtardı.

ceset (i) : Trafik kazası oldu ve iki kişi öldü, polis geldi ve iki cesedin üstünü örttü.

cevap (i) : Sana soru soruyorum, neden bana cevap vermiyorsun?

Hastalığımla ilgili sorular sordu, kısa cevaplar verdim ama Paşa kısa cevaplarla yetinmedi.

cevapla-mak (f) : Sınavda dokuz soruyu cevapladım ama bir soruyu boş bıraktım.

cibinlik (i) : Yazın çok evde çok sinek oluyor ve bu nedenle gece uyumak çok zor oluyor, yatağımın üstüne cibinlik kurdum, şimdi rahat uyuyacağım, sinek gelmeyecek.

ciddi (s) : Ali çok ciddi bir adam, pek gülmüyor, saka yapmıyor.

Of! Sen ne ciddi adamsın! Bir şey söyle...

ciddileş-mek (f) : Toplantıda müdür sandalyeden düştü, herkes çok güldü, sonra müdür yerden kalktı herkes bir anda sustu ve ciddileşti.

ciğer (i) : O çok sigara ve içki içti bu nedenle şimdi hastanede yatıyor, ciğerleri çok kötü.

cinayet (i) : Dün cinayetle ilgili bir roman okudum, romanda bir adam bir gecede yirmi kişiyi öldürdü.

Bu sefer tuhaf roman getirmediim, cinayetle ilgili roman getirdim.

cisim (i) : Gökyüzünde bir cisim var, ay değil, yıldız değil, güneş değil, bu cisim ne? Bilim adamları araştırıyorlar.

En katı cisimler bile eriyor ve Erenköy bayılıyor.

coğrafya (i) : Coğrafya dersinde Türkiye'deki denizleri, gölleri, dağları öğrendik.

coşku (i) : Milli bayramları her sene coşkuyla kutluyoruz.

cümle (i) : Ali, sevgilisinin mektubunu eline aldı ve her cümleyi tekrar tekrar okudu.

Ç

çabuk (z) : Çabuk ol lütfen, film başlayacak, geç kalıyoruz.

Nüzhet bana yalan söyledi. Bu yalanı ne çabuk yarattı, ne mükemmel, ne güzel yalan!

çağır-mak (f) : Öğretmen beni çağırdı, yarın okula gideceğim ve öğretmenle konuşacağım.

Beyaz gömlekli, güçlü kuvvetli adam parmağıyla beni işaret etti, yüksek sesle çağırdı.

çal-mak (f) : Oğlum gitar çalıyor, kızım da keman çalıyor.

Nüzhet neşeli şarkılar çalıyor, şarkıların ritmini duymuyorum, sadece melodideki elemleri duyuyorum.

çalış-mak (f) : Ayşe bu okulda öğretmen, Ayşe bu okulda çalışıyor.

Düğün olacak sonra doktor, küçük hanımı Berlin'e götüreceksin. Orada bir hastanede çalışacak.

çalıştır-mak (f) : Kafanı biraz çalıştır ve bu problemi hemen çöz.

çamaşır (i) : Kirli çamaşırları bu sepete at, temiz çamaşırları da dolabına koy.

çam (i) : Evimizin önünde büyük bir çam ağacı var. Ali yılbaşı için çam ağacı aldı ve süsledi.

çant (i) : Telefonumu, anahtarımı ve cüzdanımı çantama koydum, çantamı koluma taktım ve evden çıktım.

çare (i) : Hemen polise gideceksin, suçunu itiraf edeceksin ve teslim olacaksın, başka çaren var mı?

Harap oluyorsunuz. Kokuyorum, çünkü belki bütün hayatınız tehlikeye girecek... Bu illeti bitirelim. Bu bacağı tamamıyla feda edeceksiniz, başka çare yok.

çarp-mak (f) : Kamyon bir taksiye çarptı ve büyük bir kaza oldu.

çarpıntı (i) : Anneannemin çarpıntısı var, anneannem heyecanlanıyor veya korkuyor hemen kalbi çok hızlı atıyor.

çatal (i) : Tabakları ve bardakları masaya götür, sonra çekmecedeki çatal, kaşık ve bıçak al.

çat-mak (f) : **(Kaşlarını çat-mak)** : Annem çok sinirlendi, kaşlarını çattı ve bana kızdı.

Kaşlarımı çattım, devam ettim, okudum.

çayır (i) : Bahar geldi, şimdi yeşil çayırlarda renk renk çiçekler var.

çek-mek (f) : Elektrikli süpürge tozları içine çekti. / Zavallı çocuk çok hasta, çok acı çekiyor.

Hep gözlerini hayal ediyorum, inanıyorum ki o gözler felaketimi bir kurutma kağıdı gibi çekecek ve alacak.

çekil-mek (f) : Akşam oldu, herkes kendi odasına çekildi, salonda tek başıma oturdum.

Odaya Erenköy akşamları doluyor. Bu saatte her şey uzaklaşıyor. Güneş ve renkler çekiliyor.

çekin-mek (f) : Bak arkadaşların oyun oynuyor, sen neden çekiniyorsun, kenarda oturuyorsun, haydi çekinme sen git onlarla oyun oyna.

çelik (i) : Dişçiye gittim, dişçi çelik bir çubuğu ağzıma soktu ve dişlerime baktı.

çerçevesi (i) : Ablamın düğün fotoğrafını çerçeveye koydum ve odamın duvarına astım.

çevir-mek (f) : Ali başını sağa çevirdi ve uzun süre Ayşe'ye baktı.

Karanlık bastı. Elektrik düğmesini çevirdim. Gayet zayıf bir ışık. Sadece odanın büyük çizgilerini görüyorum. Ayrıntılar sarı bir belirsizlik içinde bulanıyor.

çevre (i) : Çevremizi her zaman temiz tutalım, yerler çöp atmayalım.

çeyrek(s) : Bir elmayı dört parçaya böldük, bir çeyrek parçayı annem yedi, bir çeyrek parçayı ben yedim, bir çeyrek parçayı babam yedi, bir çeyrek parçayı ablam yedi. Saat yediyi çeyrek geçiyor.

çığlık (i) : Sokaktan bir çığlık duyduk, çok korktuk hemen pencereye koştuk ve baktık.

Sokak kapısının önünde çocuklar oyun oynuyorlar. Bazen, aniden çığlık atıyorlar. Kısa şiddetli bir tartışma. Sonra aralarındaki meseleyi çabuk hallediyorlar ve susuyorlar.

çık-mak (f) : Ben çok sıkıldım haydi biraz sokağa çıkalım.

Bir bahçeden hastaneye gidiyorum veya bir hastaneden bahçeye çıkıyorum, o an en çok bunu hissediyorum.

çıkarmak (f) : Bebek yemek yemek istemedi ve ağzındaki lokmayı yutmadı, çıkardı. Haydi, elbiseni çıkar ve pijamalarını giy.

Aniden damağımda çürük bir insan eti tadı, genzimde ağır bir koku hissettim. Bu duygu çok hakiki gibiydi bu nedenle lokmayı yutmadım, çıkarmadım ve kıpkırmızı oldum.

çıplak (i) : Annesi çocuğun gömleğini ve pantolonu çıkardı, çocuk külotunu ve atletini de çıkardı, çıplak çocuk hemen banyoya koştu.

Evlerin eşiklerinde soluk yüzlü, çıplak ayaklı, ürkek ve sessiz çocuklar var.

çırpın-mak (f) : Kuşun kanadı yara oldu, zavallı kuş biraz çırpındı ve sonra uçtu.

çiğne-mek (f) : Ağzındaki lokmayı çabuk çiğne ve hemen yut, yemeğini bitir artık.

çirkin (s) : Ayşe çirkin bir kız değil, Ayşe çok güzel bir kız.

çiz-mek (f) : Ali not defterine bazı şekiller çizdi.

Bir daire çizin, dairenin merkezinde Erenköy olsun, Alemdağ ve Kadıköy arasına...

çizgi (i) : Defterimdeki uzun çizgilere baktım, düşündüm, ben bu çizgileri neden çizdim?

Karanlık bastı. Elektrik düğmesini çevirdim. Gayet zayıf bir ışık. Sadece odanın büyük çizgilerini görüyorum.

çocuk (i) : Ayşe'nin iki çocuğu var; bir kız ve bir erkek. Sen bebek değilsin, çocuksun.

Bu sırada omzu sarılı çocuğunun sırtını okşuyor, onu acıya hazırlıyor. Çünkü o çocuk biraz sonra çok acı çekecek.

çoğal-mak (f) : İşlerim çoğaldı, hafta sonu maalesef tatile gitmeyeceğim.

Halim de fenaydı: İştahım kaçtı. Yaralarım fena. Ağrılar çoğaldı. Eczanede pansuman yaptırды, o zaman eczacı kötümser gözlemlerini benden gizlemedi. Rengim soluyor.

çok (z) : Ali, annesini ve babasını gördü, çok sevindi, çok mutlu oldu.

Bazen kendime çok üzülüyorum, işte o zaman kendimi çok seviyorum.

çök-mek (f) : Sokaktaki eski bina dün aniden çöktü. Ay koltuğa uzandım, üzerime bir ağırlık çöktü, kalkmak istemiyorum, uyumak istiyorum.

Birkaç saat içinde fevkalade zayıflıyorum, yanaklarım çöktü.

çömel-mek (f) : Sokakta seni bekledim, bacaklarım çok ağrıdı, oturmak istedim ama sandalye yoktu ben de duvarın dibine çömeldim.

çöp (i) : Lütfen çöpleri, çöp kovasına at, çöpleri masanın üstüne koyuyorsun, kötü kokuyor.

çöz-mek (f) : Matematik problemini çözdün mü? / Katil adam, kadının kollarını bağladı, kadın ipi gizli gizli çözdü ve kurtuldu.

Dizimdeki sargıyı çözüyorlar. Kat kat açıyorlar ve her katta bacağım hafifliyor. Sargıyı tamamıyla çözüyorlar, dizim çok hafifliyor, sanki uçacak sanıyorum.

çünkü (b) : Ben çok yorgunum çünkü dün çok çalıştım.

Yaylı kapıyı dikkatle açıyorum. Çünkü kokuyorum, belki dizime çarpacak.

çürük (s) : İki tane çürük dişim var, doktor yarın çürük dişimi çekecek.

Aniden damağımda çürük bir insan eti tadı, genzimde ağır bir koku hissettim.

D

dağ (i) : Dün arkadaşlarla yüksek bir dağın tepesine tırmandık, çok yorulduk ama çok eğlendik.

dağıl-mak (f) : Dün pencereden aniden rüzgar esti, masamın üstündeki kağıtlar odama dağıldı.

Hatta bazen düşünüyorum, ben herkesten daha fazla sakinim. Fakat bu kalabalık dağılıyor ve felaketimle baş başa kalıyorum, işte o zaman dehşet.

dağınık (s) : Kızım odan çok dağınık, kitaplar, elbiseler, kağıtlar, haydi hemen topla odanı.

daha (z) : Sen üzüldün ama ben senden daha çok üzüldüm. Ali uzun boylu ama Ahmet, Ali'den daha çok üzüldü.

Yaralı çıplak et, derisiz gibiydi, Hava dokundu, yaralı et ürperdi ve benden daha çok korktu.

daima (z) : Seni sadece bir yıl değil, sadece on yıl değil, daima seveceğim.

daire (i) : Ali deftere geometrik şekiller çizdi; kare, üçgen, dikdörtgen, daire...

Bir daire çizin, dairenin merkezinde Erenköy olsun, Alemdağ ve Kadıköy arasına...

dakika (i) : Bir saat, altmış dakikadır. On dakika sonra ders başlayacak.

Adam bir dakika sonra köşkün bahçesine çıktı ve Nüzhet yanıma geldi.

dal-mak (f) : Ayşe mayosunu giydi ve denize daldı. / Müziği açtık, birkaç mum yaktım ve düşüncelere daldım.

Ümitlerimin hepsini bir anda kaybettim ve düşünceye daldım.

dalga (i) : Bugün rüzgar yok, bu nedenle denizde dalga yok. Denizde çok dalga vardı bir gemi battı ve üç denizci öldü.

Bazı insanlar denizde, dalgalar arasında boğuluyorlar, bunu anlıyorlar, o zaman hiçbir hareket yapmıyorlar ve kendilerini suya salıyorlar ve felaketi bir an evvel istiyorlar, o insanlar gibi kendimi bırakıyorum

damak (i) : Bir parça çikolata yedim, çikolata çok güzeldi, çikolatanın tadını hala damağımda hissediyorum.

damar (i) : Çocuk kolunu açtı, hemşire çocuğun kolundaki damara iğneyi soktu ve damardan kan aldı.

damat (i) : Dün bir düğüne gitti, düğünde gelin ve damat dans etti, ben onlarla fotoğrafını çektim.

damlat-mak (f) : Gözüm mikrop kaptı, doktor gözüm için damla verdi, gözüme her akşam üç damla ilaç damlatıyorum.

dargın (s) : Biz dün Ali'yle kavga ettik ve küstük, ben Ali'ye dargınım, onunla konuşmuyorum.

darıl-mak (f) : Dün beni bekle dedin, ben de seni bir saat bekledim ve sen gelmedin, sana çok kızdım ve darıldım, seninle konuşmayacağım.

dava (i) : Avukat, cinayet davasını kazandı.

davet et-mek (f) : Arkadaşlarımı doğum günü partime davet ettim, hafta sonu gelecekler.

Gece sofraya kalabalıktı. Yengem davet etti ve Doktor Ragıp'la annesi de yemeğe misafir geldiler.

davranış (i) : Senin bu saygısız davranışların, anneni çok üzüyor.

daya-mak (f) : Sırtımı kapıya dayadım ve Ali'yi bekledim.

Başımı arkaya dayadım. Bahçenin uzaklarında, yeşilliklerin arasında bahçivani gördüm.

dayan-mak (f) : Bacağın çok acıyor biliyorum ama biraz daha dayan lütfen, şimdi ambulans gelecek.

Ameliyattan sonraki halimi düşünüyorum. O da ayrıca dehşet veriyor. Büyük bir uzvun boşluğunu hissedeceğim, buna nasıl dayanacağım anlamıyorum.

dayanıklı (s) : Ali çok dayanıklı bir çocuk, merdivenlerden düştü, kolu ve bacağı çok acıdı ama hiç ağlamadı.

de-mek (f) : Annem bana 'Her zaman ve her yerde dikkatli ol.' dedi.

'Ameliyat lazım', dediler mi?

defa (i) : Seni üç defa aradım neden telefonu açmadın. Bu ilacı günde iki defa içeceksin.

Bizim eve iki defa geldi, bir defa beni gördü.

defter (i) : Çantama kitaplarımı, defterimi ve kalemlerimi koydum, sonra okula gittim.

Hatta bu not defterini de saklayacağım. Yoksa defteri göreceksin ve okuyacaksın.

değil (i) : Dava bugün soğuk değil, hava bugün yirmi beş derece, hava bugün sıcak.

Yine sustum. Nüzhet anlattı. Fakat artık sözleri önemli değildi, sesine dikkat ettim ve bu mesele hakkında ne düşünüyor, anlamak istedim.

değiş-mek (f) : Ayşe üniversiteye başladı ve çok değişti, şimdi çok farklı bir kız oldu.

Fakat şimdi etrafımda yeni bir dekor var. Etrafımda her şey değişiyor, asıl ben değişiyorum; iki gün içinde ne hadiseler! Ben iki gün evvel nasıldım? Etrafım iki gün evvel nasıldı? Onları şimdi tanımıyorum.

değiştir-mek (f) : Odamdaki eşyaların yerini değiştirdim, yatağımı pencerenin kenarına koydum, gardırobumu kapının arkasına koydum.

Bizim sofa da galeyanda. Her gün doluyor ve boşalıyor, sandalyeler sürekli yer değiştiriyorlar.

değnek (i) : Ali dün merdivenden düştü ve bacağını kırdı, şimdi değneklerle yürüyor.

Yavrum! Sonra bütün bacağını kaybedeceksin. Mutlaka bir koltuk değneği lazım. Bak yürüyorsun ama zahmet çekiyorsun.

dehşet (i) : İstanbul'daki deprem fotoğraflarına baktım, dehşeti fotoğraflarla yine yaşadım.

Hastabakıcılar, asistanlar biraz önce bir faciaya katıldılar, yüzlerinde bu facianın dehşeti. Sadece operatörün yüzünde bu ifade yok.

dehşetli (s) : Gölcük'te deprem oldu, sonra biz insanlara yardım için Gölcük'e gittik, o dehşetli manzarayı hala unutmadım.

Onu testerenin altında hayal ediyorum; keskin bir çelik, kalın bir kemiğin üstünde yürüyor -Özellikle o dehşetli ses – tüylerimi ürpertiyor.

demir (i) : Ali önce demir ve ağır bahçe kapısını açtı, sonra anahtarla evin kapısını açtı.

Demir parmaklıklı kapıdan bahçeye girdim, Dokuzuncu Hariciye Koğuşuna doğru yürüyorum, ağaçların bile sağlığına imreniyorum, yürüyorum.

deniz (i) : Hava çok sıcak bugün, haydi denize gidelim ve biraz yüzelim.

Bir adam mehtaplı bir denize dalıyor, suyun içinde garip ışıklar göz kapaklarını yalıyor, garip uğultular kulağını dolduruyor.

dert (i) : O kadının çok derdi var, kızı hasta, kocasının işi yok, oğlu askerde, paraları da yok.

derece (i) : Hava sıcaklığı bugün yirmi üç derece. Ali çok sinirlendi, sinirinin derecesi her saniye arttı.

Annem içeriye girdi. Merakının derecesinin şiddetini hissettim.

derhal (z) : Şimdi misafirler gelecek, derhal odana git ve hemen odanı topla!

Arkasında kısa boylu, başka bir adamla arabadan atladı ve derhal emir verdi:

“- Lambaları söndürün!”

deri (i) : Yılanın ve timsahın derisinden, çanta ayakkabı ve kemer yapıyorlar.

derin (s) : Bu deniz çok derin ben burada yüzmeyeceğim, çünkü çok tehlikeli, havuzun derinliği iki metre, havuzda yüzmek daha güvenli.

Biraz durdu, derin bir nefes aldı, belki bir şey söylemek istedi, fakat hiçbir şey söylemedi, hatta nefesini boşaltmadı ve geriye döndü. Koştı ve odadan çıktı.

derinleş-mek (f) : Denizde yüzüyorsun ama dikkat et, uzağa gidiyorsun ve su derinleşiyor.

Feci karardan sonra insanlar bana çok farklı bakıyorlar, bakışları ne kadar derinleşti.

derman (i) : Bugün temizlik yaptım ve çok yoruldu, kolumda bacağımda hiç derman yok.

Dermanım yoktu, bitik, baygın bir halde idim. Başım döndü, gözlerim karardı. Fakat büyük kapıya baktım ve sabırsızlıkla operatörü bekledim.

ders (i) : Bugün okulda üç ders var, birinci ders matematik, ikinci ders fizik ve üçüncü ders kimya.

“- Beni istemiyor musunuz, o zaman gidin ve idareye söyleyin, başka bir hoca gelsin derse. O paşa, o zaman ben de beyim.

devam et-mek (f) : Derse on dakika ara verdik sonra devam ettik. Ali olayları biraz anlattı, sonra biraz sustu ve devam etti, yine anlattı.

Öyle uzun uzun tasvirler olmasın. Gece o meyhane rüyama girdi. Sen kitap okuyorsun, ben romana rüyada devam ediyorum.

devamlı (z) : Çocuk devamlı parka gitmek istiyor, devamlı ağlıyor.

dış (i) : Doktor, hemşireler ve hasta ameliyathaneye girdi, biz ameliyathanenin dışında bekledik.

dışarı (i) : Evde çok sıkıldım haydi biraz dışarı çıkalım. Dışarıda çok kar yağıyor.

Başımı çevirdim ve Nüzhet'i gördüm, başıyla bana işaret etti. Okumayı bırak ve dışarı gel, demek istedi.

dışında (i) : Doğum günü partime Ali dışında herkes geldi, sadece Ali geldi. Annem dışında kimseyle konuşmayacağım, sadece annemle konuşacağım.

dip (i) : Dün gece çok hastaydım annem bütün gece yatağımın dibinde oturdu ve beni bekledi.

Kulağımın dibinde keskin bir ince ses: -Hani benim kitaplarım? diye bağırdı.

diğer (s) : Bu elbise güzel değil, ama diğer elbise çok güzel.

*Bu doktor genç değildi ama birçok siyasi sebepler nedeniyle henüz stajını bitirmedi.
Fakat bana diğer doktorlardan daha yakın bir insandı.*

dik (s) : Yokuş çok dikti, yokuşu çıktım ama çok yoruldum.

Yüksek, çıplak, mavi, dümdüz, dimdik duvarlar.

dikdörtgen (i) : Salondaki masanın şekli dikdörtgen, mutfaktaki masanın şekli ise yuvarlak.

dikkatle (z) : Bebek dikkatle kediye baktı. Annem yemek yaptı ben de dikkatle anneme baktım ve yemek yapmayı öğrendim.

Yaylı kapıyı dikkatle açıyorum. Çünkü kokuyorum, belki dizime çarpacak.

dil (i) : Çay çok sıcaktı, içtim ve dilim yandı. / Ben üç dil biliyorum, Türkçe, İngilizce ve Almanca.

din-mek (f) : Dün gece çok yağmur yağdı ama sabah yağmur dindi, yağmadı. Kardeşim yurtdışından geldi ve annemin gözyaşları dindi, annem artık ağlamıyor. Dün akşam çok ağrım vardı ama ağrım gece dindi.

dinle-mek (f) : Sana bir şey söylüyorum neden beni dinlemiyorsun? Hangi şarkıyı dinliyorsun?

Nüzhet! Beni dinle ve anla, buna mecbursun. Ben sana diyorum ki, bana karşı dürüst ol.

dinlen-mek (f) : Dün çok yoruldum, eve geldim koltuğuma oturdum ve biraz dinlendim.

Yorgunum... İstasyondan buraya kadar yürüdüm, bu beni yordu. Biraz dinleniyorum.

diş (i) : Yemek yemek istiyorum ama dişim çok ağrıyor, yemeyeceğim.

Bak! dedi. Dişler! Biliyor musun? İnsan ölüyor ve sonra dişlerine bir şey olmuyor, son nefesinde dişler nasıl, öyle kalıyor.

diz (i) : Dün merdivenlerden düştüm ve bacağı kırıldı.

Dizimdeki sargıyı çözüyorlar. Kat kat açıyorlar ve her katta bacağım hafifliyor. Sargıyı tamamıyla çözüyorlar, dizim çok hafifliyor, sanki uçacak sanıyorum.

dizili (s) : Kitaplar, kitaplığın rafında diziliydi, bir kitap seçtim ve okudum.

Zaten hastaneden çıktım, içimde bir deniz, bir vapur, bir şimendifer yolu, etrafında beyaz köşkler dizili bir yol hayali vardı;

doğ-mak (f) : Kardeşim beş yıl önce, İstanbul'da doğdu, kardeşim şimdi beş yaşında.

Sofradaki münakaşanın çirkin bir çocuğu doğdu: Sessizlik.

doğru (s) : Bugün elli tane test sorusu çözdüm, kırk beş soru doğru, beş soru yanlış.

Kapı açılıyor, başlarını hafif kaldırıyorlar, kapıya doğru hafif eğiyorlar ve tekrar eski duruma dönüyorlar.

Vücudumu büyük bir korku ile öne doğru eğdim, dizim üstüne kapandım.

İşim yoktu, eve gitmek istedim, tramvaya doğru yürüdüm.

doğrul-mak (f) : Sokakta bir kavga oldu, annem koltuğundan doğruldu ve sokağa baktı.

O vakit bir çığlık duyuyorum. Kesin, uzun, acı bir haykırış. Hayretle doğruluyorum, kim bağırdı?

doğur-mak (f) : Ayşe hamileydi, bu sabah bir bebek doğurdu, Ayşe'nin bir kızı oldu.

doktor (i) : Benim babam doktor, bu hastanede çalışıyor.

Hastalığım hakkında konuştuk "Bizim bir Doktor Ragıp var, bir kere de ona git." dedi.

doktorluk (i) : Doktorluk zor bir meslek.

Doktorluk, bu bacağı ve bu genci kurtarmaktır.

dokun-mak (f) : Ellerin çok kirli sakın evde bir yere dokunma, hemen git ve ellerini yıka.

Fakat omzuma bir el dokunuyor. Gözümü açıyorum ve kendimi evimdeki odamda görüyorum, karşımda Doktor Mithat.

dokuzuncu (s) : Yarışmaya yüz kişi katıldı, ben yarışmada dokuzuncu oldum.

Demir parmaklıklı kapıdan bahçeye girdim, Dokuzuncu Hariciye Koğuşuna doğru yürüyorum, ağaçların bile sağlığına imreniyorum, yürüyorum.

dolap (i) : Mutfak dolabından bir bardak aldım ve bardakla su içtim.

Büyük bir odaya girdik. Duvarlar boydan boya camlı dolaplarla kaplı. Bu dolapların içinde iskeletler vardı. Ortada sıra sıra masalar vardı.

dolaş-mak (f) : Evde çok sıkıldım, bugün hava çok güzel, haydi dışarı çıkalım ve biraz dolaşalım.

Ragıp Bey diyor ki, İstanbul'da, gece yarısı, üç beş kişi, ellerinde bir kova siyah boya sokaklarda dolaşıyorlar.

dolayı (z) : Annem dün çok hastaydı, ben de annemin yanında durdum, annemden dolayı partiye gitmedim. Sınavlardan dolayı, hiç dışarı çıkmıyorum.

dol-mak (f) : Çöp kovası, çöple doldu, çöpleri dök. Bulaşık makinesi, bulaşıkla doldu.

doldur-mak (f) : Çay bardağına, çay doldurdum. Bavula, elbiselerimi doldurdum.

Ona dikkatle bakıyorum, gözlerimi onunla dolduruyorum, öteki eşyaları görmek istemiyorum, onun gözlerimdeki aksini saf bırakmak istiyorum.

dolu (s) : Bu şişe su ile dolu. Otobüs yolcularla dolu.

don-mak (f) : Suyu, derin dondurucuya koydum on dakikada su dondu ve buz oldu.

donuk (s) : Kız çok hastaydı, bu nedenle gözleri parlak ve canlı değildi, gözleri donuktu.

Odada madeni eşyanın donuk parıltısı.

dost (i) : Benim pek çok arkadaşım var ama sadece iki tane dostum var; Ali ve Ahmet, onları çok seviyorum, onlar benim kardeşim gibi.

Galiba dosta değil, düşmana daha fazla bağlandım.

dön-mek (f) : Bu caddede yüz metre yürü sonra sağa dön, eczane orada.

Arkamızda bir çatırtı oldu. Döndük, baktık, Nureşan. Yaklaşmak istiyor ama çekiniyor gibi.

döv-mek (f) : Sokakta iki adam kavga etti, şişman adam, zayıf adamı dövdü.

dudak (i) : İki adam sokakta kavga etti, bir adamın burnu ve dudağı kanadı.

Dudaklarımız birbirine değdi, o anda Nüzhet elektrikli bir maden parçasını öpüyor gibi sarsıldı ve sıçradı, aniden ayağa kalktı.

duman (i) : Evde küçük bir yangın çıktı, yangını söndürdük ama evde hala duman var.

Ve bütün bunların arasında, kemik ağrısı, bazı bir duman gibi hafif, bazı da yuvarlak bir cisim gibi sert, geziniyor, bazen şiddetleniyor.

dur-mak (f) : Trafikte kırmızı ışıkta duruyoruz, yeşil ışıkta geçiyoruz.

Evde kimse yoktu; kapıyı anahtarım ile açtım, girdim, alt kat sofada epey durdum, hareket etmedim, etrafıma baktım.

durdur-mak (f) : Dün araba kullandım, aniden yola bir köpek çıktı, arabayı aniden durdurdum ve köpeğe çarpmadım.

durum (i) : Hastanın durumu şu anda çok iyi. Evde durumlar nasıl, herkes iyi mi?

Yengem ben güç vaziyetimde serbest bırakmak için odadan çıktı, bu durum beni daha çok üzdü.

duvar (i) : Evin duvarına çivi çaktım ve çiviye çerçeve astım.

Büyük bir odaya girdik. Duvarlar boydan boya camlı dolaplarla kaplı.

duy-mak (f) : Sokakta bir ses var, sen de duyuyor musun?

Bir koğuşun penceresinde, hasta bir çocuk türkü söylüyor, duyuyorum.

duygu (i) : Ali'yi seviyorum, kıskanıyorum, özlüyorum, bazen kızıyorum, duygularım çok karışık...

Yine yüzüme baktı. Benden bir söz bekledi, onun duygularını ben de yaşıyor muyum, anlamak istedi. Hiçbir şey söylemedim.

düğme (i) : Gömleğimin düğmesi koptu, şimdi dikeceğim. Montunun düğmelerini ilikle.

Duvarda bir elektrikli zil düğmesi vardı. Bir hareket yapmak için düğmeye bastım.

düğün (i) : Yarın büyük balo salonunda Ali ve Ayşe'nin düğünü var.

Birkaç gün sonra söz kesilsin, birkaç ay sonra da nikâh, düğün... Sonbahara doğru doktor Berlin'e gidecek, Küçük hanımı da götürecektir.

dün (i) : Sınav bugün değil, sınav yarın. Yarın tatile çıkıyoruz, bu gece erken yatalım.

dünya (i) : Dünyada pek çok çeşit canlı yaşıyor; insanlar, hayvanlar, bitkiler...

dürüst (s) : Ali çok dürüst bir adamdır, asla yalan söylemez.

düşman (i) : İki düşman ülke arasında savaş çıktı, pek çok insan öldü. Onlar dost mu düşman mı ben hala anlamadım.

İçimde bu kararı uygulama kuvveti de vardı. Vakit kaybetmek istemedim ve hemen harekete geçmek istedim. Çünkü bu kararın en kuvvetli düşmanı zamandı.

düş-mek (f) : Ali merdivenlerden düştü ve kolunu kırdı.

Vücudunu kendime doğru çektim, bıraktı, göğsü göğsümün üstüne düştü ve hararetlerimiz birleşti.

düşün-mek (f) : Öğretmen bir soru sordu, bütün öğrenciler on dakika sorunun cevabını düşündüler.

Zihnim boş, hiçbir şey düşünmüyorum, fakat içim dolu, ağır ağır etrafıma bakıyorum, biraz sendeliyorum bununla beraber yürüyorum.

düşünce (i) : Kötü düşünceleri kafandan sil lütfen, her zaman iyi şeyler düşün.

Çocukluğumda bile Paşa benim fikirlerime hep önem verdi. Bugünkü düşüncelerimden kendine göre önemli sonuçlar çıkaracak, biliyorum.

düşür-mek (f) : Dün balkondan aşağıya telefonumu düşürdüm, telefonum kırıldı, çalışmıyor.

düz (s) : Bu duvar düz değil mi, neden çerçeveler yamuk duruyor?

düzenli (s) : Ayşe çok düzenli bir kız, evi asla dağınık değil, her zaman düzenli ve temiz.

E

eczacı (i) : Eczaneye gittim ve ilaç aldım, eczacı bana ilaçları nasıl kullanacağımı anlattı.

Eczanede pansuman yaptırdım, o zaman eczacı kötümser gözlemlerini benden gizlemedi.

eczane (i) : Dün eczaneye gittim ve eczaneden ilaç aldım.

Sebepten; Erenköy eczanesi pansumanları iyi yapmıyor dedim. Paşa'nın canı sıkıldı.

eğ-mek (f) : Ali başını yana eğdi ve annesinden özür diledi.

Yüzüme baktı. Başımı önüme eğdim ve gözlerimi sakladım.

eğil-mek (f) : Top yüzüme doğru geldi hemen yere eğildim, top yüzüme çarpmadı.

Bir çığlık attım. Yarayı açtılar. Operatör eğildi ve vahim ve manalı bir sesle mırıldandı

'hımmm...' ben bir şey anlamadım.

eğitim (i) : Çocuklar eğitimi önce ailelerinden sonra okullardan öğreniyorlar.

eğlenceli (s) : Çok eğlenceli bir partiydi, hepimiz çok eğlendik.

eğlen-mek (f) : Dün bir partiye gittik ama parti çok sıkıcıydı, hiç eğlenmedik.

eklem (i) : Eklemlerim ağrıyor, yarın doktora gideceğim.

Bir ilaç var ama Türkiye'de yok, dedi. Bu ilacı bir tedavi yöntemi ile ekleme iteceğiz ve kurtulacaksınız, dedi. Yirmi gün bu doktora inandım, ekleme demir borular ile ilaç sıkıldı, baygınlıklar geçirdim ama dayandım.

ekmek (i) : Kahvaltıda bir dilim ekme bir parça da peynir yedim.

Evde annem bıçakla ekme kesiyor, ona bile bakmak istemiyorum.

el (i) : Çocuk annesinin elini tuttu ve yürüdü.

Bir tarafta hastabakıcı kız dizimdeki sargıyı açıyor, dizime bakıyorum, bir tarafta operatör ellerini yıkıyor, ona bakıyorum.

ela (i) : Kızın gözlerinin rengi elaydı, kızın gözleri çok güzeldi.

Önce biraz şaşırdı, sonra beni dikkatle süzdü ve bir şey düşündü; ela gözleri bir yandan öte yana şeytani bir yarım daire çizdi, bunu gördüm ve daha çok cesaretlendim.

elbette (z) : Yarın ders var mı? Elbette var, ders her gün var. Seni seviyor musun? Elbette seviyorum, sen benim çocuğumsun.

elbise (i) : Kız yeni elbiseni ve yeni ayakkabılarını giydi. Elbiseme çay döküldü.

Askeri elbiseli bir fakülte öğrencisi bir köşede bekliyor. Beyaz gömlekli asistanlar, doktorlar...

elektrik (i) : Elektrik yok, televizyon, buzdolabı nasıl çalışacak?

Karanlık bastı. Elektrik düğmesini çevirdim. Gayet zayıf bir ışık.

elektrikli (s) : Bu oyuncak araba pilli değil, bu araba elektrikli, elektrikle çalışıyor.

Duvarda bir elektrikli zil düğmesi vardı. Bir hareket yapmak için düğmeye bastım.

emin ol-mak (f) : Doktor tahlil sonuçlarına baktı ve hastalığımdan emin oldu.

Sanki ismimi söylüyorlar, eminim benden bahsediyorlar.

emret-mek (f) : Polis eve girdi ve emretti ‘Hemen ellerinizi yukarı kaldırın!’.

Fakat Paşa emretti: - Yarın gideceksin!

en (i) : Salondaki masanın eni bir buçuk metre, boyu iki metre.

Masanın yanında, rafın önünde bir sandalye. (Anladım ki annem en üst raftan bir ilaç şişesi aldı.)

endişe (i) : Ali hala gelmedi ve sen endişeleniyorsun ama endişeye gerek yok, Ali şimdi gelecek.

Kadınların gözlerinde korkunun ve endişelerin kamaşmaları vardı.

endişeli (s) : Ali hala gelmedi ve annem çok endişeli, bekliyor, ama endişeye gerek yok, Ali şimdi gelecek.

Hasta çocuklar ve çocukların yanlarında birer büyük insan. O insanlar hastalardan daha endişeli görünüyorlar ve bir anne, çocuğunun pelerini ilikliyor.

engel ol-mak (f) : Dün sabah İstanbul’a gitmek istedim ama annem bana engel oldu, gitmedim.

engelle-mek (f) : Beni engellemeyin, Ali’nin yanına gitmek ve onu görmek istiyorum.

ense (i) : Ayşe kuaföre gitti ve saçlarını ensesine kadar kestirdi, Ayşe erkek gibi oldu.

entari (i) : Annemin beyaz ve çiçekli bir entarisi var, annem o entariyi yıkadı ve ütiledi.

epey (z) : Ali’nin annesi öldü, Ali epey üzüldü.

Ve sonra, Paşa utancımı yakaladı zannettim, epey kızardım.

ergen (s) : Ergen gençler lisede okuyorlar.

eri-mek (f) : Margarini tavaya koydum ve ısıttım, margarin hemen eridi, sıvı oldu. Buz eridi, su oldu.

erkek (i) : Kadınlar ve erkekler çok farklılar, kadınlar genellikle çok duygusal ama erkekler pek duygusal değiller.

Zavallı... O erkek öğretmen okulu öğrencisi genç yok mu? ... Onun bacağını kesiyorlar.

erken (z) : Haydi uyu, sabah erken kalkacaksın, sabah sekizde toplantı var.

Ben salondan erken çıktım ve yattım.

esirge-mek (f) : Tüm çocukları Allah korusun, Allah çocukları esirgesin.

eski (s) : Bu elbiseyi on sene önce aldım, bu elbise yeni değil, bu elbise eski.

Ameliyathanenin iki kapısı da açıldı ve eşikte tekerlekli bir hasta arabası duruyor.

eşya (i) : Ali evdeki eşyalarını topladı, kolilere koydu ve başka bir eve taşındı.

Ona dikkatle bakıyorum, gözlerimi onunla dolduruyorum, öteki eşyaları görmek istemiyorum, onun gözlerimdeki aksini saf bırakmak istiyorum.

et (i) : İnek eti, kırmızı ettir, tavuk eti, beyaz ettir. Et, süt ve yumurta çok faydalı.

Bir köy lokantasına giriyoruz. Doktor, mutlaka et seç diyor ve bana bir yemek rejimi çiziyor.

etek (i) : Dün arkadaşım ile bir mağazaya gittik, bir pantolon iki etek ve bir de gömlek aldım.

eter (i) : Doktor pamuğa birkaç damla, eter damlattı.

Bayılmak derecesine geliyorum. Öteki asistanlar da koşular. Suyu eter damlattılar ve bana içirdiler.

etki (i) : ilaç aldım ve başımın ağrısı geçti ama şimdi ilacın etkisi geçti, başım yine ağrıyor.

etkile-mek (f) : Bu film beni çok etkiledi, sürekli bu filmi düşünüyorum.

etkili (s) : Bu çok etkili bir ilaç ben kullandım ve hastalığım hemen geçti.

etraf (i) : Bir bakkaldan su almak istedim, etrafıma baktım ama etrafta hiç bakkal yoktu.

Bazen etrafımızda gizli hadisler oluyor. Bu hadiseleri ince ayrıntılarına kadar seziyoruz.

ev (i) : Bizim ailemizde beş kişi var, bu ev bizim için küçük, daha büyük bir eve taşınacağız.

Evde kimse yoktu; kapıyı anahtarım ile açtım, girdim, alt kat sofada epey durdum, hareket etmedim, etrafıma baktım.

evlen-mek (f) : Ali, Ayşe'ye evlenme teklif etti, onlar bu yaz evlenecekler.

Nüzhet'in doktorla evlenme ihtimalini düşündüm. Aklımla bunu normal buldum. Nüzhet benden dört yaş büyük, hiçbir zaman onunla evlilik hayali kurmadım, o bir gün bir adamla evlenecek, bunu da kıskanmadım ve düşündüm.

evlilik (i) : Evlilik için insanlar acele ediyorlar hemen karar veriyorlar, oysa evlilik çok ciddi bir olay, çok düşünmek ve doğru karar vermek gerekiyor.

evvel (z) : İki gün evvel Ali buraya geldi. Az evvel yemek yedim, aç değilim.

Sen biraz evvel darıldın. Odadan çıktın, o zaman ben anladım. Değil mi?

ezberle-mek (f) : Bir kağıda yüz tane kelime yazdım, kelimeleri sürekli okudum, okudum ve şimdi ezberledim.

F

facia (i) : Yangın faciasında dört kişi öldü.

Hastabakıcılar, asistanlar biraz önce bir faciaya katıldılar, yüzlerinde bu facianın dehşeti. Sadece operatörün yüzünde bu ifade yok.

fakat (b) : Ali ve Ayşe partiye geldi fakat Ahmet partiye gelmedi.

Yüzüme kederle baktı, gözleriyle beni oyaladı ve o anda aniden pamuğu çekti ve çıkardı. Fakat asıl mesele gaz bezi nasıl çıkacak?

fakülte (i) : Bu bina mimarlık fakültesinin binası, bu bina da hukuk fakültesinin binası.

Bu akşam Erenköy'e gideceğim... Yarın öğleden önce fakülteye gideceğim: Mithat Bey orada. Bir kere de o görsün, belki öteki operatörlere gösterecek, onlar da özel muayene gibi bir şey yapacaklar.

fark (i) : İki cinayet de aynı değil mi, iki olay arasında ne fark var?

Büyüdük ve Nüzhet ve ben birbirimize yabancılaştık, bunu birkaç kere fark ettim.

farklı (s) : İstanbul benim şehrim gibi değil, İstanbul farklı bir şehir mesela benim şehrimde bu kadar trafik yok ama İstanbul'da çok trafik var.

faydalı (s) : Meyve ve sebze insanlar için çok faydalı besinlerdir.

faydasız (s) : ilaç içtim ama faydasız, başım hala çok ağrıyor.

Gece yarısından sonra annemi uyandırdım. Sıcak pansumanlar (faydasız). Dehşetli ifrazat. Sargılar dayanmıyor. Birkaç saat içinde fevkalade zayıflıyorum, yanaklarım çöktü. Sararıyorum.

fazla (s) : Sadece bir ekmek al, fazla ekmek alma, iki tane alıyorsun bir ekmek kalıyor.

Nüzhet' de yanımızda çok durumda, sıçradı ve balkona çıktı. Bu, onun bir huyudur. Bir yerde iki dakikadan fazla durmaz durmuyor ve kaçıyor.

feci (s) : Dün burada feci bir kaza oldu, kazada beş kişi öldü.

feda et-mek (f) : Adam çocuğunu okutmak için bütün parasını feda etti.

Bu bacağı tamamıyla feda edeceksiniz, başka çare yok.

felaket(i) : Deprem felaketi, bütün ülkeyi çok üzdü.

Evimize geldik. Felaket daha o gece başladı. Müthiş bir sancı, uyutmuyor. Kıvranıyorum.

fen (i) : Bilim teknik dergisinde fenle ilgili pek çok yazı var.

fena (i) : Dün çok fena bir olay oldu, kardeşim merdivenlerden düştü.

Ona bu fena haberi geç vermek istedim, bu nedenle eve gitmek istemedim.

fenalaş-mak (f) : Kadın aniden fenalaştı ve bayıldı.

fes (i) : Eskiden erkekler kafalarına şapka gibi püsküllü fes taktılar, ama şimdi kimse fes takmıyor.

fırlat-mak (f) : Çocuk topu havaya fırlattı.

fırsat (i) : Bu ev yüz milyar ama adamın paraya ihtiyacı var ve elli bin liraya satıyor, bu büyük bir fırsat hemen alalım bu evi, fırsatı kaçırmayalım.

fırtına (i) : Bugün dışarı çok soğuktu, dışarıda fırtına vardı, rüzgar çok şiddetli esti.

fısılda-mak (f) : Ali yanıma geldi ve kulağıma bir şeyler fısıldadı.

fısıldaş-mak (f) : Kütüphanede iki arkadaş alçak sesle konuştular, fısıldaştılar.

fısıltı (i) : Burası kütüphane yüksek sesle konuşmak yasak, fısıltı ile konuşun lütfen.

fikir (i) : Bu problemi nasıl çözeceğiz, düşünüyorum ama hiçbir fikrim yok.

Fransa'nın bizim kültürümüz üstündeki etkileri hakkındaki fikirlerini sıralardı.

fincan (i) : Bir fincan kahve alabilir miyim lütfen?

fistül (i) : Doktor hastanın vücudundaki fistüllere baktı ve çok üzüldü.

Maksimum dikkat, maksimum... Fistülleri görüyorsunuz. Bu haldeki bacak, bizi korkutuyor... Röntgen çekilsin... Bir de bizim pavyondan bir koltuk değneği versinler...

futbol (i) : Çocuklar top aldılar ve sahada futbol oynadılar.

Faka şimdi pişmanım, neden futbol oynamadım? Belki futbol bacağıma Nüzhet'in aşkı kadar yormazdı.

G

galiba (z) : Çok üşüyorum, boğazım biraz ağrıyor, galiba ben hasta olacağım.

Biraz fena... Galiba bir ameliyat lazım.

galip (s) : Futbol takımı üç gol attı ve galip takım oldu.

gar (i) : Tren garına gittim ve gardan trene bindim.

garip (s) : Eve geldim, evin kapısı açıktı, bu çok garipti, çok korktum eve girdim baktım annem sürpriz yapmış ve dün gece İstanbul'a gelmiş.

Doktor: "Bu taze bir kadavra, yeni geldi." dedi. 'Taze' ve 'Kadavra' kelimelerinin garip tezadı beni ürpertti.

gayet (s) : Hava bugün gayet güzel, haydi denize gidelim ve biraz yüzelim.

Bu sözleri gayet normal ve ilgisiz söylemek istedim; hatta ilgimi gizleme için yastığımın altındaki mendili arıyor gibi yaptım.

gazete (i) : Her sabah bir gazete alıyorum, bir bardak da çay alıyorum ve balkonda gazetemi okuyorum.

gece (i) : Gece gündüz, her zaman seni düşünüyorum.

Öyle uzun uzun tasvirler olmasın. Gece o meyhane rüyama girdi. Sen kitap okuyorsun, ben romana rüyada devam ediyorum.

geç-mek (f) : Trafikte kırmızı ışıkta bekliyoruz, yeşil ışıkta geçiyoruz.

geçen (s) : Geçen sene tatil için Antalya'ya gittik. Geçen hafta İstanbul'daydım.

Geçen gün roman getirdin ya, bak işte o romana bayıldım. Bu akşam da okuyacağız değil mi? Bakalım, herif kızı kaçıracak mı?

geçici (s) : Bu geçici bir iş, sadece bir hafta çalışacağım.

Yorgana elimi bile sürmüyorum, yalnız kenarına ilişiyorum ve geçici bir zaman için gibi oturuyorum.

geçir-mek (f) : Toplantı bir saat sonra bu nedenle ben de bahçede zaman geçiriyorum.

Ben odayı seyrediyorum, yedi yıllık hastalık hayatımın birçok zamanını burada geçirdim ve havasında kendime ait birçok şey buluyorum.

geç-mek (f) : Trafikte kırmızı ışıkta bekliyoruz, yeşil ışıkta geçiyoruz.

Paşa'nın yatak odasının önünden geçtim, o zaman içeride hararetli bir konuşma duydum.

gel-mek (f) : Annem Ankara'da yaşıyor, dün akşam uçakla Ankara'dan İstanbul'a geldi.

Bizim eve iki defa geldi, bir defa beni gördü.

genç (s) : Ali on beş yaşında, Ali genç ama Ali'nin anneannesi yetmiş yaşında, Ali'nin anneannesi yaşlı.

Genç bir adam... Yeni mezun oldu...

genişle-mek (f) : Ben çok zayıfım, benim kazağımda küçük beden, ama ablam çok şişman, ablam gelen gün benim kazağımı giydi, kazağım kocaman oldu, kazağım genişledi.

gerçek (i) : Bu hayattaki tek gerçek sevgi anne sevgisidir.

gerçekleş-mek (f) : Her zaman doktor olmak istedim, bunu hayal ettim, şimdi doktor oldum, hayallerim gerçekleşti.

gerek-mek (f) : Kek kapacağım, kek için iki yumurta, biraz un, biraz şeker gerekiyor.

Her gün istirahat etmek ve koltuk değnekleriyle dolaşmak gerekiyor.

geri dön-mek (f) : Dün evden sokağa çıktık, yarım saat sonra yağmur yağdı biz de eve geri döndük.

getir-mek (f) : Teyzem dün akşam bize geldi, ben teyzemin böreğini çok seviyorum, teyzem dün akşam bize börek getirdi.

gevrek (s) : Sabah fırından sıcak simit aldım, simitler çok gevrek, çıtır çıtırdı.

gez-mek (f) : Evde çok sıkıldım, haydi sokağa çıkalım da biraz gezelim.

gezin-mek (f) : Alışveriş merkezine gittim, biraz gezindim, sonra yemek yedim ve eve geldim.

gezinti (i) : Hafta sonu hava çok güzeldi biz de Büyük Ada'ya gittik ve gezinti yaptık.

gıcırda-mak (f) : Kapı çok gıcırıyor, biraz yağ sürelim.

gıcirtı (i) : Kapının gıcirtısı nedeniyle başım ağrıdı.

gibi (i) : Şimdi küçük çocukların elinde cep telefonu var, oyuncak gibi cep telefonuyla oynuyorlar.

Bak ay çıkıyor... Limon gibi sarı değil mi?

gir-mek (f) : Dün akşam çok üzgündüm, odama girdim ve biraz ağladım, annem odamın kapısına vurdu, kapıyı açtı ve odama girdi, yanıma geldi, biraz konuştuk.

Yalnız başıma demir parmaklıklı kapıdan içeriye giriyorum, dokuzuncu hariciye koğuşuna doğru, ağaçların bile sağlığına imreniyorum ve yürüyorum.

git-mek (f) : Babam dün gece uçakla İstanbul'dan, İzmir'e gitti, yarın yine İstanbul'a gelecek.

Daha fazla dinlemek istemedim, yürüdüm, hızla köşkün bahçesine çıktım; eczaneye gitmek istemedim ve önce istasyonda, bekleme odasında oturdum.

giy-mek (f) : Ayşe parti için, güzel, kırmızı bir elbise giydi. Haydi pijamalarını giy ve yat artık, saat on iki oldu.

giyin-mek (f) : Toplantı başlayacak, ama sen hala giyinmedin, çabuk giyin geç kalacağız.

giysi (i) : Giysilerimi katladım ve gardıroba yerleştirdim.

gizle-mek (f) : Küçük çocuğun babası trafik kazasında öldü, henüz çocuğa söylemediler, çocuktan bu olayı gizliyorlar.

Bazı derin heyecanlarım var, bu heyecanlarımı kendimden bile gizliyorum.

gizlen-mek (f) : Hırsız duvarın arkasına gizlendi, polisler hırsızı görmediler.

Garip ve büyük bir his, derinliklerime doğru kaçıyor, gizleniyor. Ruhum karartılarla, sessiz ve şekilsiz gölgelerle, sanki eşyaların arkasına bir hayalet saklanıyor gibi kendini göstermiyor, bu meçhul varlıklar beni korkutuyor, içim bu varlıklarla dolu.

gizli (s) : Mektuplarım bu kasada gizli, çünkü kimse görmesin ve okumasın istiyorum.

Bazen etrafımızda gizli hadisler oluyor. Bu hadiseleri ince ayrıntılarına kadar seziyoruz. Fakat hiçbir şey anlamıyoruz.

gökyüzü (i) : Gece balkona çıktım hava çok sıcaktı, kafamı kaldırdım ve gökyüzüne baktım, gökyüzünde pek çok yıldız vardı.

gölge (i) : Çocuk sokağa çıktı, gökyüzünde güneş vardı, çocuk yerde siyah büyük gölgesini gördü ve aniden çok korktu.

gömlek (i) : Ali toplantı için bir pantolon giydi, pantolonun üstüne gömlek giydi, gömleğinin düğmelerini ilikledi, gömleğinin üstüne de ceket giydi.

Beyaz gömlekle, güçlü kuvvetli bir adam bir çocuğu işaret ediyor ve yüksek sesle çağırıyor.

gömül-mek (f) : Dün sahile gittik, denizde biraz yüzdük, kardeşim deniz kenarına kumla oynadı, kardeşimin küçük ayakları suya gömüldü.

gönder-mek (f) : Dün arkadaşşıma bir mektup yazdım ve postayla mektubu arkadaşşıma gönderdim. Ali'ye mesaj gönderdim.

Sonra postaneye gir, annene bir kart gönder, karta burada bir ay daha kalacağım yaz, annene haber ver.

gör-mek (f) : bugün okulda Ali'yi hiç görmedim, Ali okula gelmedi mi?

Hastalar, başka bir hastayı belki ilk defa görüyorlar ama birbirlerini tanıyor gibi hissediyorlar.

görün-mek (f) : İyi misin, hasta ve yorun görünüyorsun.

görüntü (i) : Telefonum bozuldu, telefonumun ekranındaki görüntü gitti, şimdi ekran sadece siyah.

göster-mek (f) : Dün Ali'nin evine gittim, Ali beni balkona çağırdı sokaktaki yeni arabasını gösterdi, arabayı ilk defa gördüm, çok güzel bir arabaydı.

göz (i) : Kız yatağa yattı, gözlerini kapattı ve hemen uyudu.

Küçük çocuklar çok benziyorlar. Onların anlayışlı gözleri var, bu gözleri korku ve acı derinleştiriyor.

gözlem (i) : Psikolog çocuklarla ilgili bir araştırma yapıyor, okulda gözlem yapıyor, çocukların hareketlerini izliyor.

gözyaşı (i) : Kız bu kötü habere çok üzüldü, ağladı, annesi gözyaşlarını sildi, kıza, ağlama dedi.

gurur (i) : Arkadaşlarının yanında neden çocuğa bağırdın, çok üzüldü, gurunu kırdın.

Bunlar basit sözleri ama aşk itirafı gibi gururumu okşadı.

gücen-mek (f) : Ayşe doğum gününe beni çağırmadı, Ayşe'ye çok gücendim.

Paşa bu gazeteye güvendi ama sonra bu gazetenin ihanetini gördü ve basına da gücendi.

güç (i) : Çok yorulduğum, hiç gücüm kalmadı, şimdi bu poşetleri kim taşıyacak?

güç (s) : Bunu söylemek çok güç ama söyleyeceğim... Lütfen beni affet, ben sana yalan söyledim.

Gözlerimin içine baktı, hiçbir şey söylemedi. Şiddetle titredim. Mühim şeyler söyleyecek, durum çok güç, bu güçlüğü bana önce gözleriyle anlattı.

güçlü (s) : O her gün spor yapıyor, spor salonunda ağırlık kaldırıyor, bu nedenle kolları çok güçlü.

güçlülük (z) : Kadın çok hastaydı, oğlunu yanına çağırdı ve güçlülükle bir şeyler söyledi.

gül-mek (f) : Film çok komikti, çok güldük. Palyaçoya çocuklar çok güldüler.

Bu sofa evimizdeki üçüncü kişi gibi ve bazen ağlıyor ve gülüyor bile.

gül (i) : Evimizin bahçesindeki kırmızı güller çok güzel kokuyor.

güldür-mek (f) : Çocuğun komik hareketleri bizi çok güldürdü, çocuğa çok güldük.

gölümse-mek (f) : Kız çok kibar ve çok nazik gülümsedi ve başıyla selam verdi.

Hissettim o an Nurefşan gülmemi istedi, ben de bunu esirgemedim ve gülümsedim, bahçeden yola çıktım.

gün (i) : Bu gün, günlerden Salı, yarın Çarşamba.

Her gün istirahat etmek ve koltuk değnekleriyle dolaşmak gerekiyor. Buna mecburum ama ben o gün çok yürüdüm ve doktorların kesin uyarılarına rağmen bir baston bile almadım bunu her zaman reddettim.

gündüz (i) : Bu hafta sınavlarım var, gece gündüz ders çalışıyorum. O adam gece bekçisi, gündüz çalışmıyor.

güneş (i) : Bahar geldi, güneş gökyüzünde parlıyor, bizi ısıtıyor, dünyamızı aydınlatıyor.

Bazen bu karanlıklardan çıkıyorum, karşıdaki tepeler öğle güneşiyle yanıyor, o tepelere bakıyorum ve karanlık bir odadan gayet aydınlık bir yere aniden geçiyor gibi gözlerim kamaşıyor ve hayret ediyorum.

gürültü (i) : Çok gürültü yapıyorsunuz, biraz sessiz olun, ben ders çalışıyorum.

Kapılar açılıyor ve kapanıyor, kapıların gürültüsü top gibi patlıyor.

güven-mek (f) : Bu hayatta sadece anneme ve babama güveniyorum. Sana çok güvendim ama hata yaptım, çünkü sen beni aldattın!

güzel (s) : Ayşe çok güzel, çok akıllı ve çok başarılı bir kızdır. Çiçekler çirkin değildir, çiçekler güzeldir.

Şu bahçivana bakıyorum. Ne güzel çalışıyor.

güzellik (i) : Bu güzel kız, Türkiye güzellik yarışmasında birinci oldu. Bahar geliyor, şehrin her yeri, çeşitli güzelliklerle doluyor.

H

haber (i) : Dedemin gözleri net görmüyor bu nedende gazetede ki haberleri dedeme ben okuyorum.

Sonra postaneye gir, annene bir kart gönder, karta burada bir ay daha kalacağım yaz, annene haber ver.

hademe (i) : İki hademe hastaneyi temizliyor.

hafıza (i) : Trafik kazasında kafasını cama çarptı, hafızasını kaybetti, şimdi kimseyi tanımıyor, hiçbir şey hatırlanıyor.

hafif (s) : Demir ağır ama pamuk hafif. Kız hafif gülümsedi ve gitti. / Onun bu hafif hareketlerini herkes çok ayıpladı.

Arkamda balkon kapısı açıldı, balkon kapısından hafif bir rüzgâr girdi.

hafta (i) : Bir haftada yedi gün vardı. Gelecek hafta okullar açılacak.

hakikat (i) : Hakikati Ali'den gizliyorlar, Ali'ye gerçekleri söylemiyorlar.

Bu yalanı onu yüzüne vurmak istiyorum. Hakikat, yalanla mücadele etmek istiyorum.

hakiki (s) : Bu suni deri değil, hakiki yılan derisi çanta.

"Az ümit etmek ve çok elde etmek hayatın hakiki sırrıdır."

hakim (i) : Hakim, katile on yıl hapis cezası verdi. / Ben bu konuyu biliyorum, konuya

hakkında (z) : Dün annemle yeni işim hakkında konuştuk, annem o iş seni çok yoracak, dedi.

Yine sustum. Nüzhet anlattı. Fakat artık sözleri önemli değildi, sesine dikkat ettim ve bu mesele hakkında ne düşünüyor, anlamak istedim.

haklı (s) : - Ali'ye çok tembel. – Haklısın, Ali hiç ders çalışmıyor.

hâlâ (z) : Taksi hala gelmedi, toplantıya geç kalacağız.

Ben ondan önce çocukluktan çıktım, ondan önce ciddileştim. O hala çocuktu.

halbuki (b) : Sen beni sevmiyorsun, halbuki ben seni çok seviyorum.

Hâlbuki mesele çok basit: İnsan hastalanıyor ve ölüyor.

hamam (i) : Kadınlar hamama gittiler, hamam çok sıcaktı, kadınla hamamda yıkandılar.

hangi (s) : Hangi elbiseyi giyeyim, kırmızı elbiseyi mi, yeşil elbiseyi mi?

Beni burada hangi kuvvet tutuyor, o kuvvetle mücadele etmek istiyorum.

hanım (i) : Ayşe Hanım ve Ali Bey bu evde mi oturuyorlar?

Düğün olacak sonra doktor, küçük hanımı Berlin'e götürecek. Orada bir hastanede çalışacak.

hanımefendi (i) : Ayşe Hanımefendi ve Ali Beyefendi bu evde mi oturuyorlar?

hareket (i) : Adam hiç hareket etmedi ölü gibi yerde yarım saat yattı.

Evde kimse yoktu; kapıyı anahtarım ile açtım, girdim, alt kat sofada epey durdum, hareket etmedim, etrafıma baktım.

harita (i) : Dünya haritasından, ülkelerin yerlerini öğreniyorum.

harp (i) : Askerler, düşmanla harp ettiler, pek çok asker öldü.

hasta (s) : Bu sabah çok hastaydım, hastaneye gittim, doktor beni muayene etti.

Eczacılar yanımdan geçiyor ve mesleki bir koku bırakıyorlar. Bazı hastalar duvardaki cetvelleri okuyorlar.

hastabakıcı (i) : Hastabakıcı hastaya yardım ediyor.

Onlar konuşmuyorlar, hızlı hızlı işlerini yapıyorlar. Asistanlar deftere bir şeyler yazıyorlar, camlı dolapları karıştırıyorlar, hastabakıcılar benimle meşguller ve pansumancı yerdeki kanlı pamukları süpürüyor.

hastalan-mak (f) : Ali dün okulda aniden hastalandı ve hastaneye gitti.

Hâlbuki mesela çok basit: İnsan hastalanıyor ve ölüyor.

hastalık (i) : Kışın hastalıklar artıyor, arkadaşlarım, annem, babam hasta.

Hastalığımla ilgili sorular sordu, kısa cevaplar verdim ama Paşa kısa cevaplarla yetinmedi.

hastane (i) : Dün çok hastaydım, hastaneye gittim ve doktor beni muayene etti.

Düğün olacak sonra doktor, küçük hanımı Berlin'e götürecek. Orada bir hastanede çalışacak.

hatıra (i) : Eski fotoğraflarıma baktım ve çocukluk hatıralarımı hatırladım.

Benden bağımsız, binlerce hayaller ve hatıralar şiddetli bir anafor içinde savruluyorlar.

hatırla-mak (f) : Ali'nin doğum günü ne zaman, ben unuttum, hatırlamıyorum.

Paşa benim uzak akrabamdı ve beni her zaman çok sevdi.. Ben dört beş yaşındaydım hatırlıyorum o zaman bile benimle saatlerce konuştu. Onun hayatındaki küçük şeylerin içinde benim de önemim vardı.

hatırlat-mak (f) : Ben Ali'nin doğum gününü unuttum ama Ayşe bana Ali'nin doğum gününü hatırlattı.

hatta (b) : Ali çalışkan bir öğrencidir, hatta Ali okulun en çalışkan öğrencisidir.

Bu sözleri gayet normal ve ilgisiz söylemek istedim; hatta ilgimi gizleme için yastığımın altındaki mendili arıyor gibi yaptım.

hava (i) : Bugün hava çok sıcaktı ama yarın hava yağmurlu olacak.

Bünye, bünye. Sizin için bu her şeyden daha önemli! Hastalığınız bünye ve mevzii ile ilgili. Bol hava, güneş, özellikle deniz havası...

havla-mak (f) : Dün gece köpekler havladılar, hiç susmadılar ben de hiç uyumadım.

havlu (i) : Banyoda elimi yüzümü yıkadım ve havluyla kuruladım.

havuz (i) : Geçen yaz evimizin bahçesindeki havuzda arkadaşarımla beraber yüzdük.

Yıldızlar havuza yansıyor, bir de yıldızların havuzdaki aksine bakıyoruz.

hayal (i) : Bir gün çok zengin olacağım, çok büyük bir evim ve spor arabam olacak, bu şimdi sadece bir hayal ama bu hayal bir gün gerçek olacak.

Nüzhet'in doktorla evlenme ihtimalini düşündüm. Aklımla bunu normal buldum. Nüzhet benden dört yaş büyük, hiçbir zaman onunla evlilik hayali kurmadım, o bir gün bir adamla evlenecek, bunu da kıskanmadım ve düşündüm.

hayat (i) : Hayat çok değerli ve çok kısadır, bazı insanlar aniden ölüyorlar ve aniden hayat bitiyor.

haydi (ü) : Çok açtım, haydi yemek yiyelim! Haydi, çabuk olun, geç kalacağız!

Haydi, bahçeden küçük salatalık koparalım ama bahçıvan bizi görmesin, haydi.

hayır (i) : Evde ekmek var mı, hayır evde ekmek yok.

hayvan (i) : Hayvanları çok seviyorum evimde bir kedi, bir kuş, üç tane de balık besliyorum.

hazır (s) : Malzemeler hazır, haydi yemek yapalım. Hazır mısın, haydi gidelim.

hazırla-mak (f) : Annem yemek hazırlıyor ben de masayı hazırlıyorum.

hazırlan-mak (f) : Henüz hazırlanmadım, şimdi odama gideceğim ve elbisemi giyeceğim ve saçlarımı toplayacağım on dakika bekler misin?

Daha büyük acılar için hazırlandım. Her yaradan içeriye bir sonda girecek, o sonda kemikteki çürüğe kadar dayanacak.

hazırlık (i) : Doğum günü partim için annemle hazırlık yaptık, annem yemekler hazırladı ben de evi süsledim.

hemen (z) : Hemen aşağı inelim çünkü taksi bekliyor. Çocuk ağladı annesi hemen çocuğu kucağına aldı.

Az sonra birisi kapıya bir anahtar soktu. Hemen doğruldum, mendilimi sakladım.

hemşire (i) : Hemşire bana iğne yaptı.

henüz (z) : -Yemek hazır mı? – Hayır, henüz hazır değil.

Henüz akşam olmadı. Köşke girdim. Önce salona çıktım. Paşa orada.

hep (z) : Bu dersten hep kötü not alıyorum, yine sıfır aldım.

her (s) : İstanbul'da, her yerde trafik var. Her insan bazen hata yapıyor.

herif (i) : Kadın polise şikayet etti, bu herif beni çok rahatsız ediyor, dedi.

herkes (z) : Neredesin, herkes seni bekliyor? Bayramda herkes çok mutluydu.

hesap (i) : Hesap yaptım ve matematik problemini çözdüm. Lokantada yemeğimizi yedik, sonra hesabı ödedik ve evimize döndük.

hesapla-mak (f) : Markette alışveriş yaptık, kasiyer hesapladı, yüz lira ödedik ve eve geldik.

heyecan (i) : Dedem kalp krizi geçirdi, şimdi iyi ama heyecan dedeme yasak.

hız (i) : Bu yol çok tehlikeli bir yol, özellikle yağmurlu havalarda bu yolsa hız yapmak yasak ve tehlikeli.

hızlı (s) : Yirmi soruyu sadece on dakikada nasıl çözdün, çok hızlısın.

hiç (z) : Bu gün seni aramadı, çünkü hiç vaktim yoktu. Hiç uyum yok, hadi film izleyelim.

hiçbir (s) : Hiçbir zaman beni dinlemiyorsun. Bugün sadece yatacağım ve dinleneceğim, hiçbir şey yapmayacağım.

hikaye (i) : Dedem bana hep hikayeler anlatıyor, çok hoşuma gidiyor.

hile (i) : Neden hile yapıyorsun, ben sana gözlerini ellerinle kapat diyorum ama sen parmaklarının arasından bakıyorsun.

his (i) : Alamın hisleri çok kuvvetlidir, ne zaman kötü bir olay olacak veya ne zaman güzel bir olay olacak o hemen hissediyor.

hisset-mek (f) : Bahar geliyor, ben çok iyi, çok mutlu hissediyorum.

hizmetçi (i) : Hizmetçimiz, yemekleri hazırladı, evi temizledi, anneme çok yardım etti.

hoca (i) : Camide hoca, bize namaz kıldırdı.

hoş (s) : Aaa elbisen çok yakıştı, çok hoş oldun.

hoşlan-mak (f) : Dün ilk defa tenis oynadım, çok eğlenceliydi, çok hoşlandım.

huy (i) : Babam çok sinirli bir adamdır, bu huyu asla değişmedi.

hüzün (i) : Bazen ben evde yalnız oluyorum, yağmur yağıyor benim içime hüznün doluyor.

I

ısır-mak (f) : Köpek elimi ısırđı, çok acıdı, hemen hastaneye gittik.

ısrar (i) : Ben yemek yemek istemiyorum ama annem çok ısrar ediyor, sürekli ye, ye, ye diyor.

ıstırap (i) : O kadının çocuğu vefat etti, kocası terk etti gitti, o kadın çok ıstırap çekti.

ıstıraplı (s) : O kadının çok ıstıraplı bir hayatı var, çok kötü günler yaşıyor.

ışık (i) : Bu oda çok karanlık, ışığı biraz açar mısın?

ışıklı (s) : Çocuğa ışıklı bir oyuncak aldık, renk renk ışıklar yanıyor.

İ

iç (i) : Annem bana bir kutu verdi, kutunun içinde büyük bir yüzük vardı.

içeri (i) : Haydi içeri girelim, yağmur yağacak, ıslanmayalım.

için (e) : Annem için bu hediyeyi aldım. Senin için tatlı yaptım.

ihtimal (i) : İki ihtimal var, öleceğiz veya yaşayacağız.

ihtiyaç (i) : Kış geldi, yeni bir ayakkabı ve monta ihtiyacım var.

ihtiyar(s) : Dedem yok yaşlı ama çok dinç ve kuvvetli, benim dedem ihtiyar delikanlı.

ikinci (s) : Yarışmada ben birinci oldum, arkadaşım ikinci oldu.

ilaç (i) : Çok hastaydım, önce hastaneye gittim, muayene oldum, sonra eczaneye gittim ve ilaç aldım.

ilan (i) : Gazetenin bu sayfalarında ilanlar var; iş ilanı, emlak ilanı, kayıp ilanı...

ilave (i) : Annem bana bir kepçe yemek koyuyor sonra hemen yarım kepçe daha ilave ediyor.

ile (b) : Ali ile Ayşe sinemaya gitti. / Okula otobüs ile gidiyorum. / Seninle konuşmuyorum.

ilerle-mek (f) : Doktorun odası burası değil, üst kata çıkın, biraz ilerleyin sağda.

ilgilen-mek (f) : Anne, bebeğiyle ilgileniyor, bebeğine yemek yediyor, üstünü değiştiriyor,

ilgili (i) : Bu kitap matematikle ilgili. Annemle, kardeşimle ilgili konuştuk.

ilgisiz (s) : Ali matematik dersinde çok ilgisiz, hiç ders dinlemiyor, kitaba, öğretmene bakmıyor.

ilk (s) : Ben ailemin ilk çocuğuyum, benden küçük iki de kardeşim var. Yarın ilk ders matematik, ikinci ders fizik.

Romanın ismi "M. Lökök'un kızı" idi ve ilk sayfalarında çok uzun tasvirler vardı. Birkaç sayfa okudum sonra Paşa sordu:

imren-mek (f) : Kardeşim, parkta bir çocuk gördü, çocuk dondurma yedi, kardeşim de imrendi ve dondurma istedi.

in-mek (f) : Çocuk merdivenlerden hızlı hızlı indi. Otobüsten hangi durakta ineceğim?

inanç (i) : Bazı insanlar ibadet yapıyorlar, bazı insanlar ibadet yapmıyorlar, bu benim için önemli değil, ben insanların inançlarına saygı duyuyorum.

inan-mak (f) : Sana yalan söylemiyorum, bana neden inanmıyorsun?

inat (i) : Annesi istemiyor ama kız inat ediyor, sanatçı olacağım diyor.

ince (s) : O çok güzel bir kızdı, bilekleri, beli ve bacakları çok inceydi.

Uzun boy. Seyrek, ince ve sarı saçlar.

incele-mek (f) : Müdür dosyadaki evrakları inceledi, sonra imzaladı ve bana verdi.

incit-mek (f) : Ağabeyimin kötü sözleri beni çok incitti, çok üzüldüm, kalbim çok kırıldı.

inilti (i) : Hasta çok acı çekti, yatağında hep inledi, hastanın iniltilerini komşular bile duydular.

inkar et-mek (f) : Adam bakkaldan para çaldı, bakkal adamı yakaladı, polisler geldi ama adam, ben para çalmadım, dedi, inkar etti.

Zayıf bir inkâr ile cevap verdi ancak bu inkar benim şüphelerimi daha çok arttırdı:

inle-mek (f) : Hastanı çok ağrısı vardı, bütün gece yatağında inledi, bu iniltileri komşular da duydular.

insan (i) : Türkiye’de kaç milyon insan yaşıyor?

Bazı insanlar saatlerce bekliyorlar. Fakat bu duruma alıştılar. Az kımıldıyorlar, hiç konuşmuyorlar.

İnşallah (ü) : Annesi, kızını öptü ve inşallah her zaman çok mutlu olacaksın, dedi. Okulum bu yıl bitecek inşallah.

ip (i) : Adam iple kızın ellerin, ve ayaklarını bağladı, kız kaçmak istedi ama olmadı.

iradeli (s) : Babam çok iradeli bir adamdır, sigarayı bırakmak istedi ve hemen bıraktı.

iri (s) : Dün sokakta bir kedi gördüm ve çok şaşırdım, kedi çok iriydi, köpekler de kediden korktu.

iste-mek (f) : Çocuk annesinden balon, çikolata ve şeker istedi.

Cevap vermedim. Çok fena oldum, dizimi sardılar, bitti, kımıldamak istedim ama olmadı. Bana yardım ettiler ve giyindim. Sonra kollarımdan tuttular, beni ayağa kaldırdılar.

istekli (s) : Ali çok Fransızca öğrenmek istiyor, bu konuda istekli, her zaman ders çalışıyor, kelime ezberliyor, hemen öğrenmek istiyor.

istirahat et-mek (f) : Çok hastayım bir hafta evde istirahat edeceğim.

“- Gidin, dedi. Erenköy’de istirahat edin ama tam istirahat: Diziniz ve ruhunuz... Biraz toparlanın... On, on beş gün geçecek...”

iş (i) : Sabah saat sekide işe gidiyorum ve akşam altıda işten çıkıyorum, bazen çok yoruluyorum.

işaret (i) : Çocuklar trafik işaretlerini okulda öğreniyorlar, bu çok önemli bir konu.

Beyaz gömleklili, güçlü kuvvetli bir adam bir çocuğu işaret ediyor ve yüksek sesle çağırıyor.

işit-mek (f) : Dedemin kulakları çok az duyuyor, ben konuşuyorum ama bazen o beni hiç işitmiyor.

işkence (i) : Düşmanlar zavallı askere önce işkence yaptılar, ona yemek su vermediler, onu bir ipe bağladılar ve sürüklediler, sonra öldürdüler.

itiraf et-mek (f) : Katil suçunu itiraf etti; ‘Evet, adamı ben öldürdüm.’ dedi.

iyi (s) : Ali çok iyi bir çocuk, herkese yardım ediyor. Sınava çok iyi hazırlandım, mutlaka kazanacağım.

izah et-mek (f) : Kışın insanlar çok hasta oluyorlar, dün bir televizyon programında doktor, hastalıklardan nasıl korunacağız, izah etti, ben ve annem doktoru dinledik bilgi aldık.

izle-mek (f) : Akşamları bazen televizyon izliyoruz, bazen arkadaşlarla sohbet ediyoruz.

K

kabarık (s) : Dün kek yaptım, fırına koydum kek kabardı ve kocaman oldu, kabarık kek çok lezzetliydi.

kabuk (i) : Annem patatesin kabuklarını soydu ve patatesleri doğradı. Dizimde yara vardı, şimdi yara kurudu ve kabuk oldu.

kabul et-mek (f) : Ali, Ayşe'ye evlenme teklif etti, Ayşe de teklifi kabul etti, bir ay sonra evlenecekler.

kaç (s) : Ekmek kaç para? Sınıfta kaç öğrenci var? Film saat kaçta başlayacak?

kaç-mak (f) : Çocuklar köpekten çok korktular ve koşma evlerine kaçtılar.

kaçır-mak (f) (fırsatı kaçır-mak) : Mağazada büyük bir kampanya vardı ama biz gitmedik, şimdi kampanya bitti, biz de fırsatı kaçırdık.

kaç-mak (f) : Çocuklar köpekten çok korktular ve koşma evlerine kaçtılar.

Pansuman bitti ve ben masadan indim kaçmak için bana bir kuvvet geldi, koştum ve dışarı çıktım.

kadar (e) : Beşiktaş'tan Taksim'e kadar yürüdük. Sabahtan, akşama kadar yemek yemedim.

Çok hayret ettim, daha önce ona hiç bu kadar hayretle bakmadım.

kadavra (i) : Tıp fakültesi öğrencileri, kadavra ile insan vücudunu öğreniyorlar.

Bazı insanların dünyada hiçbir şeyi yok. Bu zavallı da o insanlar gibi... Bunlar ölüyorlar ama bir mezarları bile yok. Fakat bu anatomi için iyi bir kadavra. Tepeden tırnağa kadar adaleleri sayılıyor. Yağsız, yavan bir ceset, anatomi bıçağını yormuyor.

kader (i) : Ali her zaman kötü olaylar yaşıyor, onun kaderinde kötü olaylar var.

kadın (i) : Salı günleri mahalledeki kadınlar, mahallenin pazarına gidiyorlar.

Mum ışığında yarı çıplak, ne kadar güzeldi! Nüzhet kımıldıyor ben bazen bir çocuk, bazen bir genç kız, bazen de bir kadın gördüm.

kafa (i) : Çocuk düştü ve masanın kenarına kafasını vurdu. Kafam karıştı ben bu olayı anlamadım.

kağıt (i) : Arkadaşımdan küçük bir kağıt aldım, çantamdan kalem çıkardım ve not yazdım.

kahkaha (i) : Film çok komikti, film bitti ama bizim kahkahalarımız bitmedi, çok güldük.

Biraz durdum ve Paşa'nın küçük bir kahkahasını duydum. Bu kahkaha bana cesaret verdi ve içeri girdim.

kahkaha at-mak: Çok komik bir filmidi, annem sürekli kahkaha attı, hepimiz çok güldük.

Paşa bir iki kahkaha attı ve bu kahkaha ile bana taraftarlığını ilan etti.

kahve (i) : Çay mı istiyorsun, kahve mi istiyorsun, ne içelim?

kal-mak (f) : Dolapta yumurta kalmadı, dün bitti, yarın yumurta alalım.

Sonra postaneye gir, annene bir kart gönder, karta burada bir ay daha kalacağım yaz, annene haber ver.

kalabalık (s) : İstanbul çok kalabalık bir şehir. Otobüs çok kalabalıktı, binmedik, diğer otobüsü bekliyoruz.

Gece sofraya kalabalıktı. Yengem davet etti ve Doktor Ragıp'la annesi de yemeğe misafir geldiler.

kalça (i) : Teyzemin ayağı kaydı ve merdivenden düştü, aniden yere oturdu, kalçası kırıldı.

kaldır-mak (f) : Odaya girdim, Ali ders çalışıyor, yanına gittim, kafasını kaldırdı ve yüzüme baktı.

Bana yardım ettiler ve giyindim. Sonra kollarımdan tuttular, beni ayağa kaldırdılar.

kalın (s) : Ağacın gövdesi çok kalın ama dalları çok ince. Hava çok sıcak, o kalın kazağı giyme.

Aynalı dolabın kapısı açık, kapının arasından yengemin kalın bacaklarını ve siyah elbisesinin eteğini gördüm.

kalk-mak (f) : Koltuktan kalktı ve pencereye yürüdü. Yatağından kalktı ve etrafına baktı.

Dudaklarımız birbirine değdi, o anda Nüzhet elektrikli bir maden parçasını öpüyor gibi sarsıldı ve sıçradı, aniden ayağa kalktı.

kamaş-mak (f) : Kadının parmağındaki pırlanta yüzük çok parlıyor, yüzüğe baktım ve gözlerim kamaştı.

kamçıla-mak (f) : Adam ata bindi, atı kamçıladı ve at çok hızlı koştu. Annemin sözleri beni kamçılıyor, daha çok ders çalışıyorum.

kan (i) : Çocuk burnunu cama çarptı, çocuğun burnundan kan aktı, çocuğun burnu kanadı.

Asistanlar deftere bir şeyler yazıyorlar, camlı dolapları karıştırıyorlar, hastabakıcılar benimle meşguller ve pansumancı yerdeki kanlı pamukları süpürüyor.

kana-mak (f) : Dün bıçakla parmağımı kestim, parmağım çok kandı.

kanepe (i) : Babam kanepeye oturdu televizyon izledi, sonra kanepeye uzandı ve biraz uyudu.

O,kanepeye yatıyor ve bazen kahkaha atıyor, bu kahkahaları eskiden de çok işittim.

kanlı (s) : Annem patates doğradı ve elini kesti, annemin eli kanadı, kan halıya aktı, annem kanlı halıyı hemen sildi.

Türlü türlü kimyevi maddeleri bol bol harcadılar, bu nedenle ağır bir koku, yapışkan, kötü kokulu bir sıcaklık. Yerde kanlı pamuklar ve dağınıklık.

kapak (i) : Şişenin kapağı yoktu bu nedenle su yere döküldü. Tencerenin kapağını kapat.

kapalı (s) : Ev çok sıcak, çünkü camlar açık değil, camlar kapalı.

Biraz kımıldadım, yüzüne baktım. Gözleri kapalıydı. Başı yana doğru kaydı. Hafifçe yastığın üstüne düştü. Üstüne eğildim. Uyuyor.

kapam-mak (f) : Kapı aniden kapandı, çok korktuk, çünkü orada kimse yok, kapıyı kim kapattı?

kapat-mak (f) : Çok üşüdüm, lütfen camı kapat.

kapı (i) : Adam anahtarıyla kapıyı açtı ve eve girdi.

Tünelin sonunda bir kapı var, o kapıyı görmüyoruz ama kapıyı açıyorlar kapatıyorlar ve biz kapının gıcirtısını duyuyoruz.

kapla-mak (f) : Gökyüzünü bulutlar kapladı, sanırım birazdan yağmur yağacak.

Ruhumun en kalabalık anlarında bile, yığınları itiyor, dürtüyor, sivriyor ve şuurumu kaplıyor, ter içinde kalkıyorum.

kara (s) : Yüzün neden kara renk oldu, yüzüne bir şey mi sürüldü? Kızın karakaşları, kara gözleri çok güzeldi.

karanlık (i) : Gece sokağa çıkıyorsun ama korkmuyor musun, her yer çok karanlık. Işığı açar mısın, oda çok karanlık.

Karanlık tünelden, beyazlıklarla dolu ve aydınlık muayene odasına girdim.

karar (i) : Dün gece çok düşündüm ve karar verdim yeni bir işe başlayacağım.

Konuştuk, bu sırada aramızda bir sevinç sıvısı dolaştı. Fakat bir an sonra ben operatörün kesin kararını ve uyarılarını hatırladım. Ümitlerimin hepsini bir anda kaybettim ve düşünceye daldım.

karar-mak (f) : Kışın günler çok kısa ve hava erken saatte kararıyor ama yazın günler uzun ve hava geç saatte kararıyor.

Dermanım yoktu, bitik, baygın bir halde idim. Başım döndü, gözlerim karardı. Fakat büyük kapıya baktım ve sabırsızlıkla operatörü bekledim.

kararlı (s) : Bu sefer çok kararlıyım, kesinlikle sigarayı bırakacağım.

kardeş (i) : Biz üç kardeşiz, bir ağabeyim, ben ve küçük kız kardeşim.

Nüzhet'i mi görmek istiyorsun? Nüzhet kim? Kardeşin mi?

karı-koca (i) : Karı-koca bu hafta tatile gidecekler.

Zavallı adamcağız bir günde otuz beş defa karısını düşünüyor ama karısı hiç gülmüyor, adam bir haftada iki defa bile bunu görmüyor.

karışık (s) : Odan çok karışık, kitaplar, kağıtlar, giysiler... Hemen düzelt odanı.

Bu beyazlık gözüme vuruyor ve içimde korku ile karışık parıltılar oluşuyor.

karış-mak (f) : Pencereden rüzgar esti, bütün kağıtlar karıştı ve yere düştü, hangi sayfa birinci sayfa?

karşı (i) : Okulun karşıındaki duraktan otobüse bindim.

Bazen bu karanlıklardan çıkıyorum, karşıdaki tepeler öğle güneşiyle yanıyor, o tepelere bakıyorum ve karanlık bir odadan gayet aydınlık bir yere aniden geçiyor gibi gözlerim kamaşıyor ve hayret ediyorum.

karşılaşma (i) : Dün sokakta eski sevgilisiyle karşılaştı, bu karşılaşma onu çok üzdü.

kart (i) : Bankadan kredi kartı çıkartmak için bu formu doldurun lütfen.

karyola (i) : Dün çok yorgundum, eve geldim hemen karyolana uzandım ve uyudum.

Koğuştaki odam; bir demir karyola, karyolanın başında bir küçük demir masa. Yerde kırmızı muşambalar. Çırlıçiplak mavi duvarlar. Üstümde bir entari ve bir robdöşambr; kolları çok uzun, bu nedenle robdöşambr içinde kendimi yadırgıyorum.

kasap (i) : Kasaptan bir kilogram et ve yarım kilogram kıyma aldım.

kaş (i) : Kızım kaşları, gözleri, kirpikleri delikanlıyı çok etkiledi.

kat (i) : Ali bu apartmanın üçüncü katında oturuyor. Sınıfımız okulun dördüncü katında.

Evde kimse yoktu; kapıyı anahtarım ile açtım, girdim, alt kat sofada epey durdum, hareket etmedim, etrafıma baktım.

katıl-mak (f) : Dün akşamki partiye Ali katıldı ama Ayşe katılmadı. Toplantıya herkes katılacak.

Nüzhet'ten ittifak bekledim. Aksi oldu. Nüzhet de şiddetle onların tarafına katıldı.

katlan-mak (f) : Adam karısını her gün dövdü, karısına çok kötü sözler söyledi, kadın bu duruma beş yıl katlandı, ama artık katlanmak istemedi ve kocasını terk etti, gitti.

kavga (i) : Sokakta sesler duyduk, hemen pencereden baktık, iki adam kavga ediyor.

kavuş-mak (f) : Sevgilim iki yıl önce Fransa'ya gitti, o beni çok özledi, ben de onu çok özledim ama yarın o, İstanbul'a geliyor yarın kavuşuyoruz.

kaybet-mek (f) : Anahtarımı kaybettim, odamda yok, salonda yok, nerede bu anahtar sen gördün mü?

Kendi içimde bazı şeyleri kaybettim, bunları Nüzhet'te buldum.

kaybol-mak (f) : Burası neresi, yanlış bir yola girdik ve kaybolduk.

Odadan çıktım, nereye gideceği, ne yapacağım, şaşırđım. Bu ev ve bu insan bana yabancı geldi. Onlarla ilgili bütün alakalar, hatırlar aniden kayboldu.

kaza (i) : Çocuk masaya çarptı, bardak yere düştü ve kırıldı, ama çocuğun annesi çocuğa hiç kızmadı çünkü bu sadece bir kaza.

kazan-mak (f) : Yarışmayı Ali kazandı ve Ali büyük ödülü aldı.

Onu teselli etmek için yalan söyledim. Bu sözler çekicilik kazandı ve beni de aldattı ve bir ümit kapısı açtı.

kazı-mak (f) : Çocuk yere sakız düşürdü, sakız yere yapıştı, sakızı yerden bıçakla kazıdım.

kazma (i) : Toprağız kazma ile kazdılar, kürek ile fazla toprağı attılar.

kederlen-mek (f) : Dayım dün gece müzik dinledi, gençlik yıllarını hatırladı, üzüldü, kederlendi.

Yüzüme baktı. Başımı önüme eğdim ve gözlerimi sakladım. Çünkü kederim son derecesi bir sırđı. Bu sır sadece benim olsun istedim. Ama galiba bu nafile bir hareket oldu.

kelime (i) : Türkçe öğreniyorum her gün yüz kelime ezberliyorum.

Doktor: "Bu taze bir kadavra, yeni geldi." dedi. 'Taze' ve 'Kadavra' kelimelerinin garip tezdadı beni ürpertti.

kemik (i) : Merdivenden düştüm ve bacak kemiğimi kırdım, doktor bacağımı alçıya aldı.

Ve bütün bunların arasında, kemik ağrısı, bazı bir duman gibi hafif, bazı da yuvarlak bir cisim gibi sert, geziniyor, bazen şiddetleniyor.

kenar (i) : Pencerenin kenarın çiçekler koydum. Çocuk masanın kenarına kafasını çarptı.

Paşa uzun koltukta sırt üstü yatıyor, Nüzhet pencerenin kenarında oturuyor, dizlerini sallıyor.

kendi (z) : Bu keki ben yaptım, annem yardım etmedi, ben kendim yaptım.

Bazen kendime çok üzülüyorum, işte o zaman kendimi çok seviyorum.

kere (i) : Bu ilacı günde üç kere içiyorum. Haftada iki kere anne gidiyorum.

Bu akşam Erenköy'e gideceğim... Yarın öğleden önce fakülteye gideceğim: Mithat Bey orada. Bir kere de o görsün, belki öteki operatörlere gösterecek, onlar da özel muayene gibi bir şey yapacaklar.

kes-mek (f) : Bıçağı aldım ve ekmeği kestim. Adam testereyle ağacı kesti. Kuaför saçımı kesti.

kesil-mek (f) : Bıçak elimden kaydı ve elim kesildi, elim kanadı.

Sen bu hastalıktan manen rahat etmek istiyor musun? Bacağın belki tamamen kesilecek, her felaketi göze al. Çünkü ne kadar kurtaracaksın, o kadar memnun olacaksın.

kesin (s) : Sınavım çok iyi geçti, kesin çok yüksek bir not alacağım.

Her gün istirahat etmek ve koltuk değnekleriyle dolaşmak gerekiyor. Buna mecburum ama ben o gün çok yürüdüm ve doktorların kesin uyarılarına rağmen bir baston bile almadım bunu her zaman reddettim.

kesinlikle (z) : Ali beni çok üzdü, kesinlikle onunla bir daha konuşmak istemiyorum.

Doktor kesinlikle dinlen dedi. Bu nedenle artık daha çok dikkat ediyorum. Bu dikkatle merdivenleri ağır ağır iniyorum, pansumanımı yaptırmak için eczaneye gidiyorum.

kesinti (i) : Evde sular akıyor, bu kesintinin nedenini anlamadım.

keskin (s) : Bıçak çok keskin bir alet, her şeyi çok hızlı kesiyor.

Onu testerenin altında hayal ediyorum; keskin bir çelik, kalın bir kemiğin üstünde yürüyor -Özellikle o dehşetli ses – tüylerimi ürpertiyor. Hayal etmekten her zaman kaçıyorum ama bu korkunç hayal en ummadığım zamanlarda beynime musallat oluyor. Evde annem bıçakla ekmek kesiyor, ona bile bakmak istemiyorum.

keşfet-mek (f) : Kaşifler yıllar önce Amerika kıtasını keşfettiler.

kıl (i) : Adamın kollarında ve ellerinin ütünde bile kıllar vardı.

kımıldı-mak (f) : Adam hiç kımıldamıyor, öyle yatıyor, çok korktuk, adam ölü gibi yerde yatıyor.

kırık (s) : Çocuklar top attılar ve camı kırdılar, Ayşe Hanım kırık camı gördü ve çocuklara kızdı.

kır (i) : Bahar geldi, kırlara gittik piknik yaptık, kırlarda renk renk çiçekler vardı.

kırıl-mak (f) : Bardak yere düştü ve bardak kırıldı.

kırmızı (i) : Bahçede kırmızı güller vardı.

kırp-mak (f) : Ali bu resme çok dikkatli baktı, gözünü hiç kırpmadı, gözlerini açtı ve resme baktı.

kısa (i) : Ali'nin boyu uzun değil, Ali'nin boyu kısa.

Sonra bunu fark ettim ve kapıya arkamı döndüm, yüzümü tamamıyla Paşa'ya çevirdim: Bu sırada dizimi incitmemek için hususi bir hareket yaptım. Paşa bu hareketime dikkat etti ve sağlığımyı sordu. Kısa ve yanlış bilgi verdim, ertesi sabah fakülteye gideceğim dedim.

kısal-mak (f) : Terzi, pantolonumun paçasını kesti, pantolonumun paçası iki santimetre kısaldı.

Ameliyat lazım, ayağım biraz kısalaacak. Böyle çekmek iyi mi? Duymuyor musun?

kıskan-mak (f) : Kadın kocasını çok kıskanıyor, diğer kadınlarla asla konuşmayacaksın, diyor.

kıyamet (i) : Kıyamet günü, dünya ve dünyadaki bütün canlılar yok olacaklar.

kız (i) : Kız çok güzeldi ve çok güzel bir elbise giydi, genç oğlan kıza aşık oldu.

Onlara vakit kaybettirmek istemedim mecbur, oturdum, soyundum ve sol dizimi hastabakıcı kıza uzattım.

kız-mak (f) : Ali sınıfta çok konuştu, hiç ders dinlemedi, öğretmen Ali'ye çok kızdı.

kızır-mak (f) : Ali okulda düştü, arkadaşları Ali'ye güldüler, Ali çok utandı ve yüzü kızardı.

kilometre (i) : Havaalanı, buraya iki kilometre uzakta.

kim (z) : Sokakta uzun boylu, şişman bir adam var, kim o adam, ben tanımıyorum.

kişi (i) : Doğum günü partim çok kalabalıktı, iki yüz kişi geldi.

Ragıp Bey diyor ki, İstanbul'da, gece yarısı, üç beş kişi, ellerinde bir kova siyah boya sokaklarda dolaşıyorlar.

kitap (i) : Ayşe çantasına iki kitap, bir defter ve bir kalem koydu, okula gitti.

Nüzhet'e edebi romanlar götürüyorum. Biz babasıyla oturuyoruz o, odasına çıkıyor ve bu kitapları okuyor.

koca (s) : Bu koca binada kaç daire var? Koca adam oldun, hala oyuncak istiyorsun.

koca (i) : Kocam beni çok seviyor, ben de kocamı çok seviyorum. Karı koca onlar çok iyi anlaşıyorlar.

koğuş (i) : Hastanede hastalar için pek çok koğuş var, hastalar o koğuşlarda kalıyorlar.

Bir koğuşun penceresinde, hasta bir çocuk türkü söylüyor, duyuyorum.

kokla-mak (f) : Bahçedeki çiçekleri kokladım, çiçekler çok güzel kokuyor.

koku (i) : Bu koku ne? Çok kötü kokuyor, çöpü atmadınız mı?

Bu sırada odadan dışarıya ilaç ve bozuk kan kokusu çıkıyor. İnsanlar koridorda bekliyorlar, bu kokuyu hissediyorlar, genizleri hafifçe ürperiyor ve bu koku renksiz bir badana gibi görünmüyor, uzun koridorun yüksek, çıplak duvarını sıvıyor.

kol (i) : Adam balkondan atladı, ölmedi ama kolu ve bacağı kırıldı.

kolay (s) : Sınav kolay değildi, sınav çok zordu.

koltuk değneği (i) : Bacağım kırıldı, iki ay koltuk değneğiyle yürüyeceğim.

Mithat Bey! Bu çocuğa anlatın, mutlaka koltuk değneği kullanacak. Bu halis “arthritis” (Eklem yangısı), bu hastalığın şakası olmaz, hastalık “extra-articulaire” (Eklemden ayrı romatizma) değil ki...

komşu (i) : Ayşe Hanım benim komşum, aynı apartmanda oturuyoruz, bir

konu (i) : Öğretmen bu derste yeni konu anlatacak. Hangi konuda konuşacağız?

konus-mak (f) : Kadınlar çok konuştular, hiç susmadılar.

Bir an oldu, sessizlik uzun sürdü ve dikkat çekti. Evin içi ve dışı susuyor. Bir ses işitmek istedim ve bu nedenle konuşmak istedim.

konuşma (i) : Başbakan ülke hakkında uzun bir konuşma yaptı.

konuştur-mak (f) : Ben konuşmak istiyorum ama Ayşe beni hiç konuşturmuyor, her zaman Ayşe konuşuyor.

kop-mak (f) : İple ağaca salıncak yaptık, ben sallandım ip koptu ben de yere düştüm.

koridor (i) : Doktor Bey’in odası bu koridorda değil, üst katta, koridorun sağında.

korkak (s) : Ali çok korkak, hiç cesur değil, her şeyden kokuyor, eve tek kalmıyor.

kork-mak (f) : Dün akşam korku filmi izledik, gece de çok korktuk, hiç uyumadık.

korku (i) : Çocuk kedilerden çok korkuyor, kedi korkusu nedeniyle sokağa çıkmıyor.

Küçük çocuklar çok benziyorlar. Onların anlayışlı gözleri var, bu gözleri korku ve acı derinleştiriyor. Onların yaşları küçük ama o yaşta ağır tecrübeleri var.

korkunç (s) : Adam karısını ve çocuklarını öldürdü, bu korkunç haberi ben de gazetede okudum.

Önce benim hastalığım, ona Dr. Ragıp'ı hatırlattıyor diye düşündüm, Nüzhet içinde mukayese yaptı, tahmin ediyorum. Bu benim için korkunçtu.

korkut-mak (f) : Arkadaşları Ali'yi korkutmak istediler, maske taktılar ve gece Ali'nin odasına gittiler.

koru-mak (f) : Polisler şehrimizi koruyorlar. Arabada emniyet kemeri bizi koruyor.

koş-mak (f) : Eve gece hırsız girdi, babam aniden uyandı, hırsız koştu kaçtı, babam da koştu hırsızı yakaladı.

Bayılmak derecesine geliyorum. Öteki asistanlar da koştular. Suyu eter damlattılar ve bana içirdiler.

kova (i) : Kovaya su koydum, bir bez aldım ve camları temizledim.

koy-mak (f) : Annem tabaklarımıza yemek koydu. Bardakları masanın üstüne koydum.

köpek (i) : Sokaktaki köpekler, kedileri kovaladılar.

köprü (i) : Deprem oldu, köprü yıkıldı, köprünün üstündeki arabalar denize düştü.

köpür-mek (f) : Kahveme süt koydum ve kaşıkla hızlı hızlı karıştırdım, süt köpürdü.
/ Annem dün akşam bana çok sinirlendi, annem köpürdü.

köşe (i) : Salonun köşesine babamın koltuğunu koyduk, diğer köşeye de babamın kitaplarını koyduk.

köşk (i) : Onlar çok zengin bir aile, İstanbul'da çok büyük köşkte oturuyorlar.

Köşkün bahçesinde Nureşan yanıma geldi, ben hiç bir şey sormadım ama o usulca dedi ki:

kötü (s) : Bu kahvenin tadı çok kötü, lütfen bana yeni bir kahve yap.

Bir an oldu, sessizlik uzun sürdü ve dikkat çekti. Evin içi ve dışı susuyor. Bir ses işitmek istedim ve bu nedenle konuşmak istedim. Fakat bilmiyorum, sesim nasıl çıkacak? Korkuyorum, belki sesim kötü çıkacak ve bu kötü durum artacak.

kucakla-mak (f) : Genç oğlan, sevgilisini havaalanında bekledi, kız uçaktan indi, koştu ve sevgilisini kucakladı.

kucaklaş-mak (i) : Annemi ve babamı çok özledim, dün sürpriz yaptım ve uçakla onların yanına gittim, annem beni gördü çok şaşırdı çok sevindi, hemen sarıldık, kucaklaştık.

kulak (i) : Çantamı sırtıma takıyorum, kulağıma kulaklığımı takıyorum ve müzik dinliyorum, okula gidiyorum.

Ah ben ruhumun içindeki ikinci ruhu biliyorum, o ruhun gözleri gizemi görüyor, kulakları esrarı duyuyor, her şeyi seziyor ve bana sezdiriyor ve beni aldatmıyor, ah içim beni hiçbir zaman aldatmıyor.

kullan-mak (f) : Çamaşırları yıkamak için çamaşır makinesi kullanıyorum.

kumral (s) : Kadının üç tane kızı var üç kızının rengi de farklı, bir kız esmer, bir kız kumral, bir kız sarışın.

kur-mak (f) : Saatimin alarmını saat altıya kurdum, altıda çalacak, sabah toplantı var.

kural (i) : Öğrenciler okulun kurallarına göre kıyafet giyiyorlar.

kurdele (i) : Anneme bir hediye aldım, hediyeyi kutuya koydum ve kutuyu kurdele ile bağladım.

kurnaz (s) : Ali çok zeki ve kurnaz bir çocuktur.

kurtar-mak (f) : Evde yangın çıktı, itfaiyeci eve girdi ve evdeki insanları yangından kurtardı.

Doktorluk, bu bacağı ve bu genci kurtarmaktır.

kurtul-mak (f) : Dün denizde çok dalga vardı, gemi devrildi, gemici denize düştü ama gemici biraz yüzdü ve kurtuldu.

kuru-mak (f) : Çamaşırları balkona astım, balkonda kuruyorlar.

kuş (i) : Küçük bir kuş almak ve evde beslemek istiyorum.

kutu (i) : Anneme hediye aldım, hediyeyi güzel bir kutuya koydum ve anneme verdim.

kuvvet (i) : dün üç saat yürüdük, çok yorulduk, ayaklarımda hiç kuvvet kalmadı.

Beyaz gömlekli, güçlü kuvvetli adam parmağıyla beni işaret etti, yüksek sesle çağırdı.

kuzu (i) : Dün dedemin koyunu, küçük bir kuzu doğurdu, iki inek, beş koyun şimdi bir de kuzuları var.

Sen neler söylüyorsun kuzum? Ben bir şey anlamıyorum ki...

küçük (s) : Çocuk küçük elleriyle, büyük kutuyu annesine verdi.

Küçük çocuklar çok benziyorlar. Onların anlayışlı gözleri var, bu gözleri korku ve acı derinleştiriyor. Onların yaşları küçük ama o yaşta ağır tecrübeleri var.

küçümse-mek (f) : Ali arkadaşının doğum günü partisine gitmek istedi, ama yeni elbisesi yoktu, Ali eski bir elbiseyle partiye gitti, arkadaşları Ali'ye güldüler, Ali'yi küçümstediler.

L

laf (i) : Ali çok üzgündü, bugün okula geldi, oturdu, ders dinledi ve eve gitti, tek laf söylemedi.

lamba (i) : Apartmanda bizim kattaki ışık yanmıyor, ben de yeni bir lamba aldım ve taktım.

layık (i) : Anneme çok pahalı bir yüzük aldım, benim annem çok değerli, anneme de pahalı bir yüzük layık.

lazım (i) : Kek yapacağım bana üç yumurta ve süt lazım, bakkaldan alır mısınız?

Çare yok... Bu fistüllerin iki tanesi yeni. Kürtaj lazım... Hatta sonra alçı bile lazım... Artık eklemi de feda edeceğiz. Yoksa bu dizi kurtarmak mümkün değil. İltihap şiddetli...

limon (i) : Dün akşam güzel bir salata yaptım, salataya bol limon sıktım.

lokma (i) : Sabah kahvaltı yapmak için vaktim yoktu, bir lokma ekmek ve peynir attım ağızıma, hemen çıktım evden.

lütfen (z) : Lütfen camı açar mısınız? Lütfen sessiz olun. Lütfen beni affet.

lüzum (i) : Doğum günümde hediyeye lüzum yoktu, neden hediye aldınız, ben çocuk muyum?

M

macera (i) : Gençler macera yaşamak istiyorlar ve başka şehirleri, başka ülkeleri geziyorlar.

madam (i) : Yıllar önce sokağımızda Fransız bir adam yaşadı.

madde(i) : Bu bidonlarda tehlikeli maddeler var, lütfen dikkatli olun.

mademki (b) : Mademki gelmeyeceksin, neden aramıyorsun ve haber vermiyorsun?

maden (i) : Bu dağların altında değerli madenler var, madenciler bu dağdan maden çıkarıyorlar.

mahalle (i) : Ben Akasya Mahallesi, Lale Caddesi, Gül Sokakta oturuyorum.

mahkeme (i) : Katil adam mahkemeye çıktı, mahkemede hakim katil adama yirmi beş yıl hapis cezası verdi.

mahkum (i) : Hapishanedeki mahkumlar, hapishanenin bahçesinde dolaşıyorlar.

mahluk (i) : Bir gün kıyamet kopacak dünya ve dünyadaki bütün mahluklar yok olacaklar.

mahşer (i) : Kıyamet günü insanlar ölecekler sonra mahşer yerinde insanlar dirilecekler.

mahvet-mek (f) : Ödevim masanın üstündeydi, kardeşim masanın üstüne su döktü ve ödevimi mahvetti.

mahvol-mak (f) : Ödevim masanın üstündeydi, kardeşim masanın üstüne su döktü, ödevim mahvoldu.

mana (i) : Kapımın önünde bir demet çiçek vardı, bu çiçekleri kim bıraktı, bu çiçeklerin manası ne şimdi?

manalı (s) : Yalan söyledin ve sanırım annem anladı, çünkü manalı manalı yüzüme baktı.

manevi (i) : Ailem her zaman maddi ve manevi yanımda oldular bana destek verdiler.

mantık (i) : Dünyada bazı olaylar oluyor, bu olayları akılla, mantıkla açıklamak mümkün değil.

manzara (i) : Deniz manzaralı bir evim olsun istiyorum, her sabah uyanmak ve denize bakmak istiyorum.

masa (i) : Masanın üstüne kitaplarımı ve defterlerimi koydum sonra ders çalıştım.

Pencerenin yanında bir ot minderi. Minderin yanında yemek masası. Masanın yanında iki sandalye.

maşallah (ü) : Dün otobüste bir bebek gördüm, maşallah çok güzel bir bebektir.

matematik (i) : Bugün matematik ve fizik dersim var.

mavi (i) : Sabah uyandım, pencereden gökyüzüne baktım, gökyüzü maviydi, beyaz bulutlar vardı.

Yüksek, çıplak, mavi, dümdüz, dimdik duvarlar.

mecbur (i) : Yaşamak için yemek yiyoruz, su içiyoruz, yaşamak için bunlara mecburuz.

İşte, ben bu kahkahalardan ürkiyorum bu nedenle konuyu değiştirdim, buna mecbur oldum.

meçhul (i) : Dün cüzdanımı kaybettim, nerede bilmiyorum, meçhul.

Ruhum karartularla, sessiz ve şekilsiz gölgelerle, sanki eşyaların arkasına bir hayalet saklanıyor gibi kendini göstermiyor, bu meçhul varlıklar beni korkutuyor, içim bu varlıklarla dolu.

mektup (i) : Genç kız, sevgilisine uzun bir mektup yazdı, aşkını anlattı.

melun (s) : O melun adam neden hala bu eve geliyor, bir daha bu eve gelmesin!

memnun (i) : Sınava girdim ve çok iyi bir üniversite kazandım, sonuçtan çok memnunum.

mendil (i) : Arkadaşım çok üzgündü ve ağladı, ona sarıldım sonra bir mendille gözyaşlarını sildim.

Minderin üstünde ıslak, buruşuk bir mendil.

menfaat (i) : İnsanlar yardım için değil, sadece menfaatleri için buraya geliyorlar, bu çok kötü bir durum.

merak et-mek (f) : Haydi anlat dün akşam ne konuştunuz, çok merak ettin, çabuk anlat.

Hastalıkla ilgili her şeyi öğrenmek istiyorum, bu doktor da bu merakımı biliyor.

meraklı (s) : Ayşe Teyze çok meraklı bir kadın, bütün gün pencerenin kenarında oturuyor, insanlara sorular soruyor; sen neden buraya geldin, sen kimi arıyorsun, sen kimi bekliyorsun?

merdiven (i) : Evimiz dördüncü katta, her gün bu merdivenlerden iniyorum ve çıkıyorum.

merhamet (i) : Dün bir adam bayıldı ve yere düştü, insanlar adama yardım etmediler, sadece adama baktılar, insanlarda merhamet duygusu kalmadı.

Her talihsiz insan gibi ben de basit bir şakada bile bir merhametten, bir teselliden şüphe ettim. Kendime güvenimi o kadar kaybettim.

mert (s) : Ali çok mert bir çocuk, arkadaşını korumak için korkmadı diğer çocuklarla kavga etti.

mesafe (i) : Ali'nin evi ile Ayşe'nin evi arasında kısa bir mesafe var, onlar her gün görüşüyorlar.

Derhal büyük mesafeleri, çayırları, dağ başlarını özliyorum: Bir hareket, bir şey istiyorum, nasıl olacak bu önemli değil.

mesela(s) : Düşünelim, mesela şimdi tatildeyiz ve güneşleniyoruz, ne güzel değil mi?

- *Mesela bizim Nüzhet'i mesut edecek mi?*

Ciddi bir kıyaslama yapıyor gibi sustum sonra cevap verdim:

mesele (i) : Bu meseleyi yarın toplantıda tartışacağız.

Yine sustum. Nüzhet anlattı. Fakat artık sözleri önemli değildi, sesine dikkat ettim ve bu mesele hakkında ne düşünüyor, anlamak istedim.

meslek (i) : Babamın mesleği doktorluk, annemin mesleği öğretmenlik.

meşgul (i) : Bugün çok meşgulüm, lütfen yarın görüşelim.

meydan (i) : Arkadaşarımla Taksim Meydanı'nda buluşacağız.

mezar (i) : Adam öldü, adamı mezarlığa götürdüler ve mezara gömdüler.

mezarlık (i) : Mezarlık, mezarlarla dolu, mezarlarda ölü insanlar var.

mezun (i) : Kardeşim bu yıl üniversiteden mezun olacak.

mırıldan-mak (f) : Ali salonda geldi, bir şeyler mırıldandı ama ne dedi, anlamadım.

Bu sözüm onu epey düşündürdü. Aramızda hislerimiz hiç bu kadar soyunmadı. Hafif kolumu sıktı ve sesi aniden alçaldı, mırıldandı:

mısra (i) : Şiirin ilk mısrasını okudum ve çok etkilendim.

mikrop (i) : Ellerini dikkatli yıka lütfen, parka gidiyorsun eline pek çok mikrop bulaşıyor.

Benden mi bahsettiler? Başka ihtimal var mı? Aradım ama bir tane bile yok. "Mikrop" kelimesini hatırlıyorum. Sanki ismimi söylüyorlar, eminim benden bahsediyorlar.

muamele (i) : Annem bugün bankaya gitti, banka memurun kötü muamelesi annemi çok kızdırdı.

muayene (i) : Çok hastayım, hastaneye gideceğim, doktor beni muayene edecek.

Ben de o muayene odasının ve pek çok muayene odalarının önünde senelerce bekledim.

mum (i) : Bazı geceler ışıkları kapatıyorum, mumları yakıyorum, güzel bir müzik açıyorum ve dinleniyorum.

Oynak başı, kımıldamıyor ve mum ışığının sallantıları içinde uzuyor, kısılıyor.

mutlaka (z) : Ayşe bana söz verdi, doğum günüme mutlaka gelecek.

Yavrum! Sonra bütün bacağını kaybedeceksin. Mutlaka bir koltuk değneği lazım. Bak yürüyorsun ama zahmet çekiyorsun.

mutlu (s) : Yarın annem İstanbul'a gelecek, sınavlarım çok başarılı geçti, bugün çok mutluyum.

muzip (s) : Ali çok muzip bir çocuktur, şakalar yapıyor, insanları güldürüyor.

mücadele (i) : İki rakip takım arasında mücadele hala devam ediyor.

Bu korkunç tesadüf beni bitirdi. Mithat Bey de bu haberin bendeki etkisiyle mücadele etmedi, çünkü çok zayıftı, bunun için kuvveti yoktu.

müdür (i) : Müdür, dün bizimle toplantı yaptı.

mühim (s) : Hemen eve gel, seninle çok mühim bir konu konuşacağım, hemen gel.

Bu odada bir şey var, bu odada mühim bir şey var. Merak ediyorum. Anlamak istiyorum, beni bir sessizlik karşıladı ve ben bu sessizliği yenmek istiyorum.

mükemmel (s) : Ali yeni bir araba aldı, çok güzel, pahalı, spor, mükemmel bir araba.

Pansumanı bitirin, sonra röntgene götürsünler... Doktora söyleyin vaka önemli, gayet mükemmel bir radyografi lazım...

mümkün (i) : Bugün dışarı çıkmayacağım, bu mümkün değil, çünkü çok ödevim var.

Her şey mümkün. Hatta sadece senin değil, belki yarın bir kaza olacak ve benim bacağım da kesilecek, bu da mümkün.

münakaşa (i) : Münakaşaya gerek yok, lütfen tartışmayın, sakın olun ve sakın sakın konuşun.

Aşağı katta yemek odasının önünden geçtim bu sırada sert ve yüksek sesli bir münakaşa duydum

müsaade (i) : Ablam konsere gitmek için babamdan müsaade istedi, babam da müsaade etti, ablam konsere gitti.

müsait (s) : Ayşe yarın müsait misin, yarın size gelmek istiyorum, biraz sohbet ederiz.

müthiş(s) : Ayşe parti için çok güzel bir elbise giydi, Ayşe müthiş görünüyor.

Evimize geldik. Felaket daha o gece başladı. Müthiş bir sancı, uyutmuyor. Kıvranyorum. Gece yarısından sonra annemi uyandırdım. Sıcak pansumanlar (faydasız). Dehşetli ifrazat. Sargılar dayanmıyor. Birkaç saat içinde fevkalade zayıflıyorum, yanaklarım çöktü. Sararıyorum.

N

nadir (s) : O lokanta bana çok uzak, bu nedenle çok nadir oraya gidiyorum.

Nüzhel'le alay ettim, bu çok nadir oluyor. Fakat bazen vücudu hareket ediyor ve benim alayım arzuya çeviriyor ve beni öldürüyor.

nafile (i) : Nafile uğraşıyorsun, sınav çok zor ve kazanmak imkansız.

nasıl (z) : Yemek nasıl, lezzetli mi? Nasılsın, iyi misin?

Fakat bilmiyorum, sesim nasıl çıkacak? Korkuyorum, belki sesim kötü çıkacak ve bu kötü durum artacak.

neden (z) : Dün neden okula gelmedin?

nedeniyle (z) : Ali hastalık nedeniyle bu hafta okula gelmeyecek.

nedenle (z) : Dün çok üşüdüm bu nedenle bugün çok hastayım.

nefes (i) : Sabah yataktan kalıyorum, pencereyi açıyorum ve derin derin nefes alıyorum.

Sık sık nefes aldı. Şalı biraz açıldı, göğsünü gördüm ve yepyeni bir Nüzhel keşfettim.

nefret et-mek (f) : Çocuk asla sebze yemek istemiyor, sebzedden nefret ediyor ama meyveleri seviyor.

Herkes yalandan nefret ediyor ve yalan söylüyor. Ben herkesten fazla nefret ediyorum ve herkesten az yalan söylüyorum. Benim mizacım böyle.

nerede (z) : Benim çantam nerede, odama baktım ama odamda yok, nerede?

nereden (z) : Bu saatte nerden geliyorsun, işten mi geliyorsun?

neresi (z) : Neresi daha güzel, burası mı, şurası mı? Şurası daha güzel, deniz manzarası var.

nereye (z) : Bu otobüs nereye gidiyor, Taksim'e mi gidiyor?

neşe (i) : Ablamın bebeği evimizin neşesiydi.

neşeli (s) : Ayşe her zaman çok neşeli bir kızdır, insanlara her zaman gülümser.

neyse (b) : Sana bir şey söyleyeceğim, neyse vazgeçtim söylemeyeceğim.

niçin (z) : Geleceğim dedin, neden gelmedin?

nihayet (i) : Çok çalıştım, çok yoruldu ve nihayet ödevim bitti.

Dizi çözdüler, bir pensle, sargıyı, pamuğu yukarı kaldırdılar, bir göz attılar sonra yaralara eğildi. Bir saniyeden fazla bakmadı, hemen doğruldu. Gözleri önce yüzümde, vücudumda gezindi, nihayet gözlerimde durdu.

nokta (i) : Siz anlatıyorsunuz ama ben bu noktada size bir soru sormak istiyorum. İki kardeş kavga etti, anne bu noktada iki kardeşe de bağırdı ve onları susturdu.

Bünye! Bünye... En önemli nokta bu. Çok yiyin! Bunları biliyorsunuz... Fakat haydi bakalım, işte yemeğiniz geldi... Bunu bitirin... İyi çiğneyin

normal (s) : O adam deli ama hareketleri çok normal, anormal değil.

Bu sözleri gayet normal ve ilgisiz söylemek istedim; hatta ilgimi gizleme için yastığımın altındaki mendili arıyor gibi yaptım.

not (i) : Anneme küçük bir not yazdım, buzdolabının üstüne yapıştırdım ve evden çıktım.

O

ocak (i) : Yılın ilk ayı ocak, ikinci ayı ise şubatır.

oda (i) : Evimizde üç oda, bir salon, bir mutfak, iki banyo ve bir de küçük balkon var.

Ben de o muayene odasının ve pek çok muayene odalarının önünde senelerce bekledim.

oğlan (i) : Kadının iki oğlan bir de kız çocuğu vardı.

oğul (i) : Kadının bir oğlu bir de kızı vardı.

okşa-mak (f) : Anne, kızının saçlarını okşadı, kızın sevdi, kızının saçlarını yanaklarını öptü.

Mithat Bey ıslak elleri ile alınımı okşadı.

oku-mak (f) : Ayşe kitaplıktan bir kitap aldı, koltuğa oturdu ve kitabı okudu.

okul (i) : Öğrenciler her sabah okula gidiyorlar.

ol-mak (f) : Ayşe'nin dün bir bebeği doğdu, Ayşe dün anne oldu.

olay (i) : Bu kaza, çok büyük ve korkunç bir olay.

oluş-mak (f) : Dün çok kar yağdı, sabah pencereden yüksek yerlere baktım, karlardan küçük dağlar oluştu.

oluştur-mak (f) : Çok kar yağdı, karlar küçük kar dağları oluşturdu.

omuz (i) : Dün akşam babam çok yorgundu, ben de babamın omzuna, boynuna ve sırtına masaj yaptım.

onayla-mak (f) : Müdürle yeni projemiz hakkında konuştum, müdür de onayladı, yarın yeni projeye başlıyoruz.

onur (i) : Onur bir insan için hayattaki en önemli kavramdır.

operatör (i) : Yarın hastaneye gideceğim, operatör beni muayene edecek ve haftaya da ameliyat edecek.

Bu akşam Erenköy'e gideceğim... Yarın öğleden önce fakülteye gideceğim: Mithat Bey orada. Bir kere de o görsün, belki öteki operatörlere gösterecek, onlar da özel muayene gibi bir şey yapacaklar.

orta (i) : Hangi boy pizza alacağım, küçük boy mu, orta boy mu, büyük boy mu?

ortaklık (i) : Sabah sokağa çıktım, ortaklık sakindi. Bu günlerde ortaklık çok karışık, lütfen dikkatli ol.

ot (i) : İnekler ot ile besleniyorlar.

otur-mak (f) : Misafirler salondaki koltuklara oturdular, ben ve annem de sandalyeye oturduk.

oturt-mak (f) : Anneannem çok yaşlı, çok yavaş yürüyor, anneannemin kolundan tuttum ve anneannemi koltuğa oturttum.

oyala-mak (f) : Şimdi Ali gelecek, sen biraz Ali'yi oyala, biz sürpriz pastanın mumlarını yakalım.

oyalan-mak (f) : Film on dakika sonra başlayacak ama sen oyalanıyorsun, ellerini yıkıyorsun, anneni arıyorsun, kitap arıyorsun... geç kalıyoruz, oyalanma hemen çıkalım.

oyna-mak (f) : Çocuklar parkta oyun oynuyorlar.

oynat-mak (f) : Bebeğin annesi markete gitti, ben de bebeği oynatıyorum.

oysa (b) : Sınavdan kötü not aldım, oysa çok iyi geçti.

Aile, akraba, arkadaş, beni her gün en büyük operatörlere götürdüler. Oysa bu uzamlar beni yedi sene içinde pek çok defa gördüler zaten.

oyun (i) : Çocuklar oyuncaklarla oyun oynuyorlar.

oyuncak (i) : Çocuk odasına gitti ve odasında oyuncaklarıyla oynadı.

Ö

öbür (s) : O elmayı istemiyorum, öbür elmayı istiyorum.

öfke (i) : Neden bu kadar sinirlisin, ne oldu, bu ne öfke?

öğle (i) : Bu ilacı günde üç defa alacaksınız, sabah bir tane, öğle bir tane, akşam bir tane alacaksınız.

öğrenci (i) : Sınıfta yirmi dört öğrenci var.

öğren-mek (f) : Bugün okulda yeni bir konu öğreneceğiz.

Neler oldu öğrenmek istedi ama hiç soru sormadı, belki istedi ama başarılı olmadı veya soruya gerek yoktu, gözlerini benden ayırmadı.

öğret-mek (f) : Öğretmen bize yeni bir konu öğretti.

öğretmen (i) : Matematik öğretmenimiz, genç ve güzel bir kadın.

ölç-mek (f) : Annem kek yapacak, bardakla unu ve şekeri ölçtü, kekin içine koydu.

ölçü (i) : Bu kek için iki ölçü un, bir ölçü şeker kullanıyoruz.

öldür-mek (f) : Katil, elindeki silahla masum adamı öldürdü.

ölü (i) : Hırsız evdeki parayı çaldı ve adamı öldürdü, ambulans ölü adamı hastanenin morguna götürdü.

Bak! dedi. Dişler! Biliyor musun? İnsan ölüyor ve sonra dişlerine bir şey olmuyor, son nefesinde dişler nasıl, öyle kalıyor. Burada, ölünün ağzına bakıyoruz ve hayatında dişlerine ne kadar özen gösterdi anlıyoruz... Bak, şurada bir çürük diş...

ölüm (i) : Adam kalp krizi geçirdi ve öldü, bu ani ölüm ailesini çok üzdü.

ölümlü (s) : İnsanlar neden savaşıyorlar, bu ölümlü dünyada savaşa ne gerek var?

önce (z) : Sabah uyanıyorum, önce duş alıyorum, sonra kahvaltı yapıyorum.

Bu akşam Erenköy'e gideceğim... Yarın öğleden önce fakülteye gideceğim: Mithat Bey orada. Bir kere de o görsün, belki öteki operatörlere gösterecek, onlar da özel muayene gibi bir şey yapacaklar.

önceki (s) : Bu sınavım iyi geçti ama önceki sınavım çok daha iyi geçti.

öncelikle (z) : Bugün evde temizli yapacağız, öncelikle kirli çamaşırları çamaşır makinesine atalım, sonra evi süpürelim ve camları silelim.

ön (i) : Durak, okulun önünde. Tiyatro salonunda en öne oturduk.

Vücudumu büyük bir korku ile öne doğru eğdim, dizim üstüne kapandım. Operatörü gördüm, bana doğru geliyor. O zaman saygı ve utançla biraz doğruldum.

önem (i) : Bu konuyu ali'ye anlattım ama Ali pek önem vermedi, ben anlattı ama o hiç ilgilenmedi.

Nurefşan korktu, çünkü belki ben bu konuya önem vermeyeceğim ve çabuk çabuk şunları söyledi:

önemli(s) : Bu toplantı benim için çok önemli, bu toplantı için çok iyi hazırlanacağım.

Bünye, bünye. Sizin için bu her şeyden daha önemli! Hastalığınız bünye ve mevzii ile ilgili. Bol hava, güneş, özellikle deniz havası...

öp-mek (f) : Ali, Ayşe'yi öptü ve Ayşe'den özür diledi.

ört-mek (f) : Bebek uyudu, annesi bebeğin üstüne bir battaniye örttü. Kadın başına beyaz bir örtü örttü ve namaz kıldı.

örtü (i) : Annem masanın üstüne beyaz mavi kareli bir örtü örttü.

örtülü (s) : Annem namaz kılmak için başına beyaz bir örtü örttü, beyaz örtülü başı ile annem bir melek gibiydi.

öteki (z) : O kitabı değil, öteki kitabı verir misin lütfen bana.

Ona dikkatle bakıyorum, gözlerimi onunla dolduruyorum, öteki eşyaları görmek istemiyorum, onun gözlerimdeki aksini saf bırakmak istiyorum.

öt-mek (f) : Kuşlar ağacın dalına kondu, ötüyor, kuşların sesi çok güzel.

öv-mek (f) : Öğretmen Ali'nin annesiyle konuştu, öğretmen Ali hakkında çok güzel sözler söyledi, öğretmen Ali'yi övdü.

öyle (s) : Ayşe çok üzgündü, sürekli ağladı, Ayşe'yi öyle görmek beni de çok üzdü.

Allah aşkına, oğlum, kitap alıyorsun önce ilk sayfalarını biraz oku... Öyle uzun uzun tasvirler olmasın. Gece o meyhane rüyama girdi. Sen kitap okuyorsun, ben romana rüyada devam ediyorum.

özel (s) : Seninle özel bir konuda konuşmak istiyorum, bu özel konuyu telefonda konuşmayalım, yarın buluşalım ve yüz yüze konuşalım.

özellikle (z) : Meyveleri çok seviyorum, özellikle çilek ve muz çok seviyorum.

Bünye, bünye. Sizin için bu her şeyden daha önemli! Hastalığınız bünye ve mevzii ile ilgili. Bol hava, güneş, özellikle deniz havası...

özen-mek (f) : Yarın annemin arkadaşları bizim evimize gelecek, annem bu nedenle yemekler çok daha fazla özendi ve çok güzel yemekler hazırladı.

özle-mek (f) : Annemi çok özledim, hafta sonu annemin yanına gideceğim.

P

pahalı (s) : Bu telefon bin lira ama sen bin iki yüz liraya aldın, neden bu kadar pahalıya aldın?

pamuk (i) : Dün sokakta düştüm ve dizim kanadı, annem pamuk ve tentürdiyotla yaramı temizledi.

pansuman (i) : Dün merdivenler düştüm, bacağıım çok acıdı ve çok kanadı, bacağıımda büyük bir yara var, bir hafta eczaneye gideceği ve yarama pansuman yapacaklar.

Halim de fenaydı: İştahım kaçtı. Yaralarım fena. Ağrılar çoğaldı. Eczanede pansuman yaptırdım, o zaman eczacı kötümser gözlemlerini benden gizlemedi. Rengim soluyor.

pantolon (i) : Ali toplantı için, siyah pantolon ve siyah ceket, içine de beyaz gömlek giydi.

para (i) : Bu elbise kaç para? Cüzdanımda hiç para yok.

parça (i) : Çocuk makasla kağıdı kesti ve dört parçaya böldü.

Biz evvelki yatak odasından parça parça hayaller.

parçala-mak (f) : Kız mektubu okudu, çok sinirlendi ve mektubu yırttı, parçaladı.

parçalan-mak (f) : Vazo yere düştü ve parçalandı.

parla-mak (f) : Gece yıldızlar gökyüzünde parlıyorlar.

parlak(s) : Ayşe, ablasının düğününde parlak kumaşlı bir elbise giydi.

parmak (i) : Bir elimizde beş parmağımız var, ellerimizde on, ayaklarımızda on parmak var.

paşa (i) : Dedem askerde paşaydı.

Paşa benim uzak akrabamdı ve beni her zaman çok sevdi.. Ben dört beş yaşındaydım hatırlıyorum o zaman bile benimle saatlerce konuştu. Onun hayatındaki küçük şeylerin içinde benim de önemim vardı.

paylaş-mak (f) : Dolapta bir elma vardı, bir elmayı kardeşimle patlaştık, yarım elma kardeşim yedi, yarım elma ben yedim.

pek (s) : Yemek pek lezzetli değildi. Doğum gününe pek çok insan geldi. Dün pek çok defa seni aradım.

Ben de o muayene odasının ve pek çok muayene odalarının önünde senelerce bekledim.

peki (e) : Ali dün hastaydı ve okula gelmedi, peki sen neden dün okula gelmedin?

Peki ama bunları bana niçin söylüyorsun?

pembe (i) : Kırmızı renk ve beyaz renk karışıyor, pembe renk oluyor. Kızın pembe gömleği çok güzel.

pencere (i) : Sabah uyanıyorum ve penceremi açıyorum, pencerede sokağa bakıyorum.

perde (i) : Sokaktaki insanlar pencereden benim odamı görüyorlar ben de bu nedenle pencereye perde taktım.

peri (i) : Kızım masallardaki perileri çok seviyor, doğum gününde peri kostümü giymek istedi.

pişman ol-mak (f) : Dün kardeşime çok kızdım ve çok bağırdım sonra pişman oldum ve çok üzüldüm.

piyano(i) : Ayşe boş zamanlarında gitar ve piyano çalıyor.

polis (i) : Polisler hırsızı yakaladılar ve karakola götürdüler.

postacılık (i) : Postacılık zor bir meslek, sokaklarda geziyorlar ve insanlara mektup dağıtıyorlar.

postacı (i) : Kapı çaldı, kapıyı açtım postacı mektup getirdi.

postane (i) : Postaneye gittim ve arkadaşıma bir mektup gönderdim.

psikoloji (i) : İstanbul'daki depremden sonra Ali'nin psikolojisi bozuldu.

R

raf (i) : Kitaplığın ikinci rafında kırmızı bir kitap var, o kitabı vana verir misin?

rağmen (e) : Hastalığına rağmen Ali de geldi ve bize yardım etti.

rahat (s) : O koltukta rahat mısın? Ben dışarı çıkıyorum, sen evde rahat rahat çalış.

Odaya benimle beraber girdi. Etrafına bakıyor, ben daha çok rahat edeyim istiyorum. Bu nedenle odada başka ne yapacağım diye bakıyor, ama başka bir şey yok bu nedenle canı sıkılıyor.

rahatla-mak (f) : Hastaneden iyi haberler aldık ve hepimiz çok rahatladık.

rahatlık (i) : İyi geceler, Allah rahatlık versin.

rahatsız (s) : Dün gece kedinin sesi biz çok rahatsız etti.

razı (i) : Siz dersler saat onda başlasın diyorsunuz ama herkes razı mı, bu kararı herkes kabul ediyor mu?

reçete (i) : Doktor bana bir reçete yazdı, reçeteyi eczaneye götürdüm, eczacı reçeteye baktı ve bana ilaçlarımı verdi.

reddet-mek (f) : Ali Ayşe'ye evlenme teklif etti, ama Ayşe teklifi reddetti, Ali çok üzüldü.

renk (i) : Güneşin rengi sarı, denizin rengi mavi, bahçenin rengi yeşil.

renkli (s) : Çocuğun doğum günü için renkli balonlar aldık.

renksiz (i) : Renksiz duvarlar, insanları strese sokuyor.

resim (i) : Dedemin resmini çerçeveye koydum ve odamın duvarına astım.

rica et-mek (f) : Rica ediyorum, biraz daha dikkatli olun. Rica ederim beni rahatsız etmeyin.

rol yap-mak (f) : Oyuncu sahnede çok iyi rol yapıyor.

roman (i) : Bu romanı çok beğendim, bir haftada okudum ve bitirdim.

M. Lavaredin kırk beş parası” , “Çalgıcının seyahati” romanlarına Paşa çok güldü. “Çalgıcı”yı iki defa okudum. Nüzhet’e edebi romanlar götürüyorum. Biz babasıyla oturuyoruz o, odasına çıkıyor ve bu kitapları okuyor.

röntgen (i) : Dün merdivenlerden düştüm hastaneye gittim, doktor röntgen istedi, röntgen çektirdim, doktor röntgene baktı ve anladı, benim ayak kemiğim çatladı.

Pansumanı bitirin, sonra röntgene götürsünler... Doktora söyleyin vaka önemli, gayet mükemmel bir radyografi lazım...

ruh (i) : Seni çok özleyorum, bu özlemi ruhumun derinliklerinde hissediyorum.

rüya (i) : Dün gece yatağıma yattım, uyudum, rüyamda annemi gördüm.

Yorganı açtım, onu almak ve odasına götürmek istedim, o zaman uyandı, silkindi ve yatağın ortasında oturdu. İki elimi de tuttu. Gözleri dalıyor. Galiba bir rüya gördü ve bu rüya şimdi devam ediyor.

rüzgar (i) : Dışarıda çok rüzgar var, ağaçların dalları sallanıyor.

Arkamda balkon kapısı açıktı, balkon kapısından hafif bir rüzgar girdi. Rüzgar salona ıhlamur ve gül kokusu getirdi.

S

saadet (i) : Kadının dün yeni bir bebeği doğdu, herkes çok mutluydu, bebek aileye saadet getirdi.

saat (i) : Film saat kaçta başlayacak? Affedersiniz saat kaç? Saat kaçta ders başlıyor?
Yarım saat ben onun yanında oturayım, sonra seninle bahçeye gidelim ve oturalım.

saatlerce (z) : Dün o haber beni çok üzdü, saatlerce odamda ağladım. Onu saatlerce bekledim ama gelmedi.

Paşa benim uzak akrabamdı ve beni her zaman çok sevdi.. Ben dört beş yaşındaydım hatırlıyorum o zaman bile benimle saatlerce konuştu. Onun hayatındaki küçük şeylerin içinde benim de önemim vardı.

sabah (i) : Haydi uyuyalım, sabah erkenden İstanbul'a gideceğiz. Yarın sabah beraber kahvaltı yapalım mı?

Fakat sabaha kadar nasıl sabredeceğim? Ah çok istiyorum, şimdi Nüzhet yine odama gelsin...

sabır (i) : Pek çok dertlerim var ve çarem yok, bu dertlere dayanmak çok zor, Allah'ım bana sabır ver.

sabırsızlan-mak (f) : Ayşe masanın üstündeki hediyeleri gördü, çok sevindi ve heyecanlandı, çok sabırsızlandı, daha fazla beklemedi ve hemen hediyelerini açtı.

sabırsızlık (i) : Bu ne sabırsızlık! Biraz daha bekle lütfen parti bir saat sonra başlayacak.

sabret-mek (f) : Ofiste pek çok problem var, İş arkadaşlarımı ve müdürü de hiç sevmiyorum, işi bırakmak istiyorum ama sabrediyorum bir sene daha çalışacağım.

saç (i) : Kızın saçları sarı, gür ve upuzundu. Adam banyoda saçlarını taradı. Kız saçlarını topladı.

saçma (s) : Bu saçma sözlerine kimse inanmıyor. Lütfen biraz sus, çünkü çok saçma konuşuyorsun.

sade (s) : Ben kahveyi sade seviyorum, süt ve şeker istemiyorum.

sadece (z) : İstanbul'a sadece seni görmek için geldim. Ben tokum, sadece bir bardak çay içeceğim.

Hemen boynuna sarılmak istedim. Bu sözler benim için aşk güvencesiydi. Bir anda pek çok şey öğrendim zannettim, fakat biraz düşündüm, bu sadece bir teselliydi, anladım ve az önceki kederim arttı.

saf (s) : Ayşe çok saf bir kız, hiç kötü şeyler düşünmüyor, hiç yalan söylemiyor.

sağ (s) : Kalbimiz vücudumuzda sağ tarafta değil, sol tarafta.

sağır (s) : Sağır mısın? Kulağın duymuyor mu, sana sesleniyorum ama duymuyorsun.

sağlam (s) : O çok sağlam bir kadındır, eşi ve iki çocuğu depremde öldü ama o kadın şimdi çalışıyor ve diğer üç çocuğuna bakıyor.

sağlık (i) : Sağlık insanlar için bu hayattaki en önemli kavramdır.

Sonra bunu fark ettim ve kapıya arkamı döndüm, yüzümü tamamıyla Paşa'ya çevirdim: Bu sırada dizimi incitmemek için hususi bir hareket yaptım. Paşa bu hareketime dikkat etti ve sağlığımlı sordu.

sağlıklı (s) : Ali çok sağlıklı bir bebek, hiçbir hastalığı yok, çok iyi.

sahip ol-mak (f) : Onların bir evi var, arabası yok ama bu hafta yeni bir arabaya sahip olacaklar.

sahne (i) : Tiyatro oyuncularını sahneye çıktılar ve oyunlarını oynadılar, sahnedeki oyuncularını seyirciler ayakta alkışladılar.

sakallı (s) : Bebek, sakallı adamı gördü ve çok ağladı, çünkü

sakat (s) : Genç futbolcu maçta düştü ve çok kötü sakatlandı, sakat futbolcu bir daha futbol oynamayacak.

sakin (z) : Çocuk hiç yaramazlık yapmadı, masaya oturdu ve sessiz sakin resim yaptı.

Konulara sakin ve yavaş giriyor, öyle konuşuyor. Sesi hafifçe titrek. Her sözünde ölçü hâkim: Rakam, mesafe, çizgi, harita, sayı.

sakla-mak (f) : Kadın altınlarını ve paralarını bankadaki kasada saklıyor.

saklan-mak (f) : Çocuk, annesinden korktu ve koştu masanın altına saklandı.

salatalık (i) : Domates ve salatalıkları doğradım ve çok güzel bir salata yaptım.

saldır-mak (f) : Adam gece uyandı ve evde hırsızını gördü, hırsız kaçmadı, adama saldırdı ve adamı dövdü.

salla-mak (f) : Bayramda insanlar ellerinde bayraklarla sokağa çıktılar, insanlar bu bayrakları salladılar, marşlar söylediler ve yürüyüş yaptılar.

sallan-mak (f) : Parkta küçük bir kız salıncağa bindi ve salıncakta sallandı.

salon (i) : Evimizde iki oda bir salon, iki banyo ve bir mutfak var.

samimi (s) : Ayşe çok samimi bir kız, sınıfa geliyorum arkadaşlarımı öpüyorum, bazı kızlar uzaktan öpüyorlar beni ama Ayşe öyle değil, Ayşe gülümsüyor ve sıkı sıkı sarılıp beni öpüyor, onu çok seviyorum.

sanat (i) : Sanatın pek çok dalı vardır; sinema, tiyatro, müzik, edebiyat, resim...

sancı (i) : Çok sancım var, gece hiç uyumadım, hala sancım devam ediyor, şimdi doktora gideceğim.

sancılan-mak (f) : Hamile kadın gece aniden sancılandı hemen hastaneye götürdüler ve kadın hastanede doğum yaptı, şimdi bir bebeği var.

san-mak (f) : Ben bugün sınav var sandım ve okula gittim, ama sınav yarın dediler.

saniye (i) : Bir saat altmış dakika, bir dakika altmış saniyedir.

Damlardan kiremitlerden uçsun, ağaçlar köklerinden sökülsün ve havada bir saniyede toz duman olsun, camlar kırılsın, hatta yıldızlar düşsün, gökyüzünde bin parça olsun. Zavallı ergen çocuk...

sanki (z) : Bugün geldi bana sarılıyor beni öpüyor, şakalar yapıyor, sanki dün beni o üzmedi.

Sıcak bir rüzgâr. Sanki ilkbahardan yaza adım atıyoruz, tam o çizginin üstündeyiz, etrafımızda gizli bir coşku var.

santimetre (i) : Yüz santimetre, bir metredir.

sarar-mak (f) : Çocuk çok korktu, çocuğun yüzüne baktım çocuğun rengi sarardı.

sar-mak (f) : Kadın bebeği battaniyeye sardı ve sokağa çıkardı.

sargı (i) : Parmağımdaki yara bugün iyi, sargıyı parmağımdan çıkaracağım.

sarhoş (s) : Dün gece partide çok içki içti ve sarhoş oldu.

sarı (i) : Güneş, limon ve muz sarı renktir.

Çok hayret ettim, daha önce ona hiç bu kadar hayretle bakmadım. Sadece vücudu Nüzhet' benziyor. Hatta vücudu bile başka: Kumral saçları açık sarı gibi. Ela gözleri - ve canlı hareketli gözler- simsiyah ve hareketsiz.

sarıl-mak (f) : Dün anneme sürpriz yaptım ve İstanbul'a gittim, kapıyı çaldım, annem kapıyı açtı beni gördü ve çok şaşırdı, hemen bana sarıldı ve beni öptü.

sars-mak (f) : Kadın kötü haberi duydu ve soka girdi, kadını omuzlarından tuttum ve sarstım.

satır (i) : Mektubu elime aldım, ilk satırı okudum ve hemen ağladım çünkü sevgilimi çok özledim.

savaş (i) : Dünyada savaş değil, sadece barış istiyoruz.

savun-mak (f) : Avukat, mahkemede müvekkilini savundu ve davayı kazandı.

sayfa (i) : Bu kitap çok kalın, altı yüz sayfa ama bu kitap çok ince sadece yüz on sayfa.

saygı (i) : Sağlık, sevgi ve saygı, bu kelimeler, hayatın anahtar kelimeleri.

sayı (i) : Küçük çocuk okula gitti ve okulda matematik dersinde önce sayıları öğrendi.

sayıkla-mak (f) : Küçük çocuk uyudu, uykusunda, sürekli annesinin adını sayıkladı.

sebep (i) : Dün okula gelmedin, sebep neydi? Dün okula gelmedim, çünkü hastaydım.

seç -mek (f) : İki tane elbise var, sen bir elbiseyi seç giy, diğer elbiseyi de ben giyeyim.

seçenek (i) : Yaz tatili için üç tane seçenek var, İzmir'e gitmek, Londra'ya gitmek, Paris'e gitmek.

sedye (i) : Ambulans geldi, hasta adamı sedyeye yatırdılar, adam sedyeye yattı ve sedyeyi ambulansa koydular.

Sedyeye ile taşındılar. Bahçeden geçtik. Doktor ve arkadaşım başucumda yürüyorlar ve soruyorlar: Rahat mısınız? Acıyor mu?

sefalet (i) : O aile çok fakirdi, sefalet içinde yaşadılar ve sefalet içinde öldüler.

sefer (i) : İstanbul'a üç sefer toplantı için gittim ve Boğaz'da gezmedim ama bu sefer mutlaka Boğaz'da gezeceğim.

Bu sefer tuhaf roman getirmedi, cinayetle ilgili roman getirdim.

sel (i) : Dün çok yağmur yağdı ve sel oldu, sel nedeniyle pek çok ev, araba, ağaç hasar gördü.

semt (i) : Ben bu semtte oturuyorum. Bu semtte hastane var mı?

sendele-mek (f) : Adam biraz sendeledi ben hemen koştum adamın kolundan tuttum ve adam aniden bayıldı.

sene (i) : Dokuz sene İstanbul'da yaşadım, üç sene de İzmir'de yaşadım.

Yedi sene oldu, artık bu işin ayrıntılarını öğrendim. Onlara vakit kaybettirmek istemedim mecbur, oturdum, soyundum ve sol dizimi hastabakıcı kıza uzattım.

senelerce (z) : Senelerce beni aramadı, beş yıl sonra geldi, çok pişmanım diyor.

serbest (i) : Parkta serbestsin, gez, koş, eğlen, hopla, zıpla, bağır, ne istiyorsun, yap.

serin (s) : Hava bugün çok serin, mutlaka montunu giy.

serp-mek (f) : Salataya biraz tuz serper misin? Adam bayıldı, adamın yüzüne biraz su serptik.

sert (s) : Taş çok sert ama pamuk yumuşak. Bu yatak çok sert, gece sırtım çok ağrıdı.

servi (i) : Servi ağaçlarının arasından biraz yürüdüm.

ses (i) : Kız mikrofonu aldı ve bir şarkı söyledi, kızın sesi çok güzeldi. Gece bir ses duydum ve çok korktum.

Bir an oldu, sessizlik uzun sürdü ve dikkat çekti. Evin içi ve dışı susuyor. Bir ses işitmek istedim ve bu nedenle konuşmak istedim.

seslen-mek (f) : Çocuk sokakta arkadaşlarıyla top oynadı, annesi balkondan çocuğa eslendi ve çocuğu eve çağırıldı.

sessiz (s) : Kütüphanede yüksek sesle konuşmak yasak, sessiz olun lütfen.

Benim alayım, onun şalı arasındaki sessiz mücadele devam etti ve biz konuşmaya başladık.

sessizlik (i) : Kötü haberle hepimiz çok üzüldük, haberdan sonra evde bir süre sessizlik oldu, hiç konuşmadık.

Bir an oldu, sessizlik uzun sürdü ve dikkat çekti. Evin içi ve dışı susuyor. Bir ses işitmek istedim ve bu nedenle konuşmak istedim.

sev-mek (f) : Annemi, babamı ve kardeşimi çok seviyorum, arkadaşlarımı da çok seviyorum.

sevgi (i) : Çocuk çok hastaydı, annesi bir böbreğini çocuğuna verdi, insanlar bu büyük sevgiyi gördüler ve çok duygulandılar.

sevimli (s) : Dün sokakta beyaz, pamuk gibi bir kedi gördüm, kedi çok sevimliydi, kucağıma aldım ve kediyi sevdim.

sevin-mek (f) : Ayşe'yi çok özledim, dün Taksim'e gittim ve Ayşe'yi gördüm, çok sevindim.

sevinç (i) : Dün ağabeyim, yurtdışından geldi, annem babam ve ben çok sevindik, evimize sevinç doldu.

sevindir-mek (f) : Ablam dün gece anneme sürpriz yaptı ve Ankara'dan geldi, annem çok sevindi, ablam dün gece annemi çok sevindirdi.

seviye (i) : Orta seviyede Fransızca biliyorum, ileri seviyede İtalyanca biliyorum.

seyahat (i) : Tren seyahatlerini çok seviyorum ama çok yoruluyorum ama uçak seyahatleri kısa sürüyor, beni yormuyor, uçak seyahatlerini tercih ediyorum.

seyrek (s) : Bu lokantaya pek sık gelmiyorum, çok seyrek geliyorum, yılda sadece bir iki kere.

seyret-mek (f) : Arkadaşlarımla sinemaya gittik ve aksiyon filmi seyrettik.

sez-mek (f) : Bana anlatmadılar ama ben sezdim, onlar bugün kavga ettiler.

sıcak (s) : Bugün hava çok sıcaktı. Çay çok sıcak dikkat et, dökme.

sıcaklık (i) : Bugün hava çok sıcak, sıcaklık normalin üstünde.

sıçra-mak (f) : Çok yağmur yağdı, sokakta, yanımdan bir araba geçti, araba çok hızlı geçti ve arabadan üzerime su sıçradı, pantolonum çok ıslandı.

sıçrat-mak (f) : Çok yağmur yağdı, sokakta, yanımdan bir araba geçti, araba çok hızlı geçti ve üzerime su sıçrattı, pantolonum çok ıslandı.

sık-mak (f) : Kolumdaki bilezik, kolumu çok sıktı, eve geldim bileziği çıkardım, kolum kıpkırmızı oldu.

sıkıl-mak (f) : Bugün evdeydim, sadece ders çalıştım çok yoruldu ve çok sıkıldım, haydi biraz dışarı çıkalım ve gezelim.

sıkış-mak (f) : Bu koltuk üç kişilik ama biz beş kişi oturuyoruz, çok sıkıştım, kolum ve bacağım acıdı ben kalkıyorum.

sınav (i) : Yarın matematik sınavım var, bu gece ders çalışacağım.

sınıf (i) : Bizim sınıfımızda on beş öğrenci var. Bizim sınıfımız çok geniş ve aydınlık.

sır (i) : Sana bir şey söyleyeceğim ama bu bir sır, lütfen kimseye söyleme, sadece sen bileceksin.

sırt (i) : Bütün gün sandalyeye oturdum ve ders çalıştım, sandalyede çalışmak hiç rahat değil, bu nedenle sırtım ağrıdı.

Ben sırt üstü yatıyorum, bu nedenle onun başının ağırlığı da dudaklarının ağırlığına katıldı ve beni dudaklarımı sıcak bir basınç ile yoğurdu...

sıvı (s) : Margarin sağlık için çok zararlı, ben sıvı zeytin yağı kullanıyorum.

sigara (i) : Sigara içmek sağlığa çok zararlıdır. Adam bahçeye çıktı ve bir sigara içti.

silah (i) : Adam çantasından bir silah çıkardı ve o silahla diğer adamı vurdu.

simsiyah (s) : Kızın sözleri çok güzeldi, simsiyah sözleri herkesi büyüledi.

sinir (i) : Bazen toplantılar çok stresli geçiyor eve çok sinirli bir halde geliyorum, eşim bana kahve hazırlıyor ve balkonda içiyoruz, bütün sinirim o anda yok oluyor.

sinirlen-mek (f) : Kardeşim kolyemi kaybetti, ona çok sinirlendim, çünkü bu kolye çok değerli sakın sen kullanma dedim ama o kullandı ve kaybetti.

sinirlendir-mek (f) : Ablam benim elbisemi giydi, ben de ablama çok sinirlendim, ablam beni çok sinirlendiriyor.

sinirli (s) : Neden bu kadar çok sinirlisin, Ali'ye kavga mı ettiniz?

Yengem piyanonun üstünden rastgele bir şey aldı ve dışarı çıktı. Çok sinirliydi belki o şeyi sofada elinden attı ve parçaladı. Çok sinirli bir yürüyüşü vardı.

sivri (s) : Kalemimin ucu sivri değil, bu nedenle güzel yazmıyor, kalemtraşla kalemin ucunu açtım ve sivri yaptım, şimdi çok güzel yazıyor.

siyah (i) : Gece pencereden baktım, bütün şehir karanlık ve siyah renkliydi.

Aynalı dolabın kapısı açık, kapının arasından yengemin kalın bacaklarını ve siyah elbisesinin eteğini gördüm.

sofa (i) : Eve girdim, sofada biraz oturdum ve dinlendim.

Bu sofa dört köşedir. Ortada sokak kapısı var, sofanın iki tarafında pencere var. Pencerenin yanında bir ot minderi. Minderin yanında yemek masası. Masanın yanında iki sandalye. Bu sofada oturuyoruz, yemek yiyoruz, misafir kabul ediyoruz.

sofra (i) : Akşam yemeklerini, bütün aile salondaki sofrada yiyoruz.

soğan (i) : Soğan ve patates yemeklerin ana maddesidir.

soğuk (s) : Hava çok soğuk, dışarıda kar yağıyor. / O çok soğuk bir kadın, hiç gülmüyor, pek konuşmuyor.

soğukkanlı (s) : Ali soğukkanlı bir adam, yangını gördü, hiç panik yapmadı, hemen itfaiyeyi çağırdı.

soğu-mak (f) : Çayımı masanın üstünde unuttum bir saat sonra çayım soğudu.

sohbet (i) : Hafta sonu arkadaşlarımla buluştum, biraz sohbet ettik ve kahve içtik.

sokak (i) : Biz bu caddenin üçüncü sokağında oturuyoruz.

sok-mak (f) : Ayşe kıyafetlerini aceleyle bavuluna soktu, bavulunu aldı ve hemen evden çıktı.

sol (s) : Kalbimiz vücudumuzun sol tarafında.

sol-mak (f) : Bir ay tatile gittim, çiçeklerime kimse su vermedi, bu nedenle bütün çiçekler soldu.

soldur-mak (f) : Çiçeğe bir ay su vermedim, unuttum, çiçeği soldurdum.

soluk (s) : Bu odanın duvarlarının rengi güzel ama renkler canlı değil, renkler soluk, ben canlı renkleri seviyorum.

son (i) : Filmin sonunda herkes öldü. Derin sonunda on dakika alıştırma yaptık.

sonbahara (i) : Sonbaharda yaz bitiyor, yağmurlar başlıyor.

sonra (z) : Sabah uyanıyorum önce kahvaltı yapıyorum, sonra duş alıyorum, hazırlanıyorum ve evden çıkıyorum.

sor-mak (f) : Sana soruyorum, neden dün gece eve gelmedin? Bana cevap ver!

soru (i) : Kitapta on tane soru vardı, dört soru çok kolaydı ve hemen çözdüm ama altı soru çok zordu.

sorun (i) : Bu yolda neden bu kadar çok trafik var, bu normal değil, acaba bir sorun mu var?

soy-mak (f) : Annem bana iki tane elma ve bir de portakal soydu ben de yedim. / Hırsız, bankaya girdi bankayı soydu.

sön-mek (f) : Akşam deniz kenarında ateş yaktık, ateş gece söndü, biz çok üşüdük.

söndür-mek (f) : Evde yangın çıktı, itfaiye geldi ve hemen yangını söndürdü.

söyle-mek (f) : Küçük kız şarkılar söyledi, herkes küçük kızın sesini çok beğendi.

söz (i) : Ali çok üzgündü, buraya geldi oturdu ama hiç konuşmadı, tek bir söz bile söylemedi, sonra gitti.

su (i) : Her gün iki litre su içmek, insan sağlığı için çok faydalıdır.

suç (i) : Bu senin suçun değil, lütfen üzülme artık, diğer araba senin arabana çarptı, sen suçsuzsun.

sus-mak (f) : Ali çok konuşuyor, hiç susmuyor.

sustur-mak (f) : Öğretmen bir soru sordu Ali cevap verdi, ama Ali hiç susmadı, biz konuşmak istedik ama olmadı, öğretmen Ali'yi susturdu sonra biz konuştuk.

süpür- mek (f) : Kadın süpürge ile evinin odalarını süpürdü, temizledi.

sürahi (i) : Annem sürahiye su koydu ve sürahiyi sofraya getirdi, ben de sürahideki suyu bardaklara koydum.

sür-mek (f) : Sınav bir buçuk saat sürecek. Buradan Taksim otobüsle yarım saat sürüyor.

süre (i) : sınav için süreniz kırk beş dakika. Süreniz bitti lütfen sınav kağıtlarını getirin.

sürekli (z) : Ali sürekli konuşuyor, hiç susmuyor.

sürt-mek (f) : Merdivenlerde hızlı hızlı indim, kolumu dirseğimi duvara sürttüm kolum çok acıdı.

Ş

şaka (i) : Ali şaka yaptı, ama bu komik bir şaka değildi, kimse gülmedi.

şapka (i) : Çok güneş var, kafana şapka tak.

şarkı (i) : Ali'nin sesi çok güzel, partide Ali de şarkı söyledi, herkes dans etti.

şaşır-mak (f) : Kapıyı açtım, eve girdim, masanın üstünde büyük bir pasta gördüm çok şaşırdım.

şaşkın (s) : Şaşkın çocuk, sana iki ekmek ve bir litre süt al dedim, ama sen bir ekmek iki yumurta aldın.

şefkat (i) : Annesi şefkatle bebeği öptü, okşadı ve sevdi.

şefkatli (s) : Bebek annesinin şefkatli kollarında hemen uyudu.

şehir (i) : İstanbul çok büyük ve çok kalabalık bir şehir.

şekil (i) : Dünyanın ve güneşin şekli yuvarlak, top gibi, evimizin şekli dikdörtgen.

şeref (i) : Başbakan evimiz geldi, bu bizim için büyük bir şereftir, çok mutlu olduk, çok sevindik.

şey (i) : Sana bir şey söyleyeceğim. Bir şey içer misin? Marketten bir şey istemiyorum.

şiddet (i) : Dün akşam başım çok ağrıdı, ilaç almadım, gece ağrının şiddeti arttı ben de hastaneye gittim.

şikayet et-mek (f) : Ali'nin komşusu gece çok gürültü yapıyor, Ali hiç uyumuyor, Ali polise gitti ve komşusunu şikayet etti.

şimdi (z) : Karnım tok, şimdi yemek yemek istemiyorum, sonra yiyeceğim.

şişe (i) : Buzdolabında iki şişe var, bir şişede su var, diğer şişede süt var.

şükret-mek (f) : Biz dua ediyoruz Allah'tan bazı şeyler istiyoruz, Allah da bize veriyor, o zaman biz de Allah'a şükredelim, teşekkür edelim.

şükür (i) : Dedeciğin nasılsınız? Çok şükür kızım, çok iyiyim.

şüphe (i) : Adam düşündü, bu çocuk benim çocuğum mu yoksa başka bir adamın çocuğu mu? Adam bu şüphe ile yaşamak istemedi, doktora gitti ve test yaptırdı.

T

tabiat (i) : İnsanlar ağaçları kesiyorlar, ormanları yakıyorlar, tabiatın dengesini bozuyorlar.

tat (i) : Yemeğin tadı çok lezzetliydi. Yemeğin tadına baktım, biraz tuzsuz.

tahmin et-mek (f) : Tahmin ediyorum ki yarınki toplantı çok sıkıcı ve stresli olacak.

tahta (i) : Tahta masanı kenarında altı tane tahta sandalye vardı, tahta sandalyeye oturdum.

tak-mak (f) : Ayşe saçına bir toka taktı, gözüne de gözlüğünü taktı ve sokağa çıktı.

takım (i) : İki takım olduk ve maç yaptık. Basketbol ve futbol bir takım oyunudur.

takip et-mek (f) : Bir adam beni takip ediyor, çok korkuyorum, ben sağa dönüyorum adam da sağa dönüyor, ben caddeye çıkıyorum adam da caddeye çıkıyor, polise şikayet edeceğim.

taklit et-mek (f) : Küçük kız annesini taklit ediyor, annesi nasıl yürüyor, nasıl konuşuyor, nasıl oturuyor, küçük kız da öyle yapıyor.

tam (s) : Tam elmayı ikiye böldük, yarım elmayı ben yedim, yarım elmayı kardeşim yedi.

tamamen (z) : Eyvah! Bugün toplantı vardı, ben toplantıyı tamamen unuttum, hiç aklıma gelmedi.

tane (i) : Maketten üç tane ekmek on tane de yumurta al.

tanı-mak (f) : Sizi tanımıyorum, siz kimsiniz? Beni tanımadın mı?

taraf (i) : Hırsız hızla kaçtı ve gitti, ne tarafa gitti gördünüz mü? Ben gördüm, sağ tarafa doğru koştu.

tarih (i) : Bugün tarih, coğrafya ve edebiyat dersim var.

tartış-mak (f) : Toplantıda bazı problemler çıktı, bazı konularda uzun uzun tartıştık.

tasvir (i) : İstanbul hakkında bir kitap okuyorum, kitapta uzun uzun İstanbul tasvirleri var, bu tasvirleri okuyorum, gözlerimi kapatıyorum, sanki İstanbul'u görüyorum.

taş (i) : Çocuk yerden bir taş aldı ve taşı evin camına attı, evin camı kırıldı.

tatlı (z) : Kız tatlı tatlı konuşuyor. Tatlı tatlı bana bakıyor.

tavan (i) : Duvarları boyadık ama evin tavanını boyamak çok zor, boynum ağrıdı.

tavsiye (i) : Arkadaşım bu üniversitede okuyor, bu üniversiteyi çok seviyor, çok memnun, bana da bu üniversiteyi tavsiye etti, ben de arkadaşımın tavsiyesiyle bu üniversiteye kaydoldum.

taze (s) : Bu domatesler çok taze, şimdi bahçeden topladım. Bu balıklar taze mi, bayat mı?

tedavi (i) : Hastayı tedavi için ambulansla büyük bir hastaneye götürdüler.

tehdit et-mek (f) : Adam kadını tehdit etti, 'Bu olayı kimseye anlatma, seni öldürürüm.' dedi.

tehlike (i) : Çocuklar, inşaata yakın yerlerde oyun oynamasınlar, inşaat alanlarında tehlike var.

tehlikeli (s) : Hızlı araba kullanmak çok tehlikeli.

tek (s) : Bu sınıfta bir tek seni seviyorum, diğer arkadaşları sevmiyorum. Ali tek kelime konuşmadı.

tekrar (i) : Seni yarın tekrar arayacağım.

tekrar et-mek (f) : Sınav bitti lütfen sınav kağıtlarınızı getirin, tekrar ediyorum, sınav bitti, sınav kağıtlarınızı getirin.

tekrarla-mak (f) : Sana üç defa odanı topla dedim, bir daha tekrarlamayacağım hemen odanı topla.

telaşlan-mak (f) : Çocuk elindeki mumu yere düşürdü, halı aniden yandı, çocuk telaşlandı ve korktu, çocuk hemen sokağa kaçtı ve bütün ev yandı.

telaşlı (z) : Ali yarım saat arkadaşıyla telefonda konuştu, sonra telaşlı telaşlı bavulunu topladı ve hemen evden çıktı, ne oldu anlamadık.

telgraf(i) : Şimdi elektronik posta ile haberleşiyoruz, eskiden insanlar mektupla, acil durumlarda ise telgrafla haberleştiler.

tembel (s) : Ali çok tembel bir öğrenci, hiç ders çalışmıyor, ödev yapmıyor, öğretmeni dinlemiyor.

temiz (s) : Ev çok pisti, hemen annemle temizlik yaptık ve evi temizledik, şimdi ev çok temiz.

temizle-mek (f) : Ev çok pis, bugün evi temizleyeceğim.

tepe (i) : Dağcılar, dağın tepesine tırmandılar, dağın tepesine bir bayrak diktiler.

tepsi (i) : Bir tepsiye çay bardaklarını koydum ve misafirlere çay servisi yaptım.

tercih (i) : Ben sabahları çayı değil, sütü tercih ediyorum, çünkü süt daha sağlıklı.

tereddüt et-mek (f) : Ali köpeği gördü ve biraz korktu, köpeğin yanından geçmedi, biraz tereddüt etti, bir iki dakika bekledi, sonra karar verdi ve hızlı hızlı köpeğin yanında geçti.

terle-mek (f) : Sabah sahile gittim ve bir saat koştum, hava çok sıcaktı, çok terledim.

tesadüf (i) : Ben partide kırmızı bir elbise giydim, tesadüf Ayşe’de kırmızı bir elbise giydi.

teslim et-mek (f) : Gece evimize hırsız girdi, babam hırsızı yakaladı, polisler geldi babam hırsızı polislere teslim etti.

tıkan-mak (f) : Mutfak lavabosu tılandı, su lavabodan gitmiyor. Boğazıma bir şey tılandı hemen bana bir bardak su ver.

tıp (i) : Kardeşim tıp fakültesinde okuyor, önümüzdeki sene doktor olacak.

turnak (i) : El parmağımdaki tırnağım kırıldı, hemen manikür yapacağım.

ticaret (i) : Ali’nin babası ticaret yapıyor, mal alıyor ve mal satıyor.

titre-mek (f) : Ayşe çok korktu ve titredi. Ali çok heyecanlıydı, titredi.

top (i) : Çocuklar sokakta top oynadılar maç yaptılar.

topla-mak (f) : Dün bahçemizdeki ağaca çıktım ve ağaçtaki meyveleri topladım. Odan çok dağınık lütfen hemen odanı topla.

toprak(i) : Dün yeni bir çiçek aldım ve saksı aldım, saksıya bahçeden biraz toprak doldurdum, sonra çiçeği toprağa ekdim.

toz (i) : Pencereleri kapat, dışarıda çok rüzgar var, evin içine toz giriyor.

tramvay (i) : Tramvaya bindik ve Kabataş’tan Aksaray’a gittik.

tren (i) : İstanbul’dan Ankara’ya uçakla değil, trenle gideceğiz.

tuhaf (s) : Geceleri bu sokakta çok tuhaf olaylar oluyor, kimse anlamıyor.

tut-mak (f) : Çocuk çok korktu ve annesinin elini sıkı sıkı tuttu.

tünel (i) : Dağın içine tünel yaptılar, arabalar şimdi o tünelin içinde daha çabuk gidiyorlar.

tür (i) : Buzdolabında üç tür peynir var; beyaz peynir, kaşar peyniri ve süzme peynir.

türkü (i) : Dedem şarkı dinliyor ve bazen de şarkı söylüyor, bunu çok seviyor ama dedem en çok türkü söylüyor, eski türküleri ben de çok seviyorum.

tüy (i) : Tavuğun tüylerini kopardılar ve tavuğu pişirdiler. Berber adamın kulağındaki tüyleri temizledi.

U

uç-mak (f) : İnsanlar yürüyorlar, balıklar yüzüyor, kuşlar uçuyor.

uğraş-mak (f) : Alıştırmalar çok zordu, çok uğraştım ama soruları çözmedim.

unut-mak (f) : Ali'nin doğum günü ne zaman, ben unuttum, hatırlamıyorum, ne zaman?

uslu (s) : Ali çok uslu bir çocuk, hiç yaramazlık yapmıyor, sadece sessiz sakin oyuncaklarıyla oynuyor.

utan-mak (f) : Ali yalan söyledi ve bu yalanı herkes anladı, Ali çok utandı, yüzü kızardı.

utangaç (s) : Ali çok utangaç bir çocuk, çabuk arkadaşlık kurmuyor, utanıyor, bir kenarda oturuyor, arkadaşlarının yanına gitmiyor.

uyan-mak (f) : Gece saat ikide uyudum sabah altıda uyandım, çok uykum var.

uyandır-mak (f) : Sabah sekizde annem odama geldi ve beni uyandırdı, ben de uyandım ve annemle beraber kahvaltı yaptık.

uyku (i) : Benim uykum var, odama gideceği ve uyuyacağım. Dün gece uyumadım, şimdi çok uykum var.

uyu-mak (f) : Her gece altı saat uyuyorum. Dün gece çok gürültü vardı, hiç uyumadım.

uyut-mak (f) : Annesi, çocuğu uyuttu, şimdi çocuk uyuyor.

uzak (s) : Bursa İstanbul'a yakın ama Trabzon İstanbul'a uzak.

uzan-mak (f) : Dün akşam işten geldim, salondaki koltuğa uzandım ve kitap okudum.

uzat-mak (f) : Dün sokağa çıktım ama çantamı evde unuttum, annem çantamı pencereden bana uzattı.

uzun (s) : Ali çok uzun boylu bir çocuk, çünkü her gün basketbol oynuyor ve yüzüyor.

Ü

üçüncü (s) : Yarışmada Ali birinci oldu, ben ikinci oldum ve Ayşe de üçüncü oldu.

ümit (i) : Ali yarın doğum gününe gelsin istiyorum ama hiç ümidim yok, çünkü biliyorum yarın Ali doğum gününe gelmeyecek, çünkü Ali bana dargın.

ümitsiz (s) : Ali çok hasta, bir haftadır hastane de bekliyoruz ama doktorlar çok ümitsizler, bu nedenle hepimiz çok üzgünüz.

ürkek (s) : Kız çok ürkekti, eve geldi, misafirlerin yanına gitmedi, hemen odasına gitti.

ürkek (s) : Kız çok ürkekti, eve geldi, misafirlerin yanına gitmedi, hemen odasına gitti.

ürper-mek (f) : Gece arkadaşlarım hayalet hikayeleri anlattılar, pencereden aniden rüzgar esti, sırtım ürperdi.

üst (i) : Ali ikinci katta oturmuyor, Ali üst katta, üçüncü katta oturuyor.

üstünde (i) : Masanın üstünde tabaklar, bardaklar, kaşıklar ve çatalılar vardı.

üşü-mek (f) : Hava bugün çok soğuktu, kar da yağdı, ben bugün çok üşüdüm, hasta olacağım.

üz-mek (f) : Ben seninle konuşmuyorum, sen beni dün çok üzdün.

üzgün (s) : Ben çok çalıştım ama yarışmayı Ali kazandı, ben kaybettim, çok üzgünüm.

üzül-mek (f) : Lütfen artık üzülme, ağlama, bak kötü günler bitti, geçti.

üzüntü (i) : Dün akşam Ali'yi aradım, buluştuk ve biraz sohbet ettik, üzüntümü Ali'yle paylaştım, Ali beni dinledi ve bana destek oldu.

V

vaat et-mek (f) : Üniversite bize, kaliteli bir iş vaat ediyor.

vakit (i) : Film on dakika sonra başlayacak, sadece on dakika vaktimiz var. Vaktiniz doldu, sınav bitti.

vapur (i) : Beşiktaş ile Üsküdar arasında deniz var, Beşiktaş'tan Üsküdar'a bir otobüsle, veya denizden vapurla gideceğiz, hava çok güzel bence vapurla gidelim.

var-mak (f) : Annem dün akşam İzmir'e gitti, sabah altıda annem İzmir'e vardı.

vazgeç-mek (f) : Dün akşam karar verdim, yazın Antalya'ya gideceğim ama sabah vazgeçtim, yazın İzmir'e gideceğim.

ve (b) : Yazın tatile gideceğim ve bol bol dinleneceğim. Ali ve Ayşe bugün okula gelmedi.

ver-mek (f) : Bana bir bardak su verir misin? Babam bana para verdi.

veya (b) : Ankara'da toplantı var, toplantıya sadece bir kişi gidecek, toplantıya Ali veya Ayşe gidecek.

vur-mak (f) : Ali çok sinirlendi ve arkadaşının yüzüne vurdu, arkadaşı ağladı çünkü yüzü çok acıdı.

vücut (i) : Dün derste vücudumuzdaki organları öğrendik; kalp, böbrek, mide, bağırsak...

Y

yabancı (i) : Ben bu köye ilk defa geliyorum ben bu köyde yabancıyım. Sokakta yabancı bir adam var, o adam kim, tanıyor musun?

yağ (i) : Tavaya biraz yağ döktüm, sonra tavaya patatesleri koydum, patatesleri kızarttım.

yağ-mak (f) : Dün çok yağmur yağdı, bugün de kar yağıyor, hava çok soğuk.

yağmur (i) : Dışarıda çok yağmur yağıyor, üşüdüm ve ıslandım.

yağmurlu (s) : Hava bu gün yağmurlu olacak, yarın karlı olacak, gazetede okudum.

yahut (b) : Haydi dışarı çıkalım, konsere yahut sinemaya gidelim, evde çok sıkıldım.

yakala-mak (f) : Hırsız polisleri gördü ve hemen kaçtı ama polisler hırsızı yakaladılar.

yakın (s) : Hastane buraya çok yakın üç dakikada gidiyoruz. Durak buraya yakın değil, uzak.

yaklaş-mak (f) : Ali bana yaklaştı ve kulağıma bir şeyler söyledi. Uzakta durma, yaklaş biraz, sana bir şey söyleyeceğim.

yalan (i) : Ali dün konsere gitti, ama öğretmene hastaydım diyor, Ali yalan söylüyor.

yalancı (s) : Yalancı insanları sevmiyorum, insanlar neden yalan söylüyorlar, insanlar dürüst olsunlar, yalan söylemesinler.

yalama-mak (f) : Çocuk dondurmayı yaladı, sonra dondurması yere düştü. Köpek adamın yüzünü yaladı, adamın yüzü ıslandı.

yalnız (s) : O çok yalnız bir adam, ailesi yok, arkadaşları yok, kimsesi yok, bu evde yalnız yaşıyor.

yan (i) : Bizim öğretmenimizin odası burası değil, yan oda bizim öğretmenimizin odası.

yanak (i) : Babam ağabeyimi çok özledi, dün akşam ağabeyim eve geldi, ağabeyim babamın elini öptü, babam da ağabeyimin yanaklarını öptü. Bebeğin yanakları tombul tombul, çok tatlıydı.

yan-mak (f) : Sigara adamın pantolonuna düştü ve adamın bacağı yandı.

yani (b) : Ayşe çok hasta, çok yorgun, çok ödevi var ve sınavları var, yani Ayşe akşam konsere gelmeyecek.

yanlış (i) : Dün akşam soruları çözdüm, bugün öğretmen cevapları kontrol etti, sekiz soru doğru, iki soru yanlış.

yap-mak (f) : Ödevlerini yaptın mı, bitti mi? Annem çok güzel yemekler yaptı.

yara (i) : Dün sokakta düştüm, bacağı çok acıdı, kanadı, şimdi bacağımda iki tane yara var.

yaralan-mak (f) : Dün çok büyük bir trafik kazası öldü, beş kişi öldü, altı kişi yaralandı.

yararlı (s) : Dün bu sokakta trafik kazası oldu, ambulans yaralı insanları hemen hastaneye götürdü.

yaralan-mak (f) : Dün çok büyük bir trafik kazası öldü, beş kişi öldü, altı kişi yaralandı.

yaratık (i) : Bilim-kurgu filmlerinde korkunç yaratıklar oluyor, bu yaratıklar hayal ürünü.

yarat-mak (f) : Dünyadaki insanları Allah yarattı.

yardım et-mek (f) : Markete gittim, alışveriş yaptım bu poşetler çok ağır, merdivenlerden çıkarmak için bana yardım eder misin?

yarım (s) : Bir ekmek aldık, ekmeği iki parçaya böldük, yarım ekmeği ben yedim, yarım ekmeği kardeşim yedi. Yarım saat (otuz dakika) sonra film başlayacak.

yarın (i) : Bugün gülerden pazartesi, yarın günlerden Salı. Doktora bugün gitmeyeceğim, yarın gideceğim.

yastık (i) : Dün gece arkadaşım bizim evimizde kaldı, ona bir yastık bir de battaniye verdim, salonda uyudu.

yaşa-mak (f) : Ali dün trafik kazasında öldü, Ali artık yaşamıyor, hepimiz çok üzgünüz.

yaşlı (s) : Dedem genç bir adam değil, dedem yaşlı, dedem seksen yaşında.

yat-mak (f) : Haydi hemen yatalım, sabah erken kalkacağız.

yatak (i) : Dün işten eve geldim, çok yorgundum, hemen yatağıma yattım ve uyudum.

yavaş (z) : Çok trafik var, bu nedenle otobüs çok yavaş gidiyor.

yaz (i) : Bir yılda dört mevsim vardır; ilkbahar, yaz, sonbahar, kış. Yazın hava çok sıcak oluyor.

yaz-mak (f) : Her ay arkadaşım bana mektup yazıyor, ben de arkadaşıma mektup yazıyorum.

yazı (i) : Dün yağmur yağdı, pencerenin kenarına oturdum, kalem kağıt aldım ve yazı yazdım.

ye-mek (f) : Sabah kahvaltı yaptım ama öğlen toplantı vardı, çok meşguldüm, öğle yemeği yemedim.

yelek (i) : Hava biraz soğuktu, çocuk uyandı annesi hemen çocuğa bir yelek giydirdi.

yemek (i) : Bu akşam için çok güzel yemekler pişirdim.

yen-mek (f) : Basketbol takımı, diğer takımı yendi ve şampiyon oldu.

yeni (s) : Telefonum çok eski, artık çalışmıyor, bu hafta yeni bir telefon alacağım.

yeniden (z) : Dün sınav olduk ama sınavımız çok kötü geçti, öğretmen yarın yeniden bizi sınav yapacak.

yenil-mek (f) : İki futbol takımı dün akşam maç yaptı, bir takım yendi ve çok sevindi, diğer takım yenildi ve çok üzüldü.

yer (i) : Şapkanız yere düştü. Çocuk, annesine kızdı ve sokağın ortasına, yere oturdu.

yeşil (i) : Ağacın yaprakları yeşil renktir, bahçedeki çimenler yeşil renktir.

yeter (s) : Bana bir kepçe yemek yeter, teşekkür ederim, lütfen tabağıma fazla yemek koymayın.

yık-mak (f) : Dün buradaki eski binayı yıktılar, yeni bina yapacaklar.

yıl (i) : İki yıl sonra üniversiteden mezun olacağım.

yıldız (i) : Yazın terasa çıkıyoruz ve gece gökyüzündeki yıldızları seyrediyoruz.

yine (z) : Sınavlarım bitmedi, dün sınav oldum, bugün sınav oldum, yarın yine sınav olacağım. Yarın yine görüşürüz, hoşça kalın.

yok (i) : Evde ekmek yok, iki tane ekmek alır mısınız?

yoksa (b) : Ben polisim, hemen silahını yere bırak ve ellerini havaya kaldır, yoksa ateş edeceğim.

yokuş (i) : Bu sokakta yüz metre yürüyün, sonra sağa dönün, sağda bir yokuş var, yokuştan aşağı inin, orada hastaneyi göreceksiniz.

yol (i) : Takim'e bu yoldan gideceğiz, diğer yol Takim'e gitmiyor, Şişli'ye gidiyor.

yor-mak (f) : Sabah Ali'yle koşu yarışı yaptık, yarışı ben kazandım ama koşu beni çok yordu.

yorgan (i) : Yatağıma yattım, hava çok soğuktu, üstüme yorgan örttüm.

yorul-mak (f) : Bu sabah okula gittim, okuldan sonra hastaneye ve bankaya gittim, sonra eve geldim ve temizlik yaptım, bugün çok yoruldu.

yön (i) : Ormanda kayboldum, yolumu kaybettim, şimdi ben hangi yöne gideceğim?

yudum (i) : Bir yudum su içti, bir yudumda çay içti ve kalktı sofradan. Çok acıktım, sabahtan beri bir yudum su bile içmedim.

yumruk (i) : Ali parmaklarını kapattı ve adamın gözüne bir yumruk attı, adam yere düştü ve gözü şişti.

yum-mak (f) : Gözlerini yum, sana bir sürprizim var, ama sakın gözlerini açma!

yut-mak (f) : Ali çok hastaydı, eczaneden ilaç aldı, bir hapı ağzına aldı ve hapı bir bardak suyla yuttu.

yuvarlak (s) : Top yuvarlaktır, dünya yuvarlaktır, güneş yuvarlaktır, ay her zaman yuvarlak değildir.

yuvarlan-mak (f) : Top merdivenlerden aşağıya yuvarlandı.

yüksek (s) : Biz on birinci katta oturuyoruz, bizim dairemiz çok yüksekte. Yeni yüksek binalar yapıyorlar, elli katlı, yetmiş katlı.

yüksel-mek (f) : Uçurtma her saniye biraz daha yükseliyor. Uçak pistten kalktı ve yavaş yavaş gökyüzüne yükseldi.

yürü-mek (f) : Dün annemle deniz kenarına gittik, deniz kenarında yürüdük ve sohbet ettik.

yüz (i) : Kızın yüzünü dikkatle inceledim; kaşları, gözü, dudakları, burnu çok güzeldi.

Z

zaman (i) : Film on dakika sonra başlayacak, on dakika zamanımız var, hemen bir şeyler yiyelim. Neden her sabah geç kalıyorsunuz, zamanında derse gelmiyorsunuz?

zannet-mek (f) : Gece arkadaşım sessiz sessiz eve girdi ben de onu hırsız zannettim. Çok güzel yemek yapıyorsunuz, ben sizi aşçı zannettim.

zaten (z) : Parti iptal edildi, neyse zaten ben de gitmek istemedim. Dışarıda yemek yiyelim mi? Zaten evde yemek için hiçbir şey yok.

zavallı (s) : Zavallı çocuk, annesini kaybetti, çok korktu ve çok ağladı.

zayıf (s) : Ayşe çok zayıf bir hız kırk beş kilo, hiç yemek yemiyor.

zayıfla-mak (f) : Zayıflamak istiyorum, bu nedenle diyet yapıyorum.

zeka (i) : Ali çok başarılı ve zeki bir çocuk, Ali'ye zeka testi yaptılar, yüksek zeka çıktı.

zeki (s) : Ali çok zeki ve başarılı bir öğrenci, öğretmen bir soru soruyor Ali hemen cevap veriyor.

zevk ver-mek (f) : Akşamları deniz kenarında oturuyorum, gökyüzünü ve karanlık denizi seyrediyorum, bu bana büyük bir zevk veriyor.

zor (s) : Sınavdaki sorular çok zordu, ben dört soruyu yapmadım.

zorla (z) : Çocuk parktan eve gitmek istemedi, annesi çocuğu zorla eve götürdü.

SONUÇ

Bu çalışmada Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç ve Dokuzuncu Hariciye Koşuşu romanlarını Türkçe öğrenmek isteyen yabancılar için A1 ve A2 seviyesine uyarladık. İlk önce, Türkçe öğretimindeki metotlar, sorunlar ve çözümlerden bahsettik. Daha sonra romanları A1 ve A2 düzeyine uyarladık.

Romanların sonuna, romanda geçen kelimelerden oluşan Türkçe-Türkçe bir sözlük oluşturup ekledik. Sözlükte kelimeleri basit birkaç cümle ile açıkladık ve romanda bir defadan fazla geçen kelimelere bir cümle de romandan örnek vererek kelimenin öğrenciler tarafından daha kolay pekişmesini amaçladık.

Ne yazık ki; bu alandan yapılan çalışmalar oldukça az ve talep de çok fazladır. Bu nedenle çalışmamın bu alandaki boşluğu doldurmak mahiyetinde bir tuğla olmasını diliyorum. Birbirinden çok farklı bu iki eser ve eserlerin sözlükleri, öğrencilere Türkçe öğrenimi ve Türk Kültürü'nü tanıma konusunda oldukça faydalı olacağı kanaatindeyim.

KAYNAKÇA

Açık, Fatma, “Türkiye’de Yabancılara Türkçe Öğretilirken Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, (Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü “Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu” 2008)

Ankara Üniversitesi Tömer, *Yabancılar İçin Türkçe Yeni Hitit I-II*, Ankara, 2009

Ankara Üniversitesi Tömer, *Yabancılar İçin Türkçe Yeni Hitit III-IV*, Ankara, 2009

Ankara Üniversitesi Tömer, *Yabancılar İçin Türkçe Yeni Hitit V-VI*, Ankara, 2009

Çetin Mustafa, *Turkuaz Cümleler*, İstanbul, Dil Evi Yayınları, 1. Baskı, 2001

Çetin Mustafa, *Turkuaz Çekim*, İstanbul, Dil Evi Yayınları, 1. Baskı, 2001

Çetin Mustafa, *Turkuaz Dil Bilgisi*, İstanbul, Dil Evi Yayınları, 1. Baskı, 2001

Çetin Mustafa, *Turkuaz Ekler Sözlüğü*, İstanbul, Dil Evi Yayınları, 1. Baskı, 2001

Çetin Mustafa, *Turkuaz Türkçe Konuşalım I*, İstanbul, Dil Evi Yayınları, 1. Baskı, 2001

Çetin Mustafa, *Turkuaz Türkçe Konuşalım II*, İstanbul, Dil Evi Yayınları, 1. Baskı, 2001

Çetin Mustafa, *Turkuaz Türkçe Yap*, İstanbul, Dil Evi Yayınları, 1. Baskı, 2001

Çetin Mustafa, *Turkuaz Zamanlar*, İstanbul, Dil Evi Yayınları, 1. Baskı, 2001

Çetin Mustafa, *Türkçe Öğren I Alıştırmalar*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999

Çetin Mustafa, *Türkçe Öğren I Anahtar Kitap*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999

Çetin Mustafa, *Türkçe Öğren I*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999,

Çetin Mustafa, *Türkçe Öğren II Alıştırmalar*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999

Çetin Mustafa, *Türkçe Öğren II Anahtar Kitap*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999

Çetin Mustafa, *Türkçe Öğren II*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999,

- Çetin Mustafa, *Türkçe Öğren III Alistirmalar*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999,
- Çetin Mustafa, *Türkçe Öğren III Anahtar Kitap*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999
- Çetin Mustafa, *Türkçe Öğren III, İstanbul*, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999,
- Çetin Mustafa, *Türkçe Öğren IV Alistirmalar*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999
- Çetin Mustafa, *Türkçe Öğren IV*, Anahtar Kitap, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999
- Çetin Mustafa, *Türkçe Öğren IV*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999,
- Çetin Mustafa, *Türkçe Öğren V*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999
- Çetin Mustafa, *Türkçe Öğren VI*, İstanbul, Turkofoni Yayınları, 1. Baskı, 1999
- Gülsevin, Gürer, “Türkiye Türkçesindeki Zaman ve Kip Çekimlerinde Birleşik Yapılar Üzerine”, VII. Milletlerarası Türkoloji Kongresi, 1999
- Güneş, Firdevs, “Dil Öğretim Yaklaşımlar ve Türkçe Öğretimindeki Uygulamalar”, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 15, 2011
- İstanbul Üniversitesi Dilmer, *İstanbul A1*, Kültür Sanat Basımevi, İstanbul, 2012
- İstanbul Üniversitesi Dilmer, *İstanbul A2*, Kültür Sanat Basımevi, İstanbul, 2012
- Kara, Mehmet, “Oyunlarla Yabancılara Türkçe Öğretimi”, BosniaHerzegovina, Sarajevo’da International BurchUniversity’de“InternationalSymposium On Sustainable Development ISSD’09 (9-10 Haziran 2009)
- Özyürek, Rasim, “Türk Devlet Ve Topluluklarından Türkiye Üniversitelerine Gelen Türk Soylu Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğrenimlerinde Karşılaştıkları Sorunlar”, TurkishStudies, Vol: 4/3, Spring 2009,
- TDK, Büyük Türkçe Sözlük,
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts,

